01

398

03

04

Biblia ganhada na batalha de Aljubarrota q̃ el Rey
Dom João o primeiro da gloriosa memoria, a qual era
do proprio Rey de Castella e foy ganhada dentro na sua pro-
pria tenda como consta de sua memoria q̃ está no fim
deste proprio livro

BIBLIOTECA REAL

INCIPIT PROLOGVS SANCTI IHERONIMI PRESBITERI IN LIBRO MALACHIM ID

VIGINTI ET DVAS ESSE
VIGINTI ET
DVAS EE
LITTERAS APVD HE
breoſ. ſyroꝝ quoq; lingua & chal
deoꝝ teſtatur. que hebree magna
ex parte confinis ē. Nam & ipſi
uiginti duo elementa habent eodē
ſono. ſed diuiſis caracterib; Sama
ritani etiam pentateucū moyſi to
tidem litteris ſcriptitant. figuris tan
tum & apicib; diſcrepanteſ. Cer
tūq; ē ezdram ſcribam. legiſq; doc
torem poſt captā ierosolimā. et
inſtauratione templi ſub zoroba
bel. aliaſ litteraſ repperiſſe. quib; nunc
utimur. cum ad illud uſq; tempꝰ
idem ſamaritanoꝝ & hebreoꝝ ca
racteres fuerint. In libro quoq; nu
meroꝝ hec eadē ſupputatio ſub le
uitaꝝ ac ſacerdotū cenſu myſtice
oſtendit. & nomē dn̄i tetragrama
ton in quib;dā grecis uoluminib;
uſq; hodie antiquis expreſſum litteris
inuenimus. Sed & pſalmi. tricesimꝰ
ſextuſ. & centeſimus decimuſ. et
centeſimuſ undecimuſ. & centeſi
muſ octauuſ decimuſ. & centeſimꝰ
quadrageſimuſ quartuſ. quamquā
diuerſo ſcribantur metro. tamē eiuſ
dem numeri texuntur alfabeto. et
ihereimię lamentationeſ. & oratio eius.
ſalomoniſ quoq; in fine prouerbia.
ab eo loco in quo ait. mulierē fortē
quis inueniet. eisdē alfabetiſ uel inciſio
nib; ſupputantur. Porro quinq; lit
tere duplices apud hebreoſ ſunt.
caph. men. nun. phe. ſade. Aliter
enim ꝑ has ſcribunt principia. medie
tateſq; uerboꝝ. aliter fines. Unde et
quinq; a pleriſq; libri duplices eſ
timantur. ſamuhel. malachim. da
breiamin. ezdras. ieremias cū chynoth.
id ē cum lamentationib; ſuis. Quo
modo ergo uiginti duo elemēta ſunt
ꝑ que ſcribimus hebraice omē qđ lo
quimur. & eoꝝ initiis uox huma
na comprehenditur. ita uiginti duo
uolumina ſupputantur. qu ıb; quaſi
litteris & exordiis in dei doctrina te
nera adhuc & lactens uiri iuſti e
ruditur infantia. Primuſ apud e
os liber uocatur breſith. quē nos gene
ſim dicimuſ. Secundus elleſmoth. qui
exoduſ appellatur. Tertiuſ uage
dira. id ē leuiticuſ. Quartuſ ua
gedaber. quē numerū uocamuſ.
Quintuſ elradabarim. qui deutero
nomiū prenotatur. Hi ſunt quinq;
libri moyſi. quoſ ipſi thorath. id ē
legem appellant. Secundum propheta ordi

ALCOBAÇA LIVRARIA

nem faciunt. et incipiunt a Iesu
filio naue. qui apud eos Iosue ben-
nun dicitur. Deinde subtexunt sop-
thim. id est iudicum librum. et in eun-
dem compingunt ruth. quia in
diebus iudicum facta eius narratur his-
toria. Tercius sequitur samuhel. quem
nos regnorum primum et secundum dicimus.
Quartus malachim. id est regum.
qui tercio et quarto regnorum volumi-
ne continetur. Meliusque multo est ma-
lachim. id est regum. quam malachoth.
id est regnorum dicere. Non enim mul-
tarum gentium regna describit. sed unius
israhelitici populi. qui tribubus duodecim
continetur. Quintus est ysaias. sextus
ihieremias. septimus iezechiel. octa-
uus liber duodecim prophetarum. qui a-
pud illos uocatur thareasra. Tercius
ordo. agiographa possidet. Et
primus liber incipit ab iob. secundus a da-
uid. quem quinque incisionibus et u-
no psalmorum uolumine comprehen-
dunt. Tercius est salomon tres libros
habens. prouerbia. que illi parabolas.
id est masloth appellant. et ecclesiasten
id est coeleth. et canticum canticorum.
quem titulo syrasirim prenotant.
Sextus daniel. septimus dabreia-
min. id est uerba dierum. quod significan-
tius. chronicon. id est contempora-
le totius diuine hystorie possimus
appellare. qui liber apud nos para-
lipomenon primus et secundus inscribitur.
Octauus ezdras. qui et ipse similiter
apud grecos et latinos in duos li-

bros diuisus est. Nonus hester. Atque
ita fiunt pariter ueteris legis libri ui-
ginti duo. id est moysi quinque. prophe-
tarum octo. agyographorum nouem.
quanquam nonnulli ruth. et chynoth
inter agyographa scriptitent. et libros
hos in suo putent numero suppu-
tandos. ac per hoc esse prisce legis libros
uiginti quatuor. quos sub numero
uiginti quatuor seniorum. apocha-
lypsis iohannis inducit adorantes
agnum. et coronas suas prostratis uul-
tibus offerentes. stantibus coram quatuor
animalibus oculatis retro et ante. id est
in preteritum et in futurum respici-
entibus. et indefessa uoce claman-
tibus. sanctus sanctus sanctus. dominus deus omnipotens. qui
erat. et qui est. et qui uenturus est.
Hic prologus scripturarum quasi galea-
tum principium omnibus libris quos
de hebreo uertimus in latinum conue-
nire potest. ut scire ualeamus quic-
quid extra hos est. inter apocrypha esse
ponendum. Igitur sapientia que uul-
go salomonis inscribitur. et iesu filii
syrach liber. et iudith. et thobias.
et pastor. non sunt in canone. Ma-
chabeorum librum primum. hebraicum repperi.
Secundus grecus est. quod et ex ipsa phra-
si probari potest. Que cum ita
se habeant. obsecro te lector. ne
laborem meum reprehensionem estimes
antiquorum. In tabernaculo dei offert
unusquisque quod potest. Alii aurum
et argentum. et lapides preciosos. alii
byssum et purpuram. et coccum offe-

-runt et hyacinthum. Nobiscum bene agitur si obtulerimus pelles et pilos caprarum. Et tamen apostolus contemptibiliora nostra magis necessaria iudicat. Unde et tota illa tabernaculi pulchritudo et per singulas species ecclesie presentis futureque distinctio pellibus tegitur et ciliciis, ardoremque solis et iniuriam ymbrium ea que uiliora sunt prohibent. Lege ergo primum Samuhel et Malachim meum; meum inquam meum. Quicquid enim crebrius uertendo et emendando sollicitius et didicimus et tenemus nostrum est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas, uel interpretem me estimato si gratus es, uel paraphrasten si ingratus, quanquam mihi omnino conscius non sim mutasse me quippiam de hebraica ueritate. Certe si incredulus es, lege grecos codices et latinos et confer cum his opusculis. Et ubicumque inter se uideris discrepare, interroga quemlibet hebreorum cui magis debeas fidem accommodare. Et si nostra firmauerit, puto quod eum non estimes coniectorem, ut in eodem loco mecum similiter diuinauerit. Sed et uos famulas Christi rogo, que Domini discumbentis preciosissimo fidei myrro ungitis caput, que nequaquam queritis Saluatorem in sepulchro, quibus iam ad Patrem Christus ascendit, ut contra latrantes canes qui aduersum me rabido ore deseuiunt et circumeunt ciuitatem atque in eo se doctos arbitrantur si aliis detrahant, orationum uestrarum clipeos opponatis. Ego sciens humilitatem meam illius sententie semper recordabor: Dixi custodiam uias meas ut non delinquam in lingua mea. Posui ori meo custodiam cum consisteret peccator aduersum me. Obmutui et humiliatus sum et silui a bonis.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIUNT CAPITULA

De Helchana et uxoribus eius et de Heli sacerdote et de natiuitate Samuhelis. Sdirecta uel de Christo prophetat. .I.

De cantico Anne et de iniquitatibus filiorum Heli sacerdotis. II.

De Samuhele et de inputatione diuina ad Heli per eum. III.

De Samuele ubi cum Deus quarto uocat in uisu et de Philistinorum bello et archa capta et de morte Heli sa- IIII.

De ydolo Dagon ad presentiam arche confracto et de plagis Philisteis illatis. Sirogata. V.

De arche reditu in Bethsamis et de plaga illic ir- VI.

De arche transmigratione in Cariathiarim in domum Aminadab et de bello in quo Philistiim percussi sunt et de gestis Samuhel. VII.

De filiis Samuhelis et ubi populus regem postulat et de Saul et asinarum inquisitione. VIII.

De Saule uncto in regem et inter prophetas prophetante et quomodo in Maspha confirmatum est regnum eius. VIIII.

De Naas rege Amon quomodo oppugnauit Iabes urbem et de confirmatione regis Saul in Galgalis. Sequitur. X.

De Samuhelis preceptis ad populum et de signis de celo osten- XI.

De Ionatha et Saule quomodo Philisteos percusserunt et de Saule ubi holocausta male offerre presumpsit. XII.

De Ionatha ubi Philisteos per eum Dominus percussit et Saul uoluit eum pro gustu mellis occidere. XIII.

De Saule quomodo humiliauit omnes in circuitu nationes XIIII.

et quos ipse habuerit filios ut principes. ⁊ de uictoria amalech. ⁊ de agag rege.

xv. De samuele quando saulē deseruit. ⁊ dauid unxit. ⁊ de spū nequā qui saulē uexabat.

xvi. De bello philistinoꝝ contra saulē quando dauid goliad interfecit. ⁊ audit in decē milib;

xvii. De ionathę ⁊ dauid amore. ⁊ de odiis saul in dauid. ⁊ quando dauid in centū ꝑputiis accepit michol. quę patris dolum ꝓdens saluū fecit dauid.

xviii. De fuga dauid ad samuelē. ⁊ de his qui missi ꝓphauerunt. quando ⁊ saul ueniens ꝓphauit. ⁊ de pacto ac signo inter ionathán ⁊ dauid. Sequitur moab. Sequitur ceila.

xviiii. De fuga dauid ⁊ quę de achimelech sacerdote referuntur. ⁊ quomodo dauid inmutauit uultū suū coram achis rege. ⁊ cum suis omnib; transiit ad re-

xx. De gad ꝓpha quando cōmonuit dauid fugere in terram iuda. in saltu. ⁊ doech ꝓdente occisus ē achimelech cum octoginta sacerdotib; ⁊ quomodo dauid saluauit

xxi. De saule quomodo uoluit dauid in ceilá capere. qui fugit in desertū ziph. quando ionathán ad eū uenit. ⁊ de clamide saulis. cuius summitatē abscidit (sequitur dauid.)

xxii. De samuelis morte. ⁊ quę de nabál ⁊ abigail referuntur.

xxiii. De dauid quando abigail ⁊ achinoem uxores accepit. ⁊ quando saul cipeū ⁊ hastā abstulit.

xxiiii. De transfugio dauid in geth. ad achis regē philistiim. ⁊ quę illic gesserit. ⁊ de saule ⁊ phitonissa.

xxv. De philisteis aduersum saul congregatis. ⁊ de dauid quando ꝑcusso amalech. omnē captiuitatē ⁊ uxores suas reduxit in sichelech. Sequitur uis ē.

xxvi. De bello philistinoꝝ in quo saul cū trib; filiis interiit.

EXPLICIUNT CAPITULA INCIPIT LIBER REGUM PRIMUS

FUIT VIR UNUS DE RAMATHAIM SOPHIM DE MONTE EFFRAIM. ET NOMEN eius helchana. filius iheroham. filii heliu. filii thau. filii suph. effrateus. & habuit duas uxores. Nomen uni anna. & nomen secundę fenenna. Fueruntq; fenennę filii. annę autē nō erant liberi. Et ascendebat uir ille de ciuitate sua statutis dieb; ut adoraret. & sacrificaret dnō exercituū in sylo. Erant autē ibi duo filii hely. ophni. & finees. sacerdotes dnī. Uenit ergo dies & immolauit helchana. deditq; fenennę uxori suę. & cunctis filiis eius & filiab; partes. annę autē dedit unā partē tristis. quia annā diligebat. Affligebatq; eam emula eius. & uehementer angebat. in tantum ut exprobraret ei quod conclusisset dns uuluā eius. Dominū autē concluserat uuluā ei. Sicq; faciebat ꝑ singlos annos cum redeunte tempore ascenderent templū dnī. & sic ꝓuocabat eam. Porro illa flebat.

ne. et uxori eius: & dixit. Red-
dat t(ibi) d(omi)n(u)s semen de muliere hac: p(ro)
fenore q(uo)d comodasti d(omi)no. Et abie-
runt in locu(m) suu(m). Uisitauit g(ra)t(ia) do-
min(u)s anna(m). & concepit. & peperit tres
filios & duas filias: & magnificat(us)
e(st) puer samuhel apud d(omi)n(u)m. Heli
aute(m) erat senex ualde: & audiuit
om(n)ia que faciebant filii sui uniu(er)so
isr(ae)li: & quom(odo) dormiebant cu(m) mu-
lierib(us) que obseruabant ad ostiu(m)
tab(er)naculi: & dixit eis. Quare facitis
res huiuscemodi quas ego audio
res pessimas. ab omni p(o)p(u)lo: Nolite
filii mei. Non e(st) bona fama qua(m) e-
go audio: ut transgredi faciatis po-
pulu(m) d(omi)ni. Si peccau(er)it uir in uiru(m):
placari ei potest d(eu)s. Si aute(m) in do-
minu(m) peccau(er)it uir. quis orabit p(ro)
eo: Et n(on) audierunt uoce(m) patris
sui: quia uoluit d(eu)s occidere eos.
Puer aute(m) samuel p(ro)ficiebat III.
atq(ue) crescebat: & placebat tam deo
qua(m) hominib(us). Uenit aute(m) uir d(e)i
ad heli: & ait ad eum. Hec dicit do-
min(us). Numquid n(on) ap(er)te reuelat(us) su(m)
domui p(at)ris tui cum e(sse)t in egypto
in domo pharaonis: & elegi eum ex
omnib(us) t(ri)bub(us) isr(ae)l m(ihi) i(n) sac(er)dote(m). ut
ascenderet ad altare meu(m). & ado-
leret m(ihi) incensu(m). & portaret ephod
coram me. & dedi domui p(at)ris tui
om(n)ia de sacrificiis filio(rum) isr(ae)l: Qua-
re calce abiecistis uictima(m) mea(m). & mu-
nera mea que p(re)cepi ut offerrent(ur)
in templo: & magis honorasti filios
tuos qua(m) me. ut comederetis p(ri)mi-
tias om(n)is sacrificii isr(ae)l p(o)p(u)li mei:
P(ro)pt(er)ea ait d(omi)n(u)s d(eu)s isr(ae)l. Loquens
locut(us) sum: ut domus tua & do-
mus p(at)ris tui ministraret in con-
spectu meo usq(ue) in sempit(er)nu(m). Nu(n)c
aute(m) dicit d(omi)n(u)s. Absit hoc a me:
sed quicu(m)q(ue) glorificauerit me. glorifi-
cabo eu(m): qui aute(m) contemnunt
me. erunt ignobiles. Ecce dies ue-
niunt: & p(re)cidam brachiu(m) tuu(m). &
brachiu(m) domus p(at)ris tui. ut n(on) sit se-
nex in domo tua: & uidebis emulu(m)
tuu(m) in templo in uniu(er)sis p(ro)sp(er)is isr(ae)l:
& n(on) erit senex in domo tua omnib(us)
dieb(us). Uerumtame(n) n(on) auferam penit(us)
uiru(m) ex te ab altari meo: sed ut de-
ficiant oculi tui. & tabescat anima
tua: & pars magna domus tue mo-
rietur: cum ad uirile(m) etate(m) uenerit.
Hoc aute(m) erit t(ibi) signu(m) q(uo)d uenturu(m)
e(st) duob(us) filiis tuis: ophni. & finees.
In una die morient(ur) ambo. Et sus-
citabo m(ihi) sacerdote(m) fidele(m). qui iux-
ta cor meu(m) & anima(m) mea(m) faciat:
& edificabo ei domu(m) fidele(m). & am-
bulabit coram xp(ist)o meo cunctis di-
eb(us). Futuru(m) e(st) aute(m): ut quicu(m)q(ue) re-
manserit in domo tua. ueniat ut
oretur p(ro) eo. & offerat nu(m)mu(m) argen-
teum. & torta(m) panis. dicatq(ue): Dimit-
te me obsecro ad una(m) parte(m) sacer-
dotale(m): ut comedam bucella(m) panis.
Puer aute(m) samuhel mi- IIII. III
nistrabat d(omi)no coram heli: & ser-
mo d(omi)ni erat p(re)ciosus. In dieb(us) ill(is):

non erat visio manifesta. Factum
est ergo in die quadam: heli iacebat in
loco suo. & oculi eius caligaverant:
nec poterat videre lucernam dei ante
quam extingueretur. Samuhel autem
dormiebat in templo domini: ubi erat
archa dei. Et vocavit dominus samuhel.
Qui respondens ait. Ecce ego. Et
cucurrit ad hely: & dixit. Ecce ego: vo
casti enim me. Qui dixit. Non vocavi: re
vertere & dormi. Et abiit: & dormivit.
Et adiecit dominus rursum vocare samu
hel. Consurgensque samuhel abiit ad
hely: & dixit. Ecce ego: quia vocasti me.
Qui respondit. Non vocavi te fili mi:
revertere. & dormi. Porro samuhel
necdum sciebat dominum: neque revelatus ei
fuerat sermo domini. Et adiecit dominus:
& vocavit adhuc samuhel tercio.
Qui consurgens abiit ad heli: &
ait. Ecce ego: quia vocasti me.
Intellexit ergo heli. quia dominus voca
ret puerum: & ait ad samuhel. Vade
& dormi. Et si deinceps vocaverit te: di
ces. Loquere domine: quia audit servus tuus.
Abiit ergo samuhel: & dormivit in
loco suo. Et venit dominus & stetit:
& vocavit sicut vocaverat secundo. Sa
muhel. samuhel. Et ait samuhel.
Loquere domine: quia audit servus
tuus. Et dixit dominus ad samuhel.
Ecce ego facio verbum in israel: quod
quicumque audierit. tinnient ambe
aures eius. In die illo suscitabo ad
versum heli: omnia que loquutus
sum super domum eius. Incipiam: &

complebo. Predixi enim ei quod iu
dicaturus essem domum eius in eter
num. propter iniquitatem: eo quod nove
rat indigne agere filios suos. & non
corripuit eos. Ideirco iuravi do
mui heli: quod non expietur iniquitas
domus eius victimis. & muneribus
usque in eternum. Dormivit autem
samuhel usque mane: aperuitque os
tia domus domini. Et samuhel time
bat indicare visionem heli. Vocavit
ergo heli samuhelem: & dixit. Samu 5
hel fili mi. Qui respondens ait.
Presto sum. Et interrogavit eum.
Quis est sermo quem loquutus est dominus
ad te: Oro te: ne celaveris me. Hec
faciat tibi dominus. & hec addat: si abscon
deris a me sermonem ex omnibus ver
bis que dicta sunt tibi. Indicavit ita
que ei samuhel universos sermones:
& non abscondit ab eo. Et ille respon
dit. Dominus est: quod bonum est in oculis su
is faciat. Crevit autem samuhel &
dominus erat cum eo: & non cecidit ex omnibus
verbis eius in terram. Et cognovit
universus israel a dan usque bersabee:
quod fidelis samuhel propheta esset domini.
Et addidit dominus ut appareret in sy
lo: quoniam revelatus fuerat dominus samuhe
li in sylo. iuxta verbum domini. Et e
venit sermo samuhelis: universo
IIII israeli. Et factum est in diebus illis: con
venerunt philistiim in pugnam. Egres
sus est namque israel obviam philistiim
in prelium: & castra metatus est iuxta
lapidem adiutorii. Porro philistiim

et ñ sumebat cibum. Dixit ḡ ei
helchanā uir eius. Anna cur fles.
& quare ñ comedis? & quā ob rem
affligitur cor tuū? Numquid ñ e-
go melior sum t̄ quā decem filii?
Surrexit autē anna postquā co-
mederat in sylo & biberat. & heli sacerdo-
te sedente sup sellā ante postes tē-
pli dn̄i. cum eēt anna amaro a-
nimo. orauit dn̄m flens largit̄. &
uotū uouit dicens. Domine exer-
cituū si respiciens uideris afflictio-
nem famulę tuę. & recordat' mei
fueris. nec oblitus ancillę tuę. de-
derisq; seruę tuę sexū uirilē. da-
bo eum dn̄o omīs dies uitę eius.
& nouacula ñ ascendet sup caput
eius. Factum ē autē cum illa mul-
tiplicaret p̄ces coram dn̄o. ut heli
obseruaret os eius. Porro anna lo-
quebat' in corde suo. tantūmq; la-
bia illius mouebant'. & uox penit'
ñ audiebat'. Estimauit ḡ heli eā
temulentā. dixitq; ei. Usq; quo he-
bria eris? Digere paulisp uinū q'
mades. Respondens anna. nequaq̄
inquit dn̄e mi. nam mulier infe-
lix nimis ego sum. uinūmq; & omē
qd' inebriare potest ñ bibi. sed ef-
fudi animā meā in conspectu dn̄i.
Ne reputes ancillā tuā quasi unā
de filiab; belial. quia ex multitudi-
ne doloris & meroris mei loquuta
sum usq; in p̄sens. Tunc heli ait
ei. Uade in pace. & dn̄s ds̄ isrl' det
t̄ petitionē quā rogasti eum. Et il-
la dixit. Utinā inueniat ancilla
tua grām in oculis tuis. Et abiit
mulier in uiā suā & comedit.
uultusq; illius ñ sunt amplius in
diūsa mutati. Et surrexerunt
mane. & adorauerunt coram do-
mino. reūsiq; sunt. & uenerunt
in domū suā in ramathā. Cog-
nouit autē helchanā annā uxorē
suā. & recordatus ē eius dn̄s. Et
factum ē post circulū dierū. con-
cepit anna & pep'it filiū. uocauit-
q; nomē eius samuhel. eo qd' a do-
mino postulasset eum. Ascendit
autē helchana uir eius. & omīs
domus eius. ut immolaret dn̄o
hostiam sollemnem. & uotū suū.
& anna ñ ascendit. Dixit enī ui-
ro suo. Non uadam. donec ablac-
tetur infans. & ducam eum. & ap-
pareat ante conspectum dn̄i. & ma-
neat ibi iugit̄. Et ait ei helchana
uir suus. Fac qd' bonum t̄ uidet'.
& mane donec ablactes eum. p̄cor-
q; ut impleat dn̄s ūbum suū.
Mansit ḡ mulier. & lactauit
filiū suū donec amoueret eū a lac-
te. & adduxit eū secū postquā ab-
lactauerat in uitulis trib; & trib; mo-
diis farinę. & amphora uini. & ad-
duxit eū ad domū dn̄i in sylo.
Puer autē erat adhuc infantulus.
Et immolauerunt uitulū. & optu-
lerunt puerū heli. Et ait anna.
Obsecro mi dn̄e uiuit anima tua.
dn̄e ego sū illa mulier quę steti corā

te hic. orans dominum pro puero isto.
Oravi: & dedit michi dominus petitionem
meam quam postulavi eum. Idcirco
& ego commodavi eum domino: cunc
tis diebus quibus fuerit accomodatus
domino. Et adoraverunt ibi dominum: &
oravit anna. & ait. II.
II Exultavit cor meum in domino: & ex
altatum est cornu meum in deo meo.
Dilatatum est os meum super inimicos
meos: quia letata sum in saluta
ri tuo. Non est sanctus ut est dominus:
neque enim est alius extra te: & non est
fortis sicut deus noster. Nolite multipli
care loqui sublimia: gloriantes. Re
cedant vetera de ore vestro: quia deus
scientiarum dominus est: & ipsi preparantur co
gitationes. Arcus fortium superatus est:
& infirmi accincti sunt robore.
Saturati prius pro panibus se locaverunt:
& famelici saturati sunt: donec ste
rilis peperit plurimos: & que mul
tos habebat filios infirmata est. Do
minus mortificat & vivificat: de
ducit ad infernum & reducit. Do
minus pauperem facit & ditat: humi
liat & sublevat. Suscitans de pul
vere egenum: & de stercore elevat pau
perem. Ut sedeat cum principibus: & solium
glorie teneat. Domini enim sunt cardines
terre: & posuit super eos orbem. Pedes
sanctorum suorum servabit: & impii in te
nebris conticescent: quia non in for
titudine sua roborabitur vir. Dominum
formidabunt adversarii eius: & super
ipsos in celis tonabit. Dominus iudica
bit fines terre: & dabit imperium regi
suo: & sublimabit cornu christi sui.
Et abiit helchana in ramatha: in
domum suam. Puer autem erat minister
in conspectu domini: ante faciem heli sa
cerdotis. Porro filii heli filii belial.
nescientes dominum. neque officium sacer
dotum ad populum: sed quicumque im
molasset victimam veniebat puer
sacerdotis dum coquerentur carnes:
& habebat fuscinulam tridentem in ma
nu sua. & mittebat in lebetem. vel
in caldariam. seu in ollam. vel in ca
cabum: & omne quod levabat fusci
nula. tollebat sacerdos sibi. Sic fa
ciebant universo israeli venienti in sy
lo: etiam antequam adolerent adi
pem. veniebat puer sacerdotis &
dicebat immolanti. Da michi carnem
ut coquam sacerdoti: non enim acci
piam a te carnem coctam. sed crudam.
Dicebatque illi immolans. Incen
datur primum iuxta morem hodie ad
eps: & tolle tibi quantumcumque deside
rat anima tua. Qui respondens:
aiebat ei. Nequaquam. Nunc enim
dabis: alioquin tollam vi. Erat
ergo peccatum puerorum grande nimis co
ram domino: quia detrahebant homi
nes sacrificio domini. Samuhel autem mi
nistrabat ante faciem domini puer ac
cinctus ephod lineo: & tunicam par
vam faciebat ei mater sua. quam affe
rebat statutis diebus ascendens cum
viro suo ut immolaret hostiam sol
lempnem. Et benedixit heli helcha

dotes & diuinos dicentes. Quid
faciemus de archa dei? Indicate no-
bis quomodo remittamus eam in locum
suum. Qui dixerunt. Si remittitis ar-
cham dei israel. nolite dimittere eam
uacuam. sed quod debetis reddite ei pro
peccato. & tunc curabimini. & scie-
tis quare non recedat manus eius a uobis.
Qui dixerunt. Quid est quod pro de-
licto reddere debeamus ei? Responde-
runtque illi. Iuxta numerum prouinci-
arum philistinorum quinque anos au-
reos facietis. & quinque mures aureos.
quia plaga una fuit omnibus uobis.
& satrapis uestris. Facietisque similitu-
dines anorum uestrorum. & similitudines
murium qui demoliti sunt terram. &
dabitis gloriam deo israel. si forte rele-
uet manum suam a uobis. & a diis uestris.
& a terra uestra. Quare aggrauatis cor-
da uestra. sicut aggrauauit egyptus
& pharao cor suum? Nonne postquam
percussus est. tunc dimisit eos. & abie-
runt? Nunc ergo arripite. & facite
plaustrum nouum unum. & duas uac-
cas fetas quibus non est impositum iugum
iungite in plaustro. & recludite
uitulos earum domi. tolletisque archam
domini. & ponetis in plaustro. & uasa
aurea que exsoluistis ei pro delicto
ponetis in capsellam ad latus eius. &
dimittite eam ut uadat. & aspicie-
tis. Et si quidem per uiam finium suorum
ascenderit contra bethsames. ip-
se fecit nobis malum hoc grande. Sin
autem minime. sciemus quia nequa-
quam manus eius tetigit nos. sed ca-
su accidit. Fecerunt ergo illi hoc modo.
Et tollentes duas uaccas que lac-
tabant uitulos iunxerunt ad plau-
strum. uitulosque earum concluserunt
domi. Et posuerunt archam dei super
plaustrum. & capsellam que habebat
mures aureos. & similitudinem anorum.
Ibant autem in directum uacce per uiam
que ducit bethsames. & itinere uno
gradiebantur pergentes & mugientes.
& non declinabant neque ad dexteram
neque ad sinistram. Sed & satrape phi-
listinorum sequebantur usque ad terminos
bethsames. Porro bethsamite mete-
bant triticum in ualle. & eleuantes
oculos uiderunt archam. & gauisi sunt
cum uidissent. Et plaustrum uenit
in agrum iosue bethsamite. & stetit
ibi. Erat autem ibi lapis magnus. Et
conciderunt ligna plaustri. uac-
casque imposuerunt super ea holocau-
stum domino. Leuite autem deposuerunt
archam dei. & capsellam que erat iuxta
eam. in qua erant uasa aurea. & po-
suerunt super lapidem grandem. Uiri autem
bethsamite obtulerunt holocausta.
& immolauerunt uictimas in die illa
domino. Et quinque satrape philistinorum
uiderunt. & reuersi sunt in accharon
in die illa. Hi sunt autem ani aurei.
quos reddiderunt philistiim pro de-
licto domino. Azotus unum. gaza unum.
ascalon unum. geth unum. accharon un-
um. Et mures aureos secundum numerum urbium
philistinorum quinque prouinciarum. ab urbe

murata. usq; ad uillã que erat abs-
q; muro. & usq; ad abel magnum.
sup quẽ posuerunt archã dñi que
erat in illa die in agro iosue beth-
samitis. Percussit aũt de uiris beth
samitib; eo qđ uidissent archã dñi.
Et pcussit de pplo septuaginta ui-
ros. & quinquaginta plebis milia.
Luxitq; ppls. eo qđ pcussisset dñs
plebem plaga magna. Et dixerũt
uiri bethsamite. Quis poterit stare
in conspectu dñi di sci huius. & ad
quẽ ascendet a nob. Miseruntq;
nuncios ad habitatores cariathiarim.
dicentes. Reduxerunt philistiim ar-
cham dñi. descendite. & reducite eã
VII Venerunt g uiri ad uos. uiri
cariathiarim. & reduxerunt archã
dñi. & intulerunt eã in domũ ami-
nadab. in gabaa. Eleazarũ aũt filiũ
eius sanctificauerunt. ut custodiret
archã dñi. Et factum ẽ ex qua die
mansit archa dñi in cariathiarim.
multiplicati sunt dies. Erat quippe
iam annus uicesimꝰ. & requieuit
omnis domus isrł post dñm. Ait au-
tem samuhel ad uniũsam domũ
isrł. dicens. Si in toto corde uřo re-
uertimini ad dñm. auferte đos alie-
nos de medio uřm. & astaroth. et
pparate corda uřa dño. & seruite ei
soli. & eruet uos de manu philisti-
noꝝ. Abstulerunt g filii isrł baa-
lim & astaroth. & seruierunt dño
soli. Dixit aũt samuhel. Congre-
gate uniũsum isrł in masphat.
ut orem p uob dñm. Et conue-
nerunt in masphat. hauseruntq;
aquã. & effuderunt in conspec-
tu dñi. & ieiunauerunt in die
illa. & dixerunt. Tibi peccauimus
dño. Iudicauitq; samuhel filios is-
rahel in masphat. Et audierunt
philistiim qđ congregati eẽnt filii
isrł in masphat. & ascenderunt sa-
trape philistinoꝝ ad isrł. Qđ cũ
audissent filii isrł. timuerunt a
facie philistinoꝝ. Dixeruntq; ad
samuhelẽ. Ne cesses clamare p nob
ad dñm dm nřm. ut saluet nos de
manu philistinoꝝ. Tulit aũt sa-
muhel agnũ lactentẽ unũ. & obtu-
lit illum holocaustũ integrũ dño.
Et clamauit samuhel ad dñm p is-
rahel. & exaudiuit eũ dñs. Factũ
ẽ aũt cũ samuhel offerret holocaus-
tum. philisteos inire p̃lium contr
isrł. Intonuit aũt dñs fragore mag-
no in die illa sup philisteos. & ex-
terruit eos. & cesi sunt a filiis isrł.
Egressiq; uiri isrł de masphat pse-
cuti sunt philisteos. & pcusserunt
eos usq; ad locũ qui erat subtr beth
char. Tulit aũt samuhel lapidẽ
unũ. & posuit eũ int masphat. & int
sen. & uocauit nom loci illius. lapis
adiutorii. Dixitq; Huc usq; auxi-
liatus ẽ nob dñs. Et humiliati st
philistiim. nec addiderunt ultra
ut uenirent in t̃minos isrł. Facta
ẽ itaq; manus dñi sup philisteos.
cunctis dieb; samuhelis. Et reddite

uenerunt in aphech: et instruxe-
runt aciem contra isrl. Inito autē
certamine t'ga uertit isrl philisteis.
et cesa sunt in illo certamine pas-
sim p agros quasi quatuor milia
uiror. et reuersus ē pp̄ls ad castra.
Dixeruntq; maiores natu de isrl.
Quare pcussit nos dn̄s hodie corā
philistiim. Afferamus ad nos de sy-
lo archam federis dn̄i. et ueniat in
medio nri. ut saluet nos de manu
inimicor nr̄or. Misit ḡ pp̄lus in
sylo. et tulerunt inde archā fede-
ris dn̄i exercituū sedentis sup che-
rubin. Erantq; duo filii heli cum
archa fed'is di. ophni et finees. Cūq;
uenisset archa fed'is di in castra. uo-
ciferatus ē omis isrl clamore gran-
di. et psonuit t'ra. Et audierunt
philistiim uocē clamoris. dixeruntq;
Quenam ē hec uox clamoris mag-
ni in castris hebreor. Et cognoue-
runt. qd archa di uenisset in cas-
tra. Timueruntq; philistiim dicen-
tes. Uenit ds in castra. Et ingemue-
runt dicentes. Ue nob. Non enim
fuit tanta exultatio heri. et nudius
t'tius. Ue nob. Quis nos seruabit
de manu deor sublimiū istor. Hi
sunt dii qui pcusserunt egyptū
omi plaga in deserto. Conforta-
mini. et estote uiri philistiim. ne ser-
uiatis hebreis. sicut illi seruierunt
uob. Confortamini. et bellate. Pug-
nauerunt ḡ philistiim. et cesus ē isrl.
et fugit unusquisq; in tabnaculū
suū. Et facta ē plaga magna nimis.
et ceciderunt de isrl t'ginta milia
peditū. et archa di capta ē. Duo qq;
filii heli ophni et finees. mortui sunt.
Currens autē uir de beniamin ex
acie. uenit in sylo in die illa. scissa
ueste. et conspsus puluē caput. Cūq;
ille uenisset. heli sedebat sup sellā
contra uiā spectans. Erat enim
cor eius pauens p archa dn̄i. Uir autē
ille postquā ingressus ē nunciauit
urbi. et ululauit omis ciuitas. Et
audiuit heli sonitū clamoris. dixitq;
Quis ē hic sonitus tumult' huius.
At ille festinauit et uenit. et nunci-
auit heli. Heli autē erat nonagin-
ta et octo annor. et oculi eius cali-
gauerant. et uidere n̄ poterat. Et di-
xit ad heli. Ego sum qui ueni de
p'lio. et ego qui de acie fugi hodie.
Cui ille ait. Quid actum ē fili mi.
Respondens autē ille qui nuncia-
bat. fugit inquit isrl coram philis-
tiim. et ruina magna facta ē in pp̄lo.
insup et duo filii tui mortui sunt.
ophni et finees. et archa di capta ē.
Cumq; ille nominasset archā di.
cecidit de sella retrorsum iuxta os-
tium. et fractis ceruicib; mortuus ē.
Senex enim erat uir. et grandeuus.
et ipse iudicauit isrl quadraginta
annis. Nurus autē eius uxor fine-
es p'gnans erat. uicinaq; partui.
Et audito nuncio qd capta eet ar-
cha di. et mortuus socer eius. et uir
suus. incuruauit se. et pepit. Irruē-

rant enim in eam dolores subiti.
In ipso autem momento mortis eius:
dixerunt ei que stabant circa eam.
Ne timeas: quia filium peperisti. Que
non respondit eis: neque animadvertit.
Et vocavit puerum hicabod. dicens.
Translata est gloria de israel: quia cap
ta est archa dei. Et pro socero suo: et pro
viro suo ait. Translata est gloria dei ab
israel: eo quod capta esset archa dei. V.
V Philistiim autem tulerunt archam
domini: et asportaverunt eam a la
pide adiutorii in azotum. Tulerunt
philistiim archam dei. et intulerunt
eam in templum dagon: et statuerunt
eam iuxta dagon. Cumque surrexis
sent diluculo azotii altera die: ecce da
gon pronus iacebat in terra. ante archam
domini. Et tulerunt dagon: et restitu
erunt eum in loco suo. Rursumque die
altero mane consurgentes: invenerunt
dagon iacentem super faciem suam in terra.
coram archa domini. Caput autem dagon
et due palme manuum eius abscise
erant super limen. Porro dagon so
lus truncus remanserat in loco suo.
Propter hanc causam non calcant sacer
dotes dagon. et omnes qui ingrediuntur
templum eius super limen dagon in a
zoto: usque in hodiernum diem. Aggra
vata est autem manus domini super azotios.
et demolitus est eos: et ebullierunt vil
le et agri in medio regionis illius. et
nati sunt mures: et facta est confusio
mortis magna in civitate: et percus
sit in secretiori parte natium azotum.
et fines eius. Videntes autem viri a
zoti huiuscemodi plagam: dixerunt.
Non maneat archa dei israel apud
nos: quoniam dura est manus eius super nos.
et super dagon deum nostrum. Et mitten
tes congregaverunt omnes satrapas
philistinorum ad se: et dixerunt. Quid
faciemus de archa dei israel? Respon
deruntque gethei. Circumducatur ar
cha dei israel. Et circumduxerunt ar
cham dei israel. Illis autem circumducentibus
eam: fiebat manus domini super singulas
civitates interfectionis magne nimis.
Et percutiebat viros uniuscuiusque
urbis. a parvo usque ad maiorem: et
computrescebant prominentes extales
eorum. Inieruntque gethei consilium: et
fecerunt sedes pelliceas. Miserunt
ergo archam dei in accharon. Cumque
venisset archa dei in accharon: excla
maverunt accharonite dicentes. Ad
duxerunt ad nos archam dei israel: ut
interficiat nos et populum nostrum. Miserunt
itaque: et congregaverunt omnes satra
pas philistinorum. Qui dixerunt.
Dimittite archam dei israel. et revertatur
in locum suum: et non interficiat nos cum
populo nostro. Fiebat enim pavor mor
tis in singulis urbibus: et gravissima
valde manus dei. Viri quoque qui
mortui non fuerant percutiebantur in se
cretiori parte natium: et ascendebat
ululatus uniuscuiusque civitatis in
VI celum. Fuit ergo archa domini in regione
philistinorum septem mensibus. VI.
Et vocaverunt philistiim sacer

sunt urbes quas tulerant philistei
ab isrl. isrl. ab acharon usq; geth
& terminos suos. liberauitq; isrl de ma
nu philistinorum. Eratq; pax inter isrl
& amorreum. Iudicabat quoq; samu
hel isrl cunctis dieb; uite sue. & i
bat per singulos annos circuiens bethel.
& galgal. & masphat. & iudicabat
isrlem in supradictis locis. reuerteba
turq; in ramatha. Ibi enim erat do
mus eius. & ibi iudicabat isrlem.
Edificauit ibi etiam altare dno. VIII.

VIII

Factum est autem cum senuisset samu
hel. posuit filios suos iudices isrl.
Fuitq; nomen filii eius primogeniti ia
hel. & nomen secundi abia. iudicum in
bersabee. Et non ambulauerunt filii
eius post patrem suum. sed declinaue
runt post auariciam. Acceperuntq;
munera. & peruerterunt iudicium. Con
gregati ergo uniuersi maiores natu isrl.
uenerunt ad samuhel in ramatha.
dixeruntq; ei. Ecce tu senuisti. &
filii tui non ambulant in uiis tuis.
constitue nob regem ut iudicet
nos. sicut & uniuerse habent natio
nes. Displicuitq; sermo in oculis
samuhelis. eo quod dixissent. da nob
regem ut iudicet nos. Et orauit sa
muhel ad dnm. Dixit autem dns ad
samuhelem. Audi uocem ppli in omnib;
que loquuntur tibi. Non enim abiece
runt te. sed me. ne regnem sup eos.
Iuxta omnia opera sua que fecerunt a
die qua eduxi eos de terra egypti. usq;
ad diem hanc. sic dereliquerunt
me. & seruierunt diis alienis. sic
faciunt etiam tibi. Nunc ergo audi uo
cem eorum. Uerumtamen contestare
eos. & predic eis ius regis qui regna
turus est sup eos. Dixit itaq; samu
hel omnia uerba dni ad ppl'm qui pe
tierat a se regem. & ait. Hoc erit
ius regis. qui imperaturus est uob. Filios
uros tollet. & ponet in curribus suis.
facietq; sibi equites. & precursores qua
drigarum suarum. & constituet sibi tribu
nos & centuriones. & aratores agrorum
suorum. & messores segetum. & fabros ar
morum suorum & curruum. Filias quoq;
uras faciet sibi unguentarias. & fo
carias. & panificas. Agros quoq;
uros & uineas. & olueta obtima tol
let. & dabit seruis suis. Sed & sege
tes uras. & uinearum redditus addeci
mabit. ut det eunuchis & famulis
suis. Seruos etiam uros & ancillas. &
iuuenes obtimos. & asinos auferet.
& ponet in opere suo. Greges quoq;
uros addecimabit. uos quoq; eritis
ei serui. Et clamabitis in die illa
a facie regis uri quem elegistis uob.
& non exaudiet uos dns in die illa.
quia petistis uob regem. Noluit
autem ppls audire uocem samuhelis.
sed dixerunt. Nequaquam. Rex enim
erit sup nos. & erimus nos quoq;
sicut omnes gentes. & iudicabit nos
rex noster. & egredietur ante nos. & pug
nabit bella nra pro nob. Et audiuit
samuhel omnia uerba ppli. & locutus
est ea in aurib; dni. Dixit autem dns

ad samuhelē. Audi uocē eorū: &
constitue sup eos regē. Et ait sa
muhel ad uiros isrł. Uadat un9
quisq; in ciuitatē suā. Et erat
uir de beniamin nomine eius: fili
us abihel. filii seor. filii bechor. filii
afia. filii uiri gemini. fortis robo
IX re. Et erat ei filius uocabulo saul.
electus & bonus: & n̄ erat uir de
filiis isrł melior illo. Ab humero
& sursum: eminebat sup omnē
p̄p̄lm. Perierant aut̄ asinę eius pa
tris saul: & dixit cis ad saul filiū
suū. Tolle tecū unū de pueris: &
consurgens uade. & quere asinas.
Qui cum transissent p montē ef
fraim. & p t̄ram salisa. & n̄ inue
nissent: transierunt etiam p t̄ram
salim. & n̄ erant: sed & p t̄ram ge
mini: & minime reperunt. Cum
aut̄ uenissent in t̄ram suph. & n̄ in
uenissēt: dix saul ad puerū suū q
erat cum eo. Ueni. & reuertamur:
ne forte dimiserit pat̄ mˢ asinas.
& sollicit̄ sit p nob. Qui ait ei. Ec
ce ē uir dī in ciuitate hac uir no
bilis: 7 oē qđ loquit̄ absq; ambi
guitate uenit. Nunc g̊ eamus illuc:
si forte indicet nob de uia nr̄a p̄p̄t
quā uenim̄. Dixitq; saul ad pue
rum suū. Ecce ibimus: quid fere
mus ad uirū: Panis defecit in sis
tarciis nr̄is: & sportulā n̄ habemus.
ut demus homini dī: nec quicquā
aliud. Rursumq; puer respondit
sauli: & ait. Ecce inuenta ē in ma
nu mea quarta pars stateris argen
ti: demus homini dī. ut indicet no
bis uiā nr̄ām. Olim in isrł sic loque
batur unusquisq; uadens consule
re dn̄m. Uenite: & eamus ad uiden
tem. Qui enim p̄pha dicit̄ hodie:
uocabat̄ olim uidens. Et dixit sa
ul ad puerū suū. Optim̄ sermo
tuus: ueni. eam̄. Et ierunt in ci
uitatē: in qua erat uir dī. Cumq;
ascenderent cliuū ciuitatis: inue
nerunt puellas egredientes ad hau
riendā aquā. Et dixerunt eis.
Num hic ē uidens: Que respon
dentes: dixerunt illis. Hic ē. ecce
ante te. Festina nunc: hodie enī
uenit in ciuitatē: quia sacrificiū ē
hodie p̄pli in excelso. Ingredientes
urbē statim inuenietis eum: ante
quam ascendat ī excelsum ad ues
cendum. Neq; enim comesturus ē
p̄pls donec ille ueniat: quia ipse be
nedicet hostię: & deinceps comedent
qui uocati sunt. Nunc g̊ conscen
dite: quia hodie repietis eū. Et as
cenderunt in ciuitatē. Cumq; illi
ambularent in medio urbis: appa
ruit samuhel egrediens obuiā eis.
ut ascenderet in excelsum. Dn̄s aut̄
reuelauerat auriculā samuhelis. an
te unā diē quā ueniret saul: dicens.
Hac ipsa que nunc ē hora cras mit
tam ad te uirū de t̄ra beniamin. &
unges eum ducē sup p̄plm meū isrł:
& saluabit p̄plm meū de manu phi
listinorū: quia respexi p̄plm meū.

Venit enim clamor eorum ad me.
Cumque aspexisset samuhel saulem:
dominus ait ei. Ecce uir quem dixeram tibi.
Iste dominabitur populo meo. Accessit
autem saul ad samuhelem in medio por-
te: et ait. Indica oro mihi: ubi est domus
uidentis. Et respondit samuhel
sauli: dicens. Ego sum uidens. As-
cende ante me in excelsum ut co-
medas mecum hodie. et dimittam te
mane: et omnia que sunt in corde
tuo indicabo tibi. Et de asinis quas
perdidisti nudius tertius ne sollicitus sis:
quia inuente sunt. Et cuius erunt
obtima queque israhel: Nonne tibi et do-
mui patris tui: Respondens autem sa-
ul: ait. Numquid non filius gemini
ego sum de minima tribu israhel. et cog-
natio mea nouissima inter omnes fami-
lias de tribu beniamin: Quare ergo lo-
cutus es mihi sermonem istum: Assumens
itaque samuhel saulem et puerum eius in-
troduxit eos in triclinium: et dedit eis
locum in capite eorum qui fuerant
inuitati. Erant enim quasi trigin-
ta uiri. Dixitque samuhel coco.
Da partem quam dedi tibi: et precepi ut re-
poneres apud te seorsum. Leuans
autem cocus armum: posuit ante sa-
ulem. Dixitque samuhel. Ecce quod
remansit: pone ante te et comede:
quia de industria seruatum est tibi quan-
do uocaui populum. Et comedit saul
cum samuhele: in die illo. Et descen-
derunt de excelso in oppidum: et lo-
cutus est cum saul in solario. Strauitque

saul in solario: et dormiuit. Cumque
mane surrexissent. et iam dilucesceret:
uocauit samuhel saulem in solario di-
cens. Surge. ut dimittam te. Et
surrexit saul. Egressique sunt ambo:
ipse uidelicet et samuhel. Cumque des-
cenderent in extrema parte ciuitatis:
samuhel dixit ad saul. Dic puero
ut antecedat nos. et transeat: tu autem
subsiste paulisper. ut indicem tibi uerbum
Tulit autem samuhel domini. VIIII. X
lenticulam olei. et effudit super caput eius:
et deosculatus est eum. et ait. Ecce unxit
te dominus super hereditatem suam in principem:
et liberabis populum eius de manu inimi-
corum eius. qui in circuitu sunt. Et
hoc tibi signum: quia unxit te dominus in prin-
cipem. Cum abieris hodie a me.
inuenies duos uiros iuxta sepulchrum
rachel. in finibus beniamin in meridie
salientes magnas foueas: dicentque tibi.
Inuente sunt asine: ad quas ieras per-
quirendas. Et intermissis pater tuus
asinis. sollicitus est pro uobis: et dicit. Quid
faciam de filio meo: Cumque abieris
inde. et ultra transieris. et ueneris ad
quercum thabor: inuenient te ibi tres
uiri ascendentes ad deum in bethel. u-
nus portans tres hedos. et alius tres tor-
tas panis: et alius portans lagenam ui-
ni. Cumque te salutauerint. dabunt tibi
duos panes: et accipies de manu eorum.
Post hec uenies in collem domini: ubi est sta-
tio philistinorum. Et cum ingressus fue-
ris ibi urbem: obuium habebis gregem pro-
phetarum descendentium de excelso: et

ante eos psalteriū. & tympanū. &
tibiā. & cytharā. ipsosq; ꝓphantes.
Et insiliet in te sp̄s dn̄i. & ꝓphabis
cum eis: & mutaberis in uirū aliū.
Quando ģ euenerint signa omīa
hec t̄. fac quecūq; inuenit manus
tua. quia dn̄s tecū ē: & descendes
ante me in galgalā. Ego quippe
descendam ad te. ut offeras oblatio-
nem: & immoles uictimas pacificas.
Septē dieb; expectabis donec ue-
niam ad te: & ostendam t̄ quid fa-
cias. Itaq; cum auertisset humerū
suū. ut abiret a samuhele: immu-
tauit ei ds̄ cor aliud. & uenerunt
omīa signa hec in die illa. Uene-
runtq; ad p̄dictum collē: & ecce cu-
neus ꝓphaꝝ obuius ei. Et insiluit
sup eum sp̄c dn̄i: & ꝓphauit in me-
dio eoꝝ. Uidentes aut̄ qui nouerant
eū heri & nudius t̄tius. qđ eēt cum
ꝓphis. & ꝓpharet: dixerunt adinui-
cem. Quenā res accidit filio cis?
Num & saul int̄ ꝓphas? Respon-
ditq; alius ad altīum dicens. Et q̄s
pat̄ eoꝝ? Propt̄ea ūsum ē in p̄ūbiū.
Num & saul int̄ ꝓphas? Cessauit
aut̄ saul ꝓphare: & uenit ad excelsū.
Dixitq; patruus saul ad eū: & ad pu-
erum eius. Quo abistis? Qui res-
ponderunt. Querere asinas. Quas
cum n̄ repissemus: uenim̄ ad samu-
helem. Et dixit ei patruus suus. In-
dica m̄: quid dixerit t̄ samuhel.
Et ait saul ad patruū suū. Indica-
uit nob: quia inuente eēnt asine.
De sermone aut̄ regni n̄ indica-
uit ei: quē locutus illi fuerat sa-
muhel. Et conuocauit samuhel
ppl̄m ad dn̄m in masphat: & ait
ad filios isr̄l. Hec dicit dn̄s ds̄ isr̄l.
Ego eduxi isr̄l de egypto: & erui
uos de manu egyptioꝝ: & de manu
omnīū regū qui affligebant uos.
Uos aut̄ p̄iecistis hodie dn̄m dm̄
urm̄: qui solus saluauit uos de uni-
uersis malis. & t̄bulationib; uris:
& dixistis. Nequaquā: sed constitue
regē sup nos. Nunc ģ state corā dn̄o
p t̄bus uras: & p familias. Et appli-
cuit samuhel omīs t̄bus isr̄l. & ceci-
dit sors t̄bus beniamin. Et applicu-
it t̄bum beniamin. & cognationes eī.
& cecidit cognatio metri: & puenit
usq; ad saul filiū cis. Quesierunt
ģ eum: & n̄ ē inuent̄. Et consulue-
runt post hec dn̄m: utrūnam uentur̄
eēt illuc. Responditq; dn̄s. Ecce ab-
sconditꝰ ē domi. Cucurrerunt itaq;
& tulerunt eū inde. Stetitq; in me-
dio ppl̄i: & altior fuit uniūso ppl̄o.
ab humero & sursum. Et ait samu-
hel ad omnē ppl̄m. Certe uidetis quē
elegit dn̄s: qm̄ n̄ ē similis ei in omī
ppl̄o. Et clamauit cunctus ppl̄s: &
ait. Uiuat rex. Locutus ē aut̄ samu-
hel ad ppl̄m legē regni: & sc̄psit in
libro. & reposuit corā dn̄o. Et dimi-
sit samuhel omnē ppl̄m: singlos in
domū suā. Sed & saul abiit in do-
mū suā in gabaath. Et abiit cū eo
pars exercitus: quoꝝ tetigerat ds̄ cor-

da. Filii ũ belial dixerunt. Num
saluare nos poterit iste? Et des-
pexerunt eum: & ñ attulerunt ei
munera. Ille ũ dissimulabat se au-
Et factum ẽ quasi ⌐ dire. x.
post mensẽ: ascendit naas amani-
tes. & cepit pugnare adũsum iabes
galaad. Dixeruntq; omñs uiri ia-
bes ad naas. Habeto nos federatos:
& seruiemus t. Et respondit ad eos
naas amanites. In hoc feriam uobis-
cum fedus. ut eruam omniũ urm
oculos dextros: ponamq; uos obpbri-
um in uniũso isrl. Et dixerunt
ad eũ seniores iabes. Concede nob
septẽ dies: ut mittam nuncios in
uniũsos ťminos isrl. Et si ñ fuerit
qui defendat nos: egrediem ad te.
Venerunt g nuncii in gabaath sa-
ulis: & locuti sunt ũba audiente
pplo. Et leuauit omñs ppls uocẽ suã:
& fleuit. Et ecce saul ueniebat se-
quens boues de agro: & ait. Quid
habet ppls qd plorat? Et narraue-
runt ei ũba uirorum iabes. Et insi-
luit spc dñi in saul. cũ audisset uer-
ba hec: & iratus ẽ furor eius
nimis. Et assumens ut no[...] rũq;
bouẽ in frusta concidit: misitq;
in omñs ťminos isrl p manũ nunciorum
dicens. Quicũq; ñ exierit. secuturq;
fuerit saul & samuhelẽ: sic fiet bub;
ei. Inuasit g timor dñi pplm: & egressi
sunt quasi uir unus: & recensuit eos
in bezech. Fueruntq; filiorum isrl tre-
centa milia: uirorum aut iuda ťgin-
ta milia. Et dixerunt nunciis qui

XI

uenerant. Sic dicetis uiris: qui st in ia-
bes galaad. Cras erit uob salus: cũ
incaluerit sol. Venerunt g nuncii:
& annunciauerunt uiris iabes. Qui
letati sunt: & dixerunt. Mane exi-
bimus ad uos: & facietis nob omẽ
qd placuerit uob. Et factum ẽ cũ
uenisset dies crastinus: constituit
saul pplm in tres partes: & ingressus
ẽ media castra in uigilia matutina:
& pcussit amon usq; dum incales-
ceret dies. Reliqui aut dispsi sunt:
ita ut ñ relinquerent in eis duo pa-
riter. Et ait ppls ad samuhelẽ. Qs
ẽ iste qui dixit: saul ñ regnabit sup
nos? Date uiros: & interficiemus eos.
Et ait saul. Non occidet quisquã
in hac die: quia hodie fecit dñs sa-
lutem in isrl. Dixit aut samuhel
ad pplm. Venite & eam in galgalã:
& innouem ibi regnũ. Et pexit
omñs ppls in galgalã. Et fecerunt
ibi regẽ saul coram dño in galgalã:
& immolauerunt ibi uictimas paci-
ficas corã dño: & letat ẽ ibi saul. &
cuncti uiri isrl nimis. xi.
Dixit aut samuhel ad uniũsum
isrl. Ecce audiui uocẽ urãm iuxta oĩa
que loquuti estis ad me: & consti-
tui sup uos regẽ: & nunc rex grã-
ditur ante uos. Ego aut senui &
incanui. Porro filii mei uob cũ st.
Itaq; conũsat corã uob ab adoles-
centia mea usq; ad diẽ hanc: ecce
psto sum. Loquimini de me corã
dño. & corã xpo eius: utrũ bouem

XII

cuiusquā tulerim. an asinū. si quē
piam calumniat̄ sum. si oppsi a
liquē. si de manu cuiusquā mun͂
accepi. & contempnam illud ho
die. uobq; restituam. Et dixerunt.
Non es calumpniat̄ nos. neq; opp̄s
sisti. neq; tulisti de manu alicuius
quippiā. Dixitq; ad eos. Testis ē
dn̄s aduῦsum uos. & testis xp̄c eius
in die hac. quia n̄ inuenertis in
manu mea quippiā. Et dixerunt.
Testis. Et ait samuhel ad pplm.
Dn̄s qui fecit moysen & aaron. &
eduxit patres nr̄os de t̄ra egypti.
adest. Nunc g̊ state. ut iudicio con
tendam aduῦsum uos coram dn̄o.
de omīb; misericdīs dn̄i. quas fecit
uobcum. & cū patrib; ur̄is. quom̄
ingressus ē iacob in egyptū. & cla
mauῦunt patres ur̄i ad dn̄m. & mi
sit dn̄s moysen & aaron. & edu
xit patres ur̄os ex egypto. & collo
cauit eos in loco hoc. Qui obliti
sunt dn̄i di sui. & tradidit eos in
manu sysare magistri militię asoꝝ
& in manu philistinoꝝ. & in ma
nu regis moab. & pugnauῦunt ad
ūsum eos. Postea aut̄ clamauῦunt
ad dn̄m. & dixerunt. Peccauimus.
quia dereliquim̄ dn̄m. & seruiuim̄
baalim. & astaroth. Nunc g̊ erue
nos de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ & ser
uiemus t̄. Et misit dn̄s ierobaal.
& bedan. & sanson. & barach. &
iepte. & samuhel. & eruit uos de
manu inimicoꝝ ur̄oꝝ p circuitū.

& habitastis confident̄. Uidentes
aut̄ qđ naas rex filioꝝ amon ue
nisset aduῦsum uos. dixistis michi.
Nequaquā. sed rex imꝑabit nob.
cū dn̄s ds̄ ur̄ regnaret in uobis.
Nunc g̊ p̄sto ē rex ur̄. quē elegistis
& petistis. Ecce dedit uob dn̄s regē.
Si timueritis dn̄m. & seruieritis
ei. & audieritis uocē eius. & n̄ exas
pauῦitis os dn̄i. eritis & uos & rex q̊
imꝑat uob sequentes dn̄m dm̄ ur̄m.
Si aut̄ n̄ audieritis uocē dn̄i. sed
exaspauῦitis sermonē eius. erit ma
nus dn̄i sup uos. & sup patres ur̄os.
Sed & nunc state. & uidete rem is
tam grandē quā facturus ē dn̄s
in conspectu ur̄o. Nunquid n̄ mes
sis t̄tici ē hodie. Inuocabo dn̄m &
dabit uoces & pluuias. & scietis. &
uidebitis quia grande malū feceri
tis uob in conspectu dn̄i petentes sup
uos regē. Et clamauit samuhel ad
dn̄m. & dedit dn̄s uoces & pluuias
in die illa. Et timuit omīs pplś
nimis dn̄m. & samuhelē. Dixitq;
uniuῦsus pplś ad samuhelē. Ora p
seruis tuis ad dn̄m dm̄ tuū.
ut n̄ moriam̄. Addidimus
enim uniuῦsis peccatis nr̄is malū.
ut peteremus nob regē. Dixit aut̄ sa
muhel ad pplm. Nolite timere. Uos
fecistis uniuῦsum malū hoc. Uerun
tam̄ nolite recedere a tergo dn̄i. &
seruite dn̄o in omī corde ur̄o. &
nolite declinare post uana quę n̄
ꝑderunt uob. neq; eruent uos q̊a ua

na sunt. & n̄ derelinquet dn̄s po-
pulū suū ꝓpt̄ nom̄ suū magnū. q̄a
iurauit dn̄s facere uos sibi ppl̄m.
Absit aut̄ a me hoc peccatū in do-
mino. ut cessem orare ꝑ uob. & do-
cebo uos uiā bonā & rectam. Igit̄
timete dn̄m. & seruite ei in ueritate.
& ex toto corde u̅r̅o. Uidistis enī
magnifica. que in uob gesserit.
Qđ si ꝑseueraueritis in malicia. &
XIII uos & rex u̅r̅ pariť ꝑibitis. Filius unius
anni erat saul cū regnare cepisset.
duob; aut̄ annis regnauit sup is-
rahel. Et elegit sibi saul tria milia
de isr̄l. & erant cū saul duo milia
in machmas. & in monte bethel.
mille aut̄ cū ionathā in gabaath
beniamin. Porro ceterum ppl̄m re-
misit unūquemq; in tabnacła sua.
Et ꝑcussit ionathas statio- xii
nem philistinoꝝ. que erat in ga-
baa. Qđ cū audissent philistiim.
saul cecinit bucina in omī t̄ra
dicens. Audiant hebrei. Et uniuer-
sus isr̄l audiuit huiuscemodi fa-
mā. Percussit saul stationē philis-
tinoꝝ. Et erexit se isr̄l aduersus phi-
listiim. Clamauit ergo ppl̄s post saul
in galgala. & philistiim congrega-
ti sunt ad ꝑliandum contra isr̄l.
triginta milia curruū. & sex milia
equitū. & reliquū uulgus sicut ha-
rena que ē in litore maris pluri-
ma. Et ascendentes castra metati
sunt in machmas. ad orientē be-
thauen. Qđ cum uidissent uiri
isr̄l se in arto positos. timuerunt.
Afflictus ē enim ppl̄s. & absconde-
runt se in speluncis. & in abditis.
in petris quoq; & in antris. & in
cisternis. Hebrei aut̄ transierunt
iordanē. t̄ram gad. & galaad. Cūq;
adhuc eēt saul in galgala. uniuer-
sus ppl̄s ꝑterritus ē qui sequebat̄ eū.
Et expectauit septē dieb; iuxta pla-
citum samuhelis. Et n̄ uenit sa-
muhel in galgala. dilapsusq; est
ppl̄s ab eo. Ait ergo saul. Afferte m̄
holocaustū. & pacifica. Et obtulit
holocaustū. Cumq; complesset offe-
rens holocaustū. ecce samuhel uenie-
bat. Et egressus ē saul obuiā ei. ut
salutaret eū. Locutusq; ē ad eū sa-
muhel. Quid fecisti. Respondit
saul. Quia uidi qđ dilaberet̄ ppl̄s
a me. & tu n̄ uenires iuxta placitos
dies. porro philistiim congrega-
ti fuerant in machmas. dixi. Nunc
descendent philistiim ad me in gal-
gala. & faciē n̄ placaui dn̄i. Necessi-
tate compulsus. obtuli holocaustū.
Dixitq; samuhel ad saul. Stulte e-
gisti. nec custodisti mandata dn̄i
dei tui que ꝑcepit t̄. Qđ si n̄ fecis-
ses. iam nunc ꝑparasset dn̄s regnū
tuū sup isr̄l in sempiternum. Sed ne-
quaquā regnū tuū ultra consurget.
Quesiuit dn̄s sibi uirū iuxta cor
suū. & ꝑcepit ei dn̄s. ut eēt dux
sup ppl̄m suū. eo qđ n̄ seruaueris
qđ ꝑcepit dn̄s. Surrexit aut̄ samu-
hel. & ascendit de galgalis in gabaa

beniamin. & reliqui ppli ascende-
runt post saul obuiã pplo qui
expugnabat eos uenientes ex gal-
galá in gabaá in colle beniamin.
Et recensuit saul ppłm qui inuen-
ti fuerant cũ eo. quasi sexcentos
uiros. Et saul & ionathán filius
eius. ppłsq; qui inuent' fuerat cũ
eis. erat in gabaá beniamin. Por-
ro philistiím consederant in mach-
mas. & egressi sunt ad pdandũ de
castris philistinoꝝ tres cunei. Unꝰ
cuneus pgebat contra uiã effraim
ad t̃ram saul. porro alius ingredie-
batur p uiã bethorón. Tercius au-
tem u'terat se ad iter t̃mini in t̃ra
sabaá. imminentis ualli seboim c̃
tra desertũ. Porro faber ferrarius
ñ inueniebat' in omĩ t̃ra isrt. Cauẽ-
rant enĩ philistiím. ne forte face-
rent hebrei gla dũi aut lanceam.
Descendebat g omis isrt ad philis-
tiím. ut exacueret unusquisq; uo-
merẽ suũ. & ligonẽ. & securẽ. & sar-
culum. Retunse itaq; erant acies
uomerũ & ligonũ. & t'dentũ. & se-
curiũ. usq; ad stimulũ corrigen-
dum. Cũq; uenisset dies plii. ñ ẽ in-
uent' ensis & lancea in manu toti'
ppli qui erat cũ saul & ionathã. ex-
cepto saul & ionathã filio ei'. Egres-
sa ẽ aut' statio philistinoꝝ. ut trãs-
cenderet in machmas. xiii.
XIIII Et accidit quadã die. ut diceret
ionathas filius saul ad adolescentẽ
armigerũ suũ. Ueni. & transeam'

ad stationẽ philistinoꝝ. que est
trans locũ illũ. Pat' aut' suo. hoc ip-
sum ñ indicauit. Porro saul mo-
rabatur in extrema parte gabaá.
sub malo granato que erat in ma-
gron. Et erat ppłs cum eo quasi
sexcentoꝝ uiroꝝ. & achias filius
achitob fratris icaboth. filii finees qui
ortus fuerat ex hely sacerdote dñi
in sylo portabat ephod. Sed & po-
pulus ignorabat. quo isset ionathán.
Erant aut' int' ascensus p quos ni-
tebatur ionathán transire ad sta-
tionẽ philistinoꝝ eminentes petre
ex utraq; parte. & quasi in modũ
dentiũ scopuli hinc & inde prupti.
Nomẽ uni boses. & nomẽ alti sene.
Unus scopulus pminens ad aquilo-
nem ex aduso machmas. & alt' ad
meridiẽ contra gabaa. Dixit aut'
ionathas ad adolescentẽ armigerũ
suũ. Ueni. transeam' ad stationẽ
incircuncisoꝝ hoꝝ. si forte faciat
p nob dñs. quia ñ ẽ dño difficile
saluare ul' in multitudine. ul' in
paucis. Dixitq; ei armiger suus.
Fac omĩa que placent animo tuo.
Perge quo cupis. & ero tecũ ubicũq;
uolueris. Et ait ionathán. Ecce
nos transim' ad uiros istos. Cũq;
apparuerim' eis. si talit' locuti
fuerint ad nos. manete donec ue-
niamus ad uos. stemus in loco nro.
nec ascendam' ad eos. Si aut' dixe-
rint ascendite ad nos. ascendam'.
qa t'didit eos dñs in manib; nris.

hoc erit nob signū. Apparuit g̃
utq; stationi philistinoꝝ. Dixeruntq;
philistei. En hebrei egrediunť de
cavernis in quib; absconditi fuerant.
Et locuti sunt viri de statione
ad ionathán: & ad armigerū eius.
Dixeruntq; Ascendite ad nos: &
ostendem̃ uob rem. Et ait ionathã
ad armigerū suū. Ascendam̃. Se
quere me. Tradidit enim eos dn̄s
in man̄ isrť. Ascendit autē ionathã
reptans manib; & pedib; & armi
ger eius post eū. Et cū uidissent
faciē ionathē. itaq; alii cadebant
ante ionathán: alios armiger eius
interficiebat sequens eū. Et facta ē
plaga p̃ma quã pcussit ionathãs &
armiger eius. quasi uiginti viroꝝ
in media parte iugeri: quã par
boum in die arare consueuit. Et
factū ē miraclm̃ in castris p agꝯ.
Sed & omīs ppls̄ stationis eoꝝ qui
ierant ad p̃dandū obstipuit: et
conturbata sunt castra: & accidit
quasi miraclm̃ á dō. Et respexerūt
speculatores saul qui erant in gabaã
beniamin: & ecce multitudo pstra
ta: & húc. illúcq; diffugiens. Et ait
saúl pplo qui erat cū eo. Requirite.
& uidete: quis abierit ex nob. Cūq;
requisissent: reptū ē n̄ adeē iona
thán. & armigerū eius. Et ait sa
úl ad achiam. Applica archam dī.
Erat enim ibi archa dī in die illa:
cum filiis isrť. Cumq; loqueretur
saúl ad sacerdotē: tumult̃ magn̄
exortus ē in castris philistinoꝝ:
crescebatq; paulatim. & resonabat
clarius. Et ait saul ad sacerdotē.
Contrahe manū tuã. Conclama
uit g̃ saul & omīs ppls̄ qui erat cū
eo: & uenerunt usq; ad locū certa
minis. Et ecce uersus fuerat gladius
uniuscuiq; ad pximū suū: & cedes
magna nimis. Sed & hebrei qui fue
rant cū philistiim heri & nudius
tertius. ascenderántq; cū eis in castris.
reuersi sunt ut eēnt cū isrť: qui erant
cū saul & ionathán. Omīs quoq; is
rahelitę qui se absconderant in mon
te effraim. audientes qđ fugissent
philistiim: sociauerunt se cū suis
in p̄lio. Et erant cū saúl quasi de
cem milia viroꝝ. Et saluauit dn̄s
in die illa isrť. Pugna autē puenit
usq; bethauén: & uir isrť sociat̃
ē sibi in die illa. Adiurauit autē sa
úl pplm̄ in die illa dicens. Maledic
tus uir qui comederit panē usq; ad
uespam: donec ulciscar de inimicis
meis. Et n̄ manducauit uniusus po
pulus panē. Omisq; t̃re uulgus
uenit in saltū: in quo erat mel sup
faciē agꝯ. Ingressus ē itaq; ppls̄ saltū.
& apparuit fluens mel: nullusq; ap
plicuit manū ad os suū. Timebat
enim ppls̄ iuramentū. Porro iona
thán n̄ audierat: cū adiurasset pat̃
eius pplm̄. Extenditq; sūmitatē uir
gę quã habebat in manu. & intinxit
in fauū mellis: & conuertit manū su
am ad os suū: & illuminati sunt

oculi eius. Respondensq; unus de
pplo ait. Iureiurando constrinxit
pat tuus pplm dicens. Maledict
qui comederit pane hodie. Defe-
cerat enim ppls. Dixitq; ionathas.
Turbauit pat nrs trram. Uidistis ip-
si quia illuminati sunt ocli mei.
eo qd gustauim paululu de melle
isto. quantomagis si comedisset po-
pulus de pda inimicor suor qua
repit. nne maior facta fuisst plaga i
philistiim. Percusserunt g in die
illa philisteos. a machmis usq; in
achilon. Defatigat aut e ppls nimis.
& ursus ad pdam tulit oues & boues.
& uitulos. & mactauunt in tra. Co-
meditq; ppls cu sanguine. Nuncia-
uerunt aut saul dicentes. qd peccas-
set ppls dno. comedens cu sanguine.
Qui ait. Preuaricati estis. Uoluite
ad me nunc saxu grande. Et dix
saul. Dispgimini in uulgus. & dici-
te eis. ut adducat ad me unusqsq;
boue suu & ariete. & occidite sup
istud. & uescimini. & n peccabitis
do- mino. comedentes cu sangne.
Adduxit itaq; omis ppls unusqsq;
boue in manu sua usq; ad noctem.
& occiderunt ibi. Edificauit aut
saul altare dno. tuncq; pmu cepit
edificare altare dno. Et dixit saul.
Irruam sup philisteos nocte. & uas-
temus eos usq; du illucescat mane.
nec relinquam de eis uiru. Dixitq;
ppls. Omne qd bonu uidet in oclis
tuis fac. Et ait sacerdos. Accedam

huc ad dnm. Et consuluit saul
dnm dicens. Num psequar philisti-
im. si tradideris eos in manu isrl.
Et n respondit ei in die illa. Dixitq;
saul. Applicate huc uniusos angu-
los ppli. & scitote. & uidete p que ac-
ciderit peccatu hoc hodie. Uiuit
dns saluator isrl. quia si p iona-
than filiu meu factu e absq; retrac-
tatione morietr. Ad qd nullus con-
tradixit ei de omi pplo. Et ait ad
uniusum isrl. Separamini uos in
parte una. & ego cu ionathan filio
meo ero in parte una. Responditq;
ppls ad saul. Qd bonu uidet in o-
culis tuis fac. Et dixit saul ad do-
minu dm isrl. Dne ds isrl. da indi-
cium. Quid e. qd n responderis ser-
uo tuo hodie. Si in me. aut in io-
nathan filio meo hec iniquitas e.
da ostensione. Aut si e in pplo tuo
hec iniquitas. da sanctitate. Et de-
phensus e ionathas & saul. Popls
aut exiuit. Et ait saul. Mittite
sorte int me & ionathan filiu meu.
Et capt e ionathas. Dixit aut sa-
ul ad ionathan. Indica m quid fe-
ceris. Et indicauit ei ionathas. &
ait. Gustans gustaui in summitate
uirge que erat in manu mea pau-
lulum mellis. & ecce ego morior.
Et ait saul. Hec m faciat ds & hec
addat. quia morte morieris iona-
than. Dixitq; ppls ad saul. Ergo ne
ionathas morietr. qui fecit salute
hanc magna in isrl. Hoc nefas e.

Viuit dominus si ceciderit capillus
de capite eius in terram: quia cum
deo operatus est hodie. Liberauit ergo po-
pulus ionathan: ut non moreretur.
Recessitque saul: nec persecutus est phi-
listeos. Porro philistiim abierunt
in loca sua.

XIIII.

Et saul confirmato regno super israhel: pugnabat per
circuitum aduersum omnes inimicos eius.
contra moab et filios amon. et edom.
et reges soba: et philisteos. Et quo-
cumque se uerterat: superabat. Congrega-
toque exercitu percussit amalech: et
eruit israhel de manu uastatorum eius.
Fuerunt autem filii saul ionathan.
et iesui. et melchisua. Nomina dua-
rum filiarum eius: nomen primogenite me-
rob. et nomen minoris michol. Et
nomen uxoris eius achinoem: filia
achimaas. Et nomen principis militie
eius abner: filius ner patruelis sa-
ul. Porro cis fuerat pater saul: et ner
pater abner: filius abiel. Erat quoque bellum
potens aduersum philisteos omnibus di-
ebus saul. Nam quemcumque uiderat saul
uirum fortem. et aptum ad prelium: socia-
bat eum sibi.

XV

Et ait samuhel ad saul.
Me misit dominus ut ungerem te in re-
gem super populum eius israhel. Nunc ergo au-
di uocem domini. Hec dicit dominus exerci-
tuum. Recensui quecumque fecit ama-
lech israheli: quomodo restitit ei in uia.
cum ascendisset de egypto. Nunc ergo
uade. et percute amalech: et demoli-
re uniuersa eius. Non parcas ei: et non
concupiscas ex ipsius aliquid: sed
interfice a uiro usque ad mulierem. et
paruulum atque lactentem. bouem et ouem.
camelum et asinum. Precepit itaque sa-
ul populo: et recensuit eos quasi agnos.
ducenta milia peditum. et decem milia
uirorum iuda. Cumque uenisset saul
usque ad ciuitatem amalech: tetendit
insidias in torrente. Dixitque saul
cineo. Abite: recedite. atque discedite
ab amalech: ne forte inuoluam te
cum eo. Tu enim fecisti misericordiam cum
omnibus filiis israhel: cum ascenderent de
egypto. Et recessit cineus: de medio
amalech. Percussitque saul amalech
ab euila. donec uenias assur: que
est e regione egypti. Et apprehendit a-
gag regem amalech uiuum: omne autem uulgus interfecit
in ore gladii. Et pepercit saul
et populus agag: et optimis gregibus oui-
um. et armentorum. et uestibus et arietibus;
et uniuersis que pulchra erant: et no-
luerunt disperdere ea. Quicquid uero
uile fuit et reprobum: hoc demo-
liti sunt. Factum est autem uerbum domini
ad samuhel dicens. Penitet me quod
constituerim saul regem. quia dere-
liquit me: et uerba mea opere non imple-
uit. Contristatusque est samuhel: et cla-
mauit ad dominum tota nocte. Cumque
de nocte surrexisset samuhel. ut
iret ad saul mane: nunciatum est sa-
muheli eo quod uenisset saul in car-
melum. et erexisset ibi fornicem triumpha-
lem. et reuersus transisset. descendis-
setque in galgala. Venit ergo samuhel
ad saul: et saul offerebat holocaus-

tum dn̄o de inceīs p̄dar. que at
tulerat ex amalech. Et dum uenis
set samuhel ad saul: dicit ei saul.
Benedict' tu dn̄o: impleui ūbum
dn̄i. Dixitq; samuhel. Et que ē
hec uox gregū que resonat in au
rib; meis? & armentor quā ego
audio? Et ait saul. De amalech
adduxerunt ea. Pepcit enī ppls
melioribus; ouib; & arm̄tis: ut im
molarent' dn̄o dō tuo. Reliqua ū
occidim̄. Dixit autē samuhel ad
saul. Sine me: & indicabo t̄ que
locutus ē ad me dn̄s nocte. Dix̄q;
ei. Loquere. Et ait samuhel. Non
ne cū paruulus eēs in oculis tuis?
caput in t̄bub; isrl' factus es? Un
xitq; te dn̄s in regē sup isrl': & mi
sit te dn̄s in uia. & ait. Uade. &
interfice peccatores amalech: & pug
nabis contra eos usq; ad internitio
nem eor. Quare g̃ n̄ audisti uo
cem dn̄i? sed ūsus es ad p̄dam. &
fecisti malū in oc̄lis dn̄i: Et ait
saul ad samuhelē. Immo audiui
uocē dn̄i: & ambulaui in uia per
quā misit me dn̄s? & adduxi regē
agag amalech: & amalech interfeci.
Tulit autē ppls de p̄da oues & bouē.
p̄mitias eor que cesa sunt: ut im
molaret dn̄o dō suo in galgalis.
Et ait samuhel. Numquid uult do
minus holocausta aut uictimas? &
n̄ potius ut obediat' uoci dn̄i? Me
lior ē enim obedientia quā uicti
me: & auscultare magis. quā offer
re adipem arietū. Qm̄ quasi pec
catum ariolandi ē repugnare: &
quasi scelus ydolatrie. nolle acq
escere. Pro eo q̄d abiecisti sermo
nem dn̄i: abiecit te dn̄s ne sis rex.
Dixitq; saul ad samuhelē. Peccaui?
quia p̄uaricat' sum sermonē dn̄i
& ūba tua: timens ppl̄m & obediens
uoci eor. Sed nunc porta queso pec
catū meū: & reuertere mecū ut ado
rem dn̄m. Et ait samuhel ad saul.
Non reuertar tecū. quia piecisti ser
monē dn̄i: & piecit te dn̄s ne sis
rex sup isrl'. Et conūsus ē samuhel
ut abiret. Ille autē apphendit sum̄
tatē palliū ei: que & scissa ē. Et ait
ad eū samuhel. Scidit dn̄s regnū
isrl' a te hodie: & tradidit illud pxi
mo tuo meliori te. Porro triumpha
tor in isrl' n̄ parcet? & penitudine
n̄ flectet': neq; enim homo ē ut agat
penitentiā. At ille ait. Peccaui? sed
nunc honora me corā senib; ppli
mei. & corā isrl': & reuertere mecū ut
adorem dn̄m dm̄ tuū. Reūsus g̃
samuhel secutus ē saulē: & adorauit
saul dn̄m. Dixitq; samuhel. Ad
ducite ad me agag regē amalech.
Et oblatus ē ei agag pinguissim̄
tremens. Et ait agag. Siccine sepa
rat amara mors? Et ait samuhel.
Sicut fecit absq; liberis mulieres gla
dius tuus: sic absq; liberis erit int'
mulieres mat' tua. Et in frusta ē
concidit samuhel agag: corā dn̄o in
Abiit autē ī galgalis. xv.

samuhel in ramatha. saul u͠o ascen-
dit in domū suā in gabaa. Et n͠
uidit samuhel ultra saul. usq; ad
diem mortis sue. Uerumtamē luge-
bat samuhel saul. q͠m dn͠m penī-
tebat q͠d constituisset regē saul sup
XVI isrl͠. Dixitq; dn͠s ad samuhel. Usq;
quo tu luges saul. cū ego p̄iecerim
eum ne regnet sup isrl͠. Imple cor-
nu tuū oleo. & ueni ut mittam te
ad ysai bethleemitē. Prouidi enim
in filiis eius m͠ regē. Et ait samu-
hel. Quom͠ uadam. Audiet enim
saul. & interficiet me. Et ait dn͠s. Ui-
tulum de armento tolles in manu tua.
& dices. Ad immolandū dn͠o ueni.
Et uocabis ysai ad uictimā. & ego
ostendam t͠ quid facias. & unges
quēcūq; monstrauero t͠. Fecit g͠ samu-
hel. sicut locutus ē ei dn͠s. Uenitq;
in bethleem. & ammirati sunt senio-
res ciuitatis occurrentes ei. Dixeruntq;.
Pacificus ne ingressus tuus. Et ait.
Pacificus. Ad immolandū dn͠o ue-
ni. Scificamini & uenite mecū ut im-
molem. Sanctificauit g͠ ysai & fili-
os eius. & uocauit eos ad sacrificium.
Cum q; ingressi ēent. uidit helyab.
& ait. Num corā dn͠o ē xp͠c eius.
Et dixit dn͠s ad samuhel. Ne re-
spicias uultū eius. neq; altitudinē
staturę eius. q͠m abieci eū. nec iux-
ta intuitū hominis iudico. Homo
enim uidet ea que parent. ds͠ aut͠
intuet͠ cor. Et uocauit ysai amina-
dab. & adduxit eū corā samuhel.
Qui dixit. Nec hunc elegit dn͠s.
Adduxit aut͠ ysai sama. de q͠ ait.
Etiam hunc n͠ elegit dn͠s. Addu-
xit itaq; ysai septē filios suos. corā
samuhel. Et ait samuhel ad ysai.
Non elegit dn͠s ex istis. Dixitq; sa-
muhel ad ysai. Numquid iam cō-
pleti sunt filii. Qui respondit. Ad-
huc reliquus ē paruulus. & pascit
oues. Et ait samuhel ad ysai. Mit-
te. & adduc eū. Nec enim discum-
bemus. p͠usquā ille huc ueniat. Mi-
sit g͠. & adduxit eū. Erat enim ru-
fus. & pulcher aspectu. decoraq;
facie. Et ait dn͠s. Surge. & unge
eū. Ipse ē enim. Tulit g͠ samuhel
cornu olei. & unxit eū in medio
fratrū eius. Et directus ē sp͠c dn͠i
in dauid. a die illa & in reliquū.
Surgensq; samuhel. abiit in rama-
tha. Sp͠c aut͠ dn͠i recessit a saul. et
exagitabat eū sp͠c nequā a dn͠o. Di-
xeruntq; serui saul ad eū. Ecce sp͠c
dei malus exagitat te. iubeat dn͠s
n͠r rex. & serui tui qui corā te sunt
querent hominē scientē psallere cy-
thara. ut quando arripuerit te sp͠c
dei malus. psallat manu sua. & le-
uius feras. Et ait saul ad seruos
suos. Prouidete m͠ aliquē bene psal-
lentē. & adducite eū ad me. Et re-
spondens unus de pueris. ait. Ecce
uidi filiū ysai bethleemitē scientē
psallere. & fortissimū robore. & ui-
rum bellicosū. & prudentē in u͠bis.
& uirū pulchrū. & dn͠s ē cū eo.

Misit ergo saul ad ysai nuncios di-
cens. Mitte ad me dauid filium tu-
um: qui est in pascuis. Tulit itaque ysai
asinum plenum panibus et lagenam uini.
et hedum de capris unum: et misit per
manum dauid filii sui sauli. Et ue-
nit dauid ad saul: et stetit coram eo.
At ille dilexit eum nimis: et factus
est eius armiger. Misitque saul ad ysai
dicens. Stet dauid in conspectu me-
o: inuenit enim gratiam in oculis meis.
Igitur quandocumque spiritus domini malus
arripiebat saul: tollebat dauid cy-
tharam. et percutiebat manu sua: et re-
focillabatur saul: et leuius habebat.
Recedebat enim ab eo spiritus malus. XVI.
XVII Congregantes uero philistiim agmi-
na sua in prelium. conuenerunt in
sochot iude: et castra metati sunt
inter sochot et azecha. in finibus do-
mim. Porro saul et uiri israel con-
gregati. uenerunt in ualle there-
binti: et direxerunt aciem ad pug-
nandum contra philistiim. Et phi-
listiim stabant super montem ex parte
hac: et israel stabat super montem ex al-
tera parte: uallisque erat inter eos. Et
egressus est uir spurius de castris phi-
listinorum nomine golias de geth: alti-
tudinis sex cubitorum et palmo: et cas-
sis erea super caput eius: et lorica ha-
mata induebatur. Porro pondus lo-
rice eius quinque milia siclorum eris erat:
et ocreas habebat in cruribus: et clipe-
us ereus tegebat humeros eius. Has-
tile autem haste eius: erat quasi licia-
torium texentium. Ipsum autem fer-
rum haste eius. sexcentos siclos ha-
bebat ferri: et armiger eius antece-
debat eum. Stansque clamabat ad-
uersum phalangas israel: et dicebat eis.
Quare uenistis parati ad prelium:
Numquid ego non sum philisteus: et
uos serui saul: Eligite ex uobis unum:
et descendat ad singulare certamen. Si
quiuerit pugnare mecum et percusserit
me: erimus uobis serui. Si autem ego preua-
luero. et percussero eum: uos serui eritis.
et seruietis nobis. Et adiciebat philis-
teus. Ego exprobraui agminibus israel
hodie. Date michi uirum: et ineat me-
cum singulare certamen. Audiens autem
saul. et omnis israelite sermones philis-
tei huiuscemodi. stupebant et me-
tuebant nimis. Dauid autem erat filius
uiri effratei de quo supradictum est
de bethleem iuda. cui nomen erat
ysai: qui habebat octo filios. Et e-
rat uir in diebus saul. senex et gran-
deuus inter uiros. Abierant autem tres
filii eius maiores post saul in prelium.
Et nomina trium filiorum eius qui per-
rexerant ad bellum: heliab primogenitus:
et secundus aminadab: tertiusque samma.
Dauid autem erat minimus. Tribus ergo ma-
ioribus secutis saulem: abiit dauid.
et reuersus est a saule ut pasceret gregem
patris sui in bethleem. Procedebat uero
philisteus mane et uespere: et stabat qua-
draginta diebus. Dixit autem ysai ad da-
uid filium suum. Accipe fratribus tuis ephi
polenta. et decem panes istos: et curre

in castra ad fratres tuos: & decē for-
mellas casei has deferes ad tribunū.
Et fratres tuos uisitabis si recte a-
gant: & cū quib; ordinati sint dis-
ce. Saul aūt & illi. & omīs filii isrl:
in ualle therebinti pugnabant ad-
ūsus philistiim. Surrexit itaq; da-
uid mane. & cōmendauit gregē cus-
todi: & onustus abiit. sicut p̄ceperat
ei ysai. Et uenit ad locū magalā:
& ad exercitū qui egressus ad pug-
nam uociferatꝰ erat in certamine.
Direxerat enī aciem isrl: sed & phi-
listiim ex adūso fuerant p̄parati.
Derelinquens ḡ dauid uasa que
attulerat sub manu custodis ad sar-
cinas. cucurrit ad locū certaminis:
& interrogabat si omnia recte ageren-
tur erga fratres suos. Cum q: adhuc
ille loqueretur eis: apparuit uir ille
spurius ascendens. golias nomine.
philisteus de geth. ex castris philisti-
noꝝ. Et loquente eo hec eadē ūba:
audiuit dauid. Omīs aūt isrlite cū
uidissent uirū: fugerunt a facie
eius timentes ualde. Et dixit unꝰ
quispiā de isrl. Num uidisti uirū
hunc qui ascendit: Ad exprobran-
dum enī isrl ascendit. Virū ḡ qui
p̄cusserit eū ditabit rex diuitiis mag-
nis: & filiā suā dabit ei: & domū
patris eius faciet absq; tributo in isrl.
Et ait dauid ad uiros qui stabant
secū dicens. Quid dabitur uiro qui
p̄cusserit philisteū hunc. & tulerit
obprobriū de isrl: Quis ē enim hic

philisteus incircūcisus: qui exprobra-
uit acies dī uiuentis: Referebat
aūt ei pp̄ls eundē sermonē di-
cens. Hec dabuntur uiro: qui p̄cus-
serit eum. Quod cū audisset hely-
ab frater eius maior. loquente eo
cū aliis: iratꝰ ē contra dauid. & ait.
Quare uenisti: & quare dereliq̄s-
ti paucculas oues illas in deserto:
Ego noui sup̄biā tuā. & nequita-
tem cordis tui: quia ut uideres p̄-
lium descendisti. Et dixit dauid.
Quid feci: Numquid n̄ ūbum ē:
Et declinauit paululū ab eo ad
aliū: Dixitq; eundē sermonē. Et
respondit ei pp̄ls ūbum. sicut & prius.
Audita sunt aūt ūba que locutus
ē dauid: & annūciata in conspectu
saul. Ad quē cū fuisset adductus:
locutus ē ei. Non concidat cor cuiꝰ-
quā in eo. Ego seruus tuus uadam:
& pugnabo adūsus philisteū. Et ait
saul ad dauid. Non uales resistere
philisteo isti: nec pugnare adūsum
eū. quia puer es: hic aūt uir bella-
tor ab adolescentia sua. Dixitq; da-
uid ad saul. Pascebat seruus tuus
patris sui gregē: & ueniebat leo uel ur-
sus. tollebatq; arietē de medio gre-
gis: & sequebar eos & p̄cutiebam: e-
ruebamq; de ore eoꝝ. Et illi consur-
gebant adūsum me: & apprehende-
bam mentū eoꝝ & suffocabam: inter-
ficiebamq; eos. Nam & leonē & ursū:
interfeci ego seruus tuus. Erit ḡ et
philisteus hic incircumcisus. quasi

unuſ ex eiſ. qui auſus ē ma
ledicere exercitui dī uiuentis. Nc̄
uadam. & auferam obprbriū pplī.
Et ait dauid. Dn̄s qui eripuit
me de manu leonis. & de manu
urſi. ipſe liberabit me de manu phi
liſtei huius. Dixit aūt ſaul ad
dauid. Uade. & dn̄s tecū ſit. Et
induit eū ſaul ueſtimentis ſuis. &
impoſuit galeā ereā ſup caput eī.
& ueſtiuit eū lorica. Accinctus ḡ
dauid gladio eius ſup ueſtē ſuā.
cepit temptare ſi armat̄ poſſet in
cedere. Non enim habebat conſue
tudinē. Dixitq; dauid ad ſaul.
Non poſſum ſic incedere. quia nec
uſum habeo. Et depoſuit ea. Et
tulit baculū ſuū quē ſemp habe
bat in manib;. & elegit ſibi quinq;
limpidiſſimos lapides de torrente.
& miſit eos in perā paſtoralē quā
habebat ſecū. & fundā manu tulit.
& pceſſit aduſum philiſteū. Ibat
aūt philiſteus incedens & appro
pinquans aduſum dauid. & armiger
eius ante eū. Cumq; inſpexiſſet phi
liſteus. & uidiſſet dauid. deſpexit
eū. Erat enī adoleſcens rufus. &
pulcher aſpectu. Et dixit philiſte
us ad dauid. Numquid ego canis ſū.
qđ tu uenis ad me cū baculo. Et
maledixit philiſteus dauid in dīſ
ſuis. Dixitq; ad dauid. Ueni ad
me. & dabo carnes tuas uolatilib;
celi. & beſtiis tre. Dixit aūt da
uid ad philiſteū. Tu uenis ad me
cum gladio & haſta & clipeo. ego
aūt uenio ad te in nomine dn̄i
exercituū dī agminū iſrl. quib;
exprobraſti hodie. & dabit te dn̄s
in manu mea. & pcutiam te. & au
feram caput tuū a te. & dabo cada
uera caſtroꝝ philiſtinoꝝ hodie uo
latilib; celi. & beſtiis tre. ut ſciat
omnis tra quia ē dſ in iſrl. & noue
rit uniūſa eccła hec. quia n̄ in gla
dio nec in haſta ſaluat dn̄s. Ipſius
ē enim bellū. & tradet uos in ma
nus n̄ras. Cum ḡ ſurrexiſſet phi
liſteus. & ueniſſet. & appinquaſſet
contra dauid. feſtinauit dauid &
cucurrit ad pugnā ex aduſo phi
liſtei. Et miſit manū ſuā in pe
ram. tulitq; lapidē unū & funda
iecit. & circumducens pcuſſit phili
ſteum in fronte. & infixus ē lapis
in fronte eius. & cecidit in faciem
ſuā ſup trām. Preualuitq; dauid
in philiſteū in funda & lapide.
pcuſſumq; philiſteū interfecit. Cūq;
gladiū n̄ haberet in manu dauid.
cucurrit & ſtetit ſup philiſteū. &
tulit gladiū eius. & eduxit de ua
gina ſua. & interfecit eū. pciditq; ca
put eius. Uidentes aūt philiſtim
qđ mortuus eēt fortiſſim eoꝝ. fu
gerunt. Et conſurgentes uiri iſrl
& iuda uociferati ſunt. & pſecuti
ſunt philiſteos uſq; dum uenirent
in uallē. & uſq; ad portas accha
ron. Cecideruntq; uulnati de phi
liſtiim in uia ſarim. uſq; geth. &

usq; acharon. Et reuertentes filii
israhel postquam persecuti fuerant phi-
listeos: inuaserunt castra eorum. As-
sumens autem dauid caput philistei.
attulit illud in ierusalem: arma uero eius
posuit in tabernaculo suo. Eo autem
tempore quo uiderat saul dauid
egredientem contra philisteum: ait ad
abner principem militie. De qua stir-
pe descendit hic adolescens abner?
Dixitq; abner. Viuit anima tua
rex: si noui. Et ait rex. Interroga tu:
cuius filius sit iste puer. Cumque re-
gressus esset dauid percusso philisteo:
tulit eum abner. et introduxit coram sa-
ul. caput philistei habentem in ma-
nu. Et ait ad eum saul. De qua proge-
nie es o adolescens? Dixitq; dauid.
Filius serui tui ysai bethleemite ego
sum. Et factum est cum complesset lo- XVIII
qui ad saul: anima ionathe colli-
gata est anime dauid. Et dilexit
eum ionathan quasi animam suam. Tu-
litq; eum saul in die illa: et non conces-
sit ei ut reuerteretur in domum patris sui.
Inierunt autem ionathan et dauid
fedus. Diligebat enim eum quasi ani-
mam suam. Nam expoliauit se ionathan
tunicam qua erat uestitus. et dedit eam
dauid: et reliqua uestimenta sua usq;
ad gladium. et arcum suum. et usq; ad bal-
theum. Egrediebatur quoq; dauid ad
omnia quecumq; misisset eum saul: et
prudenter se agebat. Posuitq; eum sa-
ul super uiros belli: et acceptus erat in
oculis uniuersi populi: maximeq; in

conspectu famulorum saul. Porro
cum reuerteretur percusso philisteo dauid:
et ferret caput eius in ierusalem: egresse
sunt mulieres de uniuersis urbibus
israhel cantantes. chorosq; ducentes
in occursum saul regis. in tympanis
leticie et in sistris: et precinebant mu-
lieres ludentes. atq; dicentes. Percus-
sit saul mille: et dauid decem milia.
Iratus est autem saul nimis: et displicu-
it in oculis eius iste sermo. Dixitq; De-
derunt dauid decem milia: et mihi de-
derunt mille. Quid ei superest nisi
solum regnum? Non rectis ergo oculis saul
aspiciebat dauid: a die illa. et dein-
ceps. Post diem autem alteram. inuasit
spiritus domini malus saul: et prophetabat in
medio domus sue. Dauid autem psalle-
bat manu sua: sicut per singulos dies.
Tenebatq; saul lanceam: et misit eam
putans quod configere posset dauid
cum pariete. Et declinauit dauid a
facie eius secundo. Et timuit saul dauid:
eo quod dominus esset cum eo. et a se recessisset.
Amouit ergo eum saul a se. et fecit eum
tribunum super mille uiros: et egrediebatur
et intrabat in conspectu populi. In om-
nibus quoq; uiis suis dauid prudenter
se agebat: et dominus erat cum eo. Vidit
itaq; saul quod prudens esset nimis: et
cepit cauere eum. Omnis autem israhel et
iuda: diligebat dauid. Ipse enim egre-
diebatur et ingrediebatur ante eos. Dixit
autem saul ad dauid. Ecce filia mea
maior merob ipsam dabo tibi uxorem:
tantummodo esto uir fortis. et preliare

bella dñi. Saul autē reputabat di-
cens. Non sit manꝰ mea in eo: sed
sit sup illū manꝰ philistinoꝝ. Ait
autē dauid ad saul. Quis ego sum.
aut que ē uita mea. aut cognatio
patris mei in isrl. ut fiam gener re-
gis. Factum ē autē temp cum debe-
ret dari merob filia saul dauid:
data ē adriel molothite uxor. Di-
lexit autē michol filiā saul altām
dauid: & nunciatū ē saul. & pla-
cuit ei. Dixitq; saul. Dabo eam illi.
ut fiat ei in scandalū: & sit sup eū
manꝰ philistinoꝝ. Dixit ġ saul ad
dauid. In duab; reb; gener mꝰ eris
hodie. Et mandauit saul seruis
suis. Loquimini ad dauid clam me
dicentes. Ecce places regi. & omīs ser-
ui ei diligunt te. nunc ġ esto ge-
ner regis. Et locuti sunt serui
saul in aurib; dauid: omia ūba
hec. Et ait dauid. Num parū uob
uidetr generū me ee regis. Ego sū
uir paup. & tenuis. Et renuncia-
uerunt serui saul dicentes. Hu-
iuscemodi ūba locutus ē dauid. Di-
xit autē saul. Sic loqmini ad da-
uid. Non habet necesse rex sponsa-
lia. nisi tantū centū pputia philis-
tinoꝝ: ut fiat ultio de inimicis re-
gis. Porro saul cogitabat tradere
dauid in manib; philistinoꝝ. Cūq;
renūciassent serui ei dauid ūba
que dixerat saul: placuit sermo
in oculis dauid. ut fieret gener
regis. Et post paucos dies surgens
dauid. abiit in accharon cū uiris
qui sub eo erant. & pcussit de phi-
listiim ducentos uiros: & attulit
pputia eoꝝ. & annumauit ea regi.
ut eet gener regis. Dedit itaq; ei
saul michol filiā suā uxorē. Et ui-
dit saul. & intellexit: quia dñs eet
cum dauid. Michol autē filia saul
diligebat eū: & saul magis cepit ti-
mere dauid. Factusq; ē saul inimic
dauid: cunctis dieb; Et egressi st
pncipes philistinoꝝ. A pncipio autē
egressionis eoꝝ prudentius se gere-
bat dauid quā omīs serui saul: & ce-
lebre factum ē nomē eius nimis.
XIX Locutus ē autē saul ad ionathan fi-
lium suū. & ad omīs seruos suos: ut
occiderent dauid. Porro ionathan
filius saul diligebat dauid ualde:
& indicauit ionathan dauid dicens.
Querit saul patr meus occidere te.
Quapp̄t obserua te queso mane:
& manebis clam. & absconderis.
Ego autē egrediens stabo iuxta pa-
trem meū in agro ubicūq; fueris.
& ego loquar de te ad patrē meū:
& qdcūq; uidero nunciabo tibi.
Locutus ē ġ ionathas de dauid bo-
na ad saul patrē suū. Dixitq; ad eū.
Ne pecces rex in seruū tuū dauid.
quia ñ peccauit t. & opa ei bona
sunt t ualde: & posuit animā suā
in manu sua. & pcussit philisteū.
& fecit dñs salutē magnā ~~salutem~~
magnā uniūso isrl. Uidisti: & le-
tatus es. Quare ġ peccas in sangine

innoxio: interficiens dauid qui est
absq; culpa. Quod cum audisset
saul: placatus uoce ionathe iurauit.
Viuit dominus: quia non occidetur. Uoca
uit itaq; ionathan dauid: et indi
cauit ei omnia uerba hec. Et introdu
xit ionathan dauid ad saul: et fu
it ante eum sicut fuerat heri. et nu
dius tertius. Motum est autem rursum bel
lum: et egressus dauid pugnauit
contra philisteos: percussitq; eos pla
ga magna: et fugerunt a facie eius.
Et factus est spiritus domini malus in saul.
Sedebat autem in domo sua: et tene
bat lanceam. Porro dauid psallebat
manu sua. Nisusq; est saul confige
re lancea dauid in pariete. Et de
clinauit dauid a facie saul. Lan
cea autem casso uulnere perlata est in pa
rietem: et dauid fugit. et saluatus est
nocte illa. Misit ergo saul satellites
suos nocte in domum dauid. ut cus
todirent eum: et interficeretur mane.
Quod cum annunciasset dauid michol
uxor sua dicens. nisi saluaueris te
nocte hac. cras morieris: deposuit
eum per fenestram. Porro ille abiit: et
aufugit. atq; saluatus est. Tulit autem
michol statuam. et posuit eam super lec
tum: et pellem pilosam caprarum posuit
ad caput eius: et operuit eam uestimentis.
Misit autem saul apparitores: qui
raperent dauid. Et responsum est quod e
grotaret. Rursumq; misit saul nun
cios. ut uiderent dauid. dicens.
Afferte eum ad me in lecto: ut occi
datur. Cum q; uenissent nuncii:
inuentum est simulachrum super lectum.
et pellis caprarum ad caput eius. Dixitq;
saul ad michol. Quare sic illusis
ti mihi: et dimisisti inimicum meum ut
fugeret. Et respondit michol ad
saul. Quia ipse locutus est mihi. Di
mitte me: alioquin interficiam te.
Dauid autem fugiens sal XVII.
uatus est. et uenit ad samuhel in ra
matha: et nunciauit ei omnia que
fecerat sibi saul. Et abierunt ipse
et samuhel. et morati sunt in naioth
in ramatha. Nunciatum est autem saul
a dicentibus; Ecce dauid in naioth
in rama. Misit ergo saul lictores: tha.
ut raperent dauid. Qui cum uidissent
cuneum prophetarum uaticinancium: et sa
muhel stantem super eos: factus est etiam
in illis spiritus domini. et prophetare ceperunt etiam
ipsi. Quod cum nunciatum esset saul.
misit alios nuncios: et prophetauerunt
etiam illi. Et rursum saul misit ter
cios: qui et ipsi prophetauerunt. Et ira
tus iracundia saul. abiit et ipse in
ramatha. Et uenit usq; ad cister
nam magnam que est in sochot: et inter
rogauit. et dixit. In quo loco sunt
samuhel et dauid? Dictumq; est ei.
Ecce in naioth sunt in ramatha.
Et abiit in naioth in ramatha. Et
factus est etiam super eum spiritus domini: et am
bulabat ingrediens. et prophetabat usq;
dum ueniret naioth in ramatha.
Et expoliauit se etiam ipse uestimentis
suis: et prophetauit cum ceteris coram samuhel.

& cecinit nudus tota die illa. et
nocte. Unde & exiuit puerbiũ. Nũ
XX & saul int̃ pphas? Fugit autẽ da-
uid de naioth que ẽ in ramathá.
Ueniensq; loquut᷒ ẽ corã ionathan.
Quid feci? que ẽ iniquitas mea.
& qd peccatũ meũ in patrẽ tuũ qa
querit animã meã? Qui dix̃ ei.
Absit á te: ñ morieris. Neq; enim
faciet pat̃ m̃s quicquã grande uel
paruũ: nisi prius indicauit m̃. Hunc
g̃ celabit á me pat̃ m̃s sermonẽ tan-
tummodo? Nequaquã erit istud. Et
iurauit rursũ dauid. Et ait ille.
Scit pfecto pat̃ tuus quia inueni
grãm in oclis tuis: & dicet. Nesciat
hoc ionathan: ne forte tristet᷑. Quin-
immo. uiuit dñs. & uiuit anima
tua: quia uno tantũ ut ita dicam
gradu ego morsq; diuidim᷑. Et ait
ionathan ad dauid. Qdcumq; di-
xerit m̃ anima tua: faciam tibi.
Dixit autẽ dauid ad ionathan. Ec-
ce kalende sunt crastino: & ego ex
more sedere soleo iuxta regẽ ad ues-
cendũ. Dimitte g̃ me ut abscondar
in ag̃: usq; ad uespã diei t̃cie. Si re-
spiciens quesierit me pat̃ tuus: res-
pondebis ei. Rogauit me dauid ut
iret celerit̃ in bethleem ciuitatẽ suã:
quia uictime sollẽpnes ibi sunt u-
niuersis contribulib; suis. Si dixerit
bene: pax erit seruo tuo. Si autẽ
fuerit irat᷒: scito quia completa ẽ
malicia ei᷒. Fac g̃ misc̃dam in ser-
uũ tuũ: quia fedus dñi me famu-
lum tuũ tecũ inire fecisti. Si autẽ
ẽ in me aliqua iniquitas. tu me
intfice: & ad patrẽ tuũ ne intdu-
cas me. Et ait ionathan. Absit hoc
á te. Neq; enim fieri potest: ut si
certo cognouero completã ẽẽ patris
mei maliciã contra te. ñ annũciem t̃.
Responditq; dauid ad ionathan.
Quis renũciabit m̃. si quid forte res-
ponderit pat̃ tuus t̃ dure de me?
Et ait ionathan ad dauid. Ueni.
egrediam᷑ foras in agrũ. Cumq; ex-
issent ambo in agrũ: ait ionathan
ad dauid. Dñe ds isrt̃. si inuestiga-
uero sentenciã pat̃s mei crastino.
uel pendie. & aliquid boni fuerit sup
dauid. & ñ statim misero ad te. & t̃
notũ fecero: hec faciat dñs ionathe.
& hec augeat. Si autẽ pseuerauit
pat̃s mei malicia aduersum te. reue-
labo aurẽ tuã. & dimittam te. ut
uadas in pace: & sit dñs tecũ sicut
fuit cũ patre meo. Et si uixero: fa-
cies mecũ misc̃dam dñi. Si ũo mor-
tuus fuero: ñ auferes misc̃dam tuã
a domo mea usq; in sempitnum.
Qd si ñ fecero. quando eradicauit
dñs inimicos dauid. unũquẽq; de
t̃ra; auferat ionathan de domo sua:
& requirat dñs de manu inimicoꝝ
dauid. Pepigit g̃ fedus ionathas cũ
domo dauid: & requisiuit dñs de
manu inimicoꝝ dauid. Et addidit
ionathan deierare dauid: eo qd di-
ligeret illũ. Sicut animã enim suã:
ita diligebat eũ. Dixitq; ad eũ io-

nathán. Cras kalendę sunt: & re-
quireris. Requiretur enim sessio tu-
a: usque perendie. Descendes ergo festi-
nus: & uenies in locum ubi celandus
es in die qua operari licet: & sedebis
iuxta lapidem cui nomen est ezel: & ego
tres sagittas mittam iuxta eum: et
iaciam quasi exercens me ad sig-
num. Mittam quoque & puerum
dicens. Uade. & affer mihi sagittas.
Si dixero puero. ecce sagittę intra
te sunt. tolle eas: tu ueni ad me.
quia pax tibi est: & nichil est mali. uiuit
dominus. Si autem sic locutus fuero pue-
ro. ecce sagittę ultra te sunt: uade
in pace. quia dimisit te dominus. De
uerbo autem quod locuti sumus ego & tu:
sit dominus inter me & te usque in sempi-
ternum. Absconditus est ergo dauid in agro:
& uenerunt kalendę: & sedit rex
ad comedendum panem. Cumque sedis-
set rex super cathedram suam secundum con-
suetudinem quę erat iuxta parietem:
surrexit ionathán. & sedit abnér
ex latere saul: uacuusque apparuit
locus dauid. Et non est locutus saul
quicquam in die illa. Cogitabat enim:
quod forte euenisset ei ut non esset mun-
dus. nec purificatus. Cumque illuxisset
dies secunda post kalendas: rursum
uacuus apparuit locus dauid. Dixitque
saul ad ionathán filium suum. Cur non
uenit filius ysai nec heri nec hodie
ad uescendum: Respondit ionathán
sauli. Rogauit me obnixe ut iret
in bethleem: & ait. Dimitte me. quoniam
sacrificium sollempne est in ciuitate:
unus de fratribus meis accersiuit me.
Nunc ergo si inueni gratiam in oculis tu-
is: uadam cito. & uidebo fratres me-
os. Ob hanc causam: non uenit ad men-
sam regis. Iratus est autem saul aduersus
ionathán: & dixit ei. Filius mulie-
ris uirum ultro rapientis: numquid ig-
noro quia diligis filium ysai in con-
fusionem tuam. & in confusionem igno-
miniosę matris tuę: Omnibus enim diebus
quibus filius ysai uixerit super terram:
non stabilieris tu. neque regnum tuum. Itaque
iam nunc mitte. & adduc eum ad me:
quia   filius mortis est. Respondens
autem ionathán sauli patri suo: ait.
Quare morietur: Quid fecit: Et ar-
ripuit saul lanceam: ut percuteret eum.
Et intellexit ionathán quod diffini-
tum esset a patre suo: ut interficeret
dauid. Surrexit ergo ionathán a men-
sa in ira furoris sui: & non comedit
in die kalendarum secunda panem. Contris-
tatus est enim super dauid: eo quod con-
fudisset eum pater suus. Cumque illu-
xisset mane: uenit ionathán in a-
grum. iuxta placitum dauid: & pu-
er paruulus cum eo. Et ait ad puerum
suum. Uade. & affer mihi sagittas: quas
ego iacio. Cumque puer cucurris-
set: iecit aliam sagittam trans puerum.
Uenit itaque puer ad locum iaculi
quod miserat ionathán: & clamauit
ionathán post tergum pueri. & ait.
Ecce ibi est sagitta: porro ultra te.
Clamauitque iterum ionathán post

trum pueri dicens. Festina uelo-
citer. ne steteris. Collegit autem pu-
er ionathe sagittas. et attulit ad
dominum suum. et quid ageretur penitus ig-
norabat. Tantummodo enim ionathan
et dauid rem nouerant. Dedit ergo io-
nathan arma sua puero. et dixit ei.
Uade. et defer in ciuitatem. Cumque
abisset puer: surrexit dauid de
loco qui uergebat ad austrum. et ca-
dens pronus in terram. adorauit tertio.
Et osculantes se alterutrum: fleue-
runt pariter. Dauid autem amplius.
Dixit ergo ionathan ad dauid. Ua-
de in pace. Quecumque iurauimus
ambo in nomine domini dicentes. do-
minus sit inter me et te: et inter semen me-
um et semen tuum usque in sempiternum.
Et surrexit. et abiit. Sed et iona-
than ingressus est ciuitatem. xviii.
XXI Uenit autem dauid in nobe ad achi-
melech sacerdotem. et obstupuit achi-
melech eo quod uenisset dauid. et surrexit
obuiam. et dixit ei. Quare tu solus. et
nullus est tecum? Et ait dauid ad ac-
himelech sacerdotem. Rex precepit mihi
sermonem. et dixit. Nemo sciat rem
propter quam a me missus es. et cuiusmo-
di precepta tibi dederim. Nam et pue-
ris condixi in illum et in illum locum.
Nunc ergo si quid habes ad manum uel
quinque panes da mihi. aut quicquid inue-
neris. Et respondens sacerdos ad
dauid: ait illi. Non habeo panes lai-
cos ad manum: sed tantum panem sanctum.
Si mundi sunt pueri maxime a
mulieribus. Et respondit dauid sa-
cerdoti. et dixit ei. Et quidem si de
mulieribus agitur: continuimus nos ab
heri et nudius tertius. quando egre-
diebamur. et fuerunt uasa puerorum
sancta. Porro uia hec polluta est: sed
et ipsa hodie sanctificabitur in uasis.
Dedit ergo ei sacerdos panem sanctifica-
tum. Neque enim erat ibi panis: ni-
si tantum panes propositionis qui sub-
lati fuerant a facie domini. ut ponerentur
panes calidi. Erat autem ibi uir qui-
dam de seruis saul in die illa intus in
tabernaculo domini. et nomen eius doech ydu-
meus. potentissimus pastorum saul. Di-
xit autem dauid ad achimelech. Si ha-
bes hic ad manum hastam aut gladium?
quia gladium meum et arma mea non tuli
mecum. Sermo enim regis urgebat.
Et dixit sacerdos. Ecce gladius go-
liath philistei quem percussisti in ualle
therebinti. est inuolutus pallio post e-
phod. Si istum uis tollere: tolle. Neque
enim est alius hic: absque eo. Et ait da-
uid. Non est huic alter similis: da mihi eum.
Surrexit itaque dauid. et fugit in
die illa a facie saul: et uenit ad achis
regem geth. Dixeruntque serui achis:
cum uidissent dauid. Numquid non iste est
dauid rex terre? Nonne huic canta-
bant per choros dicentes. percussit saul
mille. et dauid decem milia? Posuit
autem dauid sermones istos in corde
suo. et extimuit ualde a facie achis
regis geth. et inmutauit os suum coram achis.
et collabebatur inter manus eorum. et impin-

gebat in ostia portę: defluebantq;
saliuę eius in barbam. Et ait achis ad
seruos suos. Uidistis hominem insa-
num. quare adduxistis eum ad me.
An desunt nobis furiosi. quod introdu-
xistis istum. ut fureret me presente.
Dimittite illum. Hiccine ingredietur
domum meam. Abiit ergo inde dauid.
et fugit in speluncam odollam. Quod
cum audissent fratres eius. et omnis do-
mus patris eius: descenderunt ad eum il-
luc. Et conuenerunt ad eum omnes qui
erant in angustia constituti. et op-
pressi ęre alieno. et amaro animo.
et factus est eorum princeps. Fueruntq;
cum eo: quasi quadringenti uiri.
Et profectus est dauid inde in masphá
quę est moab. et dixit ad regem moab.
Maneat oro pater meus et mater mea uo-
biscum. donec sciam quid faciat mihi
deus. Et reliquit eos ante faciem regis
moab. Manseruntq; apud eum cunc-
tis diebus quibus dauid fuit in presidio.
Dixitq; gad propheta ad da- XVIII
uid. Noli manere in presidio. proficis-
cere. et uade in terram iuda. Et profec-
tus dauid: uenit in saltum areth. Et
audiuit saul quod apparuisset dauid.
et uiri qui erant cum eo. Saul autem cum
maneret in gabaa. et esset in nemore
quod est in ramatha. hastam manu tenens.
cunctiq; socii eius circumstarent eum.
ait ad seruos suos. qui assistebant
ei. Audite me filii gemini. Numquid
omnibus uobis dabit filius ysai agros
et uineas. et uniuersos uos faciet tri-
bunos et centuriones. quoniam coniuras-
tis omnes aduersum me. et non est qui mihi re-
nunciet. maxime cum et filius meus fedus
inierit cum filio ysai. Non est qui ui-
cem meam doleat ex uobis. nec qui an-
nunciet mihi. eo quod suscitauerit filius
meus seruum meum aduersum me insidian-
XXII tem mihi usq; hodie. Respondens autem
doech ydumeus qui assistebat. et e-
rat primus inter seruos saul. uidi inquit
filium ysai in nobe. apud achimelech
filium achitob. qui consuluit pro eo do-
minum. et cibaria dedit ei. sed et gla-
dium goliath philistei dedit illi.
Misit ergo rex ad accersiendum achime-
lech filium achitob sacerdotem. et om-
nem domum patris eius sacerdotum qui
erant in nobe. qui uenerunt uniuer-
si ad regem. Et ait saul ad achimelech.
Audi fili achitob. Qui respondit.
Presto sum domine. Dixitq; ad eum saul.
Quare coniurastis aduersum me. tu
et filius ysai. et dedisti ei panes et
gladium. et consuluisti pro eo dominum. ut
consurgeret aduersum me. insidiator
usq; hodie permanens. Respondensq;
ahimelech regi. ait. Et quis in om-
nibus seruis tuis sicut dauid fidelis. et
gener regis. et pergens ad imperium tuum.
et gloriosus in domo tua. Num hodie
cepi consulere pro eo dominum. Absit hoc
a me. ne suspicetur rex aduersum seruum
suum rem huiuscemodi in uniuersa domo pa-
tris mei. Non enim sciuit seruus tu-
us quicquam super hoc negocio. uel mo-
dicum uel grande. Dixitq; rex. Morte

morieris achimelech: tu. et omnis domus patris tui. Et ait rex emissariis qui circumstabant eum. Conuertimini: et interficite sacerdotes domini. Nam manus eorum cum dauid est: scientes quod fugisset. et non indicauerunt mihi. Noluerunt autem serui regis extendere manum suam in sacerdotes domini. Et ait rex ad doech. Conuertere tu: et irrue in sacerdotes domini. Conuersusque doech ydumeus irruit in sacerdotes domini: et trucidauit in die illa octoginta quinque uiros uestitos ephod lineo. Nobe autem ciuitatem sacerdotum percussit in ore gladii: uiros et mulieres. paruulos et lactentes. bouem et asinum. et ouem in ore gladii. Euadens autem unus filius abimelech filii achitob. cui nomen erat abiathar fugit ad dauid: et annunciauit ei quod occidisset saul sacerdotes domini. Et ait dauid ad abiathar. Sciebam enim in die illa: quod cum esset ibi doech ydumeus. procul dubio annunciaret sauli. Ego sum reus omnium animarum patris tui. Mane mecum: ne timeas. Si quis quesierit animam meam. queret et animam tuam: mecumque seruabis.

XXIII Et annunciauerunt dauid dicentes. Ecce philistiim expugnant ceila: et diripiunt areas. Consuluit ergo dauid dominum dicens. Num uadam? et percutiam philisteos istos? Et ait dominus ad dauid. Uade. et percuties philisteos: et saluabis ceila. Et dixerunt uiri qui erant cum dauid ad eum. Ecce nos hic in iudea consistentes timemus? quanto magis si ierimus in ceila aduersum agmina philistinorum? Rursum ergo dauid consuluit dominum. Qui respondens ait ei. Surge. et uade in ceila. Ego enim tradam philisteos in manu tua. Abiit dauid et uiri eius in ceila. et pugnauit aduersum philisteos? et abegit iumenta eorum. et percussit eos plaga magna: et saluauit dauid habitatores ceile. Porro eo tempore quo fugerat abiathar filius achimelech ad dauid in ceila: ephod secum habens descenderat. Nunciatum est autem saul: quod uenisset dauid in ceila. Et ait saul. Tradidit eum dominus in manus meas. Conclususque est ingressus urbem: in qua porte et sere sunt. Et precepit saul omni populo. ut ad pugnam descenderet in ceila: et obsiderent dauid. et uiros eius. Quod cum didicisset dauid. quia prepararet ei saul clam malum: dixit ad abiathar sacerdotem. Applica ephod. Et ait dauid. Domine deus israhel. audiuit famam seruus tuus quod disponat saul uenire ad ceilam: ut euertat urbem propter me. Si tradent me uiri ceile in manus eius? et si descendet saul sicut audiuit seruus tuus? Domine deus israhel: indica seruo tuo. Et ait dominus. Descendet. Dixitque rursum dauid. Si tradent me uiri ceile. et uiros qui sunt mecum in manu saul? Et dixit dominus. Tradent. Surrexit ergo dauid. et uiri eius quasi sexcenti:

& egressi de ceila. huc atq; illuc
uagabant incerti. Nunciatumq; e sa
uli: qd fugisset dauid de ceila. Qua
ob rem dissimulauit exire. Mora
batur aute dauid in deserto: in locis
firmissimis. Mansitq; in monte so
litudinis ziph: in monte opaco.
Querebat tam eu saul cunctis di
eb; & n tradidit eu dns in man ei.
Et uidit dauid qd egressus eet sa
ul: ut quereret anima ei. Porro da
uid erat in deserto ziph: in silua.
Et surrexit filius saul. & abiit ad
dauid in silua: & confortauit man
ei in deo. Dixitq; ei. Ne timeas. Neq;
eni inueniet te man saul patris mei.
Et tu regnabis sup isrl. & ego ero t
secds: sed & saul pat ms scit hoc. Per
cussit g utq; fedus cora dno. Man
sitq; dauid in silua: ionathas aute
reusus e in domu sua. Ascender
aute ziphei ad saul in gabaa: dicen
tes. Nonne ecce dauid latitat apud
nos in locis tutissimis silue in col
le achile. que e ad dextera deserti:
Nunc g sicut desiderauit anima
tua ut descenderes: descende. Nri
aute erit: ut tradam eu in man regi.
Dixitq; saul. Bndicti uos a dno:
quia doluistis uice mea. Abite g:
& diligentius pparate. & curiosius
agite. & considerate locu ubi sit pes
ei: ut quis uiderit eu ibi. Recogitat
eni de me: qd callide insidier ei.
Considerate. & uidete oma latibu
la ei in quib; absconditur: & reuertimi
ni ad me ad rem certa. ut uadam
uobcum. Qd si etia in trram se abs
truserit: pscrutabor eu in cunctis
milib; iuda. At illi surgentes: abie
runt in ziph ante saul. Dauid aute
& uiri ei erant in deserto maon
in campestrib; ad dextram iesimuth.
Iuit g saul & socii ei ad querendu
eu: & nunciatu e dauid. Statimq;
descendit ad petra: & uersabatur in
deserto maon. Qd cu audisset saul:
psecutus e dauid in deserto maon.
Stabat saul & serui ei ad latus mon
tis ex parte una: dauid aute & uiri
ei erant in late montis ex parte alta.
Porro dauid despabat se posse eua
dere a facie saul. Itaq; saul & uiri
ei in modu corone cingebant da
uid & uiros ei: ut capent eos. Et
nuncius uenit ad saul dicens. Fes
tina & ueni. qm infuderunt se phi
listiim sup trram. Reusus e g saul de
sistens psequi dauid: & prexit in
occursum philistinor. Propt hoc
uocauunt locu illu petra diuiden
te. Ascendit g dauid inde: & habita XXIIII
uit in locis tutissimis engaddi. Cumq;
reusus eet saul postqua psecutus e
philisteos: nunciauunt ei dicentes.
Ecce dauid in deserto e engaddi.
Assumensq; saul tria milia elector
uiror ex omi isrl: prexit ad inues
tigandu dauid & uiros ei. etiam sup
abruptissimas petras que solis hibi
cib; puie sunt. Et uenit quoq; ad cau
las ouiu que se offerebant uianti:

eratque ibi spelunca quam ingressus
est saul ut purgaret uentrem. Porro
dauid et uiri eius: in interiori parte
spelunce latebant. Et dixerunt ser-
ui dauid ad eum. Ecce dies: de quo
locutus est dominus ad te. Ego tradam
tibi inimicum tuum: ut facias ei sicut pla-
cuerit in oculis tuis. Surrexit ergo da-
uid: et precidit oram clamidis saul
silenter. Post hec percussit dauid cor
suum: eo quod abscidisset oram clamidis
dis saul. Dixitque ad uiros suos. Pro-
pitius mihi sit dominus: ne faciam hanc
rem domino meo christo domini: ut mittam
manum meam in eum: quia christus domini est.
Viuit dominus: quia nisi dominus percusserit
eum. aut dies eius uenerit ut moriatur.
aut descendens in prelium perierit: pro-
pitius mihi sit dominus. ut ne mittam ma-
num meam in christum domini. Et confre-
git dauid uiros suos sermonibus: et
non permisit eos ut consurgerent in sa-
ul. Porro saul exsurgens de spelun-
ca: pergebat cepto itinere. Surrexit
autem et dauid post eum: et egressus de
spelunca. clamauit post tergum saul.
dicens. Domine mi rex. Et respexit sa-
ul post se. Et inclinans se dauid pro-
nus in terram: adorauit. Dixitque ad sa-
ul. Quare audis uerba hominum lo-
quentium: dauid querit malum aduer-
sum te? Ecce hodie uiderunt oculi
tui. quod tradiderit te dominus in manu
mea in spelunca: et cogitaui ut occi-
derem te: sed pepercit tibi oculus meus. Dixi
enim. Non extendam manum meam
in domino meo: quia christus domini est. Quin
potius pater mi. uide. et cognosce o-
ram clamidis tue in manu mea:
quia cum preciderem summitatem clamidis
tue. nolui extendere manum meam in te.
Animaduerte et uide: quia non est in manu
mea malum. neque iniquitas. neque pecca-
ui in te. Tu autem insidiaris anime
mee: ut auferas eam. Iudicet dominus inter
me et te: et ulciscatur me dominus ex te.
Manus autem mea non sit in te: sicut et
in prouerbio antiquo dicitur. Ab impiis
egredietur iniquitas. Manus ergo mea non
sit in te. Quem persequeris rex israhel quem
persequeris? Canem mortuum perseque-
ris: et pulicem unum. Sit dominus iudex.
et iudicet inter me et te: et uideat. et
iudicet causam meam. et eruat me de
manu tua. Cum autem complesset da-
uid loquens sermones huiuscemodi ad
saul: dixit saul. Numquid uox hec
tua est fili mi dauid? Et leuauit
saul uocem suam: et fleuit. Dixitque ad
dauid. Iustior tu es: quam ego. Tu e-
nim tribuisti mihi bona: ego autem reddi-
di tibi mala: et tu indicasti hodie que
feceris mihi bona: quomodo tradiderit me
dominus in manu tua. et non occideris me.
Quis enim cum inuenerit inimicum su-
um. dimittet eum in uia bona? Sed
dominus reddet tibi uicissitudinem hanc: pro
eo quod hodie operatus es in me. Et nunc
quia scio quod certissime regnaturus sis.
et habiturus in manu tua regnum israhel:
iura mihi in domino. ne deleas semen meum
post me. neque auferas nomen meum de

domo patris mei. Et iuravit david
sauli. Abiit ergo saul in domum suam: &
david & viri eius ascenderunt ad tu-
Mortuus est ꝭ tiora loca. xxi.
autem samuhel: & congregatus est universus israhel. & planxerunt eum. & sepelie-
runt in domo sua in ramatha. Con-
surgensque david: descendit in deser-
tum pharan. Erat autem vir quispiam
in solitudine maon: & possessio eius
in carmelo: & homo ille magnus ni-
mis. Erantque ei oves tria milia. et
mille capre: & accidit ut tonderetur
grex eius in carmelo. Nomen autem viri
illius erat nabal: & nomen uxoris eius
abigail. Eratque mulier illa pruden-
tissima: & speciosa. Porro vir eius du-
rus & pessimus: & maliciosus. Erat
autem de genere caleph. Cum ergo audis-
set david in deserto. quod tonderet
nabal gregem suum: misit decem iuvenes.
& dixit eis. Ascendite in carmelum.
& venietis ad nabal: & salutabitis
eum ex nomine meo pacifice. & dice-
tis. Sit fratribus meis & tibi pax. & do-
mui tue pax: & omnibus quecumque ha-
bes sit pax. Ex multis annis salvos
faciens tuos. & omnia tua: audivi
quod tonderent pastores tui gregem qui
erant nobiscum in deserto. Numquam
eis molesti fuimus: nec aliquando de-
fuit eis quicquam de grege omni tempore
quo fuerunt nobiscum in carmelo.
Interroga pueros tuos: & indicabunt tibi.
Nunc ergo inveniant pueri tui gra-
ciam in oculis tuis. In die enim bo-
na venimus ad te. Quodcumque inve-
nerit manus tua da servis tuis: &
filio tuo david. Cumque venissent
pueri david. locuti sunt ad na-
bal omnia verba hec ex nomine david:
& siluerunt. Respondens autem na-
xxv
bal pueris david. ait. Quis est david.
& quis est filius ysai. Hodie incre-
verunt servi: qui fugiunt dominos suos.
Tollam ergo panes meos & aquas meas. &
carnes pecorum meorum que occidi ton-
soribus meis: & dabo viris quos ne-
scio unde sunt. Regressi sunt itaque
pueri david: per viam suam. Et reversi
venerunt. & nunciaverunt ei omnia
verba que dixerat nabal. Tunc david
ait viris suis. Accingatur unusquisque
gladio suo. Et accincti sunt singuli
gladiis suis. Accinctusque est & david
ense suo: & secuti sunt david quasi
quadringenti viri. Porro ducenti
remanserunt ad sarcinas. Abigail
autem uxori nabal: nunciavit unus de
pueris dicens. Ecce misit david nunci-
os de deserto. ut benedicerent domino nostro:
& adversatus est eos. Homines isti boni
nobis satis fuerunt. & non molesti: nec
quicquam aliquando periit omni tempore
quo sumus conversati cum eis in deserto.
Pro muro erant nobis tam in die
quam in nocte omnibus diebus: quibus
pavimus apud eos greges. Quam ob rem
considera. & cogita quid facias: quia
completa est malicia adversum virum
tuum. & adversum domum tuam. Et ipse
filius est belial: ita ut nemo possit ei

loqui. Festinauit ergo abigail: et
tulit ducentos panes. et duos utres
uini. et quinque arietes coctos. et quinque
sata polente. et centum ligaturas uue
passe. et ducentas massas caricarum.
et imposuit super asinos: dixitque pue-
ris suis. Precedite me: ego ecce post
tergum sequar uos. Uiro autem suo na-
bal: hoc non indicauit. Cum ergo ascen-
disset asinum. et descenderet ad radi-
cem montis: dauid et uiri eius des-
cendebant in occursum eius. Quibus
et illa occurrit. Et ait dauid. Uere
frustra seruaui omnia que huius e-
rant in deserto. et non periit quicquam de
cunctis que ad eum pertinebant: et red-
didit mihi malum pro bono. Hec faciat
deus inimicis dauid et hec addat: si re-
liquero de omnibus que ad eum pertinent usque mane
mingentem ad parietem. Cum autem
uidisset abigail dauid: festinauit.
et descendit de asino. et procidit coram
dauid super faciem suam. et adorauit super
terram: et cecidit ad pedes eius. et dixit.
In me sit domine mi hec iniquitas. Loqua-
tur obsecro ancilla tua in auribus
tuis: et audi uerba famule tue. Ne po-
nat oro dominus meus rex cor suum. super ui-
rum istum iniquissimum nabal: quia
secundum nomen suum stultus est. et est stultitia
cum eo. Ego autem ancilla tua non uidi
pueros tuos domine mi: quos misisti.
Nunc ergo domine mi uiuit dominus et uiuit
anima tua qui prohibuit te ne ue-
nires in sanguinem: et saluauit ani-
mam tuam tibi. Et nunc fiant sicut na-
bal inimici tui: et qui querunt
domino meo malum. Quapropter suscipe
benedictionem hanc quam attulit an-
cilla tua tibi domino meo: et da pueris
qui secuntur te dominum meum. Aufer
iniquitatem famule tue. Faciens enim
faciet dominus tibi domino meo domum fidelem:
quia prelia domini domine mi tu preliaris.
Malicia ergo non inueniatur in te: omnibus
diebus ~~diebus~~ uite tue. Si enim surrexe-
rit aliquando homo. persequens te.
et querens animam tuam: erit anima
domini mei custodita quasi in fascicu-
lo uiuentium apud dominum deum tuum.
Porro anima inimicorum tuorum rota-
bitur: quasi in impetu et circulo
funde. Cum ergo fecerit tibi dominus domino
meo omnia que locutus est bona de te.
et constituerit te ducem super israel: non
erit tibi hoc in singultum. et in scrupu-
lum cordis domino meo. quod effuderis
sanguinem innoxium. aut ipse te ultus
fueris. Et cum benefecerit dominus domino meo.
recordaberis ancille tue: et tu benefa-
cies ei. Et ait dauid ad abigail. Be-
nedictus dominus deus israel. qui misit te ho-
die in occursum meum: et benedictum elo-
quium tuum. et benedicta tu que prohibu-
isti me hodie ne irem ad sanguinem:
et ulciscerer me in manu mea. Alio-
quin: uiuit dominus deus israel qui prohibuit
me ne malum facerem tibi. nisi cito ue-
nisses in occursum mihi. non remansisset
nabal usque ad lucem matutinam min-
gens ad parietem. Suscepit ergo dauid
de manu eius omnia que attulerat ei.

Dixitq; ei. Vade pacifice in do
mū tuā. Ecce audiui uocē tuā:
& honoraui faciē tuā. Venit autē
abigail ad nabal: & ecce erat ei con
uiuiū in domo eius quasi conuiuiū
regis: & cor nabal iocundū. Erat
enim ebrius nimis. Et n̄ indicauit
ei ūbum pusillū aut grande usq;
in mane. Diluculo autē cū digessis
set uinū nabal. indicauit ei uxor
sua ūba hec: & emortuū ē cor eius in
trinsecus: & factus ē quasi lapis. Cūq;
ptransissent decē dies: pcussit dn̄s
nabal. & mortuus ē. Qd' cū audis
set dauid mortuū eē nabal: ait.
Bn̄dictus dn̄s qui iudicauit causā
opprobrii mei de manu nabal: & ser
uum suū custodiuit a malo: & ma
liciā nabal reddidit dn̄s in caput eius.
Misit ergo dauid. & locu xxv.
tus ē ad abigail: ut sumeret eā sibi
in uxorē. Et uenerunt pueri dauid
ad abigail in carmelū: & locuti
sunt ad eā dicentes. Dauid misit nos
ad te: ut accipiat te sibi in uxorē.
Que consurgens. adorauit pna in
terram: & ait. Ecce famula tua sit in
ancillā: ut lauet pedes seruorum dn̄i
mei. Et festinauit. & surrexit abi
gail. & ascendit sup asinū: & qnq;
puelle ierunt cū ea. pedissequę eius:
& secuta ē nuncios dauid. & fac
ta ē illi uxor. Sed & achinoem ac
cepit dauid de iezrahel: & fuit utraq;
uxor eius. Saul autē dedit michol fi
liā suā uxorē dauid. alio uiro. falthi
filio lais: qui erat de gallim. Et
uenerunt ziphei ad saul in gabaa
dicentes. Ecce dauid absconditus est
in colle achile: que ē ex aduerso so
litudinis in uia. Et saul surrexit. XXVI
& descendit in desertū ziph. & cū
eo tria milia uirorum de electis isrl:
ut quereret dauid in deserto ziph.
Et castra metatus ē saul in gabaa a
chile: que erat ex aduerso solitudinis
in uia. Dauid autē stabat in deserto.
Videns autē qd' uenisset saul post
se in desertū: misit exploratores. &
didicit qd' uenisset certissime. Et
surrexit dauid clam: & uenit ad lo
cum ubi erat saul. Cumq; uidisset
locū in quo dormiebat saul. & ab
ner filius ner. princeps milicię eius: &
saulē dormientē in tentorio. & re
liquū uulgus p circuitū eius. ait dauid
ad achimelech hetheū. & abisai filiū
saruie. fratrē ioab dicens. Quis des
cendet mecū ad saul in castra. Di
xitq; abisai. Ego descendam tecū.
Venerūt ergo dauid & abisai ad pplm
nocte: & inuenerunt saul iacentē.
& dormientē in tentorio. & hastā
fixā in terra ad caput eius: abner autē
& pplm dormientes in circuitu eius.
Dixitq; abisai ad dauid. Conclusit
ds̄ hodie inimicū tuū in manus tuas.
Nunc ergo pfodiam eū lancea in terra
semel: & scđo opus n̄ erit. Et dixit
dauid ad abisai. Ne interficias eum.
Quis enim extendet manū suā in
xp̄m dn̄i: & innocens erit. Et dixit

dauid. Viuit dn̄s: quia nisi dn̄s
pcusserit eū. aut dies mortis eī ue-
nerit ut moriat᷑: aut in plium des-
cendens pierit: ꝓpitius m̄ sit dn̄s
ne extendam manū meā in xp̄m
dn̄i. Nunc ḡ tolle hastā que ē ad
caput eī. ⁊ sciphū aque: ⁊ abeam᷑.
Tulit ḡ dauid hastā. ⁊ sciphū a-
que qui erat ad caput saul: ⁊ abi-
erunt. Et n̄ erat quisquā qui ui-
deret ⁊ intelligeret. ⁊ uigilaret: sed
omīs dormiebant: quia sopor dn̄i
irruerat sup eos. Cum q; transisset
dauid ex aduso. ⁊ stetisset in u̅tice
montis delonge. ⁊ eēt interuallū gran-
de int̄ eos: clamauit dauid ad po-
plm. ⁊ ad abner filiū ner: dicens.
Nonne respondebis abner? Et res-
pondens abner: ait. Quis es tu qui
clamas? ⁊ inquietas regē? Et ait
dauid ad abner. Numqd n̄ uir tu
es. ⁊ quis alius simil' tui in isrl'?
Quare ḡ n̄ custodisti dn̄m tuū re-
gem? Ingressus ē enī un̄ de t̄ba: ut
interficeret regē dn̄m tuū. Non est
bonū hoc qd' fecisti. Viuit dn̄s qa
filii mortis estis uos: qui n̄ custo-
distis dn̄m urm̄ xp̄m dn̄i. Nunc
ḡ uide ubi sit hasta regis: ⁊ ubi ē
sciphus aque qui erat ad caput eī.
Cognouit aut̄ saul uocē dauid: ⁊
dixit. Num uox tua ē hec fili mi
dauid? Et dauid. Vox mea dn̄e
mi rex. Et ait. Quā ob causā dn̄s
m̄s psequit᷑ seruū suū? Quid feci?
Aut qd' ē in manu mea malum?

Nunc ḡ audi oro dn̄e mi rex u̅ba
serui tui. Si dn̄s incitat te adu̅sū
me: odoret᷑ sacrificium. Si aut̄ filii
hominū: maledicti sunt in conspec-
tu dn̄i. qui eiecerunt me hodie ut
n̄ habitem in hereditate dn̄i dicen-
tes. Vade. serui dn̄s alienus. Et nc̄
n̄ effundat᷑ sanguis m̄s in t̄ram corā
dn̄o: quia egressus ē rex isrl'. ut
querat pulicē unū. sicut psequit᷑
pdix in montib; Et ait saul. Pecca-
ui: reuertere fili mi dauid. Nequaq̄
enī ultra male t̄ faciam: eo qd' p̄cio-
sa fuerit anima mea in oc̄lis tuis
hodie. Apparet enī qd' stulte egerim:
⁊ ignorauim multa nimis. Et res-
pondens dauid: ait. Ecce hasta regis:
transeat un̄ de pueris. ⁊ tollat eā.
Dn̄s aut̄ retribuet unicuiq; sc̄dm ius-
ticiā suā: ⁊ fidē. Tradidit enī te
dn̄s hodie in manu meā: ⁊ nolui
leuare manū meā in xp̄m dn̄i. Et
sicut magnificata ē anima tua ho-
die in oc̄lis meis: sic magnificet᷑ ani-
ma mea in oc̄lis dn̄i: ⁊ liberet me
de omī angustia. Ait ḡ saul
ad dauid. Bn̄dictus tu fili mi da-
uid. Et quidē faciens facies: ⁊ po-
tens poteris. Abiit aut̄ dauid in uiā
suā: ⁊ saul reu̅sus ē in locū suū.
XXVII Et ait dauid in corde xxiii.
suo. Aliquando incidam in una
die in manu saul. Nonne melius ē
ut fugiam. ⁊ saluer in t̄ra philisti-
noꝝ: ut despet saul. cesset q; me que-
rere in cunctis finib; isrl'. Fugiam

g͛ manū eius. Et surrexit dauid:
& abiit ipse & sexcenti uiri cū eo
ad achis filiū maoch regem geth.
Et habitauit dauid cū achis in
geth. ipse & uiri eī. & domꝰ eius: da
uid & due uxores eī. achinoem ie
zrahelites. & abigail uxor nabal car
meli. Et nunciatū ē saul qđ fugis
set dauid in geth: & n̄ addidit ult͛
ut quereret eū. Dix͛ aūt dauid ad a
chis. Si inueni grām in oculis tuis:
detur m̄ locꝰ in una urbiū regionis
huiꝰ. ut habitem ibi. Cur enī manet
seruꝰ tuus in ciuitate regis tecum?
Dedit itaq; ei achis in die illa sice
lech. Propt͛ quā causā: facta ē sice
lech regū iuda. usq; in diem hanc.
Fuit aūt numerꝰ dierū quib; habi
tauit dauid in regione philistinoꝝ:
quatuor mensiū. Et ascendit da
uid & uiri eī: & agebant p̄das de
gessuri. & de gethri. & de amalechi
tis. Hi enī pagi habitabant͛ in t͛ra
antiquitꝰ euntib; sur: usq; ad t͛ram
egypti. Et p̄cutiebat dauid omnē
t͛ram. nec relinquebat uiuentē ui
rū & mulierē: tollensq; oues & bo
ues. & asinos & camelos. & uestes.
reu͛tebat͛. & ueniebat ad achis. Dice
bat aūt͛ ei achis. In quē irruisti ho
die? Respondebatq; dauid. Contra
meridiē iude. & contra meridiē ie
ramel: & contra meridiē ceni. Uirū
& mulierē n̄ uiuificabat dauid. nec
adducebat in geth dicens: ne forte
loquant͛ aduͤsum nos. Hec fecit da
uid: & hoc erat decretū illi cunctis
dieb; quib; habitauit in regione
philistinoꝝ. Credidit g͛ achis dauid:
dicens. Multa mala opatꝰ ē contra
p̄plm suū isrł. Erit g͛ michi seruus
sempit͛nus. Factū ē in dieb; ill. con
gregauerunt philistiim agmina
sua: ut p̄pararent͛ ad bellū contra is
rahel. Dixitq; achis ad dauid. Sci
ens nunc scito: qm̄ mecū egredieris
in castris tu & uiri tui. Dixitq; da
uid ad achis. Nunc scies: que factu
rus ē seruꝰ tuus. Et ait achis ad da
uid. Et ego custodē capitis mei po
nam te cunctis dieb;. Samuhel aūt͛ CXXVIII
mortuus ē. planxitq; eū omis isrł:
& sepelierunt eū in ramatha urbe
sua. Et saul abstulit magos & ario
los de t͛ra: & int͛fecit eos qui phitones
habebant. Congregatiq; sunt phi
listiim: & uenerunt. & castra meta
ti sunt in sunam. Congregauit aūt͛
& saul uniūsum isrł: & uenit in gel
boe. Et uidit saul castra philistinoꝝ.
& timuit: & expauit cor eī nimis.
Consuluitq; dnm̄: & n̄ respondit ei.
neq; p somnia. neq; p sacerdotes. neq;
p p̄phas. Dixitq; saul seruis suis.
Querite m̄ mulierē habentē phito
nem. ut uadam ad eam: & sciscitabor
p illā. Et dixerunt serui eī ad eū.
Est mulier habens phitonē in endor.
Mutauit g͛ habitū suū: uestitusq;
aliis uestimentis abiit ipse. & duo uiri
cū eo. Ueneruntq; ad mulierē noc
te: & ait. Diuina m̄ in phitone: &

suscita michi quē dixero t. Et ait
mulier ad eū. Ecce tu nosti quanta
fecerit saul: & quom͂ erāserit magos
& ariolos de tra. Quare g͂ insidiaris
anime mee ut occidar? Et iurauit
ei saul in dn͂o dicens. Uiuit dn͂s:
quia n̄ eueniet t quicquā mali ꝓpt
hanc rem. Dixitq; ei mulier. Quē
suscitabo t? Qui ait. Samuhelem
suscita m̄. Cum aut̄ uidisset mu
lier samuhelē: exclamauit uoce
magna. & dixit ad saul. Quare im
posuisti m̄? Tu es enim saul. Dixit
q; ei rex. Noli timere. Quid uidisti?
Et ait mulier ad saul. Deos uidi
ascendentes de tra. Dixitq; ei. Qua
lis ē forma ei? Que ait. Uir senex
ascendit: & ipse ē amict pallio. Intel
lexit saul qđ samuhel eēt: & incli
nauit se sup faciē suā in trām. & ad
orauit. Dixit aut̄ samuhel ad saul.
Quare inquietasti me ut suscitarer?
Et ait saul. Coartor nimis. Siquidē
philistiim pugnant adūsum me: &
ds̄ recessit a me. & exaudire me no
luit. neq; in manu ꝓphaꝝ. neq; per
somnia. Uocaui g͂ te: ut ostende
res m̄ quid faciam. Et ait samuhel.
Quid interrogas me. cū dn͂s recesserit
a te. & transierit ad emulū tuum?
Faciet enī t dn͂s sicut locutus ē in
manu mea: & scindet regnū tuū de
manu tua: & dabit illud ꝓximo tuo
dauid: quia n̄ obedisti uoci domini.
neq; fecisti iram furoris ei in amalech.
Icirco qđ pateris fecit t dn͂s hodie:

& dabit dn͂s etiā isrl̄ tecū in manu
philistiim. Cras aut̄ tu & filii tui mecū
eritis: sed & castra isrl̄ tradet dn͂s
in manu philistiim. Statimq; saul ce
cidit porrect in trām. Extimuerat
enim ūba samuhelis: & robur n̄ e
rat in eo. quia n̄ comederat panē
tota die illa. Ingressa ē itaq; muli
er ad saul. Conturbat enim erat
ualde. Dixitq; ad eū. Ecce obediuit
ancilla tua uoci tue: & posui ani
mā meā in manu mea: & audiui ser
mones tuos quos locutus es ad me.
Nunc g͂ audi & tu uocē ancille tue:
ut ponam corā te bucellā panis. et
comedens conualescas. & possis iter
facere. Qui renuit. & ait. Non come
dam. Coegerunt aut̄ eū sui: & mu
lier. Et tandē audita uoce eoꝝ sur
rexit de tra: & sedit sup lectū. Mu
lier aut̄ illa habebat uitulū pascua
lem in domo: & festinauit. & occidit
illū. Tollensq; farinā miscuit eā &
coxit azima: & posuit ante saul. &
ante seruos ei. Qui cū comedissent:
surrexerunt. & ambulauerunt p totā
XXIX Congregata noctē illā. xxiiii.
sunt g͂ philistinoꝝ agmina uniūsa
in afech. Sed & isrl̄ castra metat ē
sup fontē qui erat in iezrahel. Et
satrape quidē philistiim incedebant
in centuriis & milib; Dauid aut̄ et
uiri ei: erant in nouissimo agmine
cū achis. Dixeruntq; principes phi
listinoꝝ ad achis. Quid sibi uolunt
hebrei isti? Et ait achis ad principes

philistinorum. Num ignoratis dauid
qui fuit seruu saul regis isrl. & est a
pud me multis dieb; uel annis. Et
n inueni in eo quicquam mali: ex die
qua transfugit ad me. usq; ad diem
hanc. Irati sunt aut aduersum eum
principes philistiim: & dixerunt ei.
Reuertatur uir & sedeat in loco suo
in quo constituisti eum: & n descendat
nobiscum in prelium: & n sit consiliarius
nr: ne fiat nob aduersarius cu preliari
ceperim. Quomo enim aliter poterit placare
dnm suum: nisi in capitib; nris. Non
ne iste e dauid. cui cantabant in cho
ro dicentes. percussit saul in milib;
suis. & dauid in decem milib; suis.
Uocauit g achis dauid: & ait ei. Ui
uit dns quia rectus es tu. & bonus in
conspectu meo: & exitus tuus & intro
itus tuus mecu e in castris. & n in
ueni in te quicquam mali ex die qua
uenisti ad me. usq; in diem hanc: sed
satrapis n places. Reuertere g & uade
in pace: & n offendas oculos satraparum
philistiim. Dixitq; dauid ad achis.
Quid enim feci. & quid inuenisti in
me seruo tuo. a die qua fui in con
spectu tuo usq; in diem hanc. ut n
ueniam. & pugnem contra inimicos
dni mei regis. Respondens aut a
chis: locutus e ad dauid. Scio quia
bonus es tu in oculis meis sicut angls
di: sed principes philistinorum dixerunt.
Non ascendet nobiscum in prelium. Igitur
consurge mane tu & serui dni tui
qui uenerunt tecu: & cu de nocte
surrexeritis. & ceperit dilucescere p
gite. Surrexit itaq; de nocte dd ipse &
uiri ei. ut proficiscerentur mane: & re
uerterentur ad terram philistiim. Phi
listiim aut: ascenderunt in iezra
hel. Cumq; uenisset dauid & uiri XXX
ei in sicelech die tertia: amalechite
impetum fecerunt ex parte australi
in sicelech. & percusserunt sicelech. &
succenderunt ea igni. & captiuas
duxerunt mulieres ex ea. a mini
mo usq; ad magnu: & n interfecerant
quemquam. sed secum duxerant. & pgebant
itinere suo. Cum g uenisset dauid
& uiri ei ad ciuitatem. & inuenissent
ea succensam igni. & uxores suas. et
filios suos. & filias ductas ee captiuas:
leuauerunt dauid & ppls qui erat cu
eo uoces suas. & planxerunt donec
deficerent in eis lacrime. Siquidem &
due uxores dauid captiue ducte fue
rant: achinoem iezrahelites. & abi
gail uxor nabal carmeli. Et contris
tatus e dauid ualde. Uolebat enim
eum lapidare ppls: quia amara erat
anima uniuscuiusq; uiri sup filiis suis
& filiab; Confortatus e aut dauid in do
mino do suo: & ait ad abiathar sacer
dotem filium achimelech. Applica ad me
ephod. Et applicuit abiathar ephod
ad dauid. Et consuluit dauid do
minum dicens. Persequar latrunculos
hos. & comprehendam eos an n. Di
xitq; ei dns. Persequere. Absq; du
bio enim comprehendes eos: & excuties
predam. Abiit g dauid. ipse & sexcenti

uiri qui erant cū eo. & uenerunt
usq; ad torrentē besor. & lassi qui
dam substiterunt. Persecutus est
aut̄ dauid: ipse & quadringenti
uiri. Substiterant enī ducenti: qui
lassi transire n̄ poterant torrentē be
sor. Et inuenerunt uirū egyptiū
in agro: & adduxerunt eū ad dauid.
Dederuntq; ei panē ut comederet.
& biberet aquā: sed & fragm̄ masse
caricar. & duas ligaturas uue pas
se. Qui cū comedisset: reuersus ē sp̄c
eī. & refocillat̄ ē. Non enī comede
rat panē neq; biberat aquā: trib;
dieb; & trib; noctib;. Dixitq; dauid ei.
Cuius es tu. ut unde. & quo pgis.
Qui ait ei. Puer egyptius ego sum:
serū uiri amalechite. Dereliquit aut̄
me dn̄s m̄s: quia egrotare cepi nudi
ūtius. Siquidē nos erupim̄ ad aus
tralem partē cerethi. & contra iudā.
& ad meridiē caleph: & sicelech suc
cendim̄ igni. Dixitq; ei dauid. Po
tes me ducere ad cuneū istū. Qui
ait. Iura m̄ p dm̄. qđ n̄ occidas me.
& n̄ tradas me in man̄ dn̄i mei: et
ducam te ad cuneū istū. Et iurauit
ei dauid. Qui cū duxisset eū: ecce
illi discumbebant sup faciē uniūse
tre. comedentes & bibentes. & quasi
festū celebrantes diē: p cuncta p̄da
& spoliis que ceperant de t̄ra philis
tiim. & de t̄ra iuda. Et pcussit eos
dauid a uespa usq; ad uesp̄a alt̄ius
diei. Et n̄ euasit ex eis quisquā: ni
si quadringenti uiri adolescentes

qui ascenderant camelos. & fuge
rant. Eruit ḡ dauid omīa que tu
lerant amalechite. & duas uxores
suas eruit: nec defuit quisquā a
paruo usq; ad magnū. tam de filiis
quā de filiab; & de spoliis. Et que
cun q; rapuerant: omīa reduxit
dauid. Et tulit uniūsos greges &
armta: & minauit ante faciē suā.
Dixeruntq; Hec ē p̄da dauid. Ue
nit aut̄ dauid ad ducentos uiros q
lassi substiterant. nec sequi potuerant
dauid: & residere eos iusserat in tor
rente besor. Qui egressi sunt obuiā
dauid: & pplo qui erat cū eo. Acce
dens aut̄ dauid ad pplm: salutauit
eos pacifice. Respondensq; om̄s uir
pessim̄ & iniquus de uiris qui erant
cū dauid: dixit. Quia n̄ uenerunt
nobiscum. n̄ dabim̄ eis quicquā de
p̄da quā eruim̄: sed sufficiat uni
cuiq; uxor sua. & filii. Quos cū ac
ceperint: recedant. Dixit aut̄ dauid.
Non sic facietis fratres mei. de his
que tradidit dn̄s nob. & custodi
uit nos. & dedit latrunculos qui e
ruperant adūsum nos in man̄ nr̄as:
nec audiet uos quisquā sup sermo
ne hoc. Equa enī pars erit descenden
tis ad p̄lium. & remanentis ad sarci
nas: & similit̄ diuident. Et factū
ē hoc ex die illa & deinceps consti
tutum & p̄finitū. & quasi lex in isrt̄:
usq; in diē hanc. Uenit ḡ dauid in
sicelech: & misit dona de p̄da senio
rib; iuda pximis suis dicens. Ac

caput bn̄dictionē: de p̄da hoſtiū
dn̄i. His qui erant in bethel. ⁊ q̄
in ramoth ad meridiē. ⁊ qui in ie
ther. ⁊ qui in aroer. ⁊ qui in ſepha
moth. ⁊ qui in eſthama. ⁊ qui in
rachala. ⁊ qui in urbib; ierameli.
⁊ qui in urbib; ceni. ⁊ qui in ara
ma. ⁊ qui in lacu aſan. ⁊ qui in
nathach. ⁊ qui in hebron. ⁊ reli
quis qui erant in his locis in quib;
comoratꝰ fuerat dauid. ipſe ⁊ uiri eiꝰ.
Philiſtiim autē pugnabant XXV.
aduſum iſrl̄. ⁊ fugerunt uiri iſrl̄i
te ante faciē philiſtinoꝝ. ⁊ occide
runt interfecti in monte gelboe. Ir
rueruntq; philiſtiim in ſaul. ⁊ in
filios eiꝰ. ⁊ p̄cuſſerunt ionathan ⁊
aminadab. ⁊ melchiſue filios ſaul.
totumq; pondꝰ p̄lii uͣſum ē in ſaul.
Et conſec uti ſunt eū uiri ſagit
tarii. ⁊ uulnatus ē uehementer a ſa
gittariis. Dixitq; ſaul ad armige
rum ſuū. Euagina gladiū tuū ⁊
p̄cute me. ne forte ueniant incir
cuncisi isti ⁊ interficiant me. illuden
tes m̄i. Et noluit armiger eiꝰ. Fue
rat enī nimio t̄rore p̄territus. Arri
puit itaq; ſaul gladiū ſuū. ⁊ irru
it ſup eū. Quod cū uidiſſet armiger
eiꝰ uidelicet qđ mortuus eēt ſaul.
irruit etiā ipſe ſup ſuū gladiū. et
mortuus ē cū eo. Mortuus ē ḡ ſaul
⁊ tres filii eiꝰ. ⁊ armiger illius. ⁊ u
niuerſi uiri eiꝰ in die illa pariter. Viden
tes uiri iſrl̄ qui erant trans uallē
⁊ trans iordanē. qđ fugiſſent uiri
iſrl̄ite. ⁊ qđ mortuus eēt ſaul ⁊
filii eiꝰ. reliquerunt ciuitates ſuas.
⁊ fugerunt. Veneruntq; philiſ
tiim. ⁊ habitauerunt ibi. Facta
autē die altera. uenerunt philiſtiim
ut expoliarent interfectos. ⁊ inuene
runt ſaul ⁊ tres filios eiꝰ iacentes in
monte gelboe. Et p̄ciderunt caput
ſaul. ⁊ expoliauerunt eū armis. et
miſerunt in t̄ram philiſtinoꝝ p̄ cir
cuitum. ut annunciaretur in templo
ydoloꝝ. ⁊ in p̄p̄lis. Et poſuerunt
arma eiꝰ in templo aſtaroth. corpꝰ uͦ
eiꝰ. ſuſpenderunt in muro bethſan.
Quod cum audiſſent habitatores ia
bes galaad. quecūq; fecerant philiſ
tei ſauli. ſurrexerunt omnes uiri for
tiſſimi. ⁊ ambulauerunt tota nocte.
⁊ tulerunt cadauer ſaul. ⁊ cada
uera filioꝝ eiꝰ de muro bethſan. ue
neruntq; iabes. ⁊ combuſſerunt ea
ibi. ⁊ tulerunt oſſa eoꝝ. ⁊ ſepelie
runt in nemore iabes. ⁊ ieiunaue
runt ſeptem dieb; Tu autē dn̄e.

EXPLICIT LIBER RE
GVM PRIMVS IN
CIPIT SECVNDVS:

FACTUM EST AUTEM POST QUAM MORTUUS EST SAUL UT DAVID REVERTERETUR

á cede amaléch: & maneret
in sicelech duos dies. In die autē
tertia: apparuit homo ueniens
de castris saul. ueste conscissa.
& puluere aspsus caput. Et ut
uenit ad dauid: cecidit sup fa
ciem suá. & adorauit. Dixitq;
ad eū dauid. Unde uenis?
Qui ait ad eū. De castris isrl̄ fugi.
Et dixit ad eū dauid. Quod ē uerbum
qd factum ē? Indica m̄. Qui ait.
Fugit pp̄ls ex p̄lio: & multi corru
entes e pp̄lo mortui sunt. Sed & sa
ul. & ionathán filius eī interierunt.
Dixitq; dauid ad adolescentē qui
nunciabat ei. Unde scis quia mortu
us ē saul. & ionathán filius eī? Et
ait adolescens qui narrabat ei. Ca
su ueni in montē gelboe: & saul in
cumbebat sup hastā suā. Porro cur
rus & equites. appinquabant ei.
Et conuersus ē post tgum suū: uidens
q; me uocauit. Cui cū respondissē
adsum: dixit m̄. Quisnam es tu?
Et aio ad eū. Amalechites sum.
Et locutus ē m̄. Sta sup me. & intē
fice me: qm̄ tenent me angustie:
& adhuc tota anima mea in me ē.
Stansq; sup eū occidi illū: sciebā
enim qd uiuere post ruinā n̄ potat.
Et tuli diadéma qd erat in capite
eī: & armillā de brachio illius: &
attuli ad te dn̄m meū húc. Appre
hendens autē dauid uestimēta sua
scidit. omsq; uiri qui erant cū eo:
& planxerunt. & fleuerunt. & ie
iunauérunt usq; ad uespam sup
saul. & sup ionathán filiū eī. & sup
pp̄lm dn̄i. & sup domū isrl̄. eo qd
corruissent gladio. Dixitq; dauid
ad iuuenē qui nunciauerat ei. Un
de es? Qui respondit. Filius homi
nis áduene amalechite ego sum. Et
ait ad eū dauid. Quare n̄ timuisti
mittē manū tuā: ut occideres xp̄m
dn̄i? Uocansq; dauid unū de pue
ris suis: ait. Accedens: irrue in eū.
Qui pcussit illū: & mortuus est.
Et ait ad eū dauid. Sanguis tuus:
sup caput tuū. Os enim tuū locu
tum ē aduersum te dicens. Ego intē
feci xp̄m domini. II.

Planxit autē dauid planctū hui
cemodi sup saul. & sup ionathán
filiū eī: & p̄cepit ut docerent filios
iuda arcum. sicut scptū ē in libro
iustorū. Incliti isrl̄ sup montes tuos
interfecti sunt. Quomō ceciderunt
fortes in bello: Nolite annunciare
in geth: neq; annuncietis in cōpetis
ascalonis: ne forte letentur filie phi

listiim: ne exultent filie incir-
cuncisor. Montes gelboe: nec ros
nec pluuia ueniant sup uos. neq;
sint agri primitiar: quia in te ab
iectus ē clipeus fortium. clipeus
saul. quasi n̄ eēt unctus oleo. a
sanguine interfector. ab adipe forti
um. Sagitta ionathe nunquā re
diit retrorsum: et gladius saul n̄ ē
reuersus inanis. Saul et ionathas a
mabiles et decori in uita sua: in mor
te quoq; n̄ sunt diuisi. Aquilis
uelociores: leonib; fortiores. Filie is
rahel sup saul flete: qui uestiebat
uos coccino in deliciis: qui pbebat
ornamta aurea cultui uro. Quom
ceciderunt fortes in plio. Ionathan
in excelsis tuis occisus ē. Doleo sup
te frat mi ionathan: decore nimis.
et amabil sup amorē mulierū. Sic
mat unicū amat filiū: ita te dilige
bam. Quom ceciderunt robusti: et
pierunt arma bellica. III.

II

Igitur post hec consuluit dauid
dnm dicens. Num ascendam in
unā de ciuitatib; iuda. Et ait do
mn̄ ad eū. Ascende. Dixitq; dauid.
Quo ascendam. Et respondit ei.
In hebron. Ascendit g dauid et due
uxores ei: achinoem iezrahelites. et
abigail uxor nabal carmeli. Sed et
uiros qui erant cū eo. duxit dauid
singlos cū domo sua: et manserē
in oppidis hebron. Ueneruntq; ui
ri iuda. et unxerunt ibi dauid: ut
regnaret sup domū iuda. Et nun
ciatum ē dauid. qd uiri iabes ga
laad sepelissent saul. Misit g dauid
nuncios ad uiros iabes galaad: di
xitq; ad eos. Bndicti uos dno qui
fecistis miam hanc cū dno uro
saul: et sepelistis eū. Et nunc retri
buet quidē uob dns miam et
uitatem: sed et ego reddam grām.
eo qd feceritis ubum istud. Confor
tentur man urē: et estote filii for
titudinis. Licet enim mortuus sit
dns ur saul: tam me unxit dom
Abner au[illegible] tē s iuda regē sibi. IIII.
filius ner [illegible] pnceps exercitꝰ saul.
tulit isboseth filium saul. et circun
duxit eū p castra: regemq; consti
tuit sup galaad. et sup iessuri. et sup
iezrahel. et sup effraim. et sup ben
iamin. et sup isrl uniusum. Qua
draginta annor erat isboseth filius
saul. cū regnare cepisset sup isrl: et
duob; annis regnauit. Sola au
tem dom iuda sequebat dauid. Et
fuit numerus dierū quos comorat
ē dauid in hebron sup domū iuda:
septem annor. et sex mensiū. Egres
susq; ē abner filius ner: et pueri is
boseth filii saul. de castris in gabaon.
Porro ioab filius saruie. et pueri da
uid egressi sunt: et occurrerunt eis
iuxta piscinā gabaon. Et cum in
unū uenissent e regione sederunt:
hi ex una parte piscine. et illi ex al
tera. Dixitq; abner ad ioab. Surgant
pueri: et ludant corā nob. Et res
pondit ioab. Surgant. Surrexerē

g. & transierunt numero duode-
cim de beniamin ex parte isbo-
seth filii saul: & duodecim de pue-
ris dauid. Apprehensoque unusquisque
capite comparis sui. defixit gladi-
um suum in latus contrarii: & ceci-
derunt simul. Vocatumque est nomen
loci illius ager robustorum in gaba-
on: & exortum est bellum durum satis in
die illa. Fugatusque est abner & uiri
israel: a pueris dauid. Erant autem ibi
tres filii saruie: ioab. & abysai. et
asahel. Porro asahel cursor ue-
locissimus fuit: quasi unus ex ca-
preis que morantur in siluis. Perse-
quebatur autem asahel abner: & non de-
clinauit ad dexteram siue ad sinis-
tram. omittens persequi abner. Res-
pexit itaque abner post tergum suum:
& ait. Tu ne es asahel? Qui respon-
dit. Ego sum. Dixitque ei abner.
Vade ad dexteram siue ad sinistram:
& apprehende unum de adolescentibus;
& tolle tibi spolia eius. Noluit autem asa-
hel omittere quin urgeret eum. Rur-
sumque locutus est abner ad asahel.
Recede. noli me sequi. ne compel-
lar confodere te in terram: & leuare
non potero faciem meam ad ioab fratrem tuum.
Qui audire contempsit: & noluit
declinare. Percussit ergo eum abner a-
uersa hasta in inguine. & transfo-
dit: & mortuus est in eodem loco.
Omnisque qui transibant per locum in
quo ceciderat asahel. & mortuus
erat: subsistebant. Persequentibus
autem ioab & abisai fugientem abner:
sol occubuit. Et uenerunt usque
ad collem aque ductus: qui est ex
aduerso uallis itineris deserti in ga-
baon. Congregatique sunt filii ben-
iamin ad abner: & conglobati in
unum cuneum steterunt in summitate
tumuli unius. Et exclamauit ab-
ner ad ioab: & ait. Num usque ad
internitionem mucro tuus deseuiet?
An ignoras quod periculosa sit despe-
ratio? Usque quo non dicis populo. ut omit-
tat persequi fratres suos? Et ait ioab.
Viuit dominus. si locutus fuisses mane:
recessisset populus persequens fratrem suum.
Insonuit ergo ioab bucina. & stetit
omnis exercitus. nec persecuti sunt ul-
tra israel: neque inierunt certamen. Abner
autem & uiri eius abierunt per campestria
tota nocte illa. & transierunt ior-
danem: & lustrata omni bethoron
uenerunt ad castra. Porro ioab
reuersus omisso abner: congregauit
omnem populum. Et defuerunt de pue-
ris dauid decem & nouem uiri: excep-
to asahel. Serui autem dauid percusse-
runt de beniamin. & de uiris qui
erant cum abner trecentos sexaginta:
qui & mortui sunt. Tuleruntque a-
sahel. & sepelierunt eum in sepulchro
patris sui in bethleem: & ambulaue-
runt tota nocte ioab. & uiri qui e-
rant cum eo: & in ipso crepusculo per-
uenerunt in hebron. V.

III Facta est ergo longa concertatio inter
domum saul. & inter domum dauid. Da-

uid aut̄ ꝓficiens. & semꝑ se ipso
robustior: dom̄ aut̄ saul decres-
cens cotidie. Natiq; sunt filii da-
uid in hebrón. Fuitq; ꝑmogenit̄
ei amón de achinoem iezrahelite:
& post eū chelaál de abigail uxo-
re nabál carmeli. Porro t'tius absa-
lón filius maachá filię tholomai
regis gessur: quart̄ aut̄ adonias fi-
lius aggith: & quint̄ saphathias
filius abital. sext̄ quoq; iethraám.
de aglá uxore dauid. Hi nati sunt
Cum ḡ eēt pli ī dauid in hebrón.
ūm int̄ domū saul. & domū VI.
dauid: abnér filius nér regebat do-
mū saul. Fuerat aut̄ sauli concubi-
na nomine respha: filia achia. Di-
xitq; isboseth ad abnér: Quare in-
gressus es ad concubinā pat̄s mei?
Qui irat̄ nimis ꝓpt̄ ūba isboseth:
ait. Nunquid caput canis ego sū
adūsum iudā hodie. Ipse in̄ fe-
ci hęc: qui fecerim misericordiam sup
domū saul pat̄s tui. & sup fratres
& ꝓximos ei: & n̄ tradidi te in ma-
nus dauid. Et tu requisisti in me
qd̄ argueres ꝑ muliere hodie?
Hęc faciat d̄s abnér. & hęc addat:
nisi quom̄ iurauit dn̄s dauid sic
faciam cū eo. ut transferat̄ regnū
de domo saul. & eleuet̄ thronus da-
uid sup isrl̄. & sup iudā. a dán usq;
bersabée. Et n̄ potuit respondére
ei q̄equā: quia metuebat illū. Mi-
sit ḡ abnér nuncios ad dauid in
hebrón ꝑ se dicentes. Cuius ē t'ra?
Et ut loquerent̄. Fac mecū ami-
cicias? & erit man̄ mea tecū: et
reducam ad te uniūsum isrl̄. Q̄
ait. Optime ego faciam tecū ami-
cicias: sed unā rem peto a te dicens.
Non uidebis faciē meā antequā ad-
duxeris michól filiā saul: & sic ue-
nies. & uidebis me. Misit aut̄ dauid
nuncios ad isboseth filiū saul: dicēs.
Redde uxorē meā michól: quā des-
pondi m̄ centū ꝑputiis philistīm.
Misit ḡ isboseth: & tulit eā a uiro
suo phaltihel filio lais. Sequebat̄ aut̄
eā uir suus plorans usq; baurim.
Et dixit ad eū abnér: Uade. & re-
uertere. Qui reūsus ē. VII.
Sermonē quoq; intulit abnér se-
niorib; isrl̄ dicens. Tam heri quā
nudius t'tius querebatis dauid: ut
regnaret sup uos. Nunc ḡ facite:
qm̄ dn̄s locutus ē ad dauid dicens.
In manu serui mei dauid saluabo
ppl̄m meū isrl̄: de manu philistīm.
& omniū inimicoꝝ ei. Locutus ē aut̄
abner etiā ad beniamin. Et abiit
ut loqueret̄ ad dauid in hebrón om-
nia quę placuerant isrl̄: & uniūso
beniamin. Uenitq; ad dauid in he-
brón. cū uiginti uiris. Et fecit da-
uid abnér & uiris ei qui uenerant c̄
eo conuiuiū. Et dixit abnér ad da-
uid. Surgam. ut congregem ad te
dn̄m meū regē omnē isrl̄. & ineam
tecū fędus: & imperes omib; sicut de-
siderat anima tua. Cum ḡ dedu-
xisset dauid abnér: & ille isset in

pace. Statim pueri dauid. & ioab
uenerunt cesis latrunculis cū preda
magna nimis. Abner autem non erat
cū dauid in hebron. quia iam di-
miserat eū. & profectus fuerat in pa-
ce. & ioab. & omnis exercitus qui erat
cū eo postea uenerunt. Nunciatū
est itaque ioab a narrantibus. Venit
abner filius ner ad regē. & dimisit
eū. & abiit in pace. Et ingressus
est ioab ad regē. & ait. Quid fecisti?
Ecce uenit abner ad te. quare di-
misisti eū. & abiit. & recessit? Igno-
ras abner filiū ner. quoniam ad hoc ue-
nit ut deciperet te. & sciret exitū tu-
um & introitū tuū. & nosset omnia
que agis? Egressus itaque ioab a dauid mi-
sit nuncios post abner. & reduxit
eū a cisterna syra ignorante dauid.
Cumque redisset abner in hebron
seorsum. adduxit eū ioab ad mediū
porte. ut loqueretur ei in dolo. Et per-
cussit eū ibi in inguine. & mortuus
est in ultionē sanguinis asahel fratris ei.
Quod cū audisset dauid rem iam ges-
tam. ait. Mundus ego sum. & reg-
nū meū apud dominū usque in sempiter-
nū. a sanguine abner filii ner. et
ueniat super caput ioab. & super om-
nem domū patris ei. nec deficiat de
domo ioab fluxū seminis sustinens
& leprosus. tenens fusum. & cadens
gladio. & indigens pane. Igitur ioab
& abisai frater eius interfecerunt ab-
ner. eo quod occidisset asahel fratrē
eorum in gabaon. in prelio. Dixit autem
dauid ad ioab. & ad omnē populum
qui erat cum eo. Scindite uestimen-
ta uestra. & accingimini saccis. et
plangite ante exequias abner. Por-
ro rex dauid sequebatur feretrū. Cumque
sepelissent abner in hebron. leua-
uit rex dauid uocē suā. & fleuit super
tumulū abner. Fleuit autem & omnis
populus. Plangensque rex. & lugens abner.
ait. Nequaquā ut mori solent igna-
ui. mortuus est abner. Manus tue non
sunt ligate. & pedes tui non sunt com-
pedibus aggrauati. sed sicut solent ca-
dere coram filiis iniquitatis. corru-
isti. Congeminansque omnis populus: fle-
uit super eū. Cumque uenisset uniuersa
multitudo cibum capere cū dauid cla-
ra adhuc die. iurauit dauid dicens.
Hec faciat mihi deus & hec addat. si an-
te solis occasum gustauero panē ut
aliud quicquā. Omnisque populus audiuit.
& placuerunt eis cuncta que fecit
rex in conspectu totius populi. Et cog-
nouit omne uulgus. & uniuersus israel
in die illa. quoniam non actū fuisset a rege
ut occideretur abner filius ner. Dixit
quoque rex ad seruos suos. Num ig-
noratis quoniam princeps & maximus ceci-
dit hodie in israel? Ego autem adhuc
delicatus & unctus rex. Porro uiri is-
ti filii saruie duri mihi sunt. Retribu-
at dominus facienti malū. iuxta maliciā
IIII Audiuit autem isboseth filius suā. viii.
eth filius saul quod occidisset abner
in hebron. & dissolute sunt manus eius.
omnisque israel perturbatus est. Duo autē

uiri principes latronū erant filio
saul. Nomen uni baana. & no-
men alteri rechab. filii remmon be-
rothite. de filiis beniamin. Siqui-
dem & beroth reputata ē in ben-
iamin. Et fugerunt berothite
in gethaim. fueruntq; aduene i-
bi. usq; ad tempus illud. Erat
ionathan filio saul filius debilis
pedib; Quinquennis enim fuit
quando uenit nuncius de saul
& ionathan ex iezrahel. Tollens
itaq; eum nutrix sua. fugit. Cūq;
festinaret ut fugeret. cecidit. et
claudus effectus ē. Habuitq; no-
men mifiboseth uocabulū. Uenientes ergo fi-
lii remmon berothite rechab & baa-
na. ingressi sunt feruente die do-
mū isboseth. Qui dormiebat sup
stratū suū meridie. & ostiaria do-
mus purgans triticum obdormiuit.
Et assumentes spicas tritici. latenter
ingressi sunt domū. & percusserunt
eum in inguine. rechab. & baana
frater eius. & fugerunt. Cum autem
ingressi fuissent domū. ille dormi-
ebat sup lectum suū in conclaui.
Et percutientes interfecerunt eū. Sub-
latoq; capite eius abierunt per uiā de-
serti tota die. & attulerunt caput
isboseth ad dauid in hebron. Dixe-
runtq; ad regē. Ecce caput isbo-
seth filii saul inimici tui. qui que-
rebat animā tuā. Et dedit dominus
dño nostro regi ultionē hodie de sa-
ul. & de semine eius. Respondens

autem dauid rechab & baana fratri
eius filiis remmon berothite. ~~dixit~~
dixit ad eos. Uiuit dominus qui eruit
animā meā de omni angustia. quoniam
eum qui annunciauerat mihi & dixe-
rat mortuus ē saul. qui putabat
se prospera nunciare. tenui & occidi
in siceleg. cui oportebat me da-
re mercedē pro nuncio. Quanto ma-
gis nunc cum homines impii inter-
fecerunt uirū innoxiū in domo
sua sup lectulū suū non queram san-
guinē eius de manu uestra. & auferam
uos de terra. Precepit itaq; dauid
pueris suis. & interfecerunt eos. Pre-
cidentesq; manus & pedes eorum. sus-
penderunt eos sup piscinā in he-
bron. Caput isboseth autem tulerunt.
& sepelierunt in sepulchro abner

Et uenerunt **V** in hebron. VIII.
uniuerse tribus israhel ad dauid in he-
bron. dicentes. Ecce nos os tuū &
caro tua sumus. Sed & heri & nudius-
tertius cū esset saul sup nos rex. tu e-
ras educens & reducens israhel. Dixit
autem dominus ad te. Tu pasces populum me-
um israhel. & tu eris dux sup israhel.
Uenerunt quoq; & senes de israhel
ad regē in hebron. & percussit cū eis
rex dauid fedus in hebron corā dño.
Unxeruntq; dauid in regē sup israhel.
Filius triginta annorum erat dauid
cū regnare cepisset. & quadragin-
ta annis regnauit. In hebron reg-
nauit sup iudā septē annis & sex
mensib; in ierusalem autem regnauit tri-

gınta tb; annis sup omnē isrl' &
iudā. Et abiit rex & omīs uiri qui
erant cum eo in ihrlm ad iebuse-
um habitatorē trē. Dictumq; est
dauid ab eis. Non ingredieris huc:
nisi abstuleris cecos & claudos. di-
centes. Non ingrediet' dauid huc.
Cepit aut' dauid arcē syon: hec
ē ciuitas dauid. Proposuerat enī
dauid in die illa pmium qui p-
cussisset iebuseum. & tetigisset dog-
matum fistulas: & abstulisset cecos
& claudos odientes animā dauid.
Idcirco dicit' in puerbio. Cecus et
claudus n intrabunt in templum.
Habitauit aut' dauid in arce: et
uocauit eam ciuitatē dauid. Et e-
dificauit p gyrū a mello. & intrin-
secus. Et igrediebat' pficiens atq; suc-
crescens: & dns ds exercituū erat
Misit quoq; cum eo. x.
hyram rex tyri nuncios ad da-
uid. & ligna cedrina. & artifices
lignoꝝ artificesq; lapidū ad parie-
tes: & edificauerunt domū dauid.
Et cognouit dauid qm confir-
masset eū dns regē sup isrl: & qm
exaltasset regnū ei' sup ppłm suū
isrl. Accepit g adhuc concubinas
& uxores de ihrlm: postquā uene-
rat de hebron. Natiq; sunt dauid
& alii filii & filie. Et hec nomina
eoꝝ qui nati sunt ei in ihrlm. Sa-
muá. & sobab. & nathán. & salomón.
& ybaar: & helysuá. & nepheg.
& iaphia et helisama. et helida. et he-
liphelec.

Audierunt g philistiim qd un-
xissent dauid regē sup isrl: & as-
cenderunt ut quererent uniusi
dauid. Qd cū audisset dauid:
descendit in psidium. Philistiim
aut' uenientes: diffusi sunt in
ualle raphaim. Et consuluit da-
uid dnm dicens. Si ascendam ad
philistiim. & si dabis eos in manu
mea? Et dixit dns ad dauid. As-
cende: quia tradens tradam phi-
listiim in manu tua. Venit g da-
uid in baalpharasim: & pcussit
eos ibi. & dixit. Diuisit dns ini-
micos meos corā me: sicut diuidun-
tur aque. Propterea uocatū ē nomē
loci illius baalpharasim. Et reli-
querunt ibi sculptilia sua: que
tulit dauid & uiri ei'. Et addide-
runt adhuc philistiim ut ascen-
derent: & diffusi sunt in ualle ra-
phaim. Consuluit aut' dauid do-
minū. Si ascendam contra philis-
teos: & trades eos in man' meas?
Qui respondit. Non ascendes ob
uiam eis: sed gira post tgum eoꝝ:
& uenies ad eos exaduso piroꝝ.
Et cum audieris sonitū gradien-
tis in cacumine piroꝝ. tunc inibis
plium: quia tunc egrediet' dns
ante faciē tuā. ut pcutiat castra
philistinoꝝ. Fecit itaq; dauid sic'
pcepat ei dns: & pcussit philistiim
de gabaa usq; dum uenias gazer.
VI Congregauit aut' rursum dauid
omīs electos isrl' tginta milia: sur-

rexitq; & abiit. & uniuersus ppls
qui erat cum eo de uiris iuda ut
adducerent archa di. sup qua in
uocatu e nom dni exercituu. se
dentis in cherubin sup eam. et
imposuerunt archa dni sup plau
trum nouu. tuleruntq; eam de
domo aminadab qui erat in ga
baa. Oza aut & haio filii amina
dab. minabant plaustru nouu.
Cumq; tulissent eam de domo
aminadab qui erat in gabaa cus
diens archa di. haio pcedebat ar
cham. Dauid aut & omis isrl lu
debant cora dno. in omib; lignis
fabrefactis. & cytharis. & lyris. et
tympanis. & sistris. & cimbalis. Post
qua aut uenerunt ad area nachon.
extendit manu oza ad archa di &
tenuit ea. qm calcitrabant boues.
& declinauant eam. Iratusq; est
indignatione dns contra ozam. &
pcussit eu sup temeritate. q mor
tuus e ibi iuxta archa di. Contris
tatus e aut dauid. eo qd pcussis
set dns ozam. Et uocatu e nom
loci illius. pcussio oza. usq; in die
hanc. Et extimuit dauid dnm
in die illa dicens. Quom ingre
dietur ad me archa dni. Et no
luit diuertere ad se archa dni in
ciuitate dauid. sed diuertit ea in
domo obededom gethei. Et ha
bitauit archa dni in domo obe
dedom gethei. trib; mensib; Et be
nedixit dns obededom. & omne do
mu eius. Nunciatumq; e regi dauid.
quia bndixisset dns obededom &
omnia ei. ppt archa dni. Dixitq;
dauid. Ibo. & reducam archa cum
bndictione in domo mea. Abiit
g dauid. & adduxit archa di de
domo obededom gethei in ciuitate
dauid cu gaudio. & erant cu da
uid septe chori. & uictima uituli.
Cum q; transcendissent q portabat
archam dni sex passus. immola
bant boue & oue. & ariete. & dauid
pcutiebat. in organis. & saltabat
totis uirib; ante dnm. Porro dauid
accinctus erat ephot lineo. Et da
uid & omis dom isrl ducebant ar
cham testamti dni in iubilo. & clan
gore bucine. Cum q; intrasset archa
dni in ciuitate dauid. michol filia
saul pspiciens p fenestra. uidit rege
dauid subsilientem. atq; saltante cora
dno. & despexit eu in corde suo. &
introduxerunt archa dni in ciuitate
dauid. & posuerunt ea in loco suo
in medio tabnacli qd tetenderat
ei dauid. Et obtulit dauid holo
causta cora dno. & pacifica. Cumq;
complesset offerens holocaustu et
pacifica. bndixit pplo in nomine
dni exercituu. & partit e uniuse
multitudini isrl tam uiro qua mu
lieri. singlis collirida panis una. &
assatura bubule carnis una. & simi
lam frixa oleo. Et abiit omis ppls
unusquisq; in domu sua. xii.
Reuersusq; e dauid ut bndiceret do

mui sue. & egressa michol filia
saul in occursum dauid. ait. Quã
glosus fuit hodie rex isrl discoo
piens se ante ancillas seruor suor.
& nudatus ẽ. quasi si nudetur un
de scurris. Dixitq; dauid ad mi
chol. Uiuit dñs quia ludam ante
dñm qui elegit me potius quam
patrẽ tuũ. & quã omnẽ domũ ei.
& pcepit m ut ẽẽm dux sup pplm
dñi isrl. Et ludam. & uilior fiam
plusquã factus sum. & ero humil
in oculis meis. & cum ancillis de
quib; loc utaes glosior apparebo.
Igitur michol filie saul ñ ẽ nat
filius. usq; in diem mortis sue.
VII Factum ẽ aut cum sedis xiii.
set rex in domo sua. & domin de
disset ei requiẽ undiq; ab uniusis
inimicis suis. dixit ad nathan p
pham. Uides ne qd ego habitem
in domo cedrina. & archa di po
sita ẽ in medio pelliũ. Dixitq;
nathan ad regẽ. Omẽ qd ẽ in cor
de tuo uade fac. quia dñs tecũ ẽ.
Factum ẽ aut in nocte illa. & ecce
sermo dñi ad nathan dicens. Ua
de. & loquere ad seruũ meũ dauid.
Hec dicit dñs. Numqd tu edifica
bis m domũ ad habitandũ. Neq;
enim habitaui in domo ex die q
eduxi filios isrl de tra egypti usq;
in diẽ hanc. sed ambulaui in tab
naclo & in tentorio p cuncta loca
que transiui cũ omib; filiis isrl.
Numqd loquens locutus sum ad

unã de tribub; isrl cui pcepi ut pas
ceret pplm meũ isrl dicens. quare
ñ edificasti m domũ cedrinã. Et
nunc hec dices seruo meo dauid.
Hec dicit dñs exercituũ. Ego te
tuli de pascuis sequentẽ greges. ut
ẽẽs dux sup pplm meũ isrl. & fui
tecũ in omib; ubicumq; ambulas
ti. & interfeci uniusos inimicos tuos
a facie tua. feciq; t nom grande iu
nom magnor qui sunt in tra.
Et ponam locũ pplo meo isrl. &
plantabo eũ. & habitabo cum eo.
& ñ turbabit amplius. nec addent
filii iniquitatis ut affligant eũ si
cut prius. ex die qua constitui iu
dices sup pplm meũ isrl. Et requi
em dabo t ab omib; inimicis tuis.
pdicetq; t dñs qd domũ faciat t
dñs. Cumq; completi fuerint di
es tui. & dormieris cũ patrib; tuis.
suscitabo semẽ tuũ post te. qd egre
dietur de utero tuo. & firmabo
regnũ ei. Ipse edificabit domũ
nomini meo. & stabiliam thronũ
regni ei usq; in sempiternum. Ego
ero illi in patrẽ. & ipse erit m in
filiũ. Qui si inique aliqd gesserit.
arguam eũ in uirga uiror. & in pla
gis filior hominũ. misericdiam aut
meã ñ auferam ab eo. sicut abstuli
a saul quẽ amoui a facie mea. &
fidelis erit domus tua. & regnũ
tuũ usq; in eternum ante faciẽ me
am. & thronus tuus erit firm iugit.
Secdm omia uba hec. & iuxta uniu

sam uisionē istā: sic loquutus ē
nathān ad dauid. Ingressus ē aut̄
rex dauid: & sedit corā dn̄o. & dix̄.
Quis ego sum dn̄e ds̄. & que do
mus mea. quia adduxisti me huc
usq;: sed & hoc paruū uisū ē in cons
pectu tuo. dn̄e ds̄ quia dilexisti me.
nisi loquereris etiā de domo serui
tui in longinquū: Ista ē enim lex
adām dn̄e ds̄. Quid ḡ addere po
terit adhuc dauid ut loquat̄ ad te:
Tu enim scis seruū tuū dn̄e ds̄
ꝓpt̄ ūbum tuū: & scd̄m cor tuū fe
cisti om̄ia magnalia ~~magnalia~~ hec:
ita ut notū faceres seruo tuo. Id cir
co magnificat̄ es dn̄e ds̄: quia n̄ ē
simil' tui: neq; ē ds̄ extra te in om
nib; que audiuim̄ aurib; nr̄is.
Que ē aut̄ ut ppl's tuus isrl̄ gens
in t̄ra: ꝓpt̄ quā iuit ds̄ ut redime
ret eam sibi in ppl'm. et poneret si
bi nom̄. faceretq; eis magnalia. et
horribilia sup̄ t̄ram a facie ppl'i tui
quē redemisti t̄ ex egypto gente
& dō ei'. & firmasti t̄ ppl'm tuū isrl̄
in ppl'm sempit̄num: Et tu dn̄e:
factus es eis in dm̄. Nunc ḡ dn̄e ds̄
ūbum qd̄ locutus es sup̄ seruū tu
um. & sup̄ domū ei' suscita in sem
pit̄num: & fac sicut locutus es. ut
magnificet̄ nom̄ tuū usq; in sem
pit̄num. atq; dicat̄. Dn̄s exercitu
um ds̄ sup̄ isrl̄: & dom' serui tui
dauid erit stabilita corā dn̄o: qa
tu dn̄e exercituū ds̄ isrl̄ reuelasti
aurē serui tui dicens: domū tim
edificabo t̄. Propt̄ea inuenit ser
uus tuus cor suū: ut oraret te ora
tione hac. Nunc ḡ dn̄e ds̄ tu es ds̄:
& ūba tua erunt uera. Locutus
es enim ad seruū tuū bona hec.
Incipe ḡ & benedic domui serui
tui. ut sit in sempit̄num coram te:
quia tu dn̄e ds̄ locutus es. & bn̄dic
tione tua bn̄dicetur domus serui
tui in sempit̄num. XIIII.
Factum ē aut̄ post hec. ꝑcussit — VIII
dauid philisteos. & humiliauit eos:
& tulit dauid frenū t̄buti de ma
nu philistinoꝝ. Et ꝑcussit moāb:
& mensus ē funiculo coequans t̄re.
Mensus ē aut̄ duos funiculos: unū
ad occidendū. & unū ad uiuifican
dum. Factusq; ē moāb dauid ser
uiens sub t̄buto. Et ꝑcussit dauid
adra ezer filiū roob regē sobā: qn̄
do ꝑfectus ē ut dominaret̄ sup̄
flum̄ eufraten. Et captis dauid ex
parte ei' mille septingentis equitib;
& uiginti milib; pedit— tum:
subneruauit om̄s iugales curruū.
Dereliquit aut̄ ex eis centū currus.
Uenit quoq; syria damasci: ut p̄
sidium ferret adra ezer regi sobā.
Et ꝑcussit dauid de syria uiginti
duo milia uiroꝝ: & posuit dauid
p̄sidium in syria damasci: factaq;
ē syria dauid seruiens sub t̄buto.
Seruauit aut̄ dn̄s dauid: in om̄ib;
ad quecūq; ꝑfectus ē. Et tulit da
uid arma aurea. & torques que ha
bebant serui adra ezer: & detulit

ea in ierlm. Et de bethe. & de be-
roth ciuitatib; adarezer: tulit rex dd
es multu nimis. xv.

Audiuit aut thou rex emath qd
pcussisset dauid omne robur ada-
rezer: & misit thou ioram filium
suu ad rege dauid. ut salutaret e-
um congratulans. & gras ageret
eo qd expugnasset adarezer: & p-
cussisset eu. Hostis quippe erat
thou adarezer: & in manu ei erant
uasa argentea. & uasa aurea. & ua-
sa erea. Que & ipsa sanctificauit
rex dauid dno cu argento & auro
que sanctificauerat de uniusis gen-
tib; quas subegerat de syria & mo-
ab. & filiis amon. & philistiim. &
amalech: & de manubiis adarezer
filii roob regis soba. Fecit quoq; si-
bi dauid nom cu reuerteretur capta
syria. in ualle salinaru cesis duode-
cim milib; & posuit in ydumea
custodes: statuitq; psidium. Et fac-
ta e uniusa ydumea: seruiens
dauid. Et seruauit dns dauid:
in omib; ad quecuq; pfectus e. Et
regnauit dauid sup omne isrl. Fa-
ciebat quoq; dauid iudiciu & ius-
ticiam: in omi pplo suo. Ioab aut
filius saruie: erat sup exercitum.
Porro iosaphat filius ahilud erat
a comentariis: & sadoch filius achi-
tob. & achimelech filius abiathar
sacerdotes: & saraias scriba. Banaias
aut filius ioiada sup cherethi & phe-
leti. Filii aut dauid: sacerdotes e-
rant.

IX

Et dixit dauid. Putas ne xvi.
est aliquis qui remanserit de do-
mo saul. & faciam cu eo misericordiam
ppt ionathan. Erat aut de domo
saul seru nomine siba. Que cum
uocasset ad se rex: dixit ei. Tu ne es siba?
Et ille respondit. Ego sum seruus
tuus. Et ait rex. Num supest aliqs
de domo saul. ut faciam cum eo
misericordiam dni? Dixitq; siba regi.
Supest ionathe filius: debilis pedib;
Ubi inquit e? Et siba ad regem.
Ecce ait in domo e machir filii a-
mihel in lodabar. Misit g rex da-
uid: & tulit eu de domo machir fi-
lii amihel de lodabar. Cum aut
uenisset misiboseth filius ionathan.
filii saul ad dauid: corruit in facie
sua. & adorauit. Dixitq; dauid.
Misiboseth. Qui respondit. Assum
seruus tuus. Et ait dauid ad eum.
Ne timeas: quia faciens faciam in
te misericordiam ppt ionathan patre tu-
um: & restituam t omis agros saul
patris tui: & tu comedes pane in men-
sa mea semp. Qui adorans eu dix.
Quis ego sum seru tuus: qm re-
spexisti sup cane mortuu simile
mei? Uocauit itaq; rex sibam pue-
rum saul: & dixit ei. Omia que-
cumq; fuerunt saul. & uniusam
domu ei: dedi filio dni tui. Opare
g ei terram tu & filii tui. & serui tui:
& inferes cibos filio dni tui ut alat.
Misiboseth aut filius dni tui co-
medet pane sup mensam meam

semper. Erant autem sibe filii quin-
decim: et uiginti serui. Dixitque si-
ba ad regem. Sicut iussisti domine mi
rex seruo tuo. sic faciet seruus tuus:
et misiboseth comedet super mensam
tuam quasi unus de filiis regis. Ha-
bebat autem misiboseth filium paruu-
lum nomine micha. Omnis uero cog-
natio domus siba seruiebat misibo-
seth. Porro misiboseth habitabat
in ierusalem. quia de mensa regis iu-
giter uescebatur: et erat claudus utroque
Factum est autem pede. XVII.
post hec ut moreretur rex filiorum a-
mon: et regnaret anon filius eius
pro eo. Dixitque dauid. Faciam mise-
ricordiam cum anon filio naas: sicut
fecit pater eius mecum misericordiam. Mi-
sit ergo dauid consolans eum per seruos
suos: super patris interitu. Cum autem
uenissent serui dauid in terram filiorum
amon: dixerunt principes filiorum a-
mon ad anon dominum suum. Putas quod
propter honorem patris tui dauid miserit
ad te consolatores: et non ideo ut in-
uestigaret et exploraret ciuitatem. et
euerteret eam misit dauid seruos suos
ad te: Tulit itaque anon seruos da-
uid: rasitque dimidiam partem barbe e-
orum: et precidit uestes eorum medias usque
ad nates: et dimisit eos. Quod cum
nunciatum esset dauid: misit in occur-
sum eorum. Erant enim uiri confu-
si turpiter ualde. Et mandauit eis
dauid. Manete in iericho donec
crescat barba uestra: et tunc reuertimini.

X

Uidentes autem filii amon quod iniu-
riam fecissent dauid. miserunt. et
conduxerunt mercede syrum roob.
et syrum soba. uiginti milia pedi-
tum: et a rege maacha mille uiros:
et ab istob duodecim milia uirorum.
Quod cum audisset dauid: misit ~~da~~
~~uid~~ ioab. et omnem exercitum bellatorum.
Egressi sunt ergo filii amon: et dire-
xerunt aciem ante ipsum introitum porte.
Syrus autem soba et roob et istob et
maacha seorsum erant in campo.
Uidens igitur ioab quod preparatum esset ad-
uersum se prelium ex aduerso. et post
tergum: elegit ex omnibus electis israel.
et instruxit aciem contra syrum. Re-
liquam autem partem populi: tradidit abi-
sai fratri suo. Qui direxit aciem ad-
uersum filios amon. Et ait ioab.
Si preualuerint aduersum me syri:
eris mihi in adiutorium. Si autem filii
amon preualuerint aduersum te: au-
xiliabor tibi. Esto uir fortis: et pug-
nemus pro populo nostro. et ciuitate dei nostri.
Dominus autem faciet quod bonum est in con-
spectu suo. Iniit itaque ioab et populus
qui erat cum eo certamen contra syros:
qui statim fugerunt a facie eius.
Filii autem amon uidentes quod fugis-
sent syri: fugerunt et ipsi a facie
abysai: et ingressi sunt ciuitatem.
Reuersusque est ioab a filiis amon: et
uenit ierusalem. Uidentes igitur filii amon
quoniam syri expauit. et quoniam corruis-
sent coram israel: congregati sunt pa-
riter. Misitque adadezer: et eduxit

IX

ſyros qui erant trans fluuiū: & ad
duxit exercitū eorū. Sobach autē
magiſter militie adrae zer. princeps
erat eorū. Quod cum nunciatū eēt
dauid: contraxit omnē isrl'em.
& transiuit iordanē. Venitq; in
helemā: & direxerunt aciē ſyri
ex aduerso dauid. & pugnauerunt
contra eum. Fugeruntq; ſyri a fa
cie isrl': & occidit dauid de ſyris
ſeptingentos currus: & quadraginta
milia equitū. Et ſobach principem
militie percuſſit: qui ſtatim mortu
us ē. Videntes autē uniuerſi reges qui erant
in presidio adrae zer uictos ſe ab
isrl' expauerunt & fugerunt quin
quaginta & octo milia corā isrl'.
Feceruntq; pacē cū isrl': & ſeruie
runt eis. Timueruntq; ſyri auxi
XI lium prebere filiis amon. Factum ē
autē uertente anno eo tempore quo ſo
lent reges ad bella procedere: misit
dauid ioab & ſeruos ſuos cū eo. et
uniuerſū isrl'. & uaſtauerunt filios a
mon: & obſederunt rabbath. Dauid
autē remanſit in ihrlm. XVIII.
Dum hec agerentur: accidit ut sur
geret dauid de ſtratu ſuo poſt me
ridiem: & deambularet in ſolario
domus regie: uiditq; mulierē la
uantē ſe ex aduerſo ſup ſolariū ſuū.
Erat autē mulier pulchra ualde.
Miſit ergo rex: & requiſiuit que eēt
mulier. Nunciatumq; ē ei qd ip
ſa eēt bethſabee filia heliam . uxor
urie ethei. Miſit itaq; dauid nun

cios: & tulit eam. Que cū ingreſ
ſa eēt ad illum: dormiuit cū ea.
Statimq; ſanctificata ē ab inmun
ditia ſua: & reuerſa ē domū ſuam.
concepto fetu. Mittenſq; nūciauit da
uid: & ait. Concepi. Miſit autē
dauid ~~autē dauid~~ ad ioab: dicens.
Mitte ad me uriā etheū. Miſit
q; ioab uriā ad dauid. Et uenit
urias ad dauid. Queſiuitq; dauid
quā recte ageret ioab & ppls: et q
modo amministraretur bellū. Et dixit
X dauid ad uriā. Vade in domū tu
am: & laua pedes tuos. Egreſſus
ē urias de domo regis: ſecutuſq;
ē eū cibus regius. Dormiuit autē
urias ante portā domus regie cū
aliis ſeruis dn̄i ſui: & n̄ deſcendit
in domū ſuā. Nunciatūq; ē dauid
a dicentib; Non iuit urias ad do
mū ſuā. Et ait dauid ad uriā. Nū
quid n̄ de uia longinqua uenisti:
quare n̄ aſcendiſti ad domū tuā:
Et ait urias ad regē. Archa dei & isrl'
& iuda in papilionib; habitant.
& dn̄s m̄s ioab. & ſerui dn̄i mei ſup
faciē t're manent: & ego ingrediar
domū meā ut comedam & bibam.
& dormiam cū uxore mea: Per ſa
lutē tuā. & p ſalutē anime tue: qd
n̄ faciam rem hanc. Ait ergo dauid
ad uriā. Mane hic etiā hodie: et
cras dimittam te. Manſit urias
in ihrlm die illa & altera: & uocauit
eum dauid ut comederet & biberet
coram ſe: & inebriauit eū. Qui e

gressus uespe dormiuit simul cū
in stratu suo cū seruis dnī sui da-
uid. & in domū suā n̄ descendit.
Factum ē ergo mane. & scripsit epis-
tolam dauid ad ioab. misitq; per
manū urie scribens in epła. Ponite
uriā ex aduerso belli ubi fortissimū
prelium ē. & derelinquite eū ut per-
cussus intereat. Igitur cū ioab obsi-
deret urbē. posuit uriā in loco
quo sciebat eē uiros fortissimos.
Egressiq; uiri de ciuitate. bella-
bant aduersum ioab. Et ceciderunt
de populo seruorum dauid. & mortuus
ē etiā urias etheus. Misit itaq; io-
ab. & nunciauit dauid omīa uerba
prelii. Precepitq; nuncio dicens. Cū
compleueris uniuersos sermones belli
ad regē. si eū uideris indignari.
& dixerit. quare accessistis ad mu-
rum ut preliaremini? an ignoraba-
tis qđ multa desuper ex muro tela
mittantur? Quis percussit abimelech
filiū ierobaal? Nonne mulier mi-
sit super eū fragmē mole de muro?
& interfecit eū in thebes? Quare iux-
ta murū accessistis? Dices. Etiam
seruus tuus urias etheus occubuit.
Abiit ergo nuncius. & uenit. & nar-
rauit dauid omīa que preceperat ei
ioab. Et dixit nuncius ad dauid.
Preualuerunt aduersum nos uiri.
& egressi sunt ad nos in agrū. Nos
autē facto impetu. persecuti eos fui-
mus usq; ad portā ciuitatis. Et di-
rexerunt iacula sagittarii ad ser-
uos tuos ex muro desuper. mortuiq;
sunt de seruis regis. Quin etiam
seruus tuus urias etheus mortuus ē.
Et dixit dauid ad nunciū. Hec
dices ioab. Non te frangat ista res.
Varius enim ē euentus prelii. & nunc
hunc. nunc illū consumit gladius.
Conforta bellatores tuos aduersum
urbē ut destruas eā. & exortare
eos. Audiuit autē uxor urie qđ
mortuus eēt urias uir suus. & plan-
xit eum. Transactoq; luctu. misit
dauid. & introduxit eā in domū
suā. & facta ē ei uxor. Peperitq; ei
filiū. & displicuit uerbum hoc qđ
fecerat dauid corā dn̄o. Misit ergo
dn̄s nathan prophetam ad dauid. Qui XII
cū uenisset ad eū. dixit ei. Respon-
de m̄ iudiciū. Duo uiri erant in
ciuitate una. unus diues. & alter
pauper. Diues habebat oues & boues
plurimos ualde. pauper autē nichil
habebat omnino. preter unā ouem
paruulā quā emerat & nutrierat. e-
rat. & que creuerat apud eū cū fi-
liis eius simul. & de pane illius co-
medens. & de calice eius bibens. & in
sinu illius dormiens. eratq; illi si-
cut filia. Cum autē peregrinus quidam
uenisset ad diuitē. parcens ille su-
mere de ouib; & de bub; suis. ut
exhiberet conuiuiū peregrino illi qui
uenerat ad se. tulit ouē uiri pauperis.
& preparauit cibos homini qui ue-
nerat ad se. Iratus autē indignatio-
ne dauid aduersus hominē illū ni-

nus: dixit ad nathan. Viuit do-
minus: quoniam filius mortis est uir qui
fecit hoc. Ouem reddat in qua-
druplum: eo quod fecerit uerbum is-
tud. et non pepercerit. Dixit autem na-
than ad dauid. Tu es ille uir: qui
fecisti hanc rem. Hec dicit dominus deus
israel. Ego unxi te in regem super israel:
et ego erui te de manu saul. et de-
di tibi domum domini tui: et uxores domini
tui dedi in sinu tuo: dedique tibi do-
mum israel et iuda. Et si parua sunt
ista: adiciam tibi multo maiora. Qua-
re ergo contempsisti uerbum domini: ut
faceres malum in conspectu meo? Uri-
am etheum percussisti gladio: et uxorem
illius accepisti uxorem: et interfecisti e-
um gladio filiorum amon. Quam ob
rem non recedet gladius de domo tua
usque in sempiternum: eo quod despexe-
ris me. et tuleris uxorem urie ethei
ut esset uxor tua. Itaque hec dicit do-
minus. Ecce ego suscitabo super te ma-
lum de domo tua: et tollam uxo-
res tuas in oculis tuis: et dabo proxi-
mo tuo: et dormiet cum uxoribus tu-
is in oculis solis huius. Tu enim feci-
sti abscondite: ego uero faciam uerbum
istud in conspectu omnis israel. et in
conspectu solis huius. Et dixit dauid
ad nathan. Peccaui domino. Dixitque
nathan ad dauid. Dominus quoque trans-
tulit peccatum tuum: non morieris. Ue-
runtamen quoniam fecisti blasphemare ini-
micos nomen domini propter uerbum hoc: fili-
us qui natus est tibi morte morietur. Et

reuersus est nathan domum suam. Per-
cussitque dominus paruulum quem peperat
uxor urie dauid: et desperatus est.
Deprecatusque est dauid dominum pro par-
uulo: et ieiunauit dauid ieiunio.
Et ingressus seorsum: iacuit super
terram. Uenerunt autem seniores do-
mus eius: cogentes eum ut surgeret de
terra. Qui noluit: neque comedit cum
eis cibum. Accidit autem die septi-
ma ut moreretur infans: timuerunt-
que serui dauid nunciare ei quod mor-
tuus esset paruulus. Dixerunt enim.
Ecce cum paruulus adhuc uiue-
ret loquebamur ad eum. et non audie-
bat uocem nostram: quanto magis si di-
xerimus mortuus est puer: se affli-
get. Cum ergo audisset dauid seruos
suos mussitantes: intellexit quod mor-
tuus esset infans. Dixitque ad seruos
suos. Numquid non mortuus est puer?
Qui responderunt ei. Mortuus.
Surrexit igitur dauid de terra: et lotus
unctusque est. Cumque mutasset ues-
tem. ingressus est domum domini et ado-
rauit: et uenit in domum suam. Peti-
uitque ut ponerent ei panem: et comedit.
Dixerunt autem ei serui sui. Quis est
sermo quem fecisti? Propter infantem
cum adhuc uiueret ieiunasti et fle-
bas: mortuo autem puero surrexisti.
et comedisti panem? Qui ait. Propter
infantem dum adhuc uiueret: ie-
iunaui et fleui. Dicebam enim.
Quis scit si forte donet eum dominus.
ut uiuat infans? Nunc autem quia

mortuus est quare ieiuno? Num
quid potero reuocare eum amplius?
Ego uadam magis ad eum: ille uero
non reuertetur ad me. Et consolatus
est dauid bethsabee uxorem suam: in
gressusque ad eam dormiuit cum ea.
Que genuit filium: et uocauit no
men eius salomon: et dominus dilexit
eum. Misitque in manu nathan p
phete: et uocauit nomen eius amabilis
domino: eo quod diligeret eum dominus.
Igitur ioab pugnabat xviiii.
contra rabbath filiorum amon: et ex
pugnabat urbem regiam. Misitque io
ab ad dauid nuncios dicens. Di
micaui aduersum rabbath: et capi
enda est urbs aquarum. Nunc ergo con
grega reliquam partem populi. et obside
ciuitatem. et cape eam: ne cum a me
uastata fuerit urbs. nomini meo
asscribatur uictoria. Congrega
uit itaque dauid omnem populum: et pro
fectus est aduersum rabbath. Cumque
dimicasset cepit eam: et tulit diade
dema regis eorum de capite eius pondo
auri talentum. habens gemmas precio
sissimas: et impositum est super caput
dauid. Sed et predam ciuitatis abs
portauit multam ualde. Populum quoque
eius adducens serrauit: et circumegit
super eos carpenta ferrata. diuisitque
cultris. et transduxit in typo la
terum. Sic fecit uniuersis ciuitatibus
filiorum amon: et reuersus est dauid. et
omnis exercitus in ierusalem. xx.
XIII Factum est autem post hec: ut absa
lon filii dauid sororem speciosissi
mam uocabulo thamar adamaret
amon filius dauid. et deperiret in
eam ualde: ita ut egrotaret propter a
morem eius. Quia cum esset uirgo: diffi
cile ei uidebatur. ut quippiam inho
neste ageret cum ea. Erat autem amon
amicus nomine ionadab. filius sem
maa fratris dauid. uir prudens ual
de: qui dixit ad eum. Quare sic
attenuaris macie fili regis per sin
gulos dies? Cur non indicas michi?
Dixitque ei amon. Thamar sororem
absalon fratris mei amo. Cui respondit
ionadab. Cuba super lectulum tuum: et lan
guorem simula. Cumque uenerit pater tuus ut uisi
tet te: dic ei. Ueniat oro thamar
soror mea ut det michi cibum: et faciat
michi pulmentum ut comedam de ma
nu eius. Accubuit itaque amon: et
quasi egrotare cepit. Cumque uenisset
rex ad uisitandum eum: ait amon ad
regem. Ueniat obsecro thamar soror
mea ut faciat in oculis meis duas
sorbitiunculas: et cibum capiam de
manu eius. Misit ergo dauid ad tha
mar domum. dicens. Ueni in domum
amon fratris tui: et fac ei pulmentum.
Uenit ergo thamar in domum amon
fratris sui. Ille autem iacebat. Que
tollens farinam commiscuit: et lique
faciens in oculis eius. coxit sorbitiun
culas. Tollensque quod coxerat effu
dit. et posuit coram eo: et noluit co
medere. Dixitque amon. Eicite u
niuersos a me. Cumque eiecissent

omnis. dixit amon ad thamar.
Infer cibum in conclaui: ut uescar
de manu tua. Tulit ergo thamar
sorbitiunculas quas fecerat: et intu
lit ad amon fratrem suum in concla
ui. Cumque obtulisset ei cibum: ap
prehendit eam. et ait. Veni. cuba me
cum soror mea. Que respondit
ei. Noli frater mi. noli opprimere
me: neque enim hoc fas est in israel.
Noli facere stultitiam hanc. Ego e
nim ferre non potero obprobrium meum: et
tu eris quasi unus de insipientibus
in israel. Quin potius loquere ad
regem: et non negabit me tibi. Noluit au
tem acquiescere precibus eius: sed preua
lens uiribus oppressit eam. et cubauit
cum illa. Et exosam eam habuit amon
odio magno nimis: ita ut maius esset
odium quo oderat eam. amore quo
ante dilexerat. Dixitque ei amon.
Surge. et uade. Que respondit ei.
Maius est hoc malum quod nunc agis
aduersum me: quam quod ante fecisti.
expellens me. Et noluit audire
eam: sed uocato puero qui minis
trabat ei. dixit. Eice hanc a me
foras: et claude ostium post eam.
Que induta erat talari tunica.
Huiuscemodi enim filie regis uirgines ues
tibus utebantur. Eiecit itaque eam minis
ter illius foras: clausitque fores post
eam. Que aspergens cinerem capiti suo:
scissa talari tunica. impositisque
manibus super caput suum. ingredi
ens ibat. et clamans. Dixit autem
ei absalon frater suus. Num a
mon frater tuus concubuit tecum?
Sed nunc soror tace: frater tuus
est: neque affligas cor tuum pro hac re.
Mansit itaque thamar contabes
cens. in domo absalon fratris sui.
Cum autem audisset rex dauid uerba
hec contristatus est ualde: et noluit con
tristari spiritum amon filii sui. quoniam di
ligebat eum: quia primogenitus erat ei.
Porro non est locutus absalon ad a
mon: nec bonum nec malum. Ode
rat enim absalon amon: eo quod
uiolasset thamar sororem suam. Fac
tum est autem post tempus biennii. ut
tonderentur oues absalon in baalasor.
que est iuxta effraim: et uocauit
absalon omnes filios regis. Venitque
ad regem: et ait ad eum. Ecce ton
dentur oues serui tui: ueniat oro
rex cum seruis suis ad seruum suum.
Dixitque rex ad absalon. Noli fili
mi. noli rogare ut ueniamus omnes.
et grauemus te. Cum autem cogeret
eum et noluisset ire: benedixit ei.
Et ait absalon. Si non uis uenire:
ueniat obsecro nobiscum saltem amon
frater meus. Dixitque ad eum rex. Non est
necesse: ut eat tecum. Coegit itaque
eum absalon: et dimisit cum eo amon.
et uniuersos filios regis. Fecerat que
absalon conuiuium: quasi conui
uium regis. Preceperat autem absalon
pueris suis dicens. Obseruate cum
temulentus fuerit amon uino. et
dixero uobis percutite eum et interficite.

nolite timere. Ego enim sum:
qui precipio uobis. Roboramini: et
estote uiri fortes. Fecerunt ergo pue
ri absalon aduersum amon: sicut
preceperat eis absalon. Surgentesque
omnes filii regis. ascenderunt singuli
mulas suas: et fugerunt. Cumque
adhuc pergerent in itinere: fama
peruenit ad dauid. dicens. Percus
sit absalon omnes filios regis: et non
remansit ex eis saltem unus. Sur
rexit itaque rex. et scidit uestimenta
sua: et cecidit super terram. Et omnes
serui eius qui assistebant ei: scide
runt uestimenta sua. Respondens
autem ionadab filius semmaa fra
tris dauid: dixit. Non estimet do
minus meus rex: quod omnes pueri filii
regis occisi sint. Amon solus mor
tuus est: quoniam in odio absalon erat
positus. ex die qua oppressit thamar
sororem eius. Nunc ergo ne ponat dominus
meus rex super cor suum uerbum istud
dicens. omnes filii regis occisi sunt:
quoniam amon solus mortuus est. Fu
git autem absalon. Et eleuauit pu
er speculator oculos suos et aspexit:
et ecce populus multus ueniebat per iter
deuium ex latere montis. Dixit autem
ionadab ad regem. Ecce filii regis
adsunt: iuxta uerbum serui tui sic
factum est. Cumque cessasset loqui:
apparuerunt et filii regis. Et in
trantes leuauerunt uocem suam: et fle
uerunt. Sed et rex. et omnes serui
eius fleuerunt: ploratu magno nimis.

Porro absalon fugiens: xxi.
abiit ad tholomai filium amiur re
gem gessur. Luxit ergo dauid filium
suum: multis diebus. Absalon autem
cum fugisset. et uenisset in gessur:
fuit ibi tribus annis. Cessauitque da
uid rex persequi absalon: eo quod con
solatus esset super amon interitu. Intel XIIII
ligens autem ioab filius saruie quod
cor regis uersum esset ad absalon: mi
sit thecuam. et tulit inde mulierem
sapientem. dixitque ad eam. Lugere te
simula: et induere ueste lugu
bri. et ne unguaris oleo: ut sis qua
si mulier plurimo iam tempore lu
gens mortuum. Et ingredieris ad
regem: et loqueris ad eum sermones
huiuscemodi. Posuit autem ioab uerba
in ore eius. Itaque cum ingressa fuisset
mulier thecuitis ad regem: cecidit
coram eo super terram. et adorauit. et
dixit. Serua me rex. Et ait ad eam
rex. Quid cause habes: Que res
pondit. Heu mulier uidua ego
sum. Mortuus est enim uir meus: et
ancille tue erant duo filii qui ri
xati sunt aduersum se in agro: nul
lusque erat qui eos prohibere posset:
et percussit alter alterum. et interfecit eum.
Et ecce consurgens uniuersa consur
gens uniuersa cognatio aduersus an
cillam tuam. dicit. Trade eum qui
percussit fratrem suum. ut occidamus illum
pro anima fratris sui quam interfecit: et
deleamus heredem. Et querunt ex
tinguere scintillam meam que derelic

V
J

ta ē. ut n̄ supsit uiro meo nom̄
& reliquię sup t̃ram. Et ait rex
ad mulierē. Vade in domū tuā.
& ego iubebo p te. Dixitq; muli
er thecuitis ad regē. In me dn̄e
mi rex sit iniquitas. & in domo
patis mei. rex aut̄ & thron̄ ei sit in
nocens. Et ait rex. Qui contradi
xerit t̃ adduc eū ad me. & ultra
n̄ addet ut tangat te. Quę ait.
Recordet̃ rex dn̄i dĩ sui. ut n̄ mul
tiplicent̃ pximi sanguinis ad ul
ciscendum. & nequaquā interficient
filiū meū. Qui ait. Viuit dn̄s.
quia n̄ cadet de capillis filii tui
sup t̃ram. Dixit g̃ mulier. Loquat̃
ancilla tua ad dn̄m meū regē uer
bum. Et ait. Loquere. Dixit aut̄
mulier. Quare cogitasti huiuscemo
di rem contra ppl̃m dĩ. & locutus
ē rex ūbum istud ut peccet. & n̄ re
ducat eiectum suū. Omīs morim̄.
& quasi aquę dilabim̄ in t̃ram quę
n̄ reuertuntur. nec uult ds̄ pire ani
mā. sed retractat cogitans. ne pe
nitus peat qui abiectus ē. Nunc g̃
ueni. ut loquar ad dn̄m meū regē
ūbum hoc. psente ppl̃o. Et dixit
ancilla tua. Loquar ad regē. si q̃
modo faciat rex ūbum ancillę suę.
Et audiuit rex. ut liberaret ancil
lam suā de manu omniū qui uo
lebant delere me. & filiū meū simł
de hereditate dn̄i. Dicat g̃ ancilla
tua. ut fiat ūbum dn̄i mei regis
quasi sacrificium. Sicut enī angłs
dn̄i sic ē dn̄s mīs rex. ut nec bene
dictione moueat̃ nec maledictione.
Unde & dn̄s ds̄ tuus tecū ē. Et re
spondens rex. dixit ad mulierē.
Ne abscondas a me ūbum qđ te
interrogo. Dixitq; mulier. Loquere
dn̄e mi rex. Et ait rex. Numquid
man̄ ioab tecū ē in omīb; istis.
Respondit mulier. & ait. Per sa
lutē animę tuę dn̄e mi rex. nec ad
dexterā nec ad sinistrā ē in omīb;
his quę locutus ē dn̄s mīs rex. Ser
uus enim tuus ioab ipse pcepit m̄.
& ipse posuit in os ancillę tuę om
nia ūba hęc. ut ūterem figurā ser
monis huius. Serū enim tuus ioab
pcepit istud. Tu aut̄ dn̄e mi rex sapi
ens es. sicut habet sapientiā angłs
dĩ. ut intelligas omīa sup faciē t̃r.
Et ait rex ad ioab. Ecce placat̃ fe
ci ūbum tuū. Vade g̃. & reuoca
puerū absalon. Vadensq; ioab sup
faciē suā in t̃ram adorauit. & bn̄
dixit regi. Et dixit ioab. Hodie
intellexit serū tuus. quia inueni
grām in oculis tuis dn̄e mi rex. Fe
cisti enim sermonē serui tui. Sur
rexit g̃ ioab. & abiit in gessur. & ad
duxit absalon in ihr̄lm. Dixit aut̄
rex. Reūtatur in domū suā. & fa
ciem meā n̄ uideat. Reūsus ē itaq;
absalon in domū suā. & faciē regis
n̄ uidit. Porro sicut absalon uir n̄
erat pulcher in omī isrł. & decor̄
nimis. A uestigio pedis usq; ad uer
ticem. n̄ erat in eo ulla macła. Et

quando tondebat capillū. semel
aūt in anno tondebatur: quia ag
grauabat eū cesaries: ponderabat
capillos capitis sui ducentis siclis
pondere publico. Nati sunt aūt
absalon filii tres: & filia una no
mine thamar eleganti forme.
Mansitq; absalon in ihrlm duo
b; annis: & faciē regis n̄ uidit.
Misit itaq; ad ioab ut mitteret
eū ad regē: qui noluit uenire ad
eū. Cumq; scd̄o misisset. & ille
noluisset uenire ad eū: dixit ser
uis suis. Scitis agrū ioab iuxta a
grum meū habentē messē ordei:
Igitur ite: & succendite eam igni.
Succenderunt ḡ serui absalon se
getē igni. Et uenientes serui ioab
scissis uestimtis suis: dixerunt. Suc
cēder̄t serui absalon partē agri ig
ni. Surrexitq; ioab & uenit ad absa
lon in domū ei᷒: & dixit. Quare
succenderunt serui tui messē me
am igni? Et rn̄dit absalon ad ioab.
Misi ad te obsecrans ut uenires
ad me: & mitterem te ad regē. &
diceres ei. Quare ueni de gessur?
Melius m̄ erat ibi ēē. Obsecro ḡ:
ut uideam faciē regis. Q̄d si me
mor ē iniquitatis mee: interficiat
me. Ingressus ioab ad regē: nuncia
uit ei. Uocatusq; absalon intrauit
ad regē: & adorauit sup faciē t̄re
corā eo. Osculatusq; ē rex absalon.
XV
Igitur post hec fecit sibi
absalon currꝰ & equites: & q̄nqua
ginta uiros qui p̄cederent eum.
Et mane consurgens absalon sta
bat iuxta introitum porte: & omnē
uirū qui habebat negociū ut ue
niret ad regis iudiciū. uocabat ab
salon ad se: & dicebat. De qua ci
uitate es tu? Qui respondens: aie
bat. Ex una tribu isrl̄ ego sum ser
uus tuus. Respondebatq; ei absa
lon. Uidentur m̄ sermones tui bo
ni & iusti: sed n̄ ē qui te audiat
constitutꝰ a rege. Dicebatq; absalon.
Quis me constituat iudicē sup ter
ram: ut ad me ueniant om̄s qui
habent negociū. & iuste iudicem?
Sed & cum accederet ad eū homo
ut salutaret illū: extendebat ma
num suā: & app̄hendens osculabat̄
eum. Faciebatq; hoc om̄i isrl̄i qui
ueniebat ad iudiciū ut audiret̄ a
rege: & sollicitabat corda uirorū in
Post quatuor aūt isrl̄. quadraginta
annos: dixit absalon ad regē dauid.
Uadam: & reddam uota mea que
uoui dn̄o in hebron. Uouens enim
uouit seruū tuus cū eēt in gessur
syrie dicens: si reduxerit me dn̄s
in ihrlm. sacrificabo dn̄o. Dixitq;
ei rex. Uade in pace. Et surrexit:
& abiit in hebron. Misit aūt ab
salon exploratores in uniūsas tribus
isrl̄ dicens. Statim ut audieritis
clangorē bucine: dicite. Regna
uit absalon in hebron. Porro cū
absalon ierunt ducenti uiri de
ihrlm uocati: euntes simplici corde

& cauſã penit⁹ ignorantes. Accer-
ſiuit quoq; abſalon achitofel gilo-
nitẽ conſiliariũ dauid. de ciuita-
te ſua gilo. Cumq; immolaret
uictimas. facta ẽ coniuratio uali-
da. Populus quoq; concurrens au-
gebatur cũ abſalon. Venit ġ nun-
cius ad dauid. dicens. Toto corde
uniũſus isrł ſequit̃ abſalon. Et
ait dauid ſeruis ſuis qui erant cũ
eo in ihrlm. Surgite. fugiamus.
Neq; enim erit nob effugiũ. a fa-
cie abſalon. Feſtinate egredi. ne
forte ueniens occupet nos. & im-
pellat ſup nos ruinã. & percutiat
ciuitatẽ in ore gladii. Dixeruntq;
ſerui regis ad eũ. Omĩa quecũq; p̃ce-
pit dñs nr̃ rex. libent̃ exſequemur
ſerui tui. Egreſſus ẽ ġ rex & uniũ-
ſa dom⁹ eius pedib; ſuis. & dereli-
quit rex decẽ mulieres concubinas
ad cuſtodiendã domũ. Egreſſuſq;
rex & omĩs isrł pedib; ſuis ſtetit
p̃cul a domo. & uniũſi ſerui eius
ambulabant iuxta eũ. & legionẽ
cerethi & phelethi. & omĩs gethei
pugnatores ualidi. ſexcenti uiri
qui ſec_uti eũ fuerant pedites
de geth p̃cedebant regẽ. Dixit aut̃
rex ad ethai getheũ. Cur uenis
nobcum. Reuertere. & habita cũ re-
ge. quia peregrinus es. & egreſſus de
loco tuo. Heri uenisti. & hodie cõ-
pelleris nobcum egredi. Ego aut̃
uadam quo iturus ſum. Reuertere.
& reduc tecũ fratres tuos. & dñs
faciat tecũ miſericordiam & ueritatem.
Oſtendiſti grãm & fidẽ. Et reſpon-
dit ethai regi dicens. Viuit dñs.
& uiuit anima tua dñe mi rex.
qm̃ in quocũq; loco fueris dñe mi
rex. ſiue in morte. ſiue in uita. ibi
erit ſeruus tuus. Et ait dauid ad e-
thai. Veni. & tranſi. Et tranſiuit
ethai getheus. & rex. & omĩs uiri
qui cũ eo erant. & reliqua multi-
tudo. Omĩſq; flebant uoce magna.
& uniũſus p̃pl̃s tranſibat. Rex quoq;
tranſgrediebat̃ torrentẽ cedrón. &
cunct⁹ p̃pl̃s incedebat contra uiã
que reſpicit ad deſertũ.
Venit aut̃ & ſacerdos ſadóch. &
uniũſi leuite cũ eo. portantes archã
fed̃is dñi. & depoſuerunt archã dĩ.
Et aſcendit abiathár. donec exple-
tus eẽt omĩs p̃pl̃s qui egreſſus fue-
rat de ciuitate. Et dixit rex ad ſa-
dóch. Reporta archã dĩ in urbẽ.
Si inuenero grãm in oclis dñi. redu-
cet me. & oſtendet m̃ eã. & tabna-
culũ ſuũ. Si aut̃ dixerit. m̃ ñ pla-
ces. p̃ſto ſum. Faciat qđ bonũ ẽ co-
ram ſe. Et dixit rex ad ſadóch ſa-
cerdotẽ. O uidens. reũtere in ciui-
tatẽ in pace. & achimaas filius tu-
us. & ionathan filius abiathár. duo
filii uri ſint uobcum. Ecce ego abſ-
condar in campeſtrib; deſerti. do-
nec ueniat ſermo a uob indicans
m̃. Reportauerunt ġ ſadóch & a-
biathár archã dĩ in ihrlm. & man-
ſerunt ibi. Porro dauid aſcendebat

cliuũ oliuaꝝ. scandens ⁊ flens. op
to capite ⁊ nudis pedib; incedens.
Sed ⁊ omĩs ppłs qui erat cũ eo.
opto capite ascendebat plorans.
Nunciatũ ẽ autẽ dauid. qđ achito
fel eẽt in coniuratione cũ absalon.
Dixitq; dauid. Infatua queso dñe
consiliũ achitofel. Cumq; ascen
deret dauid sũmitatẽ montis. in
quo adoraturꝰ erat dñm. ecce oc
currit ei chusai arachites scissa
ueste. ⁊ tra pleno capite. Et dixit
ei dauid. Si ueñis mecũ. eris michi
oneri. Si autẽ in ciuitatẽ reũtaris.
⁊ dixeris absalon serũ tuus sum
rex. sicut fui serũ patris tui. sic ero
serũ tuus. dissipabis consiliũ achi
tofel. Habes autẽ tecũ sadoch ⁊ abi
athar sacerdotes. ⁊ omẽ ũbum qđ
cumq; audieris de domo regis. in
dicabis sadoch ⁊ abiathar sacerdo
tib; Sunt autẽ cũ eis duo filii eoꝝ.
achimaas filius sadoch. ⁊ iona
than filius abiathar. ⁊ mittetis ꝑ
eos ad me omẽ ũbum qđcumq; au
dieritis. Ueniente ḡ chusai
amico dauid in ciuitatẽ. absalon
quoq; ingressus ẽ ihrłm. Cumq; XVI
dauid transisset paululũ montis
ũticem. apparuit siba puer misibo
seth in occursum ei cũ duob; asinis.
qui onerati erant ducentis panib;
⁊ centũ ligaturis uuę passę. ⁊ cen
tum massis palataꝝ. ⁊ duob; utrib;
uini. Et dixit rex sibę. Quid sibi
uolunt hec. Respondit; siba.

Asini domestici regis ut sedeant.
⁊ panes ⁊ palatę ad uescendũ pue
ris tuis. uinũ autẽ ut bibat si quis
defecerit in deserto. Et ait rex.
Ubi ẽ filius dñi tui. Respondit;
siba regi. Remansit in ihrłm dicens.
Hodie restituet m̃ dom̃ isrł regnũ
patris mei. Et ait rex sibę. Tua sint
omĩa. quę fuerunt misiboseth.
Dixitq; siba. Oro ut inueniam
grãm corã te dñe mi rex. Uenit ḡ
rex dauid usq; baurim. ⁊ ecce egre
diebatur inde uir de cognatione
dom̃ saul. nomine semei filius ge
ra. Procedebat egrediens. ⁊ male
dicebat. mittebatq; lapides contra
dauid. ⁊ contra uniũsos seruos re
gis. Omĩs autẽ ppłs. ⁊ uniũsi bel
latores a dextro ⁊ sinistro latẽ re
gis incedebant. Ita autẽ loquebatur
semei. cũ malediceret regi. Egredere
egredere uir sanguinũ. ⁊ uir be
lial. Reddidit t dñs uniũsum san
guinẽ domus saul. qm̃ inuasisti
regnum ꝑ eo. Et dedit dñs regnũ
in manu absalon filii tui. ⁊ ecce
nunc p̃munt te mala tua. qm̃ uir
sanguinũ es. Dixit autẽ abysai filius
saruię regi. Quare maledicit ca
nis hic moriturꝰ dño meo regi.
Uadam. ⁊ amputabo caput eius.
Et ait rex. Quid m̃ ⁊ uob filii sar
uię. Dimittite eũ. ut maledicat.
Dñs enim p̃cepit ei. ut malediceret
dauid. Et quis ẽ qui audeat dice
re. quare sic fecerit. Et ait rex ab

ysai. & uniuersis seruis suis. Ecce
filius meus qui egressus est de utero meo
querit animam meam. quanto magis
nunc hic filius gemini. Dimittite
eum ut maledicat iuxta preceptum domini.
& si forte respiciat dominus afflictionem
meam. & reddat mihi bonum pro maledic
tione hac hodierna. Ambulabat
itaq; dauid & socii eius per uiam cum eo.
semei autem per iugum montis ex latere
contra illum gradiebatur. maledicens.
& mittens lapides aduersum eum. ter
Venit ergo rex ramq; spargens.
& uniuersus populus cum eo lassus. & refo
cillati sunt ibi. Absalon autem & om
nis populus israhel ingressi sunt ierusalem. sed
& achitofel cum eo. Cum autem uenis
set chusai arachites amicus dauid
ad absalon. locutus est ad eum. Salue
rex. salue rex. Ad quem absalon. Hec
est inquit gratia tua. ad amicum tuum.
Quare non isti cum amico tuo. Res
pondit chusai ad absalon. Nequa
quam. quia illius ero quem elegerit
dominus. & omnis hic populus. & uniuersus israhel.
& cum eo manebo. Sed ut & hoc infe
ram. Cui ego seruiturus sum. nonne
filio regis. Sicut parui patri tuo. sic
parebo & tibi. Dixit autem absalon ad a
chitofel. Inite consilium. quid agere
debeamus. Et ait achitofel ad absalon.
Ingredere ad concubinas patris tui quas
dimisit ad custodiendam domum. ut
cum audierit uniuersus israhel quod fedaue
ris patrem tuum. roborentur manus eorum tecum.
Tetenderunt ergo absalon tabernaculum
in solario. ingressusq; est ad concu
binas patris sui coram uniuerso israhel.
Consilium autem achitofel quod dabat
in diebus illis. quasi si quis consule
ret dominum. sic erat omne consilium achi
tofel. & cum esset cum dauid. et cum esset absa
XVII
lon. Dixit ergo achitofel ad absalon.
Eligam mihi duodecim milia uirorum.
& consurgens persequar dauid hac
nocte. & irruens super eum. quippe las
sus est. & resolutis manibus; percutiam eum.
Cumq; fugerit omnis populus qui cum
eo est. percutiam regem desolatum. & redu
cam uniuersum populum quomodo unus ho
mo reuerti solet. Unum enim uirum tu
queris. & omnis populus erit in pace. Pla
cuitq; sermo eius absalon. & cunctis
maioribus natu israhel. Ait autem absalon.
Uocate & chusai arachiten. & au
diamus quid etiam ipse dicat. Cumq;
uenisset chusai ad absalon. ait ab
salon ad eum. Huiuscemodi sermonem
locutus est achitofel. Facere debeamus
an non. Quod das consilium. Et dixit
chusai ad absalon. Non bonum con
silium. quod dedit achitofel hac uice.
Et rursum intulit chusai. Tu nos
ti patrem tuum. & uiros qui cum eo sunt
fortissimos. & amaro animo. ueluti
si ursa raptis catulis in saltu seuiat.
Sed & pater tuus uir bellator est. nec
morabitur cum populo. forsitan nunc la
titat in foueis. aut in uno quo uo
luerit loco. Et cum ceciderit unus
quilibet in principio. audiet. Qui
cumq; audierit dicet. Facta est pla

ga in p̄p̄lo qui sequebatur absalon: & fortissimus quisq; cuius cor ē quasi leonis pauore soluetur. Scit enim omnis p̄p̄ls isrł fortē eē patrē tuū: & robustos omnis qui cū eo sunt. Sed hoc m̄ uidetur rectū eē consiliū. Congregetur ad te uniuersus isrł a dán usq; bersabée quasi arēna maris innumerabilis: & tu eris in medio eorum: & irruemus sup eū in quocūq; loco fuerit inuentus: & opiemus eū sicut cadere solet ros sup t̄ram. & n̄ relinquemus de uiris qui cū eo sunt ne unū quidē. Qđ si urbē aliquā fuerit ingressus: circūdabit omnis isrł ciuitati illi funes: & trahemus eā in torrentē: ut n̄ repiatur nec calculus quidē ex ea. Dixitq; absalon: & omnes uiri isrł. Melius consiliū chusai arachitę: consilio achitofel. Dn̄i autē nutu dissipatū ē consiliū achitofel utile: ut induceret dn̄s sup absalon malū. Et ait chusai sadoc & abiathár sacerdotib; Hoc & hoc m̄ consiliū dedit achitofel absalon & senib; isrł: & ego tale & tale dedi consiliū. Nunc g mittite cito: & nunciate dauid dicentes. Ne moremini nocte hac in campestrib; deserti: sed absq; dilatione transgredere: ne forte absorbeatur rex. & omnis p̄p̄ls qui cū eo ē. Ionathás autē & achimaas stabant iuxta fontē rogel. Abiit ancilla & nunciauit eis: & illi pfecti sunt ut referrent ad regē dauid nuncium. Non enī poterant uideri: aut

introire ciuitatē. Uidit autē eos qdā puer: & indicauit absalon. Illi u concito gradu ingressi sunt domū cuiusdā uiri in bahurim. qui habebat puteū in uestibulo suo: & descenderunt in eum. Tulit autē mulier: & expandit sup os putei uelamen. quasi siccans tipsánas: & sic res latuit. Cumq; uenissent serui absalon ad mulierē in domo: dixerunt. Ubi ē achimaas & ionathán? Et respondit eis mulier: Transierunt festinantē: gustata paululū aqua. At hi qui querebant cū n̄ repperissent: reuersi sunt in ihrlm. Cumq; abissent: ascenderunt illi de puteo: & pgentes nunciauerunt regi dauid: atq; dixerunt. Surgite. & transite cito fluuiū: qm huiuscemodi dedit consiliū contra uos achitofel. Surrexit g dauid & omnis p̄p̄ls qui erat cū eo: & transierunt iordanē donec dilucesceret: & ne unus quidē residuus fuit. qui n̄ transisset fluuium. Porro achitofel uidens qđ n̄ fuisset factum consiliū suū: strauit asinū suū & surrexit. & abiit in domū. & in ciuitatē suā. Et disposita domo sua. suspendio interiit: & sepultus ē in sepulchro patris sui. Dauid autē uenit in castra: & absalon transiuit iordanē. ipse & omnis uiri isrł cū eo. Amasám u constituit absalon p ioab sup exercitū. Amasa autē erat filius uiri qui uocabatur iethra de iesreli. Qui ingressus ē ad abigail fi-

XVIII

liam naas sororem saruię: que fu-
it matr ioab. Et castra metatus est
isrl cum absalon in terra galaad. Cumque
uenisset dauid in castra madian:
sobi filius naas de rabbath filiorum
amon. & machir filius amihel de
lodabar: & berzellai galaadites de
rogelim. obtulerunt ei stratoria
& tapetia. & uasa fictilia: frumen-
tum. & ordeum. & farinam. polentam. &
fabam. & lentem. & frixum cicer. & mel.
& butyrum. oues. & pingues uitulos:
dederuntque dauid & populo qui cum eo
erat ad uescendum. Suspicati enim
sunt populum fame & siti fatigari in
XVIII Igitur considera- ⸢deserto. xxvii.
to dauid populo suo: constituit super
eum tribunos & centuriones. Et de-
dit populi terciam partem sub manu io-
ab: & terciam sub manu abysai filii
saruię fratris ioab: & terciam sub ma-
nu ethai qui erat de geth. Dixitque
rex ad populum. Egrediar & ego uob-
cum. Et respondit populus. Non exibis.
Siue enim fugerimus. non magnopere ad
eos de nobis pertinebit: siue media
pars ceciderit e nobis non satis curabunt:
quia tu unus pro decem milibus com-
putaris. Melius est igitur: ut sis nobis
in urbe presidio. Ad quos rex ait.
Quod uobis rectum uidetur: hoc faciam.
Stetit ergo rex iuxta portam: egredie-
baturque populus per turmas suas centeni
& milleni. Et precepit rex ioab. &
abysai. & ethai: dicens. Seruate
mihi puerum absalon. Et omnis populus
audiebat precipientem regem cunctis
principibus pro absalon. Itaque egressus
est populus in campum: contra isrl. Et
factum est prelium in saltu effraim:
& cesus est ibi populus isrl ab exercitu
dauid. Factaque est plaga magna in
die illa: uiginti milium. Fuit autem
ibi prelium dispersum: super faciem omnis
terrę. Et multo plures erant quos
saltus consumpserat de populo: quam hi quos uo-
rauerat gladius in die illa. Accidit
autem ut occurreret absalon seruis
dauid: sedens mulo. Cumque ingres-
sus fuisset mulus subter condensam
quercum & magnam: adhesit caput
eius quercui. Et illo suspenso inter
inter celum & terram: mulus cui sede-
rat pertransiuit. Uidit hoc quispiam:
& nunciauit ioab dicens. Uidi ab-
salon pendere de quercu. Et ait
ioab uiro qui nunciauerat ei. Si ui-
disti: quare non confodisti eum cum terra.
& ego dedissem tibi decem argenti siclos.
& unum balteum: Qui dixit ad ioab.
Si appenderes in manibus meis mil-
le argenteos: nequaquam mitterem
manum meam in filium regis. Audien-
tibus enim nobis: precepit rex tibi. & aby-
sai. & ethai. dicens. Custodite mihi
puerum absalon. Sed & si fecissem con-
tra animam meam audacter: nequa-
quam hoc regem latere potuisset: &
tu stares ex aduerso. Et ait ioab.
Non sicut tu uis: sed aggrediar e-
um coram te. Tulit ergo ioab tres lan-
ceas in manu sua: & infixit eas

in corde absalon. Cumq; adhuc
palpitaret herens in quercu: cu-
currerunt decē iuuenes armige-
ri ioab. & percutientes interfecerunt
eum. Cecinit autē ioab bucina:
& retinuit ppłm ne psequeret' fu-
gientē isrl̄: uolens parcere multi-
tudini. Et tulerunt absalon. &
piecerunt eū in saltu in foueā grā-
dem: & comportauerunt sup eū a-
ceruū lapidū magnū nimis. Om-
nis autē isrl̄ fugit in tabnacłā sua.
Porro absalon erexerat sibi cum
adhuc uiueret titulū: qui ē in
ualle regis. Dixerat enim. Non ha-
beo filiū: & hoc erit monumentū
nominis mei. Uocauitq; titulū no-
mine suo: & appellat' manū absalon
usq; in hodiernū diē. Achimaas
autē filius sadoch. ait. Curram.
& nunciabo regi: quia iudiciū fece-
rit ei dn̄s de manu inimicoꝝ eius.
Ad quē ioab dixit. Non eris nūcius
in hac die: sed nunciabis in alia. Ho-
die nolo te nunciare. Filius enī re-
gis mortuus ē. Et ait ioab chusi.
Uade. & nuncia regi que uidisti.
Adorauit chusi ioab: & cucurrit.
Rursum autē achimaas filius sadoc.
dixit ad ioab. Quid impedit si etiā
ego curram post chusi? Dixitq; ei
ioab. Quid uis currere fili mi?
Non eris boni nūcii baiulus. Qui respōdit. Qd
enī si cucurrero? Et ait ei. Curre.
Currens ḡ achimaas p uiā compen-
diū: transiuit chusi. Dauid autē se-
debat int̄ duas portas. Specula-
tor uō qui erat in fastigio porte sup
murū: eleuans oclos uidit homi-
nem currentē solū: & exclamans
indicauit regi. Dixitq; rex. Si sol'
ē: bonū ē nunciū in ore eī. Prop-
ante autē illo. & accedente ppius:
uidit speculator hominē alium cur-
rentē: & uociferans in culmine. ait.
Apparet m̄ homo al' currens solus.
Dixitq; rex. Et iste bon' ē nuncius.
Speculator autē. Contemplor ait
cursum prioris: quasi cursum achi-
maas filii sadoch. Et ait rex. Uir
bonus ē: & nunciū portans bonū
uenit. Clamans autē achimaas: di-
xit ad regē. Salue rex. Et adorans
regē corā eo pnus in t̄ram. ait. Be-
nedictus dn̄s ds̄ tuus: qui conclu-
sit homines qui leuauerunt manus
suas contra dn̄m meū regē. Et ait
rex. Est ne pax puero absalon?
Dixitq; achimaas. Uidi tumultū
magnū. cū mitteret ioab seruū tuus
o rex me seruū tuū: nescio aliud.
Ad quē rex. Transi ait: & sta hic.
Cumq; ille transisset & staret. ap-
paruit chusi: & ueniens ait. Bonū
apporto nunciū: dn̄e mi rex. Iudi-
cauit enim p te dn̄s hodie: de ma-
nu omniū qui surrexerᵗ contra te.
Dixit autē rex ad chusi. Est ne
pax puero absalon? Cui respondens
chusi. Fiant inquit sicut puer in-
imici dn̄i mei regis: & uniusi qui ē-
surgunt adūsum eū in malū. Con-

Contristatus itaq; rex. ascendit in cena
culum porte. & fleuit. & sic loque
batur uadens. Fili mi absalon. ab
salon fili mi. Quis tribuat m. ut e
go moriar p te. Absalon fili mi.
XIX fili mi absalon. Nunciatu e aut io
ab qd rex fleret. & lugeret filium
suu. & usa e uictoria in die illa
in luctum omi pplo. Audiuit aut
ppls in die illa dici. Dolet rex sup
filio suo. Et declinauit ppls in die
illa ingredi ciuitate. quom decli
nare ppls solet usus & fugiens de
plio. Porro rex cooperuit caput su
um. & clamabat uoce magna.
Fili mi absalon. absalon fili mi.
Ingressus g ioab ad rege in domu.
dixit. Confudisti hodie uult om
nium seruor tuor. qui salua fece
runt anima tua. & anima filior
tuor. & filiar tuar. & anima uxor
tuar. & anima concubinar tuar.
Diligis odientes te. & odio habes
diligentes te. & ostendisti hodie qa
n curas de ducib; tuis. & de seruis
tuis. Et uere cognoui m. quia si ab
salon uiueret. & nos oms occubu
issemus. tunc placeret t. Nunc g
surge. & pcede. & alloquens satisfac
seruis tuis. Iuro eni t p dnm. qd
si n exieris. ne un quide reman
surus sit tecu nocte hac. & peius
erit hoc t. qua omia mala que
uenert sup te ab adolescentia tua
usq; in psens. Surrexit g rex et
sedit in porta. & omi pplo nciatu e
qd rex sederet in porta. Uenitq;
uniusa multitudo cora rege. Isrl
aut fugit in tabnacla sua. xxviii.
Omnis quoq; ppls certabat in cunc
tis tribub; isrl dicens. Rex liberauit
nos de manu inimicor nror. ipse
saluauit nos de manu philistinor.
& nunc fugit de tra pp absalon.
Absalon aut que unxim sup nos.
mortuus e in bello. Usq; quo sile
tis. & n reducitis rege. Et consiliu
totius isrl. uenit ad rege. Rex u
misit ad sadoch & ad abiathar sacer
dotes. dicens. Loquimini ad maio
res natu iuda. dicentes. Cur ue
nistis nouissimi. ad reducendu re
gem in domu sua. Sermo aute
omis isrl puenat ad rege. ut redu
cerent eu in domu ei. quia dixe
rat rex. hec dicetis ad pplm. Fratres
mei uos. os meu. & caro mea uos.
Quare nouissimi reducitis rege.
Et amase dicite. Nonne os meu
es. & caro mea. Hec faciat m ds
& hec addat. si n magist militie fue
ris cora me omi tempe p ioab. Et
inclinauit cor omniu uiror iuda.
qsi cor uiri unius. Miseruntq; ad
rege. dicentes. Reuertere tu. & omis
serui tui. Et reusus e rex. & uenit
usq; ad iordane. & omis iuda ue
nit usq; in galgala ut occurreret
regi. & transduceret eu iordane.
Festinauit aut semei filius gera.
filii gemini de bauirim. & descen
dit cu uiris iuda in occursum re

gis dauid cū mille uiris de beniamin. & siba puer de domo saul. & quindecim filii ei⁹ ac uiginti serui erant cū eo. Et irrūpentes iordanem ante regē transierunt uada. ut transducerent domū regis. & facerent iuxta iussionē ei⁹. Semei aut̄ filius gerā prostrat⁹ corā rege cū iam transisset iordanē. dixit ad eum. Ne reputes dn̄e mi iniquitatē. neq; memineris iniuriarū serui tui. in die qua egressus es domine mi rex de ihrl̄m. neq; ponas rex in corde tuo. Agnosco enī ego seru⁹ tuus peccatū meū. Et ic circo hodie p̄mus ueni de omī domo ioseph. descendiq; in occursum dn̄i mei regis. Respondens u̾o abysai filius saruię. dixit. Numquid p his u̾bis n̄ occidet̄ semei. q̄ maledixit xp̄o dn̄i. Et ait dauid. Quid m̄ & uob filii saruię. Cur efficimini m̄ hodie in sathan. Ergo ne hodie interficietur uir in isrl̄. An ignoro hodie me factum regē sup isrl̄. Et ait rex semei. Non morieris. Iurauitq; ei. xxviii.

Mifiboseth quoq; filius ionathā filii saul descendit in occursū regis illotis pedib; & intonsa barba. uestesq; suas n̄ lauerat a die qua egressus fuerat rex. usq; ad diē reu̾sionis ei⁹ in pace. Cumq; ihrl̄m occurrisset regi. dixit ei rex. Quare n̄ uenisti mecū mifiboseth. Qui respondens. ait. Dn̄e mi rex. seruus m̄s contempsit me. Dixi ego ei famulus tuus ut sterneret m̄ asinum. & ascendens abirem cū rege. Claudus enim sum seru⁹ tuus. Insup & accusauit me seruū tuū. ad te dn̄m meū regē. Tu aut̄ dn̄e mi rex sicut angl̄s dī. fac qd̄ placitū ē t. Neq; enim fuit dom⁹ patris mei nisi morti obnoxia dn̄o meo regi. Tu aut̄ posuisti me seruū tuū int̄ conuiuas m̄se tuę. Quid enī habeo iustę querelę. aut quid possum ultra uociferari ad regē. Ait g̊ ei rex. Quid ultra loqueris. Fixum ē qd̄ locutus sum. Tu & siba diuidite possessiones. Respondit q; mifiboseth regi. Etiam cuncta accipiat. postquā reu̾sus ē dn̄s m̄s rex pacifice in domū suā. xxx.

Berzellai quoq; galaadites descendens de rogelim. transduxit regē iordanē. parat⁹ etiā ultra fluuiū p̄sequi eū. Erat aut̄ berzellai galaadites senex ualde. id ē octogenarius. & ipse p̄buit alim̄ta regi. cū moraret̄ in castris. Fuit quippe uir diues nimis. Dixit itaq; rex ad berzellai. Ueni ut requiescas secure mecū in ihrl̄m. Et ait berzellai ad regē. Quot sunt dies annorū uitę meę. ut ascendam cū rege in ihrl̄m. Octogenarius sum hodie. Numquid uigent sensus mei ad discernendū suaue aut amarū. aut delectare potest seruū tuū cibus & pot⁹. ut audire ultra possum uocē cantorū

aut cantatricum. Quare servus
tuus sit oneri domino meo regi. Pau
lulum procedam famulus tuus ab
iordane tecum. Non indigeo hac
vicissitudine. sed obsecro ut reu
tar ego servus tuus. et moriar in
civitate mea. et sepeliar iuxta
sepulchrum patris mei et matris mee.
Est autem servus tuus chamaam.
ipse vadat tecum domine mi rex. et fac
ei quod tibi bonum videtur. Dixitque rex.
Mecum transeat chamaam. et ego
faciam ei quicquid tibi placuerit. et
omne quod petieris a me impetrabis.
Cumque transisset universus populus
et rex iordanem. osculatus est rex ber
zellai. et benedixit ei. et ille reversus
est in locum suum. xxxi.

Transiuit ergo rex in galgala. et cha
maam cum eo. Omnis autem populus iuda
transduxerat regem. et media tantum
pars affuerat de populo israel. Itaque omnes
viri israel concurrentes ad regem. di
xerunt ei. Quare te furati sunt
fratres nostri viri iuda. et transduxe
runt regem. et domum eius iordanem. omnes
que viros david cum eo. Et respon
dit omnis vir iuda. ad viros israel.
Quia propior mihi est rex. Cur irasceris super
hac re. Numquid comedimus aliquid ex rege.
aut munera nobis data sunt. Et re
spondit vir israel. ad viros iuda.
et ait. Decem partibus maior ego
sum apud regem. et primogenitus ego
sum. magisque ad me pertinet david
quam ad te. Cur mihi fecisti iniuriam.
et non mihi nunciatum est prius. ut redu
cerem regem meum. Durius autem re
sponderunt viri iuda. viris israel.

XX Accidit quoque ut ibi esset vir be
lial nomine siba. filius bochri.
vir gemineus. et cecinit bucina.
et ait. Non est nobis pars in david. neque
hereditas in filio ysai. Revertere in
tabernacula tua israel. Et separatus est
omnis israel a david. secutusque est siba
filium bochri. Viri autem iuda adhese
runt regi suo. a iordane usque ad
ierusalem. Cumque venisset rex in do
mum suam in ierusalem. tulit decem mulie
res concubinas suas quas dereli
querat ad custodiendam domum. et
tradidit eas in custodiam alimenta
eis praebens. et non est ingressus ad eas.
sed erant clause usque in diem mortis
sue. in viduitate viventes. xxxii.

Dixit autem rex ad amasam. Con
voca mihi omnes viros iuda in diem ter
cium. et tu adesto presens. Abiit ergo
amasa ut convocaret iudam. et mo
ratus est extra placitum quod ei constitue
rat rex. Ait autem david ad abysai.
Nunc magis afflicturus est nos siba
filius bochri quam absalon. Tolle
ergo servos domini tui. et persequere eum. ne
forte inveniat civitates munitas et
effugiat nos. Egressi sunt autem cum eo
viri ioab. Cerethi quoque et phele
thi et omnes robusti de ierusalem. exierunt
ad persequendum siba filium bochri. Cumque
illi essent iuxta lapidem grandem qui
est in gabaon. amasa veniens occur

rit eis. Porro ioab uestit⁹ erat tu
nica stricta ad mensurā habit⁹ sui:
& desup accinctus gladio depen
dente usq; ad ilia in uagina. qui
fabrefactus leui motu egredi po
terat. & percutere. Dixit itaq; ioab
ad amasam. Salue mi frat̄. Et te
nuit manu dextra mentū amasę:
quasi osculans eū. Porro amasa n̄
obseruauit gladium: quē habe
bat ioab. Qui pcussit eū in latē.
& effudit intestina ei in trām: nec
scdm uuln̄ apposuit. Ioab aut̄ &
abysai frat̄ ei: psec uti sunt siba
filiū bochri. Interea quidā uiri cū
stetissent iuxta cadauer amasę de
sociis ioab: dixerūt. Ecce qui uoluit
ēē p ioab comes dauid. Amasa aut̄
conspsus sanguine: iacebat in me
dia uia. Uidit hoc quidā uir: qd
subsisteret omīs pp̄ls ad uidendū
eū: & amouit amasam de uia in
agrū. opuitq; uestimto. ne subsis
terent transeuntes pp̄t eū. Amoto
ḡ illo de uia transibat omīs uir se
quens ioab: ad psequendū siba fili
um bochri. Porro ille transierat
p omīs tribus isrl̄ in abelam. & in bet
macha: omīsq; uiri electi congrega
ti fuerant ad eū. Uenerūt itaq; &
oppugnabant eū in abela. & in beth
macha: & circumdederūt munitio
nib; ciuitatē. & obsessa ē urbs. Om
nis aut̄ turba quę erat cū ioab: mo
liebat̄ destruere muros. Et excla
mauit mulier sapiens de ciuitate.

Audite. audite: dicite ioab. Ap
ppinqua huc: & loquar tecū. Qui
cum accessisset ad eā: ait illi. Tu
es ioab? Et ille respondit. Ego.
Ad quē sic locuta est. Audi ser
mones ancillę tuę. Qui respondit.
Audio. Rursumq; illa. Sermo
inquit dicebat̄ in ueti pūbio. Qui
intrrogant intrrogent in abelā: et
sic pficiebant. Nonne ego sum quę
respondeo uitatē in isrl̄. & tu quę
ris subūtere. & euertere matrē ciuita
tum isrl̄? Quare pcipitas heredita
tem dn̄i? Respondensq; ioab: ait.
Absit. absit hoc a me. Non pcipi
to: neq; demolior. Non se sic habet
res: sed homo de monte effraim siba
filius bochri cognomine. leuauit
manū suā contra regē dauid. Tra
dite illū solū: & recedem̄ a ciuitate.
Et ait mulier ad ioab. Ecce caput
ei mittet̄ ad te p murū. Ingressa ē
ḡ ad omnē ppl̄m: & loc uta ē sa
pient. Qui abscisum caput sibe fi
lii bochri: piecerūt ad ioab. Et ille
cecinit tuba: & recesserūt ab urbe
unusquisq; in tabnacla sua. Ioab
aut̄ reu̇sus ē ihrl̄m ad regē.
Fuit aut̄ ioab sup omnē exercitū
isrl̄. Banaias aut̄ filius ioiadę: sup
cerethęos & phelethęos. Aduram u̇
sup tributa. Porro iosaphath filius
ahilud a cōmentariis. Siba aut̄ scriba.
Sadoch u̇ & abiathar sacerdotes.
Hira aut̄ hiarites: erat sacerdos
dauid. Facta ē quoq; fames in dieb; XXI

dauid: trib; annis iugiter. Et con
suluit dauid oraculum domini. Dixitque
dominus. Propter saul et domum eius et san
guinem: quia occidit gabaonitas.
Uocatis ergo gabaonitis rex: dixit ad
eos. Porro gabaonite non sunt de fi
liis israhel: sed reliquie amorreorum. Fi
lii quippe israhel iurauerant eis: ne per
merent illos. Et uoluit saul percu
tere eos zelo: quasi pro filiis israhel et iu
da. Dixit ergo dauid ad gabaonitas.
Quid faciam uobis. et quod erit uestri pi
aculum. ut benedicatis hereditatem do
mini: Dixeruntque ei gabaonite. Non
est nobis super argento et auro questio:
sed contra saul et contra domum eius: neque uo
lumus ut interficiatur homo de israhel.
Ad quos ait rex. Quid ergo uultis
ut faciam uobis: Qui dixerunt regi.
Uirum qui attriuit nos. et oppressit
inique. ita delere debemus: ut ne u
nus quidem residuus sit de stirpe
eius. in cunctis finibus israhel. Dentur
nobis septem uiri de filiis eius: ut cruci
figamus eos domino in gabaath saul
quondam electi domini. Et ait rex. Ego
dabo. Pepercitque rex mifiboseth filio
ionathan filii saul: propter iusiurandum
domini quod fuerat inter dauid et iona
than filium saul. Tulit itaque rex du
os filios respha filie haia. quos peperit
sauli: armoni. et mifiboseth. et quinque
filios merob filie saul. quos genuerat
adrieli filio berzellai qui fuit de
molathi: et dedit eos in manu ga
baonitarum: qui crucifixerunt eos
in monte coram domino. Et ceciderunt
hi septem simul occisi: in diebus mes
sis primis. incipiente messione ordei.
Tollens autem respha filia haia cilici
um. substrauit sibi super petram ab
initio messis: donec stillaret aqua
super eos de celo. Et non dimisit eos a
ues lacerare per diem: neque bestias per noc
tem. Et nunciata sunt hec dauid
que fecerat respha filia haia concu
bina saul. Et abiit dauid et tulit
ossa saul. et ossa ionathan filii eius
a uiris iabes galaad. qui furati fuerant
ea de platea bethsan. in qua sus
penderant eos philistei. cum interfecis
sent saul in gelboe: et asportauit
inde saul ossa. et ossa ionathan fi
lii eius. Et colligentes ossa eorum qui af
fixi fuerant. sepelierunt ea cum ossibus
saul et ionathan filii eius. in terra ben
iamin in latere. in sepulchro cis patris
eius: feceruntque omnia que preceperat rex.
Et repropitiatus est dominus terre post hec.
Factum est autem rursum
prelium philistinorum: aduersum israhel.
Et descendit dauid et serui eius cum
eo: et pugnabant contra philistiim.
Deficiente autem dauid: iesbi de nob.
qui fuit de genere arapha. cuius fer
rum haste trecentas uncias appen
debat. et accinctus erat ense nouo.
nisusque est percutere dauid: presidio cui fu
it abysai filius saruie: et percussum
philisteum interfecit. Tunc iurauerunt
uiri dauid dicentes. Iam non egredie
ris nobiscum in bellum: ne extinguas

lucernā isrł. Secūm quoq; bellū
fuit in gob: contra philisteos. Tūc
pcussit sobochai de usathi. sephi
de stirpe arapha: de genē gigan
tum. Tercium quoq; bellū fuit in gob.
contra philisteos: in quo pcussit a
deodatus filius saltꝰ polimitarius
bethleemites goliad gethēū. cuꝰ hastile
hastę erat q̄si liciatoriū texentiū.
Quartū bellū fuit in geth: in quo
uir excelsus qui senos habebat in
manib; pedib;q; digitos. id ē uigin
ti quatuor. & erat de origine ara
pha qui blasfemauit isrł. Pcus
sit autē eū ionathan filius samaa
fratris dauid. Hi quatuor nati sunt
de arapha in geth: & ceciderūt in
manu dauid. & seruoꝝ eiꝰ. Locutꝰ
ē autē dauid dn̄o ūba carminis huiꝰ
in die qua liberauit eū dn̄s de manu om
niū inimicoꝝ suoꝝ. & de manu saul. & ait;

XXII

Dominꝰ petra mea & robur meū. &
saluator mꝰ. dš mꝰ. fortis mꝰ. spabo
in eū. Scutū meū. & cornu salutis
meę: eleuator mꝰ. & refugiū meū.
Saluator mꝰ: de iniquitate liberabis
me. Laudabilē inuocabo dn̄m: &
ab inimicis meis saluꝰ ero. Quia cir
cumdederūt me contritiones mortis:
& torrentes belial terruerūt me. Fu
nes inferi circumdederūt me: pueneru
runt me laquei mortis. In tribulatio
ne mea inuocabo dn̄m: & ad dm̄ me
um clamabo. Et exaudiet de tem
plo sc̄o suo uocē meā: & clamor mꝰ
ueniet ad aures eiꝰ. Cōmota ē & con

tremuit tra: fundamenta montiū cō
cussa sunt & conquassata: q̄m irat
ē eis. Ascendit fumꝰ de narib; eiꝰ:
& ignis de ore eiꝰ uorabit. Carbones
incensi sunt ab eo: & inclinauit cę
los & descendit: & caligo sub pedib;
eiꝰ. Et ascendit sup cherubin & uo
lauit: & lapsus ē sup pennas uenti.
Posuit tenebras in circuitu suo la
tibulū suū: cribrans aquas de nu
bib; celoꝝ. Pre fulgore in conspec
tu eiꝰ: succensi sunt carbones ignis.
Tonabit de celo dn̄s: & excelsus
dabit uocē suā. Misit sagittas suas
& dissipauit eos: fulgura & consūp
sit eos. Et apparuerūt effusiones ma
ris: & reuelata sunt fundamenta orbis.
Ab increpatione tua dn̄e: ab inspi
ratione spc̄ furoris eiꝰ. Misit de
excelso. & assumpsit me: & extra
xit me de aquis multis. Liberauit
me ab inimico meo potentissimo:
& ab his qui oderant me: q̄m ro
bustiores me erant. Preuenit me
in die tribulationis & afflictionis
meę: & factus ē dn̄s firmamentū
meū. Et eduxit me in latitudinē:
liberauit me quia placuit ei. Retri
buet m̄ dn̄s secūm iusticiā meā: &
secūm mundiciā manuū meaꝝ red
det m̄. Quia custodiui uias dn̄i:
& n̄ egi impie a dō meo. Omīa enī
iudicia eiꝰ in conspectu meo: & pre
cepta eiꝰ n̄ amoui a me. Et ero pfec
tus cū eo: & custodiam me ab ini
quitate mea. Et restituet m̄ dn̄s

scdm iusticiã meã. & scdm mundi
ciam manuũ meaꝝ in conspectu
ocloꝝ eiꝰ. Cum sancto sanctꝰ eris.
& cum robusto ꝑfectus. Et cum
electo electus eris. & cũ ꝑuso ꝑũ
teris. Et ꝑplm paupẽ saluũ facies.
oculisq; tuis excelsos humiliabis.
Quia tu lucerna mea dñe. & dñe
tu illuminab tenebras meas. In te
enĩ curram accinctꝰ. in dõ meo
transiliam murũ. Ds immaculata
uia eiꝰ. eloquiũ dñi igne examina
tum. scutũ ẽ omniũ sꝑantiũ in se.
Quis ẽ ds ꝑter dñm. aut quis for
tis ꝑter dm nrm. Ds qui accingit
me fortitudine. & complanauit
ꝑfectam uiã meã. Coequans pedes
meos ceruis. & sup excelsa mea sta
tuens me. Docens manꝰ meas ad ꝑ
lium. & componens quasi arcum
ereũ brachia mea. Dedisti m̃ clipe
um salutis tuę. & mansuetudo
mea multiplicauit me. Dilatabis
gressus meos subtꝰ me. & ñ defici
ent tali mei. Persequar inimicos
meos & contam. & ñ reũtar donec
consumam eos. Consumam eos &
confringam ut ñ consurgant. ca
dent subtꝰ pedib; meis. Accinxisti
me fortitudine ad ꝑlium. incur
uabis resistentes m̃ sub me. Inimi
cos meos dedisti m̃ dorsum. odien
tes me. & dispdam eos. Clamabt.
& ñ erit qui saluet. ad dñm. & ñ
exaudiet eos. Delebo eos ut pulue
rem tře. quasi lutũ plateaꝝ cõmi
nuam eos. atq; confringam. Sal
uabis me a contradictionib; ꝑpli
mei. custodies me ĩ caput gentiũ.
Popls quẽ ignoro seruiet m̃. fi
lii alieni resistent m̃. auditu au
ris obedient m̃. Filii alieni deflu
xerunt. & contrahentꝰ in angus
tiis suis. Uiuit dñs. & bñdictus
ds mš. & exaltabitꝰ ds fortis salu
tis meę. Ds qui das uindictas m̃.
& deicis ꝑplos sub me. Qui edu
cis me ab inimicis meis. & a resis
tentib; m̃ eleuas me. a uiro iniqͦ
lib̃abis me. Proptea confitebor t
dñe in gentib; & nomini tuo can

XXIII tabo. Magnificanti salutẽ regis
suiꝰ & facienti miscdiã xpo suo da
uid. & semini eiꝰ in sempitnum.
Hec autẽ sunt ũba no XXXVI.
uissima. quę dixit dauid filius
ysai. Dixit uir cui constitutũ ẽ de
xpõ dĩ iacob. egregius psaltes da
isrl. Spẽ dñi locutus ẽ ꝑ me. & ser
mo eiꝰ ꝑ linguã meã. Dixit ds isrl.
Michi locutus ẽ fortis isrl dñator
hominũ. iustus dñator in timore
dĩ. Sicut lux aurorę oriente sole
mane absq; nubib; rutilat. & sic
pluuiis germinat herba de tra.
Nec tanta ẽ domꝰ mea apud do
minũ. ut pactũ eťnum iniret
mecũ. firmũ in omib; atq; mu
nitum. Cuncta enĩ salus mea &
omĩs uoluntas. nec ẽ qcquã ex ea
qđ ñ germinet. Preuaricatores
autẽ quasi spinę euellentꝰ uniũsi.

que nō tollunt manib; Et si quis
tangere uoluerit eas: armabitur
ferro. & ligno lanceato. igniq; suc
cense comburent usq; ad nichilū.
Hec nomina fortiū dauid. xxxvii.
Dauid autē sedens in cathedra sa
pientissimus princeps int̄ tres: ipse
ē quasi tenerrimꝰ ligni uermiculus:
qui octingentos interfecit impetu
uno. Post hunc eleazar filius pa
trui eius ahoi int̄ tres fortes qui e
rant cum dauid: quando exprobra
uerunt philistei. & congregati sunt
illuc in prelio. Cumq; ascendissent
uiri isrl: ipse stetit & percussit phi
listeos. donec deficeret manus eius.
& obrigesceret cum gladio. Fecitq;
dns salutē magnā in die illa: & po
pulus qui fugerat reuersus ē ad ce
sorum spolia detrahenda. Et post
hunc semmaa filius agge de ara
ri. Et congregati sunt philistiim
in statione. Erat quippe ibi ager
plenus lente. Cumq; fugisset po
pulus. a facie philistiim: stetit il
le in medio agri. & tuitus ē eum.
Percussitq; philisteos: & fecit sa
lutē magnā. Necnō & ante descen
derant tres qui erant principes int̄
triginta: & uenerant tempore messis
ad dauid in speluncā odollam.
Castra philistiim erant posita
in ualle gigantū: & dauid erat
in presidio. Porro statio philistinorum
tunc erat in bethleem. Desiderauit
ergo dauid aquā: & ait. O si quis da
ret michi potū aque de cisterna
que ē in bethleem: iuxta portā.
Irruperunt ergo tres fortes castra phi
listinorum: & hauserunt aquā de cis
terna bethleem que erat iuxta
portā: & attulerunt ad dauid. At
ille noluit bibere: sed libauit illā
dno dicens. Propitius michi sit dns:
ne faciam hoc. Num sanguinem
hominū istorum qui profecti sunt.
& animarum periculū bibam: Noluit
ergo bibere. Hec fecerunt tres robus
tissimi. Abysai quoq; filius sar
uie frater ioab princeps erat de tribus;
ipse ē qui leuauit hastā suā contra
trecentos quos interfecit: nominatus
in tribus; & int̄ tres nobilior. eratq;
eorum princeps: sed usq; ad tres primos nō per
uenerat. Et banaias filius ioiade
uiri fortissimi magnorum operum de
capsehel. ipse percussit duos leones
moab: & ipse descendit. & percus
sit leonē in media cisterna dieb;
niuis. Ipse quoq; interfecit uirū e
gyptiū: uirū dignū spectaculo.
habentē in manu hastā. Itaq; cū
descendisset ad eū in uirga: ui ex
torsit hastā de manu egyptii: &
interfecit eū hasta sua. Hec fecit
banaias filius ioiade: & ipse nomi
natus int̄ tres robustos qui erant
int̄ triginta nobiliores. Uerumtamen
usq; ad tres nō peruenerat. Fecitq; eū
sibi dauid auricularium a secreto.
Asahel frater ioab int̄ triginta. & ele
anan filius patrui eius de bethleem:

semmaa de arari. elicha de arodi.
heras de felthi. hyra filius achis
de techua. abiezer de anathoth. mo
bunnai de husathi. salmon haoi
tes macharai nethophatites. heled
filius bauna. et ipse netophatites. hi
thai filius ribai de gebeeth. Filiorum
beniamin. banai afrathonites. hed
dai de torrente gaas. abialbon arba
thites. azmaueth de beromi. heliab de
salmoni. filii asen. ionathan. sem
ma de arodi. haiam filius saar aro
rites. heliphelech filius aasbai filii
machathi. heliam filius achitofel gi
lonites. esrai de carmelo. pharai de
arbi. igaal filius nathan de soba.
bonni de gadi. sela de ammoni. na
rai berothites armiger ioab filii
filij saruie. hyra hietrites s-a-r-u-i-e. hi-r-a. hie
thrites. gareb et ipse hietrites. uri
as etheus. Omnes triginta septem.

XXIIII Et addidit furor do xxxviii.
mini irasci contra israel. commouitque
in eis dauid dicentem. Uade. et nu
mera israel et iudam. Dixitque rex ad
ioab principem exercitus sui. Perambu
la omnes tribus israel a dan usque bersa
bee. et numerate populum. ut sciam nu
merum eius. Dixitque ioab regi. Ad
augeat dominus deus tuus ad populum quan
tum nunc est. iterumque centuplicet
in conspectu domini mei regis. Sed quid
sibi dominus meus rex uult in re huiusce
modi. Obtinuit autem sermo regis
uerba ioab. et principum exercitus. Egres
susque est ioab et principes militum a
facie regis. ut numerarent populum israel.
Cumque transissent iordanem. uene
runt in aroer. ad dexteram urbis
que est in ualle gad. Et per iezer transie
runt in galaad. et in terram inferio
rem hosi. et uenerunt in dan sil
uestria. Circumeuntesque sydonem transie
runt prope menia tyri. et omnem ter
ram euei. et chananei. ueneruntque
ad meridiem iuda in bersabee. Et
lustrata uniuersa terra. affuerunt
post nouem menses et uiginti dies.
in ierusalem. Dedit ergo ioab numerum
descriptionis populi regi. Et inuenta
sunt de israel octingenta milia ui
rorum fortium qui educerent gladium.
et de iuda quingenta milia pug
natorum. Percussit autem cor dauid eum
postquam numeratus est populus. et dixit
ad dominum. Peccaui ualde in hoc fac
to. sed precor domine ut transferas ini
quitatem serui tui. quia stulte egi
nimis. Surrexit itaque dauid mane.
et sermo domini factus est ad gad prophe
ten et uidentem dauid. dicens. Ua
de. loquere ad dauid. Hec dicit
dominus. Trium tibi datur optio. Elige
unum quod uolueris ex his. ut faciam
tibi. Cumque uenisset gad ad dauid.
nunciauit ei dicens. Aut septem
annis ueniet tibi fames in terra tua.
aut tribus mensibus fugies aduersarios tu
os. et illi te persequentur. aut certe tribus
diebus erit pestilentia in terra tua.
Nunc ergo delibera. et uide. quem res
pondeam ei qui me misit sermonem.

Dixit aut̄ dauid ad gad. Coartor
undiq; nimis. sed melius ē ut in
cidam in man̄ dn̄i. multe enim
misericordie ei sunt. quā in man̄ ho
minis. Immisitq; dn̄s pestilentiā
in isrl̄. de mane usq; ad temp̄ con
stitutū. Et mortui sunt ex pplo a
dan usq; bersabee. septuaginta mi
lia uiroꝝ. Cumq; extendisset ma
nū suā angls dn̄i sup ihrlm ut dis
pderet eā. misertus ē dn̄s sup afflic
tione. & ait anglo pcutienti pplm.
Sufficit nunc. contine manū tuā.
Erat aut̄ angls dn̄i iuxta areā a
reuna iebusei. Dixitq; dauid ad do
minū. cū uidisset anglm cedentē
pplm. Ego sum qui peccaui. & ego
inique egi. isti qui oues sunt qd
fecerunt. Uertat̄ obsecro man̄ tua c̄
tra me. & contra domū pat̄s mei.
Uenit aut̄ gad ad dauid in die
illa. & dixit ei. Ascende. & con
strue altare dn̄o. in area areuna
iebusei. Et ascendit dauid iux
ta sermonē gad. quē pceperat ei do
min̄. Conspiciensq; areuna ani
maduertit regē & seruos ei transire
ad se. & egressus adorauit regē
pno uultu in t̄ram. & ait. Quid
cause ē ut ueniat dn̄s m̄s rex ad ser
uū suū. Cui dauid ait. Ut emā
a te areā. & edificem altare dn̄o.
& cesset interfectio que grassat̄ in
pplo. Et ait areuna ad dauid.
Accipiat. & offerat dn̄s m̄s rex.
sicut ei placet. Habes boues in ho
locaustum. & plaustrū. & iuga
boum in usum lignoꝝ. Omīa de
dit areuna regi. Dixitq; areuna ad
regē. Dn̄s ds̄ tuus. suscipiat uotū
tuū. Cui respondens rex. ait. Ne
quaquā ut uis. sed emam pcio a te.
& n̄ offeram dn̄o meo holocausta
gratuita. Emit g̊ dauid areā & bo
ues. argenti siclis quinquaginta.
Et edificauit ibi dauid altare do
mino. & obtulit holocausta & pa
cifica. & ppitiatus ē dn̄s t̄re. &
cohibita ē plaga ab isrl̄. Gū aut̄.

EXPLICIT LIBER RE
GUM SECUNDUS.

INCIPIT TERCIUS.

ET REX
DAVID
SENUE
RAT HABEBATQ; E
tatis plurimos dies. Cumq; operi
retur uestib; n̄ calefiebat. Dixerunt
g̊ ei serui sui. Queram̄ dn̄o nr̄o
regi adolescentulā uirginē. & stet
coram rege. & foueat eum. dormi
atq; in sinu ei. & calefaciat dn̄m
nr̄m regē. Quesierunt g̊ adolescen
tulā speciosā in omib; finib; isrl̄.
& inuenerunt abisag sunamitē. et

adduxerunt eam ad regem. Erat
autem puella pulchra nimis: dor-
miebatque cum rege. & ministrabat
ei. Rex vero non cognouit eam. Adoni-
as autem filius agith: eleuabatur di-
cens. Ego regnabo. Fecitque sibi cur-
rum & equites. & quinquaginta ui-
ros qui ante eum currerent: nec cor-
ripuit eum pater suus aliquando di-
cens. Quare hoc fecisti? Erat autem
& ipse pulcher ualde: secundus natu
post absalon. Et sermo ei fuit cum
ioab filio saruię. & cum abiathar
sacerdote: qui adiuuabant par-
tes adonię. Sadoch vero sacerdos. &
banaias filius ioiade. & nathan pro-
pheta. & cerethi & phelethi. & robur
exercitus dauid: non erat cum adonia.
Immolatis ergo adonias arietibus &
uitulis. & uniuersis pinguibus iuxta
lapidem zoelech qui erat uicinus fon-
ti rogel: uocauit uniuersos fratres
suos filios regis. & omnes uiros iuda
seruos regis. Nathan autem prophetam &
banaiam. & robustos quosque: & salo-
monem fratrem suum non uocauit. Dixit
itaque nathan ad bethsabee matrem
salomonis. Num audisti quod regna-
uerit adonias filius agith. & dominus
noster dauid hoc ignorat? Nunc ergo
ueni. & accipe a me consilium: & sal-
ua animam tuam. filiique tui salomo-
nis. Uade. & ingredere ad regem da-
uid: & dic ei. Nonne tu domine mi
rex iurasti mihi ancillę tuę dicens.
quod salomon filius tuus regnabit
post me. & ipse sedebit in solio meo?
Quare ergo regnauit adonias? Et
adhuc ibi te loquente cum rege: e-
go ueniam post te: & complebo ser-
mones tuos. Ingressa est itaque beth-
sabee in cubiculo ad regem. Rex autem
senuerat nimis: & abisag suna-
mitis ministrabat ei. Inclinauit
se bethsabee: & adorauit regem.
Ad quam rex. Quid tibi inquit uis? Que
respondens ait. Domine mi. tu iurasti
per dominum deum tuum ancillę tuę: sa-
lomon filius tuus regnabit post
me: & ipse sedebit in solio meo.
Et ecce adonias regnauit: te domine
mi rex ignorante. Mactauit bo-
ues & pinguia queque: & arietes
plurimos: & uocauit omnes filios
regis: abiathar quoque sacerdotem.
& ioab principem militię: salomonem
autem seruum tuum non uocauit. Uerum-
tamen domine mi rex. in te oculi respi-
ciunt totius israhel: ut indices eis qui
sedere debeat in solio tuo post te
domine mi rex. Eritque cum dormierit
dominus meus rex cum patribus suis: erimus ego
& filius meus salomon peccatores.
Adhuc illa loquente cum rege: ecce
nathan propheta uenit. Et nunciaue-
runt regi dicentes. Adest nathan propheta.
Cumque introisset. & stetisset ante
conspectum regis. & adorasset eum pro-
nus in terram: dixit nathan. Domine
mi rex. tu dixisti: adonias regnet
post me. & ipse sedeat super thro-
num meum? Quia descendit hodie.

& immolauit boues & pinguia.
& arietes plurimos. & uocauit u-
niuersos filios regis. & principes exer-
citus. abiathar quoque sacerdotem.
illisque uescentibus & bibentibus coram
eo. & dicentibus uiuat rex adoni-
as. me seruum tuum. & sadoch sacer-
dotem. & banaiam filium ioiade. & sa-
lomonem famulum tuum non uocauit. Num-
quid a domino meo rege exiuit hoc
uerbum. & mihi seruo tuo non indicasti.
qui sessurus est super thronum domini mei
regis post eum. Et respondit rex
dauid dicens. Uocate ad me beth-
sabee. Que cum fuisset ingressa co-
ram rege. & stetisset ante eum. iura-
uit rex. & ait. Uiuit dominus qui e-
ruit animam meam de omni angus-
tia. quia sicut iuraui tibi per dominum de-
um israel dicens. salomon filius tu-
us regnabit post me. & ipse sede-
bit super solium meum pro me. sic faciam
hodie. Submissoque bethsabee in
terram uultu. adorauit regem dicens.
Uiuat dominus meus rex dauid in eter-
num. Dixit quoque rex dauid. Uo-
cate mihi sadoch sacerdotem. & nathan
prophetam. & banaiam filium ioiade. Qui
cum ingressi fuissent coram rege. di-
xit ad eos rex. Tollite uobiscum ser-
uos domini uestri. & imponite salomo-
nem filium meum super mulam meam. & du-
cite eum in gyon. & unguat eum ibi
sadoch sacerdos. & nathan propheta
in regem super israel & iudam. & canetis
bucina. atque dicetis. uiuat rex sa-
lomon. Et ascendetis post eum. &
ueniet. & sedebit super solium meum.
& ipse regnabit post me. illique pre-
cipiam ut sit dux super israel. & super
iudam. Et respondit banaias fi-
lius ioiade regi dicens. Amen.
sic loquatur dominus deus domini mei regis.
Quomodo fuit dominus cum domino meo rege.
sic sit cum salomone. & sublimius
faciat solium eius a solio domini mei regis
dauid. Descendit ergo sadoch sacer-
dos. & nathan propheta. & banaias fi-
lius ioiade. & cerethi. & phelethi.
& imposuerunt salomonem super
mulam regis dauid. & adduxerunt eum
in gyon. Sumpsitque sadoch sacer-
dos cornu olei de tabernaculo. & un-
xit salomonem. & cecinerunt bucina.
& dixit omnis populus. uiuat rex salo-
mon. Et ascendit uniuersa multi-
tudo post eum. & populus canentium tibiis.
& letantium gaudio magno. & in-
sonuit terra a clamore eorum. Audi-
uit autem adonias. & omnes qui inui-
tati fuerant ab eo. Iamque conuiui-
um finitum erat. Sed & ioab audita
uoce tube. ait. Quid sibi uult cla-
mor ciuitatis tumultuantis. Ad-
huc illo loquente. ionathas filius
abiathar sacerdotis uenit. Cui di-
xit adonias. Ingredere. quia uir
fortis es. & bona nuncians. Respon-
ditque ionathan adonie. Nequaquam.
Dominus enim noster rex dauid regem consti-
tuit salomonem. misitque cum eo sadoch
sacerdotem. & nathan prophetam. & banaiam

filiū ioiade. & cerethi. & phele
thi. & imposuerūt eū sup mulā re
gis. unxerūtq; eū sadoch sacerdos
& nathan ppha regē in gyon. & as
cenderūt inde letantes. & insonu
it ciuitas. Hec ē uox quā audistis.
Sed & salomon sedet sup soliū reg
ni. & ingressi serui regis bñdixe
rūt dño nro regi dauid dicentes.
Amplificet ds nom salomonis.
sup nom tuū. & magnificet thro
num ei sup thronū tuū. Et ado
rauit rex dauid in lectulo suo.
insup & hec locutus ē. Benedict
dñs ds isrł. qui dedit hodie se
dentē in solio meo uidentib; ocu
lis meis. Territi sunt g & surrexe
runt oms qui inuitati fuerant
ab adonia. & abiit unusquisq; in
uiā suā. Adonias aūt timens salo
monē. surrexit. & abiit in tabnacu
lū dñi. tenuitq; cornu altaris. Et
nunciauerūt salomoni dicentes.
Ecce adonias timens regē salomo
nē. tenet cornu altaris dicens.
Iuret m hodie rex salomon. qd n
interficiat seruū suū gladio. Dixit
q; salomon. Si fuerit uir bonus.
n cadet ne un quidē capillus ei
in trām. Sin aūt malū inuentum
fuerit in eo. morietr. Misit g rex
salomon. & eduxit eū ab altari.
Et ingressus. adorauit regē salo
monē. Dixitq; ei salomon. Uade in
domū tuā.
II Appropinquauerūt aūt dies dauid ut moreretr. pcepit

q; salomoni filio suo dicens. Ec
ce ego ingredior uiā uniūse trē.
confortare. & esto uir fortis. & ob
serua custodias dñi di tui. ut am
bules in uiis ei. & custodias ceri
monias ei. & pcepta ei. & iudicia.
& testimonia sicut scptum ē in le
ge moysi. ut intelligas uniūsa que
facis. & quocūq; te uerteris. ut con
firmet dñs sermones suos quos
locutus ē de me dicens. Si custo
dierint filii tui uias meas. & am
bulauerint corā me in ūitate in omi
corde suo. & in omi aīa sua. n au
feretur t uir de solio isrł. Tu qq;
nosti que fecerit m ioab filius sar
uie. que fecerit duob; pncipib;
exercitus isrł. abner filio ner. & a
mase filio iether. quos occidit. &
effudit sanguinē belli in pace. &
posuit cruorē plii in balteo suo
qui erat circa lumbos ei. & in cal
ciamto suo qd erat in pedib; ei.
Facies g iuxta sapientiā tuā. & n
deduces caniciē eius pacifice ad in
feros. Sed & filiis berzellai galaa
ditis reddes grām. eruntq; come
dentes in msa tua. Occurrerūt eni
m quando fugiebam a facie absa
lon fratris tui. Habes quoq; apud te
semei filiū gera filii gemini de ba
hurim. qui maledixit m maledic
tione pessima. quando ibam ad
castra. Sed quia descendit m in
occursū cū transirem iordanē. &
iuraui ei p dnm dicens. n te interfi

ciam gladio: tu noli pati eum esse in-
noxium. Vir autem sapiens es: et scies
quid facias ei. deducesque canos eius
cum sanguine ad infernum. Dormi-
uit igitur dauid cum patribus suis: et sepul-
tus est in ciuitate dauid. Dies autem
quibus regnauit dauid super israhel: qua-
draginta anni sunt. In hebron reg-
nauit septem annis: in ierusalem triginta et tribus.
III. Salomon autem sedit super
thronum dauid patris sui: et firma-
tum est regnum eius nimis. Et ingressus est ado-
nias filius agith ad bethsabee ma-
trem salomonis: que dixit ei. Pacifi-
cusne ingressus tuus? Qui respondit.
Pacificus. Addiditque: Sermo mihi est
ad te. Cui ait. Loquere. Et ille.
Tu nosti inquit quia meum erat reg-
num: et me proposuerat omnis israhel sibi
in regem: sed translatum est regnum. et fac-
tum est fratris mei. A domino enim constitu-
tum est ei. Nunc igitur petitionem unam dep-
recor a te: ne confundas faciem meam.
Que dixit ad eum. Loquere. Et il-
le ait. Precor ut dicas salomoni re-
gi: neque enim tibi negare quicquam potest:
ut det mihi abisag sunamitem uxorem.
Et ait bethsabee. Bene ego loquar
pro te regi. Venit igitur bethsabee ad regem
salomonem: ut loqueretur pro adonia.
Et surrexit rex in occursum eius. ado-
rauitque eam: et sedit super thronum suum.
Positusque est thronus matri regis: que se-
dit ad dexteram eius. Dixitque ei. Petitio-
nem unam paruulam ego deprecor a te: ne
confundas faciem meam. Dixitque ei rex.
Pete mater mi: neque enim fas est ut auer-
tam faciem tuam. Que ait. Detur abi-
sag sunamites adonie fratri tuo u-
xor. Responditque rex salomon: et
dixit matri sue. Quare postulas abi-
sag sunamitem adonie? Postula ei
et regnum. Ipse est enim frater meus maior
me: et habet abiathar sacerdotem. et io-
ab filium saruie. Iurauit itaque rex sa-
lomon per dominum dicens. Hec faciat
mihi deus et hec addat: quia contra ani-
mam suam locutus est adonias uerbum hoc.
Et nunc uiuit dominus qui firmauit
me. et collocauit super solium dauid
patris mei: et qui fecit mihi domum sicut
locutus est: quia hodie occidetur ado-
nias. Misitque rex salomon per manum
banaie filii ioiade: qui interfecit eum.
et mortuus est. Abiathar quoque sacer-
doti dixit rex. Vade in anathoth
ad agrum tuum. Es quidem uir mortis:
sed hodie non interficiam te: quia por-
tasti archam domini dei coram dauid pa-
tre meo: et sustinuisti laborem in
omnibus in quibus laborauit pater meus.
Eiecit igitur salomon abiathar ut non
esset sacerdos domini: ut impleretur sermo
domini quem locutus est super domum he-ly in sylo.
IIII. Venit igitur nuncius
ad salomonem quod ioab declinasset
post adoniam: et post se non declinas-
set. Fugit igitur ioab in tabernaculum domini:
et apprehendit cornu altaris. Nun-
tiatumque est regi salomoni. quod fugis-
set ioab in tabernaculum domini: et esset
iuxta altare. Misitque salomon ba-

naiã filiũ ioiadę. dicens. Uade.
interfice eũ. Et uenit banaias ad
tabnaclm dñi: & dixit ei. Hec
dicit rex. Egredere. Qui ait. Non
egrediar: sed hic moriar. Renun
ciauit banaias regi sermonẽ dicens.
Hec locutus ẽ ioab: & hec respon
dit m̃. Dixitq; ei rex. Fac sicut lo
cutus ẽ: & interfice eũ. & sepeli. &
amouebis sanguinẽ innocentẽ q̄
effusus ẽ a ioab. a me. & a domo
pat̃s mei. Et reddat dñs sangui
nẽ ei sup caput ei. quia interfecit
duos uiros iustos. melioresq; se: &
occidit eos gladio. patre meo da
uid ignorante. abner filiũ ner: pn
cipẽ militię isrl: & amasam filiũ
iether. pncipẽ exercit̃ iuda. & re
uertetur sanguis illoꝝ in caput io
ab: & in caput seminis ei in sem
piternum. Dauid autẽ & semini ei.
& domui & throno illius: sit pax
usq; in ęternum a dño. Ascendit ita
q; banaias filius ioiadę: & aggres
sus eũ interfecit. sepultusq; ẽ in domo
sua in deserto. Et constituit rex
banaiã filiũ ioiadę p eo sup exer
citũ: & sadoch sacdotẽ posuit p
Misit quoq; rex. & abiathar. v
uocauit semei: dixitq; ei. Edifi
ca t domũ in ihrlm. & habita ibi:
& ñ egredieris inde huc atq; illuc.
Quacũq; autẽ die egressus fueris.
& transieris torrentẽ cedron. scito
te interficiendũ: sanguis tuus erit
sup caput tuũ. Dixitq; semei regi.

Bonus sermo quẽ audiui. Sicut
locutus ẽ dñs mi rex: sic faciet seru
tuus. Habitauit itaq; semei in ihe
rusalẽ: dieb; multis. Factũ ẽ autẽ
post annos tres: ut fugerent serui
semei ad achis filiũ maachã regẽ
geth. Nunciatũq; ẽ semei: qđ ser
ui ei eẽnt in geth. Et surrexit se
mei: & strauit asinũ suũ. iuitq;
in geth ad achis. ad requirendos
seruos suos: & adduxit eos de geth.
Nunciatũ ẽ autẽ regi salomoni qđ
isset semei in geth de ihrlm: & re
disset. Et mittens uocauit eũ: di
xitq; illi. Nonne testificat̃ sum t
p dñm. & pdixi t. quacũq; die e
gressus fueris huc illucq; scito te
ẽẽ moriturũ: Et respondisti m̃.
Bonus sermo quẽ audiui. Quare
g̃ ñ custodisti iusiurandũ dñi. &
pceptum qđ pceperam t. Dixitq;
rex ad semei. Tu nosti omẽ malũ
cuius t conscium ẽ cor tuũ: qđ fecisti
dauid pat̃ meo. Reddidit t dñs
maliciã tuã in caput tuũ. Et rex
salomon bñdictus: & thronꝰ dauid
erit stabił corã dño usq; in sempit̃
num. Iussit itaq; rex banaię filio
ioiadę: qui ingressus pcussit eũ. &
IIII Confirmatũ ẽ g̃ & mortuus ẽ. vi
regnũ in manu salomonis: & affi
nitate coniunct̃ ẽ pharaoni regi
egypti. Accepit nanq; filiã ei. & ad
duxit in ciuitatẽ dauid: donec
compleret edificans domũ suã. &
domũ dñi. & murũ ihrlm p circuitũ.

At tamen populus immolabat in excel-
sis. Non enim edificatum erat templum
nomini domini usque in diem illum. Dile-
xit autem salomon dominum ambulans
in preceptis dauid patris sui: excepto
quod in excelsis immolabat. et accen-
Abiit itaque debat thymiamata. VII.
in gabaon: ut immolaret ibi. Il-
lud quippe erat excelsum maximum.
Mille hostias in holocaustum obtu-
lit salomon: super altare illud in ga-
baon. Apparuit autem dominus salomo-
ni per somnium nocte dicens. Postula
quod uis: ut dem tibi. Et ait salomon.
Tu fecisti cum seruo tuo dauid pa-
tre meo misericordiam magnam: sicut am-
bulauit in conspectu tuo in uerita-
te et iusticia. et recto corde tecum.
Custodisti enim ei misericordiam tuam
grandem: et dedisti ei filium sedentem
super thronum eius. sicut est hodie. Et
nunc domine deus. tu regnare fecisti ser-
uum tuum pro dauid patre meo. Ego
sum autem puer paruus: et ignorans
egressum et introitum meum. Et seruus
tuus in medio est populi quem elegisti.
populi infiniti: qui numerari et suppu-
tari non potest pre multitudine. Da-
bis ergo seruo tuo cor docibile. ut iu-
dicare possit populum tuum: et discer-
nere inter bonum et malum. Quis enim
iudicare poterit populum istum? populum tu-
um hunc multum. Placuit ergo ser-
mo coram domino: quod salomon huius-
cemodi rem postulasset. Et dixit
dominus salomoni. Quia postulasti
uerbum hoc. et non petisti dies multos.
nec diuitias. aut animas inimicorum
tuorum: sed postulasti tibi sapientiam
ad discernendum iudicium: ecce feci
tibi secundum sermones tuos. et dedi tibi cor
sapiens et intelligens: in tantum ut
nullus ante te similis tui fuerit. nec
post te surrecturus sit. Sed et hec que
non postulasti dedi tibi: diuitias scili-
cet et gloriam: ut nemo fuerit similis
tui in regibus cunctis retro diebus.
Si autem ambulaueris in uiis meis. et
custodieris precepta mea. et manda-
ta mea sicut ambulauit pater tuus:
longos faciam dies tuos. Igitur eui-
gilauit salomon: et intellexit quod
esset somnium. Cumque uenisset ihe-
rusalem: stetit coram archa federis domini:
et obtulit holocausta. et fecit uic-
timas pacificas: et grande conui-
uium uniuersis famulis suis. VIII.
Tunc uenerunt due mulieres me-
retrices ad regem: steteruntque coram eo.
Quarum una ait. Obsecro mi domine:
ego et mulier hec habitabamus in do-
mo una: et peperi apud eam in cubi-
culo. Tertia autem die postquam ego pe-
peri: peperit et hec. Et eramus simul:
nullusque alius in domo nobiscum ex-
ceptis nobis duabus. Mortuus est autem
filius mulieris huius nocte: dormi-
ens quippe oppressit eum. Et consur-
gens intempesta noctis silentio. tu-
lit filium meum de latere meo ancille
tue dormientis. et collocauit in si-
nu suo: suum autem filium qui erat mor-

tuus. posuit in sinu meo. Cumq;
surrexissem mane. ut darem lac fi
lio meo: apparuit mortuus. Quē
diligentius intuens clara luce: de
ꝓhendi nō eē meū quē genueram.
Respondit q; altā mulier: Non est
ita. sed filius tuus mortuus ē. mꝰ
aūt uiuit. E contrario illa dicebat.
Mentiris. Filius quippe mꝰ uiuit:
& filius tuus mortuus ē. Atq; in
hunc modū: contendebant corā re
ge. Tunc rex ait. Hęc dicit. filius
mꝰ uiuit. & filius tuus mortuus ē:
& ista respondet. nō. sed filius tuus
mortuus ē. mꝰ aūt uiuit. Dixit ḡ
rex. Afferte m̄ gladiū. Cumq; at
tulissent gladiū corā rege: ait. Di
uidite infantē uiuū in duas par
tes: & date dimidiā partē uni. et
dimidiā partē altī. Dixit autē mu
lier cuī filius erat uiuū ad regem.
Cōmota sunt quippe uiscera eius
sup filio suo. Obsecro dn̄e. date il
li infantē uiuū: & nolite interficere
eū. E contrario illa dicebat. Nec m̄
nec t̄ sit: sed diuidat̄. Respondit
rex: & ait. Date huic infantē uiuū.
& nō occidat̄: hęc ē enim mat̄ eius.
Audiuit itaq; omīs isrł iudiciū.
qd̄ iudicasset rex: & timuer̄t regē.
uidentes sapientiā dī eē in eo ad fa
IIII ciendū iudiciū. Erat aūt rex sa
lomon regnans sup omnē isrł. Et
hi ṗncipes quos habebat. Azarias
filius sadoch sacdos. helyoreb & ha
ia filii sesa scbę. Iosaphath filius a
bilud a cōmentariis. Banaias fili
ioiadę sup exercitū. Sadoch aūt &
abiathar sacdotes. Azarias filius
nathan: sup eos qui assistebant regi.
Zabud filius nathan sacdos ami
cus regis: & hyasar ꝓpositus domꝰ:
& adoniram filius abda sup tributa.
Habebat aūt salomon duodecim
ꝓfectos sup omnē isrł: qui ꝑbebant
annonā regi. & domui eī. Per sin
gulos enī mses in anno: singli neces
saria ministrabant. Et hęc nomi
na eoꝝ. Benhur in monte effraim:
bendechar in maches. & in sale
bim. & in bethsames. & in helon
bethanon. Beneseth in araboth: ip
sius erat soccho. & omīs t̄ra epher.
Benab in adab. cuī omīs nepthad
dor. thapheth filiā salomonis habebat
uxorē. Bana filius ahilud regebat
thanach. & magedo. & uniuersam beth
san. quę ē iuxta sarthana. subt̄ ie
zrahel. a bethsan usq; abelmeulae
regione zecl maan. Bengaber in
ramoth galaad habebat auothiair
filii manassę in galaad. Ipse p̄erat
in omī regione argob. quę ē in ba
san: sexaginta ciuitatib; magnis
atq; muratis: que habebant seras
ereas. Abinadab filius addo p̄erat
in manaim: achimaas in neptalim.
sed & ipse habebat basemath filiā
salomonis in coniugio. Baana fi
lius husi in aser: & in balod: iosa
phath filius pharue in ysachar: se
mei filius hela in beniamin: gaber

filius suri in tra galaad. in tra se/
on regis amorrei. & og regis basan:
sup omnia que erant in illa tra.
Iuda & isrl innumabiles sicut ha/
rena maris in multitudine. come/
dentes & bibentes atq; letantes. Sa/
lomon aut erat in ditione sua:
habens omnia regna a flumine
trę philistim. usq; ad tminum e/
gypti offerentiu sibi muna. & ser/
uientiu sibi cunctis dieb; uitę ei.
Erat aut cibus salomonis p dies
singlos: tginta chori simile. & se/
xaginta chori farine. Dece boues
pingues. & uiginti boues pascuales.
& centu arietes: excepta uenatione
ceruoru. caprearu. atq; bubaloru. &
auiu altiliu. Ipse enī obtinebat
omne regione que erat trans flu/
men quasi athabsa usq; gazam.
& cunctos reges illaru regionu: &
habebat pace ex omi parte in cir/
cuitu. Habitabatq; iudas & isrl
absq; timore ullo unusquisq; sub
uite sua. & sub ficu sua. a dan usq;
bersabee: cunctis dieb; salomo/
nis. Et habebat salomon quadra/
ginta milia psepia equoru curri/
lium: & duodecim milia eques/
triu. Nutriebantq; eos supradicti
regis pfecti: sed & necessaria mense
regis salomonis cu ingenti cura
pbebant in tempe suo. Ordeum
quoq; & paleas equoru & iumtoru:
deferebant in locu ubi erat rex
iuxta constitutu sibi. Dedit qq;
ds sapientia salomoni & pruden/
tia multa nimis. & latitudine cor/
dis: quasi arena que e in litore
maris. Et pcedebat sapientia sa/
lomonis sapientia omniu orien/
taliu. & egyptioru: & erat sapien/
tior cunctis hominib; sapientior
ethan ezraite. & eman. & chalcal.
& dorda filiis maol: & erat no/
minat in uniusis gentib; p circui/
tu. Locutus e quoq; salomon tria
milia parabolas: & fuert carmina
ei quinq; milia. & disputauit sup
lignis a cedro que e in libano usq;
ad ysopu que egreditur de parie/
te: & disseruit de iumtis & uolu/
crib; & reptilib; & piscib; Et ue/
niebant de cunctis plis ad audi/
enda sapientia salomonis: & ab
uniusis regib; tre qui audiebant
sapientia ei. viii.

V

Misit quoq;
hyram rex tyri seruos suos ad
salomone. Audiuit eni qd ipsu
unxissent rege p patre ei qui ami/
cus fuerat hyram dauid omi tpe.
Misit aut & salomon ad hyram
dicens. Tu scis uoluntate dauid
patris mei: & quia n potuerit edifi/
care domu nomini dni di sui ppt
bella imminentia in circuitu do/
nec daret dns eos sub uestigio pe/
dum ei. Nunc aut requie dedit
ds mis mi p circuitu: & n e sathan.
neq; occursus malus. Qua ob re
cogito edificare templu nomini
dni di mei: sicut locut e dns da/

uid patri meo dicens. Filius tuus
quem dabo pro te super solium tuum: ip-
se edificabit domum nomini meo.
Precipe ergo ut precidant michi cedros li-
bani: et servi mei sint cum servis
tuis. Mercedem autem servorum tuorum
dabo tibi quamcumque petieris. Scis enim:
quoniam non est in populo meo vir qui nove-
rit ligna cedere sicut sydonii.
Cum ergo audisset hyram verba sa-
lomonis: letatus est valde. et ait. Be-
nedictus dominus deus hodie: qui dedit
david filium sapientissimum super po-
pulum hunc plurimum. Et misit hy-
ram ad salomonem dicens. Audivi
quecumque mandasti michi. Ego faciam
omnem voluntatem tuam: in lignis ce-
drinis et abiegnis. Servi mei de-
ponent ea de libano ad mare: et
ego componam ea in ratibus in ma-
ri. usque ad locum quem significaveris michi:
et applicabo ea ibi. et tu tolles ea:
prebebisque necessaria michi. ut detur cibus
domui mee. Itaque hyram dabat
salomoni ligna cedrina et abieg-
na: iuxta omnem voluntatem eius. Sa-
lomon autem prebebat hyram vigin-
ti milia choros tritici in cibum domui
eius: et viginti choros purissimi o-
lei. Hec tribuebat salomon hyram
per annos singulos. Dedit quoque dominus
sapientiam salomoni. sicut locutus
est ei: et erat pax inter hyram et salo-
monem: et percusserunt ambo fedus. Ele-
gitque rex salomon operarios de omni
israel: et erat indictio triginta milia
virorum. Mittebatque eos in libanum
decem milia per menses singulos vicis-
sim: ita ut duobus mensibus essent in
domibus suis. Et adoniram erat
super huiuscemodi indictionem. Fuerunt-
que salomoni septuaginta milia eorum
qui onera portabant: et octogin-
ta milia latomorum in monte: absque
prepositis qui preerant operibus singulis
numero trium milium: et trecentorum preci-
pientium populo. et his qui faciebant
opus. Precepitque rex ut tollerent
lapides grandes. lapides preciosos
in fundamentum templi. et quadra-
rent eos: quos dolaverunt cementarii
salomonis. et cementarii hyram. Por-
ro biblii preparaverunt ligna et lapi-
des: ad edificandam domum. x.

VI Factum est ergo quadringentesimo
et octogesimo anno egressionis fi-
liorum israel de terra egypti: in anno
quarto mense zio. ipse est mensis se-
cundus. regis salomonis super israel: e-
dificare cepit domum domino. Domus
autem quam edificabat rex salomon
domino: habebat sexaginta cubitos in
longitudine. et viginti cubitos in
latitudine: et triginta cubitos in al-
titudine. Et porticus erat ante tem-
plum. viginti cubitorum longitudinis.
iuxta mensuram latitudinis templi:
et habebat decem cubitos latitudinis.
ante faciem templi. Fecitque in templo.
fenestras obliquas: et edificavit super
parietes templi tabulata per gyrum
in parietibus domus per circuitum templi.

& oraculi. & fecit lat'a in circuitu.
Tabulatũ qd subterius erat qnq; cu
bitos habebat latitudinis. & mediũ
tabulatũ sex cubitoꝝ latitudinis.
& t'tium tabulatũ septẽ habens cu
bitos latitudinis. Trabes aũt po
suit in domo p circuitũ forinsecus.
ut ñ hererent muris templi. Do
mus aũt cũ edificaret' lapidib; de
dolatis atq; pfectis edificata ẽ. et
malleus & securis. & omẽ ferram
tũ ñ sunt audita in domo cũ edi
ficaret'. Ostium lat'is mediũ in pa
riete erat dom dext'e. & p cocleã
ascendebant in mediũ cenaculũ.
& a medio in t'tium. Et edifica
uit domũ. & consũmauit eã. Te
xit quoq; domũ laquearib; cedri
nis. & edificauit tabulatũ sup om
nẽ domũ qnq; cubitis altitudinis.
& opuit eã lignis cedrinis. xi.
Et factus ẽ sermo dñi ad salomo
nem dicens. Dom hec quã edificas.
si ambulaũis in pceptis meis. & iu
dicia mea feceris. & custodieris oĩa
mãdata mea gdiens p ea. firmabo ser
monẽ meũ t. quẽ locutus sum ad
dauid patrẽ tuũ. & habitabo in me
dio filioꝝ isrl. & ñ derelinquam po
pulũ meũ isrl. Igit' edificauit salo
mon domũ. & consũmauit eã. Et
edificauit parietes dom intrinsecus.
tabulatis cedrinis. A pauimto do
mus usq; ad sũmitatẽ parietũ. et
usq; ad laquearia opuit lignis in
trinsecus. & texit pauimtũ dom ta
bulatis abiegnis. Edificauitq; ui
ginti cubitoꝝ ad posteriorẽ partẽ tẽ
pli tabulata cedrina a pauimto
usq; ad supiora. & fecit interiorẽ do
mũ oraculi in sanctũ sanctoꝝ. Por
ro quadraginta cubitoꝝ erat ipsũ
templũ p forib; oraculi. & cedro om
nis domus uestiebat' intrinsecus. ha
bens tornaturas suas. & iuncturas
fabrefactas. & celaturas eminentes.
Omnia cedrinis tabulis uestiebant'.
nec omnino lapis apparere poterat
in pariete. Oraclm aũt in medio
dom in interiore parte fecerat. ut
poneret' ibi archa fedis dñi. Porro
oraclm habebat uiginti cubitos lon
gitudinis. & uiginti cubitos lati
tudinis. & uiginti cubitos altitu
dinis. Et opuit illud atq; uestiuit
auro purissimo. Sed & altare ues
tiuit cedro. Domũ aũt ante oracu
lũ opuit auro purissimo. & affi
xit laminas clauis aureis. Nichilq;
erat in templo. qd ñ auro tegeret'.
Sed & totũ altare oraculi texit auro.
Et fecit in oraclo duo cherubin
de lignis oliuaꝝ. decẽ cubitoꝝ al
titudinis. Quinq; cubitoꝝ ala che
rub una. & quinq; cubitoꝝ ala che
rub alt'a. id ẽ decẽ cubitos habentes
a sũmitate ale. usq; ad alt'ius ale
sũmitatẽ. Decẽ quoq; cubitoꝝ erat
cherub. scds. mensura pari. Et opus
unũ erat in duob; cherubin. id ẽ
altitudinẽ habebat un cherub de
cẽ cubitoꝝ. & cherub similit' scds.

Posuitq; cherubin in medio tem
pli interioris. Extendebant aut̄ a
las suas cherubin: & tangebat ala
una pariete̅: & ala cherub sc̄di
tangebat parietē alterum. Alę aut̄
altę: in media parte templi se in
uicē contingebant. Texit quoq;
cherubin auro: & om̄s parietes
templi p̄ circuitū sculpsit uariis
celaturis. & torno. Et fecit in eis
cherubin & palmas. & picturas
uarias: quasi p̄minentes de parie
te & egredientes. Sed & pauimen
tum dom̄ texit auro intrinsecus &
extrinsecus. Et in ingressu oraculi
fecit ostiola de lignis oliuarū. pos
tesq; angulorū q̄nq;: & duo ostia
de lignis oliuarū: & sculpsit in eis
picturas cherubin. & palmarū spe
cies. & anaglipha ualde p̄minen
tia. & texit ea auro: & op̄uit tam
cherubin quā palmas. & cetā auro.
Fecitq; in introitu templi postes de
lignis oliuarū quadrangulatos: &
duo ostia de lignis abiegnis alt̄in
secus: & utrumq; ostium duplex
erat. & se inuicē tenens aperiebatur.
Et sculpsit cherubin: & palmas.
& celaturas ualde eminentes. Ope
ruitq; omnia laminis aureis: ope
quadro ad regulā. Et ędificauit
atrium interius trib; ordinib; lapidū
politorū: & uno ordine lignorū ce
dri. Anno quarto fundata ē do
mus in mense zio: & in anno un
decimo mense bul. ipse ē mensis oc
tauus: p̄fecta ē domus in omī ope
suo. & in uniusis utensilib;: ędifi
VII cauitq; eā annis septē. Domū aut̄
suā ędificauit salomon tredecim
annis: & ad p̄fectum usq; p̄duxit.
Edificauit quoq; domū sal xu.
tus libani centū cubitorū longitu
dinis. & q̄nquaginta cubitorū la
titudinis: & t̄ginta cubitorū altitu
dinis: & quatuor deambulacra
int̄ colū nas cedrinas. Ligna q̄ppe
cedrina exciderat in colum nas:
& tabulatis cedrinis uestiuit totā
camerā. quę quadraginta & q̄nq;
colū nis sustentabatur. Unus aut̄
ordo habebat colū nas q̄ndecim.
contra se inuicē positas. & e regione
se respicientes. ęquali spacio int̄ co
lum nas: & sup colum nas qua
drangulata ligna. in cunctis ęqua
lia. Et porticū colum narū fecit
q̄nquaginta cubitorū longitudinis:
& t̄ginta cubitorū latitudinis. Et
altam porticū in faciē maioris por
ticus: & colum nas. & epistilia sup
colum nas fecit. Porticū quoq;
soliī in qua t̄bunal ē fecit. & texit
lignis cedrinis a pauimto usq; ad
sūmitatē: & domuncla in qua se
deretur ad iudicandū erat in me
dia porticu simili ope. Domū q̄q;
fecit filię pharaonis. quā uxorē
duxerat salomon tali ope. quali
& hanc porticū: omīa lapidib; p̄
ciosis: qui ad normā quandā atq;
mensurā. tam intrinsecus quā ex

trinsecus. serrati erant a fundamento usq; summitatem parietum. & intrinsecus usq; ad atrium mai. Fundamenta aut de lapidib; p̄ciosis. lapidib; magnis. decem siue octo cubitorum. & desup lapides p̄ciosi equalis mensure secti erant. similit̄q; de cedro. Et atrium mai rotundum. trium ordinum de lapidib; sectis. & unius ordinis de dolata cedro. necn̄ & in atrio dom̄ dn̄i interiori. & in porticu domus. xiii.

Misit quoq; rex salomon. & tulit hyram de tyro filium mulieris uidue de tribu neptalim. patre tyrio. artificem erarium. plenum sapientia & intelligentia. & doctrina ad faciendum omne opus ex ere. Qui cum uenisset ad regem salomonem. fecit omne opus eius. Et finxit duas columpnas ereas. decem & octo cubitorum altitudinis columpnam unam. & linea xii. cubitorum ambiebat columpnam utraq; Duo quoq; capitella fecit que ponerent sup capita columpnarum fusilia ex ere. quinq; cubitorum altitudinis capitellum unum. & quinq; cubitorum altitudinis capitellum alterum. & quasi in modum retis & catenarum sibi inuicem miro ope contextarum. Utrumq; capitellum columpnarum fusile erat. Septena uersuum retiacula in capitello uno. & septem retiacula in capitello altero. Et p̄fecit columpnas. & duos ordines p circuitum retiaculorum singulorum. ut tegerent capitella que erant sup summitatem malogranatorum. Eodem m̄ fecit & capitello secundo. Capitella aut que erant sup capita columpnarum quasi ope lilii fabricata erant in porticu quatuor cubitorum. & rursum alia capitella in summitate columpnarum desup iuxta mensuram columpne. contra retiacula. Malogranatorum aut ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi. Et statuit duas columpnas in porticu templi. Cumq; statuisset columpnam dextram. uocauit eam nomine iachin. Similit̄ erexit columpnam secundam. & uocauit nom̄ eius booz. Et sup capita columpnarum opus in modum lilii posuit. Perfectumq; ē opus columpnarum. Fecit quoq; mare fusile. decem cubitorum a labio usq; ad labium rotundum in circuitu. quinq; cubitorum altitudo eius. Et resticula triginta cubitorum cingebat illud p circuitum. & sculptura sup labium circuibat illud. decem cubitis ambiens mare. Duo ordines sculpturarum histriatarum erant fusiles. & stabant sup duodecim boues. E quib; tres respiciebant ad aquilonem. & tres ad occidentem. & tres ad meridiem. & tres ad orientem. & mare sup eos desup erat. quorum posteriora uniuersa intrinsecus latitabant. Grossitudo aut luteris trium unciarum erat. labiumq; eius quasi labium calicis. & folium repandi lilii. Duo milia batos capiebat. & tria milia metretas. Et fecit bases decem eneas. Quatuor cubitorum

longitudinis bases singlas: & qua
tuor cubitorum latitudinis. & trium
cubitorum altitudinis: & ipsum opus
basium interrasile. & sculpture inter
iuncturas: & inter coronulas. & plec
tas. leones & boves & cherubin: et
inter iuncturas similiter desuper. & subter
leones & boves. quasi lora ex ere de
pendentia. Et quatuor rote per bases
singlas: & axes erei. Et per quatuor
partes quasi humeruli subter luterem
fusiles: contra se invicem respectan
tes. Os quoque luteris intrinsecus erat
in capitis summitate: & quod forinse
cus apparebat unius cubiti erat totum
rotundum. pariterque habebat unum
cubitum & dimidium. In angulis au
tem columpnarum varie celature erant:
& media inter columpnia quadrata
non rotunda. Quatuor quoque rote
que per quatuor angulos basis e
rant: coherebant subter basim. Una
rota habebat altitudinis cubitum &
semis. Tales autem & rote erant: qua
les solent in curru fieri. Et axes
earum ~~& rote~~. & radii. & canti. & mo
dioli: omnia fusilia. Nam & hu
meruli illi quatuor: per singlos an
gulos basis unius ex ipsa basi fusiles
& coniuncti erant. In summitate
autem basis erat quedam rotunditas
unius & dimidii cubiti: ita fabre
facta ut luter desuper imponi pos
sit. habens celaturas suas. & sculp
turas varias ex semetipsa. Sculp
sit quoque in tabulatis illis que erant

in angulis ex ere. cherubin & leo
nes. & palmas. quasi in similitudi
nem stantis hominis: ut non celata. sed
apposita per circuitum viderentur. In
hunc modum fecit decem bases: fusu
ra una & mensura. sculpturaque consi
mili. Fecit quoque decem luteres ene
os. Quadraginta batos capiebat
luter unus: eratque quatuor cubitorum.
Singlosque luteres per singlas id est
decem bases posuit: & constituit de
cem bases. quinque ad dexteram partem
templi. & quinque ad sinistram. Ma
re autem posuit ad dexteram partem
templi: contra orientem ad meridiem.
Fecit quoque hyram lebetas. & scu
tras. & amulas: & perfecit omne opus
regis salomonis in templo domini.
Columpnas duas. & funiculos ca
pitellorum super capitella columpnarum
duos: & retiacula duo ut operirent
duos funiculos qui erant super capi
ta columpnarum. & malogranata qua
draginta in duobus retiaculis: duos
versus malogranatorum in retiaculis sin
gulis. ad operiendos funiculos capi
tellorum qui erant super capita colum
pnarum. & bases decem. & luteres decem
super bases: & mare unum. & boves
duodecim subter mare: & lebetas.
& scutras. & amulas. Omnia vasa
que fecit hyram regi salomoni in
domo domini de auricalco erant. et
in campestri regione iordanis fu
dit ea rex in argillosa terra. inter so
choth et sarthan: & posuit salomon

omnia uasa. Propter multitudinem
autem nimiam: non erat pondus eris.
Fecitque salomon omnia uasa in
domo domini. Altare aureum. et mensam
super quam ponerentur panes propositionis
auream: et candelabra aurea quinque
ad dexteram et quinque ad sinistram
ex auro puro contra oraculum. et quasi
lilii flores. et lucernas desuper au-
reas. et forcipes aureos: et hydrias.
et fuscinulas. et fialas. et mortario-
la. et thuribula de auro purissi-
mo. et cardines ostiorum domus interio-
ris sancti sanctorum. et ostiorum domus
templi ex auro erant. Et perfecit omne
opus quod faciebat salomon in do-
mo domini: et intulit que sanctifica-
uerat dauid pater eius. argentum et au-
rum et uasa: reposuitque in thesauros
Tunc congre ſ domus domini. xiiii.
gati sunt omnes maiores natu israel
cum principibus tribuum. et duces fa-
miliarum filiorum israel ad regem salomo-
nem in ierusalem: ut deferrent archam
federis domini de ciuitate dauid. id est
de syon. Conueneruntque ad regem salo-
monem uniuersus israel in mense bethanim.
in sollempni die: ipse est mensis septimus.
Veneruntque cuncti senes ex israel: et
tulerunt archam sacerdotes. et portauerunt
archam domini. et tabernaculum federis. et om-
nia uasa sanctuarii que erant in
tabernaculo domini: et ferebant ea sacer-
dotes et leuite. Rex autem salomon
et omnis multitudo israel que conue-
nerat ad eum gradiebatur cum illo an-

VIII

te archam: et immolabant oues et
boues absque estimatione et numero.
Et intulerunt sacerdotes archam federis
domini in locum suum. in oraculum templi.
in sanctum sanctorum: subter alas che-
rubin. Siquidem cherubin exten-
debant super arche locum alas: et pro-
tegebant archam et uectes eius desuper.
Cumque eminerent uectes. et appa-
rerent summitates eorum foris sanctua-
rium ante oraculum: non apparebant
ultra extrinsecus. Qui et fuerunt ibi:
usque in presentem diem. In archa autem
non erat aliud. nisi due tabule la-
pidee quas posuerat in ea moyses in
oreb: quando pepigit fedus dominus
cum filiis israel. cum egrederentur
de terra egypti. Factum est autem cum ex-
issent sacerdotes de sanctuario. nebu-
la impleuit domum domini: et non pote-
rant sacerdotes stare et ministrare propter
nebulam. Impleuerat enim gloria domini do-
mum domini. Tunc ait salomon. Dominus
dixit: ut habitaret in nebula. Edi-
ficans edificaui domum in habita-
culum tuum: firmissimum solium tuum in
sempiternum. Conuertitque rex faciem
suam: et benedixit omni ecclesie israel. Omnis
enim ecclesia israel stabat. Et ait salo-
mon. Benedictus dominus deus israel. qui lo-
cutus est ore suo ad dauid patrem meum: et
in manibus eius perfecit dicens. A die qua
eduxi populum meum israel de egypto:
non elegi ciuitatem de uniuersis tribubus
israel ut edificaretur domus. et esset nomen
meum ibi: sed elegi dauid ut esset super

ppl̄m meū isrl̄. Voluitq; dauid pat̄
m̄s edificare domū nomini dn̄i dī
isrl̄. & ait dn̄s ad dauid patrē meū.
Qd̄ cogitasti in corde tuo edificare
domū nomini meo bene fecisti. hoc
ipsum mēte tractans. Ueruntamē tu
n̄ edificabis mi domū. sed filius tu
us qui egredietr de renib; tuis. ipse
edificabit domū nomini meo. Con
firmauit dn̄s suū sermonē. quē
locutus ē. Stetiq; p dauid patre me
o. & sedi sup thronū isrl̄ sicut lo
cutus ē dn̄s. & edificaui domū no
mini dn̄i dī isrl̄. & constitui ibi lo
cum arche in qua fedus ē dn̄i. qd̄
pcussit cum patrib; nr̄is quando e
gressi sunt de t̄ra egypti. XV.
Stetit aut̄ salomon ante altare
domini in conspectu ecclē isrl̄. et
expandit man̄s suas in celū. & ait.
Dn̄e dš isrl̄. n̄ ē similis tui dš in ce
lo desup. & sup t̄ram deorsum. q
custodis pactum & misericordiam cū ser
uis tuis. qui ambulant coram te in
toto corde suo. qui custodisti ser
uo tuo dauid patri meo que locu
tus es ei. Ore locutus es. & manib;
pfecisti. ut hec dies pbat. Nunc g
dn̄e dš isrl̄. conserua famulo tuo
dauid patri meo. que locutus es ei
dicens. Non auferetr de te uir corā
me qui sedeat sup thronū isrl̄. ita
tamē si custodierint filii tui uiā su
am. ut ambulent corā me sicut tu
ambulasti in conspectu meo. Et
nunc dn̄e dš isrl̄ firment uba

que locutus es seruo tuo dauid pat̄
meo. Ergo ne putandū ē qd̄ uere
dš habitet sup t̄ram. Si enim ce
lum. & celi celoꝝ te cape n̄ possunt.
quantomagis domus hec quā edi
ficaui t. Sed respice ad orationē ser
ui tui. & ad pces ei. Dn̄e dš m̄s au
di hymnū. & orationē quā seruꝰ tu
us orat corā te hodie. ut sint ocli
tui apti sup domū hanc nocte et
die. sup domū de qua dixisti. e
rit nom̄ meū ibi. ut exaudias ora
tionē ~~meā~~ quā orat ad te seruꝰ tu
us in loco isto. ut exaudias depca
tionē serui tui. & ppli tui isrl̄. qd̄
cumq; orauerint in loco isto. & exaudiē
in loco habitacli tui in celo. & cū
exaudieris ppitius eris. Si pecca
uerit homo in pximo suo. & ha
buerit aliqd̄ iuramētū quo teneat
astrictus. & uenerit ppter iuramētū co
ram altari tuo in domū tuā. tu
exaudies in celo. & facies. & iudi
cabis seruos tuos. condempnans
impiū. & reddens uiā suā sup ca
put eius. iustificansq; iustū. & retri
buens ei scd̄m iusticiā suā. Si fuge
rit pp̄ls tuus isrl̄ inimicos suos. qa
peccaturus ē t. & agentes penitentiā
& confitentes nomini tuo uenerint. & o
rauerint. & depcati te fuerint in do
mo hac. exaudi in celo. & dimitte
peccatū ppli tui isrl̄. & reduc eos in
t̄ram quā dedisti patrib; eoꝝ. Si clau
sum fuerit celū. & n̄ pluerit ppter
peccata eoꝝ. & orantes in loco isto.

penitentiā egerint nomini tuo.
& a peccatis suis conuersi fuerint ꝓpt
afflictionē suā: exaudi eos ī celo &
dimitte peccatū seruoꝝ tuoꝝ et
ppli tui isrl: & ostende eis uiā bo
nam ꝑ quā ambulent & da plu
uiā sup t̄ram tuā. quā dedisti po
pulo tuo in possessionē. Fames
si oborta fuerit in t̄ra. aut pesti
lentia. aut corrupt⁹ aer. aut eru
go. locusta. ul rubigo. & afflixerit
eū inimic⁹ ei⁹ portas obsidens.
omīs plaga. uniūsa infirmitas. cūc
ta deuotatio. & inp̄catio que acci
derit omī homini. de pplo tuo isrl:
si quis cognou̾it plagā cordis sui
& expanderit man⁹ suas in domo
hac: tu exaudies in celo. in loco ha
bitationis tue & repꝓpitiaberis & fa
cies: ut des unicuiq; sc̄dm omīs ui
as suas sicut uideris cor ei⁹ quia
tu nosti solus cor omniū filioꝝ ho
minū: ut timeant te cunctis dieb;
quib; uiuunt sup faciē t̄re quā de
disti patrib; nr̄is. Insup & alienigena
qui n̄ ē de pplo tuo isrl. cū uenerit
de t̄ra longinqua ꝓpt nom̄ tuū
audiet̄ enim nom̄ tuū magnū. et
man⁹ tua fortis. & brachiū tuū exten
tum ubiq;: cū uen̾it ḡ. & orau̾it in
loco hoc. tu exaudies in celo. in fir
mamēto habitaculi tui & facies omīa
ꝑ quib; inuocau̾it te alienigena.
ut discant uniūsi ppli t̄raꝝ nom̄ tu
um timere. sicut ppls tuus isrl: &
ꝓbent quia nom̄ tuū inuocatū ē

sup domū hanc quā edificaui.
Si egressus fuerit ppls tuus ad bel
lum contra inimicos suos ꝑ uiā q̊
cumq; miseris eos orabunt te con
tra uiā ciuitatis quā elegisti. & con
tra domū quā edificaui nomini
tuo: & exaudies
in celo orationes & p̄ces eoꝝ & faci
es iudiciū eoꝝ. Q̇d si peccau̾int t̄
n̄ ē enim homo qui n̄ peccet: & irat̄
tradideris eos inimicis suis. & cap
tiui ducti fuerint in t̄ra inimicoꝝ
longe ul ꝓpe. & egerint penitentiā
in corde suo in loco captiuitatis. &
conūsi dep̄cati te fuerint in capti
uitate sua dicentes. peccauim⁹. iniq;
egim⁹. impie gessim⁹. & reūsi fuerint
ad te in uniūso corde suo. & tota
anima sua. in t̄ra inimicoꝝ suoꝝ
ad quā captiui ducti fuerint. & o
rau̾int te contra uiā t̄re sue quā de
disti patrib; eoꝝ. & ciuitatis quā ele
gisti. & templi qd̄ edificaui nomi
ni tuo. tu exaudies in celo in fir
mamēto soliī tui orationes eoꝝ & p̄
ces eoꝝ: & facies iudiciū eoꝝ & ꝓpi
tiaberis pplo tuo qui peccauit tibi.
& omīb; iniquitatib; eoꝝ quib; p̄
uaricati sunt in te: & dabis mise
ricordiā corā eis qui eos captiuos
habuerint. ut misereant̄ eis. Ppls
enim tuus ē. & hereditas tua. quos
eduxisti de t̄ra egypti. de medio for
nacis ferree ut sint oculi tui apti
ad dep̄cationē serui tui. & ppli tui
isrl: & exaudies eos in uniūsis ꝑ

quib; inuocauerint te. Tu enim
separasti eos tibi in hereditatem de
uniuersis populis terre: sicut locutus
es per moysen seruum tuum. quando
eduxisti patres nostros de egypto.

Factum est autem cum dne ds nr. XVI.
cum complesset
salomon orans dnm omnem orati-
onem et deprecationem hanc: surre-
xit de conspectu altaris dni.
Utrumq; enim genu in terram fixe-
rat: et manus expanderat ad celum.
Stetit ergo: et benedixit omni ecclesie isrl
uoce magna dicens. Benedictus do-
minus ds isrl qui dedit requiem populo
suo isrl: iuxta omnia que locutus est.
Non cecidit ne unus quidem sermo
ex omnib; bonis que locutus est per
moysen seruum suum. Sit dns ds noster
nobiscum. sicut fuit cum patrib; nris.
non derelinquens nos. neq; despici-
ens: sed inclinet corda nra ad se.
ut ambulemus in uniuersis uiis eius. et
custodiamus mandata eius. et cerimo-
nias. et iudicia. quecumq; manda-
uit patrib; nris: et sint sermones mei
isti quib; deprecatus sum coram dno
appropinquantes dno do nro die ac
nocte. ut faciat iudicium seruo suo
et populo suo isrl. per singulos dies: ut
sciant omnes populi terre. quia dns ipse
est ds. et non est alius absq; eo. Sit quoq;
cor nrm perfectum cum dno do nro:
ut ambulemus in decretis eius. et cus-
todiamus mandata eius sicut et hodie.
Igitur rex et omnis cum eo po- XVII.
pulus immolabant uictimas co-
ram dno. Mactauitq; salomon
hostias pacificas: quas immolauit
dno. Boum uiginti duo milia.
ouium centum uiginti milia: et dedi-
cauerunt templum dni rex et filii isrl.
In die illa sanctificauit rex medium
atrii: quod erat ante domum dni. Fe-
cit quippe ibi holocaustum et sacri-
ficium. et adipem pacificorum: quia al-
tare ereum quod erat coram dno minus
erat. et capere non poterat holocausta
et sacrificium. et adipem pacificorum.
Fecit ergo salomon in tempore illo fes-
tiuitatem celebrem. et omnis isrl cum eo
multitudo magna. ab introitu emath
usq; ad riuum egypti coram dno do
nro septem dieb; et septem dieb; id est
quatuordecim dieb; et in die octa-
ua dimisit populum. Qui benedicentes
regi. profecti sunt in tabernacula sua:
letantes et alacri corde super omnib;
bonis que fecerat dns dauid seruo
suo. et isrl populo suo. XVIII.

IX Factum est autem cum perfecisset salo-
mon edificium domus dni. et edificium
regis. et omne quod optauerat et uolue-
rat facere: apparuit ei secundo dns. si-
cut apparuerat ei in gabaon. Di-
xitq; dns ad eum. Exaudiui oratio-
nem tuam. et deprecationem tuam: quam de-
precatus es coram me. Sanctificaui do-
mum hanc quam edificasti. ut ponerem
nomen meum ibi in sempiternum: et e-
runt oculi mei et cor meum ibi cunc-
tis dieb; Tu quoq; si ambulaueris

coram me. sicut ambulauit pater
tuus in simplicitate cordis. & in e-
quitate. & feceris omnia que pre-
cepi tibi. & legitima mea. & iudicia mea
seruaueris: ponam thronum regni tui
super israel in sempiternum. sicut locu-
tus sum dauid patri tuo dicens. Non
auferetur uir de genere tuo: de solio israel.
Si autem auersione auersi fueritis uos & filii
uestri non sequentes me. nec custodien-
tes mandata mea. & cerimonias quas
proposui uobis: si abieritis & colueritis
deos alienos. & adoraueritis eos: aufe-
ram israel de superficie terre quam dedi eis.
& templum quod sanctificaui nomini
meo proiciam a conspectu meo: eritque
israel in prouerbium. & in fabulam cunc-
tis populis: & domus hec erit in exem-
plum. Omnis qui transierit per eam:
stupebit. & sibilabit. & dicet. Qua-
re fecit dominus sic terre huic. & domui
huic: Et respondebunt. Quia dere-
liquerunt dominum deum suum qui eduxit
patres eorum de terra egypti. & secuti
sunt deos alienos. & adorauerunt eos
& coluerunt: id circo induxit super eos
dominus omne malum hoc. Expletis autem
uiginti annis. postquam edificauerat
salomon duas domos. id est domum do-
mini. & domum regis. hyram rege ty-
ri prebente regi salomoni ligna cedri-
na & abiegna. & aurum iuxta om-
ne quod opus habuerat: tunc dedit
salomon hyram uiginti oppida in
terra galilee. Egressusque est hyram
de tyro ut uideret oppida que

dederat ei salomon: & non placue-
runt ei. Et ait. Hecine sunt ciui-
tates quas dedisti mihi frater? Et ap-
pellauit eas terram gabul: usque in
diem hanc. Misit quoque rex hyram ad
regem salomonem centum uiginti talen-
ta auri. Hec est summa expensarum:
quam obtulit rex salomon ad edifi-
candam domum domini. & domum suam. &
mello. & murum ierusalem. & eser. & ma-
gedo. & gazer. Pharao rex egypti
ascendit. & cepit gazer: succenditque
eam igni: & chananeum qui habi-
tabat in ciuitate interfecit: & dedit
eam in dotem filie sue uxori salo-
monis. Edificauit ergo salomon ga-
zer. & bethoron inferiorem. & baa-
lath. & palmiram in terra solitudi-
nis. & omnes uicos qui ad se pertinebant:
& que erant absque muro muniuit:
& ciuitates curruum. & ciuitates equi-
tum. & quodcumque ei placuit ut edifica-
ret in ierusalem. & in libano. & in omni
terra potestatis sue. Uniuersum populum
qui remanserat de amorreis. & de
etheis. & pherezeis. & eueis. & iebu-
seis. qui non sunt de filiis israel: horum
filios qui remanserant in terra. quos
scilicet non poterant filii israel extermina-
re. fecit salomon tributarios usque ad
diem hanc. De filiis autem israel non con-
stituit salomon seruire quenquam:
sed erant uiri bellatores. & ministri
eius. & principes & duces. & prefecti cur-
ruum & equorum. Erant autem prin-
cipes super omnia opera salomonis pre-

positi quingenti quinquaginta:
qui habebant subiectum ppl'm.
& statutis opib; imperabant. xviii.
Filia aut pharaonis ascendit de
ciuitate dauid in domu sua: q
edificauerat ei salomon. Tunc
edificauit mello. Offerebat aut
salomon trib; uicib; p annos sin
glos holocausta. & pacificas uicti
mas sup altare qd edificauerat dno:
& adolebat thymiama cora dno.
Perfectumq; e templu. Classem
quoq; fecit rex salomon in asion
gaber: que e iuxta ahylam in
littore maris rubri. in tra ydu
mea. Misitq; hyram in classe il
la seruos suos uiros nauticos. et
gnaros maris: cum seruis salomo
nis. Qui cum uenissent in ophyr:
sumptu inde auru quadringen
tor uiginti talentor detulert ad
x Sed & regina regē salomonē. xx.
sabba. audita fama salomonis. in
nomine dni uenit temptare eu
in enigmatib; & ingressa ihrlm
cu multo comitatu & diuitiis. ca
melis portantib; aromata. & au
ru infinitu nimis. & gemas pcio
sas. uenit ad rege salomone. & lo
cuta e ei uniusa que habebat
in corde suo: & docuit eam salo
mon oia uba q pposuerat. Non
fuit sermo qui rege posset latere:
& n respondéret ei. Uidens aut
regina sabba omne sapientia sa
lomonis. & domu qua edificauerat
& cibos mense ei. & habitacla seruor
et ordine ministrantiu. uestesq;
eor. & pincernas. & holocausta
que offerebat in domo dni: n habe
bat ultra spm. Dixitq; ad rege. Ue
rus e sermo que audiui in tra mea
sup sermonib; tuis. & sup sapien
tia tua. & n credebam narrantib;
m. donec ipsa ueni. & uidi oclis
meis: & pbaui qd media pars mi
chi nunciata n fuerit. Maior e sa
pientia & opa tua: qua rumor
que audiui. Beati uiri tui. & bea
ti serui tui. hi qui stant coram te
semp: & audiunt sapientia tua.
Sit dns ds tuus bndictus. cui co
placuisti. & posuit te sup thronu
isrl. eo qd dilexerit dns isrl in se
pitnum: & constituit te rege. ut
faceres iudiciu & iusticia. Dedit
g regi centu uiginti talenta auri:
& aromata multa nimis. & gemas
pciosas. Non sunt allata ultra aro
mata tam multa: qua ea que dedit
regina sabba regi salomoni. Sed &
classis hyram que portabat auru
de ophyr: attulit ex ophyr lig
na thyna multa nimis. & gemas
pciosas. Fecitq; de lignis thynis ornamta
pulchra dom dni. & dom regie:
& cytharas. lyrasq; cantorib; Non
sunt allata huiuscemodi ligna thy
na: neq; uisa usq; in psente diem.
Rex aut salomon dedit regine sab
ba omia que uoluit. & petiuit ab
eo: exceptis his que ult obtulerat

ei in munere regio. Que reuersa est: & abiit in terram suam cum seruis suis.
Erat autem pondus auri quod XXI. afferebatur salomoni per annos singulos sexcentorum sexaginta sex talentorum auri: excepto eo quod afferebant uiri qui super uectigalia erant. & negociatores. uniuersique scuta uendentes. & omnes reges arabie. ducesque terre. Fecit quoque rex salomon ducenta scuta de auro puro. Sexcentos auri siclos dedit in laminas scuti unius: & trecentas peltas ex auro probato. Trecente mine auri: unam peltam uestiebant. Posuitque ea rex in domo saltus libani. Fecit etiam rex salomon thronum de ebore grandem: & uestiuit eum auro fuluo nimis: qui habebat sex gradus. Et summitas throni rotunda erat in parte posteriori: & due manus hinc atque inde tenentes sedile: & duo leones stabant iuxta manus singulas: & duodecim leunculi stantes super sex gradus hinc atque inde. Non est factum tale opus: in uniuersis regnis. Sed & omnia uasa de quibus potabat rex salomon erant aurea: & uniuersa suppellex domus saltus libani de auro purissimo. Non erat argentum nec alicuius precii putabatur in diebus salomonis: quia classis regis per mare cum classe hyram semel per tres annos ibat in tharsis. deferens inde aurum & argentum. & dentes elephantorum. & simias. & pauos. Magnificatus est ergo rex salomon super omnes reges terre diuitiis & sapientia: & uniuersa terra desiderabat uidere uultum salomonis. ut audiret sapientiam eius. quam dederat dominus in corde eius. Et singuli deferebant ei munera: uasa argentea & aurea. uestes & arma bellica. aromata quoque & equos. & mulos. per annos singulos. Congregauitque salomon currus & equites: & facti sunt ei mille quadringenti currus: & duodecim milia equitum: & disposuit eos per ciuitates munitas. & cum rege in ihrlm. Fecitque ut tanta esset abundantia argenti in ihrlm. quanta lapidum: & cedrorum prebuit multitudinem quasi sicomoros que nascuntur in campestribus. Et educebantur equi salomoni de egypto: & de coha. Negociatores enim regis emebant de coha: & statuto precio perducebant. Egrediebatur autem quadriga de egypto sexcentis siclis argenti. & equus centum quinquaginta: atque in hunc modum cuncti reges etheorum & syrie equos uenundabant. XXII.

XI

Rex autem salomon adamauit mulieres alienigenas multas. Filiam quoque pharaonis & moabitidas. & amanitidas. ydumeas. & sydonias. & etheas: de gentibus super quibus dixit dominus filiis israel. non ingrediemini ad eas. neque de illis ingredientur ad uestras: certissime enim auertent corda uestra ut sequamini deos earum. His itaque copulatus est salomon: ardentissimo

amore. Fueruntque ei uxores quasi
reginae septingentae. et concubinae
trecentae. et auerterunt mulieres cor eius.
Cumque iam esset senex. deprauatum
est per mulieres cor eius. ut seque-
retur deos alienos. Nec erat cor eius
perfectum cum domino deo suo. sicut cor
dauid patris eius. sed colebat salomon
astharten deam sydoniorum. et cha-
mos deum moabitarum. et moloch ydo-
lum amanitarum. Fecitque salomon
quod non placuerat coram domino. et non ad-
impleuit ut sequeretur dominum. sicut da-
uid pater eius. Tunc edificauit salo-
mon fanum chamos ydolo moab in
monte qui est contra ierusalem. et mo-
loch ydolo filiorum amon. Atque in
hunc modum fecit uniuersis uxoribus
suis alienigenis. que adolebant
thura. et immolabant diis suis.
Igitur iratus est dominus salomoni xxiii.
eo quod auersa esset mens eius a domino deo
israel. qui apparuerat ei secundo. et pre-
ceperat de uerbo hoc. ne sequeretur de-
os alienos. et non custodiuit que
mandauit ei dominus. Dixit itaque do-
minus salomoni. Quia habuisti
hoc apud te. et non custodisti pac-
tum meum. et precepta mea que man-
daui tibi. disrumpens scindam reg-
num tuum. et dabo illud seruo
tuo. Veruntamen in diebus tuis non
faciam. propter dauid patrem tuum. de
manu filii tui scindam illud. Nec
totum regnum auferam. sed tribum
unam dabo filio tuo propter dauid
seruum meum. et ierusalem quam elegi.
Suscitauit autem dominus aduersarium
salomoni. adad ydumeum de se-
mine regio qui erat in edom.
Cum autem esset dauid in ydumea.
et ascendisset ioab princeps mili-
tie ad sepeliendum eos qui fuerant
interfecti. et occidisset omne mas-
culinum in ydumea. sex enim mensibus
ibi moratus est ioab. et omnis israel. do-
nec interimerent omne masculinum
in ydumea. fugit adad. ipse et ui-
ri ydumei de seruis patris eius cum eo.
ut ingrederentur egyptum. Erat autem
adad puer paruulus. Cumque sur-
rexissent de madian. uenerunt in
pharan. Tuleruntque secum uiros de pha-
ran. et introierunt egyptum ad pharao-
nem regem egypti. Qui dedit ei do-
mum. et cibos constituit. et terram de-
legauit. Et inuenit adad gratiam
coram pharaone ualde. in tantum
ut daret ei uxorem sororem uxoris
sue germanam taphnes regine. Ge-
nuitque ei soror taphnes in domo
pharaonis genebath filium. et nutri-
uit eum taphnes in domo pharao-
nis. Eratque genebath habitans a-
pud pharaonem. cum filiis eius. Cumque
audisset adad in egypto dormis-
se dauid cum patribus suis. et mortuum
esse ioab principem militie. dixit pha-
raoni. Dimitte me. ut uadam
in terram meam. Dixitque ei pharao.
Qua enim re apud me indiges. ut
queras ire ad terram tuam. At ille

respondit. Nulla: sed obsecro te
ut dimittas me. XXIIII.
Suscitauit quoque ei deus aduersa-
rium razon filium eliadam: qui fu-
gerat adadezer regem soba dominum
suum. Et congregauit contra eum
uiros: et factus est princeps latronum.
cum interficeret eos dauid. Abieruntque
damascum et habitauerunt ibi: et con-
stituerunt eum regem in damasco. Erat-
que aduersarius israel: cunctis diebus
salomonis. Et hoc est malum adad:
et odium contra israel. Regnauitque
in siria. Ieroboam quoque filius
nabath effrateus de sareda. seruus
salomonis. cuius mater erat nomine
sarua. mulier uidua: leuauit
manum suam contra regem. Et hec cau-
sa rebellionis aduersus eum: quia sa-
lomon edificauit mello. et coequa-
uit uoraginem ciuitatis dauid pa-
tris sui. Erat autem ieroboam uir
fortis et potens. Uidensque salomon
adolescentem bone indolis et indus-
trium: constituit eum prefectum super
tributa uniuerse domus ioseph. XXV.
Factum est igitur in tempore illo. ut ie-
roboam egrederetur de ierusalem: inue-
nit eum ahias sylonites propheta in ui-
a opertus pallio nouo. Erant enim
duo tantum in agro. Apprehendensque
ahias pallium suum nouum quo opertus
erat: scidit in duodecim partes:
et ait ad ieroboam. Tolle tibi decem
scissuras. Hec enim dicit dominus deus israel.
Ecce ego scindam regnum de ma-

nu salomonis: et dabo tibi decem tri-
bus. Porro una tribus remanebit
ei. propter seruum meum dauid. et ihe-
rusalem ciuitatem quam elegi. ex om-
nibus tribubus israel: eo quod dereliquerit
me. et adorauerit astharten de-
am sydoniorum. et chamos ydolum
moab. et moloch deum filiorum amon.
et non ambulauerit in uiis meis. ut
faceret iusticiam coram me. et precepta
mea. et iudicia mea sicut dauid
pater eius: nec auferam omne regnum
de manu eius: sed ducem ponam eum
cunctis diebus uite sue. propter dauid
seruum meum quem elegi. qui custo-
diuit mandata mea. et precepta
mea. Auferam autem regnum de ma-
nu filii eius: et dabo tibi decem tribus.
Filio autem eius dabo tribum unam: ut
remaneat lucerna dauid seruo
meo cunctis diebus coram me in ihe-
rusalem ciuitate quam elegi. ut esset
nomen meum ibi. Te autem assumam:
et regnabis super omnia que deside-
rat anima tua: erisque rex super is-
rahel. Si igitur audieris omnia que pre-
cepero tibi. et ambulaueris in uiis meis.
et feceris quod rectum est coram me.
custodiens mandata mea. et precep-
ta. sicut fecit dauid seruus meus: ero
tecum. et edificabo tibi domum fidelem:
quomodo edificaui domum dauid. et
tradam tibi israel: et affligam semen
dauid super hoc. Ueruntamen non
cunctis diebus. Uoluit ergo salomon XXVI.
interficere ieroboam. Qui sur-

rexit. & aufugit in egyptū. ad ſe
ſac regē egypti. & fuit in egyp
to. uſq; ad mortē ſalomonis. Re
liquū aut̄ ūboꝝ ſalomonis. et
om̄a que fecit. & ſapientia ei᷒. ec
ce uniūſa ſcͥpta ſunt in libro uer
boꝝ dierū ſalomonis. Dies aut̄
quos regnauit ſalomon in iheru
ſalem ſup omnē iſrł. quadtagin
ta anni ſunt. Dormiuitq; ſalo
mon cum patrib; ſuis. & ſepult᷒
ē in ciuitate dauid patris ſui. reg
nauitq; roboam filius ei᷒ p eo. xxvii.
XII Venit aut̄ roboam in ſychem. Il
luc enim congregat᷒ erat om̄s iſrł.
ad conſtituendū eū regē. At ū ie
roboam filius nabath. cū adhuc eēt
in egypto pfugus a facie regis ſa
lomonis. audita morte ei᷒ reūſus
ē de egypto. Miſerūtq; & uocaue
runt eum. Venit ḡ ieroboam &
om̄is multitudo iſrł. & locuti
ſunt ad roboam dicentes. Pat̄ tu
us duriſſimū iugū impoſuit nob.
tu itaq; nunc imminue paululū
de impio patris tui duriſſimo. et
de iugo grauiſſimo qd impoſuit
nob. & ſeruiem᷒ t. Qui ait eis. Ite
uſq; ad tertium diē. & reūtimini
ad me. Cumq; abiſſet pplš. iniit
roboam conſiliū cū ſeniorib; qui
aſſiſtebant corā ſalomone patre
ei᷒. dum adhuc uiueret. & ait. Qd
m̄ datis conſiliū. ut reſpondeam
pplō. Qui dixerūt ei. Si hodie o
bedieris pplō huic. & ſeruieris. et

petitioni eoꝝ ceſſeris. locutuſq; ad
eos fueris ūba lenia. erūt t̄ ſerui
cunctis dieb; Qui dereliquit con
ſilium ſenioꝝ qd dederant ei. & ad
hibuit adoleſcentes qui nutriti fue
rant cum eo. & aſſiſtebant illi. di
xitq; ad eos. Qd m̄ datis conſiliū
ut reſpondeam pplō huic qui di
xerunt m̄. leuius fac iugū qd im
poſuit pat̄ tuus ſup nos. Et di
xerunt ei iuuenes qui nutriti fue
rant cum eo. Sic loquere pplō huic
qui locuti ſunt ad te dicentes. pa
ter tuus aggrauauit iugū nrm̄.
tu releua nos. ſic loqueris ad eos.
Minim᷒ digit᷒ m̄s. groſſior ē dorſo
patris mei. Et nunc pat̄ m̄s poſuit
ſup uos iugū graue. ego aut̄ addā
ſup iugū urm̄. Pat̄ m̄s cecidit uos
flagellis. ego aut̄ cedam uos ſcorpio
nib; Venit ieroboam & om̄is pplš
ad roboam die tertia. ſicut locutus
fuerat rex dicens. Reūtimini ad me
die tertia. Reſponditq; rex pplō du
ra. derelicto conſilio ſenioꝝ qd ei
dederant. & locutus ē eis ſcdm̄ conſi
liū iuuenū dicens. Pat̄ m̄s aggra
uauit iugū urm̄. ego aut̄ addam
iugo uro. Pat̄ m̄s cecidit uos flagel
lis. & ego cedam ſcorpionib; Et n̄
acquieuit rex pplō. qm̄ adūſatus
fuerat eū dn̄s. ut ſuſcitaret ūbum
ſuū qd locutus fuerat in manu
ahie ſylonitis ad ieroboam filiū
nabath. Videns itaq; pplš qd no
luiſſet eos audire rex. reſpondit

ei dicens. Que nobis pars in dauid.
uel que hereditas in filio ysai. Re-
uertere in tabernacula tua israel. nunc
uide domum tuam dauid. Et abiit
israel in tabernacula sua. Super filios au-
tem israel quicumque habitabant in ciui-
tatibus iuda. regnauit roboam.
Misit itaque rex roboam xxvii.
aduram qui erat super tributa. et la-
pidauit eum omnis israel. et mortuus est.
Porro rex roboam festinus ascendit
currum. et fugit in ierusalem. Recessit-
que israel a domo dauid. usque in presen-
tem diem. Factum est autem cum audisset
omnis israel. quod reuersus esset ieroboam.
miserunt. et uocauerunt eum congregato
cetu. et constituerunt regem super omnem
israel. nec secutus est quisquam domum
dauid. preter tribum iuda solam. Ue-
nit autem roboam ierusalem. et congrega-
uit uniuersam domum iuda. et tribum
beniamin. centum octoginta milia
uirorum electorum bellatorum. ut pugna-
ret contra domum israel. et reduceret
regnum roboam filio salomonis. Fac-
tus est autem sermo domini ad semeiam ui-
rum dei dicens. Loquere ad robo-
am filium salomonis regem iuda. et ad
omnem domum iuda et beniamin. et
reliquos de populo dicens. Hec dicit
dominus. Non ascendetis. nec bellabitis
contra fratres uestros filios israel. Reuer-
tatur uir in domum suam. A me e-
nim factum est uerbum hoc. Audierunt
sermonem domini. et reuersi sunt de itine-
re sicut eis preceperat dominus. xxviii.

Edificauit autem ieroboam sichem
in monte effraim. et habitauit ibi.
Et egressus inde. edificauit pha-
nuel. Dixitque ieroboam in corde suo.
Nunc reuertetur regnum ad domum
dauid. si ascenderit populus iste. ut fa-
ciat sacrificia in domo domini in ihe-
rusalem. et conuertetur cor populi huius ad
dominum suum roboam regem iuda. interfi-
cientque me. et reuertentur ad eum. Et ex-
cogitato consilio. fecit duos uitulos
aureos. et dixit eis. Nolite ultra as-
cendere in ierusalem. Ecce dii tui israel.
qui eduxerunt te de terra egypti. Po-
suitque unum in bethel. et alterum in
dan. Et factum est uerbum hoc israel
in peccatum. Ibat autem populus ad adoran-
dum uitulum. usque dan. Et fecit fa-
na in excelsis. et sacerdotes de extre-
mis populi. qui non erant de filiis leui.
Constituitque diem sollempnem in mense
octauo. quinta decima die mensis.
in similitudinem sollempnitatis que
celebrabatur in iuda. Et ascendens al-
tare similiter fecit in bethel. ut im-
molaret uitulis quos fabricauerat.
Constituitque in bethel sacerdotes
excelsorum que fecerat. et ascendit
super altare quod extruxerat in bethel
quinta decima die mensis octaui
quem finxerat in corde suo. Et fe-
cit sollempnitatem filiis israel. et as-
cendit super altare. ut adoleret in-
censum. Et ecce uir dei uenit de XIII
iuda in sermone domini in bethel. ie-
roboam stante super altare. et thus

iacientem. & exclamauit contra al
tare in sermone dñi. & ait. Alta
re altare. hec dicit dñs. Ecce filius
nascetur domui dauid iosias nomi
ne. & immolabit super te sacerdotes
excelsorum qui nunc in te thura
succendunt. & ossa hominum suc
cendet super te. Deditque in die il
la signum dicens. Hoc erit signum
quod locutus est dñs. Ecce altare scin
detur. & effundetur cinis qui in eo est.
Cumque audisset rex sermonem ho
minis dei quem inclamauerat contra
altare in bethel. extendit manum
suam de altari dicens. Apprehendite
eum. Et exaruit manus eius quam exten
derat contra eum. nec ualuit retra
here eam ad se. Altare quoque scis
sum est. & effusus est cinis de alta
ri. iuxta signum quod predixerat uir
dei in sermone dñi. Et ait rex ad
uirum dei. Deprecare faciem dñi dei tui
& ora pro me. ut restituatur manus
mea mihi. Orauitque uir dei faciem dñi.
& reuersa est manus regis ad eum. & fac
ta est sicut prius fuerat. Locutus est
autem rex ad uirum dei. Ueni mecum
domum ut prandeas. & dabo tibi mu
nera. Responditque uir dei ad regem.
Si dederis mihi mediam partem dom
us tue non ueniam tecum. nec comedam
panem. neque bibam aquam in loco isto.
Sic enim mandatum est mihi in sermone
precipientis dñi. Non comedes panem. neque bibes
aquam. nec reuerteris per uiam qua ue
nisti. Abiit ergo per aliam uiam. & non est re
uersus per iter quo uenerat in bethel. xxx
Propheta autem quidam senex habi
tabat in bethel. ad quem uenerunt filii
sui. & narrauerunt ei omnia opera que
fecerat uir dei illa die in bethel. &
uerba que locutus fuerat ad regem
narrauerunt patri suo. Et dixit eis
pater eorum. Per quam uiam abiit. Os
tenderunt ei filii sui uiam per quam abie
rat uir dei. qui uenerat de iuda.
Et ait filiis suis. Sternite mihi asinum.
Qui cum strauissent. ascendit & ab
iit post uirum dei. & inuenit eum se
dentem subter therebintum. Et ait ei.
Tu ne es uir dei. qui uenisti de iu
da. Respondit illi. Ego sum. Et
dixit illi. Ueni mecum domum. ut
comedas panem. Qui ait. Non pos
sum reuerti. neque uenire tecum. nec co
medam panem. nec bibam aquam in
loco isto. quia locutus est dñs ad
me in sermone dñi dicens. Non
comedas panem. & non bibas aquam ibi.
nec reuerteris per uiam qua ieris. Qui
ait illi. Et ego propheta sum similis
tui. & angelus locutus est mihi in sermo
ne dñi dicens. Reduc eum tecum in
domum tuam. & comedat panem. & bi
bat aquam. Fefellit eum. & reduxit
secum. Comedit ergo panem in domo
eius. & bibit aquam. Cumque sederent
ad mensam. factus est sermo dñi ad
prophetam qui reduxerat eum. & excla
mauit ad uirum dei qui uenerat de
iuda dicens. Hec dicit dñs. Quia
inobediens fuisti ori dñi. & non cus

todisti mandatū qđ p̄cepit t̄ do
minꝰ ds tuus. & reuersus es. & come
disti panē. & bibisti aquā in loco
isto in quo p̄cepit t̄ ne comederes
panē. nec biberes aquā: n̄ inferet̄
cadauer tuū in sepulchrū patrū
tuoꝝ. Cumq; comedisset & bibis
set: strauit asinū suū pph̄a quē
reduxerat. Qui cū abisset: inue
nit eū leo in uia. & occidit. Et
erat cadauer eiꝰ piectum in itin̄e.
Asinus aut̄ stabat iuxta illū: et
leo stabat iuxta cadauer. Et ecce
uiri transeuntes. uider̄t cadauer
piectum in uia: & leonē stantem
iuxta cadauer: & uener̄t. & diuul
gauer̄t in ciuitate in qua pph̄a il
le senex habitabat. Qđ cum au
disset pph̄a ille qui reduxerat eū
de uia: ait. Vir dī ē qui inobedi
ens fuit ori dnī: & tradidit eū do
minus leoni. & confregit eū. & oc
cidit iuxta ūbum dnī qđ locu
tus ē ei. Dixitq; ad filios suos. Ster
nite m̄ asinū. Qui cū strauissent.
& ille abisset: inuenit cadauer eiꝰ
piectum in uia: & asinū & leonē
stantes iuxta cadauer. Et n̄ come
dit leo de cadauere: nec lesit asi
num. Tulit ġ pph̄es cadauer uiri
dī. & posuit illud sup asinū: & re
ūsus intulit in ciuitatē pph̄e se
nex. ut plangerent eū. Et posuit
cadauer eiꝰ in sepulchro suo: & plā
xerunt eū. heu. heu mi frat̄. Cū
q; planxissent eū: dixit ad filios
suos. Cum mortuus fuero: sepeli
te me in sepulchro. in quo uir dī
sepult̄ ē: iuxta ossa eiꝰ ponite os
sa mea. Profecto enim ueniet ser
mo quē p̄dixit in sermone dnī.
contra altare qđ ē in bethel: & con
tra omīa excelsoꝝ fana que sunt
Post ūba h̄ in urbib; samarie. xxxi.
hec n̄ ē reūsus ieroboam de uia
sua pessima: sed e contrario fecit
de nouissimis ppli sacerdotes excel
soꝝ. Quicūq; uolebat implebat
manū suā: & fiebat sacerdos excelsoꝝ.
Et ppt̄ hāc causā peccauit domꝰ ieroboā: &
eūsa ē & deleta de sup̄ficie t̄re. In tempe CXIIII
illo egrotauit abia filiꝰ ieroboā. Dixitq; ieroboā
uxori sue. Surge. & cōmuta habi
tum. ne cognoscaris qđ sis uxor
ieroboam: & uade in sylo ubi ē haia
pph̄a qui locutus ē m̄ qđ regnaturꝰ
eēm sup pplm hunc. Tolle quoq;
in manu tua decē panes. & crus
tulā. & uas mellis: & uade ad illū.
Ipse enim indicabit t̄: quid uen
turū sit huic puero. Fecit ut di
xerat uxor ieroboam: & consur
gens abiit in sylo. & uenit in do
mū haie. At ille n̄ poterat uidere:
quia caligauerant oculi eiꝰ p̄ senectu
te. Dixit aut̄ dns ad haiam. Ec
ce uxor ieroboam ingredit̄. ut con
sulat te sup filio suo: quia egrotat.
Hec & hec loqueris ei. Cum ġ il
la intraret. & dissimularet se eē
que erat: audiuit haias sonitū pe
dum eiꝰ introeuntis p ostiū. & ait.

Ingredere. ingredere uxor ieroboam. Quare aliam esse te simulas? Ego autem missus sum ad te durus nuncius. Uade. et dic ieroboam. Hec dicit dominus deus israel. Quia exaltaui te de medio populi. et dedi te ducem super populum meum israel. et scidi regnum domus dauid. et dedi illud tibi. et non fuisti sicut seruus meus dauid qui custodiuit mandata mea. et secutus est me in toto corde suo. faciens quod placitum est in conspectu meo. sed operatus es malum super omnes qui fuerunt ante te. et fecisti tibi deos alienos et conflatiles. ut me ad iracundiam prouocares. me autem proiecisti post corpus tuum. Iccirco ecce ego inducam mala super domum ieroboam. et percutiam de domo ieroboam mingentem ad parietem. et clausum et nouissimum in israel. Et mundabo reliquias domus ieroboam. sicut mundari solet fimus usque ad purum. Qui mortui fuerint de ieroboam in ciuitate comedent eos canes. qui autem mortui fuerint in agro uorabunt eos aues celi. quia dominus locutus est. Tu igitur surge. et uade in domum tuam. et in ipso introitu pedum tuorum in urbem. morietur puer. et plangent eum omnis israel. et sepeliet. Iste enim solus inferetur de ieroboam in sepulchro. quia inuentus est super eum sermo bonus a domino deo israel in domo ieroboam. Constituet autem dominus sibi regem super israel. qui percutiat domum ieroboam in hac die. et in hoc tempore. Et percutiet dominus deus israel. sicut moueri solet arundo in aqua. et euellet israel de terra bona hac. quam dedit patribus eorum. et uentilabit eos trans flumen. quia fecerunt sibi lucos ut irritarent dominum. et tradet dominus israel propter peccata ieroboam qui peccauit. et peccare fecit israel. Surrexit itaque uxor ieroboam. et abiit. et uenit in thersa. Cumque illa ingrederetur limen domus. puer mortuus est. et sepelierunt eum. Et planxit illum omnis israel. iuxta sermonem domini quem locutus est in manu serui sui ahie prophete. Reliqua autem uerborum ieroboam quomodo regnauerit. et quomodo pugnauerit. ecce scripta sunt in libro uerborum dierum regum israel. Dies autem quibus regnauit ieroboam uiginti et duo anni sunt. et dormiuit cum patribus suis. regnauitque nadab filius eius pro eo. xxxii

Porro roboam filius salomonis regnauit in iuda. Quadraginta et unius anni erat roboam cum regnare cepisset. et decem et septem annis regnauit in ierusalem ciuitate quam elegit dominus. ut poneret nomen suum ibi. ex omnibus tribubus israel. Nomen autem matris eius naama amanites. Et fecit iudas malum coram domino. et irritauerunt eum super omnibus que fecerant patres eorum in peccatis suis que peccauerunt. Edificauerunt enim et ipsi sibi aras. et statuas. et lucos. super omnem collem excelsum. et subter omnem arborem

frondosam. Sed et effeminati fuerunt
in terra. Feceruntq; omnes abhominatio
nes gentium: quas attriuit dñs ante fa
ciem filiorum israhel. In quinto autem anno reg
ni roboam. ascendit sesach rex e
gypti in ihrlm. et tulit thesauros
domus dñi. et thesauros regios. et uni
uersa diripuit. Scuta quoq; au
rea que fecerat salomon: pro quib;
fecit rex roboam scuta erea. et tra
didit ea in manu ducum scutariorum.
et eorum qui excubabant ante ostium
domus regis. Cumq; ingrederetur rex
in domum dñi. portabant ea qui
preeundi habebant officium: et post
ea reportabant ea ad armamentari
um scutariorum. Reliqua autem ser
monum roboam. et omnium que fe
cit: ecce scripta sunt in libro uerborum
dierum regum iuda. Fuitq; bellum
inter roboam et ieroboam cunctis
dieb; Dormiuitq; roboam cum
patrib; suis. et sepultus est cum eis in ci
uitate dauid: nomen matris eius naama
amanites. et regnauit abia filius eius
pro eo. xxxiii.

XV

Igitur in octauo de
cimo anno regni ieroboam filii
nabath: regnauit abia super iudam.
Trib; annis regnauit in ihrlm:
nomen matris eius macha filia abessa
lon. Ambulauitq; in omnib; pec
catis patris sui que fecerat ante eum:
nec erat cor eius perfectum cum dño deo
suo. sicut cor dauid patris eius. Sed propter
dauid dedit ei dñs deus suus lucer
nam in ihrlm: ut suscitaret filium
eius post eum. et statueret ihrlm eo
quod fecisset dauid rectum in oculis
dñi. et non declinasset ab omnib; que
preceperat ei cunctis dieb; uite sue. ex
cepto sermone urie ethei. At tamen
bellum fuit inter roboam et ieroboam:
omni tempore uite eius. Reliqua autem
sermonum abya. et omnia que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro uerborum
dierum regum iuda. Fuitq; bellum
inter abiam et ieroboam. Et dormi
uit abia cum patrib; suis. et sepelierunt
eum in ciuitate dauid: regnauitq;
asa filius eius pro eo. xxxiiii.

In anno ergo uicesimo ieroboam regis
israhel. regnauit asa rex iuda. et quadra
ginta uno anno regnauit in ihrlm:
nomen matris eius maacha filia abessa
lon. Et fecit asa rectum ante con
spectum dñi: sicut dauid pater eius.
Et abstulit effeminatos de terra:
purgauitq; uniuersas sordes ydolorum
que fecerant patres eius. Insuper et maa
cha matrem suam amouit. ne esset prin
ceps in sacris priapi. et in luco quem
consecrauerat: subuertitq; specum eius.
et confregit simulachrum turpissi
mum: et combussit in torrente cedron.
Excelsa autem: non abstulit. Uerum
tamen cor asa perfectum erat cum dño
deo suo: cunctis dieb; uite sue. Et
intulit ea que sanctificauerat pater
suus. et uouerat in domum dñi: ar
gentum et aurum et uasa. Bellum autem
erat inter asa et baasa regem israhel:
cunctis dieb; eorum. Ascendit quoq;

Et dormiuit ieroboam cum patrib; suis et sepultus est in samaria et regnauit baasa filius eius pro eo.

baasa rex isrl in iuda. & edifica
uit rama: ut n posset quispiam
egredi uel ingredi de parte asa re
gis iuda. Tollens itaq; asa omne ar
gentu & auru qd remanserat in
thesauris dom dni. & in thesauris
dom regie. dedit illud in manu
seruor suor: & misit ad benadab
filiu tabremmon. filiu ezion rege
syrie. qui habitabat in damasco.
dicens. Fedus e int me & te. & int
patre meu & patre tuu: ido misi
t muna. argentu & auru: & peto
ut uenias. & irritu facias fedus
qd habes cu baasa rege isrl: & re
cedat a me. Acquiescens bena
dab regi asa. misit pncipes exer
citus sui in ciuitate isrl: & p
cusserut ahion. & dan. & abel. do
mu maacha. & uniusam cenereth.
omne scilicet tram neptalim.
Qd cu audisset baasa intmisit
edificare rama: & reusus e in ther
sa. Rex aut asa nunciu misit in
omne iuda dicens. Nemo sit ex
cusatus. Et tulert lapides de ra
ma. & ligna ei. quib; edificauat
baasa: & exstruxit de eis rex asa
gabaa beniamin & maspha. Re
liqua omniu sermonu asa. & u
niuse fortitudines ei. & cuncta
que fecit. & ciuitates quas exstru
xit: nne hec scpta sunt in libro
ubor dieru regu iuda: Verun
tam in tempe senectutis sue do
luit pedes: & dormiuit cu patrib;
suis: & sepult e cu eis in ciuitate
dauid patris sui: regnauitq; iosa
phath filius eius p eo. xxxv.
Nadab u filius ieroboam regna
uit sup isrl: anno scdo asa regis
iuda. Regnauitq; sup isrl duob;
annis: & fecit qd malu e in cons
pectu dni: & ambulauit in uiis
patris sui. & in peccatis ei. quib; pec
care fecit isrl. Insidiat aut e ei ba
asa filius haia de domo ysachar:
& pcussit eu in gebbethon. que e
urbs philistinor. Siquide nadab
& omis isrl: obsidebant gebbethon.
Interfecit g illu baasa. in anno tcio
asa regis iuda: & regnauit p eo.
Cumq; regnasset: pcussit omne
domu ieroboam. Non dimisit ne
una quide anima de semine ei:
donec deleret eu iuxta ubum do
mini qd locutus fuerat in manu
serui sui ahie sylonitis: ppt pecca
ta ieroboam que peccauat. & qb;
peccare fecerat isrl: & ppt delictum
quo irritauat dnm dm isrl. Re
liqua aut sermonu nadab. & om
nia que opat e. nne hec scpta sunt
in libro ubor dieru regu isrl:
Fuitq; bellu int asa & baasa rege
isrl: cunctis dieb; eor. xxxvi.
Anno tcio asa regis iuda. regna
uit baasa filius ahia sup omne is
rahel in thersa uiginti quatuor
annis: & fecit malu cora dno: am
bulauitq; in uiis ieroboam. & in
peccatis ei quib; peccare fecit isrl.

XVI

Factus ē aut̄ sermo dn̄i ad hieu
filiū annani. contra baasa dicens.
Pro eo qđ exaltaui te de puluē. &
posui ducē sup pplm meū isrł. tu
aut̄ ambulasti in uia ieroboám.
& peccare fecisti pplm meū isrł. ut
me irritares in peccatis eoꝝ. ecce
ego demetam posteriora baasa & po
ſtiora dom ei. & faciam domū tuā
sic domū ieroboám filii nabath.
Qui mortuus fuerit de baasa in
ciuitate. comedent eū canes. & qui
mortuus fuerit ex eo in regione co
medent eū uolucres celi. Reliqua
aut̄ sermonū baasa. & quecūq; fe
cit. & plia ei. nōne hec scripta sunt
in libro ūboꝝ dierū regum isrł.
Dormiuit ḡ baasa cū patrib; suis.
sepultusq; ē in thersa. & regnauit he
la filius ei. p eo. Cum aut̄ in manu
hieu filii annani pphe ūbum dn̄i
factum eēt contra baasa. & contra
domū ei. & contra omē malū qđ
fecerat corā dn̄o ad irritandū eum
in opib; manuū suaꝝ. ut fieret sic
dom ieroboám. ob hanc causā occi
dit eū. hoc ē hieu filiū annani pphetam.
In anno uicesimo sexto asa regis iuda. regnauit hela XXXVII.
filius baasa sup isrł in thersa duob;
annis. Et rebellauit contra eū ser
uus suus zamri dux medie partis
equitū. Erat aut̄ hela in thersa
bibens & temulentus. in do mo ar
sa pfecti thersa. Irruens ḡ zamri.
pcussit & occidit eū. anno uicesi
mo septimo asa regis iuda. & reg
nauit p eo. Cumq; regnasset. & se
disset sup soliū ei. pcussit omnē
domū baasa. & n̄ dereliquit ex eo
mingentē ad parietē. & ppinquos
& amicos ei. Deleuitq; zamri om
nē domū baasa iuxta ūbum dn̄i
qđ locutus fuerat ad baasa in ma
nu hieu pphe. ppt uniusa peccata
baasa. & peccata hela filii ei. qui
peccauert. & peccare fecert isrł. puo
cantes dn̄m dm̄ isrł in uanitatib;
suis. Reliqua aut̄ sermonū hela.
& omīa que fecit. nōne hec scripta sꝰ
in libro ūboꝝ dierū regum israhel.
Anno uicesimo & septi XXXVIII.
mo asa regis iuda. regnauit zamri
septē dieb; in thersa. Porro exercitꝰ
obsidebat gebbethon urbē philisti
noꝝ. Cumq; audisset rebellasse zam
ri. & occidisse regē. fecit sibi regē om
nis isrł amri qui erat pnceps mili
tie sup isrł in die illa in castris.
Ascendit ḡ amri & omīs isrł cū
eo de gebbethon. & obsidebant ther
sa. Uidens aut̄ zamri qđ expug
nanda eēt ciuitas. ingressus ē pala
cium. & succendit se cū domo re
gia. & mortuus ē in peccatis suis
que peccauat. faciens malū corā
dn̄o. & ambulans in uia ieroboám.
& in peccato quo peccare fecit isrł.
Reliqua aut̄ sermonū zamri. &
insidiaꝝ ei. & tyrannidis. nōne hec
scripta sunt in libro ūboꝝ dierū
regū isrł. Tunc diuisus ē ppls is

rahel in duas partes. Media aut̄
pars p̄pli sequebat̄ thebni filiū ge-
neth. ut constitueret eū regē: et
media pars amri. Preualuit aut̄
p̄pls qui erat cū amri: p̄plo qui
sequebat̄ thebni filiū geneth. Mor-
tuusq; ē thebni: & regnauit amri.
Anno tricesimo p̄mo xxxviii.
asa regis iuda: regnauit amri sup
isrl̄ annis decē. In thersa regna-
uit sex annis. Emitq; montē sa-
marię a somer duob; talentis ar-
genti. & edificauit eā: & uocauit
nom̄ ciuitatis quā exstruxerat no-
mine somer montis dn̄i samarię.
Fecit aut̄ amri malū in conspec-
tu dn̄i: & opat̄ ē nequit̄ sup om̄s
qui fuerūt ante eū. Ambulauitq;
in om̄i uia ieroboam filii nabath.
& in peccatis eī quib; peccare fecit
isrl̄: ut irritaret dn̄m dm̄ isrl̄.
in uanitatib; suis. Reliqua aut̄
sermonū amri. & p̄lia eī que ges-
sit: nōne hec sc̄pta sunt in libro
u̅boꝝ dierū regū isrl̄? Dormiuit
itaq; amri cū patrib; suis: & sepult̄
ē in samaria. regnauitq; ahab filī
Ahab ū filius amri ⸫ eī p eo. xl.
regnauit sup isrl̄: anno tricesimo
octauo asa regis iuda. Et regna-
uit ahab filius amri sup isrl̄ in sa-
maria: uiginti & duob; annis. Et
fecit ahab filī amri malū in cons-
pectu dn̄i. sup om̄s qui fuerūt ante
eū: nec suffecit ei ut ambularet
in peccatis ieroboam filii nabath:

insup duxit uxorē iezabel filiam
methabaal regis sydonioꝝ: & abiit
& seruiuit baal. & adorauit eū: &
posuit arām baal in templo baal
qd̄ edificauat in samaria. & plan-
tauit lucū. Et addidit ahab in ope-
suo irritare dn̄m dm̄ isrl̄: sup om̄s
reges isrl̄ qui fuerūt ante eū. In dieb;
eī edificauit ahiel de bethel iericho.
In abiram p̄mitiuo suo fundauit
eā: & in segub nouissimo suo posu-
it portas eī. iuxta u̅bum dn̄i qd̄ lo-
cutus fuerat in manu iosue filii nun.
XVII Et dixit helyas thesbites de xli.
habitatorib; galaad ad ahab. Uiuit
dn̄s ds̄ isrl̄. in cuī conspectu sto:
si erit annis his ros & pluuia. nisi
iuxta oris mei u̅ba. Et factum ē
u̅bum dn̄i ad eū dicens. Recede hic.
& uade contra orientē: & absconde
te in torrente charith qui ē contra
iordanē: & ibi de torrente bibes:
coruisq; p̄cepi ut pascant te ibi.
Abiit ḡ: & fecit iuxta u̅bum dn̄i.
Cumq; abiisset: sedit in torrente
charith qui ē contra iordanē. Cor-
ui quoq; deferebant ei panē & car-
nes mane: similit̄ panē & carnes
uespe: & bibebat de torrente. Post
dies aut̄ siccat̄ ē torrens: n̄ enim
Factus ē ḡ ser ⸫ pluerat sup t̄ram.
mo dn̄i ad eū dicens. Surge. xlii.
& uade in sarepta sydonioꝝ: & ma-
nebis ibi. Precepi enim ibi mulie-
ri uiduę: ut pascat te. Surrexit:
& abiit in sarepta. Cumq; uenis-

set ad portam ciuitatis: apparuit ei mulier uidua colligens ligna. Et uocauit eam: dixitque ei. Da michi paululum aque in uase: ut bibam. Cumque illa pergeret ut afferret: clamauit post tergum eius dicens. Affer michi obsecro et buccellam panis in manu tua. Que respondit. Viuit dominus deus tuus: quia non habeo panem. nisi quantum pugillus capere farine potest in hydria. et paululum olei in lechito. En colligo duo ligna: ut ingrediar et faciam illud michi et filio meo. ut comedamus et moriamur. Ad quam helyas ait. Noli timere: sed uade. et fac sicut dixisti. Verumtamen michi primum fac de ipsa farinula subcinericium panem paruulum: et affer ad me. Tibi autem et filio tuo: facies postea. Hec autem dicit dominus deus israel. Hydria farine non deficiet: nec lechitus olei minuetur: usque ad diem in qua daturus est dominus pluuiam super faciem terre. Que abiit: et fecit iuxta uerbum helye. Et comedit ipse et illa: et domus eius. Et ex illa die hydria farine non defecit: et lechitus olei non est imminutus: iuxta uerbum domini quod locutus fuerat in manu helye.

Factum est autem post uerba xlvi. hec: egrotauit filius mulieris matris familie. et erat languor fortissimus. ita ut non remaneret in eo halitus. Dixit ergo ad helyam. Quid michi et tibi uir dei? Ingressus es ad me. ut rememorarentur iniquitates mee: et interficeres filium meum. Et ait ad eam helyas. Da michi filium tuum. Tulitque eum de sinu eius: et portauit in cenaculum ubi ipse manebat. et posuit super lectum suum: et clamauit ad dominum. et dixit. Domine deus meus etiamne uiduam apud quam ego utcumque sustentor afflixisti: ut interficeres filium eius. Et expandit se atque mensus est super puerum tribus uicibus: et clamauitque ad dominum. et ait. Domine deus meus. reuertatur oro anima pueri huius in uiscera eius. Exaudiuit dominus uocem helye: et reuersa est anima pueri intra eum. et reuixit. Tulitque helyas puerum: et deposuit eum de cenaculo in inferiorem domum. et tradidit matri sue: et ait illi. En uiuit filius tuus. Dixitque mulier ad helyam. Nunc in isto cognoui quoniam uir dei es tu: et uerbum domini in ore tuo uerum est.

XVIII

Post dies xlvii. multos: uerbum domini factum est ad helyam in anno tercio dicens. Vade et ostende te ahab: ut dem pluuiam super faciem terre. Iuit ergo helias: ut ostenderet se ahab. Erat autem fames uehemens in samaria. Vocauitque ahab abdiam dispensatorem domus sue. Abdias autem timebat dominum ualde. Nam cum interficeret iezabel prophetas domini: tulit ille centum prophetas. et abscondit eos quinquagenos et quinquagenos in speluncis. et pauit eos pane et aqua. Dixit ahab ad abdiam. Vade

in t'ram ad uniu'sos fontes aq̃r̃
& in cunctas ualles: si forte in
uenire possimus herbã. & salua
re equos & mulos. & ñ penit' iu
menta intereant. Diuiseruntq; sibi re
giones: ut circuirent eas. Ahab
ibat p̄ uiã unã: & abdias p̄ uiã
altam seorsum. Cumq; eẽt abdi
as in uia: helyas occurrit ei. Qui
cum cognouisset eum: cecidit sup̄
faciẽ suã. & ait. Num tu es dñe
mi helyas? Cui ille respondit.
Ego. Et dixit. Uade. dic dño
tuo. Adest helyas. Et ille. Quid
peccaui inquit: qm̃ tradis me ser
uũ tuũ in manu ahab. ut interfici
at me? Uiuit dñs ds̃ tuus. quia
ñ ẽ gens aut regnũ quo ñ miserit
dñs m̃s te requirens. Et respon
dentib; cunctis. ñ ẽ hic: adiura
uit regna singl'a & gentes. eo qđ
minime reperiris. Et nunc dicis
m̄: uade. dic dño tuo. adest hely
as. Cumq; recessero a te: sp̄c dñi
asportabit te in locũ quẽ ego ig
noro. Et ingressus nunciabo ahab:
& ñ inueniens te. interficiet me.
Seru' aut' tuus timet dñm ab in
fantia sua. Numq̃d ñ indicatũ ẽ
dño meo quid fecerim. cũ interfice
ret iezabel p̄phas dñi. qđ absconde
rim de p̄phis dñi centũ uiros quin
quagenos. & quinquagenos in spe
luncis. & pauerim eos pane & aqua:
& nunc dicis m̄. uade. & dic dño
tuo. adest helyas. ut interficiat me?

Et dixit helyas. Uiuit dñs exer
cituum ante cuius uultũ sto: q̃a
hodie apparebo ei. Abiit g̃ abdias
in occursum ahab: & indicauit ei.
Uenitq; ahab in occursum helye:
& cum uidisset eum. ait. Tu ne
es ille qui conturbas isrl'? Et ille
ait. Non ego turbaui isrl': sed tu
& domus pat's tui. qui dereliq̃stis
mandata dñi. & sec uti estis baa
lim. Uerumtamen nunc mitte. & c̃
grega ad me uniu'sum isrl' in mon
tem carmeli: & p̄phas baal q̃dri n
gentos quinquaginta. p̄phasq;
lucor quadringentos. qui come
dunt de mensa iezabel. xlv.

Misit ahab ad om̃s filios isrl': &
congregauit p̄phas in monte car
meli. Accedens aut' helyas ad om
nem p̄plm: ait. Usq;quo claudica
tis in duas partes? Si dñs ds̃ ẽ: se
quimini eũ. Si aut' baal: sequi
mini illũ. Et ñ respondit ei p̄pls
ũbum. Et ait rursum helyas ad
p̄plm. Ego remansi p̄pha dñi sol'.
Prophe aut' baal quadringenti
& quinquaginta uiri sunt. Dent
nob duo boues: & illi eligant unũ bo
uem. & in frusta cedentes ponant
sup ligna: ignẽ aut' ñ supponant.
Et ego faciam bouẽ alterum. & in
ponam sup ligna: ignẽq; ñ suppo
nam. Inuocate nomina deor̃ urõr̃:
& ego inuocabo nom̃ di mei: &
ds̃ qui exaudierit p̄ ignẽ. ipse
sit ds̃. Respondit om̃s p̄pls: & ait.

Obtima propositio. Dixit ergo helyas prophetis baal. Eligite uobis bouem unum. et facite primi. quia uos plures estis. et inuocate nomina deorum uestrorum. ignemque non supponatis. Qui cum tulissent bouem quem dederat eis fecerunt. et inuocabant nomen baal de mane usque ad meridiem. dicentes. Baal exaudi nos. Et non erat uox. nec qui responderet. Transiliebantque altare quod fecerant. Cumque esset iam meridies. illudebat eis helyas dicens. Clamate uoce maiore. Deus enim est. et forsitan loquitur. aut in diuersorio est. aut in itinere. aut certe dormit ut excitetur. Clamabant ergo uoce magna. et incidebant se cultris. et lanceolis iuxta ritum suum. donec perfunderentur sanguine. Postquam autem transiit meridies. et illis prophetantibus uenerat tempus quo sacrificium offerri solet. nec audiebatur uox. neque aliquis respondebat. nec attendebat orantes. dixit helyas omni populo. Venite ad me. Et accedente ad se populo. curauit altare domini. quod destructum fuerat. et tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum filiorum iacob. ad quem factus est sermo domini. dicens. israel erit nomen tuum. Et edificauit de lapidibus altare in nomine domini. fecitque aqueductum quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris. et composuit ligna. diuisitque per membra bouem. et posuit super ligna. et ait. Implete quatuor hydrias aqua. et fundite super holocaustum. et super ligna. Rursumque dixit. Etiam secundo hoc facite. Qui cum fecissent et secundo. ait. Etiam tertio id ipsum facite. Feceruntque tertio. et currebant aque circa altare. et fossa aqueductus repleta est. Cumque iam tempus esset ut offerretur holocaustum. accedens helyas propheta. ait. Domine deus abraham. et ysaac. et israel. hodie ostende quia tu es deus israel. et ego seruus tuus. et iuxta preceptum tuum feci omnia uerba hec. Exaudi me domine. exaudi me. ut discat populus iste quia tu es dominus deus. et tu conuertisti cor eorum iterum. Cecidit autem ignis a domino de celo. et deuorauit holocaustum et ligna. et lapides. puluerem quoque. et aquam que erat in aqueductu lambens. Quod cum uidisset omnis populus. cecidit in faciem suam. et ait. Dominus ipse est deus. dominus ipse est deus. Dixitque ad eos helyas. Apprehendite prophetas baal. et ne unus quidem effugiat ex eis. Quos cum comprehendissent. duxit eos helyas ad torrentem cison. et interfecit eos ibi.

Et ait helyas ad ahab. Ascende comede. et bibe. quia sonus multe pluuie est. Ascendit ahab ut comederet et biberet. helyas autem ascendit in uerticem carmeli. et pronus in terram posuit faciem inter genua sua. et dixit ad puerum suum. Ascende. prospice contra mare. Qui cum ascendisset. et contemplatus esset. ait. Non est

quecquam. Et rursum ait illi. Re-
uertere septem uicibus; In septima autem
uice: ecce nubecula parua quasi ue-
stigium hominis ascendebat de ma-
ri. Qui ait. Ascende: et dic ahab.
Iunge currum tuum: et descende. ne
occupet te pluuia. Cumque se uer-
terent huc atque illuc: ecce celi con-
tenebrati sunt. et nubes. et uentus.
et facta est pluuia grandis. Ascen-
dens itaque ahab: abiit in iezrahel.
Et manus domini facta est super helyam:
accinctisque lumbis currebat ante
ahab. donec ueniret in iezrahel.
XIX Nunciauit ahab autem iezabel omnia
que fecerat helyas: et quomodo occidis-
set uniuersos prophetas baal gladio.
Misitque iezabel nuncium ad helyam
dicens. Hec faciant mihi dii. et hec ad-
dant: nisi hac hora cras posuero
animam tuam. sicut animam unius ex
illis. Timuit ergo helyas: et surgens
abiit quocumque ferebat eum uolun-
tas. Uenitque in bersabee iuda. et
dimisit ibi puerum suum: et perrexit
in desertum uiam unius diei. Cumque
uenisset. et sederet subter unam iuni-
perum: petiuit anime sue ut more-
retur: et ait. Sufficit mihi domine: tolle
animam meam. Neque enim melior
sum: quam patres mei. Proiecitque
se: et obdormiuit in umbra iuni-
peri. Et ecce angelus domini tetigit e-
um: et dixit illi. Surge. et comede.
Respexit: et ecce ad caput suum
subcinericius panis. et uas aque.

Comedit ergo et bibit: et rursum ob-
dormiuit. Reuersusque est angelus domini
secundo: et tetigit eum. et dixit illi. Sur-
ge. comede: grandis enim tibi restat
uia. Qui cum surrexisset: come-
dit. et bibit. Et ambulauit in for-
titudine cibi illius quadraginta
diebus; et quadraginta noctibus; usque
ad montem dei horeb. Cumque uenis-
set illuc: mansit in spelunca. xlvii.
Et ecce sermo domini ad eum: dixitque
illi. Quid hic agis helya: At ille
respondit. Zelo zelatus sum pro do-
mino deo exercituum: quia dereli-
querunt pactum domini filii israel. Alta-
ria tua destruxerunt. et prophetas tuos
occiderunt gladio: et relictus sum e-
go solus: et querunt animam meam
ut auferant eam. Et ait illi. Egre-
dere. et sta in monte coram domino: et
ecce dominus transiet. et spiritus grandis et
fortis. subuertens montes. et conterens
petras ante dominum. Non in spiritu dominus.
Et post spiritum commotio. Non in com-
motione dominus. Et post commotionem
ignis. Non in igne dominus. Et post ig-
nem sibilus aure tenuis. et ibi dominus.
Quod cum audisset helyas: operuit uul-
tum suum pallio. et egressus stetit in
ostio spelunce. Et ecce uox ad eum
dicens. Quid hic agis helya: Et
ille respondit. Zelo zelatus sum
pro domino deo exercituum: quia dereli-
querunt pactum tuum filii israel. Altaria
tua destruxerunt. et prophetas tuos occi-
derunt gladio: et relictus sum ego

solus. & querunt animā meā ut
auferant eā. Et ait dn̄s ad eum.
Uade & reuertere in uiā tuā p deser
tū in damascū. Cumq; perueneris il
luc: unges azahel regem sup syriā.
& ieu filiū nasi unges regē sup isrl.
helyseum aut̄ filiū saphath qui ē
de abelmaula unges pphām p te.
Et erit quicūq; fugerit gladium
azahel. occidet eū ieu. & qui fu
gerit gladiū ieu. interficiet eū he
lyseus. Et dereliqui m̄ in isrl sep
tem milia uirorū. quorū genua n̄
sunt incuruata baal. Et omē os
qđ n̄ adorauit eū: osculans manū.
Profectus ḡ inde helyas. repperit hely
seum filiū saphath. arantē in duo
decim iugis boum. & ipse in duo
decim arantib; unus erat. Cumq;
uenisset helyas ad eū: misit palliū
suū sup illum. Qui statim relic
tis bub; cucurrit post helyā: & ait.
Osculer oro te patrē meū & ~~matrē~~
matrē meā. & sic sequar te. Dixit
q; ei. Uade. & reuertere. Qđ enim
meū erat: feci tibi. Reuersus aut̄ ab eo
tulit par boum: & mactauit illud.
Et in aratro boum coxit carnes.
& dedit pplo. & comederūt. Consur
gensq; abiit. & secutus ē helyā. &
ministrabat ei. xlviii.
XX
Porro be
nadab rex syrie congregauit om
nem exercitū suū. & triginta duos
reges secū. & equos & currus. & ascen
dens pugnabat contra samariā. &
obsidebat eam. Mittensq; nuncios
ad ahab regē isrl in ciuitatē. ait.
Hec dicit benadab. Argentū tuū. &
aurū tuū meū ē. & uxores tue & fi
lii tui optimi mei sunt. Respondit
q; rex isrl. Iuxta ūbum tuū dn̄e
mi rex. tuus sum ego. & omīa mea.
Reuertentesq; nuncii. dixerūt. Hec
dicit benadab qui misit nos ad te.
Argentū tuū. & aurū tuū. & uxo
res tuas. & filios tuos dabis m̄. Cras
ḡ hac eadē hora mittam seruos me
os ad te. & scrutabuntur domū tuā.
& domū seruorū tuorū. & omē qđ
eis placuerit ponent in manib; su
is. & auferent. Uocauit aut̄ rex isrl
omīs seniores t̄re. & ait. Animaduer
tite. & uidete. qđ insidietur nob. Mi
sit enim ad me p uxorib; meis &
filiis. p argento & auro. & n̄ abnui.
Dixeruntq; omīs maiores natu. et
uniūsus pplš ad eū. Non audias.
neq; acquiescas illi. Respondit ita
q; nunciis benadab. Dicite dn̄o me
o regi. Omīa ppt que misisti ad me
seruū tuū in inicio: faciam. Hanc
aut̄ rē. facere n̄ possum. Reuersiq;
nuncii. retulerūt ei. Qui remisit.
& ait. Hec faciant m̄ dii. & hec ad
dant. si suffecerit puluis samarie
pugillis omīs ppli qui sequitur me.
Et respondens rex isrl. ait. Dicite
ei. Ne glorietur accinctus. eque ut
discinctus. Factū ē aūt cū audisset be
nadab ūbum istud. bibebat ipse &
reges in umbraculis. Et ait seruis
suis. Circumdate ciuitatē. Et cir

circumdederunt eam. Et ecce propheta
unus accedens ad ahab regem israel:
ait ei. Hec dicit dominus. Certe vidis
ti omnem multitudinem hanc nimiam:
ecce ego tradam eam in manu
tua hodie: ut scias quia ego sum
dominus. Et ait ahab. Per quem? Di
xitque ei. Hec dicit dominus. Per pedis
sequos principum provinciarum. Et a
it. Quis incipiet preliari? Et ille
dixit. Tu. Recensuit ergo pueros prin
cipum provinciarum: et repperit numero
ducentorum triginta duorum. Et post e
os recensuit populum omnes filios israel
septem milia: et egressi sunt meridie.
Benadab autem bibebat temulentus
in umbraculo suo: et reges triginta duo
cum eo: qui ad auxilium ei venerant.
Egressi sunt autem pueri principum
provinciarum: in prima fronte. Misit
itaque benadab: qui nunciaverunt
ei dicentes. Viri egressi sunt de sa
maria. At ille ait. Sive pro pace ve
niunt. apprehendite eos vivos: sive
prelientur: vivos eos capite. Egressi
sunt ergo pueri principum provinciarum:
ac reliquus exercitus sequebatur. Et per
cussit unusquisque virum qui contra
se veniebat. Fugeruntque syri: et perse
cutus est eos israel. Fugit quoque bena
dab rex syrie in equo cum equitibus;
Necnon egressus israel rex. percussit equos
et currus: et percussit syriam plaga magna.
Accedens autem propheta ad regem xlviii.
regem israel: dixit ei. Vade et confor
tare: et scito. et vide quid facias.

Sequenti enim anno: rex syrie
ascendet contra te. Servi vero regis
syrie dixerunt ei. Dii montium sunt
dii eorum: ideo superaverunt nos. Sed me
lius est ut pugnemus contra eos in
campestribus; et optinebimus eos. Tu
ergo verbum hoc fac. Amove reges
singulos ab exercitu suo. et pone prin
cipes pro eis: et instaura numerum
militum qui ceciderunt de tuis: et e
quos secundum equos pristinos: et currus
secundum currus quos ante habuisti: et
pugnabimus contra eos in campes
tribus; et videbis quod optinebimus eos.
Credidit consilio eorum: et fecit ita.
Igitur postquam annus transie l.
rat: recensuit benadab syros. et
ascendit in affech: ut pugnaret
contra israel. Porro filii israel recensi
ti sunt. Et accepti cibariis: profecti
ex adverso. castra metati sunt contra
eos. quasi duo parvi greges caprarum.
Syri autem repleverunt terram. Et ac
cedens unus vir dei: dixit ad regem
israel. Hec dicit dominus. Quia dixerunt
syri. deus montium est dominus. et non deus val
lium: dabo omnem multitudinem
hanc grandem in manu tua: et scie
tis quia ego sum dominus. Dirigebant
septem diebus ex adverso hi atque illi a
cies: septima autem die commissum est
bellum. Percusseruntque filii israel de sy
ris. centum milia peditum in die una.
Fugerunt autem qui remanserant in
affech. in civitatem: et cecidit murus
super viginti septem milia hominum

qui remanserant. Porro benadab
fugiens ingressus est civitatem in cu-
biculum quod erat intra cubiculum. Di-
xeruntque ei servi sui. Ecce audi-
vimus quod reges israel clementes sint.
Ponamus itaque saccos in lumbis nostris.
et funiculos in capitibus nostris. et egre-
diamur ad regem israel. forsitan sal-
vabit animas nostras. Accinxerunt ergo
saccis lumbos suos. et posuerunt funes
in capitibus suis. veneruntque ad regem
israel. et dixerunt ei. Servus tuus bena-
dab dicit. Vivat oro te anima mea.
Et ille ait. Si adhuc vivit. frater
meus est. Quod acceperunt viri pro omine.
et festinantes rapuerunt verbum ex ore
eius. atque dixerunt. Frater tuus benadab.
Et dixit eis. Ite. adducite eum. Egres-
sus est ergo ad eum benadab. et levavit eum
in currum suum. Qui dixit ei. Civi-
tates quas tulit pater meus a patre tuo
reddam. et plateas fac tibi in damasco.
sicut fecit pater meus in samaria. et e-
go federatus recedam a te. Pepigit ergo
cum eo fedus. et dimisit eum. li
Vir quidam de filiis prophetarum. dixit ad so-
cium suum in sermone domini. Percute
me. At ille noluit percutere. Cui ait.
Quia noluisti audire vocem domini. ec-
ce recedes a me. et percutiet te leo.
Cumque paululum recessisset ab eo.
invenit eum leo. atque percussit. Sed et
alium conveniens virum. dixit ad eum.
Percute me. Qui percussit eum. et vul-
neravit. Abiit ergo propheta. et occurrit
regi in via. et mutavit aspersione
pulveris os. et oculos suos. Cumque
rex transiret. clamavit ad regem. et
ait. Servus tuus egressus est ad prelian-
dum cominus. Cumque fugisset vir
unus. adduxit eum quidam ad me.
et ait. Custodi virum istum. Qui si
lapsus fuerit. erit anima tua pro
anima eius. aut talentum argenti ap-
pendes. Dum autem ego turbatus huc
illucque me verterem. subito non compa-
ruit. Et ait rex israel ad eum. Hoc est
iudicium tuum. quod ipse decrevisti.
At ille statim abstersit pulverem
de facie sua. et cognovit eum rex israel
quod esset de prophetis. Qui ait ad eum. Hec
dicit dominus. Quia dimisisti virum dig-
num morte de manu tua. erit a-
nima tua pro anima eius. et populus tuus
pro populo eius. Reversus est ergo rex israel in do-
mum suam. audire contempnens. et
furibundus venit in samariam. li
Post verba autem hec tempore illo vi- LXXI
nea erat naboth iezrahelite qui e-
rat in iezrahel. iuxta palacium ahab
regis samarie. Locutus est ergo ahab ad
naboth dicens. Da mihi vineam tuam ut
faciam mihi ortum olerum. quia vicina
est et prope domum meam. daboque tibi pro ea
vineam meliorem. aut si tibi commodius
putas. argenti precium quantum dig-
na est dabo. Cui respondit naboth.
Propitius mihi sit dominus. ne dem here-
ditatem patrum meorum tibi. Venit ergo ahab
in domum suam. indignans et frendens
super verbum quod locutus fuerat ad eum naboth
iezrahelites dicens. non dabo tibi here-

ditatē patrū meoꝝ. & piciens se
in lectulū suū. auertit faciē suā
ad parietē. & n̄ comedit panē. In
gressa ē aut̄ ad eū iezabel uxor
sua. dixitq; ei. Quid ē hoc. unde
anima tua contristata ē. & quare
n̄ comedis panē. Qui respondit
ei. Loquut' sum naboth iezrahe
litę. & dixi ei. Da m̄ uineā tuā ac
cepta pecunia. aut si t̄ placet da
bo t̄ uineā meliorē p ea. Et ille
ait. Non dabo t̄ uineā meā. Dix
g ad eū iezabel uxor sua. Gran
dis auctoritatis es. & bene regis reg
num isrl̄. surge. & comede panē.
& ęquo esto animo. ego dabo tibi
uineā naboth iezrahelitę. Scripsit
itaq; litt'as ex nomine ahab. & sig
nauit eas anulo ei'. & misit ad ma
iores natu. & ad optimates qui e
rant in ciuitate ei'. & habitabant
cū naboth. Litt'aꝝ aut̄ erat ista
sententia. Predicate ieiuniū. & se
dere facite naboth int' pmates po
puli. & submittite duos uiros fi
lios belial contra eū. & falsum tes
timoniū dicant. Benedixit na
both dm̄ & regē. Et educite eū.
& lapidate. sicq; moriat'. Fecerūt
g ciues ei' maiores natu. & opti
mates qui habitabāt cū eo in urbe.
sicut pceperat eis iezabel. sicut &
scriptum erat in litt'is quas miserat
ad eos. Predicauerunt ieiuniū. &
sedere fecerūt naboth int' pmos po
puli. Et adductis duob; uiris fi
liis diabli. fecerūt eos sedere contra
eum. At illi scilicet ut uiri diabli
ci. dixerūt contra eū testimoniū
corā multitudine. Bn̄dixit naboth
dm̄ & regē. Quā ob rē eduxerūt eū
extra ciuitatē. & lapidib; interfece
runt. Miseruntq; ad iezabel dicentes.
Lapidat' ē naboth. & mortuus ē.
Factum ē aut̄ cū audisset iezabel
lapidatū naboth. & mortuū. locu
ta ē ad ahab. Surge. posside uineā
naboth iezrahelitę. qui noluit t̄ ac
quiescere. & dare eā accepta pecu
nia. Non enī uiuit naboth. sed mor
tuus ē. Quod cum audisset ahab mor
tuū uidelicet naboth. surrexit. et
descendebat in uineā naboth iezra
helitę. ut possideret eam. LIII.
Factus ē g sermo dn̄i ad helyam
thesbiten dicens. Surge. & descende
in occursum ahab regis isrl̄. qui ē
in samaria. Ecce ad uineā naboth
descendit ut possideat eā. & loque
ris ad eū dicens. Hec dicit dn̄s. Oc
cidisti. insup & possedisti. Et post
hec addes. Hec dicit dn̄s. In loco hoc
in quo linxerūt canes sanguinē na
both. lambent quoq; tuū sanguinē.
Et ait ahab ad helyā. Num inue
nisti me inimicū t̄. Qui dixit. In
ueni. eo qd uenundat' sis ut faceres
malū in conspectu dn̄i. Ecce ego in
ducam sup te malū. & demetam
posteriora tua. ut interficiam de ahab
mingentē ad parietē. & clausum. &
ultimū in isrl̄. Et dabo domū tuā

sicut domū ieroboam filii nabath.
& sicut domū baasa filii haia. qa
egisti ut me ad iracundiā prouoca
res. & peccare fecisti isrł. Sed & de
iezabel locut̃ ē dns dicens. Canes
comedent iezabel in agro iezrahel.
Si mortuus fuerit in ciuitate ahab.
comedent eū canes. Si aut̃ mortu
us fuerit in agro. comedent eū uolu
cres celi. Igitur n̄ fuit alt̃ talis ut
ahab. qui uenundat̃ ē ut faceret
malū in conspectu dni. Concita
uit enī eū iezabel uxor sua. & ab
hominabilis effectus ē in tantū. ut
sequeret̃ ydola quę fecerant amor
rei. quos consumpsit dns a facie
filiorum isrł. Itaq; cum audisset ahab
sermones istos. scidit uestē suā. &
operuit cilicio carnē suā. Ieiunauit
q; & dormiuit in sacco. & ambula
bat demisso capite. Factus ē g̃ ser
mo dni ad helyā thesbiten dicens.
Nonne uidisti ahab humiliatū co
ram me. Quia g̃ humiliat̃ ē mei
causa. n̄ inducam malū in dieb;
eius. sed in dieb; filii sui inferam ma
XXII
Transierūt g̃ lū domui ei. liiii.
tres anni absq; bello. inter syriā et
isrł. In anno aut̃ tercio. descendit io
saphath rex iuda ad regē isrł. Di
xitq; rex isrł ad seruos suos. Igno
ratis qđ nrā sit ramoth galaad. &
negligimus eā tollere de manu regis
syrię. Et ait ad iosaphath. Uenies
ne mecū ad preliandum in ramoth
galaad. Dixitq; iosaphath ad re
gem isrł. Sicut ego sum. ita & tu.
Populus meus & populus tuus unū sunt. &
equites mei. & equites tui. Dixitq;
iosaphath ad regē isrł. Quere oro
te hodie sermonē dni. Congregauit
g̃ rex isrł prophetas quadringentos cir
citer uiros. & ait ad eos. Ire debeo
in ramoth galaad ad preliandū. an
quiescere. Qui responderūt. Ascen
de. & dabit eā dns in manu regis.
Dixit aut̃ iosaphath. Num ē hic
propheta dni quispiā. ut interrogemus per
eum. Et ait rex isrł ad iosaphath.
Remansit uir unus per quē possum
interrogare dnm. sed ego odi eū. qa
n̄ prophetat m̄ bonū. sed malū. michē
as filius iemla. Cui iosaphath ait.
Ne loquaris ita rex. Uocauit g̃ rex
isrł eunuchū quendā. & dixit ei.
Festina adducere micheam filiū hi
emla. Rex aut̃ isrł. & iosaphath
rex iuda sedebant unusquisq; in so
lio suo uestiti cultu regio in porta
samarię. & uniuersi prophetę prophetabant
in conspectu eorum. Fecit quoq; sibi
sedechias filius chanana cornua
ferrea. & ait. Hęc dicit dns. His uen
tilabis syriā. donec deleas eā. Omnesq;
prophetę similit̃ prophetabant dicentes. As
cende in ramoth galaad. & uade
prospere. & tradet eam dns in manu
regis. Nuncius uero qui ierat uocare
micheā. locutus ē ad eū dicens.
Ecce sermones prophetarum uno ore bo
na regi predicant. Sit g̃ sermo tuus
similis eorum. & loquere bona. Cui

ait micheas. Viuit dominus: quia quod-
cumque dixerit mihi dominus. hoc loquar.
Venit itaque ad regem. et ait illi rex.
Michea. ut debemus in ramoth
galaad ad preliandum. an cessare.
Cui ille respondit. Ascende. et ua-
de prospere. et tradet dominus in manu
regis. Dixit autem ei rex. Iterum atque
iterum adiuro te ut non loquaris mihi
nisi quod uerum est in nomine domini. Et
ille ait. Vidi cunctum israel in mon-
tibus dispersum. quasi oues non haben-
tes pastorem. Et ait dominus. Non ha-
bent dominum isti. reuertatur unusquisque
in domum suam in pace. Dixit ergo rex
israel ad iosaphath. Numquid non dixi tibi.
quia non prophetat mihi bonum. sed semper
malum. Ille uero addens ait. Propterea
audi sermonem domini. Vidi dominum se-
dentem super solium suum. et omnem exer-
citum celi assistentem ei a dextris et a
sinistris. Et ait dominus. Quis decipi-
et ahab regem israel. ut ascendat. et ca-
dat in ramoth galaad. Et dixit
unus uerba huiuscemodi. et alius aliter.
Egressus est autem spiritus. et stetit coram
domino. et ait. Ego decipiam illum. Cui
locutus est dominus. In quo. Et ille ait.
Egrediar. et ero spiritus mendax in ore
omnium prophetarum eius. Et dixit dominus.
Decipies. et preualebis. Egredere. et
fac ita. Nunc igitur ecce dedit dominus spiritum
mendacem in ore omnium prophetarum tuorum
qui hic sunt. et dominus locutus est
contra te malum. Accessit autem sede-
chias filius chanaana. et percussit mi-
cheam in maxillam. et dixit. Me
ne ergo dimisit spiritus domini. et locutus est tibi.
Et ait micheas. Visurus es in die il-
la quando ingredieris cubiculum intra
cubiculum. ut abscondaris. Et ait rex
israel. Tollite micheam. et maneat apud
amon principem ciuitatis. et apud io-
as filium amalech. et dicite ei. Hec di-
cit rex. Mittite uirum istum in carce-
rem. et sustentate eum pane tribula-
tionis. et aqua angustie. donec re-
uertar in pace. Dixitque micheas. Si
reuersus fueris in pace. non est locutus
dominus in me. Et ait. Audite omnes populi.
Ascendit itaque rex israel. et iosa- LV
phath rex iuda in ramoth galaad.
Dixitque rex israel ad iosaphath. Sume arma
et ingredere prelium. et induere uestibus
tuis. Porro rex israel mutauit habi-
tum suum. et ingressus est bellum. Rex
autem syrie preceperat principibus cur-
ruum triginta duobus dicens. Non
pugnabitis contra minorem et ma-
iorem quempiam. nisi contra regem israel
solum. Cum ergo uidissent principes cur-
ruum iosaphath. suspicati sunt quod
ipse esset rex israel. Et impetu facto
pugnabant contra eum. Et exclama-
uit iosaphath. Intellexeruntque principes
curruum quod non esset rex israel. et cessa-
uerunt ab eo. Vnus autem quidam teten-
dit arcum in incertum sagittam dirigens.
et casu percussit regem israel. inter pul-
monem et stomachum. At ille dixit
aurige suo. Verte manum tuam. et
eice me de exercitu. quia grauiter

uulneratus sum. Commissum est ergo prelium in die illa. Et rex israhel stabat in curru suo contra syrios. et mortuus est uespere. Fluebat autem sanguis plage in sinum currus. et preco personuit in uniuerso exercitu antequam sol occumberet dicens. Unusquisque reuertatur in ciuitatem et in terram suam. Mortuus est autem rex. et perlatus est samariam. sepelieruntque eum in samaria. Et lauerunt currum eius in piscina samarie. et linxerunt canes sanguinem eius. et habenas lauerunt iuxta uerbum domini. quod locutus fuerat. Reliqua uero sermonum ahab. et uniuersa que fecit. et domus eburnea quam edificauit. cunctarumque urbium quas exstruxit. nonne hec scripta sunt in libro uerborum dierum regum israhel. Dormiuit ergo ahab cum patribus suis. et regnauit ochozias filius eius pro eo. Iosaphath uero filius asa regnare ceperat super iudam. anno quarto ahab regis israhel. Triginta et quinque annorum erat cum regnare cepisset. et uiginti quinque annis regnauit in ierusalem. Nomen matris eius azuba filia salai. et ambulauit in omni uia asa patris sui. et non declinauit ex ea. fecitque quod rectum est in conspectu domini. uerumtamen excelsa non abstulit. Adhuc enim populus sacrificabat. et adolebat incensum in excelsis. pacemque habuit iosaphath cum rege israhel. Reliqua autem uerborum iosaphath. et opera eius que gessit. et prelia. nonne hec scripta in libro uerborum dierum regum iuda. Sed et reliquias effeminatorum qui remanserant in diebus asa patris eius. abstulit de terra. Nec erat tunc constitutus rex in edom. Rex autem iosaphath fecerat classes in mari. que nauigarent in ophyr propter aurum. et ire non potuerunt. quia confracte sunt in asiongaber. Tunc ait ochozias filius ahab ad iosaphath. Uadant serui mei cum seruis tuis in nauibus. Et noluit iosaphath. Dormiuitque iosaphath cum patribus suis. et sepultus est cum eis. in ciuitate dauid patris sui. regnauitque ioram filius eius pro eo. Ochozias autem filius ahab regnare ceperat super israhel in samaria. anno septimo decimo iosaphath regis iude. regnauitque super israhel duobus annis. Et fecit malum in conspectu domini. et ambulauit in uia patris sui. et matris sue. et in uia ieroboam filii nabath. qui peccare fecit israhel. Seruiuitque baal. et adorauit eum. et irritauit dominum deum israhel. iuxta omnia que fecerat pater eius. Tu autem domine miserere.

EXPLICIT LIBER REGUM TERCIUS; INCIPIT QUARTUS;

PREVARICATUS EST AUTEM MOAB IN ISRAEL POST quam mortuus est ahab. Ceciditque ochozias per cancellos cenaculi sui quod habebat in samaria. et egrotavit. misitque nuncios dicens ad eos. Ite. consulite beelzebub deum accharon. utrum vivere queam de infirmitate mea hac. Angelus autem domini locutus est ad helyam tesbiten dicens. Surge. et descende in occursum regis nunciorum samarie. et dices ad eos. Numquid non est deus in israel. ut eatis ad consulendum beelzebub deum accharon. Quam ob rem hec dicit dominus. De lectulo super quem ascendisti non descendes. sed morte morieris. Et abiit helyas. Reversique sunt nuncii ad ochoziam. Qui dixit eis. Quare reversi estis. At illi responderunt ei. Vir occurrit nobis. et dixit ad nos. Ite. et revertimini ad regem qui misit vos. et dicetis ei. Hec dicit dominus. Numquid quia non erat deus in israel. misisti ut consulatur beelzebub deus accharon. Idcirco de lectulo super quem ascendisti non descendes. sed morte morieris. Qui dixit eis. Cuius figure et habitus est vir qui occurrit vobis. et locutus est verba hec. At illi dixerunt. Vir pilosus. et zona pellicea accinctus renibus. Qui ait. Helyas thesbites est. Misitque ad eum quinquagenarium principem. et quinquaginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eum. sedentique in vertice montis ait. Homo dei. rex precepit ut descendas. Respondensque helyas. dixit quinquagenario. Si homo dei sum. descendat ignis de celo. et devoret te. et quinquaginta tuos. Descenditque ignis de celo. et devoravit eum. et quinquaginta qui erant cum eo. Rursum misit ad eum principem quinquagenarium alterum. et quinquaginta cum eo. Qui locutus est ei. Homo dei. hec dicit rex. Festina. descende. Respondens helyas. ait. Si homo dei ego sum. descendat ignis de celo. et devoret te. et quinquaginta tuos. Descendit ergo ignis dei de celo. et devoravit illum. et quinquaginta eius. Iterum misit tercium principem quinquagenarium. et quinquaginta qui erant cum eo. Qui cum venisset. curvavit genua ante helyam. et precatus est eum. et ait. Homo dei. noli despicere animam meam. et animam servorum tuorum qui mecum sunt. Ecce descendit ignis de celo. et devoravit duos principes quinquagenarios primos. et quinquagenos qui cum eis erant. sed nunc obsecro ut miserearis anime mee. Loquutus est autem angelus domini ad helyam dicens. Descende cum eo.

ne timeas. Surrexit igitur et descendit
cum eo ad regem: et locutus est ei. Hec
dicit dominus. Quia misisti nuncios
ad consulendum beelzebub deum ac
charon. quasi non esset deus in israel a quo
possis interrogare sermonem: ideo de
lectulo super quem ascendisti non descen
des. sed morte morieris. Mortuus
est igitur iuxta sermonem domini quem locutus
est helyas: et regnauit ioram frater eius
pro eo. anno secundo ioram filii iosaphat
regis iude. Non enim habebat filium.
Reliqua autem uerborum ochozie que
operatus est. nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum israel. II.

Factum est autem cum leuare uellet
dominum helyam per turbinem in celum:
ibant helyas et helyseus de galgalis.
Dixitque helyas ad helyseum. Sede hic:
quia dominus misit me usque bethel. Cui
ait helyseus. Uiuit dominus. et uiuit a
nima tua: quia non derelinquam te.
Cumque descendissent bethel: egres
si sunt filii prophetarum qui erant in be
thel ad helyseum. et dixerunt ei. Num
quid nosti quia hodie dominus tollet
dominum tuum a te: Qui respondit.
Et ego noui. Silete. Dixit autem he
lyas ad helyseum. Sede hic: quia
dominus misit me in iericho. Et ille
ait. Uiuit dominus. et uiuit anima tua:
quia non derelinquam te. Cumque
uenissent iericho: accesserunt filii pro
phetarum qui erant ibi ad helyseum: et
dixerunt ei. Numquid nosti quia hodie
tollet dominus dominum tuum a te: Et ait.
Et ego noui: silete. Dixit autem
helyas. Sede hic: quia dominus misit
me usque ad iordanem. Qui ait. Ui
uit dominus. et uiuit anima tua: quia
non derelinquam te. Ierunt igitur ambo pariter:
et quinquaginta uiri de filiis prophetarum secuti
sunt. Qui steterunt econtra de longe. Illi autem ambo
stabant super iordanem. Tulitque he
lyas pallium suum. et inuoluit illud: et
percussit aquas. Que diuise sunt in
utramque partem: et transierunt ambo per
siccum. Cumque transissent: helyas di
xit ad helyseum. Postula quod uis ut
faciam tibi: antequam tollar a te. Di
xitque helyseus. Obsecro. ut fiat spiritus
tuus duplex in me. Qui ait. Rem
difficilem postulasti. Attamen si uide
ris me quando tollar a te: erit tibi
quod petisti. Si autem non uideris: non erit.
Cumque pergerent. et incedentes ser
mocinarentur: ecce currus igneus. et e
qui ignei diuiserunt utrumque: et ascen
dit helyas per turbinem in celum. Hely
seus autem uidebat: et clamabat. Pater
mi. pater mi: currus israel. et auriga eius.
Et non uidit eum amplius. Apprehen
ditque uestimenta sua. et scidit illa in
duas partes: et leuauit pallium helye
quod ceciderat ei. Reuersusque stetit super
ripam iordanis: et pallio helye quod
ceciderat ei percussit aquas. Que non
sunt diuise. Et dixit. Ubi est deus
helye etiam nunc: Percussitque a
quas: et diuise sunt huc atque illuc:
et transiuit helyseus. Uidentes autem
filii prophetarum qui erant in iericho

deconta dixerunt. Requieuit
spc̄ helye sup helyseū. Et uenien
tes in occursum ei. adorauerunt eū
proni in terram. Dixeruntq; illi. Ecce
cum serui tui sunt quinquagin
ta uiri fortes. qui possunt ire. et
querere dn̄m tuū. ne forte tule
rit eū dn̄s spc̄. et proiecerit eum in
uno montiū. aut in una uallium.
Qui ait. Nolite mittere. Coegeruntq;
eū. donec acquiesceret. et diceret.
mittite. Et miserunt quinquaginta
uiros. Qui cū quesissent trib; dieb;
nō inuenerunt. et reuersi sunt ad eum.
Ille autē habitabat in iericho. Di
xitq; eis. Numquid nō dixi uob. noli
Dixerunt quoq; Nolite mittere. III.
uiri ciuitatis ad helyseum. Ecce
habitatio ciuitatis huius optima
ē. sicut tu ipse dn̄e perspicis. sed a
que pessime sunt. et terra sterilis. At
ille ait. Afferte mihi uas nouū. et
mittite in illud sal. Qui cū attu
lissent. egressus ad fontē aquarū.
misit in eū sal. et ait. Hec dicit do
minus. Sanaui aquas has. et nō erit
in eis ultra mors. neq; sterilitas.
Sanate sunt ergo aque usq; in diē
hanc. iuxta uerbum helysei quod lo
quutus ē. Ascendit autē inde bethel.
Cumq; ascenderet p uiā. pueri
parui egressi sunt de ciuitate. et illude
bant ei dicentes. Ascende calue.
ascende calue. Qui cū respexisset
uidit eos. et maledixit eis in no
mine dn̄i. Egressiq; sunt duo
ursi de saltu. et lacerauerunt ex eis
quadraginta duos pueros. Abiit
autē inde in montē carmeli. et in
de reuersus est samariam. IIII.

III Ioram uero filius ahab regnauit sup
isrl̄ in samaria. anno octauo de
cimo iosaphath regis iude. Regna
uitq; duodecim annis. et fecit ma
lum corā dn̄o. sed nō sicut pater suus
et mater. Tulit enī statuas baal quas
fecerat pater ei. uerumtamen in peccatis
ieroboam filii nabath qui peccare
fecit isrl̄ adhesit. nec recessit ab eis.

Porro mesa rex moab nutriebat V.
pecora multa. et soluebat regi isrl̄
centū milia agnorū. et centū milia
arietū cū uellerib; suis. Cumq; mor
tuus esset ahab. preuaricatus ē fedus quod
habebat cū rege isrl̄. Egressus ē ergo
rex ioram in die illa de samaria.
et recensuit uniuersum isrl̄. Misitq;
ad iosaphath regē iuda. dicens. Rex
moab recessit a me. ueni mecū contra
eū in prelium. Qui respondit. As
cendam. Qui meus ē. tuus ē. Populus
meus populus tuus. et equi mei equi tui.
Dixitq; Per quā uiā ascendemus.
At ille respondit. Per desertū ydu
mee. Perrexerunt ergo rex isrl̄. et rex iu
da. et rex edom. et circuierunt p uiā
septē dierū nec erat aqua exercitui
et iumentis que sequebantur eos. Dixit
q; rex isrl̄. Heu. heu. heu. Congre
gauit nos dn̄s tres reges. ut trade
ret in manu moab. Et ait iosaphat.
Est ne hic propheta dn̄i. ut deprecem

dominum per eum. Et respondit u-
nus de servis regis israel. Est hic he-
liseus filius saphath: qui funde-
bat aquam super manus heliae. Et ait
iosaphath. Est apud eum sermo
domini. Dixerunt. Et. Descenditque
ad eum rex israel. et iosaphath. et rex
edom. Dixit autem heliseus ad regem
israel. Quid mihi et tibi est? Vade ad prophe-
tas patris tui. et matris tue. Et ait il-
li rex israel. Quare congregavit do-
minus tres reges hos. ut traderet e-
os in manus moab. Dixitque ad e-
um heliseus. Vivit dominus exercituum
in cuius conspectu sto: quod si non vul-
tum iosaphath regis iuda eru-
bescerem: nec attendissem quidem
te. nec respexissem. Nunc autem ad-
ducite mihi psalten. Cumque caneret
psaltes: facta est super eum manus domini. et
ait. Hec dicit dominus. Facite alveum tor-
rentis huius fossas. et fossas. Hec
enim dicit dominus. Non videbitis ven-
tum neque pluviam: et alveus iste re-
plebitur aquis: et bibetis vos et fami-
lie vestre. et iumenta vestra. Parumque hoc
est in conspectu domini: insuper et tradet
etiam moab in manus vestras: et percu-
tietis omnem civitatem munitam. et om-
nem urbem electam: et universum lignum
fructiferum succidetis: cunctosque fon-
tes aquarum obturabitis: et omnem a-
grum egregium operietis lapidibus. Fac-
tum est igitur mane quando sacrificium
offerri solet: et ecce aque veniebant
per viam edom. et repleta est terra aquis.

Universi autem moabite audientes quod
ascendissent tres reges. ut pugnarent
adversum eos: convocaverunt omnes qui
accincti erant balteo desuper. et ste-
terunt in terminis. Primoque mane
surgentes. et orto iam sole ex adverso
aquarum: viderunt moabite e contra
aquas rubras quasi sanguinem. Di-
xeruntque. Sanguis gladii est. Pug-
naverunt reges contra se: et cesi sunt
mutuo. Nunc perge ad predam moab.
Perrexeruntque in castra israel. Porro
consurgens israel: percussit moab. At
illi fugerunt coram eis. Venerunt igitur qui
vicerant. et percusserunt moab: et civi-
tates destruxerunt: et omnem agrum op-
timum mittentes singuli lapides reple-
verunt: et universos fontes aquarum optu-
raverunt: et omnia ligna fructifera
succiderunt: ita ut muri tantum fictiles
remanerent. Et circumdata est civi-
tas a fundibalariis: et magna ex
parte percussa. Quod cum vidisset rex mo-
ab. prevaluisse scilicet hostes: tulit
secum septingentos viros educen-
tes gladium. ut irrumperent ad regem
edom: et non potuerunt. Arripiensque
filium suum primogenitum qui regnaturus
erat pro eo: obtulit holocaustum super
murum. Et facta est indignatio mag-
na in israel. Statimque recesserunt ab eo:
et reversi sunt in terram suam. VI.

Mulier autem quedam de uxoribus pro-
phetarum: clamabat ad heliseum dicens. IIII
Servus tuus vir meus mortuus est: et tu
nosti quia servus tuus fuit timens dominum.

Et ecce creditor uenit: ut tollat duos filios meos ad seruiendū sibi. Cui dixit helyseus. Quid uis ut faciam tibi? Dic m(ihi) quid habes in domo tua. At illa respondit. Non habeo ancilla tua quicquā in domo mea: nisi parū olei quo unguar. Cui ait. Uade. pete mutuo ab omib; uicinis tuis uasa uacua nō pauca: et ingredere. et claude ostium cū intrinsecus fueris tu et filii tui: et mitte inde in omia uasa hec: et cū plena fuerint tolles. Iuit itaq; mulier: et clausit ostiū sup se. et sup filios suos. Illi offerebant uasa: et illa infundebat. Cumq; plena fuissent uasa: dixit ad filiū suū. Affer m(ihi) adhuc uas. Et ille respondit. Non habeo. Stetitq; oleum. Uenit aut illa: et indicauit homini di. At ille. Uade inquit. uende oleum: et redde creditori tuo. Tu aut et filii tui: uiuite de reliquo.

VII. Factum ē autē quadā die: et transibat helyseus p sunam. Erat aut ibi mulier magna: que et tenuit eū. ut comederet panē. Cumq; frequent inde transiret: diuertebat ad eā ut comederet panē. Que dixit ad uirū suū. Animaduerto qd uir di ē scs iste: qui transit p nos frequent. Faciam g(ergo) cenaclm paruū: et ponamus ei in eo lectum. et mensam. et sellam. et candelabrū. ut cū uenerit ad nos. maneat ibi. Facta ē g(ergo) quedā dies: et ueniens diuertit in cenaclm. et requieuit ibi. Dixitq; ad giezi puerū suū. Uoca sunamitē istam. Qui cū uocasset eā. et illa stetisset corā eo: dixit ad puerum. Loquere ad eā. Ecce sedule in omib; ministrasti nb. Quid uis ut faciam tibi? Numquid habes negocium? et uis ut loquar regi. siue principi militie? Que respondit. In medio ppli mei habito. Et ait. Quid g(ergo) uult ut faciam ei? Dixitq; giezi. Ne queras. Filiū enī nō habet: et uir ei senex ē. Precepit itaq; ut uocaret eam. Que cum uocata fuisset. et stetisset ad ostium: dixit ad eā. In tempe isto. et in hac eadē hora si uita comes fuerit: habebis in utero filiū. At illa respondit. Noli queso dne mi uir di: noli mentiri ancille tue. Et concepit mulier: et pepit filium: in tempe. et in eadē hora q(ua) dixerat helyseus. Creuit aut puer. Et cū esset quedā dies: et egressus fuisset ad patrē suū ad messores: ait patri suo. Caput meū: caput meū doleo. At ille dix. Tolle. et duc eū ad matrē suā. Qui cū tulisset. et adduxisset eū ad matrē suā: posuit eū illa sup genua sua usq; ad meridiē. et mortuus ē. Ascendit aut. et collocauit eū sup lectū hominis di. et clausit ostium: et egressa uocauit uirū suū. et ait. Mitte mecū obsecro unū de pueris. et asinā: ut excurram usq; ad hominē di. et redi/

tar: Qui ait illi. Quã ob causam
uadis ad eum? Hodie ñ sunt ka-
lende: neq; sabbatũ. Que respon-
dit. Uadam. Strauitq; asinã: & p̃-
cepit puero. Mina & ꝑpa. ne m̃
morã facias in eundo: & hoc age
qđ pcipio t. Profecta ẽ g̃: & uenit
ad uirũ dĩ. in montẽ carmeli. Cũq;
uidisset eã uir dĩ de contͣ: ait ad gie-
zi puerũ suũ. Ecce sunamitis illa.
Uade g̃ in occursũ eĩ: & dic ei. Rec-
te ne agitͬ circa te. & circa uirũ tuũ.
& circa filiũ tuũ? Que respondit.
Recte. Cumq; uenisset ad uirũ dĩ
in montẽ: apphendit pedes eĩ. Et
accessit giezi: ut amoueret eam.
Et ait homo dĩ. Dimitte illã. Ani-
ma enĩ eĩ in amaritudine ẽ: & do-
minus celauit a me. & ñ indicauit
m̃. Que dixit illi. Numqđ petiui fi-
liũ a dño meo? Numqđ ñ dixi t ñ
illudas me? Et ille ait ad giezi. Ac-
cinge lumbos tuos. & tolle baclm
meũ in manu tua: & uade. Si oc-
currerit t homo. ñ salutes eũ. et
si salutauit te quispiã. ñ responde-
as illi: & pones baclm meũ sup faciẽ pu-
eri. Porro mať pueri ait. Uiuit
dominꝰ. & uiuit anima tua: ñ di-
mittam te. Surrexit g̃: & sequť
ẽ eã. Giezi autẽ pcesserat eos. & po-
suerat baclm sup faciẽ pueri: & ñ
erat uox. neq; sensus. Reũsus ẽ g̃
in occursum eĩ: & nunciauit ei di-
cens. Non surrexit puer. Ingressus
ẽ g̃ helyseus domũ: & ecce puer
mortuus iacebat in lectulo eĩ. Ingres-
susq; clausit ostium sup se. & sup
puerũ. & orauit ad dñm: & ascen-
dit. & incubuit sup puerũ. Posuitq;
[illegible] os suũ sup os eĩ. & ocłos suõ
sup ocłos eĩ: & man suas sup man
eĩ. & incuruauit se sup eũ: & cale-
facta ẽ caro pueri. Et ille reũsus
deambulauit in domo semel huc
atq; illuc: & ascendit. & incubuit
sup eũ. & oscitauit puer septies:
apuitq; ocłos. Et ille uocauit gie-
zi: & dixit ei. Uoca sunamitẽ hanc.
Que uocata ingressa ẽ ad eũ. Qui
ait. Tolle filiũ tuũ. Uenit illa. &
corruit ad pedes eĩ: & adorauit sup
t̃ram. Tulitq; filiũ suũ: & egressa ẽ.
Et helyseus reũsus ẽ in galgalã.

IIII

Erat autẽ fames in t̃ra: & filii ꝑphaꝝ
habitabant corã eo. Dixitq; uni de
pueris suis. Pone ollã grandẽ: & co-
que pulmentũ filiis ꝑphaꝝ. Et egres-
sus ẽ unus in agrũ. ut colligeret
herbas agrestes: inuenitq; quasi ui-
tẽ agrestẽ: et collegit ex ea colochin-
tidas agri: & impleuit palliũ suũ.
Et reũsus: concidit in ollã pulmti.
Nesciebat enĩ quid eẽt. Infuderũt g̃
sociis: ut comederent. Cumq; gus-
tassent de coctione: exclamauerũt
dicentes. Mors in olla uir dĩ. Et
ñ potuerũt comedere. At ille dix. Afferte m̃gt
farinã. Cumq; attulissent: misit
in ollã. & ait. Infunde turbe: ut co-
medant. Et ñ fuit ampli quicquã
amaritudinis in olla. Uir autẽ qdã

uenit de balsalisa: deferens uiro
dei panes primitiarum. et uiginti panes
ordeacios. et frumentum nouum in pe-
ra sua. At ille dixit. Da populo: ut
comedat. Responditque ...
minister eius. Quantum est hoc. ut ap-
ponam coram centum uiris. Rur-
sum ille ait. Da hoc populo: ut come-
dat. Hec enim dicit dominus. Come-
dent: et supererit. Posuit itaque co-
ram eis. Qui comederunt: et superfu-
Naaman sit iuxta uerbum domini. viii.
princeps militie regis syrie: erat uir
magnus apud dominum suum. et hono-
ratus. Per illum enim: dedit dominus sa-
lutem syrie. Erat autem uir fortis et
diues: sed leprosus. Porro de syria e-
gressi fuerant latrunculi: et capti-
uam duxerant de terra israel puellam
paruulam. que erat in obsequio u-
xoris naaman. Que ait ad dominam
suam. Utinam fuisset dominus meus ad prophe-
tam qui est in samaria: profecto cu-
rasset eum a lepra quam habet. Ingres-
sus est itaque naaman ad dominum suum:
et nunciauit ei dicens. Sic et sic lo-
quuta est puella de terra israel. Dixitque
ei rex syrie. Uade. et mittam litteras
ad regem israel. Qui cum profectus esset.
et tulisset secum decem talenta argen-
ti. et sex milia aureos. et decem mu-
tatoria uestimentorum: detulit litteras
ad regem israel in hec uerba. Cum ac-
ceperis epistolam hanc: scito quod mise-
rim ad te naaman seruum meum.
ut cures eum a lepra sua. Cumque le-
gisset rex israel litteras: scidit uesti-
menta sua. et ait. Numquid deus sum.
ut occidere possim. et uiuificare?
quia misit iste ad me. ut curem
hominem a lepra sua. Animaduer-
tite et uidete: quod occasiones que-
rat aduersum me. Quod cum audis-
set helyseus uir dei scidisse uideli-
cet regem israel uestimenta sua: misit ad
eum dicens. Quare scidisti uestimenta
tua? Ueniat ad me: et sciat esse prophe-
tam in israel. Uenit ergo naaman cum
equis et curribus: et stetit ad ostium
domus helysei. Misitque ad eum he-
lyseus nuncium dicens. Uade. et la-
uare septies in iordane: et recipi-
et sanitatem caro tua. atque munda-
beris. Iratus naaman: recedebat
dicens. Putabam quod egrederetur ad
me: et stans inuocaret nomen domini
dei sui: et tangeret manu sua locum
lepre. et curaret me. Numquid non me-
liores sunt abana. et farfar fluuii
damasci. omnibus aquis israel. ut la-
uer in eis. et munder? Cum ergo
uertisset se. et abiret indignans: ac-
cesserunt ad eum serui sui. et loquuti
sunt ei. Pater: et si rem grandem dixis-
set tibi propheta: certe facere debueras.
Quanto magis quia nunc dixit tibi.
lauare. et mundaberis? Descendit.
et lauit in iordane septies iuxta
sermonem uiri dei: et restituta est caro
eius sicut caro pueri paruuli. et mun-
datus est. Reuersusque ad uirum dei cum
uniuerso comitatu suo: uenit. et ste-

tit coram eo. & ait. Vere scio quod
non sit deus in uniuersa terra: nisi tantum
in israel. Obsecro itaque ut accipias
benedictionem a seruo tuo. At ille res-
pondit. Viuit dominus ante quem sto:
quia non accipiam. Cumque uim fa-
ceret: penitus non acquieuit. Dixitque
naaman. Ut uis. sed obsecro. conce-
de mihi seruo tuo. ut tollam onus
duorum burdonum de terra. Non enim
ultra faciet seruus tuus holocaustum.
aut uictimam diis alienis: nisi domino.
Hoc autem solum est. de quo depreceris dominum pro
seruo tuo. Quando ingredietur dominus
meus templum remmon. ut adoret. &
illo innitente super manum meam si ad-
orauero in templo remmon. adoran-
te eo in eodem loco: ut ignoscat mihi do-
minus seruo tuo pro hac re. Qui di-
xit ei. Vade in pace. Abiit ergo ab eo:
electo terre tempore. Dixitque giezi pu-
er uiri dei. Pepercit dominus meus naaman
syro isti: ut non acciperet ab eo. que
attulit. Viuit dominus quia curram
post eum: & accipiam ab eo aliquid.
Et secutus est giezi post tergum naa-
man. Quem cum uidisset ille curren-
tem ad se: desiliuit de curru in occur-
sum eius. & ait. Recte ne sunt omnia:
Et ille ait. Recte. Dominus meus misit
me ad te dicens. Modo uenerunt ad
me duo uiri adolescentes de monte
effraim. ex filiis prophetarum: da eis ta-
lentum argenti. & uestes mutatorias
duplices. Dixitque naaman. Melius
est ut accipias duo talenta. Et coe-
git eum. Ligauitque duo talen-
ta argenti in duobus saccis. & du-
plicia uestimenta: & imposuit du-
obus pueris suis. Qui & portaue-
runt coram eo. Cumque uenisset iam
uespere: tulit de manu eorum. & repo-
suit in domo. Dimisitque uiros: &
abierunt. Ipse autem ingressus: stetit
coram domino suo. Et dixit helyseus.
Unde uenis giezi: Qui respondit.
Non iuit seruus tuus quoquam. Et
ille ait. Nonne cor meum in presenti e-
rat quando reuersus est homo de cur-
ru suo in occursum tui: Nunc igitur ac-
cepisti argentum. & accepisti uestes.
ut emas oliueta. & uineas. & oues. &
boues. & seruos. & ancillas: sed & le-
pra naaman adherebit tibi. & semini
tuo usque in sempiternum. Et egres-
sus est ab eo leprosus quasi nix. VIII.

Dixerunt autem filii prophetarum ad helyse-
um. Ecce locus in quo habitamus co-
ram te: angustus est nobis. Eamus usque
ad iordanem: & tollant singuli de silua
materias singulas. ut edificemus nobis ibi
locum ad habitandum. Qui dixit. Ite.
Et ait unus ex illis. Veni ergo & tu cum
seruis tuis. Respondit. Ego ueniam.
Et abiit cum eis. Cumque uenissent
ad iordanem: cedebant ligna. Accidit
autem. ut cum unus materiam succidisset:
caderet ferrum securis in aquam. Ex-
clamauitque ille: & ait. Heu. heu.
heu domine mi: & hoc ipsum mutuo ac-
ceperam. Dixit autem homo dei. Ubi ce-
cidit: At ille monstrauit ei locum.

CV

Precidit ergo lignum: et misit illuc. Natauitque ferrum. Et ait. Tolle. Qui extendit manum: et tulit illud. x.

Rex autem syrie pugnabat contra israel. Consiliumque iniit cum seruis suis dicens. In loco illo et illo: ponamus insidias. Misit itaque uir dei ad regem israel dicens. Caue ne transeas in loco illo: quia ibi syri in insidiis sunt. Misit israel rex ad locum quem dixerat ei uir dei. et preoccupauit eum: et obseruauit se ibi. non semel. neque bis. Conturbatumque est cor regis syrie pro hac re: et conuocatis seruis suis ait. Quare non indicatis michi quis proditor mei sit apud regem israel. Dixitque unus seruorum eius. Nequaquam domine mi rex: sed helyseus propheta qui est in israel. indicat regi israel omnia uerba quecumque loquutus fueris in conclaui tuo. Dixit eis. Ite. et uidete ubi sit: ut mittam. et capiam eum. Annunciaueruntque ei dicentes. Ecce in dothaim. Misit ergo illuc equos et currus: et robur exercitus. Qui cum uenissent nocte: circumdederunt ciuitatem. Consurgens autem diluculo minister uiri dei egressus est: uiditque exercitum in circuitu ciuitatis. et equos et currus. Nunciauitque ei dicens. Heu. heu. heu domine mi quid faciemus. At ille respondit. Noli timere. Plures enim nobiscum sunt: quam cum illis. Cumque orasset helyseus: ait. Domine aperi oculos huius ut uideat. Et aperuit dominus oculos pueri. et uidit: et ecce mons plenus equorum et curruum igneorum in circuitu helysei. Hostes uero descenderunt ad eum. Porro helyseus orauit dominum dicens. Percute obsecro gentem hanc cecitate. Percussitque eos dominus ne uiderent: iuxta uerbum helysei. Dixit autem ad eos helyseus. Non est hec uia: nec ista est ciuitas. Sequimini me: et ostendam uobis uirum quem queritis. Duxit ergo eos in samariam. Cumque ingressi fuissent in samariam: dixit helyseus. Domine aperi oculos istorum: ut uideant. Aperuitque dominus oculos eorum: et uiderunt se esse in medio samarie. Dixitque rex israel ad helyseum: cum uidisset eos. Numquid percutiam eos pater mi: At ille ait. Non percuties. Neque enim cepisti eos gladio. et arcu tuo ut percutias: sed pone panem et aquam coram eis. ut comedant et bibant. et uadant ad dominum suum. Et apposita est eis ciborum magna preparatio: et comederunt et biberunt: et dimisit eos. Abieruntque ad dominum suum: et ultra non uenerunt latrones syrie in terram israel. xi.

Factum est post hec: congregauit benadab rex syrie uniuersum exer exercitum suum: et ascendit. et obsidebat samariam. Factaque est fames magna in samaria: et tam diu obsessa est donec uenundaretur caput asini octoginta argenteis. et quarta pars cabi stercoris columbarum quinque argenteis. Cumque transiret rex israel per murum: mulier quedam exclama

uit ad eum dicens. Salua me rex.
Qui ait. Non te saluet dns. Unde
saluare te possum. De area. an de
torculari. Dixitq; ad eã rex. Quid
t uis. Que respõdit. Mulier ista di
xit m. Da filiũ tuũ ut comedam
eũ hodie. & filiũ meũ comedem
cras. Coxim g filiũ meũ. & comé
dimus. Dixiq; ei die alta. Da filiũ
tuũ. ut comedam eũ. Que abscon
dit filiũ suũ. Qd cũ audisset rex
scidit uestimta sua. & transibat
p murũ. Uiditq; omis pplš ciliciũ
um quo uestitus erat ad carnẽ in
trinsecus. Et ait rex. Hec faciat m
ds & hec addat. si steterit caput
helysei filii saphan sup ipsum ho
die. Helyseus aut sedebat in do
mo sua. & senes sedebant cũ eo. Pre
misit itaq; uirũ. Et antequã ue
niret nuncius. ille dixit ad senes.
Nunqd scitis qd miserit filius ho
micide hic. ut pcidat caput meũ.
Uidete g cũ uenit nuncius. claudite
ostium. & ñ sinatis eũ intrare. Ecce
enim sonit pedũ dñi ei post eũ ẽ.
Et adhuc illo loquente eis. appa
ruit nuncius qui ueniebat ad eũ.
& ait. Ecce tantũ malũ a dño ẽ. qd
amplius expectabo a dño. Dixit
VI
aut helyseus. Audite ubum dñi.
Hec dicit dns. In tempe hoc cras.
modius simile uno statere erit. &
duo modii ordei statere uno in
porta samarie. Respondens unus
de ducib; sup cuĩ manũ rex incũ
bebat homini di. dixit. Si dns
fecerit etiam cattharactas in celo.
nunqd poterit ẽẽ qd loqueris. Qui
ait. Uidebis oclis tuis. & inde ñ co
medes. Quatuor g uiri erant lep
si. iuxta introitum porte. Qui dixe
runt adinuicẽ. Quid hic ẽẽ uolu
mus. donec moriam. Siue ingre
di uoluerim ciuitatẽ fame morie
mur. siue manserim hic. morien
dum ẽ nob. Uenite g. & transfugia
mus ad castra syrie. Si pepcerint
nob uiuem. si aut occidere uolue
rint. nichilominus moriem. Surre
xerunt g uespe. ut transirent ad
castra syrie. Cumq; uenissent ad
pncipiũ castrox syrie. nullũ ibide
repert. Siquidẽ dns sonitũ audiri
fecerat in castris syrie curruũ & e
quox. & exercit plurimi. Dixerũtq;
adinuicẽ. Ecce mercede conduxit
aduũsum nos rex isrl reges etheox
& egyptiox. & uenert sup nos. Sur
rexerunt g. & fugert in tenebris.
& dereliquert tentoria sua. & eqs.
& asinos in castris. Fugertq; animas
tantũ suas saluare cupientes. Igit
cũ uenissent lepsi illi ad pncipiũ
castrox. ingressi sunt unũ tabna
culũ. & comedert & bibert. Tule
runtq; inde argentũ & aurũ & ues
tes. & abiert. & absconderẽt. Et rur
sum reũsi sunt ad aliud tabnaclm.
& inde similit auferentes abscon
derunt. Dixerũtq; adinuicẽ. Non
recte facim. Hec enim dies. boni

nuncium est. Si tacuerimus. et noluerimus annunciare usque mane: sceleris arguemur. Venite. eamus: et nunciemus in aula regis. Cumque venissent ad portam civitatis: narraverunt eis dicentes. Ivimus ad castra syrie: et nullum ibidem repperimus ho- ~~mis~~ hominem: nisi equos. et asinos alligatos. et fixa tentoria. Ierunt ergo portarii: et nunciaverunt in palacio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte: et ait ad servos suos. Dico vobis: quid fecerint nobis syri. Sciunt quia fame laboramus: et idcirco egressi sunt de castris. et latitant in agris dicentes. Cum egressi fuerint de civitate. capiemus eos vivos: et tunc civitatem ingredi poterimus. Respondit autem unus servorum eius. Tollamus quinque equos qui remanserunt in urbe. quia ipsi tantum sunt in universa multitudine israel. alii enim consumpti sunt. et mittentes explorare poterimus. Adduxerunt ergo duos equos: misitque rex ad castra syrorum dicens. Ite. et videte. Qui abierunt post eos: usque ad iordanem. Ecce autem omnis via plena erat vestibus et vasis: que proiecerant syri cum turbarentur. Reversique nuncii: indicaverunt regi. Et egressus populus: diripuit castra syrie. Factusque est modius simile statere uno: et duo modii ordei statere uno iuxta verbum domini. Porro rex ducem illum in cuius manu incubuerat: constituit ad portam. Quem conculcavit turba in introitu: et mortuus est iuxta quod locutus fuerat vir dei. quando descenderat ad eum rex. Factumque est iuxta sermonem viri dei quem dixerat regi. quando ait. duo modii ordei statere uno erunt. et modius simile statere uno. hoc eodem tempore cras in porta samarie. quando responderat dux ille viro dei. et dixerat. etiam si fecerit dominus cataractas in celo. numquid fieri poterit quod loqueris. et dixit ei. videbis oculis tuis: et inde non comedes. Evenit ergo ei sicut predictum erat: et conculcavit eum populus in porta. et mortuus est.

VII Helyseus autem locutus est ad xu.
mulierem cuius vivere fecerat filium dicens. Surge. vade tu et domus tua: et peregrinare ubicumque repereris. Vocavit enim dominus famem: et veniet super terram septem annis. Que surrexit: et fecit iuxta verbum hominis dei. Et vadens cum domo sua peregrinata est in terra philistiim: diebus multis. Cumque finiti essent septem anni reversa est mulier de terra philistiim: et egressa est ut interpellaret regem pro domo sua. et agris suis. Rex autem loquebatur cum giezi puero viri dei dicens. Narra mihi omnia magnalia que fecit helyseus. Cumque ille narraret regi quomodo mortuum suscitasset: apparuit mulier cuius filium vivificaverat clamans ad regem pro domo sua. et pro agris suis. Dixitque

giezi. Domine mi rex: hec ē muli-
er. & hic filius eī. quē suscitauit
helyseus. Et interrogauit rex mulie-
rem: que narrauit ei. Deditq; ei
rex eunuchū unū dicens. Restitue
ei omnia que sua sunt: & uniuersos
reddit⁹ agro⁊. a die qua reliquit
terram. usq; ad p̄sens. Uenit quoq;
helyseus damascū: & benadab rex
syrie egrotabat. Nunciauerūntq; ei
dicentes. Uenit uir dī huc. Et ait
rex ad azahel. Tolle tecū munera.
& uade in occursum uiri dī: & con-
sule dnm̄ p eum dicens. Si euade-
re potero de infirmitate mea hac:
Iuit g̃ azahel in occursum eī: ha-
bens secum muña. & omnia bona
damasci. onera quadraginta came-
lo⁊. Cumq; stetisset corā eo: ait.
Filius tuus benadab rex syrie: mi-
sit me ad te dicens. Si sanari potero
de infirmitate mea hac: Dixitq;
helyseus. Uade. dic ei. Sanaberis.
Porro ostendit m̄ dns: quia mor-
te morieť. Stetitq; cum eo: & tur-
batus ē usq; ad suffusionē uultus.
Fleuitq; uir dī. Cui azahel ait.
Quare dns m̄s flet: At ille respon-
dit. Quia scio que factur⁹ sis filiis
isrł mala. Ciuitates eo⁊ munitas
igne succendes: & iuuenes eo⁊ int-
ficies gladio: & paruulos eo⁊ elides.
& p̄gnantes diuides. Dixitq; azahel.
Quid enim sum seru⁹ tuus canis:
ut faciam rem istam magnā: Et
ait helyseus. Ostendit m̄ dns te re-
gem syrie fore. Qui cū recessisset
ab helyseo: uenit ad dnm̄ suū.
Qui ait ei. Quid t̄ dixit helyseus:
At respondit ille. Dixit m̄: recipi-
es sanitatē. Cumq; uenisset dies
altā: tulit stragulū & infudit aq̄.
& expandit sup faciē eī. Quo mor-
tuo: regnauit azahel p eo. Anno
quinto ioram filii ioram filii ahab
regis isrł. & uicesimo scđo iosaphat
regis iuda. regnauit ioram filius io-
saphath rex iuda. Triginta duo⁊
erat anno⁊ cum regnare cepisset:
& octo annis regnauit in ihrłm.
Ambulauitq; in uiis regū isrł: si-
cut ambulauerat dom̄ ahab. Filia
enim ahab erat uxor eī: & fecit qđ
malū ē corā dnō. Noluit aut̄ dns
disp̄dere iudā ꝓpt̄ dauid seruū suū.
sicut p̄miserat ei: ut daret illi lu-
cernam & filiis eī. cunctis dieb; In
dieb; eī recessit edom. ne eēt sub
iuda: & constituit sibi regē. Uenitq;
ioram seira: & omīs curr⁹ cum eo.
Et surrexit nocte: p̄cussitq; ydu-
meos qui eū circumdederant. & p̄n-
cipes curruū. Popłs aut̄ fugit in
tabnacła sua. Recessit g̃ edom ne
eēt sub iuda: usq; in diem hanc.
Tunc recessit & lobna. in temp̄e
illo. Reliqua aut̄ sermonū ioram.
& uniu̇sa que fecit: nōne hec scripta
sunt in libro ūbo⁊ dierū regum
iuda: Et dormiuit ioram cū pa-
trib; suis: sepultq; ē cū eis in ciuita-
te dauid: & regnauit achazias filii

eius p eo. Anno duodecimo ioram
filii ahab regis isrł. regnauit acha
zias filius ioram regis iude. Uiginti
duoꝝ annoꝝ erat achazias cū reg
nare cepisset. & uno anno regna
uit in ihrłm. Nom matris ei athalia
filia amri regis isrł. & ambulauit
in uiis dom ahab. & fecit qđ ma
lum ē corā dn̄o sicut dom ahab.
Gener enim dom ahab fuit. Abiit
quoq; cū ioram filio ahab ad plian
dum contra azahel regē syrię in
ramoth galaad. & uulnerauerunt syri
ioram. Qui reuersus ē ut curaretur
in iezrahel. quia uulnerauerant eū
syri in rama pliantē contra azahel
regē syrię. Porro achazias filius io
ram rex iuda. descendit inuisere
ioram filiū ahab in iezrahel. qui
VIIII Helyseus autē ꝓphes egrotabat. xiii.
uocauit unū de filiis ꝓphaꝝ. & ait
illi. Accinge lumbos tuos. & tolle
lenticulā olei in manu tua. & ua
de in ramoth galaad. Cumq; ue
neris illuc. uidebis hieu filiū iosa
phath. filii namsi. Et ingressus sus
citabis eum de medio fratrū suoꝝ.
& introduces interius cubiculū. tenensq;
lenticulā olei. funde sup caput ei.
& dices. Hec dicit dn̄s. Unxi te re
gem sup isrł. Aperiensq; ostium fu
gies. & nō ibi subsistes. Abiit ergo ado
lescens puer ꝓphe in ramoth gala
ad. & ingressus ē illuc. Ecce autē
principes exercitus sedebant. & ait.
Uerbum mihi ē ad te o princeps. Dixitq;
hieu. Ad quē ex omib; nob. Ad te
o princeps. At ille dixit. Et surre
xit. & ingressus ē cubiculū. At ille
fudit oleū sup caput ei. & ait. Hec di
cit dn̄s ds̄ isrł. Unxi te regē sup
ꝑplm dn̄i isrł. & percuties domū a
hab dn̄i tui. ut ulciscar sanguinē
seruoꝝ meoꝝ ꝓphaꝝ. & sanguinē
omniū seruoꝝ dn̄i de manu ieza
bel. Perdamq; omnē domū ahab.
& interficiam mingentē ad parietē
de ahab. & clausum. & nouissimū
in isrł. Et dabo domū ahab sicut
domū ieroboam filii nabath. & sic
domū baasa filii ahia. Iezabel quoq;
comedent canes in agro iezrahel. nec
erit qui sepeliat eā. Aperuitq; osti
um. & fugit. Hieu autē egressus ē
ad seruos dn̄i sui. Qui dixerunt ei.
Recte ne sunt omia. Quid uenit
insanus iste ad te. Qui ait eis.
Nostis hominē. & quid locutus sit.
At illi responderunt. Falsum ē. sed
magis narra nob. Qui ait eis. Hec
& hec locutus ē mihi. Et ait. Hec di
cit dn̄s. Unxi te regē sup isrł. Fes
tinauerunt itaq; & unusquisq; tol
lens palliū suū posuerunt sub pedib;
ei. in similitudinē tribunalis. Et
cecinerunt tuba. atq; dixerunt. Reg
nauit hieu. Coniurauit ergo hieu
filius iosaphath filii namsi. contra
ioram. Porro ioram obsederat ra
moth galaad. ipse & omis isrł contra
azahel regē syrię. & reuersus fuerat
ut curaretur in iezrahel ꝓpter uulnera.

quia uulnerauerant eum syri
pugnantem contra azahel regem syrie.
Dixitque hieu. Si placet uobis: ne
mo egrediatur profugus de ciuita
te. ne uadat. et nunciet in iezra
hel. Et ascendit: et profectus est in ie
zrahel. Ioram autem egrotabat ibi: et
achazias rex iuda descenderat
ad uisitandum ioram. Igitur spe
culator qui stabat super turrim ie
zrahel: uidit globum hieu uenien
tis. et ait. Uideo ego globum. Dixit
que ioram. Tolle currum. et mitte in
occursum eorum: et dicat uadens.
Recte ne sunt omnia. Abiit ergo qui
ascenderat currum in occursum eius:
et ait. Hec dicit rex. Pacata sunt omnia.
Dixitque hieu. Quid tibi et paci. Tran
si. et sequere me. Nunciauit quoque
speculator dicens. Uenit nuncius
ad eos: et non reuertitur. Misit etiam
currum equorum secundo. Uenitque ad eos.
et ait. Hec dicit rex. Numquid pax est.
Et ait hieu. Quid tibi et paci. Tran
si. et sequere me. Nunciauit autem
speculator dicens. Uenit usque ad eos.
et non reuertitur. Est autem incessus: quasi
incessus hieu filii namsi. Preceps
enim graditur. Et ait ioram. Iunge
currum. Iunxeruntque currum eius. Et e
gressus est ioram rex israel. et achazias
rex iuda. singuli in curribus suis. e
gressique sunt in occursum hieu: et
inuenerunt eum in agro naboth iezrahe
lite. Cumque uidisset ioram hieu.
dixit. Pax est hieu. At ille respon
dit. Que pax. Adhuc fornicatio
nes matris tue iezabel. et ueneficia
eius multa uigent. Conuertit autem io
ram manum suam: et fugiens ait ad
achaziam. Insidie achazia. Porro
hieu tetendit arcum manu: et percussit
ioram inter scapulas. et egressa est sa
gitta per cor eius: statimque corruit in
curru suo. Dixitque hieu ad baddacer
ducem. Tolle. proice eum in agro naboth
iezrahelite. Memini enim quando ego et
tu sedentes in curru sequebamur
ahab patrem huius: quod dominus leuauit
onus hoc super eum dicens. Si non pro san
guine naboth. et pro sanguine filiorum
eius quem uidi heri ait dominus: reddam
tibi in agro isto dicit dominus. Nunc ergo tol
le: et proice eum in agro iuxta uerbum
domini. Achazias autem rex iuda uidens hoc:
fugit per uiam domus orti. Persecutusque
est eum hieu: et ait. Etiam hunc percutite.
Et percusserunt eum in ascensu gaber:
in curru suo: qui est iuxta ieblaam.
Qui fugit in magedo: et mortuus
est ibi. Et imposuerunt eum serui eius
super currum suum. et tulerunt ierusalem: se
pelieruntque eum in sepulchro cum patribus
suis in ciuitate dauid. xiiii.
Anno undecimo ioram filii ahab re
gis israel regnauit ahazias super iudam. uenitque hi
eu iezrahel. Porro iezabel introitu eius
audito. depinxit oculos suos stibio.
et ornauit caput suum: et respexit
per fenestram ingredientem hieu per por
tam. et ait. Numquid pax potest esse
zamri qui interfecit dominum suum. Le

uauitq; hieu faciē suā ad fenestrā.
& ait. Que ē ista. Et inclinauerūt
se ad eū duo uł tres eunuchi. At
ille dixit eis. Precipitate eā deorsū.
Et p̄cipitauerūt eā. Aspsusq; ē san
guine paries. & equoꝝ ungulę. q̄
conculcauerūt eā. Cumq; ingressꝰ
eēt ut comederet. biberetq; ait. Ite.
& uidete maledictā illā. & sepelite
eā. quia filia regis ē. Cumq; issent
ut sepelirent eā. n̄ inuenerūt nisi
caluariā & pedes. & sūmas manus.
Reu̾siq; nunciauerūt ei. Et ait hieu.
Sermo dn̄i ē. quē locutus ē p ser
uū suū helyā thesbiten dicens. In
agͦ iezrahel. comedent canes ieza
bel. Et erunt carnes iezabel sicut
stercus sup faciē t̄re in agͦ iezrahel.
ita ut p̄tereuntes dicant. Hecci ne ē.

IX Erant aut̄ ahab filia iezabel. xv.
septuaginta filii in samaria. Scͣpsit
ergͦ hieu lr̄as. & misit in samariā
ad optimates ciuitatis. & ad maio
res natu. & ad nutricios ahab dicens.
Statim ut acceperitis lr̄as has qui
habetis filios dn̄i uri. & currꝰ. & eq̄s.
& ciuitates firmas & arma. eligite
meliorē. & eū qui uob placuerit de
filiis dn̄i uri. & ponite eū sup soliū
patris sui. & pugnate p domo dn̄i uri.
Timuerūt illi uehementͬ. & dixerūt.
Ecce duo reges n̄ potuerūt stare co
ram eo. & q̄m nos ualebim̄ resistͤ.
Miserūt ergͦ p̄positi dom̄. et p̄fecti ciui
tatis. & maiores natu. & nutricii ad
hieu dicentes. Serui tui sum̄. quę

cumq; iusseris faciem̄. nec consti
tuemus regē. Qđcumq; tibi placet
fac. Rescͣpsit aut̄ eis lr̄as scđo di
cens. Si mei estis. & obeditis m̄.
tollite capita filioꝝ dn̄i uri. & ue
nite ad me. hac eadē hora cras in
iezrahel. Porro filii regis septua
ginta uiri. apud optimates ciuita
tis nutriebant̄. Cumq; uenissent lit
terę ad eos. tulerūt filios regis. & occi
derunt septuaginta uiros. & posue
runt capita eoꝝ in cophinis. & mi
serunt ad eum in iezrahel. Ue
nit aut̄ nuncius ad eū. & indica
uit ei dicens. Attulerūt capita filioꝝ
regis. Qui respondit. Ponite ea ad
duos acuos iuxta introitū portę. usq;
mane. Cumq; diluxisset. egressꝰ
ē. & stans dixit ad omnē p̄plm. Ius
ti estis. Si ego coniuraui adu̾sus
dn̄m meū. & occidi eū. quis pcus
sit om̄s hos. Uidete ergͦ nunc. q̄m
n̄ cecidit de sermonib; dn̄i in t̄ram.
quos locutus ē sup domū ahab.
Et dn̄s fecit qđ locutus ē in manu
serui sui helyę. Percussit ergͦ hieu
om̄s qui reliqui erant de domo a
hab in iezrahel. & uniu̾sos optima
tes ei. & notos. & sacerdotes. donec
n̄ remanerent ex eo reliquię. Et
surrexit. & uenit in samariā. Cūq;
uenisset ad camerā pastoꝝ in uia.
inuenit fratres achazię regis iudę.
Dixitq; ad eos. Quinam estis uos.
At illi responderūt. Fratres acha
zię sum̄. & descendim̄ ad salutan

dum filios regis. et filios regine. Qui ait. Comprehendite eos vivos. Quos cum comprehendissent vivos: iugulaverunt eos in cisterna iuxta cameram quadraginta duos viros. et non reliquit ex eis quenquam. Cumque abisset inde: invenit ionadab filium rechab in occursum sibi. et benedixit ei. et ait ad eum. Numquid est cor tuum rectum. sicut cor meum cum corde tuo? Et ait ionadab. Est. Si est inquit: da manum tuam. Qui dedit ei manum suam: et ille levavit eum in currum suo ad se. Dixitque ad eum. Veni mecum: et vide zelum meum pro domino. Et impositum curru suo: duxit in samariam. Et percussit omnes qui reliqui fuerant de ahab in samaria usque ad unum: iuxta verbum domini quod locutus fuerat per helyam. Congregavit ergo hieu omnem populum: et dixit ad eos. Ahab coluit baal parum: ego autem colam eum amplius. Nunc ergo omnes prophetas baal. et universos servos eius. et cunctos sacerdotes ipsius vocate ad me: nullus sit qui non veniat. Sacrificium enim grande est mihi baal. Quicumque defuerit: non vivet. Porro hieu faciebat hoc insidiose: ut disperderet cultores baal. Et dixit. Sanctificate diem sollempnem baal. Vocavitque. et misit in universos terminos israel: et venerunt cuncti servi baal. Non fuit residuus ne unus quidem: qui non veniret. Et ingressi sunt templum baal: et repleta est domus baal a summo usque ad summum. Dixitque his qui erant super vestes. Proferte vestimenta universis servis baal. Et protulerunt eis vestes. Ingressusque hieu. et ionadab filius rechab templum baal: ait cultoribus baal. Perquirite. et videte ne quis forte vobiscum sit de servis domini: sed ut sint soli servi baal. Ingressi sunt ergo: ut facerent victimas et holocausta. Hieu autem preparaverat sibi foris octoginta viros: et dixerat eis. Quicumque fugerit de hominibus his quos ego adduxero in manus vestras: erit anima eius pro anima illius. Factum est ergo cum completum esset holocaustum: precepit hieu militibus et ducibus suis. Ingredimini. et percutite eos: nullusque evadat. Percusseruntque eos in ore gladii. et proiecerunt milites et duces. et ierunt in civitatem templi baal: et protulerunt statuam de fano baal: et combusserunt. et comminuerunt eam. Destruxerunt quoque edem baal: et fecerunt pro ea latrinas usque in diem hanc. Delevit itaque hieu baal de israel. Verumtamen a peccatis ieroboam filii nabath qui peccare fecit israel non recessit: nec dereliquit vitulos aureos qui erant in bethel et in dan. Dixit autem dominus ad hieu. Quia studiose fecisti quod rectum erat. et placebat in oculis meis: et omnia que erant in corde meo fecisti contra domum ahab: filii tui usque ad quartam generationem sedebunt super thronum israel. Porro hieu non custodivit ut ambularet in lege domini

dei isrl in toto corde suo. Non e-
nim recessit a peccatis ieroboam:
qui peccare fecit isrl. XVI.
In diebus illis cepit dns tedere super is-
rahel: percussitque eos azahel in uni-
versis finibus isrl. a iordane contra
orientalem plagam. omnem terram ga-
laad. et gad. et ruben. et manasse.
et ab aroer: que est super torrentem ar-
non. et galaad. et basan. Reliqua
autem verborum hieu. et universa que fe-
cit. et fortitudo eius: nonne hec scrip-
ta sunt in libro verborum dierum regum
isrl? Et dormivit hieu cum patribus
suis: sepelieruntque eum in samaria. et
regnavit ioas filius eius pro eo. Dies autem
quibus regnavit hieu super isrl: viginti
et octo anni sunt in samaria.
X Athalia vero mater achazie vi- XVII.
dens mortuum filium suum: surrexit. et
interfecit omne semen regium. Tollens autem
iosaba filia regis ioram. soror acha-
zie. ioas filium achazie: furata eum de
medio filiorum regis. qui interficiebantur.
et nutricem eius de triclinio: et abscon-
dit eum a facie athalie. ut non interfice-
retur. Eratque cum eo in domo dni
clam: sex annis. Porro athalia reg-
navit super terram. Anno autem septi-
mo misit ioiada: et assumens cen-
turiones et milites. introduxit ad se.
in templum dni. pepigitque cum eis fedus:
et adiurans eos in domo dni. osten-
dit eis filium regis. et precepit illis di-
cens. Iste est sermo quem facere debe-
tis. Tertia pars vestrum introeat sabbato.
et observet excubitum domus regis.
Tertia autem pars sit ad portam sur: et
tertia pars ad portam que est post ha-
bitaculum scutariorum: et custodietis ex-
cubitum domus messa. Due vero partes
e vobis. omnes egredientes sabbato custo-
diant excubias domus dni circa regem.
et vallabitis eum habentes arma in
manibus vestris. Si quis autem ingressus
fuerit septum templi: interficiatur. Eri-
tisque cum rege introeunte et egrediente.
Et fecerunt centuriones: iuxta omnia
que preceperat eis ioiada sacerdos. Et as-
sumentes singuli viros suos qui ingre-
diebantur sabbatum. cum his qui egredie-
bantur e sabbato: venerunt ad ioiada sacer-
dotem. Qui dedit eis hastas. et arma
regis david: que erant in domo do-
mini. Et steterunt singuli habentes ar-
ma in manu sua: a parte templi
dextra. usque ad partem sinistram altaris.
et edis circa regem. Produxitque filium
regis: et posuit super caput eius diade-
ma et testimonium: feceruntque eum regem
et unxerunt: et plaudentes manu di-
xerunt. Vivat rex. Audivit athalia
vocem populi currentis: et ingressa ad
turbas in templum dni. vidit regem
stantem super tribunal iuxta morem. et
cantores. et turbas prope eum: omnemque
populum terre letantem. et canentem tubis.
Et scidit vestimenta sua: clamavitque
Coniuratio: coniuratio. Precepit
autem ioiada centurionibus qui erant
super exercitum: et ait eis. Educite
eam extra consepta templi: et qui-

cumque eam secutus fuerit feriatur
gladio. Dixerat enim sacerdos: ut
non occidatur in templo domini. Imposue/
runtque ei manus: et impegerunt eam per viam
introitus equorum iuxta palacium. et inter/
fecta est ibi. Pepigit ergo ioiada fedus
inter dominum. et inter regem. et inter populum.
ut esset populus domini: et inter populum et regem.
Ingressusque est omnis populus terre templum
baal: et destruxerunt aras eius. et ima/
gines eius contriverunt valide. Mathan
quoque sacerdotem baal: occiderunt coram
altari. Et posuit sacerdos custodias
in domo domini: tulitque centuriones.
et cerethi et phelethi legiones. et om/
nem populum terre. Deduxeruntque regem de
domo domini: et venerunt per viam porte
scutariorum in palacium. et sedit super
thronum regum. Letatusque est omnis populus
terre: et civitas conquievit. Athalia
autem occisa est gladio: in domo regis.
Septemque annorum erat ioas. cum regna/
XI re cepisset. Anno septimo hieu: reg/
navit ioas. Quadraginta annis
regnavit in iherusalem: nomen matris eius se/
bia de bersabee. Fecitque ioas rectum
coram domino. cunctis diebus quibus do/
cuit eum ioiada sacerdos: veruntamen
excelsa non abstulit. Adhuc enim populus
immolabat: et adolebat in excelsis
incensum. Dixitque ioas ad sacerdotes.
Omnem pecuniam sanctuariorum que il/
lata fuerit in templum domini a preter/
euntibus; que offertur pro precio anime.
et quam sponte et arbitrio cordis sui
inferunt in templum domini: accipiant il/
lam sacerdotes iuxta ordinem suum: et
instaurent sartatecta domus. si quid
necessarium viderint in instaura/
tione. Igitur usque ad vicesimum tertium
annum regis ioas: non instauraverunt
sacerdotes sartatecta templi. Voca/
vitque rex ioiadam pontificem.
et sacerdotes: dicens eis. Quare sar/
tatecta non instauratis templi. Nolite
ergo amplius accipere pecuniam iuxta
ordinem vestrum: sed ad instaurationem
templi reddite eam. Prohibitique sunt
sacerdotes ultra accipere pecuniam a po/
pulo: et instaurare sartatecta do/
mus. Et tulit ioiada pontifex gazofila/
cium unum: aperuitque foramen desuper: et
posuit illud iuxta altare ad dex/
teram ingredientium domum domini.
Mittebantque in eo sacerdotes qui cus/
todiebant ostia omnem pecuniam que
deferebatur ad templum domini. Cumque
viderent nimiam pecuniam esse in ga/
zophilatio: ascendebat scriba re/
gis. et pontifex: effundebantque et
numerabant pecuniam que invenie/
batur in domo domini: et dabant eam
iuxta numerum atque mensuram in
manu eorum qui preerant cementariis
domus domini. Qui impendebant ea
in fabris lignorum. et in cementariis his
qui operabantur in domo domini. et sar/
tatecta faciebant. et in his qui cede/
bant saxa. et ut emerent ligna et la/
pides qui excidebantur. ita ut imple/
retur instauratio domus domini in
universis que indigebant expensa

ad muniendā domū. Ueruntamē
n̄ fiebant ex eadē pecunia hydrie
templi dn̄i. & fuscinule. & thuri
bula. & tube. omne uas aureū & ar
genteū de pecunia que inferebat
in templū dn̄i. His enim qui faci
ebant opus dabatur. ut instaurarent
templū dn̄i. Et n̄ fiebat ratio his
hominib; qui accipiebant pecu
niam ut distribuerent eā artificib;
sed in fide tractabant eā. Pecuniā
uero p delicto. & pecuniā p peccato n̄
inferebant in templū dn̄i. quia
Tunc ascendit sacerdotū erat. XVIII.
azahel rex syrie. & pugnabat contra
geth. cepitq; eā. & direxit faciē suā
ut ascenderet in ihrl̄m. Quam ob
rem tulit ioas rex iuda omnia sanc
tificata que consecrauerat iosaphath
& ioram. & achazias patres ei. reges
iuda. & que ipse obtulerat. & uniuer
sum argentū qd inueniri potuit
in thesauris templi dn̄i. & in pala
cio regis. misitq; azahel regi syrie.
& recessit ab ihrl̄m. Reliqua autē
sermonū ioas. & uniuersa que fecit.
nōne hec scripta sunt in libro uerbo;
dierū regum iuda. Surrexerunt autē
serui ei. & coniurauerunt int se. pcus
seruntq; ioas in domo mello. in des
censu sela. Iosachar namq; filius se
math. & ionadab filius somer ser
ui ei. percusserunt eū & mortuus ē. &
sepelierunt eū cū patrib; suis in ciuita
te dauid. regnauitq; amasias filius
XII ei p eo. Anno uicesimo tercio ioas
filii achazie regis iude. regnauit
ioachaz filius hieu sup isrl̄ in sa
maria. decē & septē annis. Et fecit
malū corā dn̄o. secutusq; ē peccata
ieroboam filii nabath qui peccare
fecit isrl̄. & n̄ declinauit ab eis. Ira
tusq; ē furor dn̄i contra isrl̄. & tra
didit eos in manu azahelis regis sy
rie. & in manu benadab filii aza
helis cunctis dieb;. Deprecatus ē autē
ioachaz faciē dn̄i. & audiuit eum
dn̄s. Uidit enim isrl̄is angustiam.
qua attriuerat eos rex syrie. & de
dit isrl̄ saluatorē dn̄s. & liberatus ē
de manu syrie. Habitaueruntq; filii
isrl̄ in tabnaclis suis. sicut heri &
nudius tercius. Ueruntamē n̄ recesse
runt a peccatis domus ieroboam qui
peccare fecit isrl̄. in ipsis ambula
uerunt. Siquidē & lucus pmansit in
samaria. Et n̄ sunt derelicti ioa
chaz de pplo. nisi quinquaginta
equites. & decē currus. & decē milia
peditum. Interfecerat enim eos rex
syrie. & redegerat quasi puluerē in
tritura aree. Reliqua autē sermonū
ioachaz. & uniuersa que fecit. sed et
fortitudo ei. nōne hec scripta sunt in
libro sermonū dierū regū isrl̄. Dor
miuitq; ioachaz cum patrib; suis. &
sepultus ē in samaria. regnauitq; io
as filius ei p eo. Anno tricesimo sep
timo ioas regis iuda. regnauit ioas
filius ioachaz sup isrl̄ in samaria
sedecim annis. & fecit qd malū ē in
conspectu dn̄i. Non declinauit ab

omnib; peccatis ieroboam filii na
bath qui peccare fecit isrl. in ipsis
ambulauit. Reliqua aut sermo
num ioas. & uniusa que fecit. sed
& fortitudo ei quom pugnauit co
tra amasiam rege iuda. nne hec
scpta sunt in libro sermonu dier
regum isrl. Et dormiuit ioas cu
patrib; suis. ieroboam aut sedit sup
soliu ei. Porro ioas sepult e in sa
maria. cum regib; israhel. xviii.
Helyseus aut egrotabat infirmitate.
qua & mortuus e. Descenditq; ad
eum ioas rex isrl. & flebat cora eo.
dicebatq; Pat mi pat mi. curr isrl. &
auriga ei. Et ait illi helyseus. Af
fer arcum & sagittas. Cumq; attu
lissent ad eum arcu & sagittas. di
xit ad rege isrl. Pone manu tua
sup arcum. Et cum posuisset ille
manu sua. superposuit helyseus ma
nib; regis manus suas. & ait. Api fe
nestram orientale. Cumq; apuisset.
dixit helyseus. Iace sagittam. Et ie
cit. Et ait helyseus. Sagitta salutis
dni. & sagitta salutis contra syria.
Percutiesq; syria in asfech. donec
consumas ea. Et ait. Tolle sagittas.
Qui cum tulisset. rursu dixit ei.
Percute iaculo tram. Et cum pcus
sisset tb; uicib; & stetisset. irat est
contra eu uir di. & ait. Si pcussis
ses quinqes aut sexies. siue septies.
pcussisses syria usq; ad consumatio
ne. Nunc aut tb; uicib; pcuties ea.
Mortuus e g helyseus. & se xx.
pelierunt eu. Latrunculi quoq;
de moab. uenerunt in tram in ip
so anno. Quida aut sepelientes
homine uidert latrunculos. & pie
cert cadauer in sepulchro helysei.
Qd cum tetigisset ossa helysei. re
uixit homo. & stetit sup pedes suos.
Igitur azahel rex syrie afflixit isrl
cunctis dieb; ioachaz. Et miserit e
dns eor. & reusus e ad eos. ppt pac
tu suu. qd habebat cum abraham
ysaac & iacob. Et noluit dns disp
dere eos. neq; picere penit. usq; in
psens temp. Mortuus e aut azahel
rex syrie. & regnauit benadab filii
ei p eo. Porro ioas fili ioachaz tulit
urbes de manu benadab filii aza
hel. quas tulerat de manu ioachaz
ioa patr sui. iure plii. Trb; uicib;
pcussit eu ioas. & reddidit ciuitates
isrl. Anno scdo ioas filii ioachaz XIII
regis isrl. regnauit amasias fili ioas
regis iuda. Uiginti & quinq; anno
erat cum regnare cepisset. uiginti
aut & noue annis regnauit in ie
rusalem. Nom matr ei ioaden de
ihrlm. & fecit rectum cora dno. ue
runtam n sicut dauid patr suus.
Iuxta omia que fecit ioas patr su
us fecit. nisi hoc tantu qd excelsa
n abstulit. Adhuc enim ppls im
molabat. & adolebat incensu in ex
celsis. Cumq; optinuisset regnu.
pcussit seruos suos qui interfecerant
rege patre sui. Filios aut eor qui
occiderant n occidit. iuxta qd scp

tum est in libro legis moysi. sicut precepit dominus dicens. Non morientur patres pro filiis. neque filii morientur pro patribus; sed unusquisque in peccato suo morietur. Ipse percussit edom in ualle salinarum decem milia. & apprehendit petram in prelio. uocauitque nomen eius iethel. usque in presentem diem. Tunc misit amasias nuncios ad ioas filium ioachaz. filii hieu regis israel. dicens. Ueni. & uideamus nos. Remisitque ioas rex israel ad amasiam regem iuda. dicens. Carduus libani misit ad cedrum que est in libano dicens. Da filiam tuam filio meo uxorem. Transieruntque bestie saltus que sunt in libano. & conculcauerunt carduum. Percutiens inualuisti super edom. & subleuauit te cor tuum. Contentus esto gloria. & sede in domo tua. Quare prouocas malum. ut cadas tu & iuda tecum. Et non acquieuit amasias. Ascenditque ioas rex israel. & uiderunt se ipse & amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusque est iuda coram israel. & fugerunt unusquisque in tabernacula sua. Amasiam uero regem iuda filium ioas. filii achazie cepit ioas rex israel in bethsames. & adduxit eum in ierusalem. & interrupit murum ierusalem. a porta effraim usque ad portam anguli quadringentis cubitis. Tulitque omne aurum & argentum. & uniuersa uasa que inuenta sunt in domo domini. & in thesauris regis. & obsides. & reuersus est in samariam. Reliqua autem uerborum que fecit ioas. et fortitudo eius qua pugnauit contra amasiam regem iuda. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum israel. Dormiuitque ioas cum patribus suis. & sepultus est in samaria cum regibus israhel. & regnauit ieroboam filius eius pro eo. Uixit autem amasias filius ioas rex iuda postquam mortuus est ioas filius ioachaz rex israel. uiginti quinque annis. Reliqua autem sermonum amasie. nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda. Factaque est coniuratio contra eum in ierusalem. At ille fugit in lachis. Miseruntque post eum in lachis. & interfecerunt eum ibi. & asportauerunt in equis. sepultusque est in ierusalem cum patribus suis in ciuitate dauid. Tulit autem uniuersus populus iude azariam annos natum sedecim. & constituerunt eum regem pro patre eius amasia. Ipse edificauit ahilam. & restituit eam iude. Postquam dormiuit rex cum patribus suis. anno quinto decimo amasie filii ioas regis iude. regnauit ieroboam filius ioas regis israel in samaria. quadraginta & uno anno. & fecit quod malum est coram domino. Non recessit ab omnibus peccatis ieroboam filii nabath. qui peccare fecit israel. Ipse restituit terminos israel ab introitu emath usque ad mare solitudinis. iuxta sermonem domini dei israel. quem locutus est per seruum suum ionam filium amathi prophetam. qui erat de geth. que est in

ophyr. Vidit enim dns afflictio-
nem isrl amara nimis. & qd con-
sumpti eent usq; ad clausos carce-
ris & extremos. & n eet qui auxi-
liaretur isrl. nec locutus dns ut e
deleret nom isrl sub celo. sed salua-
uit eos in manu ieroboam filii ioas.
Reliqua aut sermonu ieroboam &
uniusa que fecit. & fortitudo ei q
pliatus e. & quom restituit damas-
cum & emath iude in isrl. nne hec
scpta sunt in libro sermonu dier re-
gum isrl. Dormiuitq; ieroboam
cum patrib; suis regib; isrl. & regna-
uit zacharias fili ei p eo. Anno u-
cesimo septimo regis ieroboam isrl.
regnauit azarias fili amasie regis
iuda. Sedecim annor erat cu reg-
nare cepisset. & qnquaginta duob;
annis regnauit in ihrlm. nom ma-
tris ei iecelia de ihrlm. Fecitq; qd
erat placitu coram dno. iuxta oma
que fecerat amasias pat ei. Verum-
tam excelsa n e demolit. Adhuc po-
pls sacrificabat. & adolebat incensu
in excelsis. Percussit aut dns rege.
& fuit leprosus usq; in die mortis sue.
& habitabat in domo libra seorsum.
Ioathan u filius regis gubnabat pa-
laciu. & iudicabat ppl̄m tre. Reliq
aut sermonu azarie. & uniusa que
fecit. nne hec scpta sunt in libro
sermonu dieru regu iuda. Et dor-
miuit azarias cum patrib; suis. & se-
pelierut eu cu maiorib; suis in ciui-
tate dauid. & regnauit ioathan fili

ei p eo. Anno tricesimo octauo aza-
rie regis iuda. regnauit zacharias
filius ieroboam sup isrl in samaria
sex mensib;. & fecit qd malu e cora do-
mino. sicut fecit pat ei. Non recessit
a peccatis ieroboam filii nabath. q
peccare fecit isrl. Coniurauit aut
contra eu sellum fili iabes. & pcus-
sit eu palam. & interfecit. regnauitq;
p eo. Reliqua aut uborum zacharie.
nne hec scpta sunt in libro uborum die-
rum regu isrl. Ipse e sermo dni que
locutus e ad hieu dicens. Filii tui usq;
ad quarta generatione sedebunt de te
XIIII sup thronu isrl. Regnauit aut uno
mense in samaria. Factumq; e ita. Sel-
lum filius iabes regnauit tricesimo no-
no anno azarie regis iude. Regna-
uit aut uno mense in samaria. Et as-
cendit manahen filius gaddi de ther-
sa. uenitq; samaria. Et pcussit sel-
lum filiu iabes in samaria. & interfe-
cit eu. regnauitq; p eo. Reliqua
aut uborum sellum. & coniuratio ei p
qua tetendit insidias. nne hec scp-
ta sunt in libro sermonu dier regu
isrl. Tunc pcussit manahen thap-
sam. & omis qui erant in ea. & ter-
minos ei de thersa. Noluerant eni apire
ei. & interfecit omis pgnantes ei. & sci-
dit eas. Anno tricesimo nono azarie
regis iude. regnauit manahen filius
gaddi sup isrl dece annis in sama-
ria. fecitq; qd malu erat cora dno.
Non recessit a peccatis ieroboam fi-
lii nabath. qui peccare fecit israhel.

Cunctis dieb; eius ueniebat phul
rex assyrior in thersa. & dabat ma
nahen phul mille talenta argenti
ut eet ei in auxiliu. & firmaret reg
num ei. Indixitq; manahen argen
tum sup isrl cunctis potentib; & di
uitib; ut daret regi assyrior quin
quaginta siclos argenti p singlos.
Reusq; e rex assyrior. & n e mo
ratus in thersa. Reliqua aut sermo
num manahen. & uniusa que fecit.
nne hec scpta sunt in libro sermo
num dier regu isrl. Et dormiuit
manahen cum patb; suis. regnauit
q; faceia filius eius p eo. Anno qn
quagesimo azarie regis iude regna
uit faceia filius manahen sup isrl
in samaria biennio. & fecit qd ma
lum erat coram dno. Non recessit
a peccatis ieroboam filii nabath. q
peccare fecit isrl. Coniurauit aut
aduersum eu facee filius romelie dux
exercit ei. & pcussit eu in samaria.
in turre domus regie. iuxta ar
gob. & iuxta arib. & cum eo qn
quaginta uiros de filiis galaaditar
& interfecit eu. regnauitq; p eo. Re
liqua aut sermonu facee. & uniu
sa que fecit. nne hec scpta sunt i libro
sermonu dier regu isrl. Anno qn
quagesimo scdo azarie regis iude.
regnauit facee filius romelie sup
isrl in samaria uiginti annis. et
fecit qd malu erat cora dno. Non
recessit a peccatis ieroboam filii na
bath. qui peccare fecit isrl. In dieb;
facee regis isrl. uenit teglath pha
lasar rex assur. & cepit aion & a
bel. domu maacha. & ianoe. & ce
des. & galaad. & asor. & galilea
uniusam tram neptalim. & trans
tulit eos in assyrios. Coniurauit
aut. & tetendit insidias osee filii
hela. contra facee filiu romelie. &
pcussit eu. & interfecit. regnauitq;
p eo. anno uicesimo ioathan filii
ozie. Reliqua aut sermonu facee
& uniusa que fecit. nne hec scpta
sunt in libro sermonu dier regu
isrl. Anno scdo facee filii rome
lie regis isrl. regnauit ioathan fi
lius ozie regis iude. Uiginti qnq;
annor erat cu regnare cepisset. &
sedecim annis regnauit in ihrlm.
Nom matris ei ierusa filia sadoch.
& fecit qd placitu erat cora dno.
iuxta oia q fecat ozias pat suus opat e.
Ueruntam excelsa n abstulit. et
adhuc ppls immolabat. & adolebat
incensum inexcelsis. Ipse edifica
uit porta dom dni sublimissima.
Reliqua aut sermonu ioathan. &
uniusa que fecit. nne hec scpta st
in libro libror dier regu iuda. In
dieb; ill. cepit mitte dns in iuda
rasin rege syrie. & facee filiu rome
lie. Et dormiuit ioathan cu patb;
suis. & sepult e cu eis in ciuitate da
uid pat sui. & regnauit achaz fili ei p eo.
XV Anno septimo de XXI
cimo facee filii romelie. regnauit
achaz filius ioathan regis iuda.

Uiginti annorum erat achaz cum
regnare cepisset. et sedecim annis
regnauit in ierusalem. Non fecit quod
erat placitum in conspectu domini dei
sui. sicut dauid pater eius. sed am-
bulauit in uia regum israel. insuper
et filium suum consecrauit. transferens
per ignem secundum ydola gentium. que
dissipauit dominus coram filiis israel.
Immolabant quoque uictimas. et
adolebat incensum in excelsis. et
in collibus et sub omni ligno frondo-
so. Tunc ascendit rasin rex syrie
et facee filius romelie rex israel in
ierusalem ad preliandum. Cumque ob-
siderent achaz. non ualuerunt superare
eum. In tempore illo restituit rasin
rex syrie ahilam syrie. et eiecit iu-
deos de ahila. et ydumei et syri ue-
nerunt in ahilam. et habitauerunt ibi.
usque in diem hanc. Misit autem achaz
nuncios ad teglathphalasar regem assy-
riorum. dicens. Seruus tuus et filius tuus
ego sum. ascende. et saluum me fac
de manu regis syrie. et de manu
regis israel. qui consurrexerunt aduer-
sum me. Et cum collegisset argen-
tum et aurum quod inueniri potuit in
domo domini. et in thesauris regis.
misit regi assyriorum munera. Qui et
acquieuit uoluntati eius. Ascendit
enim rex assyriorum in damascum. et
uastauit eam. et transtulit habitato-
res eius cyrenen. rasin autem interfecit.
Perrexit autem rex achaz in occursum
teglathphalasar regis assyriorum in
damascum. Cumque uidisset alta-
re damasci. misit rex achaz ad
uriam sacerdotem exemplar eius. et si-
militudinem iuxta omne opus eius. Ex-
struxitque urias sacerdos altare. Iux-
ta omnia que preceperat rex achaz
de damasco. ita fecit urias sacerdos.
donec ueniret rex achaz de damas-
co. Cumque uenisset rex de damas-
co. uidit altare. et ueneratus est illud.
Ascenditque et immolauit holocaus-
ta. et sacrificium suum. et libauit liba-
mina. et fudit sanguinem pacificorum
que obtulerat super altare. Porro
altare ereum quod erat coram domino trans-
tulit de facie templi. et de loco alta-
ris. et de loco templi domini. posuitque
illud ex latere altaris ad aquilonem.
Precepit quoque rex achaz urie sacer-
doti dicens. Super altare maius offer
holocaustum matutinum. et sacrificium
uespertinum. et holocaustum regis. et
sacrificium eius. et holocaustum uniuersi
populi terre. et sacrificia. et libamina eorum.
et omnem sanguinem holocausti. et
uniuersum sanguinem uictime super
illud effundes. Altare uero ereum erit
paratum ad uoluntatem meam. Fecit igitur
urias sacerdos iuxta omnia que pre-
ceperat rex achaz. Tulit autem rex achaz
celatas bases. et luterem qui erat de-
super. et mare deposuit de bubus ereis que
sustentabant illud. et posuit super
pauimentum stratum lapide. Musach
quoque sabbati quod edificauerat in tem-
plo. et ingressum regis exterius con-

ĩtrauit in templũ dñi: ꝓpt regẽ aſ-
ſyrioꝝ. Reliqua autẽ ũboꝝ a-
cház. & oĩa que fecit: nonne hec
ſcripta ſunt in libro ſermonũ dieꝝ
regũ iuda: Dormiuitq; achaz
cum patrib; ſuis. & ſepultꝰ ẽ cũ eis
in ciuitate dauid: & regnauit eze-
XVI chias filius eius ꝓ eo. Anno duode-
cimo achaz regis iuda. regnauit
oſée filius helá in ſamaria ſup
iſrł nouẽ annis: fecitq; malũ corã
dño: ſed ñ ſicut reges iſrł qui ante
eũ fuerant. Contra hunc aſcendit
ſalmanaſár rex aſſyrioꝝ: & factꝰ
ẽ ei oſée ſerũ: reddebatq; illi tributa.
Cumq; deprehendiſſet rex aſſyrioꝝ
oſée qđ rebellare nitens miſiſſet nũ-
cios ad ſuá regẽ egypti: ne pſtaret
tributa regi aſſyrioꝝ. ſicut ſingłis an-
nis ſolitꝰ erat: obſedit eũ. & uinctũ
miſit in carcerẽ. Puagatq; ẽ omnẽ
tram: & aſcendens ſamariã obſedit
eã trib; annis. Anno autẽ nono oſée
cepit rex aſſyrioꝝ ſamariã: & tranſ-
tulit iſrł in aſſyrios. Poſuitq; eos
in alám. & in abór. iuxta fluuiũ
gozán in ciuitatib; medoꝝ.
Factum ẽ enĩ cũ peccaſſent filii
iſrł dño dõ ſuo. qui eduxerat eos
de tra egypti de manu pharaonis:
coluerũt deos alienos. & ambulaue-
runt iuxta ritũ gentiũ. quas con-
ſumpſerat dñs in conſpectu filioꝝ
iſrł. & regũ iſrł quia ſimilitẽ fece-
rant: & irritauerũt filii iſrł ũbis ñ
rectis dñm dm̃ ſuũ. Et edificauerũt
ſibi excelſa in cunctis urbib; ſuis.
a turre cuſtodum uſq; ad ciuitatẽ
munitã: feceruntq; ſtatuas & lucos in
omni colle ſublimi. & ſubtẽ omĩ lig-
num nemoroſũ: & adolebant ibi
incenſũ ſup aras in morẽ gentium.
quas tranſtulerat dñs a facie eoꝝ:
feceruntq; ũba peſſima irritantes do-
minũ: & coluerũt inmundicias. de
quib; pcepit dñs eis ne facerent ũ-
bum hoc. Et teſtificatꝰ ẽ dñs in iſrł
& in iuda ꝑ manũ omniũ ꝓphaꝝ
& uidentiũ dicens: reuertimini a uiĩs
ueſtris peſſimis. & cuſtodite pcepta
mea & cerimonias iuxta omnẽ le-
gẽ quã pcepi patrib; uris: & ſicut miſi
ad uos in manu ſeruoꝝ meoꝝ ꝓ-
phaꝝ. Qui ñ audierũt. ſed indura-
uerũt ceruicẽ ſuã iuxta ceruicẽ pa-
trum ſuoꝝ qui noluerũt obedire dño
dõ ſuo: & abiecerũt legitima ei. & pactũ qđ
pepigit cũ patrib; eoꝝ. & teſtificationes qb; cõ-
teſtatꝰ ẽ eos: ſecutiq; ſt uanitates. et
uane egerũt. Et ſecuti ſunt gen-
tes que erant ꝑ circuitũ eoꝝ. ſup
quib; pceperat dñs eis. ut ñ facerent
ſicut & illi faciebant: & dereliquerũt
oĩa pcepta dñi di ſui. Feceruntq; ſi-
bi conflatiles duos uitulos. & lucos.
& adorauerũt omnẽ militiã celi: ſer-
uieruntq; baal. & conſecrabant ei filios
ſuos. & filias ſuas ꝑ ignẽ. Et diuina-
tionib; inſeruiebant & auguriis:
& tradiderũt ſe ut facerent malũ
corã dño. & irritarent eũ. Iratuſq;
ẽ dñs uehementẽ iſrłi. & abſtulit

eos de conspectu suo. & non remansit nisi tribus iuda tantummodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mandata domini dei sui. uerumtamen ambulauit in erroribus israel quos operatus fuerat. Proiecitque dominus omne semen israel. & afflixit eos. & tradidit in manu diripientium. donec proiceret eos a facie sua. ex eo iam tempore quo scissus est israel a domo dauid. & constituerunt sibi regem ieroboam filium nabath. Separauit enim ieroboam israel a domino. & peccare eos fecit peccatum magnum. & ambulauerunt filii israel in uniuersis ieroboam peccatis que fecerat. nec recesserunt ab eis usque quo auferret dominus israel a facie sua. sicut locutus fuerat in manu omnium seruorum suorum prophetarum. Translatusque est israel de terra sua in assyrios. usque in diem hanc.

Adduxit autem rex assyriorum de babylone. & de cutha. & de haihath. & de emath. & de sepharuaim. & collocauit eos in ciuitatibus samarie pro filiis israel. qui possederunt samariam. & habitauerunt in urbibus eius. Cumque ibi habitare cepissent. non timebant dominum. Et immisit in eos dominus leones. qui interficiebant eos. Nunciatumque est regi assyriorum & dictum. Gentes quas transtulisti. & habitare fecisti in ciuitatibus samarie. ignorant legitima dei terre. Et immisit in eos leones. & ecce interficiunt eos. eo quod ignorant ritum dei terre. Precepit ergo rex assyriorum dicens. Ducite illuc unum de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis. & uadat. et habitet cum eis. & doceat eos legitima dei terre. Igitur cum uenisset unus de sacerdotibus his qui captiui ducti fuerant de samaria. habitauit in bethel. & docebat eos quomodo colerent dominum. Et una queque gens fabricata est deum suum. posueruntque eos in fanis excelsis que fecerant samaritę. gens & gens in urbibus suis in quibus habitabant. Uiri enim babylonii fecerunt socchotbenoth. uiri autem cutheni fecerunt negel. Et uiri de emath fecerunt asimaa. Porro euei fecerunt nebaz. & tharthac. Hi autem qui erant de sepharuaim. comburebant filios suos igni adramelech & anamelech diis sepharuaim. & nichilominus colebant dominum. Fecerunt autem sibi de nouissimis sacerdotes excelsorum. & ponebant eos in fanis sublimibus. & cum dominum colerent. diis quoque suis seruiebant. iuxta consuetudinem gentium de quibus translati fuerant samaria. Usque in presentem diem morem sequuntur antiquum. Non timent dominum. neque custodiunt cerimonias eius. & iudicia. & legem. & mandatum quod preceperat dominus filiis iacob. quem cognominauit israel. & percusserat cum eis pactum. & mandauerat eis dicens. Nolite timere deos alienos. & non adoretis eos. neque colatis. & non immoletis eis. sed dominum deum uestrum. qui eduxit uos de terra egypti in fortitudine

magna et brachio extento. ipsum timete. et illum adorate. et ipsi immolate. Cerimonias quoque et iudicia. et legem. et mandatum quod scripsit vobis custodite ut faciatis cunctis diebus. et non timeatis deos alienos. et pactum quod percussit vobiscum nolite oblivisci. nec colatis deos alienos. sed dominum deum vestrum timete. et ipse eruet vos de manu omnium inimicorum vestrorum. Illi vero non audierunt. sed iuxta consuetudinem suam pristinam perpetrabant. Fuerunt igitur gentes iste timentes quidem dominum. sed nichilominus et ydolis suis servientes. Nam et filii eorum et nepotes sicut fecerunt patres sui. ita faciunt usque in presentem diem.

XVII Anno tertio osee filii hela regis israel. regnavit ezechias filius achaz regis iuda. Viginti quinque annorum erat cum regnare cepisset. et viginti et novem annis regnavit in ierusalem. Nomen matris eius abi. filia zacharie. Fecitque quod erat bonum coram domino. iuxta omnia que fecerat david pater eius. Ipse dissipavit excelsa. et contrivit statuas. et succidit lucos. confregitque serpentem eneum quem fecerat moyses. Siquidem usque ad illud tempus filii israel adolebant ei incensum. Vocavitque eum naastan. in domino deo israel speravit. Itaque post eum non fuit similis ei de cunctis regibus iuda. sed neque in his qui ante eum fuerunt. Et adhesit domino. et non recessit a vestigiis eius. Fecitque mandata eius que preceperat dominus moysi. Unde et erat dominus cum eo. et in cunctis ad que procedebat sapienter se agebat. Rebellavit quoque contra regem assyriorum. et non servivit ei. Ipse percussit philisteos usque gazam. et omnes terminos eorum a turre custodum usque ad civitatem munitam. Anno quarto regis ezechie. qui erat annus septimus osee filii hela regis israel. ascendit salmanasar rex assyriorum samariam. et oppugnavit eam. et cepit. Nam post annos tres. anno sexto ezechie. id est nono anno osee regis israel. capta est samaria. et transtulit rex assyriorum israel in assyrios. collocavitque eos in ala. et in abor fluviis gozam in civitatibus medorum. quia non audierunt vocem domini dei sui. sed pretergressi sunt pactum eius. Omnia que preceperat moyses servus domini. non audierunt neque fecerunt. Anno quarto decimo regis ezechie. ascendit sennacherib rex assyriorum ad universas civitates iuda munitas. et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriorum lachis. dicens. Peccavi. recede a me. et omne quod imposueris michi feram. Indixit itaque rex assyriorum ezechie regi iuda trecenta talenta argenti. et triginta talenta auri. Deditque ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo domini. et in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias valvas templi domini. et laminas auri quas ipse affixerat. et dedit eas regi assyriorum. Misit autem rex as-

ſyrior tarthan. & rapſaris. & rap
ſacen de lachis ad regē ezechiā: cum
manu ualida in ihrlm. Qui cū aſ
cendiſſent. uener̄t in ihrlm: & ſte
terunt iuxta aque ductum piſci
ne ſuperioris. que ē in uia agri fullo
nis. Uocauuntq; regē. Egreſſus eſt
aut̄ ad eos eliachim filii helchie ppo
ſitus dom⁹. & ſobna ſcriba. & ioahe
filii aſaph a cōmentariis. Dixitq;
ad eos rapſaces. Loquimini ezechie.
Hec dicit rex magn⁹ aſſyrior. Que
ē iſta fiducia qua niteris. Forſitan
iniſti conſiliū: ut pparēs te ad pliū.
In quo confidis: ut audeas rebella
re. An ſperas in baculo arundineo? atq;
confracto egypto. Sup quē ſi incu
buerit homo: cōminut⁹ ingreditur
manū ei⁹. & pforabit eā. Sic ē pha
rao rex egypti: omnib; qui confidūt
in eū. Quod ſi dixeritis m̄. in dño
dō nr̄o habem⁹ fiduciā: nōne iſte ē
cuius abſtulit ezechias excelſa & al
taria. & pcepit iude & ihrlm dicens.
ante altare hoc adorabitis in ieruſa
lem. Nunc ḡ tranſite ad dñm meū
regē aſſyrior: & dabo uob duo mi
lia equor. & uidete an habere uale
atis aſcenſores eor. Et quō poteſ
tis reſiſtere ante unū ſatrapā de ſeruis
dñi mei minimis. An fiduciā ha
bes in egypto pp̄t curr⁹ & equites.
Numqđ ſine dñi uoluntate aſcendi
ad locū iſtū ut demolirer eū. Dñs
dixit m̄. Aſcende ad t̄ram hanc: et
demolire eam. Dixer̄t aut̄ heliachim
filius helchie. & ſobna. & ioahe rap
ſaci. Precamur ut loquaris nob ſer
uis tuis ſyriace. ſiquidē intelligimus
hanc linguā: & n̄ loquaris nob iudai
ce audiente pplo qui ē ſup murū.
Reſponditq; ei rapſaces dicens. Num
quid ad dñm tuū. & ad te miſit me
dñs m̄s ut loquerer ſermones hos.
& n̄ potius ad uiros qui ſedent ſup
murū ut comedant ſtercora ſua. & bi
bant urinā ſuā uobcum. Stetit itaq;
rapſaces. & clamauit uoce magna
iudaice: & ait. Audite u̇ba regis mag
ni: regis aſſyrior. Hec dicit rex.
Non uos ſeducat ezechias. n̄ enim
pot̄it eruere uos de manu mea. neq;
fiduciā uob t̄buat ſup dño dicens.
Eruens liberabit dñs nos. & n̄ tradet̄
ciuitas hec in manu regis aſſyrior.
Nolite audire ezechiam. Hec enī di
cit rex aſſyrior. Facite mecū qđ uob
ē utile. Egredimini ad me: & come
det unuſquiſq; de uinea ſua. & de
ficu ſua. & bibetis aquas de ciſternis
uris. donec ueniam. & tranſferam
uos in t̄ram que ſimilis ē t̄re u̇re: in
t̄ram fructiferam & fertilē uini. t̄ram
panis & uinear. t̄ram oliuar & olei.
ac mellis: & uiuetis. & n̄ moriemini.
Nolite audire ezechiam: qui uos de
cipit dicens. Dñs liberabit uos. Num
quid liberauer̄t dii gentiū t̄ram ſuā
de manu regis aſſyrior. Ubi ē ds̄
emath & arphat. Ubi ē ds̄ ſepharua
im. ana & aua. Numqđ liberauer̄t ſa
mariā de manu mea. Quinam illi

sunt in uniuersis dominus terrarum qui erue-
runt regionem suam de manu mea. ut
possit eruere dominus ierusalem de manu
mea. Tacuit itaque populus. et non respon-
dit ei quicquam. Siquidem preceptum regis
acceperant. ut non responderent ei.
Venitque helyachim filius helchie prepo-
situs domus. et sobna scriba. et ioahe
filius asaph a commentariis ad ezechiam
scissis uestibus. et nunciauerunt ei uerba
XVIII rapsacis. Que cum audisset ezechi-
as rex. scidit uestimenta sua. et opertus
est sacco. ingressusque est domum domini. et
misit helyachim prepositum domus. et
sobnam scribam. et senes de sacerdotibus op-
tos saccis ad ysaiam prophetam filium
amos. Qui dixerunt. Hec dicit ezechi-
as. Dies tribulationis et increpationis.
et blasphemie. dies iste. Venerunt filii
usque ad partum. et uires non habet par-
turiens. Si forte audiat dominus deus tu-
us uniuersa uerba rapsacis. quem misit
rex assyriorum dominus suus. ut exprobra-
ret deum uiuentem. et argueret uerbis
que audiuit dominus deus tuus. et fac o-
rationem pro reliquiis que reperte sunt.
Venerunt ergo serui regis ezechie ad ysai-
am. Dixitque eis ysaias. Hec dicetis
domino uestro. Hec dicit dominus. Noli timere
a facie sermonum quos audisti. quibus
blasphemauerunt pueri regis assyriorum
me. Ecce ego inmittam ei spiritum. et
audiet nuncium. et reuertetur in terram
suam. et deiciam eum gladio in terra sua.
Reuersus est ergo rapsaces. et inuenit regem
assyriorum expugnantem lobnam. Au-
dierat enim. quod recessisset de lachis.
Cumque audisset de tharacha rege
ethyopie a dicentibus ecce egressus est
ut pugnet aduersum te. et iret contra
eum. misit nuncios ad ezechiam dicens.
Hec dicite ezechie regi iude. Non te
seducat deus tuus in quo habes fidu-
ciam. neque dicas. non tradetur ierusalem in
manu regis assyriorum. Tu enim ipse
audisti que fecerint reges assyriorum
uniuersis terris. quomodo uastauerint eas.
Num ergo solus poteris liberari. Numquid
liberauerunt dii gentium singulos quos uas-
tauerunt patres mei. gozam uidelicet
et aran. et reseth. et filios eden qui e-
rant in thelasar. Ubi est rex emath.
et rex arphat. et rex ciuitatis sepha-
ruaim ana et aua. Itaque cum accepis-
set ezechias litteras de manu nunciorum.
et legisset eas. ascendit in domum domini.
et expandit eas coram domino. et orauit
in conspectu eius dicens. Domine deus israel
qui sedes super cherubin. tu es deus solus
regum omnium terre. tu fecisti celum et ter-
ram. inclina aurem tuam et audi. aperi
domine oculos tuos et uide. et audi omnia
uerba sennacherib. que misit. ut expro-
braret nobis deum uiuentem. Vere domine
dissipauerunt reges assyriorum gentes et
terras omnium. et miserunt deos eorum in ig-
nem. Non enim erant dii. sed opera
manuum hominum ex ligno et lapide.
et perdiderunt eos. Nunc ergo domine deus noster
saluos nos fac de manu eius. ut sciant
omnia regna terre quia tu es dominus deus solus.
Misit autem ysaias filius amos ad ezechiam

dicens. Hec dicit dn̄s ds̄ isrl̄. Que
deprecatus es me sup sennacherib rege
assyrioꝝ: audiui. Iste ē sermo quē
locutus ē dn̄s de eo. Spreuit te. & sub
sannauit te uirgo filia syon: post
tergum tuū caput mouit filia ihrl̄m.
Cui exprobrasti. & quē blasphemasti.
Contra quē exaltasti uocē tuā. & ele
uasti in excelsum oculos tuos? Contra
sanctum isrl̄. Per manū seruoꝝ tuoꝝ
exprobrasti dn̄o: & dixisti. In multitu
dine curruū meoꝝ ascendi excelsa
montiū in sūmitate libani: & succi
di sublimes cedros eī. & electas abie
tes illī. Et ingressus sum usq: ad ter
minos eī: & saltū carmeli eī ego suc
cidi. Et bibi alienas aquas: & sicca
ui uestigiis pedū meoꝝ omīs aquas
clausas. Numquid n̄ audisti quid ab
initio fecerim? Ex dieb; antiquis
plasmaui illud: & nunc adduxi.
Eruntq: in ruinā colliū pugnan
tium ciuitates munitę: & qui sedent
in eis humiles manu. Contremue
runt & confusi sunt: facti sunt quasi
fenū agri. & uirens herba tectoꝝ que
arefacta ē antequā ueniret ad matu
ritatē. Habitaclm̄ tuū. & ingressū
tuū. & introitum. & uiā tuā ego p̄sci
ui: & furorē tuū contra me. Insanisti
in me: & superbia tua ascendit in au
res meas. Ponam itaq; circlm̄ in na
rib; tuis. & chamū in labiis tuis: &
reducam te in uiā p quā uenisti.
Tibi aut̄ ezechia hoc erit signum.
Comede hoc anno quod repperis: in
secundo aut̄ anno quę sponte nascunt̄.
Porro in anno tertio seminate & me
tite: plantate uineas. & comedite
fructum eaꝝ. Et quodcumq: reliquū
fuerit de domo iuda mittet radi
cem deorsū: & faciet fructū sursū.
De ihrl̄m quippe egredient̄ reliquię:
& quod saluet̄ de monte syon. Zelus
dn̄i exercituū faciet hoc. Quā ob
rem hec dicit dn̄s de rege assyrioꝝ.
Non ingrediet̄ urbē hanc. nec mit
tet in eam sagittā. nec occupabit eā
clipeus: nec circundabit eā munitio.
Per uiā qua uenit reuertetur: & ciuita
tem hanc n̄ ingrediet̄. dicit dn̄s. Pro
tegamq: urbē hanc: & saluabo eam
propter me. & propter dauid seruū meū. Fac
tum ē ergo in nocte illa: uenit angls
dn̄i. & percussit castra assyrioꝝ centū
octoginta quinq: milia. Cumq: di
luculo surrexisset: uidit omīa corpa
mortuoꝝ. & recedens abiit. & reuss
ē sennacherib rex assyrioꝝ: & man
sit in niniue. Cumq: adoraret in
templo nesrach dm̄ suū: adrame
lech & sarasar filii eī percusserūt eū gla
dio. fugeruntq: in terram armenioꝝ: &
regnauit asaradan filī eī p eo. In XIX
dieb; illis egrotabat ezechias usq: ad mor
tē: & uenit ad eū ysaias filī amos p
pheta. Dixitq: ei. Hec dicit dn̄s ds̄.
Dispone domui tuę: morieris enī
tu. & n̄ uiues. Qui conuertit faciē suā
ad parietē: & orauit dn̄m dicens.
Obsecro dn̄e. memento quomo ambu
lauerim corā te in ueritate. & in corde

pfecto: & qd placitu e cora te fecerim.
Fleuit itaq; ezechias fletu magno.
Et antequa egrederetur ysaias mediam
partem atrii: factus e sermo dni ad
eum dicens. Reuertere. & dic ezechie
duci ppli mei. Hec dicit dns ds da
uid patris tui. Audiui orationem tuam.
uidi lacrimam tuam: & ecce sanaui te.
Die tertio ascendes templum dni: & ad
dam dieb; tuis quindecim annos. Sed
& de manu regis assyriorum liberabo te.
& ciuitatem hanc: & ptegam urbem is
tam ppter me. & ppter dauid seruum me
um. Dixitq; ysaias. Afferte massam
ficorum. Quam cu attulissent. & posuis
set sup ulcus ei: curatus e. Dixerat
autem ezechias ad ysaiam. Quod erit
signum quia dns me sanabit. & quia
ascensurus sim die tertio templum dni.
Cui ait ysaias. Hoc erit signum a do
mino. qd facturus sit dns sermonem
quem locutus e. Uis ut ascendat um
bra decem lineis. an ut reuertatur tot
dem gradib;. Et ait ezechias. Facile e
umbram crescere decem lineis. nec hoc
uolo ut fiat: sed ut reuertatur retror
sum decem gradib; Inuocauit itaq;
ysaias ppha dnm: & reduxit umbram
p lineas. quib; iam descenderat in
orologio achaz retrorsum decem gradib;
In tempore illo berodachbala
dan filius baladan rex babyloniorum
misit litteras & munera ad ezechiam: au
dierat enim qd egrotasset ezechias. Leta
tus e autem in aduentu eorum ezechias:
& ostendit eis domum aromatum. & au
rum & argentum. & pigmenta uaria.
unguenta quoq; & domum uasorum
suorum: & omnia que habere poterat in
thesauris suis. Non fuit qd non monst
raret eis ezechias in domo sua: & in
omni potestate sua. Uenit autem ysai
as ppha ad regem ezechiam: dixitq; ei.
Quid dixerunt uiri isti. aut unde
uenerunt ad te. Cui ait ezechias. De
terra longinqua uenerunt: de babylone.
At ille respondit. Quid uiderunt in
domo tua. Ait ezechias. Omnia que
sunt in domo mea uiderunt: nichil e
enim qd non monstrauerim eis in the
sauris meis. Dixit itaq; ysaias ezechie.
Audi sermonem dni. Ecce dies uenient.
& auferentur omnia que sunt in
domo tua. & que condiderunt patres
tui usq; in diem hanc in babylo
nem: non remanebit quicquam. ait dominus.
Sed & de filiis tuis qui egredientur ex
te quos generabis tollentur: & erunt eu
nuchi in palacio regis babylonis.
Dixit ezechias ad ysaiam. Bonus ser
mo dni quem locutus es. Sit tantum pax & ue
ritas in dieb; meis. Reliqua autem ser
monum ezechie. & omnis fortitudo eius.
& quomodo fecerit piscinam & aqueduc
tum. & introduxerit aquas in ciuitatem.
nonne hec scripta sunt in libro sermo
XX num dierum regum iuda. Dormiuitq;
ezechias cum patrib; suis: & regnauit
manasses filius eius p eo. Duodecim an
norum erat manasses cum regnare cepis
set: & quinquaginta quinq; annis reg
nauit in ihrlm. Nomen matris ei asiba.

Fecitq; malū in conspectu dnī. iux
ta ydola gentiū quas deleuit dns
a facie filiorum isrl. Conuersusq; ē & e
dificauit excelsa que dissipauerat eze
chias pat ei. & erexit aras baal. & fe
cit lucos sicut fecerat ahab rex isrl.
& adorauit omnē militiā celi. & co
luit eam. Extruxitq; aras in do
mo dnī. de qua dixit dns. in ihe
rusalē ponam nom meū. Et exstru
xit altaria uniuerse militie celi. in
duob; atriis templi dnī. Et trans
duxit filiū suū p ignē. & ariolat ē.
& obseruauit auguria. & fecit phi
tones. & aruspices multiplicauit.
ut faceret malū coram dno. & irri
taret eum. Posuitq; ydolum luci
quē fecerat in templo dnī. sup q
locutus ē dns ad dauid. & ad salo
monē filiū ei. in templo hoc. & in
ihrlm quā elegi de cunctis tribub;
isrl. ponam nom meū in sempit
num. & ultra n faciam cōmoueri
pede isrl de tra quā dedi patrib; eorum.
sic tam si custodierint ope omia
que pcepi eis. & uniuersam legē quā
mandauit eis moyses seruus meus. Illi
u n audierunt. sed seducti sunt a ma
nasse. ut facerent malū sup gentes
quas contriuit dns a facie filiorum isrl.
Locutusq; ē dns in manu seruorum
suorum pphaꝝ dicens. Quia fecit ma
nasses rex iuda abhominationes
istas pessimas. sup omia que fecerunt
amorrei ante eū. & peccare fecit e
tiam iudā in immundiciis suis. pp̄t
ea hec dicit dns ds isrl. Ecce ego
inducam mala sup ihrlm & iudā.
ut quicumq; audierit tinniant am
be aures ei. & extendam sup ihrlm
funiculm samarie. & pondus dom
ahab. & delebo ihrlm sic deleri so
lent tabule. Delens uertam. & ducā
crebrius stilum sup faciē ei. Dimit
tam u reliquias hereditatis mee. &
tradam eas in manu inimicorum ei.
Eruntq; in uastitate & rapina cunc
tis aduersariis suis. eo qd fecerint ma
lum corā me. & pseuerauerint irritan
tes me. ex die qua egressi sunt patres
eorum ex egypto. usq; in diē hanc. In
sup & sanguinē innoxiū fudit ma
nasses multū nimis. donec impleret
ihrlm usq; ad os. absq; peccatis suis
quib; peccare fecit iudā. ut faceret
malū coram dno. Reliqua aut ser
monū manasse. & uniuersa que fecit.
& peccatū ei qd peccauit. nne hec
scripta sunt in libro sermonū dierum
regū iuda. Dormiuitq; manasses
cū patrib; suis. & sepult ē in orto do
mus sue in orto oza. & regnauit a
mon fili ei p eo. Uiginti & duorum an
norum erat amon cū regnare cepisset.
duob; q; annis regnauit in ihrlm.
Nom matris ei messallemeth filia ha
ruz de iethba. Fecitq; malū in con
spectu dnī sic fecerat manasses pat
ei. & ambulauit in omi uia p quā
ambulauerat pat ei. Seruiuitq; in
mundiciis quib; seruierat pat suus.
& adorauit eas. & dereliquit dnm dm

patrũ suoꝝ. & ñ ambulauit in uia
dñi. Tetenderũtq; ei insidias serui
sui. & interfecerũt regẽ in domo sua.
Percussit aũt pp̃ls t̃re omñs qui con
iurauerant contra regẽ amón. & con
stituerũt sibi regẽ iosiam filiũ ei p eo.
Reliqua aũt sermonũ amón. et
uniu̾sa que fecit. nonne hec scripta sũt
in libro sermonũ dieꝝ regũ iuda.
Sepelierũtq; eũ in sepulchro suo in
orto oza. & regnauit iosias filiꝰ ei
XXI Octo annoꝝ erat iosi p eo.
as cũ regnare cepisset. & t̃ginta uno
anno regnauit in ihrlm. Nomñ ma
tris ei ydida filia phadaie de beth
sechat. Fecitq; qđ placitũ erat corã
dño. & ambulauit p omñs uias da
uid patris sui. ñ declinauit ad dexte
ram siue ad sinistrã. Anno aũt oc
tauo decimo regis iosie. misit rex
saphán filiũ aslia filij messulám
scribam templi dñi. dicens ei. Uade
ad helchiam sacdotẽ magnũ. ut con
fletur pecunia que illata ẽ in tem
plum dñi. quã collegerũt ianitores
a pp̃lo. Deturq; fabris p p̃positos in
domo dñi. qui & distribuẽt eã his
qui opant in templo dñi. ad in
staurandа sarta tecta templi. lig
nariĩs uidelicet & cementariĩs. & his
qui interrupta componũt. & ut emant
ligna & lapides de lapidicinis ad
instaurandũ templũ dñi. Uerũn
tamñ ñ supputẽt eis argentũ qđ acci
piunt. sed in potestate habeant. &
in fide. Dixit aũt helchias pontifex
ad saphán scribam. Librũ legis rep̃i
in domo dñi. Deditq; helchias uo
lumen saphán. qui & legit illud.
Uenit quoq; saphán scriba ad regẽ.
& renunciauit ei qđ p̃ceperat. & ait. Con
flauerũt serui tui pecuniã que rep
ta ẽ in domo dñi. & dederũt ut dis
tribuerent fabris a p̃fectis opum tem
pli dñi. Narrauitq; saphán scriba
regi dicens. Librũ legis dedit m̃ hel
chias sacdos. Quẽ cum legisset sa
phán coram rege. & audisset rex u̾ba
libri legis dñi. scidit uestimẽta sua.
& p̃cepit helchie sacdoti. & ahicham
filio saphán. & achobór filio michã.
& saphán scribe. & asaie seruo regis
dicens. Ite. & consulite dñm sup me.
& sup pp̃lo. & sup omñi iuda. de u̾bis
uoluminis istius qđ inuentũ ẽ. Mag
na enim ira dñi succensa ẽ contra
nos. quia ñ audierũt patres nr̃i u̾ba
libri huius. ut facerent omñe qđ scrip
tum ẽ nob. Ierunt itaq; helcias sac
dos & ahicham. & achobór & saphán.
& asaia ad oldám p̃phen uxorẽ sel
lum filij thecue filij arahas custodis
uestium. que habitabat in ihrlm in
scđa. Locutiq; sunt ad eã. & illa
respondit eis. Hec dicit dñs ds isrt.
Dicite uiro qui misit uos ad me.
Hec dicit dñs. Ecce ego adducam
mala sup locũ hunc. & sup habita
tores ei. omña u̾ba legis que legit rex
iuda. quia dereliquerũt me. & sacri
ficauerũt diis alienis. irritantes me
in cunctis opib; manuũ suaꝝ. Et

succendet indignatio mea in loco
hoc. & non extinguetur. Regi autem iuda
qui misit uos ut consuleretis dominum.
sic dicetis. Hec dicit dominus deus israel. Pro
eo quod audisti uerba uoluminis. & per-
territum est cor tuum. & humiliatus es coram
domino. auditis sermonibus contra lo-
cum istum. & habitatores eius. quod uide-
licet fierent in stuporem & in male-
dictum. & scidisti uestimenta tua &
fleuisti coram me. & ego audiui ait
dominus. Idcirco colligam te ad patres tu-
os. & colligeris ad sepulchrum tuum in
pace. ut non uideant oculi tui omnia
mala que inducturus sum super locum
istum. Et renunciauerunt regi quod dixe-
rat. Qui misit. & congregati sunt
ad eum omnes senes iuda & ierusalem. As-
cenditque rex templum domini. & omnes ui-
ri iuda. uniuersique qui habitabant
in ierusalem cum eo. sacerdotes & prophete. et
omnis populus a paruo usque ad magnum.
Legitque cunctis audientibus omnia
uerba libri federis qui inuentus est in do-
mo domini. Stetitque rex super gradum. et
percussit fedus coram domino ut ambularent
post dominum. & custodirent precepta eius.
& testimonia & cerimonias in omni
corde. & in tota anima. & suscitarent
uerba federis huius que scripta erant in
libro illo. Acquieuitque populus pacto.
Et precepit rex helchie pontifici. et
sacerdotibus secundi ordinis. & ianitoribus
ut proicerent de templo domini omnia
uasa que facta fuerant baal & in
luco. & uniuerse militie celi. & combus-
sit ea foris ierusalem in conualle cedron.
& tulit puluerem eorum in bethel. Et
deleuit aruspices quos posuerant
reges iuda ad sacrificandum in excelsis
per ciuitates iuda. & in circuitu ihe-
rusalem. & eos qui adolebant incen-
sum baal. & soli & lune. & duode-
cim signis. & omni militie celi. Et
efferri fecit lucum de domo domini fo-
ras ierusalem in conualle cedron. & com-
bussit eum ibi. & redegit in pulue-
rem. & proiecit super sepulchra uulgi.
Destruxitque ediculas effeminatorum
que erant in domo domini. pro quibus mu-
lieres texebant quasi domunculas luci.
XXII Congregauitque omnes sacerdotes de ciui-
tatibus iuda. & contaminauit excel-
sa ubi sacrificabant sacerdotes de gabaa
usque bersabee. & destruxit aras por-
tarum in introitu ostii osie principis ciuita-
tis. quod erat ad sinistram porte ciuitatis.
Ueruntamen non ascendebant sacerdotes
excelsorum ad altare domini in ierusalem. sed
tantum comedebant azima in medio
fratrum suorum. Contaminauit quoque
topheth quod est in conualle filii ennon.
ut nemo consecraret filium suum aut fi-
liam per ignem moloch. Abstulit quoque
equos quos dederant reges iude soli in
introitu templi domini iuxta exedram na-
thanmelech eunuchi. qui erat in fa-
rurim. Currus autem solis combussit
igni. Altaria quoque que erant super tecta
cenaculi achaz. que fecerant reges iu-
da. & altaria que fecerat manasses in
duobus atriis templi domini destruxit

rex: & cucurrit inde. & dispersit ci
nerem eorum in torrentem cedron.
Excelsa quoque que erant in ieru
salem ad dexteram partem montis of
fensionis. que edificauerat salomon
rex israel. & astharoth ydolum sydoniorum.
& chamos offensionis moab. & mel
chom abhominationis filiorum amon
polluit rex: & contriuit statuas. & suc
cidit lucos. repleuitque loca eorum os
sibus mortuorum: insuper & altare quod e
rat in bethel. & excelsum quod fecerat
ieroboam filius nabath qui peccare
fecit israel. & altare illud excelsum de
struxit atque combussit. & comminuit
in puluerem: succiditque etiam lucum.
Et conuersus iosias uidit ibi sepul
chra que erant in monte: misitque
& tulit ossa de sepulchris. & com
bussit ea super altare. & polluit illud
iuxta uerbum domini quod locutus est uir
dei qui predixerat uerba hec. Et ait.
Quis est titulus ille quem uideo: Res
ponderuntque ei ciues illi urbis. Sepul
chrum est hominis dei qui uenit de iu
da. & predixit uerba hec: que fecisti super
altare bethel. Et ait. Dimittite eum:
& nemo commoueat ossa eius. Et intac
ta manserunt ossa illius: cum ossibus prophete qui
uenerat de samaria. Insuper & omnia fa
na excelsorum que erant in ciuitatibus
samarie. que fecerant reges israel ad ir
ritandum dominum abstulit iosias. & fecit
eis secundum omnia opera que fecerat in bethel:
& occidit uniuersos sacerdotes excelsorum
qui erant ibi super altaria. & combus
sit ossa humana super ea. Reuersusque
est ierusalem: & precepit omni populo dicens.
Facite phase domino deo uestro: secundum quod
scriptum est in libro federis huius. Nec
enim factum est phase tale a diebus iu
dicum qui iudicauerunt israel. & omni
um dierum regum israel. & regum iuda: sicut
in octauo decimo anno regis iosie
factum est phase istud domino in ierusalem.
Sed & phitones & ariolos. & figuras
ydolorum & inmundicias. abhomina
tionesque que fuerant in terra iuda &
in ierusalem abstulit iosias: ut statueret
uerba legis que scripta sunt in libro quem
inuenit helchias sacerdos in templo
domini. Similis illi non fuit ante eum rex qui
reuerteretur ad dominum in omni corde suo
& in tota anima sua. & in uniuersa
uirtute sua iuxta omnem legem moysi:
neque post eum surrexit similis illi. Ve
runtamen non est auersus dominus ab ira furoris
sui magni. quo iratus est furor eius con
tra iudam: propter irritationes quibus prouo
cauerat eum manasses. Dixit itaque dominus.
Etiam iudam auferam a facie mea.
sicut abstuli israel: & proiciam ciuitatem hanc
quam elegi ierusalem. & domum de qua di
xi. erit nomen meum ibi. Reliqua autem
uerborum iosie. & uniuersa que fecit: nonne
scripta sunt in libro uerborum dierum regum
iuda: In diebus eius ascendit pharao
nechao rex egypti contra regem assyriorum
ad flumen eufraten: & abiit iosias
rex in occursum eius. & occisus est in ma
geddo cum uidisset eum. Et portaue
runt eum serui sui mortuum de maged

do. et tulerunt ihrlm. et sepelierunt
eum in sepulchro suo. Tulitque populus
terre ioachaz filium iosie. et unxerunt
eum. et constituerunt eum regem pro pa-
tre suo. Viginti trium annorum
erat ioachaz cum regnare cepisset.
et tribus mensibus regnavit in ihrlm. No-
men matris eius amithaal. filia iere-
mie de lobna. Et fecit malum coram
domino. iuxta omnia que fecerant pa-
tres eius. Vinxitque eum pharao necha-
o in reblata que est in terra emath. ne
regnaret in ihrlm. et imposuit mul-
tam terre centum talentis argenti. et
talento auri. Regemque constituit
pharao nechao helyachim filium io-
sie. pro iosia patre eius. vertitque nomen eius
ioachim. porro ioachaz tulit. et du-
xit in egyptum. Argentum autem et
aurum dedit ioachim pharaoni cum
indixisset terre per singulos ut conferre-
tur iuxta preceptum pharaonis. et
unumquemque secundum vires suas exegit.
tam argentum quam aurum de populo terre.
ut daret pharaoni nechao. Viginti
quinque annorum erat ioachim cum reg-
nare cepisset. et undecim annis reg-
navit in ihrlm. Nomen matris eius zebi-
da. filia phadaie de ruma. Et fecit
malum coram domino. iuxta omnia que
XXIIII fecerant patres eius. In diebus eius ascen-
dit nabuchodonosor rex babylonis.
et factus est ei ioachim servus tribus
annis. Et rursum rebellavit contra
eum. Immisitque ei dominus latrunculos
chaldeorum. et latrunculos syrie. latrun-
culos moab. et latrunculos filiorum
amon. et immisit eos in iudam ut
disperderent eum iuxta verbum domini
quod locutus erat per servos suos prophetas.
Factum est autem hoc per verbum domini contra
iudam ut auferret eum coram se
propter peccata manasse. et universa que
fecit. et propter sanguinem innoxium quem
effudit. et implevit ihrlm cruore
innocentium. et ob hanc rem noluit
dominus propitiari. Reliqua autem sermo-
num ioachim. et universa que fecit.
nonne hec scripta sunt in libro sermo-
num dierum regum iuda. Et dormi-
vit ioachim cum patribus suis. et regna-
vitque ioachin filius eius pro eo. Et
ultra non addidit rex egypti ut egre-
deretur de terra sua. Tulerat enim rex
babylonis a rivo egypti usque ad
flumen eufraten omnia que fue-
rant regis egypti.
Decem et octo annorum erat ioachin cum reg-
nare cepisset. et tribus mensibus regnavit
in ihrlm. Nomen matris eius neestha
filia elnathan de ihrlm. Et fecit
malum coram domino. iuxta omnia que fe-
cerant patres eius. In tempore illo as-
cenderunt servi nabuchodonosor re-
gis babylonis in ihrlm. et circun-
data est urbs munitionibus. Venitque
nabuchodonosor rex babylonis
ad civitatem cum servis suis. ut op-
pugnarent eam. Egressusque est ioachin
rex iuda ad regem babylonis. ipse
et mater eius. et servi eius. et principes eius.
et eunuchi eius. Et suscepit eum rex

babylonis anno octauo regni sui.
& ptulit inde omīs thesauros do
mus domini. & thesauros domus
regię. & concidit uniuersa uasa au
rea quę fecerat salomon rex isrł in
templo dnī iuxta ũbum dnī. et
transtulit omnē ihrlm & uniuersos
pncipes. & omīs fortes exercitꝰ de
cem milia in captiuitatē. & om
nem artificē & clusorē. Nichilq;
relictum ē. exceptis paupib; ppli
tre. Transtulit quoq; ioachim in
babylonē. & matrē regis. & uxo
res regis. & eunuchos eius. & iudi
ces tre duxit in captiuitatē de ihe
rusalē in babylonē. & omīs uiros
robustos septē milia. & artifices. &
clusores mille. omīs uiros fortes. &
bellatores. Duxitq; rex babylonis eos
captiuos in babylonē. & constituit
mathaniā patruū eī p eo. imposu
itq; nomē eī sedechiā. Uicesimū & p
mū annū etatis habebat sedechias
cū regnare cepisset. & undeci an
nis regnauit in ihrlm. Nomē matris
eī erat amithal. filia ihеremię de
lobnā. Et fecit malū corā dnō. iux
ta omīa quę fecerat ioachim. Iras
cebatur enī dns contra ihrlm & contra
iudā. donec piceret eos a facie sua.
Recessitq; sedechias a rege babilo
XXIIII nis. Factum ē aut anno
nono regni eī. mēse decimo. deci
ma die mēsis. uenit nabuchodo
nosor rex babylonis. ipse & omīs
exercitꝰ eī in ihrlm. & circumdede
runt eam. & exstruxerūt in circui
tu eī munitiones. Et clausa ē ci
uitas atq; uallata usq; ad undeci
mū annū regis sedechię. nona die
mēsis. Preualuitq; fames in ciuitate.
nec erat panis ppło tre. Et inter
rupta ē ciuitas. & omīs uiri bella
tores nocte fugerūt p uiā portę quę
ē int duplicē murū ad ortū regis.
Porro chaldei obsidebant in cir
cuitu ciuitatē. Fugit itaq; sedechi
as p uiā quę ducit ad campestria
solitudinis. & psecutus ē exercitus
chaldeoꝝ regē. Comphenditq; eū
in planicie ihericho. & omīs bella
tores qui erant cū eo dispsi sunt.
& reliquerūt eū. Apphensum ġ regē.
duxerūt ad regē babylonis in rebla
ta. Qui locutus ē cū eo iudicium.
Filios aut sedechię occidit corā eo.
& oculos eī effodit. Uinxitq; eū ca
thenis. & adduxit in babylonem.
Mense quinto. septima
die mēsis. ipse ē annꝰ nonꝰ decimꝰ re
gis babylonis. uenit nabuzardan
pnceps exercitꝰ seruꝰ regis babylonis
in ihrlm. & succendit domū dnī.
& domū regis. & domos ihrlm. om
nēq; domū combussit igni. Et
muros ihrlm in circuitu destruxit
omīs exercitꝰ chaldeoꝝ. qui erat cū
pncipe militū. Reliquā aut ppli
partē quę remanserat in ciuitate.
& pfugas qui transfugerant ad re
gem babylonis. & reliquū uulgꝰ
transtulit nabuzardan pnceps mi

litiae: et de pauperibus terrae reliquit vinitores et agricolas. Columpnas autem aereas quae erant in templo domini. et bases. et mare aereum quod erat in domo domini confregerunt chaldei: et transtulerunt aes omne in babylonem. Ollas quoque aereas. et trullas. et tridentes. et sciphos. et mortariola. et omnia vasa aerea in quibus ministrabant tulerunt: necnon et thuribula. et fialas. quae aurea aurea. et quae argentea argentea. tulit princeps militiae: id est columpnas duas: mare unum: et bases quas fecerat salomon in domo domini. Non erat pondus aeris omnium vasorum. Decem et octo cubitos altitudinis habebat columpna una: et capitellum aereum super se. altitudinis trium cubitorum: et retiaculum. et malagranata super capitellum columpnae: omnia aerea. Similem et columpna secunda habebat ornatum. Tulit quoque princeps militiae saraiam sacerdotem primum. et sophoniam sacerdotem secundum. et tres ianitores. et de civitate eunuchum unum qui erat praefectus super viros bellatores. et quinque viros de his qui steterant coram rege quos repperit in civitate. et sopher principem exercitus qui probabat tyrones de populo terrae. et sex viros e vulgo qui inventi fuerant in civitate: quos tollens nabuzardan princeps militum. duxit ad regem babylonis in reblata. Percussitque eos rex babylonis. et interfecit in reblata in terra emath: et translatus est iuda de terra sua. Populo autem qui relictus erat in terra iuda quem dimiserat nabuchodonosor rex babylonis: praefecit godoliam filium ahicam filii saphan. Quod cum audissent omnes duces militum. ipsi et viri qui erant cum eis: videlicet quod constituisset rex babylonis godoliam: venerunt ad godoliam in maspha. ismahel filius nathaniae. et iohannan filius careae. et saraia filius thenaamech nethophatites. et iezonias filius machati. ipsi et socii eorum. Iuravitque eis godolias. et sociis eorum dicens. Nolite timere servire chaldeis. Manete in terra. et servite regi babylonis: et bene erit vobis. Factum est autem in mense septimo. venit ismahel filius nathaniae filii helysama de semine regio. et decem viri cum eo: percusseruntque godoliam. qui mortuus est: sed et iudeos et chaldeos qui erant cum eo in maspha. Consurgens autem omnis populus a parvo usque ad magnum. et principes militum: venerunt in egyptum timentes chaldeos.

Factum est vero in anno tricesimo septimo transmigrationis regis ioachim regis iude. mense duodecimo. vicesima septima die mensis. sublevavit evilmerodach rex babylonis anno quo regnare ceperat caput ioachim regis iuda de carcere: et locutus est ei benigna: et posuit thronum eius super thronum regum qui erant cum eo in babylone.

Et mutauit ueſteſ eī quaſ habue
rat in carcere: & comedebat panē
in conſpectu eī ſemp̄. cunctiſ dieb;
uitę ſuę. Annonā quoq; conſtitu
it ei abſq; intermiſſione: quę dabat̄
ei a rege p̄ ſinglōſ dieſ omīb; dieb;
uitę ſuę. ~~Tu aūt domine miſerē.~~

EXPLIC̄ LIB̄ REGV̄
QVART̄ INCIP̄ PRO
LOḠ SC̄I IHERONI
MI P̄SBITERI IN LI
BRO YSAIE PROPH̄E.

Nemo cum p̄phaſ
u̇ſib; uiderit ēē
deſcrip̄toſ. metro
eoſ eſtimet apud
hebreoſ ligari:
& aliq̄d ſimile
habere de pſal
miſ ut̄ op̄ib; ſalomoniſ: ſed q̄d in
demoſthene & tullio ſolet fieri. ut
p̄ cola ſcrībantur & comata. qui u
tiq; p̄ſa & n̄ u̇ſib; conſcrip̄ſerūt. Nos
quoq; utilitati legentiū p̄uidenteſ:
interp̄retationē nouā nouo ſcribendi
genē diſtinximꝰ. Ac p̄imum de yſai
a ſciendū q̄d in ſermone ſuo diſer
tuſ ſit: quippe ut uir nobil̄ & ur
banę elegantię: nec habenſ q̄cq̄
in eloquio ruſticitatiſ ammixtū.
Unde accidit: ut p̄ cęt̄iſ florē ſer
moniſ eiuſ tranſlatio ~~ſ~~ n̄ potue
rit ſeruare. Deinde etiam hoc a
diciendū: q̄d n̄ tam p̄pha dicendꝰ
ſit quā eu̇g̃liſta. Ita enī uniu̇ſa
xp̄i ecclēq; miſt̄ia ad liquidū p̄ſe
cutuſ ē: ut n̄ eū puteſ de futuro
uaticinari. ſed de p̄teritiſ hiſtoriā
texere. Unde conicio. noluiſſe t̄c̄
temp̄iſ ſeptuaginta interp̄teſ fidi
ſuę ſacram̄ta p̄ſpicue ethnicis p̄de
re: ne ſanctum canib; & margari
taſ porciſ darent. Quę cū hanc e
ditionē legeritiſ: ab ill' animadū
teriſ abſcondita. Nec ignoro quā
ti laboriſ ſit p̄phaſ intelligere:
nec facile quēpiā poſſe iudica
re de interpretatione: niſi intellexe
rit ante quę legerit. Noſq; pate
re morſib; plurimoꝝ: qui ſtimu
lante inuidia q̄d conſequi n̄ ua
lent deſpiciunt. Sciens ḡ & pru
denſ in flammā mitto manū. Et
nichilominꝰ hoc a faſtidioſis lecto
rib; p̄cor: ut quomō greci poſt ſep
tuaginta tranſlatoreſ. aquilā & ſy
machū . & theodotionē leḡt. uel
ob ſtudiū doctrinę ſuę. ut ut ſep
tuaginta magiſ ex collatione eoꝝ
intelligant: ſic & iſti ſaltē unū poſt
p̄oreſ habere dignent̄ interp̄tem.
Legant p̄uſ. & poſtea deſpiciant:
ne uideant̄ n̄ ex iudicio. ſed ex o
dii p̄ſumptione ignorata dam
nare. Propĥauit aūt yſaiaſ in ihe
ruſalē & in iudea. necdū decem
t̄bub; in captiuitatē ductiſ: ac de

utque regno nunc commixtum. nunc
separatim texit oraculum. Et cum
interdum ad presentem respiciat histo-
riam. et post babylonie captivita-
tem reditum populi significet in iudeam:
tamen omnis ei cura de vocatione gen-
tium. et de adventu christi est. Que
quanto plus amatis o paula et eusto-
chium: tanto magis a deo petite ut
pro obtrectatione presenti qua me inde-
sinenter emuli laniant. ipse mihi merce-
dem restituat in futurum. qui scit
me ob hoc in peregrine lingue erudi-
tione sudasse: ne iudei de falsitate
scripturarum ecclesiis eius diutius insultarent.

EXPLICIT PROLOGUS.

INCIPIT YSAIAS PROPHETA.

Visio ysaie filii
amos quam vi-
dit super iudam
et ierusalem: in
diebus ozie. io-
athan. et achaz.
et ezechie re-
gum iuda.
Audite celi et auribus percipe terra: quoniam
dominus locutus est. Filios enutrivi et ex-
altavi: ipsi autem spreverunt me. Cog-
novit bos possessorem suum: et asinus
presepe domini sui. Israhel me non cognovit.
populus meus non intellexit. Ve genti pec-
catrici. populo gravi iniquitate. semini
nequam: filiis sceleratis. Dereliquer-
unt dominum. blasphemaverunt sanc-
tum israhel: abalienati sunt retror-
sum. Super quo percutiam vos ultra.
addentes prevaricationem. Omne ca-
put languidum. et omne cor merens.
a planta pedis usque ad verticem. non est
in eo sanitas. Vulnus et livor et pla-
ga tumens non est circumligata. nec
curata medicamine: neque fota o-
leo. Terra vestra deserta: civitates vestre
succense igni. Regionem vestram coram
vobis alieni devorant: et desolabitur
sicut in vastitate hostili. Et dere-
linquetur filia syon ut umbraculum
in vinea. et sicut tugurium in cucu-
merario: sicut civitas que vastatur.
Nisi dominus exercituum reliquisset nobis
semen quasi sodoma fuissemus: et quasi
gomorra similes essemus.
Audite verbum domini principes sodomorum:
percipite auribus legem dei nostri populus go-
morre. Quo mihi multitudinem victi-
marum vestrarum dicit dominus? Plenus sum.
Holocausta arietum. et adipem pingui-
um: et sanguinem vitulorum et agnorum
et hyrcorum nolui. Cum veneritis an-
te conspectum meum. quis quesivit hec
de manibus vestris. ut ambularetis in
atriis meis? Ne afferatis ultra sacri-
ficium frustra. Incensum abhomina-
tio est mihi. Neomeniam et sabbatum. et fes-
tivitates alias non feram. Iniqui sunt
cetus vestri. Kalendas vestras et sollemp-
nitates vestras odivit anima mea: fac-
ta sunt mihi molesta. Laboravi sus-
tinens. Et cum extenderitis manus
vestras avertam oculos meos a vobis: et cum

L multiplicau'itis oratione n̄ exau-
diam. Manus u̇re: sanguine ple-
auamini: ne sunt.
mundi estote: auferte malū co-
gitationū ur̄ab oclis meis. Q-
escite agere p̄use: discite bene fa-
cere. Querite iudiciū: subuenite
oppsso: iudicate pupillo: defen-
dite uiduā: & uenite. & arguite
me dicit dn̄s. Si fuerint peccata
ur̄a ut coccinū. quasi nix dealba-
buntur: & si fuerint rubra quasi u-
miculus. uelut lana alba erunt.
Si uolueritis. & audieritis me: bo-
na t̄re comedetis. Q̄d si nolueritis.
& me ad iracundiā p̄uocau'itis:
gladius deuorabit uos. quia os
Quom facta ē dn̄i loquutū ē.
ta ē meretrix ciuitas fidel' plena iu-
diciī: Iusticia habitauit in ea: nc̄
aut homicide. Argentū tuū u̇sum
ē in scoriā: uinū tuū mixtū ē a-
qua: p̄incipes tui infideles. socii
furū. Om̄s dilig't muna: secuntur
retributiones. Pupillo n̄ iudicant:
& causa uidue n̄ ingredit' ad eos.
Propt' hoc ait dn̄s exercituū. for-
tis isrl'. Heu consolabor sup hostib;
meis: & uindicabor de inimicis
meis. Et conu'tam manū meā ad
te: & excoquam ad purū scoriā
tuā. Et auferam om̄e stagnū tuū:
& restituam iudices tuos ut fuer't
p̄us: & c̄siliarios tuos sicut antiq't.
Post hec uocabis ciuitas iusti: urbs
fidel'. Syon in iudicio redimet': &
reducent eam in iusticia: & con-
terent sceleratos & peccatores simul.
Et qui dereliquer't dn̄m consu-
mentur: confundent' enim ab y-
dolis quib; sacrificauer't. Et erubes-
cetis sup ortis quos elegeratis: cum
fueritis uelut quer' defluentib; fo-
liys: & uelut ort' absq; aqua. Et e-
rit fortitudo ur̄a ut fauilla stuppe:
& opus ur̄m quasi scintilla. Et
succendet' utrūq; simul: & n̄ erit
II Verbum qd' ē qui extinguat.
uidit ysaias filius amos sup iudam
& ihrl'm. Et erit in nouissimis dieb;
p̄parat' mons domꝰ dn̄i in u'tice montiū:
& eleuabit' sup colles. Et fluent ad
eū om̄s gentes: & ibūt p̄pli multi. &
dicent. Venite ascendamus ad mon-
tem dn̄i: & ad domū dī iacob. et
domū dī iacob: & docebit nos uias
suas: & ambulabim' in semitis ei':
quia de syon exibit lex. & u̇bum
dn̄i de ihrl'm. Et iudicabit gentes:
& arguet p̄plos multos. Et confla-
bunt gladios suos in uomes: & lan-
ceas suas in falces. Non leuabit gens
contra gentē gladiū: nec exercebun-
tur ultra ad p̄lium.
Domus iacob: uenite & ambule-
mus in lumine dn̄i. P̄iecisti enī p̄plm tuū
domū iacob: quia repleti sunt ut
olim: & augures habuer't ut philis-
tiim: & pueris alienis adheserunt.
Repleta ē t̄ra argento & auro: & n̄ ē
finis thesauror' eī. Et repleta ē t̄ra
eī equis: & innumabiles quadrige

III

eius. Et repleta ē t̃ra eī ydolis:
opus manuū suarū adorauerunt.
qd̄ fecerāt digiti eorū. Et incurua
uit se homo: & humiliat' ē uir.
Ne g̃ dimittas eis. Ingredere in pe
tram: & abscondere in fossa humo:
a facie timoris dn̄i. & a gl̄a maies
tatis eī. Oculi sublimis hominis hu
miliati sunt: & incuruabit' altitu
do uirorū. Exaltabit' aūt dn̄s sol'
in die illa: quia dies dn̄i exercitu
um sup omnē supbum & excelsū.
& sup omnē arrogantē. & humilia
bitur: & sup om̄s cedros libani sub
limes & erectas. & sup om̄s quercꝰ
basan. & sup om̄s montes excelsos.
& sup om̄s colles eleuatos et sup om̄e
arbē excelsam: et sup omnē murū mu
nitum. et sup om̄s naues tharsis: et sup
om̄e qd̄ uisu pulchrū ē. Et incurua
bitur sublimitas hominū: et humi
liabit' altitudo uirorū. Et eleuabit'
dn̄s sol' in die illa: ydola penit' conteren
tur. Et introibunt in speluncas pe
trarū. & in uoragines t̃re. a facie for
midinis dn̄i. & a gl̄a maiestatis
eī: cum surrexerit pcutē t̃ram.
In die illa pciet homo ydola ar
genti sui. & simulachra auri sui.
que fecerat sibi ut adoraret talpas
& uespertiliones: & ingredietꝰ scissu
ras petrarū. & cauernas saxorū a facie
formidinis dn̄i. & a gl̄a maiestatis
eī. cū surrexerit pcutē t̃ram. Quie
scite g̃ ab homine cuī sp̄c in na
rib; eius: quia excelsus reputatꝰ ē
ipse. Ecce enim dominator dn̄s ex
ercituū auferet ab ihr̄lm & ab iu
da ualidū & fortē: Om̄e robur pa
nis. & om̄e robur aque: fortē. et
uirū bellatorē. iudicē & pp̄ham. &
ariolū & senē: Principē sup quin
quaginta. & honorabilē uultu. &
consiliariū sapientē. de architectis:
& prudentē eloquii mistici. Et da
bo pueros pncipes eorū: & effemi
nati dominabunt' eis. Et irruet
pp̄ls uir ad uirū: unusq̄sq; ad pxi
mū suū. Tumultuabit' puer cont'
senē: & ignobilis cont' nobilē. App
hendet enim uir fratrē suū: & do
mesticū pat̄s sui. Uestimentū t' ē:
pnceps esto nr̄. Ruina aūt hec:
sub manu tua. Respondebit in die
illa dicens. Non sum medic': & in
domo mea n̄ ē panis. neq; uestimē
tum: Nolite constituere me pncipē
pp̄li. Ruit enim ihr̄lm. & iudas con
cidit: quia lingua eorū & adinuen
tiones eorū cont' dn̄m. ut puocarent
oculos maiestatis eī. Agnitio uult'
eorū respōdebit eis: & peccatū suū q̄si
sodoma pdicauerūt. nec absconderūt.
Ue anime eorū: qm̄ reddita sunt
eis mala. Dicite iusto qm̄ bene: qm̄
fructū adinuentionū suarū comedet.
Ue impio in malū: retribu
tio enim manuū eī fiet ei. Pplm̄
meū exactores sui spoliauerūt: & mu
lieres dominate sunt eī. Pple mī.
qui beatū te dicūt. ipsi te decipiunt:
& uiā gressuū tuorū dissipant. Stat

ad iudicandū dn̄s. & stat ad iu-
dicandos p̄p̄los. Dn̄s ad iudiciū ue-
niet cū senib; p̄p̄li sui. & p̄ncipib;
eius. Uos enim depasti estis uineā
meā. rapina paup̄is in domo ur̄a.
Quare atteritis p̄p̄lm meū. & faci-
es paup̄ū cōmolitis dicit dn̄s d̄s ex-
ercituū. Et dixit dn̄s. Pro eo q̄d
eleuatę sunt filię syon. & ambula-
uerunt extento collo. & nutib; ocloꝝ
ibant. & plaudebant. ambulabant.
& pedib; suis composito gradu in-
cedebant. decaluabit dn̄s u̇ticem
filiaꝝ syon. & dn̄s crinē eaꝝ nuda-
bit. & p̄ ornatu erit ignominia.
In die illa auferet dn̄s ornam̄tū
calciam̄toꝝ. & lunulas. & torques.
& monilia. & armillas. & mitras.
discriminalia. & periscelidas. & mu-
renulas. & olfactoriola. & inaures.
& anulos. & gēmas in fronte pen-
dentes. & mutatoria. & pallia. et
linteamina. & acus. & specula. &
sindones. & uittas. & theristra. Et
erit p̄ suaui odore fetor. & p̄ zona
funiclus. & p̄ c̄spanti crine caluici-
um. & p̄ fascia pectorali ciliciū.
Pulcherrimi quoq; uiri tui gladio
cadent. & fortes tui in p̄lio. Et
merebūt atq; lugebūt portę ei. & deso-
IIII Et app̄hen- lata in t̄ra sedebit.
dent septē mulieres uirū unū in
die illa. dicentes. Panē nr̄m come-
demus. & uestim̄tis nr̄is opiemur.
tantūmodo uocet nom̄ tuū sup nos.
aufer obp̄briū nr̄m. In die illa e-

rit germ̄ dn̄i in magnificentia. &
in gl̄a. & fructus t̄rę sublimis. & ex-
ultatio his qui saluati fuerint de
isr̄l. Et erit omis qui relictus fue-
rit in syon. & residuus in ihr̄lm sc̄s
uocabit̄. omis qui sc̄ptus ē in uita
in ihr̄lm. Si abluerit dn̄s sordes
filiaꝝ syon. & sanguinē ihr̄lm lauit
de medio ei. spū iudicii. & spū ar-
doris. Et creabit dn̄s sup omnē lo-
cum montis syon. & ubi inuocat̄ ē
nubē p̄ diē. & fumū. & splendorē
ignis flammantis in nocte. Sup om-
nem enim gl̄am p̄tectio. & tab̄na-
culū erit in umbraclm diei ab es-
tu. & in securitatē. & in absconsio-
nem a turbine & a pluuia.
V Cantabo dilecto meo canticū pa-
trueli mei. uineę suę. Uinea facta
ē dilecto meo in cornu filio olei. &
sepiuit eā. & lapides elegit ex illa.
& plantauit eā electam. Et edifica-
uit turrē in medio ei. & torcular
exstruxit in ea. & expectauit ut
faceret uuas. & fecit labruscas. Nunc
g̊ habitatores. & uiri iuda. iudicate
int̄ me. & int̄ uineā meā. Quid ē
q̄d ultra debui facē uineę meę. & n̄
feci ei. An q̄d expectaui ut faceret
uuas. & fecit labruscas. Et nunc
ostendam uob. quid ego faciam ui-
neę meę. Auferam sepē ei. & erit in
direptionē. Diruam maceriā ei. &
erit in conculcationē. & ponam eā
desertā. Non putabit̄ & n̄ fodietur.
& ascendent uepres & spinę. & nu-

bib; mandabo ne pluant sup eam
ymbrē. Vinea enim dn̄i exercituū
dom̄ isrl̄ ē: & uir iuda germ̄ delec-
tabile ei. Et expectaui ut faceret
iudiciū: & ecce iniquitas: & iustici-
Ve qui con ſam: & ecce clamor.
iungitis domū ad domū: & agrū
agro copulatis. usq; ad terminū loci.
Nunquid habitabitis soli uos in
medio terre? In aurib; meis sunt hec.
dn̄i exercituū: nisi dom̄ multe des-
erte fuerint grandes & pulchre abs-
q; habitatore. Decē enī iugera uine-
arum facient lagunculā unā: & trigin-
ta modii semētis facient modios tres.
Ve qui consurgitis mane ad ebrie-
tatē sectandā. & potandū usq; ad
uesperam: ut uino estuetis. Cythara
& lyra & tympanū & tybia & ui-
num in conuiuiis uris: & opus do-
mini n̄ respicitis: nec opa manuū ei
consideratis. Propterea captiuus ductus
ē pp̄ls ms: quia n̄ habuit scientiā.
Et nobiles ei interierunt fame: & mul-
titudo ei siti exaruit. Propterea dila-
tauit infernus animā suā: & aperuit
os suū absq; ullo termino. Et descen-
dent fortes ei. & pp̄ls ei. & sublimes
gloriosiq; ei ad eū. Et incuruabitur
homo. & humiliabitur uir: & oculi
sublimiū deprimentur. Et exaltabitur
dn̄s exercituū in iudicio: & ds̄ scs̄
sanctificabitur in iusticia. Et pas-
centur agni iuxta ordinē suū: & des-
erta in ubertatē uersa aduene comedent.
Ve qui trahitis iniquitatē in

funiculis uanitatis: & quasi uincu-
lum plaustri peccatū. Qui dicitis
festinet. & cito ueniat opus ei ut ui-
deamus: & appropiet. & ueniat consiliū
sancti isrl̄. & sciemus illud. Ve qui
dicitis malū bonū. & bonū malū: po-
nentes tenebras lucē: & lucē tenebras:
ponentes amarū in dulce. & dulce
in amarū. Ve qui sapientes estis in
oculis uris: & corā uobmet ipsis pru-
dentes. Ve qui potentes estis ad bi-
bendū uinū: & uiri fortes ad miscen-
dā ebrietatē. Qui iustificatis impiū
pro munerib; & iusticiā iusti aufertis
ab eo. Propter hoc sicut deuorat sti-
pulā lingua ignis. & calor flamme
exurit: sic radix eorum quasi fauilla
erit: & germ̄ eorum ut puluis ascendet.
Abiecerunt enim legē dn̄i exercituū:
& eloquiū sancti isrl̄ blasphemaue-
runt. Ideo iratus ē furor dn̄i in pp̄lo suo:
& extendit manū suā sup eū: &
percussit eū. & conturbati sunt mon-
tes: & facta sunt morticina eorum quasi
stercus in medio platearum. In omnib;
his n̄ ē auersus furor ei: sed adhuc manꝰ
Et eleuabit sig ſ ei extenta.
num in nationib; procul: & sibilabit
ad eū de finib; terre. Et ecce festinus
uelociter ueniet: n̄ ē deficiens. neq;
laborans in eo. Non dormitabit
neq; dormiet: neq; soluetur cingulū
renū ei: nec rumpetur corrigia calcia-
menti ei. Sagitte ei acute: & omnis arcꝰ
ei extenti. Ungule equorum ei ut si-
lex: & rote ei quasi impetꝰ tēpestatis.

Rugit͛ ei ut leonis: rugiet ut ca-
tuli leonū. Et frendet. et tenebit
p̄dam: et amplexabit͛. et n̄ erit qui
eruat. Et sonabit sup̄ eū in die
illa: sicut sonit͛ maris. Aspiciem̄
in t̄ram. et ecce tenebre t̄bulationis:
et lux obtenebrata ē in caligine ei.
VI In anno quo mortuus ē rex
ozias. uidi dn̄m sedentē sup̄ soliū
excelsū et eleuatū: et ea que sub
ipso erant implebant templū. Se-
raphin stabant sup̄ illud: sex ale
uni. et sex ale alt̄i. Duab; uelabant
faciē ei. et duab; uelabant pedes
ei. et duab; uolabant: et clamabāt
alt͛ ad alt͛um. et dicebāt. Sc̄s sc̄s sc̄s
dn̄s ds̄ exercituū: plena ē om̄is t̄ra
glā ei. Et cōmota sunt sup̄ limina-
ria cardinū a uoce clamantis: et
dom̄ impleta ē fumo. Et dixi.
Ue m̄ quia tacui. quia uir pollut͛
labijs ego sum: et in medio p̄pli pol-
luta labia habentis ego habito. et
regē dn̄m exercituū uidi oc̄lis meis.
Et uolauit ad me un͛ de se-
raphin: et in manu ei calcul͛ quē
forcipe tulerat de altari. et tetigit
os meū. et dixit. Ecce tetigi hoc la-
bia tua. et auferet͛ iniquitas tua:
et peccatū tuū mundabit͛. Et audi-
ui uocē dn̄i dicentis. Quē mittam.
et quis ibit nob̄. Et dixi. Ecce ego:
mitte me. Et dixit. Uade: et dices
p̄plo huic. Audite audientes. et no-
lite intelligere: et uidete uisionē. et
nolite cognoscere. Excecā cor p̄pli
huius. et aures ei aggraua. et oc̄los
ei claude: ne forte uideat oc̄lis suis.
et aurib; suis audiat. et corde suo
intelligat. et conūtatur: et sanem eū.
Et dixi. Usq; quo dn̄e. Et dixit.
Donec desolent͛ ciuitates absq; ha-
bitatore: et dom̄ sine homine. Et t̄ra
relinquet͛ deserta: et longe faciet do-
min͛ homines. Et multiplicabit͛
que derelicta fuerat in medio t̄re.
et adhuc in ea decimatio. et conū-
tetur: et erit in ostensionē sic͛ there-
bintus. et sic͛ quercus que expandit ra-
mos suos. Semē sanctum erit: id qd̄
VII Et factū ē ī diebus ... stetit in ea.
in dieb; achaz filii ioathan. filii o-
zie regis iuda: ascendit rasin rex sy-
rie. et facee filius romelie rex isrl̄
in ih̄rlm̄. ad p̄liandū cont͛ eā. et n̄
potuert͛ debellare eā. Et nuncia-
uert͛ domui dauid dicentes. Reque-
uit syria sup̄ effraim: et cōmotū ē
cor ei. et cor p̄pli ei. sic͛ mouent͛ lig-
na siluar͛ a facie uenti.
Et dixit domin͛ ad ysaiam. Egre-
dere in occursum achaz. tu et qui
relictus ē iasub filī tuus ad extre-
mū aque ductus piscine sup̄ioris.
in uia agri fullonis: et dices ad eū.
Uide ut sileas. Noli timere: et cor
tuū ne formidet a duab; caudis
titionū fumigantiū istor͛ in ira fu-
roris rasin et syrie. et filii rome-
lie. eo qd̄ consiliū inierit contra te
syria malū. effraim. et filii rome-
lie dicentes. Ascendam͛ ad iudā. et

suscitem eum. & auellam eū ad nos.
& ponam regē in medio eī filiū ta
behel. Hec dicit dn̄s d̄s. Non stabit.
& n̄ erit istud. sed caput syrię da
mascus. & caput damasci rasin.
Et adhuc sexaginta & qnq; anni.
& desinet effraim ēē pp̄ls. & caput
effraim samaria. & caput sama
rię filius romelię. Si n̄ credideri
Et adiecit d̄ns. n̄ pmanebitis.
domin̄ loqui ad acház dicens. Pe
te t̄ signū a dn̄o d̄o tuo in pfun
dum inferni. siue in excelsū sup̄.
Et dixit achaz. Non petam. & n̄
temptabo dn̄m. Et dixit. Audite
ḡ domus dauid. Numqd parū uob
ē molestos ēē hominib;. quia mo
lesti estis & d̄o meo. Propt̄ hoc da
bit dn̄s ipse uob signū. Ecce uir
go concipiet & pariet filiū. & uo
cabitur nom̄ eī emmanuel. Buty
rum & mel comedet. ut sciat rep
bare malū & eligere bonū. quia
anteq̄ sciat puer repbare malū &
eligere bonū. derelinquet̄ t̄ra quā
tu detestaris a facie duoꝝ regū suoꝝ.
Adducet dn̄s sup te. & sup pp̄lm
tuū. & sup domū pat̄s tui. dies qui
n̄ uenert̄ a dieb; separationis effra
im a iuda. cū rege assyrioꝝ. Et e
rit. in die illa sibilabit dn̄s muscę
quę ē in extremo fluminū egypti.
& api quę ē in t̄ra assur. & ueni
ent. & requiescent om̄s in torren
tib; uallium. & cauernis petraꝝ. & in
omib; frutectis. & in uniūsis fora
minib;. In die illa radet dn̄s in
nouacula conducta. in his qui trans
flum̄ sunt in rege assyrioꝝ caput
& pilos pedum. & barbā uniūsam.
Et erit in die illa nutriet homo uac
cam boum & duas oues. & p̄ ubta
te lactis comedet butyrū. Butyrū
enim & mel manducabit. om̄s q̄
relictus fuerit in medio t̄re. Et erit.
in die illa om̄s locus ubi fuerint
mille uites mille argenteis. & in spi
nas & in ueptes erit. Cum sagittis
& arcu ingredient̄ illuc. Uepres e
nim & spinę. erit in uniūsa terra.
Et om̄s montes qui in sarculo sa
rientur. n̄ ueniet illuc t̄ror spinaꝝ
& uepum. Et erit in pascuā bouis.
& in conculcationē pecoris.
Et dixit dn̄s ad me. Sume t̄ librū
grandē. & scribe in eo stilo hominis.
Uelocit̄ spolia detrahe. cito p̄dare.
Et adhibui m̄ testes fideles. uriam
sacerdotē. & zachariā filiū barachię.
Et accessi ad pphetissam. & concepit.
& pepit filium. Et dixit dn̄s ad me.
Uoca nom̄ eī. accelera spolia detra
he. festina p̄dari. quia anteq̄ sciat
puer uocare patrē suū & matrē suā.
auferet̄ fortitudo damasci. & spo
lia samarię corā rege assyrioꝝ. Et
adiecit dn̄s loqui ad me adhuc di
cens. Pro eo qđ abiecit pp̄ls iste a
quas syloę quę uadunt cū silen
tio. & assumpsit magis rasin. & fili
um romelię. ppt̄ hoc ecce dn̄s addu
cet sup eos aquas fluminis fortes

VIII

& multas. regē assyrioꝝ. & om-
nem gl'am ei'. & ascendet sup omīs
riuos ei'. & fluet sup uniūsas ripas
ei'. Et ibit p iudā mundans. et
transiens usq; ad collum ueniet.
& erit extensio alaꝝ ei' implens la-
titudinē t're tue o emmanuel.
[sc. p] Congregamini p'pli & uincimini.
& audite p̄cul uniūse t're. Confor-
tamini & uincimini. accingite uos
& uincimini. Inite consiliū & dissi-
pabit'. loquimini ūbum & n̄ fiet.
quia nobiscum d's.
Hec enim ait dn's ad me. Sicut
in forti manu erudiuit me ne irē
in uia p'pli huius dicens; n̄ dicatis
coniuratio. oīa enim q̄ loquit' p'pls
iste. coniuratio ē. Et timorē ei' ne
timeatis. neq; paueatis. Dn̄m exer-
cituū ipsum sanctificate. ipse pa-
uor ur̄. & ipse t'ror ur̄. Et erit uob
in sanctificationē. in lapidē aut'
offensionis. & in petram scandali
duab; domib; isr'l. & in laqueū
& in ruinā habitantib; ih'r'lm. Et
offendent ex eis plurimi. & cadent.
& conterent'. & irretient'. & capi-
entur. Liga testimoniū. signa legē
in discipl'is meis. Expectabo do-
minū qui abscondit faciē suā a
domo iacob. & p'stolabor eū.
Ecce ego & pueri quos m' dedit
dn's in signū & in portentū isr'lis
a dn̄o exercituū. qui habitat in
monte syon. Et cum dixerint ad
uos. querite a phitonib; & a diui-
nis. qui strident in incantationib;
suis. nunquid n̄ p'pls a d'o suo req'rit
p uiuis ac mortuis. ad legē magis
& ad testimoniū. Q'd si n̄ dixerint
iuxta ūbum hoc. n̄ erit eis matu-
tina lux. Et transibit p eā. cor-
ruet. & esuriet. Et cū esurierit i-
rascetur. & maledicet regi suo & d'o
suo. Et suspiciet sursum. & ad t'ram
intuebit'. & ecce t'bulatio & tenebre.
dissolutio & angustia. & caligo p-
sequens. & n̄ poterit auolare de angus-
[IX] Primo tempe t'ra sua.
alleuiata ē t'ra zabulon. & t'ra nep-
talim. & nouissimo aggrauata ē
uia maris trans iordanē galilee gen-
tium. P'pls qui ambulabat in tene-
bris. uidit lucē magnā. Habitan-
tib; in regione umbre mortis. lux
orta ē eis. Multiplicasti gentē. n̄
magnificasti leticiā. Letabunt' co-
ram te sicut letantur in messe. sicut
exultant uictores capta p'da. quan-
do diuidunt spolia. Iugū enim
oneris ei'. & uirgā humi ei'. & scep-
trum exactoris ei' supasti. sicut in die
madian. Quia omīs uiolenta p'da-
tio cū tumultu. & uestimentū mix-
tum sanguine erit in combustionē.
Paruulus enim & cibus ignis.
nat' ē nob. filius dat' ē nob. Et fac-
tus ē p'ncipat' sup humerum ei'. & uo-
cabitur nom ei' ammirabil'. consi-
liarius. d's. fortis. pat' futuri sc'li.
p'nceps pacis. Multiplicabitur ei'
impiū. & pacis n̄ erit finis. Super

solium dauid. & super regnum eius sede-
bit: ut confirmet illud & corrobo-
ret in iudicio & iusticia. amodo & usque
in sempiternum. Zelus domini exerci-
tuum faciet hoc. Uerbum misit do-
minus in iacob: & cecidit in israel. Et
sciet omnis populus effraim. & habitan-
tes samariam: in superbia & magnitu-
dine cordis dicentes. Lateres ceciderunt:
sed quadris lapidibus edificabimus.
Sicomoros succiderunt. sed cedros
Et eleuabit & inmutabimus.
dominus hostes rasin super eum: & inimi-
cos eius in tumultum uertet. Syriam
ab oriente. & philistiim ab occi-
dente: & deuorabunt israel toto ore.
In omnibus his non est auersus dominus. furor
eius: sed adhuc manus eius extenta.
Et populus non est reuersus ad percutientem se:
& dominum exercituum non inquisierunt. Et
disperdet dominus ab israel caput & cau-
dam: incuruantem & deprauantem:
die una. Longeuus & honorabilis
ipse est caput: & propheta docens menda-
cium. ipse est cauda. Et erunt qui bea-
tificant populum istum seducentes: &
qui beatificantur precipitati. Propter
hoc super adolescentulis eius non letabitur
dominus: & pupillorum eius & uiduarum non
miserebitur. quia omnis hypochrita
est & nequam. & uniuersum os loquutum
est stulticiam. In omnibus his non est auersus
furor eius: sed adhuc manus eius extenta.
Succensa est enim quasi ignis impietas:
ueprem & spinam uorabit: & succende-
tur in densitate saltus: & conuolue-
tur superbia fumi. In ira domini exer-
cituum conturbata est terra: & erit po-
pulus quasi esca ignis. Uir fratri suo
non parcet: & declinabit ad dexteram &
esuriet: & comedet ad sinistram & non
saturabitur. Unusquisque carnem brachii
sui uorabit: manasses effraim. & ef-
fraim manassen: simul ipsi contra
iudam. In omnibus his non est auersus furor
eius: sed adhuc manus eius extenta.
X Ue qui condunt leges iniquas: & scri-
bentes iniusticiam scripserunt ut oppime-
rent in iudicio pauperes: & uim face-
rent cause humilium populi mei: ut essent
uidue preda eorum. & pupillos diriperent.
Quid facietis in die uisitationis &
calamitatis de longe uenientis? Ad
cuius fugietis auxilium? & ubi dere-
linquetis gloriam uestram? Ne incur-
uemini sub uinculo: & cum interfectis
cadatis. Super omnibus his non est auersus fu-
ror eius: sed adhuc manus eius extenta. Ue
assur uirga furoris mei & baculus
ipse: in manu eorum indignatio mea.
Ad gentem fallacem mittam eum: & contra
populum furoris mei mandabo illi ut
auferat spolia. & diripiat predam:
& ponat illum in conculcationem quasi
lutum platearum. Ipse autem non sic arbi-
trabitur: & cor eius non ita estimabit: sed
ad conterendum erit cor eius. & ad inter-
nitionem gentium non paucarum. Dicet enim.
Nunquid non principes mei simul reges
sunt? Nunquid non ut charcamis sic ca-
lanno. & ut arphath sic emath?
Nunquid non ut damascus sic samaria?

Quoniam inuenit manus mea regna ydoli: sic et simulachra eorum de iherusalem et de samaria. Nunquid non sic feci samarie et ydolis eius. sic faciam iherusalem et simulachris eius. Et erit cum impleuerit dominus cuncta opera sua in monte syon et in iherusalem: uisitabo super fructum magnifici cordis regis assur: et super gloriam altitudinis oculorum eius. Dixit enim. In fortitudine manus mee feci: et in sapientia mea intellexi. Et abstuli terminos populorum. et principes eorum depredatus sum: et detraxi quasi potens in sublime residentes. et inuenit quasi nidum manus mea. fortitudinem populorum. Et sic colliguntur oua que derelicta sunt. sic uniuersam terram ego congregaui: et non fuit qui moueret pennam. et aperiret os. et gannieret. Nunquid gloriabitur securis contra eum qui secat in ea. Aut exaltabitur serra contra eum a quo trahitur. Quomodo si eleuetur uirga contra eleuantem se: et exaltetur baculus qui utique lignum est. Propter hoc mittet dominator dominus exercituum in pinguibus eius tenuitatem: et subtus gloriam eius succensa ardebit quasi ignis combustio. Et erit lumen israel in igne: et sanctus eius in flamma. Et succendetur et deuorabitur spina eius. et uepres in die una: et gloria saltus eius. et carmeli eius. ab anima usque ad carnem consumetur. Et erit terrore profugus. et reliquie ligni saltus eius. pre paucitate numerabuntur: et puer scribet eos. Et erit in die illa non adiciet residuum israel. et hii qui fugerunt de domo iacob inniti super eo qui percutit eos: sed innitetur super dominum sanctum israel. In ueritate reliquie conuertentur: reliquie inquam Si enim fuerit iacob ad deum fortem. fuerit populus tuus israel quasi arena maris: reliquie conuertentur ex eo. Consummatio abbreuiata inundabit iusticiam. Consummationem enim et abbreuiationem: dominus deus exercituum faciet in medio omnis terre. Propter hoc hec dicit dominus deus exercituum. Noli timere populus meus habitator syon ab assur: in uirga percutiet te. et baculum suum leuabit super te. in uia egypti. Adhuc enim paululum modicum et consummabitur indignatio et furor meus super scelus eorum. Et suscitabit super eum dominus exercituum flagellum iuxta plagam madian in petra horeb: et uirgam suam super mare: et leuabit eam in uia egypti. Et erit in die illa auferetur onus eius de humero tuo: et iugum eius de collo tuo: et computrescet iugum a facie olei. Veniet in aiath. transibit in magron: apud magmas commendabit uasa sua. Transierunt cursim: Obstupuit rama gabaa sedes nostra. rama: gabaa saulis fugit. Hinni uoce tua filia gallim: attende laisa paupercula anathoth: migrauit medemena. Habitatores gabin confortamini: adhuc dies est ut in nob stetur. Agitabit manum suam super montem filie syon collem iherusalem. Ecce dominator

tor dominus exercituum confringet
lagunculam in terrore: & excelsi sta
tura succidentur. & sublimes humi
liabuntur. Et subuertentur condensa sal
tus ferro. & libanus cum excelsis cadet.
XI Et egredietur uirga de radice ies
se. & flos de radice eius ascendet: &
requiescet super eum spiritus domini. spiritus sa
pientię & intellectus. spiritus consilii
& fortitudinis. spiritus scientię & pie
tatis: & replebit eum spiritus timoris do
mini. Non secundum uisionem oculorum iu
dicabit. neque secundum auditum aurium
arguet: sed iudicabit in iusticia
pauperes. & arguet in equitate pro
mansuetis terrę. Et percutiet terram uir
ga oris sui: & spiritu labiorum suorum inter
ficiet impium. Et erit iusticia cin
gulum lumborum eius: & fides cinctori
um renum eius. Habitabit lupus cum
agno: & pardus cum hedo accuba
bit. Uitulus & leo & ouis simul mo
rabuntur: & puer paruulus minabit
eos. Uitulus & ursus pascentur simul:
requiescent catuli eorum. Et leo quasi
bos comedet paleas. & delectabitur
infans ab ubere super foramine aspi
dis: & in cauerna reguli qui ablac
tatus fuerit manum suam mittet. Non
nocebunt. & non occident in uniuerso
monte sancto meo: quia repleta
est terra scientia domini. sicut aquę maris
In die illa radix operientes.
iessę qui stat in signum populorum ipsum
gentes deprecabuntur: & erit sepul
chrum eius gloriosum. Et erit in die il
la adiciet dominus secundo manum suam
ad possidendum residuum populi sui:
quod relinquetur ab assyriis. & ab egyp
to. & a phetros. & ab ethyopia. & ab
helam. & a sennaar. & ab emath.
& ab insulis maris. Et leuabit sig
num in nationes. & congregabit pro
fugos israel: & dispersos iuda colliget
a quatuor plagis terrę. Et auferetur
zelus effraim: & hostes iuda peribunt.
Effraim non emulabitur iudam: & iudas
non pugnabit contra effraim. Et uo
labunt in humeros philistiim per ma
re: simul predabuntur filios orientis:
In ydumea & moab preceptum manus
eorum: & filii amon obedientes erunt.
Et desolabit dominus linguam maris e
gypti: & eleuabit manum suam super
flumen in fortitudine spiritus sui. Et per
cutiet eum in septem riuis: ita ut trans
eant per eum calciati. Et erit uia re
siduo populo meo qui relinquetur ab
assyriis: sicut fuit israheli in die qua as
cendit de terra egypti. Et dices in die
XII Confitebor tibi domine illa.
quoniam iratus es mihi: conuersus est fu
ror tuus. & consolatus es me. Ecce deus
saluator meus: fiducialiter agam & non
timebo. Quia fortitudo mea & laus
mea dominus: & factus est mihi in salutem. Haurie
tis aquas in gaudio de fontibus saluatoris: &
dicetis in illa die confitemini domino.
& inuocate nomen eius. Notas facite
in populis adinuentiones eius: mementote
quoniam excelsum est nomen eius. Cantate do
mino domino quoniam magnifice fecit: an

nunciate hoc in uniuersa terra. Ex
ulta et lauda habitatio syon: quia
magnus in medio tui sanctus israel.
XIII Onus babylonis quod uidit
ysaias filius amos. Super montem ca
ligosum leuate signum. exaltate uocem.
leuate manum: et ingrediantur por
tas duces. Ego mandaui sanctifi
catis meis: et uocaui fortes meos in
ira mea. exultantes in gloria mea.
Uox multitudinis in montibus; quasi
populorum frequentium: uox sonitus regum
et gentium congregatarum. Dominus exer
cituum precepit milicie belli. uenien
tibus de terra procul: a summitate celi do
minus et uasa furoris eius ut disperdat
omnem terram. Ululate quia prope est
dies domini: quasi uastitas a domino ue
niet. Propter hoc omnes manus dissoluen
tur: et omne cor hominis tabescet et
conteretur. Torsiones et dolores tene
bunt: quasi parturiens dolebunt.
Unusquisque ad proximum suum stupe
bit: facies combuste uultus eorum.
Ecce dies domini ueniet crudelis et in
dignatione plenus: et ire furorisque
ad ponendam terram in solitudinem. et
peccatores eius conterendos de ea. quoniam
stelle celi et splendor earum non expan
dent lumen suum. Obtenebratus est sol
in ortu suo: et luna non splendebit
in lumine suo. Et uisitabo super or
bis mala: et contra impios iniqui
tatem eorum. Et quiescere faciam super
biam infidelium: et arrogantiam for
tium humiliabo. Preciosior erit
uir auro: et homo mundo obrizo.
Super hoc celum turbabo: et mouebitur
terra de loco suo. propter indignationem
domini exercituum. et propter diem ire furo
ris eius. Et erit quasi damula fugi
ens. et quasi ouis: et non erit qui con
greget. Unusquisque ad populum suum
conuertetur: et singuli ad terram suam
fugient. Omnis qui inuentus fuerit
occidetur: et omnis qui superuenerit cadet
in gladio. Infantes eorum allidentur.
in oculis eorum diripientur domus eorum: et
uxores eorum uiolabuntur. Ecce ego sus
citabo super eos medos qui argen
tum non querant. nec aurum uelint:
sed sagittis paruulos interficient. et
lactantibus non miserebuntur uteri. et super
filios non parcet oculus eorum.
Et erit babylon illa gloriosa in reg
nis. inclita in superbia chaldeorum: sicut
subuertit dominus sodomam et gomorram.
Non habitabitur usque in finem. et non fun
dabitur usque ad generationem et generationem.
Nec ponet ibi tentoria arabs. nec
pastores requiescent ibi: sed requies
cent ibi bestie. et replebuntur domus eorum
drachonibus. et habitabunt ibi struthio
nes: et pilosi saltabunt ibi. Et res
pondebunt ibi ulule in edibus eius: et sy
XIIII rene in delubris uoluptatis. Prope
est ut ueniat tempus eius: et dies eius non elon
gabuntur. Miserebitur enim dominus ia
cob. et eliget adhuc de israel: et requi
escere eos faciet super humum suam. Ad
iungetur aduena ad eos. et adhere
bit domui iacob. et tenebit eos populi

& adducent eos in locū suū. Et
possidebit eos domus isr̄l sup̄ t̄ram
dn̄i in seruos & ancillas: & erunt
capientes eos qui se ceperant. & subi-
Et erit. Scient exactores suos. Item
In die illa cum requiē t̄ dederit
ds̄ a labore tuo. & a concussione
tua. & a seruitute dura qua ante
seruisti: sumes parabolā istā contᵃ
regē babylonis. & dices. Quom̄ ces-
sauit exactor. quieuit tributum.
Contriuit dn̄s baculm̄ impiorum. uir-
gam dominantiū cedentē ppl̄os in
indignatione plaga insanabili: su-
bicientē in furore gentes. & psequē-
tem crudelit̄. Conquieuit & siluit
omis t̄ra: gauisa ē & exultauit.
Abietes quoq; letate sunt sup̄ te: &
cedri libani. Ex quo dormisti:
n̄ ascendit qui succidat nos. Infer-
nus subt̄ conturbat' ē in occursum
aduent' tui: suscitabit t̄ gigantes.
Omis pncipes t̄re surrexerūt de soli-
is suis omis pncipes nationū: & uni-
uersi respondebūt. & dicent t̄. Et
tu uulnatus es sicut & nos: nr̄i si-
milis effectus es. Detracta ē ad infe-
ros supbia tua: concidit cadauer
tuū. Subt̄ te sternetur tinea: & opi-
mentū tuū umes erūt.
Quom̄ cecidisti de celo lucifer
qui mane oriebaris: corruisti in
t̄ram qui uulnabas gentes: qui di-
cebas in corde tuo. In celū conscen-
dam. sup̄ astra di exaltabo soliū
meū. sedebo in monte testam̄ti in
laterib; aquilonis. ascendam sup̄
altitudinē nubium. ero similis
altissimo. Uerumtam̄ ad infer-
num detraheris: in pfundū laci.
Qui te uiderint ad te inclinabun-
tur: teq; pspicient. Numquid n̄ iste
ē uir qui conturbauit t̄ram. qui
concussit regna. qui posuit orbē
desertū. & urbes eī destruxit: uinc-
tis eī n̄ aperuit carcerē. Omis reges
gentiū uniūsi dormierūt in glā:
uir in domo sua. Tu aut̄ piect'
es de sepulchro tuo quasi stirps
inutilis pollut'. & obuolut' cū his q̄
interfecti sunt gladio. & descenderūt
ad fundam̄ta laci. Quasi cada-
uer putidum: n̄ habebis consortiū neq;
cum eis in sepultura. Tu eni t̄ra tuā
disperdidisti: tu ppl̄m occidisti. n̄ uo-
cabitur in et̄num semen pessimorum.
Preparate filios eī occisioni: in ini-
quitate patrū suorum. Non consur-
gent neq; hereditabūt t̄ram. neq;
implebūt faciē orbis ciuitatū. & con-
surgam sup̄ eos. dicit dn̄s exercituū.
Et pdam babylonis nom̄.
& reliquias. & germ̄. & pgeniē: ait
dn̄s. Et ponam eam in possessionē
ericiū. & in paludes aquarum: & scopa-
bo eā in scopa terens. dicit dn̄s exer-
cituum. Iurauit dn̄s exercituum
dicens. si n̄ ut putaui ita erit. et
quom̄ mente tractaui sic eueniet:
ut conteram assyriū in t̄ra mea. & in
montib; meis conculcem eū. Et au-
feret ab eis iugū eī: & onus illi' ab

humero eorum tolletur. Hoc consi-
lium quod cogitaui super omnem terram:
et hec est manus mea extenta super
uniuersas gentes. Dominus exercituum de-
creuit: et quis poterit infirmare?
Et manus eius extenta: et quis auer-
Lc. iii tet eam? In anno quo mortuus est
rex achaz: factum est onus istud.
Ne leteris philistea omnis tu: quoniam com-
minuta est uirga percussoris tui. De
radice enim colubri egredietur regulus:
et semen eius absorbens uolucrem. Et pas-
centur primogeniti pauperum: et pau-
peres fiducialiter requiescent. Et inte-
rire faciam in fame radicem tuam: et
reliquias tuas interficiam. Ulula por-
ta: clama ciuitas: prostrata est philis-
tea omnis. Ab aquilone enim fumus
ueniet: et non est qui effugiat agmen
eius. Et quid respondebitur nunciis
gentis? Quia dominus fundauit syon:
et in ipso sperabunt pauperes populi eius.
XV Lc. i Quia nocte uastata est onus moab
ar: moab conticuit: quia nocte uas-
tatus est murus: moab conticuit. Ascendit
domus et dibon ad excelsa in planc-
tum: super nabo et super medaba mo-
ab ululabit: in cunctis capitibus eius
caluicium. Omnis barba radetur: in tri-
uiis eius accincti sunt sacco. Super tec-
ta eius et in plateis eius omnis ululatus des-
cendet in fletum: clamabit esebon
et eleale. Usque iasa audita est uox eorum.
Super hoc expediti moab ululabunt:
anima eius ululabit sibi. Cor meum
ad moab clamabit: uectes eius usque
ad segor uitulam conternantem. Ascensum
enim luith flens ascendet: et in uia
oronaim clamorem contritionis le-
uabunt. Aque enim nemrim deser-
te erunt: quia aruit herba. defe-
cit germen. uiror omnis interiit. Se-
cundum magnitudinem operis: et ui-
sitatio eorum. Ad torrentem salicum du-
cent eos: quoniam circuiuit clamor ter-
minum moab. Usque ad gallim ulu-
latus eius: et usque ad puteum helym cla-
mor eius: quia aque dibon reple-
te sunt sanguine. Ponam enim super di-
bon additamenta his qui fugerint
de moab leonem. et reliquiis terre.
XVI Emitte agnum domine dominatorem Lc.
terre de petra deserti: ad montem fi-
lie syon. Et erit sicut auis fugiens.
et pulli de nido auolantes: sic erunt
filie moab in transcensu arnon.
Ini consilium: coge concilium: pone quasi
noctem umbram tuam in meridie. Abscon-
de fugientes: et uagos ne prodas. Ha-
bitabunt apud te profugi mei: moab
esto latibulum eorum a facie uastatoris.
Finitus est enim puluis: consummatus est
miser: defecit qui conculcabat terram.
Et preparabitur in misericordia solium: et se-
debit super illud in ueritate in taberna-
culo dauid: iudicans et querens iu-
dicium. et uelociter reddens quod iustum est.
Audiuimus superbiam moab: superbus est
ualde. Superbia eius. et arrogantia eius.
et indignatio eius: plusquam fortitudo
eius. Idcirco ululabit moab ad moab:
uniuersus ululabit: his qui letantur

super muro cocti lateris. Loquimini
plagas suas: quia suburbana esebon
deserta sunt & uinea sabama; domini
gentium exciderunt. Flagella eius usque ad
iazer peruenerunt. errauerunt in deser-
to; relicte sunt propagines eius: transie-
runt mare. Super hoc plorabo in fle-
tu iazer: uineam sabama: inebriabo
te lacrima mea esebon & eleale: quia
super uindemiam tuam. & super messem
tuam uox calcantium irruit. Et aufe-
retur leticia & exultatio de carme-
lo: & in uineis non exultabit. neque iu-
bilabit. Uinum in torculari non calca-
bit. qui calcare consueuerat: uocem cal-
cantium abstuli. Super hoc uenter meus ad
moab quasi cythara sonabit: & uis-
cera mea ad murum cocti lateris. Et
erit cum apparuerit quod laborauit
moab super excelsis suis: ingredietur
ad sancta sua ut obsecret. & non uale-
bit. Hoc uerbum quod locutus est dominus ad
moab ex tunc: & nunc locutus est do-
minus dicens. In tribus annis quasi an-
ni mercennarii auferetur gloria moab super
omni populo multo: & relinquetur in eo
sicut racemus paruus & modicus. nequa-
quam multus. Onus damasci.

XVII

Ecce damascus desinet esse ciuitas:
& erit sicut aceruus lapidum in ruina.
Derelicte ciuitates aroer gregibus e-
runt: & requiescent ibi. & non erit qui
exterreat. Et cessabit adiutorium ab
effraim: & regnum a damasco. Et
reliquie syrie sicut gloria filiorum israel
erunt: dicit dominus exercituum.

Et erit in die illa attenuabitur gloria
iacob: & pingue carnis eius emarces-
cet. Et erit sicut congregans in mes-
se quod restiterit: & brachium eius spicas
leget. Et erit sicut querens spicas
in ualle raphaim: & relinquetur in
eo sicut racemus: & sicut excussio
olee duarum aut trium oliuarum in sum-
mitate rami. siue quatuor aut quinque
In cacuminibus eius fructus eius: dicit
dominus deus israel. In die illa inclinabitur ho-
mo ad factorem suum: & oculi eius ad sanctum
israel respicient. Et non inclinabitur ad
altaria que fecerunt manus eius: & que
operati sunt digiti eius. Non respicient
lucos & delubra. In die illa erunt
ciuitates fortitudinis eius derelicte:
sicut aratra & segetes que derelicte
sunt a facie filiorum israel. Et eris des-
erta. quia oblita es dei saluatoris
tui: & fortis adiutoris tui non es recor-
data. Propterea plantabis plantatio-
nem infidelem: & germen alienum. Semi-
nabis. In die plantationis tue labrus-
ca: & mane semen tuum florebit. Ab-
lata est messis in die hereditatis: & dole-
bit grauiter.
Ue multitudo
populorum multorum. ut multitudo ma-
ris sonantis: & tumultus turbarum sicut
sonitus aquarum multarum. Sonabunt populi
sicut sonitus aquarum inundantium: &
increpabit eum. & fugiet procul. Et
rapietur sicut puluis montium a facie
uenti: & sicut turbo coram tempestate.
In tempore uespere. & ecce turbatio: in
matutino. & non subsistet. Hec est pars

XVIII eorum qui uastauerunt nos: a sors
diripientium nos. Ve terre cimbalo
alarum. que est trans flumina ethyo
pie: qui mittit in mari legatos. et
in uasis papiri super aquas. Ite an
geli ueloces ad gentem conuulsam et di
laceratam. ad populum terribilem post quem
non est alius. gentem expectantem. expec
tantem et conculcatam: cuius diripuerunt
flumina terram eius.
Omnes habitatores orbis qui mora
mini in terra. cum eleuatum fuerit sig
num in montibus; uidebitis. et clan
gorem tube audietis: quia hec dicit
dominus ad me. Quiescam et conside
rabo in loco meo sicut meridiana lux
clara est: et sicut nubes roris in die
messis. Ante messem enim totus efflo
ruit: et inmatura perfectio germina
bit. Et precidentur ramusculi eius fal
cibus; et que derelicta fuerint absci
dentur. Et excutientur. et relinquentur
simul auibus montium. et bestiis terre.
et estate perpetua erit super eum uolucres:
et omnes bestie terre super illum hyemabunt.
In tempore illo deferetur munus domino ex
ercituum a populo diuulso et dilacera
to. a populo terribili post quem non fuit ali
a gente expectante. expectante et
conculcata. cuius diripuerunt flumi
na terram eius: ad locum nominis domini ex
ercituum montem syon. Onus egypti.
XIX Ecce dominus ascendet super nubem leuem.
et ingredietur egyptum. et mouebuntur
egypti simulachra a facie eius: et cor egypti
tabescet in medio eius. Et concurrere

faciam egyptios aduersum egyptios:
et pugnabit uir contra fratrem suum.
et uir contra amicum suum. ciuitas ad
uersus ciuitatem. et regnum aduersus reg
num. Et dirumpetur spiritus egypti in
uisceribus eius: et consilium eius precipitabo.
Et interrogabunt simulachra sua. et
diuinos suos: et phitones. et ariolos.
Et tradam egyptum in manu dominorum
crudelium: et rex fortis dominabitur
eorum. ait dominus exercituum. Et arescet
aqua de mari. et fluuius desolabitur
atque siccabitur. et deficient flumina:
attenuabuntur et siccabuntur riui ag
gerum. Calamus et iuncus marces
cet. nudabitur alueus riui a fonte
suo: et omnis sementis irrigua siccabitur.
et arescet. et non erit. Et merebunt pisca
tores. et lugebunt omnes mittentes in flu
men hamum: et expandentes rete super faciem
aque emarcescent. Confundentur qui
operabantur linum: pectentes et texentes
subtilia. Et erunt irrigua eius flac
centia: omnes qui faciebant lacunas
ad capiendos pisces. Stulti principes
thaneos sapientes consiliarii pharao
nis dederunt consilium insipiens.
Quomodo dicetis pharaoni. filius sapi
entium ego. filius regum antiquorum. Ubi
sunt nunc sapientes tui. Annun
cient et indicent: quid cogitauerit
dominus exercituum super egyptum. Stulti
facti sunt principes thaneos. emarcue
runt principes menpheos: deceperunt
egyptum. angulum populorum eius. Dominus mis
cuit in medio eius spiritum uertiginis. et er

rare fecerunt egyptum in omni ope
suo: sicut errat ebrius et uomens.
Et non erit egypto opus quod faciat
caput et caudam: incuruantem et re
frenantem. In die illa erit egyptus
quasi mulieres: et stupebunt et ti
mebunt a facie commotionis manus
domini exercituum quam ipse mouebit
super eam. et erit terra iuda in festiui
tatem egypto. Omnis qui illius fuerit
recordatus: pauebit a facie consilii domini exer
cituum. quod ipse cogitauit super eam.
In die illa erunt quinque ciuitates
in terra egypti loquentes lingua cha
naan. et iurantes per dominum exercituum:
ciuitas solis uocabitur una. In die il
la erit altare domini in medio terre e
gypti: et titulus domini iuxta terminum
eius. Et erit in signum et in testimo
nium domino exercituum: in terra egypti.
Clamabunt enim ad dominum a facie tri
bulantis: et mittet eis saluatorem et
propugnatorem qui liberet eos. Et cogno
scetur dominus ab egypto: et cognoscent
dominum egyptii in die illa: et colent e
um in hostiis et muneribus: et uota uo
uebunt domino. et soluent. Et percutiet
dominus egyptum plaga et sanabit eam: et
reuertentur ad dominum. et placabitur eis.
In die illa erit et sanabit eos.
uia de egypto in assyrios: et intra
bit assyrius in egyptum. et egyptus
in assyrios: et seruient egyptii as
sur. In die illa erit israel tertius egyp
tio: et assyrio benedictio in medio
terre cui benedixit dominus exercituum dicens.
Benedictus populus meus egypti: et opus
manuum mearum assyrius. hereditas autem
In anno quo in mea israel. XX
gressus est tharthan in azotum. cum
misisset eum sargon rex assyriorum: et
pugnasset contra azotum. et cepisset
eam: in tempore illo locutus est dominus
in manu ysaie filii amos. dicens.
Uade. et solue saccum de lumbis tuis:
et calciamenta tua tolle de pedibus tuis.
Et fecit sic: uadens nudus et discal
ciatus. Et dixit dominus. Sicut ambula
uit seruus meus ysaias nudus et discalcia
tus. trium annorum signum et portentum
erit super egyptum. et super ethyopiam: sic
minabit rex assyriorum captiuitatem e
gypti. et transmigrationem ethyopie.
iuuenem et senem. nudam et discalciatam
discoopertis natibus ignominiam egypti.
Et timebunt. et confundentur ab ethyo
pia spe sua: et ab egypto gloria sua. Et
dicet habitator insule huius in die
illa. Heccine erat spes nostra
ad quos confugimus in auxilium. ut
liberarent nos a facie regis assyriorum:
et quomodo effugere poterimus nos.
Sicut turbines Onus deserti maris. XXI
ab affrico ueniunt: de deserto ue
nit de terra horribili: uisio dura nun
ciata est mihi. Qui incredulus est infide
liter agit: et qui depopulator est uas
tat. Ascende helam. obside mede:
omnem gemitum eius cessare feci. Prop
terea repleti sunt lumbi mei dolore:
angustia possedit me. sicut angus
tia parturientis. Corrui cum au

direm: conturbat' sum cum uide/
rem. emarcuit cor meũ: tenebre
stupefecerũt me. Babylon dilecta
mea: posita ẽ m̄i in miraclm. Pone
m̃sam: contemplare in specula
comedentes & bibentes. Surgite
p̃ncipes: arripite clipeũ. Hec enĩ
dixit m̄ dñs. Uade. & pone spe/
culatorẽ: & qdcumq; uiderit an/
nunciet. Et uidit currũ duorũ e/
quitũ: ascensorẽ asini. & ascenso/
rem cameli. Et contemplat' ẽ di/
ligent' multo intuitu: & clamauit leo
Sup speculã dñi ego sum stans
iugit' p diẽ: & sup custodiã meã ego
sum stans totis noctib; Ecce iste ue/
nit ascensor uir bige equitũ: & rñ
pondit. & dixit. Cecidit. cecidit
babylon: & omia sculptilia deorũ
eĩ contrita sunt in trã. Tritura
mea. & filia aree mee que audi/
ui a dño exercituũ. do isrł: an/
nunciaui uob. Onus duma.
XXI Ad me clamat ex seyr: Custos
quid de nocte. custos quid de noc/
te. Dixit custos. Uenit mane et
nox. Si queritis querite: conuer/
timini. & uenite. Onus in arabia.
In saltu ad uespam dormietis: in
semitis dodanim. Occurrentes si/
tienti ferte aquã. qui habitatis ter/
ram austri: cũ panib; occurrite
fugienti. A facie enim gladiorũ fu/
gerũt: a facie gladii imminentis.
a facie arcus extenti: a facie grauis
plii. Qm̃ hec dicit dñs ad me. Ad/
huc in uno anno quasi in anno
mercennarii: & auferet' omis glã ce/
dar. & reliquie numeri sagittariorũ
fortiũ de filiis cedar imminuent'.
Dñs enim ds isrł locutus ẽ. Onus
XXII Quidnã quoq; t' ẽ. uallis uisionis.
quia ascendisti & tu omis in tecta:
clamoris plena. urbs frequens. ci/
uitas exultans: Interfecti tui ñ int/
fecti gladio: nec mortui tui in bel/
lo. Cuncti principes tui fugerũt simul:
duriq; ligati sunt. Omis qui inuenti
sunt uincti sunt parit': pculq; fu/
gerũt. Propterea dixi. Recedite a me:
amare flebo. Nolite incumbere ut
consolemini me: sup uastitatẽ ppli
mei filie. Dies enim interfectionis &
conculcationis. & fletuũ dño do ex/
ercituũ in ualle uisionis: scrutans
murũ. & magnificus sup montẽ.
Et helam sumpsit pharetrã: cur/
rum omis equitis: & parietẽ nuda/
bit gladius. Et erũt electe ualles
tue plene quadrigarũ: & equites po/
nẽt sedẽ suas i porta. Et reuelabit'
opimentũ iude. & uidebis in die
illa armamtariũ domus saltus:
& scissuras ciuitatis dauid uide/
bitis. quia multiplicate sunt. Et
congregastis aquas piscine inferio/
ris: & domos ihrlm numastis: &
destruxistis domos ad muniendũ
murũ. Et lacũ fecistis int' duos
muros. & aquã piscine ueteris: & ñ
suspexistis ad eũ qui fecerat eã. et
opatorẽ eĩ delonge ñ uidistis. Et

uocabit dñs ds̄ exercituū in die
illa ad fletū & ad planctū: ad cal
uiciū & ad cingulū sacci. Et ecce
gaudiū & leticia occidere uitulos.
& iugulare arietes: comedere car
nes. & bibere uinū. Comedam' &
bibam': cras enim moriem'. Et re
uelata ē in aurib; meis uox dñi ex
ercituū. Si dimittet' iniquitas
hec uob donec moriamini: dicit
Hec dicit ꝯ dñs exercituū. Ite u.
dñs ds̄ exercituū. Uade. ingrede
re ad eum qui habitat in tabna
culo. ad sobnā ꝑpositum templi:
& dices ad eum. Quid tu hic. aut
quasi quis hic. quia excidisti t' hic
sepulchrū: excidisti in excelso me
moriā. diligent' in petra tabnacu
lum t'. Ecce dñs absportari te fa
ciet. sicut absportat' gallus galli
nacius: & quasi amictum sic sub
leuabit te. Coronans coronabit
te tribulatione: quasi pilā mittet
te in t'ram latā & spaciosā: ibi mo
rieris. & ibi erit curr' gl'e tue: ig
nominia dom' dñi tui. Et expellā
te de statione tua: & de ministerio
tuo deponam te. Et erit in die
illa uocabo seruū meū heliachim
filiū helchie: & induam illū tuni
ca tua. & cingulo tuo confortabo
eum: & potestatē tuā dabo in ma
nu eius. Et erit quasi pat' habitan
tib; ihr'lm: & domui iuda. Et da
bo clauē dom' dauid sup humerū
ei': & apiet. & ñ erit qui claudat: &

claudet. & ñ erit qui apiat. Et fi
gam illū paxillū in loco fideli:
& erit in soliū gl'e domui pat's ei':
& suspendam sup eum omnē glo
riam domus pat's ei'. uasor' diu'sa
gen'a: omīe uas paruulū: a uasis cra
terar'. usq; ad omīe uas musicor'.
In die illa dicit dñs exercituū au
feretur paxillus qui fixus fuerat
in loco fideli: & franget' & cadet. &
pibit qd' pependerat in eo: quia
dominus locutus ē. Onus tyri.
Ululate naues maris: quia uasta XXIII
ta ē domus unde uenire consueue
rant: de t'ra cethim reuelatū ē eis.
Tacete qui habitatis in insula ne
gociatio sydonis: Transfretantes
mare repleuerūt te in aquis multis:
semē nili messis fluminis fruges ei':
& facta ē negociatio gentiū. Eru
besce sydon ait enim mare: forti
tudo maris dicens. Non parturiui
& ñ pepi: & ñ enutriui iuuenes: nec
ad incrementū pduxi uirgines.
Cum auditū fuerit in egypto: do
lebunt cum audierint de tyro.
Transite maria: ululate qui habi
tatis in insula. Nunq'd ñ hec ura ē
que gl'abatur a dieb; p'stinis in an
tiquitate sua? Ducent eam pedes
sui longe ad pegrinandū. Quis co
gitauit hoc sup tyrū quondā co
ronatā: Cuius negociatores pnci
pes. institores ei' incliti t're: Dñs ex III
ercituū cogitauit hoc ut detrahe
ret supbiam om̄is gl'e: & ad igno

minimā deduceret uniūsos inclitos
t̃re. Transi t̃ram tuā quasi flumē
filia maris: nō ē ultra cingulū t̄.
Manū suā extendit supra mare:
conturbauit regna. Dn̄s manda
uit adūsum chanaan. ut contereret
fortes eī. Et dixit. Non adicies ul
tra ut gl̃eris calumpniā sustinens:
uirgo filia sydonis. In cethim con
surgens transfreta: ibi quoq; nō e
rit requies t̄. Ecce t̃ra chaldeoꝝ:
talis pp̄ls nō fuit. Assur fundauit eā:
in captiuitatē transduxerūt robus
tos eī. Suffoderūt domos eī: posuerūt
eam in ruinam.
Ululate naues maris: quia deuas
tata ē fortitudo ur̄a. Et erit in die
illa in obliuione eris o tyre septua
ginta annis: sicut dies regis unius.
Post septuaginta aūt annos: erit
tyro quasi canticū meretricis. Sume
cytharā. & circui ciuitatē meretrix
obliuioni tradita: bene cane. fre
quenta canticū: ut memoria tui
sit. Et erit post septuaginta annos
uisitabit dn̄s tyrū: & reducet eam
ad mercedes suas. Et rursum forni
cabitur cū uniūsis regnis t̃re sup
faciē t̃re: & erunt negociationes eī
sanctificatę dn̄o. Non condentur neq;
reponentur: quia his qui habitauerint
corā dn̄o erit negociatio eī ut
manducent in saturitatē: & ues
tiantur usq; ad uetustatē.
XXIIII Ecce dn̄s dissipabit t̃ram & nu
dabit eam: & affliget faciē eī. & dis
pgent habitatores eī. Et erit sic
pp̄ls sic sacerdos: & sic seruus sic do
minꝰ eī: & sic ancilla sic dn̄a eius.
Sicut emens: sic ille qui uendit.
Sicut fenerator: sic is qui mutuū
accipit. Sicut qui repetit: sic qui
debet. Dissipatione dissipabitur t̃ra:
& direptione p̄dabitur. Dn̄s enim
locutus ē ūbum hoc. Luxit. & de
fluxit t̃ra. & infirmata ē: deflu
xit orbis: infirmata ē altitudo po
puli t̃re. Et t̃ra infecta ē ab habi
tatorib; suis: qui transgressi sunt
leges. mutauerūt ius. dissipauerūt
fedus sempit̃num. Propter hoc ma
ledictio uorabit t̃ram: & peccabunt
habitatores eī. Idcirco insanient cul
tores eī: & relinquentur homines pauci.
Luxit uindemia: infir
mata ē uitis: ingemuerūt om̄s qui
letabantur corde. Cessauit gaudium
tympanoꝝ: quieuit sonitus letanti
um: conticuit dulcedo cytharę: cū
cantico. Non bibent uinū; amara
erit potio bibentib; illā. Attrita ē
ciuitas uanitatis: clausa ē om̄is
domus nullo introeunte. Clamor erit
sup uino in plateis: deserta ē om̄is
leticia: translatū ē gaudiū t̃re.
Relicta ē in urbe solitudo: & cala
mitas opprimet portas: quia hec erit
in medio t̃re. in medio pp̄loꝝ. Quo
modo si pauce oliuę que remanse
runt excutiantur ex olea: & racemi
cū fuerit finita uindemia. Hi le
uabunt uocē suā atq; laudabunt. cum

glificat⁹ fuerit dn̄s hinnient de
mari. Propt̄ hoc in doctrinis glifi
cate dn̄m: & in insulis que maris
nom̄ dn̄i di isrl̄. A finib; tr̄e lau
des audiuim̄: gl̄am iusti. Et dixi.
Secretū meū michi. secretū meū m̄.
Ue michi: p̄uaricantes p̄
uaricati sunt: & p̄uaricatione trans
gressoꝝ p̄uaricati sunt. Formido
& fouea & laqueus sup te: qui ha
bitator es tr̄e. Et erit qui fugerit a
uoce formidinis: cadet in foueam.
Et qui se explicauit de fouea te
nebitur laqueo: quia catharacte
de excelsis apte sunt. & concutient̄
fundam̄ta tr̄e. Confractione con
fringet̄ tr̄a: contritione conteret̄ tr̄a:
cōmotione cōmouebit̄ tr̄a. Agita
tione agitabit̄ tr̄a sicut ebrius: et
auferetur quasi tabn̄aclm̄ unius
noctis. Et grauabit eam iniquitas
sua: & corruet. & n̄ adiciet ut re
surgat. Et erit in die illa uisitabit
dn̄s sup militiā celi in excelso: et
sup reges tr̄e qui sunt sup tr̄am.
Et congregabunt̄ in congregatio
nem unius fascis in lacū: & clauden
tur ibi in carcere: & post multos di
Et erubes ꝯ es uisitabunt̄.
cet luna. & confundet̄ sol cū regna
uerit dn̄s exercituū in monte syon
& in ihr̄lm: & in conspectu senū suoꝝ
fuerit glificat̄. Dn̄s ds m̄s es tu ex
altabo te: confitebor nomini tuo
qm̄ fecisti mirabilia: cogitationes
antiquas fideles am̄. Quia posu

XXV

isti ciuitatē in tumulū: urbē for
tē in ruinā: domū alienoꝝ ut n̄
sit ciuitas: & in sempitnum n̄ edi
ficetur. Sup hoc laudabit te pp̄ls
fortis: ciuitas gentiū robustaꝝ ti
mebit te. quia factus es fortitudo
paupi: fortitudo egeno in tribulatio
ne sua: spes a turbine: umbracu
lum ab estu. Sp̄c enī robustoꝝ: q̄si
turbo impellens pariet̄. Sicut es
tum in siti tumultū alienoꝝ humi
liabis: & quasi calore sub nube tor
rente. ꝓpaginē fortiū marcescere
Et faciet dn̄s exer ꝯ facies.
cituū om̄ib; pp̄lis in monte hoc con
uiuiū pinguiū. conuiuiū uinde
mie: pinguiū medullatoꝝ. uinde
mie defecate. Et p̄cipitabit in mon
te isto faciē uincli colligati sup om̄s
pp̄los: & telam quā orditus est sup
uniūsas nationes: p̄cipitabit mor
tem in sempitnum. Et auferet do
min̄ lacrimā ab om̄i facie: & obp
brium pp̄li sui auferet de uniūsa
tr̄a: quia dn̄s locut̄ ē.
Et dicent in illa die. Ecce ds n̄r
iste: expectauimus eū & sal
uabit nos. Iste dn̄s sustinuim̄ eū:
exultabim̄ & letabim̄ in salutari
eī: quia requiescet man̄ dn̄i in mon
te isto. Et triturabit̄ moab sub eo: sic
terunt̄ palee in plaustro. Et extēdet
manus suas sub eo: sicut extendit
natans ad natandū. Et humiliabit
gl̄am eī cum allisione manuū eī:
& munim̄ta sublimiū muroꝝ tuoꝝ

concident. Et humiliabuntur & de
trahentur in terram: usque ad puluerem.
XXVI In die illa: cantabitur canticum istud
in terra iuda. Urbs fortitudinis nostre
syon saluator: ponetur in ea murus &
ante murale. Aperite portas: & in
grediatur gens iusta. custodiens ue
ritatem. Vetus error abiit: seruabis
pacem. pacem quia in te sperauimus. Spe
rastis in domino in seculis eternis: in domino
deo forti in perpetuum. Quia incur
uabit habitantes in excelso: ciuita
tem sublimem humiliabit. Humilia
bit eam usque ad terram: detrahet eam
usque ad puluerem. Conculcabit eam
pes pauperis: gressus egenorum. Semi
ta iusti recta est: rectus callis iusti
ad ambulandum. Et in semita iu
diciorum tuorum domine sustinuimus te: no
men tuum. & memoriale tuum in de
Anima mea desiderio anime.
desiderabit te in nocte: sed & spiritu me
o in precordiis meis. De mane ui
gilabo ad te. Cum feceris iudicia
tua in terra: iusticiam discent habita
tores orbis. Misereamur impio &
non discet facere iusticiam: in
terra sanctorum iniqua gessit: & non ui
debit gloriam domini.
Domine exaltetur manus tua &
non uideant: uideant & confun
dantur zelantes populi: & ignis hostes
tuos deuoret. Domine dabis pacem nobis:
.ii. omnia enim opera nostra operatus es nobis. Do
mine deus noster possederunt nos domini absque
te: tantum in te recordemur nominis

tui. Morientes non uiuant: gygan
tes non resurgant. Propterea uisitasti
& contriuisti eos: & perdidisti omnem
memoriam eorum. Indulsisti genti do
mine: indulsisti genti. Numquid glori
ficatus es? Elongasti omnes terminos
terre. Domine in angustia requisierunt te:
in tribulatione murmuris doctri
na tua eis. Sicut que concepit cum
appropinquauit ad partum dolens cla
mat in doloribus suis: sic facti sumus
a facie tua domine. Concepimus. & quasi
parturiuimus: & peperimus spiritum. Salu
tes non fecimus in terra: ideo ceciderunt ha
Viuent mortui bitatores terre.
tui: interfecti mei resurgent. Expergis
cimini & laudate qui habitatis in
puluere: quia ros lucis ros tuus: &
terram gygantum detrahes in ruinam.
Vade populus meus. intra in cubicula tua:
claude ostia tua super te: absconde
te modicum ad ~~modicum~~ ad momen
tum. donec pertranseat indignatio.
Ecce enim dominus egredietur de loco sancto
suo. ut uisitet iniquitatem habita
toris terre contra eum: & reuelabit terra
sanguinem suum: & non operiet ultra interfec
XXVII In die illa uisi tos suos.
tabit dominus in gladio suo duro. et
grandi & forti super leuiathan ser
pentem uectem: & super leuiathan serpen
tem tortuosum: & occidet cetum qui est
in mari. In die illa uinea meri can
tabit ei. Ego dominus qui seruo eam: re
pente propinabo ei ne forte uisitetur
contra eam. Nocte & die seruo eam:

indignatio non est michi. Quis dabit
me spinam et veprem in prelio gradi
ar super eam. succendam eam pariter.
An potius tenebit fortitudinem me
am. Faciet pacem michi. pacem faci
et mihi. Qui egrediuntur impetu ad ia
cob. florebit et germinabit israel. et
implebunt faciem orbis semine. Numquid
iuxta plagam percutientis se percussit
eum. aut sicut occidit interfectos eius sic
occisus est. In mensura contra mensuram.
cum abiecta fuerit iudicabis eam.
Meditata est in spiritu suo duro per diem
caloris super hoc dimittetur. Gestus.
Iniquitas domui iacob. et is
te omnis fructus ut auferatur peccatum
eius. cum posuerit omnes lapides alta
ris. sicut lapides cineris allisos. Non
stabunt luci et delubra; civitas enim
munita desolata erit. speciosa re
linquetur. et dimittetur quasi desertum.
Ibi pascetur vitulus. et ibi accubabit.
et consumet summitates eius.
In siccitate messis illius. conterentur
mulieres venientes et docentes eam.
Non est enim populus sapiens. propterea non
miserebitur eius qui fecit eum. et qui for
III mavit eum non parcet ei. Et erit in
die illa percutiet dominus ab alveo flu
minis usque ad torrentem egypti. et
vos congregabimini unus et unus filii
israel. Et erit in die illa clangetur in
tuba magna. et venient qui perditi
fuerant de terra assyriorum. et qui eiec
ti erant de terra egypti. et adorabunt
dominum in monte sancto in ierusalem.

Ve corone superbie ebriis effraim. XXVIII
et flori decidenti glorie exultationis
eius. qui erant in vertice vallis pinguis
simi errantes a vino. Ecce validus
et fortis dominus. sicut impetus grandinis
turbo confringens. sicut impetus
aquarum multarum inundantium et emis
sarum. super terram spaciosam. Pedibus con
culcabitur corona superbie ebriorum
effraim. Et erit flos decidens glorie
exultationis eius. qui est super verticem ef
fraim. et qui est super verticem vallis
pinguium. quasi temporaneum ante
maturitatem autumni. Quod cum aspe
xerit videns. statim ut manu te
nuerit devorabit illud. In die illa
erit dominus exercituum corona glorie. et ser
tum exultationis residuo populi sui.
et spiritus iudicii sedenti super iudicium.
et fortitudo revertentibus de bello ad
portam. Verum hi quoque
pre vino nescierunt. et pre ebrietate er
raverunt. Sacerdotes et propheta nescierunt pre
ebrietate. absorti sunt a vino. Er
raverunt in ebrietate. nescierunt viden
tem. ignoraverunt iudicium. Omnes e
nim mense replete sunt vomitu sor
diumque. ita ut non esset ultra locus. Quem
docebit scientiam. et quem intelligere
faciet auditum. Ablactatos a lacte
et pulsos ab uberibus; quia manda
remanda. manda remanda. expec
ta reexpecta expecta reexpecta. mo
dicum ibi. modicum ibi. In loquela e
nim labii. et in lingua al tera lo
quetur ad populum istum. Cui dixit.

Hec requies mea. reficite lassum.
& hoc est meum refrigerium. Et nolue
runt audire. Et erit eis uerbum do
mini. manda remanda. manda
remanda. expecta reexpecta. expec
ta reexpecta. modicum ibi. modicum
ibi. ut uadant & cadant retrorsum.
& conterantur. & illaqueentur. & capi
Propter hoc audite antur.
uerbum domini uiri illusores. qui domi
namini super populum meum qui est in ihe
rusalem. Dixistis enim. Percussimus
fedus cum morte. & cum inferno fe
cimus pactum. Flagellum inundans
cum transierit non ueniet super nos. quia
posuimus mendacium spem nostram. & menda
cio protecti sumus. Ideo hec dicit dominus
deus. Ecce ego mittam in fundamentis
syon lapidem. lapidem probatum. angu
larem. preciosum. in fundamento funda
tum. Qui crediderit non festinet. Et
ponam iudicium in pondere. & iusti
ciam in mensura. Et subuertet grando
spem mendacii. & protectionem aque inun
dabunt. Et delebitur fedus uestrum cum
morte. & pactum uestrum cum inferno
non stabit. Flagellum inundans cum trans
ierit. eritis ei in conculcationem. Quan
documque pertransierit tollet uos. quoniam
mane diluculo pertransibit in die &
in nocte. & tantummodo sola uexatio
dabit intellectum auditui. Coangus
tatum est enim stratum ita ut alter decidat. et
pallium breue utrumque operire non potest.
Sicut enim in monte
diuisionum stabit dominus. sic in

ualle que est in gabaon irascetur. Ut fa
ciat opus suum. alienum opus eius. ut ope
retur opus suum. peregrinum est opus ab eo.
Et nunc nolite illudere. ne forte
constringantur uincula uestra. Consum
mationem enim & abbreuiationem au
diui a domino deo exercituum. super uniuer
sam terram. Auribus percipite. & audite
uocem meam. attendite. & audite elo
quium meum. Numquid tota die arabit
arans ut serat. proscindet & sariet
humum suam. Nonne cum adequa
uerit faciem eius seret gith. & ciminum
sparget. & ponet triticum per ordinem
& ordeum. & milium. & uiciam in fi
nibus suis. & erudiet illum in iudicio.
Deus suus docebit illum.
Non enim in serris triturabitur gith.
nec rota plaustri super ciminum cir
cuiet. sed in uirga excutietur gith. &
ciminum in baculo. panis autem commi
nuetur. Uerum non in perpetuum triturans tri
turabit illum. neque uexabit eum rota
plaustri. nec in ungulis suis commi
nuet eum. Et hoc a domino deo exerci
tuum exiuit. ut mirabile faceret con
silium. & magnificaret iusticiam.
XXIX Ue arihel arihel ciuitas
quam expugnauit dauid. addita est
annus ad annum. sollempnitates euo
lute sunt. Et circumuallabo arihel.
& erit tristis & merens. Et erit mihi
quasi arihel. & circumdabo quasi
speram in circuitu tuo. & iaciam con
tra te aggerem. & munimenta ponam
in obsidionem tuam. Humiliaberis. de

t̃ra loquẽris. & de humo audietur e
loquiũ tuũ. Et erit quasi phitonis
de t̃ra uox tua. & de humo eloqui
um tuũ mussitabit. Et erit sicut
puluis tenuis multitudo uentilan
tium te. & sicut fauilla ptransiens
multitudo eorum qui contra te pualuerũt.
Eritq; repente confes
tim a dño exercituũ uisitabitur in
thonitruo & in cõmotione t̃re. et
uoce magna turbinis & tempesta
tis. & flame ignis deuorantis. Et e
rit sicut somnũ uisionis nocturne
multitudo omniũ gentiũ que dimi
cauerũt contra arihel. & om̃s qui mili
tauerũt. & obsederũt. & pualuerũt adũ
sus eã. Et sicut somniat esuriens
& cõmedit. cũ autem fuerit expreceptus
uacua ẽ anima eius. & sicut somniat
sitiens & bibit. & postquã fuerit ex
pgefactus. lassus adhuc sitit. & am
ma ei uacua ẽ. sic erit multitudo
omniũ gentiũ que dimicauerunt
contra montem syon. Ie. xi.
Obstupescite & ammiramini. fluc
tuate & uacillate. Inebriamini &
ñ a uino. mouemini & ñ ab ebrie
tate. qm̃ miscuit uob dñs spm̃ sa
poris. Claudet oculos uros. pphas
& pncipes uros qui uident uisio
nes opiet. Et erit uob uisio omñi
um. sicut uba libri signati. Quẽ
cum dederint scienti lr̃as. dicent.
Lege istum. Et respondebit. Non
possum. signatus ẽ enim. Et dabitur
liber nescienti lr̃as. dicetur q; ei.
Lege. Et respondebit. Nescio lr̃as.
Et dixit dñs. Eo qđ appinquat
pp̃s iste ore suo. & labiis suis glificat
me. cor autem eius longe ẽ a me. & timue
runt me mandato hominũ & doc
trinis. ideo ecce ego addam ut ãmi
ratione faciam pp̃lo huic miraclo
grandi & stupendo. Peribit enĩ sa
pientia a sapientib; eius. & intellectus
prudentiũ eius abscondetur.
Ue qui pfundi estis corde. ut a dño
abscondatis consiliũ. quorum sunt in
tenebris opa. Et dicunt. Quis ui
det nos. & quis nouit nos. Pusa ẽ
hec uia cogitatio. quasi si lutũ contra
figulũ cogitet. & dicat opus factori
suo ñ fecisti me. & figmentũ dicat
factori suo ñ intelligis.
Nonne adhuc in modico & in bre
ui conuertetur libanus in chermel. &
chermel in saltũ reputabitur. Et au
dient in die illa surdi uba libri. &
de tenebris & caligine oculi cecorum
uidebunt. Et addent mites in dño
leticiã. & paupes homines in sanc
to isrl exultabunt. Qm̃ defecit qui
pualebat. consũmatus ẽ illusor. & suc
cisi sunt om̃s qui uigilabant sup
iniquitatẽ. qui peccare faciebant
homines in ubo. & arguentẽ in por
tam supplantabant. & declinauerũt
frustra a iusto. Propter hoc hec dicit
dñs ad domũ iacob. qui redemit
abraham. Non modo confundetur iacob.
nec modo uultus eius erubescet. sed cũ ui
derint filios suos opa manuũ mearum

in medio sui sanctificantes nomen
meum. et sanctificabunt nomen sanctum
iacob. et deum israel predicabunt. Et scient
errantes spiritu intellectum. et musita-
XXX tores discent legem. Ve filii deserto-
res dicit dominus. ut faceretis consilium
et non ex me. et ordiremini telam et non per
spiritum meum ut adderetis peccatum super pec-
catum. Qui ambulatis ut descenda-
tis in egyptum. et os meum non interrogas-
tis. sperantes auxilium in fortitudine
pharaonis. et habentes fiduciam in
umbra egypti. Et erit vobis fortitu-
do pharaonis in confusionem. et fidu-
cia umbre egypti in ignominiam.
Erant enim in thaphnis principes
tui. et nuncii tui usque ad anes perve-
nerunt. Omnes confusi sunt. super po-
pulo qui eis prodesse non potuit. Non fue-
runt in auxilium. et in aliquam utili-
tatem. sed in confusionem et obprobrium.
In terra tribulatio Onus iumentorum austri.
nis et angustie leena et leo. ex eis vi-
pera et regulus volans. portantes super
humeros iumentorum divitias suas. et super
gibbum camelorum thesauros suos. ad po-
pulum qui eis prodesse non poterit. Egyptus
enim frustra et vane auxiliabitur.
ideo clamavi super hoc. Superbia tan-
tum est. quiesce. Nunc ingressus scri-
be eis super buxum. et in libro diligenter
exara illud. Et erit in die novissi-
mo in testimonium. et usque in eternum.
Populus enim ad iracundiam provocans est.
et filii mendaces. filii nolentes audire
legem dei. Qui dicunt videntibus noli-
te videre. et aspicientibus nolite aspi-
cere vobis ea que recta sunt. Loquimi-
ni nobis placentia. videte nobis errores.
Auferte a me viam. declinate a me
semitam. cesset a facie nostra sanctus israel.
Propterea hec dicit dominus sanctus israel.
Pro eo quod reprobastis verbum hoc. et sper-
astis in calumpnia et tumultu. et
innixi estis super eo. propterea erit vobis
iniquitas hec sicut interruptio cadens.
et requisita in muro excelso. Quoniam
subito dum non speratur veniet contritio
eius. et comminuetur sicut conteritur lage-
na figuli contritione pervalida. et non in-
venietur de fragmentis eius testa. in qua
portetur igniculus de incendio. aut hau-
riatur parum aque de fovea. Quia
hec dicit dominus deus sanctus israel. Si re-
vertamini. et quiescatis. salvi eritis.
In silentio et in spe. erit fortitudo
vestra. Et noluistis. et dixistis. Nequa-
quam. sed ad equos fugiemus. Ideo fugie-
tis. Et super veloces ascendemus. Ideo ve-
lociores erunt qui persequentur vos. Mil-
le homines a facie terroris unius. et a
facie terroris quinque fugietis. donec
relinquamini quasi malus navis
in vertice montis. et quasi signum super
collem. Propterea expectat dominus ut mi-
sereatur vestri. et ideo exaltabitur parcens
vobis. quia deus iudicii dominus. beati
omnes qui expectant eum.
Populus enim syon habitabit in ihe-
rusalem. Plorans nequaquam plorabis.
miserans miserebitur tui. Ad vocem cla-
moris tui. statim ut audierit res-

pondebit tibi. Et dabit uobis dominus pa
nem artum et aquam breuem: et non faciet
auolare a te ultra doctorem tuum. Et
erunt oculi uidentes tui preceptorem
tuum: et aures tue audient uerbum post
tergum monentis. Hec est uia. ambu
late in ea: neq; ad dexteram neq; ad
sinistram declinetis ab ea. Et conta
minabis laminas sculptilium argenti
tui: et uestimentum conflatilis auri
tui: et disperges ea sicut inmundiciam
menstruate. Egredere: dices ei. Et
dabitur pluuia semini tuo ubicumq;
seminaueris in terra: et panis frugum terre
erit uberrimus et pinguis. Pascetur
in possessione tua in die illa agnus
spaciose: et tauri tui. et pulli asinorum
qui operantur terram commixtum migma
comedent. sicut in area uentilatum est.
Et erunt super omnem montem excel
sum. et super omnem collem eleuatum riui
currentium aquarum: in die interfectio
nis multorum cum ceciderint turres.
Et erit lux lune sicut lux solis. et
lux solis erit septempliciter sicut lux
septem dierum: in die qua alligauerit do
minus uulnus populi sui. et percussuram plage
Ecce nomen do — eius sanauerit.
mini uenit de longinquo: ardens
furor eius. et grauis ad portandum. La
bia eius repleta sunt indignatione:
et lingua eius quasi ignis deuorans.
Spiritus eius uelut torrens inundans usq;
ad medium colli: ad perdendas gentes
in nichilum. Et frenum erroris quod e
rat in maxillis populorum. canticum erit
uobis sicut nox sanctificate sollemp
nitatis. et leticia cordis: sicut qui pergit
cum tybia ut intret in montem domini
ad fortem israel. Et auditam faciet dominus
gloriam uocis sue: et terrorem brachii sui
ostendet in comminatione furoris. et
flamma ignis deuorantis. Allidet in
turbine et in lapide grandinis. A uo
ce enim domini pauebit assur uirga per
cussus: et erit transitus uirge fundatus.
quam requiescere faciet dominus super eum.
In tympanis et in chytharis: in bellis
precipuis expugnabit eos. Preparata
est enim ab heri thofeth a rege preparata.
profunda et dilatata: nutrimenta
eius ignis et ligna multa: flatus domini sicut
torrens sulphuris succendens eam.
Ue qui descendunt in egyp XXXI
tum ad auxilium in equis sperantes: et
habentes fiduciam super quadrigis quia
multe sunt. et super equitibus quia pre
ualidi nimis: et non sunt confisi super
sanctum israel. et dominum non requisierunt. Ipse
autem sapiens adduxit malum. et uerba
sua non abstulit: et consurget contra do
mum pessimorum. et contra auxilium operan
tium iniquitatem. Egyptus homo et non
deus: et equi eorum caro. et non spiritus. Et do
minus inclinabit manum suam. et cor
ruet auxiliator: et cadet cum protectus
auxilium. simulq; omnes consumentur.
Quia hec dicit dominus ad
me. Quomodo si rugiat leo. et catulus
leonis super predam suam cum occurrerit
ei multitudo pastorum: a uoce eorum non
formidabit. et a multitudine eorum

n̄ pauebit. sic descendet dn̄s exer-
cituū ut p̄lietur sup montē syon.
& sup collē eius. Sicut uolantes a-
ues. sic ꝓteget dn̄s exercituū ihr̄lm.
ꝓtegens & liberans. transiens & sal-
uans. Conuertimini sicut in ꝓfundū
recesseratis filii isrł. In die eni illa
abiciet uir ydola argenti sui. & ydo-
la auri sui. que fecert uob manus
ure in peccatū. Et cadet assur in gla-
dio n̄ uiri. & gladius n̄ hominis uo-
rabit eū. & fugiet n̄ a facie gladii.
Et iuuenes eī uectigales erunt. &
fortitudo eī a t'rore transibit. & pa-
uebunt fugientes p̄ncipes eī. Dixit
XXXII dn̄s cuius ignis ē in syon. & camin̄
eī in ihr̄lm. Ecce in iusticia regna-
bit rex. & p̄ncipes eī in iudicio p̄erunt.
Et erit uir sicut qui absconditur
a uento. & celat se a tempestate. sicut
riui aquaꝝ in siti. & umbra petre p̄-
minentis in t̄ra deserta. Non caliga-
bunt oculi uidentiū. & aures audi-
entiū diligent' auscultabt'. & cor stul-
toꝝ intelliget scientiā. & lingua bal-
boꝝ uelocit' loquet' & plane. Non uo-
cabit' ultra is qui insipiens ē p̄nceps.
neq; fraudulent' appellabit' maior.
Stult' enim fatua loquet'. & cor eius
faciet iniquitatē. ut ꝑficiat simu-
lationē. & loquat' ad dn̄m fraudu-
lent'. & uacuā faciat animā esurien-
tis. & potū sitienti auferat. Fraudu-
dulentis uasa pessima sunt. Ipse e-
nim cogitationes concinnabit ad p̄-
dendos mites in sermone m̄daciī

cum loquet' paup̄ iudiciū. Prin-
ceps ū ea que digna sunt p̄ncipe
cogitabit. & ipse sup duces stabit.
Mulieres opulente sur-
gite. & audite uocē meā. filie confi-
dentes ꝑcipite aurib; eloquiū meū.
Post dies enim & annū. & uos con-
turbabimini confidentes. Consum-
mata ē enim uindemia. collectio
ultra n̄ ueniet. Obstupescite opulen-
te. conturbamini confidentes. Exui-
te uos & confundimini. accingite lū-
bos u'ros sup ubera. plangite sup re-
gione desiderabili. sup uinea fertili.
Sup humū ꝑpli mei spine & uepres
ascendent. quantomagis sup om̄s
domos gaudii ciuitatis exultantis.
Dom' enim dimissa ē. multitudo
urbis relicta ē. tenebre & palpatio
facte sunt sup speluncas usq; in et'-
num. Gaudiū onagroꝝ pascua gregū.
donec effundat' sup nos sp̄c de excel-
so. Et erit desertū in chermel et cher-
mel in saltū reputabit'. & habitabit in soli-
tudine iudiciū. & iusticia in cher-
mel sedebit. Et erit opus iusticie pax.
& cult' iusticie silentiū. & securitas
usq; in sempit'num. Et sedebit ꝑpl's
m̄s in pulchritudine pacis. & in tab'-
naculis fiducie. & in requie opulen-
ta. Grando aut' in descensione salt'.
& humilitate humiliabit' ciuitas.
Beati qui seminatis sup
om̄s aquas. immittentes pedē bo-
XXXIII uis & asini. Ve qui p̄daris. nōne &
ipse p̄daberis. Et qui spnis. nōne

& ipſe ſpneris. Cum conſūmā
ueris depdatione depdaberis. cū
fatigat deſieris contempne. con
tempneris. Domine miſerere nri.
te enim expectauim. eſto brachiū
nrm in mane. & ſalus nra in tem
pore tribulationis. A uoce angli fuge
runt ppli. & ab exaltatione tua diſ
pſe ſunt gentes. Et congregabunt
ſpolia ura ſicut colligitur brucus.
uelut cū foſſe plene fuerint de eo.
Magnificat ē dns qm
habitauit in excelſo. impleuit ſy
ón iudicio & iuſticia. & erit fides
in tempib; ſuis. Diuitię ſalutis ſa
pientia & ſcientia. timor dni ipſe
theſaurus ei. Ecce uidentes clama
bunt foris. angli pacis amare flebt.
Diſſipatę ſunt uię. ceſſauit tranſi
ens p ſemitā. irritum factum ē pac
tum. pīecit ciuitates. n reputauit
homines. Luxit & elanguit tra. con
fuſus ē libanus. & obſorduit. Et fac
tus ē ſaron ſicut deſertū. & concuſ
ſa eſt baſan & carmelus.
Nunc conſurgam dicit dns. nunc
exaltabor. nunc ſubleuabor. Con
cipietis ardore. parietis ſtipulam.
Spc ur ut ignis uorabit uos. & erūt
ppli quaſi de incendio cinis. Spinę
congregatę igni comburent. Audi
te qui longe eſtis quę fecerim. & cog
noſcite uicini fortitudinē meā. Con
triti ſunt in ſyon peccatores. poſſe
dit tremor hypocritas.
Quis po
terit habitare de uob cum
igne deuorante. Quis habitabit
ex uob cum ardorib; ſempiternis.
Qui ambulat in iuſticiis & loqui
tur ueritatem. qui pīecit auariciā
ex calumpnia. & excutit manus
ſuas ab omi munē. Qui opturat
aures ſuas ne audiat ſanguinē. &
claudit oculos ſuos ne uideat ma
lum. Iſte in excelſis habitabit. mu
nimta ſaxo ſublimitā ei. panī ei datē.
aquę ei fideles ſunt. Regem in de
core ſuo uidebunt oculi ei. cernent
tram delonge. cor tuū meditabitur
timorē.
Ubi ē litatus.
Ubi uba legis ponderans. Ubi doc
tor paruulo. Poplm impuden
tem n uidebis. pplm alti ſermonis.
ita ut n poſſis intelligere diſertitu
dinē linguę ei. in quo nulla ē ſapi
entia.
Reſpice ſyon ciui
tatē ſollempnitatis nre. oculi tui ui
debunt ihrlm habitationē opulen
tam. tabnaclm qd nequaquam tranſfer
ri poterit. nec auferent claui ei in ſē
piternum. & oms funiculi ei n rum
pentur. quia ſolūmōdo ibi magnifi
catus ē ds nr. locus fluuio riui la
tiſſimi & patentes. Non tranſibit p
eum nauis remigū. neq; trieris mag
na tranſgredietur eum. Dns enim iu
dex nr. dns legifer nr. dns rex nr.
ipſe ſaluabit nos. Laxati ſunt funi
culi tui. ſed n pualebunt. Sic erit
malus tuus. ut dilatare ſignū non
queas.
Tunc diuidentur
ſpolia pdaz multaz. Claudi diri

pient rapinam. nec dicet uicinus e
langui. Populus qui habitat in ea.
XXXIIII ste. i. auferetur ab eo iniquitas. Accedi
te ad eum gentes et audite. et populi
attendite. audiat terra et plenitudo
eius. orbis. et omne germen eius. quia in
dignatio domini super omnes gentes. et fu
ror super uniuersam militiam eorum. Inter
fecit eos. et dedit eos in occisionem.
Interfecti eorum proicientur. et de cadauerib;
eorum ascendet fetor. Tabescent mon
tes a sanguine eorum. et tabescet om
nis militia celorum. Et complicabuntur
sicut liber celi. et omnis militia eorum
defluet. sicut defluit folium de uine
a et de ficu. quoniam inebriatus est in celo
gladius meus. Ecce super ydumeam des
cendet. et super populum interfectionis mee
ad iudicium. Gladius domini repletus est
sanguine. incrassatus est adipe. De san
guine agnorum et hircorum. de sangui
ne medullatorum arietum. Uictima e
nim domini in bosra. et interfectio mag
na in terra edom. Et descendent u
nicornes cum eis. et tauri cum potentib;
Inebriabitur terra eorum sanguine. et
humus eorum adipe pinguium. quia
dies ultionis domini. annus retributio
num iudicium syon. Et conuertentur
torrentes eius in picem. et humus eius in
sulphur. Et erit terra eius in picem ar
dentem nocte et die. non extinguetur in
sempiternum. Ascendet fumus eius a
generatione in generationem. et desolabitur
in secula seculorum. Non erit transiens per
eam. et possidebunt illam onocro

talus. et ericius. et ybis. et coruus
habitabunt in ea. Et extendetur super
eam mensura ut redigatur ad nichi
lum. et perpendiculum in desolationem.
Nobiles eius non erunt ibi. regem poti
us inuocabunt. et omnes principes eius erunt
in nichilum. Et orientur in domib;
eius spine et urtice. et paliurus in mu
nitionib; eius. Et erit cubile dracho
num. et pascua stru thionum. et occur
rent demonia. Onocentauri. et pilo
sus. clamabit alter ad alterum. Ibi cu
babit lamia. et inuenit sibi requiem.
Ibi habuit foueam ericius. et enutriuit
catulos. et circumfodit. et fouit in
umbra eius. Illuc congregati sunt
milui. alter ad alterum. Requirite di
ligenter in libro domini. et legite. Unum
ex his non defuit. alter alterum non quesi
uit. quia quod ex ore meo procedit ille
mandauit. et spiritus eius ipse congre
gauit ea. et ipse misit eis sortem. et
manus eius diuisit eam illis in mensuram.
Usq; in eternum possidebunt eam. in ge
nerationem et generationem habitabunt in ea.
XXXV Letabitur deserta et inuia. et exul
tabit solitudo. et florebit quasi li
lium. Germinans germinabit. et
exultabit letabunda et laudans.
Gloria libani data est ei. decor carmeli
et saron. Ipsi uidebunt gloriam domini. et
decorem dei nostri. Confortate manus dis Su
solutas. et genua debilia roborate.
Dicite; Pusillanimes confortami
ni. nolite timere. ecce deus uester ultio
nem adducet retributionis. deus ipse

uenient. & saluabit nos. Tunc ape-
rientur oculi cecorum. & aures surdorum
patebunt. Tunc saliet sicut ceruus
claudus. & aperta erit lingua mutorum.
quia scisse sunt in deserto aque.
& torrentes in solitudine. & que
erat arida in stagnum. & sitiens in
fontes aquarum. In cubilibus in quibus
prius drachones habitabant. orietur
uiror calami & iunci. & erit ibi se-
mita & uia. et uia sancta uocabitur. Non
transibit per eam pollutus. & hec erit uo-
bis directa uia. ita ut stulti non errent
per eam. Non erit ibi leo. & mala bes-
tia non ascendet per eam. nec inuenietur
ibi. Et ambulabunt qui liberati & redemp-
ti a domino. conuertentur & uenient in sy-
on cum laude. & leticia sempiterna super
capita eorum. Gaudium & leticiam obti-
nebunt. & fugiet dolor & gemitus.
XXXVI
Et factum est in quarto decimo an-
no regis ezechie. ascendit sennache-
rib rex assyriorum super omnes ciuitates
iuda munitas. & cepit eas. Et misit
rex assyriorum rapsacen de lachis in
ierusalem ad regem ezechiam in manu gra-
ui. & stetit in aqueductu piscine su-
perioris. in uia agri fullonis. Et egres-
sus est ad eum helyachim filius helchie
qui erat super domum. & sobna scriba.
& ioahe filius asaph a comentariis.
Et dixit ad eos rapsaces. Dicite ezechie.
Hec dicit rex magnus. rex assyriorum.
Que est ista fiducia qua confidis. aut
quo consilio uel fortitudine rebella-
re disponis. Super quem habes fiduciam.
quia recessisti a me. Ecce confidis
super baculum arundineum confractum
istum super egyptum. cui si innixus fue-
rit homo intrabit in manum eius. & per-
forabit eam. Sic pharao rex egypti.
omnibus qui confidunt in eo. Quod si respon-
deris mihi. in domino deo nostro confidimus.
nonne ipse est cuius abstulit ezechias excel-
sa & altaria. & dixit iude & ierusalem.
coram altari isto adorabitis. Et
nunc trade te domino meo regi assyriorum.
& dabo tibi duo milia equorum. nec po-
teris ex te prebere ascensores eorum. Et
quomodo sustinebis faciem iudicis unius
loci. ex seruis domini mei minoribus.
Quod si confidis in egypto. in qua-
drigis & in equitibus. & nunc numquid
sine domino ascendi ad terram istam ut
disperderem eam. Dominus dixit ad me.
Ascende super terram istam. & disperde eam.
Et dixit helyachim. & sobna. & ioa-
he ad regem rapsacen. Loquere ad ser-
uos tuos syra lingua. intelligimus enim.
Ne loquaris ad nos iudaice in au-
ribus populi qui est super murum. Et dixit
ad eos rapsaces. Numquid ad dominum tu-
um & ad te misit me dominus meus ut lo-
querer omnia uerba ista. & non potius ad
uiros qui sedent super murum. ut co-
medant stercora sua. & bibant urinam
pedum suorum uobiscum. Et dixit rapsa- f.iii.
ces. & clamauit uoce magna iudaice.
& dixit. Audite uerba regis magni.
regis assyriorum. Hec dicit rex. Non se-
ducat uos ezechias. quia non poterit erue-
re uos. & non uobis tribuat fiduciam eze-

chias super dominum dicens. Eruens libe-
rabit uos dominus: non dabitur ciuitas ista
in manu regis assyriorum. Nolite au-
dire ezechiam. Hec enim dicit rex
assyriorum. Facite mecum benedictionem.
& egredimini ad me: & comedite
unusquisque uineam suam. & unusquisque
ficum suam: & bibite unusquisque aquam
cisterne sue: donec ueniam. & tollam
uos ad terram que est in terra uestra. terram
frumenti & uini. terram panum & uinearum.
Non conturbet uos ezechias dicens:
dominus liberabit nos. Numquid liberauerunt
dii gentium unusquisque terram suam de
manu regis assyriorum? Ubi est deus e-
math & arfath? Ubi est deus sepharua-
im? Numquid liberauerunt samariam de
manu mea? Quis est ex omnibus diis
terrarum istarum qui eruit terram suam de
manu mea: ut eruat dominus ierusalem de
manu mea? Et siluerunt: & non respon-
derunt ei uerbum. Mandauerat enim
eis rex dicens. Ne respondeatis ei.
Et ingressus est helyachim filius el-
chie qui erat super domum. & sobnam
scriba. & ioahe filius asaph a commen-
tariis. ad ezechiam scissis uestibus:
XXXVII & nunciauerunt ei uerba rapsacis. Et
factum est cum audisset rex ezechias
scidit uestimenta sua. & obuolutus est
sacco: & intrauit in domum domini. Et
misit helyachim qui erat super do-
mum. & sobnam scribam. & seniores
de sacerdotibus opertos saccis. ad ysaiam
filium amos prophetam: & dixerunt ad eum.
Hec dicit ezechias. Dies tribulatio-
nis & correptionis. & blasphemie
dies hec: quia uenerunt filii usque ad
partum: & uirtus non est parturienti. Si
quomodo audiat dominus deus tuus uerba rap-
sacis. quem misit rex assyriorum dominus
suus ad blasphemandum deum uiuen-
tem: & exprobrandum sermonibus quos
audiuit dominus deus tuus. Leua ergo oratio-
nem pro reliquiis que reperte sunt. Et
uenerunt serui regis ezechie ad ysaiam:
& dixit ad eos ysaias. Hec dicetis do-
mino uestro. Hec dicit dominus. Ne time-
as a facie uerborum que audisti: quibus
blasphemauerunt pueri regis assy-
riorum me. Ecce ego dabo ei spiritum: &
audiet nuncium & reuertetur ad terram
suam: & corruere eum faciam gladio
in terra sua. Reuersus est autem rapsaces: &
inuenit regem assyriorum pugnantem aduer-
sum lobnam. Audierat enim quod pro-
fectus esset de lachis. Et audiuit de
tharacha rege ethyopie dicentes.
Egressus est ut pugnet contra te. Quod
cum audisset: misit nuncios ad eze-
chiam dicens. Hec dicetis ezechie re-
gi iude loquentes. Non te decipiat
deus tuus: in quo tu confidens dicis.
Non dabitur ierusalem in manu regis as-
syriorum. Ecce tu audisti omnia que
fecerunt reges assyriorum omnibus terris
quas subuerterunt: & tu poteris libera-
ri? Numquid eruerunt eos dii gentium
quos subuerterunt patres mei? gozan.
& aran. & reseph. & filios eden. qui
erant in thalasar? Ubi est rex emath.
& rex arphath. & rex urbis sepha-

ruaim. anā & auā. Et tulit ezechi
as libros de manu nunciorum. & legit
eos. & ascendit in domū dn̄i. & ex
pandit eos ezechias corā dn̄o. Et o
rauit ezechias ad dn̄m dicens. Dn̄e
exercituū ds̄ isrl̄ qui sedes sup̄ che
rubin. tu es ds̄ solus omniū regnorum
terr̄. tu fecisti celum & terram. Incli
na dn̄e aurē tuā & audi. aperi oculos tuos
& uide. & audi omīa ūba sennache
rib. que misit ad blasphemandum
dn̄m uiuentē. Uere enim dn̄e deser
tas fecerūt reges assyriorum terras & regio
nes earum. & dederūt deos earum igni. nō
enim erant dii. sed opa manuū ho
minū. lignū & lapis. & cōminuerūt eos.
Et nunc ds̄ nr̄ salua nos de manu
eius. & cognoscant omnia regna terr̄.
Et misit quia tu es dn̄s sol.
ysaias filius amos ad ezechiam di
cens. Hec dicit dn̄s ds̄ isrl̄. Pro quibus
rogasti me de sennacherib rege as
syriorum: hoc ē ūbum qd̄ locutus ē
dn̄s sup̄ eum. Despexit te. subsan
nauit te uirgo filia syon. post te
mouit caput filia ihr̄lm. Cui exp
brasti. & quē blasphemasti. & sup̄
quē exaltasti uocē. & eleuasti alti
tudinē oculorum tuorum. Ad sanctū isrl̄.
In manu seruorum tuorum exprobrasti
dn̄o. & dixisti. In multitudine qua
drigarum mearum ego ascendi altitudi
nem montiū iuga libani. & succidā
excelsa cedrorum eius. & electas abietes
illius. & introibo altitudinē sūmita
tis eius. saltū carmeli eius. Ego fodi

& bibi aquā. & exsiccaui uestigio
pedum meorum omēs riuos aggerum.
Numquid nō audisti que olim fecerim
ei. Ex diebus antiquis ego plasma
ui illud. & nunc adduxi. Et fac
tum ē in eradicationē colliū cōpug
nantiū. & ciuitatū munitarum. ha
bitatores earum breuiata manu con
tremuerūt & confusi sunt. Facti sunt
sicut fenum agri. & gramen pascue. & her
ba tectorum que exaruit anteq̄ ma
turesceret. Habitationē tuā & egres
sum tuū. & introitum tuū cognoui.
& insaniā tuā contra me. Cum fure
res adūsum me. supbia tua ascen
dit in aures meas. Ponam ergo circu
lū in naribus tuis. & frenū in labiis
tuis. & reducam te in uiā p quā
uenisti. Tibi aut̄ hoc erit signū.
Comede hoc anno que sponte nas
cuntur. & in anno sc̄do pomis uescere.
In anno aut̄ tercio seminate & me
tite. & plantate uineas. & comedite
fructum earum. & mittet id qd̄ salua
tum fuerit de domo iuda. & quod
reliquū ē radicē deorsum. & faciet
fructum sursum. quia de ihr̄lm
exibunt reliquie. & saluatio de mon
te syon. Zelus dn̄i exercituū faciet
istud. Propterea hec dicit dn̄s de re
ge assyriorum. Non introibit ciuitatē
hanc. & nō iaciet ibi sagittā. & nō oc
cupabit eā clipeus. & nō mittet in
circuitu eius aggerē. In uia qua ue
nit p eā reuertetur. & ciuitatē hanc
nō ingredietur. dicit dn̄s. Et ptegam

ciuitatem istam ut saluem eam propter
me: et propter dauid seruum meum. Egres-
sus est autem angelus domini: et percussit in
castris assyriorum centum octoginta
quinque milia. Et surrexerunt ma-
ne: et ecce cadauera mortuorum. Et
egressus est et abiit: et reuersus est sen-
nacherib rex assyriorum. et habita-
uit in niniue. Et factum est cum
adoraret in templo nesrach deum
suum: adramelech et sarasar filii eius
percusserunt eum gladio. fugeruntque
in terram ararad. et regnauit asarad-
don filius eius pro eo.
XXXVIII In diebus illis: egrotauit ezechias usque
ad mortem. Et introiuit ad eum ysaias
filius amos propheta: et dixit ei. Hec di-
cit dominus. Dispone domui tue: quia
morieris tu. et non uiues. Et conuer-
tit ezechias faciem suam ad parietem: et
orauit ad dominum. et dixit. Obsecro
domine: memento queso quomodo ambu-
lauerim coram te in ueritate. et in cor-
de perfecto. et quod bonum est in oculis
tuis fecerim. Et fleuit ezechias:
fletu magno. Et factum est uerbum
domini ad ysaiam dicens. Uade. et dic
ezechie. Hec dicit dominus deus dauid pa-
tris tui. Audiui orationem tuam. et ui-
di lacrimam tuam. Ecce ego adiciam
super dies tuos quindecim annos: et de
manu regis assyriorum eruam te et ci-
uitatem istam. et protegam eam. Hoc autem
tibi erit signum a domino: quia faciet dominus
uerbum hoc quod locutus est. Ecce ego
reuerti faciam umbram linearum per quas
descenderat in orologio achaz in
sole retrorsum decem lineis. Et reuer-
sus est sol decem lineis: per gradus quos
descenderat. Scriptura ezechie re-
gis iuda cum egrotasset et conualu-
isset de infirmitate sua.
Ego dixi in dimidio dierum meorum:
uadam ad portas inferi. Quesiui
residuum annorum meorum: dixi. Non ui-
debo dominum deum in terra uiuentium.
Non aspiciam hominem ultra: et ha-
bitatorem. Quietis. Generatio mea ab-
lata est et conuoluta est a me: quasi
tabernaculum pastorum. Precisa est uelut
a texente uita mea: dum adhuc
ordirer succidit me: de mane usque
ad uesperam finies me. Sperabam usque
ad mane: quasi leo sic contriuit omnia
ossa mea. De mane usque ad uesperam
finies me: sicut pullus hyrundinis
sic clamabo. meditabor ut columba.
Attenuati sunt oculi mei: suspici-
entes in excelsum. Domine uim patior
responde pro me. Quid dicam. aut
quid respondebit michi cum ipse fecerit.
Recogitabo tibi omnes annos meos: in
amaritudine anime mee. Domine si
sic uiuitur. et in talibus uita spiritus mei.
corripies me et uiuificabis me: ecce
in pace amaritudo mea amarissi-
ma. Tu autem eruisti animam meam ut
non periret: proiecisti post tergum tuum omnia
peccata mea. Quia non infernus confite-
bitur tibi. neque mors laudabit te: non
expectabunt qui descendunt in la-
cum ueritatem tuam. Uiuens uiuens

ipse confitebitur tibi sicut et ego hodie:
pater filiis notam faciet veritatem tuam.
Domine salvum me fac: et psalmos nostros
cantabimus cunctis diebus vite nostre in
domo domini. Et iussit ysaias ut tol
lerent massam de ficis: et cataplas
marent super vulnus. et sanaretur.
l.iii. Et dixit ezechias. Quod erit signum
quia ascendam ad domum domini?
XXXIX In tempore illo misit maro
dachbaladan filius baladan rex ba
bylonis libros et munera ad ezechiam.
Audierat enim quod egrotasset: et con
valuisset. Letatus est autem super eis e
zechias: et ostendit eis cellam aroma
tum. et argenti et auri. et odoramen
torum. et unguenti optimi: et omnes a
pothecas supellectilis sue: et universa
que inventa sunt in thesauris eius.
Non fuit verbum quod non ostenderet
eis ezechias in domo sua: et in omni
potestate sua. Introivit autem ysaias
propheta ad regem ezechiam: et dixit
ei. Quid dixerunt viri isti: et un
de venerunt ad te? Et dixit
ezechias. De terra longinqua vene
runt ad me: de babylone. Et di
xit ysaias. Quid viderunt in domo
tua? Et dixit ezechias. Omnia que
in domo mea sunt viderunt. Non
fuit res quam non ostenderim eis in the
sauris meis. Et dixit ysaias ad eze
chiam. Audi verbum domini exercituum.
Ecce dies venient: et auferentur omnia
que in domo tua sunt: et que the
saurizaverunt patres tui usque ad diem
hanc in babylonem. Non relinquetur
quicquam dicit dominus. Et de filiis tuis
qui exibunt de te quos genueris
tollent: et erunt eunuchi in pala
cio regis babylonis. Et dixit eze
chias ad ysaiam. Bonum verbum do
mini quod locutus est. Et dixit. Fiat
tantum pax et veritas in diebus meis.
XL Consolamini consolamini
popule meus: dicit dominus deus vester. Loqui
mini ad cor ierusalem et advocate eam:
quoniam completa est malicia eius: dimissa
est iniquitas illius. Suscepit de ma
nu domini duplicia: pro omnibus peccatis
suis. Vox clamantis in deserto: pa
rate viam domini: rectas facite in solitu
dine semitas dei nostri. Omnis vallis ex
altabitur: et omnis mons et collis hu
miliabitur: et erunt prava in di
recta. et aspera in vias planas. Et
revelabitur gloria domini: et videbit om
nis caro pariter quod os domini locutum est.
Vox dicentis. Clama. Et
dixi. Quid clamabo? Omnis caro
fenum: et omnis gloria eius quasi flos agri.
Exsiccatum est fenum et cecidit flos: ~~quia~~
quia spiritus domini insufflavit in eo. Ve
re fenum est populus. Exsiccatum est fenum
et cecidit flos: verbum autem domini ma
Super montem net in eternum.
excelsum ascende tu qui evangelizas
syon. exalta in fortitudine vocem
tuam. qui evangelizas ierusalem: exalta.
noli timere. Dic civitatibus iude.
Ecce deus vester: Ecce dominus deus in fortitu lc.i.
dine veniet: et brachium eius dominabitur.

Ecce merces eius cum eo. & opus
illius coram eo. Sicut paſtor gre-
gem ſuum paſcet. in brachio ſuo con-
gregabit agnos. & in ſinu ſuo le-
uabit. fetas ipſe portabit.
Quis menſus est pugillo aquas.
et celos palmo ponderauit. Quis
appendit tribus digitis molem terre. et
librauit in pondere montes. & col-
les in statera. Quis adiuuit ſpiritum
domini. aut quis conſiliarius eius fuit.
& oſtendit illi. Cum quo iniuit con-
ſilium. & inſtruxit eum. & docuit
eum ſemitam iuſticie. & erudiuit
eum ſcientia. & uiam prudentie oſ-
tendit illi. Ecce gentes quaſi ſtilla
ſitule. & quaſi momentum statere re-
putate ſunt. Ecce inſule quaſi pul-
uis exiguus. & libanus non ſufficiet
ad ſuccendendum. & animalia eius non
ſufficient ad holocauſtum. Omnes
gentes quaſi non ſint ſic ſunt coram
eo. & quaſi in nichilum & inane
Cui ergo ſi reputate ſunt ei.
milem feciſtis deum. aut quam imagi-
ginem ponetis ei. Numquid ſculptile
conflauit faber. aut aurifex auro
figurauit illud. & laminis argenteis
is argentarius. Forte lignum & im-
putribile elegit artifex ſapiens. que-
rit quomodo ſtatuat ſimulachrum quod
non moueatur. Numquid non ſciſtis. Num-
quid non audiſtis. Numquid non nun-
ciatum est ab inicio uobis. Numquid
non intellexiſtis fundamenta terre. Qui
ſedet ſuper girum terre. & habitatores
eius ſunt quaſi locuste. Qui exten-
dit uelut nichilum celos. & expandit
eos ſicut tabernaculum ad inhabitandum.
Qui dat ſecretorum ſcrutatores quaſi
non ſint. iudices terre uelut inane fecit.
Et quidem neque plantatus neque ſatus.
neque radicatus in terra truncus eorum.
Repente flauit in eos & aruerunt.
& turbo quaſi ſtipulam auferet eos.
Et cui aſſimilaſtis me & adequa-
tus dicit ſanctus. Leuate in excelſum
oculos ueſtros. & uidete quis creauit
hec. Qui educit in numero militiam
eorum. & omnes ex nomine uocat. Pre
multitudine fortitudinis & robo-
ris. uirtutiſque eius. neque unum reliquum
Quare dicis iacob. fuit.
& loqueris iſrael. abſcondita est uia
mea a domino. & a deo meo iudici-
um meum tranſibit. Numquid neſcis
aut non audiſti. Deus ſempiternus dominus
qui creauit terminos terre. non deficiet
neque laborabit. nec est inueſtigatio
ſapientie eius. Qui dat laſſo uirtu-
tem. & his qui non ſunt fortitudi-
nem. & robur multiplicat. Defici-
ent pueri & laborabunt. & iuuenes
in infirmitate cadent. Qui autem ſpe-
rant in domino mutabunt fortitudi-
nem. aſſument pennas ſicut aquile.
current & non laborabunt. ambulabunt
XLI Taceant ad & non deficient.
me inſule. & gentes mutent forti-
tudinem. Accedant & tunc loquan-
tur. ſimul ad iudicium propinque-
mus. Quis ſuſcitauit ab oriente

iustũ. uocauit eum ut sequeretur se. Dabit in conspectu eius gentes: et reges obtinebit. Dabit quasi puluerem gladio eius: sicut stipulam uento raptam arcui eius. Persequetur eos. transibit in pace: semita in pedibus eius non apparebit. Quis operatus est hec et fecit. uocans generationes ab exordio. Ego dominus: primus et nouissimus ego sum. Uiderunt insule et timuerunt: extrema terre obstupuerunt. Appropinquauerunt et accesserunt. unusquisque proximo suo auxiliabitur: et fratri suo dicet. confortare. Confortauit faber erarius percutiens malleo eum qui cudebat tunc temporis dicens: glutino bonum est. Et confortauit eum in clauis: ut non moueatur. Et tu israhel serue meus iacob quem elegi. semen abraham amici mei. in quo apprehendi te. Ab extremis terre. et a longinquis eius uocaui te: et dixi tibi. Seruus meus es tu. elegi te. et non abieci te: ne timeas. quia tecum sum ego. Ne declines quia ego deus tuus. confortaui te. et auxiliatus sum tui: et suscepit te dextera iusti mei. Ecce confundentur et erubescent omnes qui pugnant aduersum te: et erunt quasi non sint. et peribunt uiri qui contradicunt tibi. Queres eos: et non inuenies uiros rebelles tuos. Erunt quasi non sint. et ueluti consumptio hominis bellantis aduersum te: quia ego dominus deus tuus apprehendens manum tuam. dicensque tibi. Ne timeas: ego adiuui te. Noli timere uermis iacob: qui mortui estis ex israhel. Ego auxiliatus sum tui dicit dominus: et redemptor tuus sanctus israhel. Ego posui te quasi plaustrum triturans nouum: habens rostra serrantia. Triturabis montes et comminues: et colles quasi puluerem pones. Uentilabis eos et uentus tollet: et turbo disperget eos. Et tu exultabis in domino: et in sancto israhel letaberis.

Egeni et pauperes querunt aquas et non sunt: lingua eorum siti aruit. Ego dominus exaudiam eos: deus israhel non derelinquam eos. Aperiam in supinis collibus flumina: et in medio camporum fontes. Ponam desertum in stagna aquarum: et terram inuiam in riuos aquarum. Dabo in solitudinem cedrum: et spinam. et myrtum. et lignum oliue. Ponam in deserto abietem. ulmum. et buxum simul: ut uideant et sciant. et recogitent et intelligant pariter. quia manus domini fecit hoc: et sanctus israhel creauit illud. Prope facite iudicium uestrum — f. iii.

Afferte si quid forte habetis dicit dominus. Accedant forte habetis dicit rex iacob: accedant et nuncient nobis quecumque uentura sunt. Priora que fuerunt nunciate. et ponemus cor nostrum. et sciemus nouissima eorum: et que uentura sunt indicate nobis. annunciate que uentura sunt in futurum: et sciemus quia dii estis uos. Bene quoque aut male si potestis facite: et loquamur et uideamus simul. Ecce uos estis ex nichilo. et opus uestrum ex eo quod non est: abhomina-

tio est qui elegit vos. Suscitavi ab aquilone: et venit ab ortu solis. Vocavit nomen meum. et adducet magistratus quasi lutum: et velut plastes conculcans humum. Quis annunciavit ab exordio ut sciamus. et a principio ut dicamus iustus es. Non est neque annuncians neque predicens: neque audiens sermones vestros. Primus ad syon dicet ecce assunt: et iherusalem euangelistam dabo. Et vidi. et non erat neque ex istis quisquam qui iniret consilium: et interrogatus responderet verbum. Ecce omnes iniusti. et vana opera eorum: venti et inane simulachra eorum.

XLII

Ecce servus meus suscipiam eum: electus meus complacuit sibi in illo anima mea. Dedi spiritum meum super eum: iudicium gentibus proferet. Non clamabit neque accipiet personam: nec audietur foris vox eius. Calamum quassatum non conteret: et linum fumigans non extinguet. In veritate educet iudicium. Non erit tristis neque turbulentus. donec ponat in terra iudicium: et legem eius insule expectabunt. Hec dicit dominus deus creans celos et extendens eos: firmans terram et que germinant ex ea: dans flatum populo qui est super eam. et spiritum calcantibus eam. Ego dominus vocavi te in iusticia: et apprehendi manum tuam et servavi te. et dedi te in fedus populi in lucem gentium: ut aperires oculos cecorum. et educeres de conclusione vinctos. de domo carceris sedentes in tenebris.

Ego dominus: hoc est nomen meum. Gloriam meam alteri non dabo: et laudem meam sculptilibus. Que prima fuerunt ecce venerunt: nova quoque ego annuncio: antequam oriantur audita vobis faciam. Cantate domino canticum novum: laus eius ab extremis terre. Qui descenditis in mare et plenitudo eius: insule et habitatores earum. Sublevetur desertum et civitates eius: in domibus habitabit cedar. Laudate habitatores petre: de vertice montium clamabunt. Ponent domino gloriam: et laudem eius in insulis nunciabunt. le. i.

Dominus sicut fortis egredietur: et sicut vir preliator suscitabit zelum. Vociferabitur et clamabit: super inimicos suos confortabitur. Tacui: semper silui: patiens fui: sicut parturiens loquar. Dissipabo et absorbebo simul: desertos faciam montes et colles. et omne gramen eorum exsiccabo. Et ponam flumina in insulas: et stagna arefaciam. Et educam cecos in viam quam nesciunt: et in semitis quas ignoraverunt ambulare eos faciam. Ponam tenebras coram eis in lucem: et prava in recta.

Hec verba feci eis. et non dereliqui eos. conversi sunt retrorsum. Confundantur confusione qui confidunt in sculptili: qui dicunt conflatili vos dii nostri. Surdi audite: et ceci intuemini ad videndum. Quis cecus nisi servus meus: et surdus nisi ad quem nuncios meos

nisi? Quis cecus? nisi qui uenun-
datus est? Et quis cecus? nisi seruus
domini? Qui uides multa? nonne custo-
dies? Qui apertas habes aures? nonne
audies? Et dominus uoluit ut sanctifi-
caret eum: et magnificaret legem et
extolleret. Ipse autem populus direptus et
uastatus: laqueus iuuenum omnis? et in
domibus carcerum absconditi sunt.
Facti sunt in rapinam. nec est qui eru-
at: in direptionem? et non est qui dicat.
redde. Quis est in uobis qui audiat
hoc. attendat. et auscultet futura?
Quis dedit in direptionem iacob. et
israel uastantibus? nonne dominus ipse cui pec-
cauimus? Et noluerunt in uiis eius
ambulare: et non audierunt legem eius. Et
effudit super eum indignationem furo-
ris sui: et forte bellum. Et combus-
sit eum in circuitu et non cognouit:
et succendit eum et non intellexit.

XL.III

Et nunc hec dicit dominus: creans te
iacob. et formans te israel. Noli time-
re quia redemi te: et uocaui te nomi-
ne tuo meus es tu. Cum transieris per
aquas tecum ero: et flumina non ope-
rient te. Cum ambulaueris in igne non
comburreris? et flamma non ardebit in
te: quia ego dominus deus tuus sanctus israel
saluator tuus. Dedi propitiationem tuam
egyptum: ethyopiam et saba pro te. Ex quo
honorabilis factus es in oculis meis et
gloriosus: ego dilexi te. Et dabo homi-
nes pro te: et populos pro anima tua. Noli
timere: quia ego tecum sum.
Ab oriente adducam semen tuum: et
ab occidente congregabo te. Dicam
aquiloni da: et austro noli prohibere.
Affer filios meos de longinquo? et
filias meas ab extremis terre: et omnem
qui inuocat nomen meum. In gloria mea
creaui eum: formaui eum. et feci
eum. Educ foras populum cecum. et oculos
habentem: surdum. et aures ei sunt.
Omnes gentes congregate sunt simul:
et collecte sunt tribus. Quis in uobis
annunciet istud? et que prima sunt
audire uos faciat? Dent testes eorum
ut iustificentur: et audiant. et dicant.
Uere uos testes mei dicit dominus? et ser-
uus meus quem elegi: ut sciatis et credatis
michi? ut intelligatis quia ego ipse sum.
Ante me non est formatus deus: et post me
Ego sum ego sum dominus: non erit.
et absque me non est saluator. Ego annun-
ciaui et saluaui: auditum feci. et non
fuit in uobis alienus. Uos testes mei
dicit dominus: ego deus ab inicio. Ego ip-
se: et non est qui de manu mea eruat.
Operabor? et quis auertet illud? Hec
dicit dominus redemptor uester sanctus israel.
Propter uos misi in babylonem: et detra-
xi uectes uniuersos. et chaldeos in na-
uibus suis glorantes. Ego dominus sanctus
uester: et creans israel rex uester.
Hec dicit dominus qui dedit in mari
uiam? et in aquis torrentibus semitam:
qui eduxit quadrigam et equum. agmen
et robustum: simul. Obdormierunt
nec resurgent: contriti sunt quasi li-
num. et extincti sunt. Ne memine-
ritis priorum: et antiqua ne intueamini.

Ecce ego facio noua. & nunc ori
entur: utiq; cognoscetis ea. Ponam
in deserto uiā: & in inuio flumi
na. Glorificabit me bestia agri: dra
chones & struthiones: quia dedi
in deserto aquas. & flumina in
inuio: ut darem potū pplo meo.
electo meo. Poplm istum formaui
michi: laudē meā narrabit.
Non me inuocasti iacob: nec labo
rasti in me isrl. Non obtulisti m̄
arietē holocausti tui: & uictimis
tuis n̄ glificasti me. Non te serui
re feci in oblatione: nec laborē t̄
pbui in thure. Non emisti m̄ ar
gento calamū: & adipe uictimaꝝ
tuaꝝ n̄ inebriasti me. Uerumtam̄
seruire me fecisti in peccatis tuis:
pbuisti m̄ laborē in iniquitatib;
tuis. Ego sum. ego sum ipse qui de
leo iniquitates tuas ppt̄ me: & pec
catoꝝ tuoꝝ n̄ recordabor. Reduc
me in memoriā ut iudicem̄ simul:
narra si quid habes ut iustificeris.
Pat̄ tuus pmus peccauit: & interpre
tes tui puaricati sunt in me: & con
taminaui pncipes sanctos. Dedi ad
internitionē iacob: & isrl in blasphe
XLIIII Et nunc audi miā.
iacob serue mi̅s: & isrl quē elegi. Hec
dicit dn̄s faciens & formans te: ab
utero auxiliator tuus. Noli timere
serue mi̅s iacob: & rectissime quē ele
gi. Effundam enim aq̄s sr̄ sitientē:
& fluenta sup aridā. Effundam
spm̄ meū sup sem̄ tuū: & bn̄dictio
nem meā sup stirpē tuā. Et germi
nabunt int̄ herbas quasi salices: iux
ta preterfluentes aquas. Iste dicet. do
mini ego sum: & ille uocabit in no
mine iacob. & hic scribet in manu
sua dn̄i: & in nomine isrl assimula
Hec dicit dominꝰ bitur:
rex isrl: & redemptor eꝰ dn̄s exerci
tuum. Ego pmus & ego nouissim̄:
& absq; me n̄ ē ds. Quis similis mei:
Uocet & annunciet: & ordinē expo
nat m̄: ex quo constitui ppl̄m anti
quum. uentura & que futura sunt
annuncient eis. Nolite timere. neq;
conturbemini: ex tūc audire te feci
& annunciaui: uos estis testes mei.
Numqd ē ds absq; me. & formator
quē ego n̄ nouim̄. Plastē ydoli om
nes nichil sunt: & amantissima eoꝝ
n̄ pderunt eis. Ipsi sunt testes eoꝝ
quia n̄ uident neq; intelligunt: ut
confundant̄. Quis formauit dm̄
& sculptile conflauit ad nichil utile:
Ecce omš participes eī confundent̄.
Fabri enim sunt ex hominib; Con
uenient omš: stabunt. & pauebunt:
& confundent̄ simul. Faber ferra
rius lima opat̄ ē: in prunis & in
malleis formauit illud: & opat̄ ē
in brachio fortitudinis sue. Esuri
et & deficiet: n̄ bibet aquā ut lasses
cet. Artifex lignarius extendit nor
mā: formauit illud in runcina: fe
cit illud in angularib;: & in circino
tornauit illud: & fecit imaginē ui
ri quasi speciosū hominē habitan

tem in domo. Succidit cedros. tu-
lit ilicem. et quercum que steterat inter
ligna saltus. plantavit pinum. quam
pluvia nutrivit. et facta est hominibus
in focum. Sumpsit ex eis et cale-
factus est. et succendit et coxit panes.
de reliquo autem operatus est deum et adora-
vit. fecit sculptile et curvatus est ante
illud. Medium eius combussit igni. de
medio eius carnes comedit. coxit pul-
mentum et saturatus est. et calefactus est. et
dixit. Vah. calefactus sum. vidi fo-
cum. Reliquum autem eius deum fecit. et
sculptile sibi. Curvatur ante illud.
et adorat illud. et obsecrat dicens.
libera me. quia deus meus es tu. Nescie-
runt neque intellexerunt. obliti enim
sunt ne videant oculi eorum. et ne
intelligant corde suo. non recogi-
tant mente sua. neque cognoscunt.
neque sentiunt ut dicant. medieta-
tem eius combussi igne. et coxi super
carbones eius panes. coxi carnes et co-
medi. et de reliquo eius ydolum faciam.
ante truncum ligni procidam. pars eius
cinis est. Cor insipiens adoravit il-
lud. et non liberavit animam suam neque di-
cet. forte mendacium est in dextera
.iii. mea. Memento horum iacob et israel. quoniam
servus meus es tu. Formavi te servus
meus es tu israel. non obliviscaris mei. De-
levi ut nubem iniquitates tuas. et quasi
nebulam peccata tua. revertere ad me
quoniam redemi te. Laudate celi quoniam fe-
cit dominus. iubilate extrema terre. reso-
nate montes laudationem. saltus et
omne lignum eius. quoniam redemit do-
minus iacob. et israel gloriabitur.
Hec dicit dominus redemptor tuus.
et formator tuus ex utero. Ego sum
dominus faciens omnia. extendens celos
solus stabiliens terram. et nullus me-
cum. irrita faciens signa divinorum.
et ariolos in furorem vertens. convertens
sapientes retrorsum. et scientiam eorum
stultam faciens. suscitans verbum ser-
vi sui. et consilium nunciorum suorum com-
plens. Qui dico ierusalem habitaberis.
et civitatibus iuda edificabimini. et
deserta eius suscitabo. Qui dico profun-
do desolare. et flumina tua arefaci-
am. Qui dico cyro pastor meus es. et
omnem voluntatem meam complebis.
Qui dico ierusalem edificaberis. et tem-
plo fundaberis.
Hec dicit dominus XLV
christo meo cyro. cuius apprehen-
di dexteram. ut subiciam ante faciem
eius gentes. et dorsa regum vertam. et ape-
riam coram eo ianuas. et porte non clau-
dentur. Ego ante te ibo. et gloriosos terre hu-
miliabo. Portas ereas conteram. et vec-
tes ferreos confringam. Et dabo tibi
thesauros absconditos. et archana
secretorum. ut scias quia ego dominus qui
invoco nomen tuum deus israel. propter servum
meum iacob. et israel electum meum. Et
vocavi te nomine tuo. assimilavi
te. et non cognovisti me. Ego dominus et non
est amplius. extra me non est deus. Accinxi
te et non cognovisti me. ut sciant hi
qui ab ortu solis et qui ab occidente.
quoniam absque me non est deus. Ego dominus et non est

alter. formans lucem et creans tene
bras. faciens pacem et creans malum.
Ego dominus faciens omnia hec. Ro
rate celi desuper. et nubes pluant ius
tum. aperiatur terra. et germinet sal
uatorem. Et iusticia oriatur simul.
ego dominus creaui eum. Ve qui contra
dicit fictori suo. testa de samiis
terre. Numquid dicet lutum figulo suo
quid facis. et opus tuum absque ma
nibus est. Ve qui dicit patri quid ge
neras. et mulieri quid parturis.
Hec dicit dominus sanctus
israel plastes eius. Uentura interrogate
me. Super filios meos et super opus
manuum mearum mandastis michi. Ego
feci terram. et hominem super eam creaui
ego. Manus mee tetenderunt celos.
et omni milicie eorum mandaui. Ego
suscitaui eum ad iusticiam. et omnes
uias eius dirigam. Ipse edificabit ci
uitatem meam. et captiuitatem meam di
mittet. non in precio neque in muneribus dicit
Hec dicit dominus deus exercituum.
dominus. Labor egypti. et negotiatio
ethyopie et sabaim uiri sublimes
ad te transibunt. et tui erunt. post
te ambulabunt. uincti manicis per
gent. et te adorabunt. teque depreca
buntur. tantum in te est deus. et non est absque
te deus. Uere tu es deus absconditus. deus
deus israel saluator. Confusi sunt et e
rubuerunt omnes simul. abierunt
in confusione fabricatores errorum.
israel saluatus est in domino salute eterna.
Non confundemini. et non erubescetis

us usque in seculum seculi. quia hec dicit
dominus creans celos. ipse deus formans
terram. et faciens eam. ipse plastes eius.
Non in uanum creauit eam. ut habi
taretur formauit eam. Ego dominus et non est
alius. non in abscondito locutus sum.
in loco terre tenebroso. Non dixi se
mini iacob frustra querite me. ego
dominus loquens iusticiam. annuncians
recta. Congregamini et uenite. et
accedite simul. qui saluati estis ex
gentibus. Nescierunt qui leuant sig
num sculpture sue. et rogant deum non
saluantem. Annunciate et uenite. et
consiliamini simul. quis auditum
fecit hoc ab inicio. ex tunc predixi
illud. Numquid non ego dominus. et non est ultra
deus absque me. Deus iustus et saluans non
est preter me. Conuertimini ad me et sal
ui eritis omnes fines terre. quia ego deus
et non est alius. In memetipso iuraui.
egredietur de ore meo iusticie uerbum.
et non reuertetur. quia michi curuabitur
omne genu. et iurabit omnis lingua.
Ergo in domino dicent. mee sunt ius
ticie et imperium. Ad eum uenient.
et confundentur omnes qui repugnant
ei. In domino iustificabitur. et laudabitur
XLVI omne semen israel. Conflatus est bel. con
tritus est nabo. Facta sunt simulachra
eorum bestiis et iumentis. Onera uestra gra
ui pondere usque ad lassitudinem con
tabuerunt. et contrita sunt simul.
Non potuerunt saluare portantem. et ani
ma eorum in captiuitatem ibit.
Audite me domus iacob. et omne

reſiduū domus iſrł: qui portami
ni meo utero: qui geſtamini mea
uulua. Uſq; ad ſenectam ego ipſe:
& uſq; ad canos ego portabo. Ego
feci & ego feram: & ego portabo &
ſaluabo. Cui aſſimilaſtis me & ad
equaſtis: & comparaſtis me. & fe
ciſtis ſimile. Qui confertis aurū
de ſacculo: & argentū ſtatera pon
deratis: conducentes aurificē ut
faciat dm̄: & pcidunt & adorant.
Portant illum in humis geſtantes
& ponentes in loco ſuo: & ſtabit:
ac de loco ſuo n̄ mouebit. Sed et
cū clamauerint ad eū n̄ audiet: de
tribulatione n̄ ſaluabit eos. Memēto
te iſtud. & fundamini. Redite p̄ua
ricatores ad cor: recordamini prioris
ſcli: qm̄ ego ſum ds̄. & n̄ ē ult̄ ds̄.
nec ē ſimilis mei. annuncians ab ex
ordio nouiſſimū: & ab inicio que
necdum facta ſunt dicens: conſili
um meū ſtabit. & om̄is uoluntas
mea fiet: uocans ab oriente auē. &
de t̄ra longinqua uirū uoluntatis
mee. Et locutus ſum & adducam il
lud: creaui & faciam illud. Audite
me duro corde: qui longe eſtis a
iuſticia. Prope feci iuſticiā meā.
n̄ elongabitur: & ſalus mea n̄ mora
bitur. Dabo in ſyon ſalutē: & in iſ
rahel gl̄am meā. Deſcende: ſede in XL.VII
puluere uirgo filia ~~ſyon~~ babylonis:
ſede in t̄ra: n̄ ē ſolium filie chalde
orum: quia ultra n̄ uocabis mollis &
tenera. Tolle molā. & mole farinā:

denuda turpidinē tuā: diſcoopi
humerū: reuela crura: tranſi flu
mina. Reuelabit̄ ignominia tua:
& uidebitur obpbrium tuū. Ultionē
capiam: & n̄ reſiſtet m̄ homo. Re
demptor n̄r dn̄s exercituū: nom̄
illius ſanct̄ iſrł. Sede. tace. & intra
in tenebras filia chaldeorum: quia n̄
uocaberis ult̄ domina regnorum. Irat̄ ſū
ſup pplm meū: contaminaui here
ditatē meā: & dedi eos in manu tua:
n̄ poſuiſti eis miſericordias. Sup ſenē ag
grauaſti iugū tuū ualde: & dixiſti.
In ſempiternum ero domina. Non po
ſuiſti hec ſup cor tuū: neq; recorda
ta es nouiſſimi tui. Et nunc audi
hec delicata. & habitans confident̄:
que dicis in corde tuo: ego ſum. &
n̄ ē pter me amplius: n̄ ſedebo ui
dua. & ignorabo ſterilitatē. Uenī
ent t̄ duo hec ſubito in die una: ſte
rilitas & uiduitas. Uniuſa uenerunt
ſup te pp̄t multitudinē maleficiorum
tuorum: & pp̄t duriciā incantatorum tu
orum uehementē: & fiducia habuiſti
in malicia tua. & dixiſti. Non ē q
uideat me. Sapientia tua & ſciencia
tua hec: decepit te. Et dixiſti in cor
de tuo. Ego ſum: & pret̄ me n̄ ē altera.
Ueniet ſup te malū: & neſcies or
tum ei: & irruet ſup te calamitas
quā n̄ potis expiare. Ueniet ſup te
repente miſeria: quā neſcies. Sta c̄
incantatoribus tuis. & cū multitudi
ne maleficiorum tuorum in quib; labo
raſti ab adoleſcentia tua: ſi forte q̄d

psit tibi. aut si possis fieri fortior.
Defecisti in multitudine consiliorum
tuorum. Stent. et salvent te augures
celi: qui contemplabantur sydera et
supputabant menses. ut ex eis an
nunciarent ventura tibi. Ecce fac
ti sunt quasi stipula: ignis com
bussit eos. Non liberabunt animam
suam de manu flamme: non sunt prune
quibus calefiant. nec focus ut sede
ant ad eum. Sic facta sunt tibi: in quibus
cumque laboraveras. Negociatores tui
ab adolescentia tua unusquisque in
via sua erraverunt: non est qui salvet te.
XLVIII Audite hoc domus iacob.
qui vocamini nomine israel. et de a
quis iuda existis: qui iuratis in no
mine domini. et dei israel recordamini non
in veritate. neque in iusticia. De civi
tate enim sancta vocati sunt. et super
deum israel constabiliti sunt: dominus exer
cituum nomen eius. Priora extunc an
nunciavi. et ex ore meo exierunt:
et audita feci ea. Repente operatus
sum: et venerunt. Scivi enim quia
durus es tu. et nervus ferreus: cer
vix tua. et frons tua erea. Predixi
tibi extunc: antequam venirent indicavi
tibi. ne forte diceres. ydola mea fece
runt hec: et sculptilia mea et confla
tilia mea mandaverunt ista. Que
audisti: vide omnia. Vos autem non an
nunciastis. Audita feci tibi nova
extunc: et conservata que nescis.
Nunc creata sunt. et non extunc. et an
te diem. et non audisti ea: ne forte di
cas. Ecce cognovi ea. neque audisti
neque cognovisti: neque extunc aperta est
auris tua. Scio enim quia prevari
cans prevaricaberis: et transgressorem ex
utero vocavi te. Propter nomen meum
longe faciam furorem meum: et laude mea
infrenabo te ne intereas. Ecce excoxi
te. sed non quasi argentum: elegi te in
camino paupertatis. Propter me propter
me faciam ut non blasphemer: et glo
riam meam alteri non dabo. Audi me
iacob: et israel quem ego voco. Ego ip
se: ego primus et novissimus ego. Ma
nus quoque mea fundavit terram: et
dextera mea mensa est celos: ego vo
cabo eos et stabunt simul. Congre
gamini omnes vos: et audite. Quis de
eis annunciavit hec. Dominus dilexit
eum: faciet voluntatem suam in baby
lone: et brachium suum in chaldeis.
Ego ego locutus sum et vocavi e
um: adduxi eum et directa est via eius.
Accedite ad me: et audite hoc. Non
a principio in abscondito locutus
sum: ex tempore antequam fierent ibi
eram. Et nunc dominus deus misit me:
Hec dicit dominus et spiritus eius.
deus redemptor tuus sanctus israel. Ego
dominus deus tuus docens te utilia: guber
nans te in via qua ambulas. Uti
nam attendisses mandata mea:
facta fuisset sicut flumen pax tua:
et iusticia tua sicut gurgites maris:
et fuisset quasi arena semen tuum: et
stirps uteri tui ut lapilli eius: non inter
isset. et non fuisset attritum nomen eius a

facie mea. Egredimini de babylo-
ne: fugite a chaldeis. In uoce exul-
tationis annunciate: auditũ faci-
te hoc: efferte illud usq; ad extre-
ma terre. Dicite. Redemit dñs ser-
uum suũ iacob. Non sitierunt in
deserto: cum educeret eos. Aquã de
petra produxit eis: et scidit petrã. et
fluxerunt aque. Non ẽ pax impi-
XL.IX is. dicit dñs. ds̃ m̃s. Audite insule:
et attendite populi de longe. Dñs ab
utero uocauit me: de uentre matris
mee recordatus ẽ nominis mei.
Et posuit os meũ quasi gladiũ
acutũ: in umbra manus sue protexit
me: et posuit me sicut sagittã elec-
tam. In pharetra sua abscondit me:
et dixit mi. Seruus meus es tu isrł:
quia in te glorior. Et ego dixi. In
uacuũ laboraui: sine causa et ua-
ne fortitudinẽ meã consumpsi.
Ergo iudiciũ meũ cum dño: et o-
pus meũ cum deo meo.
Et nunc dicit dominus formans
me ex utero seruũ sibi. ut reducã
iacob ad eum: et isrł nõ congregabitur.
Et glorificatus sum in oculis dñi: et ds̃
meus factus ẽ fortitudo mea. Et dixit.
Parũ ẽ ut sis mi seruus ad suscitan-
das tribus iacob: et feces isrł conuerten-
das. Dedi te in lucẽ gentiũ: ut sis
salus mea usq; ad extremum terre.
Hec dicit dñs redemp-
tor isrł. sanctus eius ad contemptibi-
lem animã. et ad abhominatã gen-
tem: ad seruũ dñorum. Reges uidebunt

et consurgent principes: et adora-
bunt propter dñm quia fidelis ẽ: et
sanctum isrł qui elegit te.
Hec dicit dominus. In tempore pla-
cito exaudiui te: et in die salu-
tis auxiliatus sum tui. Et serua-
ui te. et dedi te in fedus populi: ut
suscitares terram. et possideres heredi-
tates dissipatas: ut diceres his qui
uincti sunt exite: et his qui in tene-
bris reuelamini. Super uias pascen-
tur: et in omnib; planis pascua eorum.
Non esurient neq; sitient: et nõ per-
cutiet eos estus et sol: quia miserator
eorum reget eos. et ad fontes aquarum po-
tabit eos. Et ponam omnes montes
meos in uiã: et semite mee exalta-
buntur.
Ecce isti de longe ſbunt.
uenient: et ecce illi ab aquilone et
mari: et isti de terra australi. Lauda- ſ.iii.
te celi et exulta terra: iubilate mon-
tes laudem: quia consolatus ẽ dñs po-
pulum suũ. et pauperum suorum mise-
rebitur. Et dixit syon. Dereliquit
me dñs: et dñs oblitus ẽ mei. Num-
quid obliuisci potest mulier infan-
tem suũ: ut nõ misereatur filio uteri
sui. Et si illa oblita fuerit: ego ta-
men nõ obliuiscar tui. Ecce in ma-
nib; meis descripsi te: muri tui co-
ram oculis meis semper. Uenerunt struc-
tores tui: destruentes te: et dissipan-
tes a te exibunt. Leua in circuitu
oculos tuos et uide: omnes isti con-
gregati sunt uenerunt tibi. Uiuo e-
go dicit dñs: quia omnib; his uelut

ornamento uestieris. et circumdabis
tibi eos quasi sponsa. quia deserta
tua et solitudines tue. et terra ruine
tue nunc angusta erunt pre habi-
tatoribus; et longe fugabuntur qui
absorbebant te. Adhuc dicent in
auribus tuis filii sterilitatis tue. an-
gustus michi est locus. fac spacium michi ut
habitem. Et dices in corde tuo. Quis
michi istos genuit. Ego sterilis et non pa-
riens. transmigrata et captiua. et is-
tos quis enutriuit. Ego destituta
et sola. et isti ubi erant.
Hec dicit dominus deus. Ecce leuo ad
gentes manum meam. et ad populos exal-
tabo signum meum. Et afferent fili-
os tuos in ulnis. et filias tuas super
humeros portabunt. Et erunt re-
ges nutricii tui. et regine nutrices
tue. Uultu in terram dimisso adorabunt
te. et puluerem pedum tuorum lingent.
et scienes quia ego dominus. super quo non
confundentur qui expectant eum.
Numquid tolletur a forti preda. aut
quod captum fuerit a robusto saluum esse
poterit. Quia hec dicit dominus. Equidem
et captiuitas a forti tolletur. et quod ab-
latum fuerit a robusto saluabitur.
Eos uero qui iudicauerunt te ego iudica-
bo. et filios tuos ego saluabo. Et ci-
babo hostes tuos carnibus suis. et quasi
musto sanguine suo inebriabuntur.
Et sciet omnis caro quia ego dominus
saluans te. et redemptor tuus fortis
L. Hec dicit dominus. Quis est iacob.
hic liber repudii matris uestre quo di-
misi eam. aut quis est creditor meus
cui uendidi uos. Ecce in iniquita-
tibus uestris uenditi estis. et in sceleribus
uestris dimisi matrem uestram. quia ue-
ni. et non erat uir. uocaui. et non erat
qui audiret. Numquid abbreuia-
ta et paruula facta est manus mea. ut
non possim redimere. aut non est in me
uirtus ad liberandum. Ecce in incre-
patione mea desertum faciam mare.
ponam flumina in siccum. Compu-
trescent pisces sine aqua. et mori-
entur in siti. Induam celos tenebris.
et saccum ponam operimentum eorum. Do-
minus dedit michi linguam eruditam. ut
sciam sustentare eum qui lapsus est
uerbo. Erigit mane. mane erigit michi
aurem. ut audiam quasi magistrum.
Dominus deus aperuit michi aurem. ego autem
non contradico. retrorsum non abii. Cor-
pus meum dedi percutientibus. et genas
meas uellentibus. Faciem meam non auerti
ab increpantibus et conspuentibus in
me. Dominus deus auxiliator meus. ideo
non sum confusus. Ideo posui faciem me-
am ut petram durissimam. et scio quoniam
non confundar. Iuxta est qui iustificat
me. Quis contradicet michi. Stemus
simul. Quis est aduersarius meus. Acce-
dat ad me. Ecce dominus deus auxiliator
meus. quis est qui condempnet me.
Ecce omnes quasi uestimentum conte-
rentur. tinea comedet eos. Quis ex
uobis timens dominum. audiens uocem ser-
ui sui. Quis ambulauit in tene-
bris. et non est lumen ei. Speret in nomine

dominum: et innitatur super deum suum.
Ecce omnes uos accendentes ignem ac-
cincti flammis: ambulate in lumi-
ne ignis uestri. et in flammis quas suc-
cendistis. De manu mea factum est
hoc uobis: in doloribus dormietis.
L.I. Audite me qui sequimini
quod iustum est: et queritis dominum.
Attendite ad petram unde excisi es-
tis: et ad cauernam laci de qua precisi
estis. Attendite ad abraham patrem
uestrum: et ad saram que peperit uos:
quia unum uocaui eum: et benedixi
ei. et multiplicaui eum. Consola-
bitur ergo dominus et syon: consolabitur
omnes ruinas eius. Et ponet desertum
eius quasi delicias: et solitudinem eius
quasi ortum domini. Gaudium et leti-
cia inuenietur in ea: gratiarum actio et
uox laudis. Attendite ad me populus
meus: et tribus mea me audite: quia
lex a me exiet: et iudicium meum in
lucem populorum requiescet. Prope est ius-
tus meus: egressus est saluator meus: et
brachia mea populos iudicabunt.
Me insule expectabunt: et brachi-
um meum sustinebunt. Leuate in
celum oculos uestros: et uidete sub terra
deorsum: quia celi sicut fumus lique-
scent. et terra sicut uestimentum atte-
retur: et habitatores eius sicut hec inte-
ribunt: salus autem mea in sempiter-
num erit: et iusticia mea non deficiet.
Audite me qui scitis ius-
tum populus: lex mea in corde eorum.
Nolite timere obprobrium hominum:
et blasphemias eorum ne metuatis.
Sicut enim uestimentum sic come-
det eos uermis: et sicut lanam sic de-
uorabit eos tinea. salus autem mea in sem-
piternum erit: et iusticia mea in ge-
nerationes generationum.
Consurge consurge: induere fortitudinem L.II.
brachium domini. Consurge sicut in di-
ebus antiquis: in generationibus seculorum.
Numquid non tu percussisti superbum: uul-
nerasti draconem: Numquid non tu sic-
casti mare: aquam abyssi uehementis:
Qui posuisti profundum maris ui-
am: ut transirent liberati. Et nunc
qui redempti sunt a domino reuertentur:
et uenient in syon laudantes: et le-
ticia sempiterna super capita eorum. Gau-
dium et leticiam tenebunt: fugiet
dolor et gemitus. Ego ego ipse conso-
labor uos. Quis tu ut timeres ab
homine mortali. et a filio hominis.
qui quasi fenum ita arescet: et obli-
tus es domini factoris tui. qui tetendit
celos et fundauit terram. et formidasti
iugiter tota die a facie furoris eius
qui te tribulabat. et parauerat ad per-
dendum: Ubi est nunc furor tribu-
lantis: Cito ueniet gradiens ad ape-
riendum: et non interficiet usque ad inter-
nitionem. nec deficiet panis eius. Ego
autem sum dominus deus tuus qui contur-
bo mare: et intumescunt fluctus
eius. Dominus exercituum nomen meum.
Posui uerba mea in ore tuo. et in
umbra manus mee protexi te: ut
plantes celos. et fundes terram. et di-

cas ad syon. p̄pls m̄s es tu.
Lc. i. Eleuare eleuare. consurge iheru
salem. que bibisti de manu dn̄i ca
licem ire ei. Usq; ad fundū calicis
soporis bibisti. & potasti usq; ad fe
ces. Non ē qui sustentet eam ex
omnib; quos genuit. & n̄ ē qui app
hendat manū ei. ex omnib; filiis q̄s
enutriuit. Duo sunt que occurre
runt t̄. Quis contristabitur sup te.
Uastitas & contritio. & fames & gla
dius. Quis consolabit̄ te. Filii tui
proiecti sunt. dormierūt in capite om
nium uiarū sicut orix illaqueatus.
pleni indignatione dn̄i. increpatio
ne dī tui. Iccirco audi hoc paupcula.
& ebria. & n̄ a uino. Hec dicit dn̄a
tor tuus dn̄s. & ds̄ tuus. qui pug
nauit p p̄plo suo. Ecce tuli de manu
tua calicē soporis. fundum calicis
indignationis mee. n̄ adicies ut bi
bas illum ultra. Et ponam illū in
manu eorū qui te humiliauerunt.
& dixerūt anime tue. incuruare ut
transeamus. Et posuisti ut t̄ram
corpus tuū. & quasi uiā transeuntib;
Consurge consurge. indue
re fortitudine tua syon. induere
uestimentis glīe tue ihr̄lm ciuitas sanc
ti. quia n̄ adiciet ultra ut ptranse
at p te incircuncisus & inmundus.
Excutere de puluē. consurge. sede
ihr̄lm. solue uincla colli tui capti
ua filia syon. Quia hec dicit dn̄s
ds̄. Gratis uenundati estis. & sine
argento redimemini.

Quia hec dicit dn̄s ds̄. In egyp
tum descendit p̄pls m̄s in p̄ncipio
ut colonus eēt ibi. & assur absq; ul
la causa calumpniat̄ ē eū. Et nc̄
quid m̄ ē h̄ dic̄ dn̄s. Qm̄ ablatus
ē p̄pls m̄s gratis. dominatores eius
iniq; agunt dicit dn̄s. & iugit̄ to
ta die nom̄ meū blasphemat̄. Prop
ter hoc sciet p̄pls m̄s nom̄ meū in
die illa. quia ego ipse qui loquebar
ecce assum. Quā pulchri sup mon
tes pedes annunciantis & p̄dicantis
pacē. annunciantis bonū. p̄dican
tis salutē. dicentis. syon. regnabit ds̄
tuus. Uox speculatorū tuorū leuaue
runt uocē. simul laudabūt. quia
oculo ad oculū uidebūt cū conūte
Gaudete. Erit dn̄s syon.
et laudate simul deserta ihr̄lm. q̄a
consolat̄ ē dn̄s p̄plm suū. redemit
ihr̄lm. Parauit dn̄s brachiū sanctū
suū in oculis omniū gentiū. & uide
bunt om̄s fines t̄re salutare dī nr̄i.
Recedite recedite. exite
inde. pollutū nolite tangere. Exite
de medio ei. mundamini qui fertis
uasa dn̄i. qm̄ n̄ in tumultu exibi
tis. nec in fuga p̄abitis. Precedet enī
uos dn̄s. & congregabit uos ds̄ isrl̄.
Ecce intelliget seruus m̄s. exaltabi
tur. & eleuabit̄. & sublimis erit ual
de. Sicut obstupuerunt sup te mul
ti. sic inglorius erit int̄ uiros aspec
tus ei. & forma ei int̄ filios hom
inum. Iste asperget gentes multas.
sup ipsum continebūt reges os suū.

quia quib; n̄ ē narratū de eo ui/
debunt. & qui n̄ audierant contē/
Quis credidit ꝯplati sunt. C. LIII.
auditui nr̄o. & brachiū dn̄i cui re/
uelatū ē. Et ascendet sicut uir/
gultum coram eo. & sicut radix de
t̄ra sitienti. n̄ ē species ei neq; decor.
Et uidimus eū & n̄ erat aspectus.
& desiderauimus eū despectū. & no/
uissimū uiroꝝ. uirū doloꝝ. & sci/
entē infirmitatē. & quasi abscon/
ditus uult' eius & despectus. unde
nec reputauim' eum. Uere languo/
res nr̄os ipse tulit. & dolores nr̄os
ipse portauit. Et nos putauim' eū
quasi leprosum. & ꝑcussum a dō & hu/
miliatū. ipse aūt uulnatus ē ꝓpter
iniquitates nr̄as. attritus ē ꝓpt̄ scele/
ra nr̄a. Disciplina pacis nr̄e sup eū.
& liuore ei' sanati sumus. Om̄s nos
quasi oues errauim'. unusquisq; in
uiā suā declinauit. Et dn̄s posuit
in eo iniquitatē omniū nr̄m. Obla/
tus ē quia ipse uoluit. & n̄ apuit
os suū. Sicut ouis ad occisionē du/
cetur. & quasi agnus coram tonden/
te se obmutescet. & n̄ apiet os suū.
De angustia & de iudicio sublat' ē.
g̃nationē ei' quis enarrabit. Quia
abscisus ē de t̄ra uiuentiū. Propt̄
scelus ppli mei ꝑcussi eū. Et dabit
impios ꝑ sepultura. & diuitē ꝑ mor/
te sua. eo qđ iniquitatē n̄ fecerit.
neq; dolus fuerit in ore ei'. & dn̄s uo/
luit conterere eū in infirmitate. Si
posuerit ꝑ peccato animā suā. ui/
debit semē longeuū. & uoluntas do/
mini in manu ei' diriget'. Pro eo
qđ laborauit anima ei'. uidebit &
saturabit'. In scientia sua iustifica/
bit ipse iustus seruos suos multos. &
iniquitates eoꝝ ipse portabit. Ideo
dispertiam ei plurimos. & fortiū di/
uidet spolia. ꝑ eo qđ tradidit in mor/
tem animā suā. & cum sceleratis re/
putatus ē. Et ipse peccatū multoꝝ
tulit. & ꝑ transgressorib; rogauit.
Lętare sterilis que n̄ paris. lc. ii. C. LIIII.
decanta laudē & hinni que n̄ parie/
bas. qm̄ multi filii desertę. magis
quā eius que habet uirū dicit do/
mn̄s. Dilata locū tentorii tui. & pel/
les tabnacloꝝ tuoꝝ extende. ne par/
cas. Longos fac funiclos tuos. & cla/
uos tuos consolida. Ad dexterā enī
& ad leuā penetrabis. & semē tuū
gentes hereditabit. & ciuitates deser/
tas inhabitabit. Noli timere. quia n̄
confunderis. neq; erubesces. Non
enim pudebit te. quia confusionis
adolescentię tuę obliuisceris. & ob/
pbrii uiduitatis tuę n̄ recordabis
amplius. quia dominabit' tui qui
fecit te. Domin' exercituū nom̄ eius.
& redemptor tuus sanct' isrl'. Deus
omis t̄re uocabit'. quia ut mulierē
derelictam. & merentē spū uocauit
te dn̄s. & uxorē ab adolescentia abiec/
tā dix' ds̄ tuus. Ad punctum in
modico dereliqui te. & in miseratio/
nib; magnis congregabo te. In mo/
mento indignationis abscondi fa/

ciem meam parumper a te: et in mise-
ricordia sempiterna misertus sum tui.
dixit redemptor tuus dominus. Sicut
in diebus noe istud michi est: cui iuraui
ne inducerem aquas ultra super ter-
ram. sic iuraui ut non irascar tibi.
et non increpem te. Montes enim com-
mouebuntur et colles contremiscent.
misericordia autem mea non recedet. et fedus
pacis mee non mouebitur. dixit misera-
tor tuus dominus. Paupercula tempestate
conuulsa. absque ulla consolatione.
ecce ego sternam per ordinem lapides tu-
os. et fundabo te in saphiris. Et po-
nam iaspidem propugnacula tua. et por-
tas tuas in lapides sculptos. et omnes
terminos tuos in lapides desiderabiles.
Uniuersos filios tuos a domino doctos.
et multitudinem pacis filiis tuis. et
in iusticia fundaberis.
Recede procul a calumpnia. quia non
timebis. et a pauore. quia non appro-
pinquabit tibi. Ecce accola ueniet qui non
erat mecum. aduena quondam tuus
adiungetur tibi. Ecce ego creaui fabrum
sufflantem in igne prunas. et profe-
rentem uas in opus suum. et ego creaui
interfectorem ad disperdendum. Omne uas
quod fictum est contra te non dirigetur. et
omnem linguam resistentem tibi in iudicio
Hec est heredi iudicabis.
tas seruorum domini. et iusticia eorum apud
L.V. me dicit dominus. Omnes sitientes uenite
ad aquas. et qui non habetis argentum
properate. emite. et comedite. Uenite.
emite absque argento. et absque ulla
commutatione uinum et lac. Quare
appenditis argentum non in panibus. et
laborem uestrum non in saturitate. Audi-
te audientes me. et comedite bonum.
et delectabitur in crassitudine anima
uestra. Inclinate aurem uestram. et uenite
ad me. audite. et uiuet anima uestra.
Et feriam uobiscum pactum sempi-
ternum. misericordias dauid fideles. Ecce
testem populis dedi eum. ducem ac precep-
torem gentibus. Ecce gentem quam nescie-
bas uocabis. et gentes que non cogno-
uerunt te ad te current. propter dominum
deum tuum. et sanctum israel quia glorifi-
Querite dominum cauit te.
dum inueniri potest. inuocate eum
dum prope est. Derelinquat impius uiam
suam. et uir iniquus cogitationes su-
as. et reuertatur ad dominum et miserebitur
eius. et ad deum nostrum quoniam multus est ad ig-
noscendum. Non enim cogitationes
mee cogitationes uestre. neque uie uestre
uie mee dicit dominus. Quia sicut ex-
altantur celi a terra. sic exaltate sunt
uie mee a uiis uestris. et cogitationes
mee a cogitationibus uestris. Et quomodo
descendit ymber et nix de celo. et
illuc ultra non reuertitur. sed inebriat
terram et infundit eam. et germina-
re eam facit. et dat semen serenti. et
panem comedenti. sic erit uerbum meum quod
egredietur de ore meo. Non reuer-
tetur ad me uacuum. sed faciet que-
cumque uolui. et prosperabitur in his ad
que misi illud. quia in leticia egre-
diemini. et in pace deducemini.

Montes & colles cantabunt corā
uob laudē: & omīa ligna plaudent
regionis manu. Pro saliuncula
ascendet abies: & p urtica crescet
myrtus. Et erit dn̄s nominatꝰ in
·L·VI· signū ętermum: qd̄ n̄ auferet. Hec di
cit dn̄s. Custodite iudiciū. & fa
cite iusticiā: quia iuxta ē salus
mea ut ueniat. & iusticia mea ut
reueletur. Beatus uir qui facit hoc.
& filius hominis qui apphendet
istud. custodiens sabbatū ne pollu
at illud. custodiens manus suas ne
faciat om̄e malū. & n̄ dicat filius
aduenę qui adhęret dn̄o dicens.
separatione diuidet me dn̄s a pplo
suo. & n̄ dicat eunuchus. ecce ego
Quia hęc lignū aridū.
dicit dn̄s eunuchis. qui custodierint
sabbata mea. & elegerint quę uolui.
& tenuerint fędus meū: dabo eis in
domo mea & in muris meis locū
& nom̄ melius a filiis & filiab; no
men sempiternum dabo eis qd̄ n̄ pi
bit. Et filios aduenę qui adhęrent
dn̄o ut colant eū. & diligant nom̄
eī. ut sint ei in seruos. omnē custo
dientē sabbatū ne polluat illud. &
tenentē fędus meū. adducam eos
in montē sanctū meū. & lętificabo
eos in domo orationis meę. Holo
causta eoꝝ & uictimę eoꝝ placebūt
m̄ sup altare meū. quia domus mea
domus orationis uocabit̄ cunctis
pplis. ait dn̄s ds̄ qui congregat dis
psos isrl̄. adhuc congregabo ad eū

congregatos eius. Om̄s bestię agri ue
nite ad deuorandū. uniūsę bestię sal
tus. Speculatores eī om̄s cęci: nescie
runt uniūsi. Canes muti n̄ ualen
tes latrare. uidentes uana. dormi
entes. & amantes somnia. & canes
impudentissimi nescierunt saturi
tatē. Ipsi pastores ignorauerunt in
telligentiā. Om̄s in uiā suā declina
uerunt. unusquisq; ad auariciā
suā. a sūmo usq; ad nouissimū.
Venite sumam uinū. & impleam
ebrietate. Et erit sicut hodie sic &
cras. & multo amplius.
Iustus perit. & nemo ē qui recogitat ·L·VII·
in corde suo. Et uiri misericordię colli
guntur. quia n̄ ē qui intelligat.
A facie enim malicię collectus est
iustus. Veniat pax. & requiescat in
cubili suo qui ambulauit in direc
Vos aut̄ ac tione sua.
cedite huc filii augmatricis. sem̄
adulteri & fornicarię. Sup quē lu
sistis. sup quē dilatastis ōs. & eiecis
tis linguā. Numqd n̄ uos filii sceles
ti. semen mēdax. Qui consolamini
in diis sup om̄e lignū frondosum.
immolantes paruulos in torrentib;
subtꝰ eminentes petras. In partib;
torrentis pars tua. Hęc ē sors tua.
& ipsis effudisti libam̄. obtulisti sa
crificium. Numqd sup his n̄ indigna
bor. Sup montē excelsum & sub
limē posuisti cubile tuū. & illuc
ascendisti ut immolares hostias.
Et post hostiū & retro postē posuisti

memoriale tuū. quia iuxta me
discooperuisti. & suscepisti adulterū.
Dilatasti cubile tuū. & pepigisti
cū eis fedus. Dilexisti stratū eorum ma
nu aperta. & ornasti te regio unguen
to. & multiplicasti pigmenta tua.
Misisti legatos tuos pcul. & humi
liata es usq; ad inferos. In multi
tudine uię tuę laborasti. ñ dixisti qui
escam. Uitā manus tuę inuenisti.
ppterea ñ rogasti. p quo sollicita timu
isti. quia mentita es. & mei ñ es re
cordata. neq; cogitasti in corde tuo
quia ego tacens. & quasi ñ uidens.
& mei oblita es. Ego annunciabo iu
sticiā tuā. & opa tua ñ pderūt tibi.
Cum clamaueris liberent te congre
gati tui. & omīs eos auferet uentus.
tollet aura. Qui autē fiduciā habet
mei hereditabit terrā. & possidebit
montē sanctū meū. Et dicam. Ui
am facite. pbete iter. declinate de
semita. auferte offendicula de uia
Quia hec dicit ſ ppli mei.
dominꝰ excelsus & sublimis habitans
eternitatē. & sanctū nomē eiꝰ in excel
so. & in sancto habitans. & cū con
trito & humili spū. ut uiuificet
spm̄ humiliū. & uiuificet cor con
tritorum. Non enim in sempiternum li
tigabo. neq; usq; ad finē irascar. quia
spc a facie mea egredietur. & flatus
ego faciam. Propter iniquitatē aua
ricię eiꝰ iratꝰ sum. & pcussi eū. abs
condi a te & indignatꝰ sum. & ambu
lauit uagus in uia cordis sui. Uias eius
uidi. & sanaui eum. & reduxi eū. &
reddidi consolationes ipsi & lugen
tib; eiꝰ; creaui fructum labiorum. Pacē
sup pacē ei q̄ longe ē & qui pe dixit
dñs. & sanaui eum. Impii autē qua
si mare feruens qđ quiescere ñ po
test. & redundant fluctꝰ eiꝰ in concul
cationē & lutū. Non ē pax dixit

LVIII

Clama ſ dicit dñs mīs impiis. Ic.
ne cesses. quasi tuba exalta uocem
tuā. & annuncia pplo meo scelera
eorum. & domui iacob peccata eorum.
Me etenim de die in diē querunt.
& scire uias meas uolunt. quasi gens
quę iusticiā fecerit. & quę iudiciū
dī sui ñ dereliquerit. Rogant me
iudicia iusticię. & appinquare dō
uolunt. Quare ieiunauimꝰ & ñ as
pexisti. humiliauimꝰ animas nr̄as
& nescisti. Ecce in die ieiunii uri
inuenitur uoluntas ura. & omīs debi
tores uros repetitis. Ecce ad lites et
contentiones ieiunatis. & pcutitis
pugno impie. Nolite ieiunare sicut
usq; ad hanc diem. ut audiatur clamor
ur. Numquid tale ē ieiuniū qđ elegi.
p diē affligere hominē animā suā.
Numquid contorquere quasi circulū
caput suū. & saccū & cinerē sternere.
Numquid istud uocabis ieiuniū. & di
em acceptabilē dño. Nonne hoc ē
magis ieiuniū qđ elegi. Dissolue
colligationes impietatis. solue fasci
culos deprimentes. Dimitte eos qui ē
fracti sunt liberos. & omne onus dirū
pe. Frange esurienti panē tuū. & egē

nos uagosq; induc in domũ tuã.
Cum uideris nudũ ópi eũ: & car
nem tuã ne despexeris. Tunc erũ
pet quasi mane lum̃ tuũ: & sani
tas tua citius orietur. Et anteibit
faciẽ tuã iusticia tua: & glã dñi col
liget te. Tunc inuocabis. & dñs ex
audiet te: clamabis. & dicet. ecce as
sum. Si abstuleris de medio tui ca
thenam. & desieris digitũ extende
re. & loqui qđ n̄ pdest: cum effude
ris esurienti animã tuã. & animã
afflictam repleu̾is: orietur in tene
bris lux tua: & tenebrę tuę erũt sic
meridies. Et requiẽ dabit t̄ dñs semp:
& implebit splendorib; animã tuã:
& ossa tua liberabit. Et eris quasi ort⁹
irriguus: & sicut fons aquarũ cui⁹ n̄
deficient aquę. Et edificabunt̄ in te
deserta sclorũ: fundamta gñationis
& gñationis suscitabis. Et uocabis
edificator sepium: auertens semitas
in quietẽ. Si au̾teris a sabbato pe
dem tuũ. facere uoluntatẽ tuã in
die sancto meo: & uocabis sabbatũ
delicatũ. & sanctum dñi glosum. &
glificau̾is eum. dum n̄ facis uias
tuas. & n̄ inuenit̄ uoluntas tua. ut
loquaris sermonẽ: tunc delectabis
sup dño. & sustollam te sup altitu
dines t̄re: & cibabo te hereditate
iacob patris tui. Os enim dñi locu
tum ẽ.

LIX

Ecce n̄ ẽ abbre
uiata manus domini ut saluare
nequeat: neq: aggrauata ẽ auris
ei⁹ ut n̄ exaudiat: sed iniquitates
urę diuiserunt int̾ uos & dm̃ uel
trum: & peccata urã absconderunt
faciem ei⁹ a uob ne exaudiret. Ma
nus enim urę pollutę sunt sang
ne: & digiti uri iniquitate. Labia
urã locuta sunt mdaciũ: & lin
gua urã iniquitatẽ fatur. Non ẽ
qui inuocet iusticiã. neq; ẽ qui iu
dicet uere: sed confidunt in nichi
lo. & locuntur uanitates. Conceperũt
laborẽ: & pepert̄ iniquitatẽ.
Oua aspidum ruperunt: & telas
araneę texuerunt. Qui comederit
de ouis eorũ morietur: & qđ confo
tum ẽ erumpet in regulum.
Telę eorũ n̄ erunt in uestimen
tum: neq; opientur opib; suis. Opa
eorũ opa inutilia: & opus iniquita
tis in manib; eorũ. Pedes eorũ ad ma
lum currunt: & festinant ut effun
dant sanguinẽ innocentẽ. Cogitatio
nes eorũ cogitationes inutiles. Vasti
tas & contritio in uiis eorũ: uiã pacis
nescierunt: & n̄ ẽ iudiciũ in gressib;
eorũ. Semitę eorũ incuruatę sunt eis:
oĩs q calcat in ea ignorat pacẽ. Prop
ter hoc elongatũ ẽ iudiciũ a nob: &
n̄ apphendet nos iusticia.
Expectauim⁹ lucẽ & ecce tenebrę:
splendorẽ. & in tenebris ambulauim⁹.
Palpauim⁹ sicut ceci parietẽ: & qua
si absq; oculis attrectauim⁹. Impegi
mus meridie quasi in tenebris: in
caligosis quasi mortui. Rugiemus
quasi ursi oms: & quasi columbę
meditantes gemem⁹. Expectauim⁹ f. ii.

iudiciũ & ñ ē: salutē. & elongata
ē a nob. Multiplicatę sunt enim
iniquitates nrē corā te. & peccata
nrā responderūt nob: quia scelera
nrā nobcum. & iniquitates nrās cog
nouimus. Peccare & mētiri contra
dnm. & auersi sumus post ne ueni
post tgum di nri: ut loqueremur
calumpniā & transgressionē. Con
cepimus & locuti sum de corde
uba mēdacii: & conuersum ē retror
sum iudiciū. & iusticia longe ste
tit. Quia corruit in platea uitas:
& equitas ñ potuit ingredi. Et fac
ta ē uitas in obliuione: & qui
recessit a malo. pdę patuit. Et
uidit dns. & malū apparuit in o
culis ei: quia ñ ē iudiciū. Et uidit
qd ñ ē uir: & aporiat ē. quia ñ
ē qui occurrat. Et saluabit sibi bra
chium suū: & iusticia ei ipsa con
firmabit eū. Indut ē iusticia ut
lorica: & galea salutis in capite ei.
Indut ē uestimentis ultionis. & opt
ē quasi pallio zeli. sicut ad uindic
tam. quasi ad retributionē indigna
tionis hostib; suis. & uicissitudinē
inimicis suis: insulis uicē reddet.
Et timebunt qui ab occidente no
men dnī. & qui ab ortu solis glām
ei glām ei. cum uenit quasi fluui
us uiolent quē spc dnī cogit: & ue
nerit syon redemptor. & eis qui re
deunt ab iniquitate in iacob dicit
dns. Hoc fedus meū cum eis dicit
dns. Spc mīs qui ē in te: & uba mea
quę posui in ore tuo ñ recedent de
ore tuo. & de ore seminis tui dixit
dns ām & usq; in sempiternum.
LX Surge. illuminare ihrlm quia ue
nit lum tuū: & gla dnī sup te orta
ē. Quia ecce tenebrę operient trām:
& caligo pplos. Sup te aut orietr do
mins: & gla ei in te uidebit. Et am
bulabunt gentes in lumine tuo: &
reges in splendore ortus tui. Leua
in circuitu oclos tuos & uide: omis
isti congregati sunt ueniunt t. Filii
tui delonge uenient: & filię tuę de
latere surgent. Tunc uidebis & afflues.
& mirabit & dilatabit cor tuū: qn
do conusa fuerit ad te multitudo
maris. fortitudo gentiū uenit tibi.
Inundatio camelorum operiet te: dro
medarii madian & efa. Omis de sa
ba uenient aurū & thus deferentes:
& laudē dno annunciantes. Omne
pecus cedar congregabit t. arietes
nabaioth ministrabt t. Offerent sup
placabili altari meo: & domū maies
tatis meę glificabo. Qui sunt isti
qui ut nubes uolant: & quasi colū
bę ad fenestras suā: Me etenim in
sulę expectabunt: & naues maris
in pncipio: ut adducam filios tuos
delonge. Argentū eorum & aurū eorum ē
eis nomini dnī di tui: & sancto isrl
quia glificauit te. Et edificabt filii
pegnorum muros tuos: & reges eorum mi
nistrabunt t. In indignatione enim
mea pcussi te: & in reconciliatione
mea misert sum tui. Et aperient por

te tuę iugit̄. die & nocte n̄ clau/
dentur: ut afferat ad te fortitudo
gentiū. & reges eaꝝ adducant̄. Gēs
enim & regnum qd̄ n̄ seruierit t̄
ꝑibit: & gentes in solitudine uasta/
Gta libani ad te ſbunt.
ueniet: & abies & buxus & pinus
simul. ad ornandū locū sanctifica/
tionis meę: & locū pedum meoꝝ glī/
ficabo. Et uenient ad te curui filii
eoꝝ qui humiliauunt te: & adora/
bunt uestigia pedum tuoꝝ om̄s q̄
detrahebant t̄. & uocabt̄ te ciuitatē
dn̄i syon sancti isrl̄: ꝑ eo qd̄ fuisti
derelicta & odio habita. & n̄ erat
qui ꝑ te transiret. Ponam te in sup/
biam sclōꝝ: gaudiū in ḡnationem
& ḡnationem. Et suges lac gentiū:
& mamilla regū lactaberis. Et scies
quia ego dn̄s saluans te: & redemp/
tor tuus fortis iacob. Pro ere afferā
aurū. & ꝑ ferro afferam argentū.
& ꝑ lignis es: & ꝑ lapidib; ferrū. Et
ponam uisitationē tuā pacē: & ꝑpo/
sitos tuos iusticiā. Non audiet ini/
quitas ultra in t̄ra tua: uastitas et c̄/
tritio in t̄minis tuis. Et occupabit
salus muros tuos: & portas tuas lau/
datio. Non erit t̄ amplius sol ad lu/
cendum ꝑ diem. nec splendor lu/
nę illuminabit te: sed erit t̄ dn̄s
in lucē sempit̄nam. & ds̄ tuus in glā
tuā. Non occidet ultra sol tuus. et
luna tua n̄ minuet̄: quia dn̄s erit
in lucē sempit̄nam. & complebunt̄
dies luct̄ tui. Ppl̄s aut̄ tuus om̄s iusti/
ti. in ꝑpetuum hereditabunt t̄ram:
germen plantationis meę opus ma/
nus meę ad glīficandū. Minim̄ erit
in mille: & paruulus in gentē for/
tissimā. Ego dn̄s: in tempr̄e ei͛ subi/
LXI Spc̄ dn̄i ſ to faciam istud.
sup me eo qd̄ unxit me dn̄s ad an/
nunciandū mansuetis misit me:
ut mederer contritos corde. & ꝑdica/
rem captiuis indulgentiā. & clau/
sis apertionē. ut ꝑdicarem agnū pla/
cabilem dn̄i. & diem ultionis deo
nr̄o: ut consolarer om̄s lugentes.
ut ponerem fortitudinē lugentib;
syon: ut darem eis coronā ꝑ cinere.
oleum gaudii ꝑ luctu: palliū lau/
dis ꝑ spū meroris. Et uocabunt̄ in
ea fortes iusticię: plantatio dn̄i ad
glīficandum. Et edificabt̄ deser/
ta a sclō: & ruinas antiquas erigent.
Et instaurabt̄ ciuitates desertas. &
dissipatas in ḡnatione & ḡnationē.
& stabunt alieni. & pascent pecora
ur̄a. & filii ꝑegrinoꝝ agricolę & uini/
tores ur̄i erunt. Uos aut̄ sacerdotes
dn̄i uocabimini: ministri dī nr̄i.
Dicetur uobis. Fortitudinē gentiū
comedetis: & in glā eoꝝ superbietis.
Pro confusione ur̄a duplici & rubo/
re: laudabunt partē eoꝝ. Propt̄
hoc in t̄ra sua duplicia possidebt̄:
leticia sempit̄na erit eis. Quia ego
dn̄s diligens iudiciū: & odio ha/
bens rapinā in holocausto. Et da/
bo opus eoꝝ in ūitate: & fedus ꝑpe/
tuū feriam eis. Et scietur in gentib;

semen eorum: et germen eorum in medio
populorum. Omnes qui uiderint eos cog-
noscent illos: quia isti sunt semen
cui benedixit dominus.
Gaudens gaudebo in domino: et ex-
ultabit anima mea in deo meo.
Quia induit me uestimento salu-
tis: et indumento iusticie circumde-
dit me. Quasi sponsum decoratum
corona: et quasi sponsam ornatam
monilibus suis. Sicut enim terra profert
germen suum: et sicut ortus semen suum ger-
minat: sic dominus deus germinabit ius-
ticiam et laudem coram uniuersis gen-
LXII tibus; Propter syon non tacebo: et propter ihe-
rusalem non quiescam: donec egredia-
tur ut splendor iustus eius: et saluator
eius ut lampas accendatur. Et uidebunt
gentes iustum tuum: et cuncti reges
inclitum tuum. Et uocabitur tibi nomen no-
uum: quod os domini nominauit. Et e-
ris corona glorie in manu domini: et dia-
dema regni in manu dei tui. Non
uocaberis ultra derelicta: et terra tua non
uocabitur amplius desolata. Sed uo-
caberis uoluntas mea in ea: et terra
tua inhabitabitur. Quia complacuit
domino in te: et terra tua inhabitabitur.
Habitabit enim iuuenis cum uirgi-
ne: et habitabunt in te filii tui.
Et gaudebit sponsus super sponsam:
et gaudebit super te deus tuus. Super
muros tuos ierusalem constitui custo-
des: tota die et tota die nocte in per-
petuum non tacebunt. Qui reminis-
cimini domini ne taceatis: et ne detis
silentium ei: donec stabiliat. et do-
nec ponat ierusalem laudem in terra. Iu-
rauit dominus in dextera sua: et in
brachio fortitudinis sue. Si dede-
ro triticum tuum ultra in cibum ini-
micis tuis: et si biberint filii alieni ui-
num tuum in quo laborasti. Quia
qui congregant illud comedent. et
laudabunt dominum: et qui compor-
tant illud bibent in atriis sanctis
meis. Transite transite per portas: pre-
parate uiam populo. Planum facite iter:
et eligite lapides: et eleuate signum
ad populos. Ecce dominus auditum fecit in
Dicite filie sy- extremis terre.
on. Ecce saluator tuus uenit: ecce
merces eius cum eo: et opus eius coram illo.
Et uocabunt eos populus sanctus: redemp-
ti a domino. Tu autem uocaberis quesita
LXIII ciuitas: et non derelicta. Quis est iste
qui uenit de edom. tinctis uestibus
de bosra. Iste formosus in stola sua:
gradiens in multitudine fortitu-
dinis sue. Ego qui loquor iusticiam:
et propugnator sum ad saluandum.
Quare ergo rubrum est indumentum tuum:
et uestimenta tua sicut calcantium
in torculari. Torcular calcaui so-
lus: et de gentibus non est uir mecum. Cal-
caui eos in furore meo: et conculca-
ui eos in ira mea. Et aspersus est san-
guis eorum super uestimenta mea: et omnia
indumenta mea inquinaui. Dies enim
ultionis in corde meo: annus re-
demptionis mee uenit. Circumspe-
xi. et non erat auxiliator: quesiui. et

n fuit qui adiuuaret. Et saluauit
m brachiu meu: & indignatio mea
ipsa auxiliata e m. Et conculcaui
ppłos in furore meo & inebriaui
eos in indignatione mea: & detra
xi in trām uirtute eor.

Miserationu dni recordabor: lau
dem dni sup omib; que reddidit
nob dns. & sup multitudine bonor
domui isrt: que largit e eis sedm
indulgentiā suā. & sedm multitu
dine misedar suar. Et dixit. Ve
rumtamē ppls meus ē filii n negantes:
& fact e eis saluator. In omi tribula
tione eor n e tribulatus: & angls faci
ei ei saluauit eos. In dilectione sua.
& in indulgentia sua ipse redemit
eos: & portauit eos. & leuauit eos
cunctis dieb; sclī. Ipsi aut ad iracū
diam puocauunt. & afflixert spm
sancti ei: & conuersus e eis in inimicu.
Et ipse debellauit eos: & recordat
e dieru sclī moysi ppli sui. Ubi e qui
eduxit eos de mari cu pastorib; gre
gis sui. Ubi e qui posuit in medio
ei spm sancti sui. Qui eduxit moy
sen ad dexterā brachio maiestatis
sue: qui scidit aquas ante eos. ut fa
ceret sibi nom sempiternum. qui e
duxit eos p abyssos quasi equu in des
erto. n impingente. quasi animal in
campo descendens. Sps dni ductor
ei fuit. Sic adduxisti ppłm tuu: ut
faceres tibi nom glē.

Attende de celo: & uide de habita
culo scō tuo. & glē tue. Ubi e zelus
tuus. & fortitudo tua. Multitudo
uiscerū tuor. & miserationu tuar.
sup me continuert se. Tu enim pat
nr. & abraham nesciuit nos. & isrt
ignorauit nos. Tu dne pat nr. re
demptor nr: a sclō nom tuu. Qre erra
re nos fecisti de uiis tuis. indurasti
cor nrm ne timemus te. Conuertere
ppt seruos tuos: tribus hereditatis tue.
Quasi nichilu possedert ppłm scm
tuu hostes nri. conculcauunt sanc
tificatione tuā. facti sumus quasi
in pncipio cu n dominareris nri. neq;
inuocaret nom tuu sup nos. Utinā

LXIIII

dirumpes celos & descenderes. a facie
tua montes defluerent. sicut exus
tio tabescerent. atq; arderent igni:
ut notum fieret nom tuu inimicis
tuis. a facie tua gentes turbarent.
Cum feceris mirabilia. n sustinebim.
Descendisti: & a facie tua montes
defluxerunt. A sclō n audierunt:
neq; aurib; pceperunt. Oculus n uidit
ds absq; te: que pparasti expectantib;
te. Occurristi letanti & facienti ius
ticiam: in uiis tuis recordabunt tui.

Ecce tu irat es & peccauim: in ipsis
fuimus semp. & saluabim. Et facti
sum ut immund omis nos: quasi pan
nus menstruate uniuse iusticie nre.
Et cecidim quasi foliu uniusi: ini
quitates nre quasi uent abstulert
nos. Non e qui inuocet nom tuu:
qui consurgat & teneat te. Abscon
disti faciē tuā a nob: & allisisti nos
in manu iniquitatis nre. Et nunc

domine pat̃ nr̃ es tu. nos u͛ lutũ.
& fictor nr̃. & opa manuũ tuaꝝ
om̃s nos. Ne irascaris dn̄e satis. &
ne ultra memineris iniquitatis
nr̃e. Ecce respice. ppl̄s tuus om̃s
nos. ciuitas sancta tua. Facta ē
deserta syon. deserta facta ē ihe
rusalem. desolata domus sancti
ficationis nr̃e. & gl̃e nr̃e. Ubi lau
dauerunt te patres nr̃i. facta ē in
excustione ignis. & om̃a desid͛abi
T.ii. lia nr̃a u͛sa sunt in ruinas. Num
quid sup his continebis te dn̄e.
tacebis. & affliges nos uehement͛.
Quesier͛t me qui ante n̄ interroga
bant. inuener͛t qui n̄ quesier͛t me.
LXV Dixi. Ecce ego ecce ego ad
gentē que n̄ inuocabat nom̄ meũ.
Expandi manus meas tota die
ad ppl̄m incredulũ. qui gradit͛ in
uia n̄ bona. post cogitationes suas.
Ppl̄s qui ad iracundiā puocat
me. ante faciē meā semp. Qui im
molant in ortis. & sac̃ficant sup
lateres. qui habitant in sepulchris.
& in delubris ydoloꝝ dormiunt.
qui comedunt carnē suillā. & ius
pfanum in uasis eoꝝ. Qui dicũt
recede a me. n̄ appropinques m̄ quia
inmundus es. Isti fumus erũt in
furore meo. ignis ardens tota die.
Ecce sc̃ptum ē corā me. Non tace
bo. sed reddam & retribuam in sinu
eoꝝ iniquitates uñas. & iniquitates
patrũ uroꝝ simul dicit dn̄s. quia
sac̃ficauerunt sup montes. & sup col
les exprobrauerunt m̄. & remetiar op͛
eoꝝ p̃mum in sinu eoꝝ.
Hec dicit dn̄s. Quom̄ si inueniа
tur granũ in botro. & dicat͛. ne dis
sipes illud. quia bn̄dictio ē. sic fa
ciam ppt͛ seruos meos. ut n̄ disp͛dā
totum. Et educam de iacob semen.
& de iuda possidentē montes meos.
Et hereditabunt eā electi mei. & ser
ui mei habitabũt ibi. Et erunt cam
pestria in caulas gregũ & uallis a
chor in cubile armentoꝝ. pp̄lo meo
qui requisier͛t me. Et uos qui de
reliquistis dn̄m. qui obliti estis mon
tem sanctũ meũ. qui ponitis fortu
ne mensā. & libatis sup eā. numabo
uos in gladio. & om̄s in cede corrue
tis. p eo qd̄ uocaui & n̄ respondis
tis. loquut͛ sum. & n̄ audistis. & fa
ciebatis malũ in oculis meis. & que
Propt͛ hoc n̄ nolui elegistis.
Hec dicit dn̄s ds̄. Ecce serui mei co
medent. & uos esurietis. ecce serui
mei bibent. & uos sitietis. Ecce ser
ui mei letabunt͛. & uos confunde
mini. Ecce serui mei laudabunt
p͛ exultatione cordis. & uos clama
bitis p͛ dolore cordis. & p͛ contritione
sp̄c ululabitis. Et dimittetis nom̄
urm̄ in iuramentũ electis meis.
Et interficiet te dn̄s ds̄. & seruos suos
uocabit nomine alio. in q̊ q̊ bene
dictus ē sup t͛ram. bn̄dicet͛ in dō
amen. Et qui iurat in t͛ra iurabit
in dō amen. quia obliuioni tradi
te sunt angustie p͛ores. & quia ab

conditę sunt ab oculis nr̄is. Ecce
enim ego creo celos nouos. & t̄ram
nouā. & non erunt in memoria
p̄ora. & n̄ ascendent sup̄ cor. sed
gaudebitis & exultabitis usq; in se-
pitinum in his quę ego creo.
Quia ecce ego creo ihr̄lm exulta-
tionē & p̄p̄lm ei gaudiū. Et exultabo
in ihr̄lm. & gaudebo in p̄p̄lō meo.
Et n̄ audietur in eo ultra uox fle-
tus. & uox clamoris. Non erit ibi
amplius infans dierū. & senex q̄n
impleat dies suos. qm̄ puer centū
annor moriet̄. & peccator centū
annor maledictus erit. Et edifi-
cabunt domos & habitabunt. et
plantabunt uineas. & comedent
fructū ear. Non edificabunt et
alius habitabit. n̄ plantabunt &
alius comedet. Sc̄dm dies enī lig-
ni erunt dies p̄p̄li mei. & opa ma-
nuum eor inueterabunt electi me-
i. Non laborabunt frustra neq; ger-
minabunt in conturbatione. quia
semen b̄n̄dictor dn̄i ē. & nepotes
eor cum eis. Eritq; antequā cla-
ment ego exaudiam. adhuc illis
loquentib; ego audiam. Lupus &
agnus pascentur simul. & leo & bos
comedent paleas. & serpenti pul-
uis panis ei. Non nocebunt neq;
occident in oī monte sc̄o meo di-
cit dn̄s. Hęc dicit dn̄s. Celum sedes mea. & t̄ra
scabellum pedum meor. Quę ē is-
ta domus quā edificabitis m̄. & q̄s
ē hic locus quietis meę. Omā hęc
manus mea fecit. & facta sunt uni-
ūsa ista dicit dn̄s. Ad quē aut̄ res-
piciam nisi ad paupculū & contritū sp̄ū. &
trementē sermones meos.
Qui immolat bouē. quasi qui
interficiat uirū. Qui mactat pecus.
quasi qui excerebret canē. Qui of-
fert oblationē. q̄si q̄ sāguinē suil-
lum offerat. Qui recordat̄ thuris. q̄si
qui b̄n̄dicat ydolo. Hęc omnia ele-
gerunt in uiis suis. & in abhomi-
nationib; suis anima eor delecta-
ta ē. Unde & ego eligam illusiones
eor. & quę timebant adducam eis.
quia uocaui & n̄ erat qui res-
ponderet. locutus sum & n̄ audiert̄.
feceruntq; malū i oculis meis. & quę
nolui elegerunt. Audite ūbum do-
mini qui tremitis ad ūbum ei̅. Di-
xerunt fratres uri. odientes uos &
abicientes uos. Propt̄ nom̄ meū gl̄i-
ficetur dn̄s. & uidebimus in leticia
ur̄a. ipsi aut̄ confundent̄.
LXVI
Uox p̄p̄li de ciuitate. uox de tem-
plo. uox dn̄i reddentis retributionē
inimicis suis. Antequā parturiret
pepit. antequā ueniret part̄ ei pe-
pit masclm. Quis audiuit unquā
tale. & quis uidit huic simile.
Numq̄d parturiet t̄ra in die una.
aut pariet̄ gens simul. quia par-
turiuit & pepit syon filios suos.
Numq̄d ego qui alios parere facio.
ipse n̄ pariam dicit dn̄s. Si ego
qui gen̄ationē ceteris tribuo sterilis

Lero. ait domiñ dš tuus.
Letamini cum ihrl̃m: & exulta
te in ea omš qui diligitis eã. Gau
dete cum ea gaudio uniũsi qui
lugetis sup eam: ut sugatis & re
pleamini ab ubere consolationis
eı̃. ut mulgeatis. & deliciis afflua
tis ab omĩmoda glã eı̃. Quia hec
dicit dñs. Ecce ego declinabo sup
eam quasi fluuiũ pacis: & quasi
torrentẽ inundantẽ glãm gentiũ.
quã sugetis. Ad ubera portabimi
ni: & sup genua blandient̃ uob.
Quoñ sicut mat̃ blandiat̃. ita e
go consolabor uos: & in ihrl̃m con
solabimini. Uidebitis & g — au
debit cor urñ: & ossa urã quasi her
ba germinabunt. Et cognoscetur
manus dñi in seruis eı̃: & indigna
Quia ecce ꝯbit̃ inimicis suis.
dominus in igne ueniet: & quasi tur
bo quadrige eı̃. reddere in indig
natione furorẽ suũ. & increpatio
nẽ suã in flama ignis. Quia in ig
ne dñs diiudicabit: in gladio suo ad
omnẽ carnẽ. Et multiplicabunt̃
interfecti a dño qui sanctificabant̃:
& mundos se putabant. i ortis
post ianuã intrinsecus. Qui come
debant carnẽ suillã. & abhomina
tionẽ & murẽ: simul consument̃.
Ego aut̃ opa ꝯ dicit dñs.
eoꝝ. & cogitationes eoꝝ uenio ut
congregem cum omib; gentib; &
linguis: & uenient & uidebt̃ glãm
meã. Et ponam in eis signũ: & mit
tã ex eis qui saluati fuerint ad gen
tes in mari. in affrica. in lydia. te
nentes sagittã in ytaliam. & in gre
ciam. & ad insulas longe: ad eos
qui ñ audierunt de me. & ñ uide
runt glãm meã. Et annunciabt̃
glãm meã gentib;: & adducent omis
fratres uros de cunctis gentib; do
num dño in equis. & in quadrigis.
& in lecticis. & in mulis. & in car
rucis. ad montẽ sanctũ meũ ihrl̃m
dicit dñs: quoñ si inferant filii
isrł munus in uase mundo in do
mum dñi. Et assumam ex eis in
sacdotes & in leuitas dicit dñs: qa
sicut celi noui & t̃ra noua que ego
facio stare coram me dicit dñs. sic
stabit semẽ urm̃. & nom urm̃. & erit mẽsis
ex mẽse. & sabbatũ ex sabbato. Ueni
et omis caro ut adoret corã facie
mea: dicit dñs. Et egredient̃ & ui
debunt cadau̾a uiroꝝ qui p̃uari
cati sunt in me: uermis eoꝝ ñ mo
rietur: & ignis eoꝝ ñ extinguet̃:
& erunt usq; ad satietatẽ uisionis
omni carni. Tu aut̃ dñe miserere.

EXPLICIT YSAIAS P
PHETA INCIPIT PRO
LOGUS SANCTI IHE
RONIMI PRBI IN LI
BRO IHEREMIE PPHE

IHEREMIAS PROPHETA

CUI HIC PROLOGUS

scribitur: sermone quidem a
pud hebreos ysaie et osee et
quibusdam aliis prophetis videtur
esse rusticior: sed sensibus par
est: quippe qui eodem spiritu propheta
verit. Porro simplicitas eloquii
de loco ei in quo natus est
accidit. Fuit enim anathoti
tes. qui est usque hodie viculus
tribus ab iherosolimis distans
milibus: sacerdos ex sacerdotibus: et
in matris utero sanctificatus: vir
ginitate sua euangelicum virum
christi ecclesie dedicans. Hic vati
cinari exorsus est puer: et captivi
tatem urbis atque iudee non solum spiritu:
sed et oculis carnis intuitus est. Iam
decem tribus israel assyrii in medos trans
tulerant: iam terras eorum colonie gen
tium possidebant. Unde in iuda
tantum et in beniamin prophetavit: et
civitatis sue ruinas quadruplici
planxit alfabeto: quod nos mensure
metri versibusque reddidimus. Prete
rea ordinem visionum qui apud gre
cos et latinos omnino confusus est. ad
pristinam fidem correximus: librum autem
baruch notarii eius. qui apud hebre
os nec legitur nec habetur preterimisi
mus: pro his omnibus maledicta ab e
mulis prestolantes. quibus me necesse
est per singula opuscula respondere: et
hoc patior quia vos cogitis. Cete
rum ad compendium mali rectius
fuerat. modum furori eorum silentio
meo ponere: quam cotidie novi a
liquid scriptitantem invidorum insa
niam provocare. ~~Tu autem domine miserere.~~

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT IHEREMIAS PROPHETA

VERBA IHE
REMIE
FILII HEL
CHIE DE
SACERDOTIBUS QUI
fuerunt in anatoth in terra benia
min: quod factum est verbum domini ad e
um in diebus iosie filii amon regis
iuda. in tertio decimo anno regni
eius. Et factum est in diebus ioachim
filii iosie regis iuda. usque ad con
summationem undecimi anni sedechie
filii iosie regis iuda: usque ad trans
migrationem ierusalem. in mense quinto.
Et factum est verbum domini ad me
dicens. Priusquam te formarem in
utero novi te: et antequam exires
de vulva sanctificavi te: et prophe
tam in gentibus dedi te. Et dixi.
Ah. ah. ah. domine deus: ecce nescio lo
qui: quia puer ego sum. Et dixit
dominus ad me. Noli dicere quia puer

sum: quoniā ad omnia que mittā
te ibis. & quecumq; uniūsa manda
uero t loqueris. Ne timeas a facie
eorum: quia ego tecum sum ut eru
am te. dicit dns. Et misit dns
manū suā: & tetigit os meū. Et di
xit dns ad me. Ecce dedi ūba me
a in ore tuo: ecce constitui te ho
die sup gentes. & sup regna. ut
euellas. & destruas. & disperdas. et
dissipes. & edifices. & plantes. Et
factum ē ūbum dnī ad me dicens.
Quid tu uides iheremia? Et di
xi. Uirgam uigilante ego uideo.
Et dixit dns ad me. Bene uidis
ti: quia uigilabo ego sup ūbo me
o. ut faciam illud. Et factum ē
ūbum dnī scdo ad me dicens. Qd
tu uides? Et dixi. Ollam succen
sam ego uideo: & faciē ei a facie
aquilonis. Et dixit dns ad me.
Ab aquilone pandetur malū sup
omis habitatores tre: quia ecce con
uocabo omis cognationes regnorum
aquilonis dicit dns. & uenient &
ponent unusquisq; soliū suū in int
tu portarum ihrlm: & sup omis mu
ros ei in circuitu. & sup uniūsas
urbes iuda. & loquar iudicia me
a cum eis. sup omi malicia eorum
qui dereliquert me: & libauerunt
diis alienis. & adorauerunt op ma
nuum suarum. Tu g accinge lūbos
tuos: & surge. & loquere ad eos
omia que ego pcipio t. Ne formi
des a facie eorum: nec enim timere

te faciam uultū eorum. Ego quippe
dedi te hodie in ciuitatē munitā.
& in columpnā ferreā. & in murū
ereum sup omnē trām: regib; iu
da. pncipib; ei. & sacdotib; & omi
pplo tre. Et bellabunt adūsum te
& n pualebunt: quia ego tecum
II sum ait dns. ut liberem te. Et fac
tum ē ūbum dnī ad me dicens.
Uade. & clama in aurib; ihrlm
dicens. Hec dicit dns. Recordatus
sum tui miserans adolescentiā tuā.
& caritatē desponsationis tue: qn
do secuta es me in deserto. in trā
que n seminatur. Sanctus isrl dno:
pmitie frugum ei. Omis qui deuo
rant eum delinquunt. mala ue
nient sup eos dicit dns. Audite
ūbum dnī domus iacob: & omis cog
nationes domus isrl. Hec dicit do
mins. Quid inuenerunt patres uri
in me iniquitatis? quia elongaue
runt a me. & ambulauerunt post ua
nitatē. & uani facti sunt. & n dixe
runt ubi ē dns. qui ascendere nos
fecit de trā egypti. qui transduxit
nos p desertum. p trām inhabitabi
lem & inuiā. p trām sitis. & imagi
nem mortis. p trām in qua n am
bulauit uir: neq; habitauit homo.
Et induxi uos in trām carmeli: ut
comederetis fructum ei. & optima
illius. Et ingressi contaminastis ter
ram meā: & hereditatē meā posuis
tis in abhominationē. Sacdotes n
dixerunt ubi ē dns: & tenentes le

gem nescierunt me. Et pastores
p̄uaricati sunt in me. & ꝓphe ꝓphe
tauūt in baal. & ydola sec̄uti
sunt. Propt̄ea adhuc iudicio con
tendam uobcum ait dn̄s. & cum
filiis u̇ris disceptabo. Transite ad
insulas cethim. & uidete. & in ce
dar mittite. & consid̄ate uehement̄.
& uidete si factum ē huiuscemodi.
si mutauit gens deos suos. & cer
te ipsi n̄ sunt dii. Popl̄s u̇ m̄s mu
tauit gl̄am suā in ydolum. Obstu
pescite celi sup hoc. & porte ei deso
lamini uehement̄. dicit dn̄s. Duo
enim mala fecit ppl̄s m̄s. Me dere
liquerunt fontē aque uiue. & fo
derunt sibi cisternā cisternas dissipatas q̄
continere n̄ ualent aquas. Nunquid
seruus ē isr̄l aut u̇naculus. Qua
re ḡ factus ē in p̄dam. Sup eū ru
gierunt leones. & dederunt uocē
suā. Posuerunt t̄ram ei in solitu
dinem. ciuitates ei exuste sunt. &
n̄ ē qui inhabitet in eis. Filii quoq;
menpheos & taphnes constuprauē
runt te usq; ad u̇ticem. Nunquid n̄
istud factum ē t̄. quia dereliquis
ti dn̄m d̄m tuū. eo tempe quo du
cebat te p uiā. Et nunc quid t̄
uis in uia egypti. ut bibas aquā
turbidā. Et quid t̄ cum uia as
syrioꝝ. ut bibas aquā fluminis.
Arguet te malicia tua. & auersio tua
increpabit te. Scito. & uide. quia
malū & amarū ē reliquisse te do
minū d̄m tuū. & n̄ eē timorē ei apd

te. dicit dn̄s d̄s exercituū. A sc̄lo
confregisti iugū meū. rupisti uin
cula mea. & dixisti. Non seruiā.
In oī enim colle sublimi. & sub omi
ligno frondoso. tu p̄st̄nebaris me
retrix. Ego aut̄ plantaui te uineā
electam. omē semē uerū. Quom̄ ḡ
conu̇sa es in prauū uinea aliena.
Si lau̇is te nitro. & multiplicau̇is t̄
herbam borith. maculata es in iniq
tate tua coram me. dicit dn̄s d̄s.
Quom̄ dicis. n̄ sum polluta. post
baalim n̄ ambulaui. Uide uias tu
as in conualli. scito quid feceris.
Cursor leuis explicans uias tuas.
onager assuet̄ in solitudine. in de
siderio anime sue attraxit uentū
amoris sui. nullus auertet eā. Omis
qui querunt eā n̄ deficient. in mens
truis ei inuenient eā. Prohibe pedē
tuū a nuditate. & gutt̄ tuū a siti. Et
dixisti. Desperaui. nequaquā faciam.
Adamaui quippe alienos. & post
eos ambulabo. Quom̄ confundit̄
fur. quando dep̄hendit̄. sic confu
si sunt domus isr̄l. ipsi & reges eoꝝ.
p̄ncipes & sac̄dotes. & ꝓphe eoꝝ. dicen
tes ligno. pat̄ m̄s es tu. & lapidi. tu
me genuisti. Uerterunt ad me t̄gum
& n̄ faciē. & in tempe afflictionis
sue dicent. Surge. & libera nos. Ubi
sunt dii tui quos fecisti t̄. Surgant
& liberent te. in tempe afflictionis
tue. Secdm numerū quippe ciuita
tum tuaꝝ. erant dii tui iuda. Quid
uultis mecū in iudicio contendere.

Omnes dereliquistis me: dicit dominus:
Frustra percussi filios vestros: discipli-
nam non receperunt. Devoravit gla-
dius vester prophetas vestros: quasi leo vasta-
tur generatio vestra. Ier. i.
Videte verbum domini. Numquid solitu-
do factus sum israheli: aut terra serotina:
Quare ergo dixit populus meus recessimus:
non veniemus ultra ad te. Numquid
obliviscetur virgo ornamenti sui: aut
sponsa fasciae pectoralis suae: Populus
vero meus: oblitus est mei diebus innumeris.
Quid niteris bonam ostendere viam
tuam. ad quaerendam dilectionem. Quae
insuper et in malicias tuas docuisti
vias tuas: et in alis tuis inventus
est sanguis animarum pauperum. et inno-
centium. Non in fossis inveni eos:
sed in omnibus quae supra memoravi.
Et dixisti. Absque peccato. et inno-
cens ego sum: et propterea avertatur fu-
ror tuus a me. Ecce ego in iudicio
contendam tecum: eo quod dixeris non
peccavi. Quam vilis es facta nimis
iterans vias tuas. Et ab egypto con-
funderis. sicut confusa es ab assur;
nam et ab ista egredieris: et manus
tuae erunt super caput tuum: quoniam ob-
trivit dominus confidentiam tuam: et ni-
III chil habebis prosperum. Vulgo dicitur.
Si dimiserit vir uxorem suam. et re-
cedens ab eo duxerit virum alterum:
numquid revertetur ad eam ultra:
Numquid non polluta et contamina-
ta erit mulier illa. Tu autem forni-
cata es cum amatoribus multis: ta-
men revertere ad me dicit dominus. et ego
suscipiam te. Leva oculos tuos in di-
rectum: et vide ubi ubi non prostrata
sis. In viis sedebas expectans eos qua-
si latro in solitudine: et polluisti ter-
ram in fornicationibus tuis. et in ma-
liciis tuis. Quam ob rem prohibitae sunt
stillae pluviarum: et serotinus ymber
non fuit. Frons mulieris meretricis fac-
ta est tibi: noluisti erubescere. Ergo sal-
tem amodo voca me pater meus: dux vir-
ginitatis meae tu es. Numquid irasceris
in perpetuum: aut perseverabis in finem:
Ecce loquuta es. et fecisti mala. et
potuisti. Et dixit dominus ad me: in
diebus iosiae regis. Numquid vidisti quae
fecerit adversatrix israhel: Abiit sibi-
met super omnem montem excelsum. et
sub omni ligno frondoso: et fornica-
ta est ibi. Et dixi. cum fecisset haec
omnia. ad me convertere: et non est reversa.
Et vidit praevaricatrix soror iuda. quia
pro eo quod mechata esset adversatrix israhel.
dimisissem eam. et dedissem ei libellum
repudii: et non timuit praevaricatrix iu-
da soror eius: sed abiit. et fornicata est
etiam ipsa. et facilitate fornicatio-
nis suae contaminavit terram: et mecha-
ta est cum lapide et ligno. Et in omnibus
his non est reversa ad me praevaricatrix soror
eius iuda in toto corde suo: sed in men-
dacio ait dominus deus. Et dixit dominus ad
me. Iustificavit animam suam adver-
satrix israhel: comparatione praevarica-
tricis iuda. Vade et clama sermo- III
nes istos contra aquilonem: et dices.

Reuertere aduersatrix israhel ait dominus.
et non auertam faciem meam a uobis. quia
sanctus ego sum dicit dominus. et non irascar in perpetuum. Tamen scito iniquitatem tuam. quia in dominum deum tuum preuaricata es. et dispersisti uias tuas alienis sub omni ligno frondoso. et uocem meam non audisti ait dominus. Conuertimini filii reuertentes dicit dominus. quia
ego uir uester. Et assumam uos. unum
de ciuitate. et duos de cognatione.
et introducam uos in syon. et dabo
uobis pastores iuxta cor meum. et pascent uos scientia et doctrina. Cumque
multiplicati fueritis. et creueritis in
terra. in diebus illis ait dominus. non dicent
ultra archa testamenti domini. neque ascendet ultra super cor. neque recordabuntur illius. nec uisitabitur. nec fiet
ultra. In tempore illo uocabunt ierusalem solium domini. et congregabuntur ad eam omnes gentes in nomine
domini in ierusalem. et non ambulabunt
post prauitatem cordis sui pessimi.
In diebus illis ibit domus iuda ad domum israhel. et uenient simul de terra aquilonis. ad terram quam dedi
patribus uestris. Ego autem dixi. Quomodo
ponam te in filiis. et tribuam tibi terram
desiderabilem. hereditatem preclaram.
exercituum gentium. Et dixi. Patrem uocabis me. et post me ingredi non cessabis. Sed quomodo si contempnat
mulier amatorem suum. sic contempsit me domus israhel dicit dominus. Uox
in uiis audita est. ploratus et ululatus
filiorum israhel. quia iniquam fecerunt uiam suam. obliti sunt domini dei sui.
Conuertimini filii reuertentes. et sanabo auersiones uestras. Ecce enim
nos uenimus ad te. tu enim es dominus deus
noster. Uere mendaces erant colles. multitudo montium. Uere in domino deo
nostro salus israhel. Confusio comedit
laborem patrum nostrorum ab adolescentia
nostra. greges eorum et armenta eorum. filios
et filias eorum. Dormiemus in confusione nostra. et operiet nos ignominia
nostra. quia domino deo nostro peccauimus. nos
et patres nostri ab adolescentia nostra usque
ad diem hanc. et non audiuimus uocem
domini dei nostri. Si conuerteris israhel ait dominus. IIII
ad me conuertere. Si abstuleris offendicula tua a facie mea. non commoueberis. et iurabis uiuit dominus in ueritate et in iudicio et in iusticia.
et benedicent eum gentes. ipsumque
laudabunt. Hec enim dicit dominus uiro iuda. et habitatori ierusalem. Nouate uobis nouale. et nolite serere super
spinas. Circumcidimini domino. et auferte preputia cordium uestrorum uiri
iuda. et habitatores ierusalem. ne forte
egrediatur ut ignis indignatio
mea. et succendatur. et non sit qui extinguat. propter maliciam cogitationum
uestrarum. Annunciate in iuda. et in ierusalem auditum facite. Loquimini. II
et canite tuba in terra. clamate fortiter.
et dicite. Congregamini. et ingrediamur ciuitates munitas. Leuate
signum in syon. confortamini no-

lite state. quia malū ego adduco
ab aquilone. & contritionē magnā.
Ascendit leo de cubili suo. & pdo
gentiū se leuauit. Egressus ē de
loco suo. ut ponat trā tuā in
desolationē. Ciuitates tuę uastabunt.
remanentes absq; habitatore. Sup
hoc accingite uos ciliciis. plangite
& ululate. quia nō ē auersa ira furo
ris dni a nob. Et erit in die illa
dicit dns. pibit cor regis. & cor prin
cipum. & obstupescent sacerdotes. &
pphę contabescent. Et dixi. Heu.
heu. heu. dne ds. Ergo ne decepis
ti pplm istum. & ihrlm dicens. pax
erit uob. Et ecce puenit gladius
usq; ad animā. In tempe illo dice
tur pplo huic. & ihrlm. Uentus
urens in uiis quę sunt in deserto.
uię filię ppli mei nō ad uentilandū
& ad purgandū. sps plenus ex his
ueniet m. Et nunc ego. sed loquar
iudicia mea cū eis. Ecce quasi nu
bes ascendet. & quasi tempestas cur
rus ei. ueliociores aquilis equi illi.
iiii Ue nob. quia uastati sum. Laua
a malicia cor tuū ihrlm. ut salua
fias. Usq; morabunt in te cogitatio
nes noxię. Uox enim annuncian
tis a dan. & notū facientis ydolū
de monte effraim. Concitate gentes.
Ecce auditū ē in ihrlm. custodes
uenire de tra longinqua. & dare
sup ciuitates iudę uocē suā. Quasi
custodes agrorum facti st sup eā in gyro. qa
me ad iracundiā puocauit. ait dns.
Uię tuę & cogitationes tuę fecerunt
hec tibi. ista malicia tua quia amara.
quia tetigit cor tuū. Uentrē meū
uentrē meū doleo. sensus cordis mei
conturbati sunt in me. Non tace
bo. qm uocē bucinę audiuit ani
ma mea. clamorē plii. Contritio
sup contritionē uocata ē. & uastata
ē omis tra. Repente uastata sunt
tabnacla mea. subito pelles meę.
Usq;quo uidebo fugientē. audiam
uocē bucinę. Quia stultus pplus meus
me nō cognouit. filii insipientes st &
uecordes. Sapientes sunt ut faciant
mala. bene aut facere nescierunt.
Aspexi trām. & ecce uacua erat &
nichil. & celos. & nō erat lux in eis.
Uidi montes. & ecce mouebant. &
omis colles conturbati sunt. Intuit
sum. & nō erat homo. & omē uola
tile celi recessit. Aspexi. & ecce car
melus desertus. & omis urbes eius de
structę sunt a facie dni. & a facie
ire furoris ei. Hec enim dicit dns.
Deserta erit omis tra. sed tamē con
summationē nō faciam. Lugebit tra.
& merebunt celi desup. eo qd locut
sum. Cogitaui. & nō penituit me.
nec auersus sum ab eo. A uoce equitis
& mittentis sagittā. fugit omis ciui
tas. Ingressi sunt ardua. & ascenderunt
rupes. Uniuersę urbes derelictę sunt.
& nō habitat in eis homo. Tu aut
uastata quid facies. Cum uestieris
te coccino. cū ornata fueris monili
auro. & pinxeris stibio oculos tuos.

frustra componeris. Contempserunt
te amatores tui: animam tuam querent.
Vocem enim quasi parturientis au
divi: angustias aut puerpere. Vox
filie syon intermorientis: expan
dentisque manus suas. Ve mihi: quia
defecit anima mea propter interfectos.
V Circuite vias ierusalem: et aspicite. et
considerate. et querite in plateis eius:
an inveniatis virum facientem iudi
cium. et querentem fidem: et propitius ero
ei. Quod si etiam vivit dominus dixerint:
et hoc falso iurabunt. Domine oculi
tui respiciunt fidem. Percussisti eos
et non doluerunt: attrivisti eos. et re
nuerunt accipere disciplinam. Indu
raverunt facies suas super petram: et
noluerunt reverti. Ego autem dixi.
Forsitan pauperes sunt et stulti: ig
norantes viam domini: iudicium dei sui.
ii Ibo ergo ad optimates: et loquar eis.
Ipsi enim cognoverunt viam domini: iu
dicium dei sui. Et ecce magis hi simul
confregerunt iugum: ruperunt vin
cula. Iccirco percussit eos leo de sil
va: lupus ad vesperam vastavit eos.
Pardus vigilans super civitates eorum.
Omnis qui egressus fuerit ex eis ca
pietur: quia multiplicate sunt pre
varicationes eorum: confortate sunt
aversiones eorum. Super quo propitius
tibi esse potero. Filii tui dereliquerunt
me: et iurant in his qui non sunt dii.
Saturavi eos et mechati sunt: et in
domo meretricis luxuriabantur.
Equi amatores in feminas. et e
missarii facti sunt: unusquisque ad
uxorem proximi sui hynniebat. Num
quid super his non visitabo dicit dominus:
et in gente tali non ulciscetur anima
mea. Ascendite muros eius et dissipa
te: consumationem nolite autem facere.
Auferte propagines eius: quia non sunt
domini. Prevaricatione enim prevari
cata est in me domus israel. et domus
iuda: ait dominus. Negaverunt dominum: et
dixerunt. Non est ipse. neque veniet
super nos malum: gladium et famem non vi
debimus. Prophete fuerunt in ven iii
tum locuti: et responsum non fuit
in eis. Hec ergo evenient illis. Hec dicit
dominus deus exercituum. Quia locuti
estis verbum istud: ecce ego do verba
mea in ore tuo ignem. et populum istum
ligna: et vorabit eos. Ecce ego ad
duco super vos gentem de longinquo
domus israel ait dominus: gentem robustam:
gentem antiquam: gentem cuius igno
rabis linguam: nec intelliges quid lo
quatur. Pharetra eius quasi sepul
chrum patens: universi fortes. Et co
medet segetes tuas. et panem tuum: de
vorabit filios tuos et filias tuas: co
medet gregem tuum. et armenta tua:
comedet vineam tuam. et ficum tuam:
et conteret urbes munitas tuas. in quibus
tu habes fiduciam gladio. Verumtamen
in diebus illis ait dominus: non faciam vos in con
summationem. Quod si dixeritis. quare
fecit dominus deus noster nobis hec omnia: dices
ad eos. Sicut dereliquistis me. et
servistis deo alieno in terra vestra: sic

ſeruietis diis alienis in terra non ueſtra.
Lc·i· Annunciate hoc domui iacob: et
auditum facite in iuda dicentes.
Audi populus ſtulte qui non habes cor:
qui habentes oculos non uidetis. et
aures. et non auditis. Me ergo non time-
bitis ait dominus. et a facie mea non dole-
bitis: qui poſui arenam terminum ma-
ri. preceptum ſempiternum quod non preter-
ibit. Et commouebuntur et non poterunt.
et intumeſcent fluctus eius: et non trans-
ibunt illud. Populo autem huic factum
·iii· eſt cor incredulum: et exaſperans.
Receſſerunt et abierunt: et non di-
xerunt in corde ſuo. Metuamus
dominum deum noſtrum: qui dat nobis plu-
uiam temporaneam. et ſerotinam in
tempore ſuo: plenitudinem annue
meſſis cuſtodientem nobis. Iniquita-
tes ueſtre declinauerunt hec: et pecca-
ta noſtra prohibuerunt bonum a nobis: quia
inuenti ſunt in populo meo impii:
inſidiantes quaſi aucupes: laque-
os ponentes et pedicas ad capien-
dos uiros. Sicut decipula plena
auibus: ſic domus eorum plene dolo.
Ideo magnificati ſunt et ditati:
incraſſati ſunt et impinguati: et
preterierunt ſermones meos peſſi-
me. Cauſam uidue non iudicaue-
runt: et cauſam pupilli non dire-
xerunt: et iudicium pauperum non
iudicauerunt. Numquid ſuper his non ui-
ſitabo dicit dominus: aut ſuper gentem
huiuſcemodi non ulciſcetur anima
·ii· mea? Stupor et mirabilia facta

ſunt in terra. Prophete prophetabant
mendacium: et ſacerdotes applaudebant
manibus ſuis: et populus meus dilexit ta-
lia. Quid igitur fiet in nouiſſimo eius?
VI Confortamini filii beniamin in
medio iheruſalem. et in thecua clangi-
te bucina: et ſuper bethacarem ele-
uate uexillum: quia malum uiſum eſt
ab aquilone. et contritio magna.
Speciose et delicate aſſimilaui fi-
liam ſyon. Ad eam uenient paſto-
res et greges eorum: fixerunt in ea
tentoria in circuitu: paſcet unuſ-
quiſque eos qui ſub manu ſua ſunt.
Sanctificate ſuper eam bellum: con-
ſurgite et aſcendamus in meridie. Ue
nobis. quia declinauit dies: quia
longiores facte ſunt umbre ueſpe-
Surgite. et aſcendamus in nocte: et
diſſipemus domos eius: quia hec dicit
dominus exercituum. Cedite lignum eius: et
fundate circa iheruſalem aggerem. Hec
eſt ciuitas uiſitationis: omnis calum-
nia in medio eius. Sicut frigidam fa-
cit ciſterna aquam ſuam: ſic frigidam
fecit maliciam ſuam. Iniquitas et ua-
ſtitas audietur in ea coram me ſemper:
infirmitas et plaga. Erudire iheru- ·iii·
ſalem: ne forte recedat anima mea
a te. ne forte ponam te deſertam ter-
ram inhabitabilem. Hec dicit dominus
exercituum. Uſque ad racemum colligent
quaſi in uinea reliquias iſrael. Con-
uerte manum tuam: quaſi uindemiator
ad cartallum. Cui loquar? et quem
conteſtabor ut audiat? Ecce in-

circumcise aures eorum: et audire non
possunt. Ecce verbum domini factum est
eis in obprobrium: et non suscipient il
lud. Idcirco furore domini plenus sum.
Laboravi sustinens: effundens super
parvulum foris. et super consilium iu
venum simul. Vir enim cum mulie
re capietur: et senex cum pleno dierum.
Et transibunt domus eorum ad al
teros: agri et uxores pariter: quia ex
tendam manum meam super habitantes
terram. dicit dominus. A minore quippe
usque ad maiorem omnes avaricie stu
dent: et a propheta usque ad sacerdotem cunc
ti faciunt dolum. Et curabant contritio
nem filie populi mei cum ignominia dicen
tes pax pax: et non erat pax. Confu
si sunt. quia abhominationem fece
runt: quin pocius confusione non
sunt confusi: et erubescere nescie
runt. Quam ob rem cadent inter ru
entes: in tempore visitationis sue
corruent dicit dominus. Hec dicit do
minus. State super vias et videte: et
interrogate de semitis antiquis que
sit via bona. et ambulate in ea: et
invenietis refrigerium animabus vestris.
Et dixerunt. Non ambulabimus.
Et constitui super vos speculatores.
Audite vocem tube. Et dixerunt.
Non audiemus. Ideo audite gentes:
et cognosce congregatio quanta ego
faciam eis. Audi terra. Ecce ego ad
ducam mala super populum istum. fruc
tum cogitationum eius: quia verba mea
non audierunt: et legem meam proiecerunt.

Ut quid michi thus de saba affer
tis: et calamum suave olentem de terra
longinqua. Holocaustomata vestra
non sunt accepta: et victime vestre non pla
cuerunt michi. Propterea hec dicit dominus.
Ecce ego dabo in populum istum ruinas:
et ruent in eis patres et filii simul:
vicinus et proximus. et peribunt. Hec
dicit dominus. Ecce populus venit de terra
aquilonis: et gens magna consur
get a finibus terre. Sagittam et scutum
arripiet: crudelis est et non miserebitur:
vox eius quasi mare sonabit: et super
equos ascendent preparati quasi vir
ad prelium. adversum te filia syon.
Audivimus famam eius: dissolute sunt
manus nostre. Tribulatio apprehendit
nos: dolores ut parturientem. Nolite
exire ad agros: et in via ne ambule
tis: quoniam gladius inimici. pavor in
circuitu. Filia populi mei accingere
cilicio: et conspergere cinere. Luctum
unigeniti fac tibi: planctum amarum:
quia repente veniet vastator super
vos. Probatorem dedi te in populo meo
robustum: et scies et probabis viam eorum.
Omnes isti principes declinantium. am
bulantes fraudulenter: es et ferrum
universi corrupti sunt. Defecit suf
flatorium: in igne consumptum est
plumbum. Frustra conflavit confla
tor: malicie enim eorum non sunt con
sumpte. Argentum reprobum vocate
eos: quia dominus proiecit illos.
Verbum quod factum est ad Ihere VII
miam a domino dicens. Sta in porta

domus dñi. & pdica ibi ũbum istud.
& dic. Audite ũbum dñi omñs iu
da. qui ingredimini p portas has.
ut adoretis dñm. Hec dicit dñs ex
ercituũ. ds isrt. Bonas facite uias
uras & studia ura. & habitabo uob
cum in loco isto. Nolite confidere
in ũbis mendaciũ dicentes. Templũ
dñi. templũ dñi. templũ dñi ẽ. Qm
si bñdixeritis uias uras. & studia
ura. si feceritis iudiciũ int uirũ &
pximũ ei. aduene & pupillo & ui
due ñ feceritis calumpniã. nec san
guinẽ innocentẽ effuderitis in lo
co hoc. & post dōs alienos ñ ambu
lauitis. in malũ uobmet ipsis. ha
bitabo uobcum in loco isto. in tra
quã dedi patrib; uris. a sclo & usq;
.iii. in sclm. Ecce uos confiditis uob in
sermonib; mdaciĩ qui ñ pderunt
uob. furari. occidere. adultare.
iurare mendacit. libare baalim.
& ire post dōs alienos quos ignora
tis. Et uenistis. & stetistis corã me
in domo hac in qua inuocatũ ẽ no
men meũ. & dixistis. Liberati sumus eo
qd fecerim omš abhominationes istas.
Ergo spelunca latronum facta ẽ do
mus ista in qua inuocatũ ẽ nom
meũ in oculis uris. Ego ego sum.
ego uidi dicit dñs. Ite ad locũ me
um in sylo. ubi habitauit nomen
meũ a pncipio. & uidete que fece
rim ei ppt maliciã ppli mei isrt. Et
nunc quia fecistis omia opa hec di
cit dñs. & loquut sum ad uos ma
ne csurgens & loquens & ñ audistis. & uo
caui uos & ñ respondistis. faciam
domui huic in qua inuocatũ ẽ no
men meũ. & in qua uos habetis fi
duciam. & loco quẽ dedi uob & pa
trib; uris sicut feci sylo. & piciam
uos a facie mea sicut pieci omš fra
tres uros. uniũsum sem̃ effraim. Tu
g° noli orare p pplo hoc. nec assumas
assumas p eis laudẽ & orationẽ. & ñ
obsistas michi. quia ñ exaudiam te.
Nonne uides quid isti faciunt in
ciuitatib; iuda. & in plateis ihe
rusalem. Filii colligunt ligna.
& patres succendunt ignẽ. et
mulieres conspgunt adipem ut
faciant placentas regine celi. &
libent dys alienis. & me ad ira
cundiam puocent. Numqd me
ad iracundiam puocant dicit
dñs. Nonne semet ipsos in confu
sionẽ uultus sui. Ido hec dic dñs.
Ecce furor mš & indignatio mea
conflatur sup locum istum. sup
uiros & sup iumta. & sup lignum
regionis. & sup fruges tre. & succen
detur. & ñ extinguet. Hec dicit do
minus exercituũ. ds isrt. Holocaus
tomata ura addite uictimis uris.
& comedite carnes. quia ñ sum
loquut patrib; uris cum. & ñ pcepi
eis in die qua eduxi eos de tra e
gypti. de ũbo holocaustomatũ &
uictimar. sed hoc ũbum pcepi eis
dicens. Audite uocẽ meã. & ero uob
ds. & uos eritis m ppls. & ambula

te in omni uia quā mandaui uob.
ut bene sit uob. Et n̄ audierī nec
inclinauerūt aurē suā. sed abierunt
in uoluptatib; suis. & prauitate cor
dis sui mali. factiq; sunt retrorsum.
& n̄ in ante. a die qua egressi sunt
patres eorū de tra egypti. usq; ad
diem hanc. Et misi ad eos omēs ser
uos meos pphās. p diē consurgens di
luculo & mittens. & n̄ audierī me.
nec inclinauerunt aurē suā. sed in
durauerunt ceruicē. & peius opati
sunt quā patres eorū. Et loqueris
ad eos omīa ūba hec. & n̄ audient
te. & uocabis eos. & n̄ respondebūt t.
Et dices ad eos. Hec ē gens que n̄
audiuit uocē dn̄i dī sui. nec rece
pit disciplinā. Periit fides. & abla
·II· ta ē de ore eorū. Tonde capillū tuū
& pice. & sume in directū planc
tum. quia picit dn̄s. & reliquit ge
nerationē furoris sui. quia fecerī
filii iuda malū in oculis meis di
cit dn̄s. Posuerunt offendicula
sua in domo in qua inuocatū est
nomī meū. ut pollierent eā. Et e
dificauerunt excelsa tophet que ē
in ualle filii ennon. ut incenderēt
filios suos. & filias suas igni. que n̄
pcepi. nec cogitaui in corde meo.
Idō ecce dies ueniunt ~~dies ueniunt~~
dicit dn̄s. & n̄ dicēt amplius to
phet. & uallis filii ennon. sed uallis
interfectionis. & sepelient in tophet.
eo qd n̄ sit locus. Et erit morticī
nium ppli huius in cibum uolucū;
celi & bestiis tre. & n̄ erit qui abi
gat. Et quiescere faciam de urbib;
iuda & de plateis ihrlm uocē gau
dii & uocē leticie. uocē sponsi & uo
cem sponse. In desolatione enī erit
tra. In tempe illo ait dn̄s. eicient
ossa regis & ossa iuda. & ossa pnci
pum eī. & ossa sacerdotum. & ossa p
phārū. & ossa eorū qui habitauerunt ·VIII·
ihrlm de sepulchris suis. & expanderī
ea ad solem & lunā. & omnē mili
tiam celi que dilexerī. & quib; ser
uierunt. & post que ambulauerunt.
& que quesierī & adorauerunt. Non
colligentur. & n̄ sepelient. In sterq
linium sup faciē tre erunt. & eli
gent magis mortē quā uitā. & omēs
qui residui fuerunt de cognatione
hac pessima. in uniūsis locis que de
relicta sunt. ad que eieci eos dicit
dn̄s exercituū. Et dices ad eos. Hec
dicit dn̄s. Numquid qui cadit n̄ re
surget. & qui auersus ē n̄ reuertetur.
Quare g̃ auersus ē pplš iste in ihrlm.
auersione contentiosa. Apphenderī
mēdacium. & noluerī reūti. Attendi.
& auscultaui. nemo qd bonū ē lo
quitur. nullus ē qui agat penitēn
tiam sup peccato suo dicens. quid
feci. Omēs conūsi sunt ad cursū suū.
quasi equus impetu uadens in pli
um. Miluus in celo cognouit tem
pus suū. turtur & hyrundo & cico
nia custodierunt tempus aduentī
sui. pplš aūt meš n̄ cognouit iudiciū
dn̄i. Quomō dicitis sapientes nos

sumus. & lex dñi nobiscum ē. Ue-
re mendaciū opatus ē stilus men
dax scribaꝝ. Confusi sunt sapien
tes: pteriti & capti sunt. Uerbū enī
dñi piecerunt. & sapientia nulla ē
in eis. Propterea dabo mulieres eoꝝ
exteris. agros eoꝝ heredib; quia a
minimo usq; ad maximū omīs aua
riciam secuntur. a ppħa usq; ad sa
cdotem cuncti faciunt mendaciū.
Et sanabāt contritionē filię ppli mei ad
ignominiā dicentes pax pax. cū ñ
eēēt pax. Confusi sunt. quia abho
minationē fecerunt. quinpocius con
fusione ñ sunt confusi. & erubesce
re nescierunt. Id circo cadent int
corruentes. & in tempe uisitationis
suę corruent dicit dñs. Congregans
ii. cōggabo eos. ait dñs. Non ē uua in
uitib; & ñ sunt ficus in ficulnea.
Folium defluxit. & dedi eis quę p
tgressa sunt. Quare sedemus. Con
uenite. & ingrediam̄ ciuitatē mu
nitam. & sileamus ibi. quia dñs nr̄
silere nos fecit. & potum dedit nob
aquā fellis. Peccauim̄ enī dño. Ex
pectauim̄ pacē & ñ erat bonū. tem
pus medelę. & ecce formido. A dan
audit̄ ē fremit̄ equoꝝ ei. a uoce
hinnituū pugnatoꝝ ei cōmota ē
omīs tra. & uener̄t. & deuorauūnt
trām & plenitudinē ei. urbē & ha
bitatores ei. Quia ecce ego mittā
uob serpentes regulos. quib; ñ ē in
cantatio. & mordebunt uos. ait do
min̄. Dolor mī sup dolorē. in me
cor meū merens. Et ecce uox clamo
ris filię ppli mei. de tra longinqua.
Numqd dñs ñ ē in syon. aut rex
ei ñ ē in ea. Quare g̊ me ad irac
diam concitauūnt in sculptilib;
suis. & in uanitatib; alienis. Tran
sit messis. finita ē estas. & nos salua
ti ñ sumus. Sup contritionē filię ppli
mei contritus sum. & contristatus. stu
por obtinuit me. Numqd resina ñ
ē in galaad. aut medicus ñ ē ibi.
Quare g̊ ñ ē obducta cicatrix filię
IX Quis dabit ꝑppli mei. iii
capiti meo aquā. & oculis meis fon
tē lacrimaꝝ. & plorabo die ac noc
te interfectos filię ppli mei. Quis da
bit me in solitudinē diuersoriū uia
toꝝ. Et derelinquam pplm meū
& recedam ab eis. quia omīs adulta
ri sunt. & cętus puaricatoꝝ. Et ex
tenderunt linguā suā quasi arcū
mdacii. & ñ ūtatis. Confortati sunt
in tra. quia de malo ad malū egres
si sunt. & me ñ cognouūnt dicit
dñs. Unusquisq; se a pximo suo
custodiat. & in omī fratre suo ñ ha
beat fiduciā. quia omīs frat̄ sub
plantans subplantabit. & omīs ami
cus fraudulent̄ incedet. & uir fra
trem suū deridebit. & ūtatē ñ lo
quent̄. Docuerunt enim linguā
suā loqui mdacium. ut inique age
rent laborauūnt. Habitatio tua in
medio ydoli in dolo. tenuerunt
Propterea ꝑscire me ait dñs.
Hęc dicit dñs exercituū. Ecce ego

conflabo et probabo eos. Quid enim
aliud faciam a facie filie populi mei?
Sagitta uulnerans lingua eorum: do
lum locuta est. In ore suo pacem cum
amico suo loquitur: et occulte ponit
ei insidias. Numquid super his non uisi
tabo dicit dominus: aut in gentem hui
uscemodi non ulciscetur anima mea?
Sc. i. Super montes assumam fletum ac la
mentum: et super speciosa deserti planc
tum: quoniam incensa sunt eo quod non sit
uir pertransiens: et non audierunt uocem
possidentis. A uolucre celi usque ad
pecora transmigrauerunt: et recesserunt.
Et dabo ierusalem in aceruos arene.
et in cubilia draconum: et ciuitates
iuda dabo in desolationem. eo quod non
sit habitator. Quis est uir sapiens
qui intelligat hoc. et ad quem uerbum
domini oris fiat. ut annunciet istud?
Quare periit terra ut exusta sit quasi de
sertum eo quod non sit qui pertranseat? Et
dixit dominus. Quia dereliquerunt legem
meam quam dedi eis. et non audierunt uocem
meam. et non ambulauerunt in ea: et abie
runt post prauitatem cordis sui. et
post baalim. quod didicerunt a patribus
suis: Idcirco hec dicit dominus exercituum
deus israel. Ecce ego cibabo populum istum ab
sinthio. et potum dabo eis aquam fellis: et
dispergam eos in gentibus; quas non cog
nouerunt ipsi et patres eorum: et mit
tam post eos gladium donec con
ii. sumantur. Hec dicit dominus exercituum.
Contemplamini et uocate
lamentatrices et ueniant: et ad eas
que sapientes sunt mittite. et properent:
festinent et assumant super nos lamen
tum. Deducant oculi nostri lacrimas:
et palpebre nostre defluant aquis: quia
uox lamentationis audita est de syon.
Quomodo uastati sumus: et confusi ue
hementer: Quia dereliquimus terram:
quoniam deiecta sunt tabernacula nostra. Au
dite ergo mulieres uerbum domini: et assu
mat auris uestra sermonem oris eius: et
docete filias uestras lamentum: et una
queque proximam suam planctum: quia
ascendit mors per fenestras uestras: in
gressa est domos uestras: disperdere par
uulos deforis. et iuuenes de plateis.
Loquere. Hec dicit dominus. Et cadet
morticinum hominis quasi stercus
super faciem regionis: et quasi fenum
post tergum metentis: et non est qui col
Hec dicit dominus. Non ligat.
glorietur sapiens in sapientia sua: et
non glorietur fortis in fortitudine sua:
et non glorietur diues in diuitiis suis: sed
in hoc glorietur qui gloriatur: scire et nos
se me: quia ego sum dominus qui facio
misericordiam et iudicium. et iusticiam in
terra. Hec enim placent michi: ait dominus.
Ecce dies ueniunt dicit dominus: et uisi iii.
tabo super omnem qui incircumcisum ha
bet preputium: super egyptum. et super
iudam. et super edom. et super filios a
mon. et super moab. et super omnes qui
attonsi sunt in comam habitantes in
deserto: quia omnes gentes habent pre
putium: omnis autem domus israel incir
cumcisi sunt corde. Audite uerbum X

qd locutus e dominus sup uos dom
isrl. Hec dicit dns. Iuxta uias gen
tium nolite discere: & a signis celi
nolite metuere que timent gentes.
quia leges pplor uane sunt: quia
lignu de saltu pcidit. opus manuu
artificis in ascia argento & auro
decorauit illud: clauis & malleis co
pegit ut n dissoluat. In similitudi
nem plasme fabricata sunt: & n lo
quent. portata tollent: quia ince
dere n ualent. Nolite g timere ea:
quia nec male facere possunt. nec
bene. Non e similis tui dne: magnus es
tu. & magnu nom tuum in fortitudine.
Quis n timebit te o rex gentiu: Tu
um enim e decus int cunctos sapi
entes gentiu: & in uniusis regnis
eor nullus e similis tui. Parit insi
pientes & fatui pbabunt: doctrina
uanitatis eor lignu e. Argentu in
uolutu de tharsis affertur: & auru
de ophir: opus artificis. & man era
rii. Iacinctus & purpura indumen
tum eor: opus artificu uniusa hec.
Dns aut ds uerus e: ipse ds uiuens.
& rex sempiternus. Ab indignatione
ei commouebit tra: & n sustinebt gen
tes cominatione ei. Sic g dicetis eis.
Dii qui celos & tram n fecert peant
de tra: & de his que sub celo sunt.
f.l.c.i. Qui facit tram in fortitudine sua.
pparat orbem in sapientia sua: et
prudentia sua extendit celos. Ad
uoce sua dat multitudine aquar in
celo. & eleuat nubes ab extremitatib;
tre: fulgura in pluuia facit. & edu
cit uentos de thesauris suis. Stult
factus e omis homo a scientia sua.
confusus e omis artifex in sculptili:
qm falsum e qd conflauit. & n e sp
in eis. Uana sunt. & opus risu dig
num: in tempe uisitationis sue pi
bunt. Non e his similis pars iacob.
Qui enim formauit omia ipse e ds.
& isrl uirga hereditatis ei: dns exer
cituu nom e illi. Congrega de tra
confusione tua. que habitas in ob
sidione: quia hec dicit dns. Ecce e
go longe piciam habitatores tre in
hac uice: & tribulabo eos ita ut n in
ueniant. Ue m sup contritione mea:
pessima plaga mea. Ego aut dixi.
Plane hec infirmitas mea e: & por
tabo illa. Tabnaclm meu uastatu e.
omis funiculi mei disrupti sunt. fi
lii mei exierunt a me. & n subsistunt.
Non e qui extendat ultra tentoriu
meu. & erigat pelles meas. quia stul
te egerunt pastores. & dnm n que
sierunt: ppterea n intellexert. & omis
grex eor dispsus e. Uox auditionis
ecce uenit. & commotio magna de tra
aquilonis: ut ponat ciuitates iuda
in solitudine. & habitaclm dracho
num. Scio dne quia n e hominis ii
uia ei: nec uiri e ut ambulet. & di
rigat gressus suos. Corripe me dne.
uerumtam in iudicio. & n in furore
tuo: ne forte ad nichilum redigas me.
Effunde indignatione tua sup gen
tes que n cognouert te. & sup puin

ciaſ que nom̄ tuū n̄ inuocauerunt: quia comederunt iacob. & deuorauerunt eum. & conſumpſerunt illum. & decuſ eiꝰ diſſipauerūt.

XI Verbum qđ factum ē ad iheremiam a dn̄o dicenſ. Audite u͂ba pacti huiuſ. & loquimini ad uiroſ iuda. & habitatoreſ ihrl̄m: & diceſ ad eoſ. Hec dicit dn̄ſ dſ̄ iſrl̄. Maledictuſ uir qui n̄ audierit u͂ba pacti huiuſ qđ p̄cepi patrib; uriſ. in die qua eduxi eoſ de t̄ra egypti. de fornace ferrea dicenſ. Audite uocē meam. & facite om̄ia que p̄cipio uob. & eritiſ m̄ in pp̄l̄m. & ego ero uob in dm̄: ut ſuſcitem iuramentū. qđ iuraui patrib; uriſ. daturū me eiſ terram fluentē lacte & melle. ſicut ē dieſ hec. Et reſpondi: & dixi. Am̄

III dn̄e. Et dixit dn̄ſ ad me. Uociferare om̄ia u͂ba hec in ciuitatib; iuda. & foriſ ihrl̄m: dicenſ. Audite uerba pacti huiuſ & facite illa. quia contestanſ conteſtatꝰ ſum patreſ uroſ in die qua eduxi eoſ de t̄ra egypti. uſq; ad diem hanc. Mane conſurgenſ conteſtatꝰ ſum: & dixi. Audite uocem meā. Et n̄ audierunt. nec inclinauerunt aurē ſuā: ſed abierunt unuſquiſq; in prauitatē cordiſ ſui mali. Et induxi ſup eoſ om̄ia u͂ba pacti huiuſ. qđ p̄cepi ut facerent: & n̄ fecerunt. Et dixit dn̄ſ ad me. Inuenta ē in uiriſ iuda coniuratio: & in habitatorib; ihrl̄m. Reuſi ſunt ad iniquitateſ patrū ſuoꝝ p̄oreſ: qui noluerunt audire u͂ba mea. Et hi g̃ abierunt poſt dōſ alienoſ: et ſeruierunt eiſ. Et irritū fecerunt domuſ iſrl̄. & domuſ iuda pactū meū: qđ pepigi cum patrib; eoꝝ. Quā ob rem hec dicit dn̄ſ. Ecce ego inducam ſup eoſ mala de q̄b; exire n̄ poterunt: & clamabunt ad me. & n̄ exaudiam eoſ. Et ibunt ciuitateſ iuda & habitatoreſ ihrl̄m. & clamabunt ad eoſ quib; libant: & n̄ ſaluabunt eoſ in temp̄e afflictioniſ eoꝝ. Sc̄d̄m numerū enim ciuitatū tuaꝝ erant dī tui iuda: & ſc̄d̄m numerū uiaꝝ ihrl̄m poſuiſti araſ confuſioniſ. araſ ad libandum baalim. Tu g̃ noli orare p pp̄lo hoc. & nec aſſumaſ p eiſ laudē & orationem: quia n̄ exaudiam in temp̄e clamoriſ eoꝝ ad me. in temp̄e afflictioniſ eoꝝ. Quid ē qđ dilectuſ mſ̄ in domo mea fecit ſcelera multa. Tuaute.
Nunq̄d carneſ ſancte auferent a te malicias tuaſ in quib; gl̄ata eſ. Oliuam uberē. pulchrā. fructiferā. ſpecioſam. uocauit dn̄ſ nom̄ tuū. Ad uocē loquele grandiſ exarſit igniſ in ea: & combuſta ſunt fructeta eiꝰ. & dn̄ſ exercituū qui plantauit te. locutuſ ē ſup te malū. p maliſ domuſ iſrl̄. & domuſ iuda. que fecerūt ſibi ad irritandū me. libanteſ baalim.
Tu autē dn̄e demonſtraſti m̄ & cognoui: tu oſtendiſti m̄ ſtudia eoꝝ. Et ego quaſi agnꝰ manſuetuſ qui portatur ad uictimā: &

non cognoui. quia super me cogitaue-
runt consilia dicentes. Mittamus
lignum in panem eius. et eradamus
eum de terra uiuentium. et nomen eius non
memoretur amplius. Tu autem domine sa-
baoth qui iudicas iuste. et probas re-
nes et corda. uideam ultionem tuam
ex eis. tibi enim reuelaui causam meam.
Propterea hec dicit dominus ad uiros ana-
thoth. qui querunt animam meam. et
dicunt. non prophetabis in nomine domini.
et non morieris in manibus nostris. Prop-
terea hec dicit dominus exercituum. Ec-
ce ego uisitabo super eos. Iuuenes
morientur in gladio. filii eorum. et filie
eorum morientur in fame. et reliquie
non erunt ex eis. Inducam enim ma-
lum super uiros anathoth. annum uisi-
XII tationis eorum. Iustus quidem tu es domine.
si disputem tecum. Verumtamen iusta
loquar ad te. Quare uia impiorum
prosperatur. Bene est omnibus qui preua-
ricantur. et inique agunt. Plantasti
eos. et radicem miserunt. proficiunt.
et faciunt fructum. Prope es tu ori
eorum. et longe a renibus eorum. Et tu
domine nosti me. uidisti me. et probasti
cor meum tecum. Congrega eos quasi
gregem ad uictimam. et sanctifica eos
in die occisionis. Usque quo lugebit
terra. et herba omnis regionis siccabitur.
propter maliciam habitantium in ea. Con-
sumptum est animal et uolucre. quoniam
dixerunt. non uidebit nouissima nostra.
Si cum peditibus currens laborasti.
quomodo contendere poteris cum equis.

Cum autem in terra pacis secura fueris.
quid facies in superbia iordanis. Nam
et fratres tui. et domus patris tui. etiam
ipsi pugnauerunt aduersum te. et clama-
uerunt post te plena uoce. Non
credas eis. cum locuti fuerint tibi
bona. Reliqui domum meam. dimisi
hereditatem meam. dedi dilectam animam
meam in manus inimicorum eius. Facta
est mihi hereditas mea quasi leo in sil-
ua. dedit contra me uocem. ideo odi-
ui eam. Numquid auis discolor here-
ditas mea mihi. numquid auis tincta per
totum. Venite congregamini omnes
bestie terre. properate ad deuorandum.
Pastores multi demoliti sunt uineam
meam. conculcauerunt partem meam. de-
derunt portionem meam desiderabilem
in desertum solitudinis. posuerunt eam
in dissipationem. luxitque super me.
Desolatione desolata est omnis terra. quia
nullus est qui recogitet corde. Super
omnes uias deserti uenerunt uastato-
res. quia gladius domini deuorauit ab
extremo terre usque ad extremum eius. Non
pax uniuerse carni. Seminauerunt tri-
ticum. et spinas messuerunt. here-
ditatem acceperunt. et non eis proderit.
Confundemini a fructibus uestris.
propter iram furoris domini. Hec dicit
dominus aduersum omnes uicinos meos pes-
simos. qui tangunt hereditatem quam
distribui populo meo israel. Ecce ego
euellam eos de terra eorum. et domum
iuda euellam de medio eorum. Et
cum euulsero eos. conuertar et mise-

rebor eorum. et reducam eos. uirum
ad hereditatem suam. et uirum in ter-
ram suam. Et erit. si eruditi didi-
cerint uias populi mei. ut iurent
in nomine meo. uiuit dominus. sicut
docuerunt populum meum iurare in
baal. edificabuntur in medio po-
puli mei. Quod si non audierint. euel-
lam gentem illam euulsione et perdi-
tione. ait dominus. Hec dicit dominus ad me. XIII
Uade. et posside tibi lumbare lineum.
et pones illud super lumbos tuos. et
in aquam non inferes illud. Et posse-
di lumbare iuxta uerbum domini. et po-
sui circa lumbos meos. Et factus est
sermo domini ad me secundo dicens. Tol-
le lumbare quod possedisti. quod est cir-
ca lumbos tuos. et surgens uade ad
eufraten. et absconde illud ibi in fo-
ramine petre. Et abii. et abscondi
illud in eufrate. sicut preceperat mihi do-
minus. Et factum est post dies plu-
rimos. dixit dominus ad me. Surge.
uade ad eufraten. et tolle inde lum-
bare quod precepi tibi ut absconderes il-
lud ibi. Et abii ad eufraten. et fodi.
et tuli lumbare de loco ubi abscon-
deram illud. Et ecce computruerat
lumbare. ita ut nullo usui aptum
esset. Et factum est uerbum domini ad me
dicens. Hec dicit dominus deus. Sic pu-
trescere faciam superbiam iuda. et su-
perbiam ierusalem multam. populum istum
pessimum. qui nolunt audire uerba
mea. et ambulant in prauitate cor-
dis sui. abieruntque post deos alienos
ut seruirent eis. et adorarent
eos. et erunt sicut lumbare istud
quod nullo usui aptum est. Sicut e-
nim adheret lumbare ad lumbos
uiri. sic agglutinaui mihi omnem do-
mum israel. et omnem domum iuda dicit
dominus. ut esset mihi in populum. et in nomen.
et in laudem. et in gloriam. et non audie-
runt. Dices ergo ad eos sermonem istum.
Hec dicit dominus deus israel. Omnis lagun-
cula implebitur uino. Et dicent
ad te. Numquid ignoramus quia omnis
laguncula implebitur uino. Et di-
ces ad eos. Hec dicit dominus. Ecce ego
implebo omnes habitatores terre huius.
et reges qui sedent de stirpe dauid
super thronum eius. et sacerdotes. et prophetas.
et omnes habitatores ierusalem ebrietate.
et dispergam eos. uirum a fratre suo. et
patres et filios pariter. ait dominus. Non
parcam. et non concedam. neque mise-
rebor ut non disperdam eos. Audite. et
auribus percipite. nolite eleuari. quia
dominus locutus est. Date domino deo uestro
gloriam antequam contenebrescat. et
antequam offendant pedes uestri ad
montes caligosos. Expectabitis lu-
cem. et ponet eam in umbram mor-
tis. et in caliginem. Quod si hoc non audie-
ritis. in abscondito plorabit anima
mea a facie superbie. Plorans plora-
bit. et deducet oculus meus lacrimam.
quia captus est grex domini. Dic regi.
et dominatrici. Humiliamini. se-
dete. quoniam descendit de capite uestro
corona glorie uestre. Ciuitates austri

clause sunt: et non est qui aperiat. Trans-
lata est omnis iuda: transmigratio-
ne perfecta. Levate oculos vestros et vi-
dete: qui venitis ab aquilone. Ubi est grex qui da-
tus est tibi: pecus inclitum tuum? Quid dices cum vi-
sitaverit te? Tu enim docuisti eos ad-
versum te: et erudisti in caput tuum.
Numquid non dolores apprehendent te quasi
mulierem parturientem? Quod si dixeris
in corde tuo. quare venerunt mihi hec?
propter multitudinem iniquitatis tue re-
velata sunt verecundiora tua: pol-
lute sunt plante tue. Si mutare po-
test ethyops pellem suam: aut pardus
varietates suas: et vos poteritis bene
facere cum didiceritis malum. Et dis-
seminabo eos: quasi stipulam que ven-
to raptatur in deserto. Hec sors tua.
parsque mensure tue a me. dicit dominus:
quia oblita es mei. et confisa es in
mendacio. Unde et ego nudavi fe-
mora tua contra faciem tuam: et appa-
ruit ignominia tua: adulteria tua.
et hinnitus tuus. scelus fornicationis
tue. Super colles in agro vidi abho-
minationes tuas. Ve tibi ierusalem: non
mundaberis post me usque quo adhuc.

XIIII Quod factum est verbum domini
ad ieremiam de sermonibus siccitatis.
Luxit iudea. et porte eius corruerunt.
et obscurate sunt in terra: et clamor
ierusalem ascendit. Maiores miserunt
minores suos ad aquam: venerunt ad
hauriendum et non invenerunt aquam: re-
portaverunt vasa sua vacua. Confu-
si sunt et afflicti: et operuerunt capita
sua propter terre vastitatem: quia non venit
pluvia in terram. Confusi sunt agri-
cole: operuerunt capita sua. Nam et cer-
va in agro peperit. et reliquit: quia non
erat herba. Et onagri steterunt in
rupibus: traxerunt ventum quasi dra-
cones: defecerunt oculi eorum. quia
non erat herba. Si iniquitates nostre res-
ponderint nobis: domine fac propter nomen
tuum: quoniam multe sunt aversiones nostre.
Tibi peccavimus expectatio israel: sal-
vator eius in tempore tribulationis. Quare
quasi colonus futurus es in terra: et
quasi viator declinans ad manen-
dum? Quare futurus es velut vir
vagus: ut fortis qui non potest salva-
re? Tu autem in nobis es domine: et nomen
tuum super nos invocatum est: ne derelin-
quas nos. Hec dicit dominus populo huic.
qui dilexit movere pedes suos et non
quievit: et domino non placuit. Nunc re-
cordabitur iniquitatem eorum: et visi-
tabit peccata eorum. Et dixit dominus ad
me. Noli orare pro populo isto in bonum.
Cum ieiunaverint non exaudiam pre-
ces eorum: et si obtulerint holocausto-
mata et victimas. non suscipiam ea:
quoniam gladio et fame. et peste ego con-
sumam eos. Et dixi. Ah. ah. ah.
domine deus: prophete dicunt eis. Non vide-
bitis gladium. et fames non erit in
vobis: sed pacem veram dabit vobis in lo-
co isto. Et dixit dominus ad me. Falso
prophete vaticinantur in nomine meo.
non misi eos. et non precepi eis. neque locutus
sum ad eos. Visionem mendacem. et

diuinationē fraudulentā. & seductionē cordis sui pphant uob. Ideo hec dicit dn̄s de pphis qui pphant in nomine meo: quos ego n̄ misi dicentes. gladius & fames n̄ erit in t̄ra hac. In gladio & fame consumentur pphe illi: & ppli quib; pphant erunt piecti in uiis ihrlm p̄ fame & gladio & n̄ erit qui sepeliat eos. ipsi & uxores eoꝝ. filii & filie eoꝝ: & effundam sup eos malū suū. Et dices ad eos ūbum istud. Deducant oculi mei lacrimā p diem & noctē. & n̄ taceant: qm̄ contritione magna contrita ē uirgo filia ppli mei plaga pessima uehementer. Si egressus fuero ad agr̄. ecce occisi gladio: & si introiero ciuitatē. ecce attenuati fame. Propha quoq; & sac̄dos: abierunt in t̄ram quā ignorabant. Numquid piciens abiecisti iudā? aut syon abhominata ē anima tua? Quare g̊ pcussisti nos. ita ut nulla sit sanitas? Expectauim̄ pacē & n̄ ē bonū: tempus curationis. & ecce turbatio. Cognouim̄ dn̄e impietates nr̄as. iniquitatē patrū nr̄oꝝ: q̄a peccauim̄ t̄. Ne nos des in obpbriū ppt̄ nom̄ tuū: neq; facias nobis contumeliā. Soliū gl̄e tue recordare: ne irritū facias fedus tuū nobiscum. Numquid sunt in sculptilib; gentiū qui pluant? aut celi possunt dare ymbres? Nonne tu es dn̄s d̄s nr̄ quē expectauim̄? Tu enim fecisti om̄ia hec. Et dixit dn̄s ad me. Si steterit moyses & samuhel corā me: n̄ ē anima mea ad pplm istū. Eice illos a facie mea: & egrediantur. Qd si dixerint ad te. quo egrediem̄? dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Qui ad mortē ad mortē: & qui ad gladiū ad gladiū: & qui ad famē ad famē: & qui ad captiuitatē ad captiuitatem. Et uisitabo sup eos quatuor species dicit dn̄s: gladiū ad occisionem. & canes ad lacerandū: & uolatilia celi. & bestias t̄re ad deuorandum. & dissipandum. Et dabo eos in feruorē uniūsis regnis t̄re. ppt̄ manassem filiū ezechie regis iuda: sup om̄ib; que fecit in ihrlm. Quis enim miserebit̄ tui iherusalem? Aut quis contristabit̄ p te? Aut quis ibit ad rogandū p pace tua? Tu dereliquisti me dicit dominꝰ: retrorsum abisti. Et extendam manū meā sup te: & interficiam te. Laboraui rogans: & dispgā eos uentilabro in portis t̄re. Interfeci & disp̄didi pplm meū: & tam a uiis suis n̄ st̄ reūsi. Multiplicate sunt michi uidue eiꝰ sup arenā maris: induxi eos sup matrē adolescentis uastatorē meridie. Misi sup ciuitates repente t̄rorem. infirmata ē que peperit septem: defecit anima eiꝰ. Occidit ei sol cum adhuc eēt dies: confusa ē & erubuit: & residuos eiꝰ in gladiū dabo in conspectu inimicoꝝ eiꝰ ait dn̄s.

XV

Ue m̄. Mat̄ mea? quare me genuisti uirū rixe.

uirum discordie in universa terra. Non
feneravi: nec feneravit mihi quisquam.
Omnes maledicunt mihi dicit dominus.
Si non reliquie tue in bonum: si non oc
currerit tibi in tempore afflictionis.
et in tempore tribulationis adversum
inimicum. Numquid federabitur ferrum
ferro. ab aquilone et es? Divitias
tuas et thesauros tuos in direptio
nem dabo gratis. in omnibus pec
catis tuis. et in omnibus terminis tuis. et
adducam inimicos tuos de terra quam
nescis. quia ignis succensus est in fu
rore meo: super vos ardebit.
Tu scis domine. recordare mei et visita
me: et tuere me ab his qui persequun
tur me. Noli in patientia tua sus
cipere me: scito quoniam sustinui propter te
obprobrium. Inventi sunt sermones
tui et comedi eos. et factum est ver
bum tuum mihi in gaudium. et in letici
am cordis mei: quoniam invocatum est no
men tuum super me domine deus exercituum.
Non sedi in concilio ludentium: et
gloriatus sum a facie manus tue. So
lus sedebam: quoniam comminatione reple
sti me. Quare factus est dolor meus perpe
tuus. et plaga mea desperabilis. renu
it curari. Facta est michi: quasi
mendacium aquarum infidelium. Propter
hoc hec dicit dominus. Si converteris con
vertam te: et ante faciem meam stabis.
Et si separaveris preciosum a vili: quasi
os meum eris. Convertentur ipsi ad te:
et tu non converteris ad eos. Et dabo te
populo huic in murum ereum et fortem. et
bellabunt adversum te et non prevalebunt:
quia ego tecum sum ut salvem te
et eruam te dicit dominus. et liberabo te
de manu pessimorum. et redimam te

XVI

Et factum est verbum de manu fortium.
verbum domini ad me dicens. Non acci
pies uxorem. et non erunt tibi filii et filie
in loco isto: quia hec dicit dominus super
filios et filias qui generantur in loco
isto. et super matres eorum que genuerunt
eos: et super patres eorum de quorum stir
pe sunt nati. In terra hac mortibus egrotationum
egrotantium morientur: non plangentur:
et non sepelientur. In sterquilini[illegible]
super faciem terre erunt. et gladio et fa
me consumentur: et erit cadaver eorum
in escam volatilibus celi. et bestiis terre.
Hec enim dicit dominus. Ne ingrediaris
domum convivii. neque vadas ad plan
gendum. neque consoleris eos: quia
abstuli pacem meam a populo isto dicit
dominus. misericordiam et miserationes. et
morientur grandes et parvi in terra is
ta. Non sepelientur neque plangentur. et
non se incident. neque calvicium fiet pro eis:
et non frangent inter eos lugenti panem
ad consolandum super mortuo. et non
dabunt eis potum calicis ad conso
landum super patre suo et matre.
Et domum convivii non ingredieris
ut sedeas cum eis. ut comedas et bi
bas: quia hec dicit dominus exercituum
deus israel. Ecce ego auferam de loco
isto in oculis vestris. et in diebus vestris
vocem gaudii et vocem leticie: vocem
sponsi et vocem sponse. Et cum an

nunciaũis pplo huic omia ũba
hec. & dixerint t. quare locutus
ē dns sup nos omĩe malũ grande
istud? que ē iniquitas nr̃a. aut qđ
peccatũ nr̃m. qđ peccauim̃ dño
dō nr̃o: dices ad eos. Quia dereli
querunt me patres ur̃i ait dns: &
abierunt post deos alienos. & ser
uierunt eis. & adoraũunt eos. et
me dereliquerunt. & legē meã ñ cus
todierunt. sed & uos peius opati es
tis quã patres ur̃i. Ecce enim am
bulat unusquisq; post prauitatē
cordis sui mali: ut me ñ audiat.
Et eiciam uos de tr̃a tra hãc. in t
ram quã ignorastis uos & patres
ur̃i: & seruietis ibi dĩis alienis die
ac nocte. qui ñ dabunt uob requiē.
Propt̃a ecce dies ueniet dicit do
minus: & ñ dicet ultra uiuit dns
qui eduxit filios isrł de tr̃a egyp
ti. sed uiuit dns qui eduxit filios
isrł de tr̃a aquilonis. & de uniũsis
tr̃is ad quas eieci eos: & reducam e
os in trãm suã quã dedi patrib; eoꝝ.
Ecce ego mittam piscatores multos
dicit dns: & piscabunt eos. Et post
hec mittam illis multos uenatores.
& uenabunt eos de omi monte. et
de omi colle. & de cauis petraꝝ:
quia oculi mei sup omĩs uias eoꝝ.
Non sunt abscondite a facie mea:
& ñ fuit occulta iniquitas eoꝝ ab
oculis meis. Et reddam pmum du
plices iniquitates eoꝝ. & peccata eoꝝ:
quia contaminaũunt trãm meã

in morticinis ydoloꝝ suoꝝ. & ab
hominationib; suis impleuerunt
hereditatē meã. Dn̄e fortitudo me
a & robur meũ: & refugiũ meũ in
die tribulationis. Ad te gentes ueni
ent ab extremis tr̃e: & dicent. Ue
re mendaciũ possederunt patres
ur̃i: uanitatē que eis ñ pfuit. Nun
quid faciet sibi homo deos? Et ipsi
ñ sunt dĩi. Iccirco ecce ego ostendã
eis p uicē hanc: ostendam eis manũ
meã. & uirtutē meã. & scient quia
nom̃ m̃ dns. Peccatũ iude scriptum
ē stilo ferreo in ungue adamanti
no: exaratũ sup latitudinē cordis
eoꝝ. & in cornib; araꝝ eoꝝ. Cum
recordati fuerint filii eoꝝ araꝝ suaꝝ.
& lucoꝝ lignoꝝq; frondentiũ in
montib; excelsis. sacrificantes in agro:
fortitudinē tuã. & omĩs thesauros
tuos in direptionē dabo. excelsa tua
ppt̃ peccata in uniũsis finib; tuis.
Et relinqueris sola ab hereditate
tua quã dedi t. & seruire te faciã
inimicis tuis. in tr̃a quã ignoras:
qm̃ ignē succendisti in furore meo.
usq; in etnum ardebit.

XVII

Hec dicit dns. Maledictus homo
qui confidit in homine. & ponit
carnē brachiũ suũ: ut a dño rece
dat cor ei. Erit enim quasi mirice
in deserto. & ñ uidebit cũ uenit bo
num: sed habitauit in siccitate in
deserto. in tr̃a salsuginis & inhabi
tabili. Benedictus uir qui confidit
in dño: & erit dns fiducia ei. Et

erit quasi lignū qđ transplantat᷑
sup aquas. qđ ad humorē mittit
radices suas. & ñ timebit cū uenit
estus. Et erit folium eius uiride.
& in tempe siccitatis ñ erit sollici
tum. nec aliquando desinet face
fructum. Prauū ē cor hominū &
inscrutabile. quis cognoscet illud?
Ego dñs scrutans cor. & pbans re
nes. qui do unicuiq; iuxta uiā
suā. & iuxta fructū adinuentio
num suaꝝ. Perdix fouit que ñ pe
pit. fecit diuitias ñ in iudicio.
In dimidio dierū suoꝝ derelinquet
eas. & in nouissimo suo erit insi
piens. Soliū glie altitudinis a pn
cipio. locus sanctificationis nře.
Expectatio isrt̄ dñe. omš qui te de
reliquunt confundent᷑. recedentes
a te in tra scbentur. qm̄ dereliqué
runt uenā aquaꝝ uiuentiū domi
num. Sana me dñe & sanabor.
saluū me fac & saluus ero. qm̄ laus
mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me.
Ubi ē ūbum dñi? Ueniat. Et ego
ñ sum turbatus te pastorē sequens.
& diem hominis ñ desideraui tu
scis. Qđ egressum ē de labiis meis.
rectum in conspectu tuo fuit. Non
sis m̄ tu formidini. spes mea tu in
die afflictionis. Confundant᷑ qui
psecuntur me. & ñ confundar ego.
Paueant illi & ñ paueam ego. Induc
sup eos diem afflictionis. & dupli
ci contritione contere eos.
Hec dicit dñs ad me. Uade & sta
in porta filioꝝ ppli mei. p quā in
grediunt᷑ reges iuda & egrediunt᷑.
& in cunctis portis ihrlm. & dices
ad eos. Audite ūbum dñi reges iu
da. & omis iudea. cunctiq; habita
tores ihrlm. qui ingredimini p por
tas istas. Hec dicit dñs. Custodite
animas uras. & nolite portare pon
dera in die sabbati. nec inferatis p
portas ihrlm. & nolite eicere onera
de domib; uris in die sabbati. &
omē opus ñ facietis. Sanctificate di
em sabbati. sicut pcepi patrib; uris.
Et ñ audierunt. nec inclinauert᷑
aurē suā. sed indurauert᷑ ceruicē
suā ne audirent me. & ne acciperent
disciplinā. Et erit. si audieritis
me dicit dñs. ut ñ inferatis onera
p portas ciuitatis huius in die sab
bati. & si sanctificaūitis diē sabba
ti. ne faciatis in eo omē opus. in
gredient᷑ p portas ciuitatis huius
reges & pncipes sedentes sup soliū
dauid. & ascendentes in currib; &
in equis. ipsi & pncipes eoꝝ uiri
iuda. & habitatores ihrlm. & habi
tabitur ciuitas hec in sempitnum.
Et uenient de ciuitatib; iuda &
de circuitu ihrlm. & de tra beniа
min. & de campestrib; & de mon
tuosis. & ab austro portantes holo
caustum. & uictimā. & sacficiū &
thus. & inferent oblationē in do
mū dñi. Si aut ñ audieritis me
ut sanctificetis diē sabbati. & ne
portetis onus. & ne inferatis p por

tas ihrlm in die sabbati. succen
dam ignem in portis eius. et deuo
tabit domos ihrlm. et n̄ extinguet.
Verbum qd̄ factum ē ad
ieremiā a dn̄o dicens. Surge. et
descende in domū figuli. et ibi au
dies ūba mea. Et descendi in do
mū figuli. et ecce ipse faciebat op̄
sup rotam. et dissipatū ē uas qd̄ ip
se faciebat e luto manib; suis.
Conūsusq; fecit illud uas altūm.
sicut placuerat in oculis ei. ut fa
ceret. Et factum ē ūbum dn̄i ad
me dicens. Numq̄d sicut figulus is
te n̄ potō uob facere domus isrl̄.
ait dn̄s. Ecce sicut lutū in manu
figuli. sic uos in manu mea dom
isrl̄. Repente loquar adūsum gen
tem et adūsum regnū. ut eradicē
et destruam. et disp̄dam illud. Si
penitentiā egerit gens illa a malo
suo qd̄ locuta ē adūsum me. a
gam et ego penitentiā sup malo
qd̄ cogitaui ut facerem ei. et subi
to loquar de gente et regno. ut e
dificem et plantem illud. Si fecerit
malū in oculis meis ut n̄ audiat
uocē meā. penitentiā agam sup bo
no qd̄ locutus sum ut facerem ei.
Nunc g̃ dic uiro iudę. et habitato
rib; ihrlm dicens. Hec dicit dn̄s.
Ecce ego fingo contra uos malū.
et cogito contra uos cogitationē.
Reūtatur unusquisq; a uia sua
mala. et dirigite uias uras̄ et studia
urā. Qui dixerunt. Desp̄auimus.

post cogitationes enim nras̄ ibim.
et unusquisq; prauitatē cordis
sui mali faciemus. Ideo hec dicit
XVIII dn̄s. Intr̄ogate gentes. Quis audi
uit talia horribilia. quę fecit ni
mis uirgo isrl̄. Numq̄d deficiet de
petra agri nix libani. aut euelli
possunt aquę erumpentes. frigidę
et defluentes. quia oblitus ē mei
pp̄ls m̄s. frustra libantes. et impin
gentes in uiis suis. in semitis scli
ut ambularent p eas in itinere non
trito. ut fieret t̄ra eoꝝ in desolatio
nem. et in sibilum sempit̄num. Om
nis qui p̄terierit p eam obstupescet.
et mouebit caput suū. Sicut uent̄
urens disp̄gam eos coram inimicis.
dorsum et n̄ faciē ostendam eis in
die p̄ditionis eoꝝ. Et dixerunt.
Venite. et cogitemus contra iere
miam cogitationes. Non enim p̄ibit
lex a sac̄dote. neq; consiliū a sapi
te. nec sermo a p̄pha. Venite. et p
cutiamus eum lingua. et n̄ atten
damus ad uniūsos sermones ei. At
tende dn̄e ad me. et audi uoces ad
ūsarioꝝ meoꝝ. Numq̄d redditur
p bono malū. quia foderunt foue
am animę meę. Recordare qd̄ ste
terim in conspectu tuo. ut loque
rer p eis bonū. et aūterem indigna
tionē tuā ab eis. Propt̄ea da filios
eoꝝ in famē. et deduc eos in man
gladii. Fiant uxores eoꝝ absq; li
beris. et uiduę. et uiri eaꝝ interfici
antur morte. Iuuenes eoꝝ confo

fodiantur gladio in ꝓlio. audia
tur clamor de domib; eorum. Addu
ces enim sup eos latronē repente.
quia foderunt foueā ut caperent
me. & laqueos absconderunt pe
dib; meis. Tu aut dn̄e scis omē
consiliū eorum aduersum me in mor
tem. Ne ꝓpicieris iniquitati eorum.
~~a facie~~ & peccatū eorum a facie tua
n̄ deleatur. Fiant corruentes in
conspectu tuo. in tempe furoris tui
abutere eis. Hec dicit dn̄s. Uade.
XIX & accipe lagunculā figuli testam
a seniorib; ppli. & a seniorib; sacer
dotum. & egredere ad uallē filii en
non. que ē iuxta introitū porte
fictilis. & pdicabis ibi ūba que ego
loquar ad te. & dices. Audite uer
bum dn̄i reges iuda. & habitatores
ihrlm. Hec dicit dn̄s
exercituū ds isrl. Ecce ego indu
cam afflictionē sup locum istum.
ita ut omis qui audierit illā tin
niant aures eius. eo qd dereliquerunt
runt me. & alienū fecerunt locum
istum. & libauerunt in eo diis alienis
quos nescierunt. ipsi & patres eorum
& reges iuda. & repleuerunt locum
istum sanguine innocentiū. & edi
ficauerunt excelsa baalim ad com
burendos filios suos igni. in holo
caustum baalim. que n̄ pcepi. nec
locutus sum. nec ascenderunt in
cor meū. Propterea ecce dies ueni
ent dicit dn̄s. & n̄ uocabitur locus
iste amplius tophet. & uallis filii
ennon. sed uallis occisionis. Et
dissipabo consiliū iude & ihrlm
in loco isto. & subuertam eos gladio
in conspectu inimicorum suorum. & in
manu querentiū animas eorum. Et
dabo cadauera eorum escam uolati
lib; celi & bestiis terre. & ponam ci
uitatē hanc in stuporē & in sibi
lum. Omis qui pterierit p eam
obstupescet. & sibilabit sup uniu
sas plagas eius. Et cibabo eos car
nib; filiorum suorum. & carnib; filiarum
suarum. & unusquisq; carnes amici
sui comedet in obsidione & in an
gustia. in qua includent eos ini
mici eorum. & qui querunt animas
eorum. & conteres lagunculā in oculis
uirorum qui ibunt tecū. & dices ad
eos. Hec dicit dn̄s exercituū. Sic
conteram pplm istum. & ciuitatē is
tam. sicut conteritur uas figuli. qd
n̄ potest ultra instaurari. & in to
phet sepelientur. eo qd n̄ sit alius
locus ad sepeliendum. Sic faciam
loco huic ait dn̄s. & habitatorib;
eius. ut ponam ciuitatē istam sicut
tophet. Et erunt domus ihrlm. &
domus regum iuda sicut locus to
phet immunde. omis domus in quarum
domatib; sacrificauerunt omi mili
cie celi. & libauerunt libamina diis
alienis.
Uenit aut iheremias
de tophet quo miserat eū dn̄s ad
ꝓphetandum. & stetit in atrio dom
dn̄i. & dixit ad omnē pplm. Hec
dicit dn̄s exercituū ds isrl. Ecce

inducam sup ciuitatē hanc. & sup
om̄s urbes eius uniūsa mala que
locutus sum adūsum eā: qm̄ in
durauerunt ceruicē suā. ut n̄ audi
XX rent sermones meos. Et audiuit
phassur filius emmer sac̄dos qui
constitutꝰ erat pnceps in domo do
mini. ihrm̄iā ꝓphantē sermones
istos. Et pcussit phassur ihrm̄iā
ꝓpham: & misit eum in neruū qd̄
erat in porta beniamin supiori.
in domo dn̄i. Cumq; illuxisset
in crastinum: eduxit phassur ihe
remiā de neruo. Et dixit ad eum
iheremias. Non phassur uocauit
dn̄s nom̄ tuū. sed pauorē undiq;
quia hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo
te in pauorē. & om̄s amicos tuos.
& corruent gladio inimicoꝝ suoꝝ.
& oculi tui uidebunt. Et omnē
iudam dabo in manu regis baby
lonis. & trāsducet eos in babylonē.
& pcutiet eos gladio. Et dabo uni
ūsam substantiā ciuitatis huiꝰ. et
omnē laborē eius. omneq; p̄cium.
& cunctos thesauros regum iuda
dabo in manu inimicoꝝ eoꝝ. & di
ripient eos & tollent. & ducent eos
in babylonē. Tu aut̄ phassur. et
ōs habitatores domꝰ tue ibitis i captiui
tatē. & i babylonē uenies. & ibi morie
ris. ibiq; sepelieris. tu & ōs amici tui qb;
Seduxisti me ꝓphasti mēdacium.
dn̄e & seductus sum: fortior me
fuisti. & inualuisti. Factꝰ sum in
derisum tota die. om̄s subsannant

me: quia iam olim loquor uoci
ferans iniquitatē tuā. & uastitatē
clamito. Et factus ē m̄ sermo do
mini in obpbrium: & in derisum
tota die. Et dixi. Non recordabor
eiꝰ: neq; loquar ultra in nomine
illius. Et factus ē in corde meo
quasi ignis estuans. claususq; in
ossib; meis: & defeci ferre n̄ susti
nens. Audiui enim contumelias
multoꝝ: & terrorem in circuitu. Per
sequimini. & psequamur eum ab
om̄ib; uiris qui erant pacifici mei.
& custodientes latus meū: si quo
m̄ decipiatur. & p̄ualeamus adū
sus eum. & consequamur ultionē ex
eo. Dn̄s aut̄ mecū ē quasi bella
tor fortis: ideo qui psecuntur me
cadent. & infirmi erunt. Confun
dentur uehementer: quia n̄ intelle
xerunt obpbriū sempiternum. qd̄ n̄
quam delebitur. Et tu dn̄e exer
cituum pbator iusti. qui uides re
nes & cor: uideam queso ultionem
tuā ex eis. t̄ enim reuelaui causam
meā. Cantate dn̄o. laudate dn̄m:
quia librabit animā paupis de ma
nu maloꝝ. Maledicta dies in qua
natꝰ sum: dies in qua pepit me ma
ter mea n̄ sit bn̄dicta. Maledictꝰ
uir qui annunciauit patri meo di
cens. natꝰ est t̄ puer masculꝰ: & q̄si
gaudio letificauit eū. Sit homo il
le. ut sunt ciuitates quas subūtit
dn̄s: & n̄ penituit eum. Audiat
clamorē mane. & ululatū in t̄pe

Flectet

meridiano: qui me non interfecit a uulua. ut fieret mihi mater mea sepulchrum: et uulua eius conceptus eternus. Quare de uulua egressus sum. ut uiderem laborem et dolorem: et consumerentur in confusione dies mei.

XXI

phassur

Verbum quod factum est ad Iheremiam a domino: quando misit ad eum rex Sedechias Phassur filium Melchie. et Sophoniam filium Maasie sacerdotem dicens. Interroga pro nobis dominum: quia Nabuchodonosor rex Babylonis preliatur aduersum nos: si forte faciat dominus nobiscum secundum omnia mirabilia sua. et recedat a nobis. Et dixit Iheremias ad eos. Sic dicetis Sedechie. Hec dicit dominus deus Israel. Ecce ego conuertam uasa belli que in manibus uestris sunt. et quibus uos pugnatis aduersum regem Babylonis. et chaldeos qui obsident uos in circuitu murorum: et congregabo ea in medio ciuitatis huius. et debellabo ego uos in manu extenta. et brachio forti. et in furore. et in indignatione. et in ira grandi: et percutiam habitatores ciuitatis huius: homines et bestie pestilentia magna morientur. Et post hec ait dominus. dabo Sedechiam regem Iuda. et seruos eius. et populum eius. et qui relicti sunt in ciuitate hac. a peste et gladio et fame. in manu Nabuchodonosor regis Babylonis: et in manu inimicorum eorum. et in manu querentium animam eorum. Et percutiet eos in ore gladii: et non mouebitur. neque parcet. neque miserebitur. Et ad populum hunc dices. Hec dicit dominus. Ecce ego do coram uobis uiam uite: et uiam mortis. Qui habitauerit in urbe hac: morietur gladio. et fame. et peste. Qui autem egressus fuerit. et transfugerit ad chaldeos qui obsident uos: uiuet. et erit anima sua ei quasi spolium. Posui enim faciem meam super ciuitatem hanc in malum et non in bonum: ait dominus. In manu regis Babylonis dabitur: et exuret eam igni. Et domui regis Iuda. Audite uerbum domini domus Dauid. Hec dicit dominus. Iudicate mane iudicium. et eruite ui oppressum. de manu calumpniantis: ne forte egrediatur ut ignis indignatio mea: et succendatur: et non sit qui extinguat propter maliciam studiorum uestrorum. Ecce ego ad te habitatricem uallis solide. atque campestris ait dominus: qui dicitis. quis percutiet nos. et quis ingredietur domos nostras: Et uisitabo super uos iuxta fructum studiorum uestrorum dicit dominus: et succendam ignem in saltu eius. et deuorabit omnia in circuitu eius.

XXII

Hec dicit dominus. Descende in domum regis Iuda: et loqueris ibi uerbum hoc. et dices. Audi uerbum domini rex Iuda. qui sedes super solium Dauid: tu et serui tui. et populus tuus qui ingredimini per portas istas. Hec dicit dominus. Facite iudicium et iusticiam: et liberate ui oppressum de

manu calumpniatoris. & adue-
nam. & pupillū. & uiduā nolite
contristari. neq; opprimatis inique.
& sanguinē innocētē ñ effundatis in loco isto.
Si enim facientes feceritis u̅bum
istud: ingredientur p portas domus
huius reges sedentes de genere dauid
sup thronū eī. & ascendentes cur-
rus & equos. ipsi. & serui. & ppls
eoꝝ. Quod si ñ audieritis u̅ba hec:
in memet ipso iuraui dicit dñs.
quia in solitudinē erit domꝰ hec.
Quia hec dicit dñs sup domū re-
gis iuda. Galaad tu m̄ caput liba-
ni: si ñ posuero te solitudinē ur-
bis inhabitabilꝭ. & sanctificabo sup
te interficientē uirū & arma eī. Et
electā succident cedrū tuā: & pcitabunt pi
in ignē. Et ptransibunt gentes
multę p ciuitatē hanc: & dicet u-
nusquisq; pximo suo. Quare fe-
cit dñs sic ciuitati huic grandi.
Et respondebunt. Eo qd dereli-
querint pactum dñi di sui: & ado-
rauerint deos alienos. & seruierint
Nolite flere mortuū: eis.
neq; lugeatis sup eū fletu. Plan-
gite eum qui egreditur: quia ñ
reuertetur ultra. nec uidebit t̃ram
natiuitatis suę. Quia hec dicit do-
minꝰ ad sellum filiū iosię regē iu- ad
da. qui regnauit p iosia patre suo:
Qui egressus ē de loco isto ñ re-
uertetur huc amplius: sed in loco
ad quē transtuli eū. ibi morietur.
& t̃ram istam ñ uidebit amplius.

Ue qui edificat domū suā in in-
iusticia: & cenacula sua ñ in iudicio.
Amicū suū opprimet frustra: & m̄-
cedem suā ñ reddet ei. Qui dicit.
edificabo m̄ domū latā. & cenacula
spaciosa: qui apit sibi fenestras &
facit laquearia cedrina. pingitq;
sinopide. Numqd regnabis. qm̄
confers te cedro. Pat̃ tuus num-
quid ñ comedit & bibit. & fecit
iudiciū & iusticiā. Tunc cū bene
erat ei: iudicauit causā paupis
& egeni in bonū suū. Numqd non
ideo quia cognouit me dicit dñs.
Tui u̅ oculi & coꝛ ad auariciā: &
ad sanguinē innocentē fundendū.
& ad calumpniā. & ad cursum
mali opis. Propterea hec dicit dñs
ad ioachim filium iosię regē iuda.
Non plangent eum. ue frat̃. & ue
frat̃: ñ concrepabunt ei. ue dñe:
& ue inclite. Sepultura asini se-
pelietur: putrefactꝰ & piectꝰ extra
portas ihrłm. Ascende libanū et
clama: & in basan da uocē tuā. &
clama ad transeuntes: quia contri-
ti sunt omīs amatores tui. Loqu-
tus sum ad te in abundantia tua:
dixisti. ñ audiam. Hec ē uia tua
ab adolescentia tua: quia ñ audisti
uocē meā. Omīs pastores tuos pas-
cet uentus: & amatores tui in cap-
tiuitatē ibunt. Et tu confunderis
& erubesces ab omi malicia tua:
quę sedes in libano. & nidificas in
cedris. Quomodo congemuisti cum

cum uenissent tibi dolores. quasi
dolores parturientis. Viuo ego
dicit dominus. quia si fuerit iechonias
filius ioachim regis iuda anulus
in manu dextera mea. inde euel-
lam eum. & dabo te in manu que-
rentium animam tuam. & in manu
quorum tu formidas faciem. & in ma-
nu ~~quorum~~ nabuchodonosor regis
babylonis. & in manu chaldeorum.
Et mittam te. & matrem tuam que
genuit te in terram alienam in qua
nati non estis. ibique moriemini. et
in terram ad quam ipsi leuant animam
suam ut reuertantur illuc. non reuerten-
tur. Numquid uas fictile atque contri-
tum. uir iste iechonias. Numquid
uas absque omni uoluptate. Quare
abiecti sunt ipse & semen eius. & pro-
iecti in terram quam ignorauerunt.
Terra terra terra. audi sermonem domini.
Hec dicit dominus. Scribe uirum istum
sterilem. uirum qui in diebus suis
non prosperabitur. Nec enim erit de se-
mine eius uir. qui sedeat super soli-
um dauid. & potestatem habeat ul-
XXIII tra in iuda. Ve pastoribus qui dis-
perdunt. & dilacerant gregem pascue
mee. dicit dominus. Ideo hec dicit dominus
deus israhel. ad pastores qui pascunt
populum meum. Vos dispersistis gregem
meum. eiecistis eos. & non uisitastis
eos. Ecce ego uisitabo super uos ma-
litiam studiorum uestrorum ait dominus. & ego
congregabo reliquias gregis mei
de omnibus terris ad quas eiecero eos

illuc. Et conuertam eos ad rura sua.
& crescent. & multiplicabuntur. et
suscitabo super eos pastores. & pascent
eos. Non formidabunt ultra & non
pauebunt. & nullus queretur ex nu-
mero dicit dominus. Ecce dies ueniunt
dicit dominus. & suscitabo dauid germen
iustum. & regnabit rex & sapiens
erit. & faciet iudicium & iustitiam
in terra. In diebus illis saluabitur iuda.
& israhel habitabit confidenter. Et hoc
est nomen quod uocabunt eum. dominus ius-
tus noster. Propter hoc ecce dies ueniunt
dicit dominus. & non dicent ultra uiuit
dominus. qui eduxit filios israhel de terra egyp-
ti. sed uiuit dominus qui eduxit. & ad-
duxit semen domus israhel de terra aqui-
lonis. & de cunctis terris ad quas eie-
ceram illuc eos. & habitabunt in
Contritum est in terra sua. ad prophetas.
cor meum in medio mei. contremue-
runt omnia ossa mea. Factus sum quasi
uir ebrius. & quasi homo madidus
uino. a facie domini. & a facie uerborum
sanctorum eius. quia adulteris repleta
est terra. quia a facie maledictionis
luxit terra. arefacta sunt arua de-
serti. Factus est cursus eorum malus. et
fortitudo eorum dissimilis. Propheta nam-
que & sacerdos polluti sunt. & in do-
mo mea inueni malum eorum. ait dominus.
Idcirco uia eorum erit quasi lubricum
in tenebris. impellentur enim & cor-
ruent in ea. Afferam enim super
eos mala. annum uisitationis eorum ait
dominus. Et in prophetis samarie uidi fa-

tuitate. et prophetabant in baal: et de
cipiebant populum meum israel. Et in pro
phetis ierusalem uidi similitudinem ad
ulterantium. et iter mendacii. Et con
fortauerunt manus pessimorum: ut non con
uerteretur unusquisque a malicia sua.
Facti sunt mihi omnes sodoma: et habi
tatores eius quasi gomorra. Propterea
hec dicit dominus exercituum ad prophetas.
Ecce ego cibabo eos absintio: et po
tabo eos felle. A prophetis enim ierusalem
egressa est pollutio: super omnem terram.
Hec dicit dominus exercituum. Nolite
audire uerba prophetarum: qui prophetant uobis.
et decipiunt uos. Uisionem cordis
sui locuntur: et non de ore domini. Dicunt
his qui blasphemant me. locutus
est dominus. pax erit uobis: et omni qui
ambulant in prauitate cordis sui
dixerunt. non ueniet super uos malum.
Quis enim affuit in consilio domini.
et uidit. et audiuit sermonem eius.
Quis considerauit uerbum illius et au
diuit. Ecce turbo dominice indig
nationis egredietur: et tempestas
erumpens super caput impiorum ue
niet. Non reuertetur furor domini usque
dum faciat: et usque dum compleat
cogitationem cordis sui. In nouissimis
diebus intelligetis consilium eius. Non
mittebam prophetas: et ipsi currebant.
Non loquebar ad eos: et ipsi propheta
bant. Si stetissent in consilio meo.
et nota fecissent uerba mea populo meo:
auertissem utique eos a uia sua mala.
et a pessimis cogitationibus suis. Pu

tas ne deus e uicino ego sum dicit
dominus. et non deus de longe. Si occul
tabitur uir in absconditis: et ego non
uidebo eum dicit dominus. Numquid non
celum et terram ego impleo ait dominus.
Audiui que dixerunt prophete: prophetan
tes in nomine meo mendacium. atque
dicentes. Somniaui: somniaui.
Usque quo istud in corde est prophetarum ua
ticinantium mendacium. et prophetantium
seductiones cordis sui. qui uolunt
facere ut obliuiscatur populus meus nomi
nis mei. propter somnia eorum que nar
rat unusquisque ad proximum suum. si
cut obliti sunt patres eorum nominis
mei propter baal. Propheta qui habet
somnium narret somnium: et qui ha
bet sermonem meum. loquatur sermo
nem meum uere. Quid paleis ad tri
ticum dicit dominus. Numquid non uerba
mea sunt quasi ignis ait dominus. et
quasi malleus conterens petram. Prop
terea ecce ego ad prophetas ait dominus: qui
furantur uerba mea unusquisque a pro
ximo suo. Ecce ego ad prophetas ait dominus
qui assumunt linguas suas: et ai
unt dicit dominus. Ecce ego ad prophetas
somniantes mendacium ait dominus. qui
narrauerunt ea. et seduxerunt populum me
um in mendacio suo. et in miraculis
suis. cum ego non misissem eos. nec
mandassem eis: qui nichil profuerunt
populo huic dicit dominus. Si interrogauerit
te populus iste. aut propheta. aut sacerdos di
cens. quod est onus domini: dices ad eos.
Utquid uobis onus. Proiciam quippe

pe uos dicit dn̄s. Et ppha & sacer
dos. & ppls qui dicit onus dn̄s do
mini: uisitabo sup uirū illū. et
sup domū ei. Hec dicetis unusqsq;
ad pximū suū. & ad fratrē suū.
Quid respondit dn̄s? & quid lo
cutus ē dn̄s? Et onus dn̄i ultra
n̄ memorabit: quia onus erit uni
cuiq; sermo suus. Et puertistis uba
di uiuentis: dn̄i exercituū di nr̄i.
Hec dices ad ppham. Qd respondit
dn̄s? & qd locutus ē dn̄s? Si aūt on̄ dn̄i
dixeritis: ppt hoc hec dic dn̄s. Qa di
xistis sermonē istū on̄ dn̄i? & misi ad
uos dicēs. nolite dicē on̄ dn̄i: ppterea ecce e
go tollam uos portans. & derelin
quam uos. & ciuitatē q̄ dedi uob & pa
trib; urīs a facie mea? & dabo uos
in obpbrium sempiternum. & in ig
nominiā eternam. que nunq̄ obliui
XXIIII one delebitur. Ostendit m̄ dn̄s:
& ecce duo calathi pleni ficis posi
ti ante templū dn̄i? postquā trans
tulit nabuchodonosor rex baby
lonis iechoniā filiū ioachim regē
iuda. & pncipes ei. & fabrū. & in
clusorē de ihrl̄m: & adduxit
eos in babylonē. Calathus unus
ficus bonas habebat nimis. ut so
lent ficus eē pmi tempis: & chalat
unus ficus habebat malas nimis.
que comedi n̄ poterant eo qd eēnt
male. Et dixit dn̄s ad me. Qd tu ui
des iheremia? Et dixi. Ficus bonas.
bonas ualde: & malas. malas ualde
que comedi n̄ possunt. eo qd sunt
male.

Et factū ē ūbum dn̄i ad
me dicens. Hec dicit dn̄s ds isrl.
Sicut ficus he bone: sic cognoscā
transmigrationē iuda quā emisi
de loco isto. in t̄ram chaldeorū in
bonū? & ponam oculos meos sup
eos ad placandum: & reducam eos
in t̄ram hanc. Et edificabo eos &
n̄ destruam: & plantabo eos & n̄
euellam. Et dabo eis cor ut sciant
me. quia ego sum dn̄s? & erunt
m̄ in pplm. & ego ero eis in dm̄:
quia reuertentur ad me in toto cor
de suo. Et sicut ficus pessime que
comedi n̄ possunt eo qd sint ma
le: hec dicit dn̄s? sic dabo sedechi
am regem iuda. & pncipes ei. &
reliquos de ihrl̄m. qui remanserūt
in urbe hac. & ~~qui habitabant~~
~~in urbe hac~~: & qui habitabant
in t̄ra egypti. Et dabo eos in uexa
tionem. afflictionemq; omib; reg
nis t̄re: in obpbrium. & in para
bolam. & in puerbium. & in male
dictionē. in uniūsis locis ad que
eieci eos. Et mittam in eis gladi
um. famē. & pestē: donec consu
mantur de t̄ra quā dedi eis. & pa
XXV Verbum qd fac ē ad ih; eorū.
tum ē ad iheremiā de omī pplo
iude. in anno quarto ioachim fi
lii iosie regis iude. ipse ē annus p
mus nabuchodonosor regis babylo
nis: quod locutus ē iheremias ppha
ad omnē pplm iuda. & ad uniūsos
habitatores ihrl̄m dicens. A t'cio

decimo anno iosię filii amon re-
gis iuda usq; ad diem hanc. iste
ē t'tius & uicesimus annus. factū
ē u̇bum dn̄i ad me. & locutus sū
ad uos. de nocte consurgens & lo-
quens. & n̄ audistis. Et misit do-
minꝰ ad uos om̄s seruos suos ꝓphas.
consurgens diluculo mittensq;. &
n̄ audistis. neq; inclinastis aures
urās ut audiretis. cum diceret. re-
u̇timini unusquisq; a uia sua ma-
la. & a pessimis cogitationib; uris.
& habitabitis in t'ra quā dedit dn̄s
uob & patrib; uris. a sc'lo & usq; in se-
culum. & nolite ire post d'os alie-
nos ut seruiatis eis. adoretisq; eos.
neq; me ad iracundiā ꝓuocetis. in
opib; manuū urāꝝ. & n̄ affligam
uos. & n̄ audistis me dicit dn̄s. ut
me ad iracundiā ꝓuocaretis in o-
pib; manuū urāꝝ. in malū urm̄.
Propt'ea hec dicit dn̄s exercituū.
Pro eo q'd n̄ audistis u̇ba mea. ec-
ce ego mittam. & assumam uniu̇-
sas cognationes aquilonis. ait dn̄s.
& nabuchodonosor regē babylonis
seruū meū. & adducam eos sup ter-
ram istam. & sup habitatores eius.
& sup om̄s nationes quę in circui-
tu illius sunt. & int'ficiam eos. &
ponam eos in stuporē. & in sibilū.
& in solitudines sempit'nas. ꝑdamq;
ex eis uocē gaudii. & uocē letitię.
uocē sponsi. & uocē sponsę. uocē
molę. & lum̄ lucernę. Et erit uni-
u̇sa t'ra eius in solitudinē & in stu-
porem. & seruient om̄s gentes istę
regi babylonis septuaginta annis.
Cumq; impleti fuerint anni sep-
tuaginta. uisitabo sup regē baby-
lonis. & sup gentē illam dicit dn̄s
iniquitatē eoꝝ. & sup t'ram chalde-
oꝝ. & ponam illam in solitudines
sempit'nas. Et adducam sup ter-
ram illam omia u̇ba mea quę lo-
cutus sum contra eam. om̄e q'd
sc'ptum ē in libro isto. quęcumq;
ꝓphauit ieremias adu̇sum om̄s
gentes. quia seruierunt eis cum
essent gentes multę. & reges magni.
Et reddam eis sc'dm opa eoꝝ. et
sc'dm facta manuū suaꝝ. quia
sic dicit dn̄s exercituū
d's isrl. Sume calicē uini furoris
huius de manu mea. & ꝓpinabis de
illo cunctis gentib; ad quas ego
mittam te. & bibent & turbabunt'.
& insanient a facie gladii quē e-
go mittam int' eos. Et accepi cali-
cem de manu dn̄i. & ꝓpinaui cunc-
tis gentib; ad quas misit me dn̄s.
ihrl'm. & ciuitatib; iudę. & regib;
eiꝰ. & ꝓncipib; eiꝰ. ut darem eos in
solitudinē. & in stuporē. & in sibi-
lum. & in maledictionē sicut ē di-
es ista. Pharaoni regi egypti. & ser-
uis. & ꝓncipib; eiꝰ. & om̄i ꝑplo eiꝰ.
& uniu̇sis gn̄aliter. cunctis regib;
t'rę ausitidis. & cunctis regib; t'rę
philistiim. & aschaloni. & gazę. &
acharoni. & reliquiis azoti. & ydu-
meę. & moab. & filiis amon. & cunc-

tis regib; tyri. & regib; sydonis.
& regib; terre insularum qui sunt trans
mare. & de dan. & theman. & buz.
& uniuersis qui attonsi sunt in co
mam. & cunctis regib; arabie. & cunc
tis regib; occidentis qui habitant
in deserto. & cunctis regib; zamri.
& cunctis regib; elam. & cunctis
regib; medorum. & cunctis regib; a
quilonis de prope & de longe. unicui
q; contra fratrem suum. & omnib; reg
nis terre que sup faciem eius sunt.
Et rex sesach bibet post eos. Et
dices ad eos. Hec dicit dns exerci
tuum. ds isrl. Bibite & inebria
mini. & uomite & cadite. neq; sur
gatis a facie gladii quem
ego mittam inter uos. Cumq; no
luerint accipe calicem de manu tua
ut bibant. dices ad eos. Hec dicit
dns ~~isrl~~ exercituum. ds isrl. Biben
tes bibetis. quia ecce in ciuitate
in qua inuocatum est nomen meum ego
incipio affligere. & uos quasi inno
centes immunes eritis. Non eritis
immunes. Gladium enim ego uoco
sup omnes habitatores terre. dicit dns
exercituum. & tu prophetabis ad eos om
nia uerba hec. & dices ad illos. Dns
de excelso rugiet. & de habitaculo
sancto suo dabit uocem suam. Rugi
ens rugiet sup decorem suum. celeu
ma quasi calcantium concinetur aduer
sus omnes habitatores terre. Peruenit
sonitus usq; ad extrema terre. quia
iudicium dno cum gentib; iudicatur.

ipse cum omni carne. impios tra
didi gladio dicit dns. Hec dicit
dns exercituum. Ecce afflictio e
gredietur de gente in gentem. & tur
bo magnus egredietur a summita
tib; terre. Et erunt interfecti dni in
die illa a summo terre usq; ad sum
mum eius. Non plangentur. & non colligen
tur. neq; sepelientur. in sterqui
linio sup faciem terre iacebunt. Ulu
late pastores & clamate. & aspergite
uos cinere optimates gregis. quia
completi sunt dies uestri. ut interfici
amini. & dissipationes uestre. & ca
detis quasi uasa preciosa. Et peribit
fuga a pastorib; & saluatio ab op
timatib; gregis. Uox clamoris pastorum.
& ululatus optimatum gregis. quia uas
tauit dns pascua eorum. & conticue
runt arua pacis a facie ire furoris
dni. Dereliquit quasi leo umbra
culum suum. facta est terra eorum in de
solationem a facie ire columbe. & a
XXVI facie ire furoris dni. In principio reg
ni ioachim filii iosie regis iuda. fac
tum est uerbum istud a dno dicens.
Hec dicit dns. Sta in atrio domus
dni. & loqueris ad omnes ciuitates iu
da. de quib; ueniunt ut adorent
in domo dni. uniuersos sermones
quos ego mandaui tibi ut loquaris
ad eos. Noli subtrahere uerbum. si
forte audiant. & conuertatur unus
quisq; a uia sua mala. & peniteat
me mali quod cogito facere eis propter
maliciam studiorum eorum. & dices ad eos.

Hec dicit dominus. Si non audieritis
me. ut ambuletis in lege mea quam
dedi uobis. ut audiatis sermones
seruorum meorum prophetarum. quos ego mi-
si ad uos de nocte consurgens. et di-
rigens. et non audistis: dabo domum
istam sicut sylo. et urbem hanc
dabo in maledictionem cunctis gen-
tibus terre. Et audierunt sacerdotes et
prophete. et omnis populus ieremiam loquen-
tem uerba hec: in domo domini. Cum-
que complesset ieremias loquens
omnia que preceperat ei dominus ut loque-
retur ad uniuersum populum: apprehenderunt
eum sacerdotes et prophete. et omnis populus
dicens. Morte moriatur. Quare pro-
phetauit in nomine domini dicens: si-
cut sylo erit domus hec. et urbs
ista desolabitur: eo quod non sit habi-
tator. Et congregatus est omnis populus
aduersum ieremiam: in domum domini.
Et audierunt principes iuda uer-
ba hec et ascenderunt de domo re-
gis in domum domini. et sederunt in
introitu porte domus domini noue. et
locuti sunt sacerdotes et prophete ad
principes. et ad omnem populum dicentes.
Iudicium mortis est uiro huic: quia
prophetauit aduersum ciuitatem istam.
sicut audistis auribus uestris. Et ait
ieremias ad omnes principes. et ad u-
niuersum populum: dicens. Dominus misit
me ut prophetarem ad domum istam.
et ad ciuitatem hanc: omnia uerba hec que
audistis. Nunc ergo bonas facite ui-
as uestras. et studia uestra: et audite
uocem domini dei uestri: et penitebit
dominum mali quod locutus est aduersum
uos. Ego autem ecce in manibus uestris
sum: facite mihi ut bonum et rectum
est in oculis uestris. Uerumtamen scito-
te et cognoscite: quod si occideritis
me. sanguinem innocentem tradetis
contra uosmet ipsos. et contra ciui-
tatem istam. et habitatores eius. In ue-
ritate enim misit me dominus ad uos:
ut loquerer in auribus uestris omnia
uerba hec. Et dixerunt principes et
omnis populus ad sacerdotes et prophetas.
Non est iudicium mortis uiro huic:
quia in nomine domini dei nostri loqu-
tus est ad nos. Surrexerunt ergo uiri
de senioribus terre: et dixerunt ad
omnem cetum populi loquentes. Mi-
cheas de morasthi fuit propheta in di-
ebus ezechie regis iude: et ait ad om-
nem populum iude dicens. Hec dicit
dominus exercituum. Syon quasi ager
arabitur: et ierusalem in aceruum la-
pidum erit: et mons domus in ex-
celsa siluarum. Numquid morte con-
dempnauit eum ezechias rex iu-
de. et omnis iuda: Numquid non timue-
runt dominum. et deprecati sunt faciem
domini: et penituit dominum mali quod lo-
cutus erat aduersum eos. Itaque nos
facimus malum grande: contra ani-
mas nostras. Fuit quoque uir prophetans
in nomine domini. urias filius semei
de cariathiarim: et prophetauit aduer-
sum ciuitatem istam. et aduersus ter-
ram hanc. iuxta uniuersa uerba iere-

mię. Et audiuit rex ioachim.
& omnes potentes. & principes eius uerba
hęc: & quesiuit rex interficere eum.
Et audiuit urias. & timuit: fu
gitque: & ingressus est egyptum. Et
misit rex ioachim uiros in egyp
tum. elnathan filium achobor. et
uiros cum eo in egyptum: & eduxe
runt uriam de egypto. & addu
xerunt eum ad regem ioachim:
& percussit eum gladio. & proiecit
cadauer eius in sepulchris uulgi ig
nobilis. Igitur ahycham manus filii
saphan fuit cum iheremia: ut non
traderetur in manus populi. & interfi
ceret eum.
CXXVII In principio regni ioa
chim filii iosię regis iuda: factum est
uerbum istud ad iheremiam a domino di
cens. Hęc dicit dominus ad me. Fac tibi
uincula & cathenas. & pones eas
in collo tuo: & mittes eas ad regem
edom: & ad regem moab. & ad regem
filiorum amon. & ad regem tyri. & ad
regem sydonis in manu nunciorum.
qui uenerunt in ierusalem ad sede
chiam regem iuda: & precipies eis ut
ad dominos suos loquantur. Hęc dicit
dominus exercituum: deus israel. Hęc dicetis
ad dominos uestros. Ego feci terram & ho
minem. & iumenta quę sunt super fa
ciem terrę in fortitudine mea mag
na. & in brachio meo extento: &
dedi eam ei qui placuit in oculis
meis. Et nunc itaque ego dedi omnes
terras istas in manu nabuchodono
sor regis babylonis serui mei: in
super & bestias agri dedi illi ut serui
ant ei: & seruient ei omnes gentes & fi
lio eius. & filio filii eius: donec ueniat
tempus terrę eius. & ipsius: & seruiant
ei gentes multę. & reges magni. Gens
autem & regnum quod non seruierit nabu
chodonosor regi babylonis: & qui
cumque non curuauerit collum suum sub
iugo regis babylonis: in gladio &
in fame & in peste uisitabo super gen
tem illam ait dominus. donec consumam
eos in manu eius. Uos ergo nolite audi
re prophetas uestros. & diuinos. & somnia
tores. & augures. & maleficos qui
dicunt uobis. non seruietis regi baby
lonis: quia mendacium prophetant uobis:
ut longe faciant uos de terra uestra. &
eiciant uos. & pereatis. Porro gens
quę subiecerit ceruicem suam sub
iugo regis babylonis. & seruierit
ei. dimittam eam in terra sua dicit
dominus: & colet eam. & habitabit in
ea. Et ad sedechiam regem iuda lo
cutus sum: secundum omnia uerba hęc di
cens. Subicite colla uestra sub iugo
regis babylonis: & seruite ei. & po
pulo eius: & uiuetis. Quare moria
mini. tu & populus tuus. gladio. fa
me. & peste: sicut locutus est dominus
ad gentem quę seruire noluerit re
gi babylonis: Nolite audire uer
ba prophetarum dicentium uobis. non seruie
tis regi babylonis: quia mendaci
um ipsi loquuntur uobis. quia non mi
si eos ait dominus: & ipsi prophetant uobis
in nomine meo mendaciter: ut ei

ciant uos et peatis. tam uos quā
pphe qui uaticinant̄ uob. Et ad
sacdotes et ad pplm istum locutus
sum: dicens. Hec dicit dns. Noli
te audire uba pphaꝝ uroꝝ qui pphant
uob dicentes. ecce uasa dni reuer
tentur de babylone nunc cito:
mendaciū enim pphant uob. No
lite g audire eos: sed seruite regi
babylonis ut uiuatis. Quare dat̄
hec ciuitas in solitudinē? Et si p
phete sunt. et ē ūbum dni in eis:
occurrant dno exercituū. ut non
ueniant uasa que derelicta fue
rant in domū dni: et in domū re
gis iuda. et in ihrlm. in babylonē.
Quia hec dicit dns exercituū ad
columpnas. et ad mare. et ad bases.
et ad reliqua uasoꝝ que remanse
runt in ciuitate hac. que n̄ tulit
nabuchodonosor rex babylonis. cū
transferret iechoniā filiū ioachim
regē iuda de ihrlm in babylonē.
et omēs optimates iude et ihrlm:
quia hec dicit dns exercituū ds
isrl. ad uasa que derelicta sunt in
domo dni. et in domū regis iude.
et ihrlm. In babylonē transferent̄.
et ibi erunt usq; ad diē uisitationis
sue dicit dns: et afferri faciam ea.
et restitui in loco isto.
XXVIII Et factum ē in anno illo. in pn
cipio regni sedechie regis iuda. in
anno quarto. in mense quinto:
dixit ad me annanias filius azur
ppha de gabaon in domo dni. corā
sacdotib; et omi pplo dicens. Hec
dicit dns exercituū: ds isrl. Contri
ui iugū regis babylonis. Adhuc
duo anni dierū: et ego referri faci
am ad locū istum omia uasa dni
que tulit nabuchodonosor rex baby
lonis de loco isto. et transtulit ea in
babylonē. Et iechoniā filiū ioachim
regē iuda. et omnē transmigratio
nem iude qui ingressi sunt in ba
lonem: ego conūtam ad locū istū
ait dns. Conteram enim iugū regis
babylonis. Et dixit ihermias p
pheta ad annaniā ppham in oculis
sacdotum: et in oculis omis ppli
qui stabat in domo dni. Et ait
ihermias ppha. Amen: sic faciat
dns. Suscitet dns uba tua que p
phetasti: ut referant̄ uasa in domū
dni. et omis transmigratio de ba
bylone ad locū istum. Uerumtamē
audi ūbum hoc qd ego loquor in
aurib; tuis: et in aurib; uniūsi
ppli. Prophe qui fuerunt ante me
et te ab initio. et phauerunt sup t
ras multas. et sup regna magna de plio et
de afflictione. et de fame. Propha
qui uaticinat̄ ē pacē. cum uenit
ūbum ei: scietur ppha quē misit
dns in ūitate. Et tulit annanias
ppha cathenā de collo ihermie p
phe: et confregit eam. Et ait anna
nias in conspectu omis ppli dicens.
Hec dicit dns. Sic confringam
iugū nabuchodonosor regis baby
lonis post duos annos dierū: de

collo omnium gentium. Et abiit
iheremias propheta in uiam suam. Et fac-
tum est uerbum domini ad iheremiam.
postquam confregit annanias propheta
cathenam de collo iheremie prophete
dicens. Uade. et dices annanie. Hec
dicit dominus. Cathenas ligneas contri-
uisti. et facies pro eis cathenas fer-
reas. quia hec dicit dominus exercitu-
um. deus israhel. Iugum ferreum posui
super collum cunctarum gentium istarum.
ut seruiant nabuchodonosor re-
gi babylonis. et seruient ei. insuper
et bestias terre dedi ei. Et dixit ihe-
remias propheta ad annaniam prophetam.
Audi annania. Non misit te do-
minus. et tu confidere fecisti populum
istum in mendacio. Idcirco hec
dicit dominus. Ecce emittam te a fa-
cie terre. hoc anno morieris. Ad-
uersum enim dominum locutus es. Et
mortuus est annanias propheta in an-
XXIX no illo. mense septimo. Et hec
sunt uerba libri que misit iheremi-
as propheta de ierusalem ad reliquias se-
niorum transmigrationis. et ad sacer-
dotes. et ad prophetas. et ad omnem po-
pulum quem transduxerat nabucho-
donosor de ierusalem in babylonem. post-
quam egressus est iechonias rex. et do-
mina. et eunuchi. et principes iude
et ierusalem. et faber. et inclusor de ihe-
rusalem. in manu ellasa filii sa-
phan. et gamelie filii elchie. quos
misit sedechias rex iuda ad nabu-
chodonosor regem babylonis in ba-
bylonem. dicens. Hec dicit dominus ex-
ercituum deus israhel omni transmigra-
tioni quam transtulisti de ierusalem
in babylonem. Edificate domos.
et habitate. et plantate ortos. et co-
medite fructum eorum. Accipite u-
xores. et generate filios et filias. Date
filiis uestris uxores. et filias uestras da-
te uiris. et pariant filios et filias.
et multiplicamini ibi. et nolite esse
pauci numero. et querite pacem ciui-
tatis. ad quam transmigrare uos fe-
ci. et orate pro ea ad dominum. quia in
pace illius erit pax uobis. Hec enim
dicit dominus exercituum. deus israhel. Non
uos seducant prophete uestri qui sunt
in medio uestrum. et diuini uestri. et
ne attendatis ad somnia uestra que
uos somniatis. quia falso ipsi prophe-
tant uobis in nomine meo. et non
misi eos dicit dominus. Quia hec dicit
dominus. Cum ceperint impleri in baby-
lone septuaginta anni uisitabo
uos. et suscitabo super uos uerbum me-
um bonum. ut reducam uos ad lo-
cum istum. Ego enim scio cogita-
tiones quas cogito super uos ait dominus.
cogitationes pacis. et non afflictionis.
ut dem uobis finem et patientiam. Et in-
uocabitis me ibi et adorabitis
me. et exaudiam uos. Queretis
me. et inuenietis. cum quesieritis
me in toto corde uestro. et inueniar
a uobis ait dominus. et reducam capti-
uitatem uestram. et congregabo uos
de uniuersis gentibus et de cunctis

locis ad quę expuli uos dicit dominus. Et reuerti uos faciam de loco ad quem transmigrare uos feci. quia dixistis. Suscitabit nobis dominus prophetas in babylone. Quia hęc dicit dominus ad regem qui sedet super solium dauid. et ad omnem populum habitatorem urbis huius. et ad fratres uestros qui non sunt egressi uobiscum in transmigrationem. Hęc dicit dominus exercituum. Ecce mittam in eos gladium et famem et pestem. et ponam eos quasi ficus malas. quę comedi non possunt eo quod pessimę sint. et persequar eos in gladio et in fame et in pestilentia. et dabo eos in uexationem uniuersis regnis terrę in maledictionem. et in stuporem. et in sibilum. et in obprobrium. cunctis gentibus ad quas ego eieci eos. eo quod non audierint uerba mea dicit dominus. quę misi ad eos per seruos meos prophetas. de nocte consurgens et mittens. et non audistis dicit dominus. Uos ergo audite uerbum domini omnis transmigratio quam emisi de ierusalem in babylonem. Hęc dicit dominus exercituum deus israel ad ahab filium chulię. et ad sedechiam filium maasię qui prophetat uobis in nomine meo mendaciter. Ecce ego tradam eos in manu nabuchodonosor regis babylonis. et percutiet eos in oculis uestris. Et assumetur ex eis maledictio omni transmigrationi iuda quę est in babylolone. dicentium. Ponat te dominus sicut sedechiam. et sicut ahab. quos frixit rex babylonis in igne. pro eo quod fecerint stulticiam in israel. et mechati sunt in uxores amicorum suorum. et locuti sunt uerbum in nomine meo mendaciter. quod non mandaui eis. Ego sum iudex et testis. dicit dominus. Et ad semeiam neelamitem dices. Hęc dicit dominus exercituum deus israel. Pro eo quod misisti in nomine tuo. libros ad omnem populum qui est in ierusalem. et ad sophoniam filium maasię sacerdotem. et ad uniuersos sacerdotes dicens. Dominus dedit te sacerdotem pro ioiade sacerdote. ut sis dux in domo domini super omnem uirum arrepticium. et prophetantem. ut mittas eum in neruum. et in carcerem. Et nunc. quare non increpasti ieremiam anatothitem qui prophetat uobis. Quia super hoc misit ad nos in babylonem. dicens. Longum est. Ędificate domos et habitate. et plantate ortos. et comedite fructum eorum. Legit ergo sophonias sacerdos librum istum in auribus ieremię prophetę. Et factum est uerbum domini ad ieremiam prophetam dicens. Mitte ad omnem transmigrationem dicens. Hęc dicit dominus ad semeiam neelamitem. Pro eo quod prophetauit uobis semeias. et ego non misi eum. et fecit uos confidere in mendacio. idcirco hęc dicit dominus. Ecce ego uisitabo super semeiam neelamitem. et super semen eius. Non erit ei uir sedens in medio populi huius. et non uidebit bonum quod ego faciam

pplo meo ait dn̄s. quia p̄uarica
tionē locutus ē adūsum do
XXX minū. Hoc ūbum qd̄ factum ē ad
ieremiā a dn̄o dicens. Hec dicit
dn̄s d̄s isrl̄ dicens. Scribe t̄ om̄ia
ūba que locutus sum ad te in li
bro. Ecce enim dies uenient dic̄
dn̄s. & conūtam conūsionē ppli
mei isrl̄ & iuda ait dn̄s. & conū
tam eos ad t̄ram quā dedi patrib;
eor̄. & possidebunt eam. Et hec
ūba que locutus est dn̄s ad isrl̄
& ad iudā. q̄m hec dicit dn̄s.
Uocem t̄roris audiuim̄. formi
do. & n̄ ē pax. Interrogate & uide
te. si gn̄at masculus. Quare g̊ ui
di om̄is uiri manū sup lumbū
suū quasi parturientis. & conū
se sunt uniūse facies in aurugi
nem. Ue. quia magna dies illa
nec ē simil ei. tempus t̄bulatio
nis ē iacob. & ex ipso saluabitur.
Et erit in die illa. ait dn̄s exer
cituum. conteram iugū ei de collo
tuo. & uincula illius dirumpā.
& n̄ dominabunt̄ ei amplius alie
ni. sed seruient dn̄o d̄o suo. & da
uid regi suo quē suscitabo eis.
Tu g̊ ne timeas serue mī iacob
ait dominus. neq; paueas isrl̄. quia
ecce ego saluabo te de t̄ra longin
qua. & semen tuū de t̄ra captiui
tatis eor̄. Et reuertetur iacob. & qui
escet. & cunctis affluet bonis. &
n̄ erit quē formidet. q̄m ego tec̄
sum ait dn̄s. ut saluem te. Faciā

enim consūmationē in cunctis
gentib; in quib; dispsi te. te aūt n̄ faciā
in consūmationē. sed castigabo
te in iudicio ut n̄ t̄ uidearis in
noxius. quia hec dicit dn̄s. Insa
nabilis fractura tua. pessima pla
ga tua. Non ē qui iudicet iudici
um tuū ad alligandū. curationū
utilitas n̄ ē t̄. Om̄is amatores tui ob
liti sunt tui. te n̄ querent. Plaga
enim inimici pcussi te. castigatio
ne crudeli. Propt̄ multitudinē
iniquitatis tue. dura facta sunt
peccata tua. Quid clamas sup c̄
tritione tua. Insanabilis ē dolor
tuus. Propt̄ multitudinē iniqui
tatis tue. & dura peccata tua. feci
hec t̄. Propt̄ea om̄is qui comedunt
te deuorabunt̄. & uniūsi hostes
tui in captiuitatē ducent̄. & qui
te uastant uastabunt̄. cunctosq;
p̄datores tuos dabo in p̄dam. Ob
ducam enim cicatricem t̄. & a uul
nerib; tuis sanabo te dicit dn̄s.
quia eiectam uocauerunt te syon.
hec ē que n̄ habebat requirentē.
Hec dicit dn̄s. Ecce ego conūtam
conūsionem tab̄naclor̄ iacob. &
tectis ei miserebor. Et edificabit̄
ciuitas in excelso suo. & templū
iuxta ordinē suū fundabit̄. & e
gredietur de eis laus. uoxq; luden
tium. Et multiplicabo eos. & n̄
minuent̄. & glificabo eos. & n̄ at
tenuabunt̄. Et erunt filij ei si
cut a p̄ncipio. & cetus ei coram

me permanebit. Et uisitabo aduersum omnes qui tribulant eum. & erit dux eius ex eo. & princeps de medio eius producetur. & applicabo eum. & accedet ad me. Quis enim iste est qui applicet cor suum ut appinquet mihi. ait dominus. Et eritis mihi in populum. & ego ero uobis in deum. Ecce turbo domini. furor egrediens. procella ruens. in capite impiorum conquiescet. Non auertet iram indignationis dominus. donec faciat & compleat cogitationem cordis sui. In nouissimo dierum intelligetis ea.

XXXI

In tempore illo dicit dominus ero deus uniuersis cognationibus israel. & ipsi erunt mihi in populum. Hec dicit dominus. Inuenit gratiam in deserto populus qui remanserat a gladio. uadet ad requiem suam israel. Longe dominus apparuit mihi. & in caritate perpetua dilexi te. ideo attraxi te miserans. rursumque edificabo te. & edificaberis uirgo israel. Adhuc ornaberis tympanis tuis. & egredieris in choro ludentium. Adhuc plantabis uineas. in montibus samarie. Plantabunt plantantes. et donec tempus ueniat non uindemiabunt. quia erit dies in qua clamabunt custodes in monte effraim. Surgite. & ascendamus in syon ad dominum deum nostrum. quia hec dicit dominus. Exultate in leticia iacob. & hinnite contra caput gentium. Personate. canite. & dicite. Salua domine populum tuum. reliquias israel. Ecce ego adducam eos de terra aquilonis. & congregabo eos ab extremis terre. inter quos erunt cecus & claudus. & pregnans & pariens simul. cetus magnus reuertentium huc. In fletu uenient. & in precibus deducam eos. Et adducam eos per torrentes aquarum in uia recta. & non impingent in ea. quia factus sum israeli pater. & effraim primogenitus meus est.

Audite uerbum domini gentes. & annunciate in insulis que procul sunt. & dicite. Qui dispersit israel congregabit eum. & custodiet eum sicut pastor gregem suum. Redemit enim dominus iacob. & liberauit eum de manu potentioris. Et uenient. & laudabunt in monte syon. & confluent ad bona domini super frumento & uino & oleo. & fetu pecorum & armentorum. Eritque anima eorum quasi ortus irriguus. & ultra non esurient. Tunc letabitur uirgo in choro. iuuenes & senes simul. Et conuertam luctum eorum in gaudium. & consolabor eos. & letificabo a dolore suo. & inebriabo animam sacerdotum pinguedine. & populus meus bonis meis adimplebitur ait dominus. Hec dicit dominus. Uox in excelso audita est lamentationis. fletus & luctus. rachel plorantis filios suos. et nolentis consolari super eis. quia non sunt. Hec dicit dominus. Quiescat uox tua a ploratu. & oculi tui a lacrimis. quia est merces operi tuo. ait dominus. Et reuertetur de terra inimici. & est spes no

iussimus tuis. ait dominus. Et reuerten-
tur filii tui ad terminos suos. Audiens
audiui effraim transmigrantem.
Castigasti me. et eruditus sum quasi
iuuenculus indomitus. Conuerte me
et reuertar: quia tu dominus deus meus.
Postquam enim conuertisti me. egi
penitentiam: et postquam ostendisti
mihi. percussi femur meum. Confusus
sum. et erubui: quoniam sustinui obp-
brium adolescentie mee. Si filius
honorabilis mihi effraim. si puer deli-
catus: quia exquo locutus sum de
eo adhuc recordabor eius. Iccirco
conturbata sunt uiscera mea super
eum: miserans miserebor eius ait
dominus. Statue tibi speculam: et pone tibi
amaritudines. Dirige cor tuum in
uiam directam: in qua ambulasti.
Reuertere uirgo israel: reuertere ad ci-
uitates tuas istas. Usque quo deliciis
dissolueris filia uaga? Quia crea-
uit dominus nouum super terram: femina
circumdabit uirum. Hec dicit dominus
exercituum: deus israel. Adhuc dicent
uerbum istud in terra iuda. et in ur-
bibus eius: cum conuertero captiuitatem
eorum. Benedicat tibi dominus pulchritudo
iusticie: mons sanctus. Et habitabunt
in eo. iudas et omnes ciuitates eius si-
mul. agricole. et minantes greges: quia
inebriaui animam lassam. et omnem
animam esurientem saturaui. Ideo
quasi de somno suscitatus sum. et
uidi: et somnus meus dulcis mihi. Ecce
dies ueniunt dicit dominus: et semina-
bo domum israel. et domum iuda semi-
ne hominis. et semine iumentorum. Et
sicut uigilaui super eos ut euellerem.
et demolirer: et dissiparem. et disperderem. et af-
fligerem: sic uigilabo super eos. ut e-
dificem et plantem. ait dominus. In diebus
illis non dicent ultra. patres comede-
runt uuam acerbam. et dentes filiorum
obstupuerunt: sed unusquisque
in iniquitate sua morietur. Omnis
homo qui comederit uuam acer-
bam: obstupescent dentes eius. Ec-
ce dies ueniunt dicit dominus: et feri-
am domui israel. et domui iuda fe-
dus nouum: non secundum pactum quod pe-
pigi patribus uestris cum. in die qua
apprehendi manum eorum. ut educerem
eos de terra egypti: pactum quod irri-
tum fecerunt. et ego dominatus sum
eorum dicit dominus: sed hoc erit pactum
quod feriam cum domo israel. Post
dies illos dicit dominus dabo legem meam
in uisceribus eorum: et in corde ipsorum
scribam eam: et ero eis in deum. et ip-
si erunt mihi in populum. Et non docebit
ultra uir proximum suum: et uir fratrem
suum dicens. cognosce dominum. Omnes
enim cognoscent me a minimo eorum
usque ad maximum dicit dominus: quia
propitiabor iniquitati eorum. et pecca-
ti eorum non ero memor amplius. Hec
dicit dominus qui dat solem in lumi-
ne diei. ordinem lune et stellarum in
lumine noctis: qui turbat mare
et sonant fluctus eius: dominus exercituum
nomen illi. Si defecerint leges iste

coram me dicit dns: tunc & semen
isrl deficiet. ut n sit gens corā me
cunctis dieb; Hec dicit dns.
Si mensurari potuerint cęli sur
sum. & inuestigari fundamta terre
deorsum: & ego abiciam uniuer
sum semen isrl. ppt omia que fece
runt dicit dns. Ecce dies ueni
unt dicit dns: & edificabit ciui
tas dno. a turre ananehel. usq;
ad portā anguli. & exibit ultra
normā mensurę in conspectu ei
sup collem gareb. & circuibit goa
thā. & omnē uallē cadauerum.
& cineres. & uniusam regionē mor
tis usq; ad torrentē cedron: & usq;
ad angulum portę equoz orien
talis. Sanctum dni n euelletur: &
n destruetur ult in ppetuū.

XXXII

Verbum qd factum ē ad ieremi
am a dno. i anno x sedechię regis
iuda decimo: ipse ē annus octauus
decimus nabuchodonosor. Tunc
exercit regis babylonis obsidebat
ihrlm: & ieremias ppha erat clau
sus in atrio carceris. qui erat in
domo regis iuda. Clauserat enim
eum sedechias rex iudę. dicens.
Quare uaticinaris dicens. hec di
cit dns. ecce ego dabo ciuitatē is
tam in manu regis babylonis. &
capiet eam. & sedechias rex iuda
n effugiet de manu chaldeoz. sed
tradetur in manu regis babylo
nis. & loquet os ei cum ore illius.
& oculi ei oculos illius uidebunt.
& in babylonem deducet sede
chiam. & erit ibi donec uisitem
eum. ait dns. si aut dimicaueritis
adusum chaldeos. nichil psperum
habebitis. Et dixit ieremias.
Factum ē ubum dni ad me: dicens.
Ecce anamehel filius sellum pa
truelis tuus ueniet ad te. dicens.
Eme tibi agrum meū qui ē in ana
toth: tibi enim competit ex ppinqui
tate ut emas eum. Et uenit ad
me anamehel filius sellum patrui
mei secdm ubum dni ad uestibu
lum carceris: & ait ad me. Posside
tibi agrum meū qui ē in anatoth.
in tra beniamin: quia tibi competit
hereditas. & tu ppinquus ut pos
sideas. Intellexi aut qd ubum do
mini eet. & emi agrū ab anamehel
filio patrui mei qui ē in anatoth.
& appendi ei argentū septē stateres.
& decem argenteos. Et scripsi in li
bro. & signaui: & adhibui testes.
Et appendi argentū in statera. &
accepi librū possessionis signatū.
stipulationes. & rata. & signa foris
secus. Et dedi librum possessionis
baruch filio neri. filii maasię in
oculis anamehel patruelis mei. &
in oculis testium qui scripti erant
in libro emptionis. in oculis omni
um iudeoz qui sedebant in atrio
carceris: & pcepi baruch corā eis
dicens. Hec dicit dns exercituū:
ds isrl. Sume libros istos. librum
emptionis hunc signatū. & librum

hunc qui aptus est. et pone illos
in uase fictili. ut permanere pos-
sint diebus multis. Hec enim dicit
dominus exercituum deus israhel. Adhuc
possidebuntur domus et agri. et ui-
nee in terra ista. Et oraui ad do-
minum postquam tradidi librum
possessionis baruch filio neri. dicens.
Heu. heu. heu domine deus. Ecce tu
fecisti celum et terram in fortitudi-
ne tua magna. et in brachio tuo
extento. Non erit tibi difficile om-
ne uerbum. qui facis misericordiam in
milibus et reddis iniquitatem patrum
in sinu filiorum eorum post eos. For-
tissime. magne. potens. domine exer-
cituum nomen tibi. magnus con-
silio. et incomprehensibilis cogitatu.
cuius oculi aperti sunt super omnes
uias filiorum adam. ut reddas uni-
cuique secundum uias suas et secundum fructum
adinuentionum eius. qui posuisti
signa et portenta in terra egypti
usque ad diem hanc. et in israhel. et in
hominibus. et fecisti tibi nomen sicut est
dies hec. et eduxisti populum tuum israhel
de terra egypti. in signis et in por-
tentis. et in manu robusta. et in
brachio extento. et in terrore mag-
no. et dedisti eis terram hanc. quam
iurasti patribus eorum. ut dares eis ter-
ram fluentem lacte et melle. et in-
gressi sunt. et possederunt eam. et
non obedierunt uoci tue. et in lege
tua non ambulauerunt. Omnia enim
que mandasti ut facerent non fece-
runt. et euenerunt eis omnia ma-
la hec. Ecce municiones extructe
sunt aduersum ciuitatem ut capiatur.
et urbs data est in manu chaldeorum
qui preliantur aduersum eam a facie
gladii. et famis. et pestilentie. et
quecumque locutus es acciderunt
ut ipse tu cernis. et mihi tu dicis do-
mine deus. eme agrum argento. et
adhibe testes. cum urbs data sit
in manu chaldeorum.

Et factum est uerbum domini ad ihe-
remiam dicens. Ecce ego dominus
deus uniuerse carnis. Numquid mihi dif-
ficile erit omne uerbum. Propterea
hec dicit dominus. Ecce ego tradam
ciuitatem istam in manu chalde-
orum. et in manu regis babylonis. et
capiet eam. Et uenient chaldei
preliantes aduersum urbem hanc. et suc-
cendent eam igni. et comburent
eam. et domos in quarum domatibus
sacrificabant baal. et libabant
diis alienis libamina ad irritan-
dum me. Erant enim filii israhel
et filii iuda iugiter facientes malum
in oculis meis ab adolescentia sua.
filii israhel qui usque nunc exacerbant
me in opere manuum suarum dicit do-
minus. quia in furore et in indig-
natione mea facta est michi ciui-
tas hec. a die qua edificauerunt e-
am. usque ad diem istam. qua au-
feretur de conspectu meo propter ma-
liciam filiorum israhel et filiorum iuda quam fece-
runt ad iracundiam me prouocan-

res. ipsi & reges eorum. principes eorum
& sacerdotes. & prophete eorum. uiri iuda
& habitatores ierusalem. & uerterunt
ad me terga & non facies. cum docerem
eos in diluculo. & erudirem. & nol-
lent ~~accipere~~ audire ut acciperent
disciplinam. Et posuerunt ydola
sua in qua inuocatum est nomen meum.
ut polluerent eam. Et edifica-
uerunt excelsa baal. que sunt in
ualle filii ennon. ut initiarent
filios suos & filias suas moloch.
quod non mandaui eis. neque ascendit
in cor meum. ut facerent abhomi-
nationem hanc. & in peccatum deduce-
rent iudam. Et nunc propter ista hec
dicit dominus deus israel ad ciuitatem
hanc de qua uos dicitis quod trada-
tur in manu regis babylonis. in
gladio. & in fame. & in peste. Ec-
ce ego congregabo eos de uniuersis
terris ad quas ieci eos in furore me-
o. & in ira mea. & in indignatio-
ne grandi. & reducam eos ad lo-
cum istum. & habitare eos faciam
confidenter. Et erunt mihi in populum.
& ego ero eis in deum. Et dabo eis
cor unum. & uiam unam. ut time-
ant me uniuersis diebus & bene sit
eis. & filiis eorum post eos. Et feri-
am eis pactum sempiternum. & non
desinam eis bene facere. Et timo-
rem meum dabo in corde eorum. ut non
recedant a me. & letabor super eis
cum bene eis fecero. Et plantabo
eos in terra ista in ueritate. in toto
corde meo. & in tota anima mea.
Quia hec dicit dominus. Sicut addu-
xi super populum istum omne malum hoc
grande. sic adducam super eos omne
bonum quod ego loquor ad eos. Et pos-
sidebuntur agri in terra ista de qua
uos dicitis quod deserta sit. eo quod non
remanserit homo & iumentum. et
data sit in manu chaldeorum. Agri
pecunia ementur. & scribentur in
libro. & imprimetur signum. & testis
adhibebitur in terra beniamin. &
in circuitu ierusalem. & in ciuitatibus
iuda. & in ciuitatibus montanis.
& in ciuitatibus campestribus & in ci-
uitatibus que ad austrum sunt. quia
conuertam captiuitatem eorum ait dominus.

XXXIII

Et factum est uerbum do-
mini ad ieremiam secundo. cum ad-
huc clausus esset in atrio carceris.
dicens. Hec dicit dominus qui facturus
est. & formaturus illud. & paraturus.
dominus nomen eius. Clama ad me. &
exaudiam te. & annunciabo tibi
grandia & firma que nescis. Quia
hec dicit dominus deus israel ad domos ur-
bis huius. & ad domos regis iuda.
que destructe sunt. & ad munitio-
nes. & gladium uenientium ut dimi-
cent cum chaldeis. & impleant eas
cadaueribus hominum. quas percussi in
furore meo. & in indignatione me-
a. abscondens faciem meam a ciuitate
hac propter omnem maliciam eorum. Ecce
ego obducam eis cicatricem & sanita-
tem. & curabo eos. & reuelabo illis

deprecationem pacis & ueritatis. et
conuertam conuersionem iude. & conuer/
sionem ierusalem. Et edificabo eos si/
cut a principio. & emundabo illos
ab omni iniquitate sua. in qua
peccauerunt mihi. & propitius ero cunc/
tis iniquitatibus eorum. in quibus de/
liquerunt mihi. & spreuerunt me. &
erit mihi in nomen & in gaudium. & in
laudem. & in exultationem cunctis
gentibus terre. que audierunt que omnia
bona que ego facturus sum eis. et
pauebunt. & turbabuntur in uniuer/
sis bonis. & in omni pace quam ego
faciam eis. Hec dicit dominus. Adhuc
audietur in loco isto quem uos di/
citis esse desertum. eo quod non sit ho/
mo & iumentum in ciuitatibus iu/
da. & foris ierusalem que desolate sunt
absque homine. & absque habitatore.
& absque pecore. uox gaudii & uox
leticie. & uox sponsi & uox spon/
se. uox dicentium. confitemini do/
mino exercituum. quoniam bonus dominus.
quoniam in eternum misericordia eius. & por/
tantium uota in domum domini.
Reducam enim conuersionem terre si/
cut a principio. dicit dominus. Hec di/
exercituum cit dominus. Adhuc erit in loco isto
deserto absque homine & absque iu/
mento. & in cunctis ciuitatibus eius
habitaculum pastorum accubantium
gregum. In ciuitatibus montuosis &
in ciuitatibus campestribus & in ci/
uitatibus que ad austrum sunt. &
in terra beniamin. & in circuitu ihe/
rusalem. & in ciuitatibus iuda. ad/
huc transibunt greges ad manum
numerantis ait dominus. Ecce dies ue/
niunt dicit dominus. & suscitabo uer/
bum bonum quod locutus sum ad do/
mum israel. & ad domum iuda. In
diebus illis. & in tempore illo germi/
nare faciam dauid germen iusticie.
& faciet iudicium & iusticiam in terra.
In diebus illis saluabitur iuda. &
ierusalem habitabit confidenter. Et hoc
est nomen quod uocabunt eum. dominus
iustus noster. Quia hec dicit dominus.
Non interibit de dauid uir. qui
sedeat super thronum domus israel.
Et de sacerdotibus & leuitis non interibit
uir a facie mea. qui offerat holo/
caustomata. & incendat sacrificium.
& cedat uictimas cunctis diebus.
Et factum est uerbum domini ad ihere/
miam. dicens. Hec dicit dominus. Si
irritum fieri potest pactum meum cum
die. & pactum meum cum nocte. ut
non sit dies & nox in tempore suo. et
pactum meum irritum esse poterit cum
dauid seruo meo. ut non sit ex eo fi/
lius qui regnet in throno eius. & le/
uite & sacerdotes ministri mei. Sicu/
ti numerari non possunt stelle celi. &
metiri arena maris. sic multipli/
cabo semen dauid serui mei. & le/
uitas ministros meos. Et factum est
uerbum domini ad iheremiam. dicens.
Numquid non uidisti quid populus hic lo/
cutus sit dicens. due cognationes
quas elegerat dominus abiecte sunt.

Et p(o)p(u)l(u)m meū despexerunt. eo q(uo)d
n(on) sit ultra gens coram eis. Hec di
cit d(omi)n(u)s. Si pactum meū int(er) diē
& noctem. & leges c(a)elo & t(er)r(e) n(on) po
sui. equidē & semen iacob & dauid
serui mei p(ro)iciam. ut n(on) assumam
de semine ei(us) p(ri)ncipes seminis abra
hām ysaac. & iacob. Reducam enī
conuersionem eo(rum). & miserebor eis.
V erbum q(uo)d factum ē
ad iheremiā a d(omi)no. quando na XXXIIII
buchodonosor rex babylonis. et
om(ne)s exercitus eius. uniu(er)saq(ue)
regna t(er)r(e) que erant sub potes
tate manus eius. & om(ne)s p(o)p(u)li bel
labant contra ih(e)r(usa)l(e)m. & contra
om(ne)s urbes eius. dicens. Hec di
cit d(omi)n(u)s d(eu)s isr(ae)l. Uade. & loque
re ad sedechiam regem iuda. &
dices ad eum. Hec dicit domi
nus. Ecce ego tradam ciuitatē
hanc in manu regis babylonis.
& succendet eam igni. & tu n(on)
effugies de manu eius. sed com
p(re)hensione capieris. & in manu
eius traderis. & oculi tui oculos
regis babylonis uidebunt. & os
eius cum ore tuo loquet(ur). & ba
bylonem introibis. At tamen
~~audi uerbum~~ audi uerbum d(omi)ni se
dechia rex iuda. Hec dicit do
minus ad te. Non morieris in
gladio. sed in pace morieris. &
s(e)c(un)d(u)m combustiones patrū tuo(rum)
regum p(ri)o(rum) qui fuerunt ante
te. sic comburent te. & ue d(omi)ne

plangent te. q(ui)a uerbū ego locut(us) su(m) dic(it)
d(omi)n(u)s. Et locutus ē ieremias p(ro)ph(et)a ad se
dechiā regē iuda. uniu(er)sa uerba hec in ihe
rusalē. Et exercit(us) regis babylonis pug
nabat contra ih(e)r(usa)l(e)m. & contra om(ne)s ciuita
tes iuda. q(ue) reliq(ue) erant contra lachis.
& contra azecha. Hę enim superant
de ciuitatib(us) iuda. urbes munite.
V erbum q(uo)d factum ē ad ihe
remiam a d(omi)no. postquā p(er)cussit
rex sedechias fedus cum omni
p(o)p(u)lo in ih(e)r(usa)l(e)m. p(re)dicans ut dimit
teret unusquisq(ue) seruū suū. &
unusquisq(ue) ancillā suā hebreū
& hebreā liberos. & nequaquā
dominarent(ur) eis. id ē in iudeo.
& in fratre suo. Audierunt enim
om(ne)s p(ri)ncipes. & uniu(er)sus p(o)p(u)l(u)s q(ui)
inierant pactum. ut dimitteret
unusquisq(ue) seruū suū. & unus
quisq(ue) ancillā suā liberos. & ul
tra n(on) dominarent(ur) in eis. Audie
runt ig(itur). & dimiserunt. Et con
uersi sunt deinceps. & retraxe
runt seruos & ancillas suas q(uo)s
dimiserant liberos. & subiuga
uerunt in famulos & in famulas.
E t factum ē uerbum
domini ad iheremiam a d(omi)no
dicens. Hec dicit d(omi)n(u)s d(eu)s isr(ae)l.
Ego p(er)cussi fedus cum patrib(us) ue
stris. in die qua eduxi eos de
t(er)ra egypti. de domo seruitutis.
dicens. Cum completi fuerint
septem anni. dimittat unusq(ui)sq(ue)
fratrē suū hebreū. qui uendit(us) ē ei.

et seruiet tibi sex annis. & dimit
tes eum a te liberum. Et non audie
runt patres uestri me: nec inclina
uerunt aurem suam. Et conuersi estis
uos hodie. & fecistis quod rectum est
in oculis meis: ut predicaretis liber
tatem unusquisque ad amicum suum.
Et inistis pactum in conspectu
meo. in domo in qua inuocatum est
nomen meum super eam: & reuersi estis.
& ~~contaminastis~~. commaculastis
nomen meum. & reduxistis unusquis
que seruum suum. & unusquisque an
cillam suam. quos dimiseratis ut
essent liberi. & sue potestatis: et
subiugastis eos. ut sint uobis ser
ui & ancille. Propterea hec dicit
dominus. Uos non audistis me. ut predica
retis libertatem unusquisque fratri
suo: & unusquisque amico suo.
Ecce ego predico libertatem ait do
minus ad gladium. & pestem. &
famem. & dabo uos in commotionem
cunctis regnis terre. & dabo uiros
qui preuaricantur fedus meum. &
non obseruauerunt uerba federis quibus
assensi sunt in conspectu meo.
Uitulum quem ceciderunt in duas
partes. & transierunt inter diuisio
nes eius. principes iuda. & principes
ierusalem. eunuchi. & sacerdotes. & om
nis populus terre. qui transierunt inter
diuisiones uituli: & dabo eos
in manu inimicorum suorum. & in
manu querentium animam eorum.
Et erit morticinum eorum in escam
uolucribus celi. & bestiis terre. & se
dechiam regem iuda. & principes eius
dabo in manu inimicorum suorum. et
in manu querentium animam eorum.
& in manu exercituum regis ba
bylonis qui recesserunt a uobis.
Ecce ego precipio dicit dominus. & re
ducam eos in ciuitatem hanc. et
preliabuntur aduersum eam. & ca
pient eam. & incendent igni. &
ciuitates iuda dabo in solitudi
nem. eo quod non sit habitator.

XXXV Uerbum quod factum est ad ihere
miam a domino in diebus ioachim fi
lii iosie regis iuda. dicens. Uade
ad domum rechabitarum. & loquere
eis. & introduces eos in domum domini in
unam exedram thesaurorum. & dabis
eis bibere uinum. Et assumpsi ie
choniam filium iheremie filii ab
sanie. & fratres eius. & omnes filios eius.
& uniuersam domum rechabitarum.
& introduxi eos in domum domini ad
gazophilatium filiorum anan. filii
hiedelie hominis dei. quod erat iux
ta gazophilatium principum super the
saurum maasie filii sellum. qui
erat custos uestibuli. Et posui co
ram filiis domus rechabitarum sciphos
plenos uino. & calices. Et dixi ad
eos. Bibite uinum. Qui responderunt.
Non bibemus uinum. quia iona
dab filius rechab pater noster precepit
nobis. dicens. Non bibetis uinum uos
& filii uestri usque in sempiternum. &
domum non edificabitis. & sementem non

seretis. & uineas ñ plantabitis nec
habebitis. sed in tabnaclis habita
bitis cunctis dieb; urīs. ut uiua
tis dieb; multis sup faciē trē. in
qua uos pegrinamini. Obediuim
g uoci ionadab filii rechab patris
nri in omib; que pcepit nob. ita
ut ñ biberemus uinū cunctis dieb;
nris. nos & mulieres nre. & filii &
filie nre. & ñ edificaremus domos
ad habitandū. & uineā. & agrū.
& sementē ñ habuim. sed habita
uimus in tabnaclis. & obedientes
fuimus iuxta omia que pcepit
nob ionadab pat nr.

Cum aut ascendisset nabucho
donosor rex babylonis ad trām
nrām. diximus. Uenite. & ingre
diamur ihrlm a facie exercitus
chaldeorū. & a facie exercit syrie.
& mansimus in ihrlm. Et factū
ē ūbum dnī ad iheremiā dicens.
Hec dicit dns exercituū. ds isrl.
Uade. & dic uiris iuda. & habita
torib; ihrlm. Nunqd ñ recipietis
disciplinā. ut obediatis ūbis meis
dicit dns. Preualuerūt sermones
ionadab filii rechab quos pcepit
filiis suis ut ñ biberent uinū. & ñ
biberunt usq; ad diem hanc. quia
obedierunt pcepto patris sui. Ego
aut locutus sum ad uos de mane
consurgens & loquens. & ñ obedis
tis m. misiq; ad uos omīs seruos
meos pphas. consurgens diluculo.
mittensq; & dicens. Conutimini
unusquisq; a uia sua pessima. &
bona facite studia ura. & nolite
sequi dōs alienos. neq; colatis eos.
& habitabitis in tra quā dedi pa
trib; uris & uob. & ñ inclinastis
aurē urām. neq; audistis me. Fir
mauerunt g filii ionadab filii re
chab pceptum patris sui qd pcepat
eis. ppls aut iste ñ obediuit m.
Ideo hec dicit dns exercituū.
ds isrl. Ecce ego adducam sup
iudā. & sup omīs habitatores ihe
rusalem uniūsam afflictionē qm
locutus sum adūsum eos. eo qd
loquut sim ad eos. & ñ audierūt.
uocaui illos. & ñ responderūt m.
Domui aut rechabitarū. dixit ihe
remias. Hec dicit dns exercituū.
ds isrl. Pro eo qd obedistis pcepto
ionadab patris uri. & custodistis om
nia mandata ei. & fecistis uniūsa
que pcepit uob. ppterea hec dicit
dns exercituū. ds isrl. Non defi
ciet uir de stirpe ionadab filii re
chab. stans i cspectu meo cūtis dieb;

Et factum ē in anno quarto io XXXVI
achim filii iosie regis iuda. factū
ē ūbum hoc ad iheremiā a dno
dicens. Tolle uolum libri. & scribe
in eo omīa ūba que locutus sum
t adūsum isrl & iudā. & adūsum
omīs gentes a die qua locutus sū
ad te ex dieb; iosie. usq; ad diem
hanc. si forte audiente domo iu
da uniūsa mala que ego cogito
facere eis. reūtatur unusquisq; a

uia sua pessima. & propitius ero ini-
quitati & peccato eorum.
Vocauit ergo iheremias baruch fi-
lium nerie: & scripsit baruch ex
ore iheremie omnes sermones domini
quos locutus est ad eum in uo-
lumine libri. Et precepit ihere-
mias baruch dicens. Ego clausus
sum: nec ualeo ingredi domum do-
mini. Ingredere ergo tu: & lege de
uolumine in quo scripsisti ex ore
meo uerba domini. audiente populo in
domo domini in die ieiunii. insuper
& audiente uniuerso iuda qui
ueniunt de ciuitatibus suis. leges
eis: si forte cadat oratio eorum in
conspectu domini. & reuertatur unus-
quisque a uia sua pessima. quoniam
magnus furor & indignatio quam
locutus est dominus aduersum populum
hunc. Et fecit baruch filius ne-
rie iuxta omnia que preceperat ei ihe-
remias propheta: legens ex uolumine
sermones domini in domo domini.

Factum est autem in anno quinto
ioachim filii iosie regis iuda. in
mense nono. predicauerunt ieiu-
nium in conspectu domini omni populo
in ihrlm: & uniuerse multitudini
que confluxerat de ciuitatibus
iuda in ihrlm. Legitque baruch
ex uolumine sermones iheremie
in domo domini. in gazophilatio ga-
marie filii saphan scribe. in uesti-
bulo superiori in introitu porte
noue domus domini: audiente omni
populo. Cum que audisset micheas
filius gamarie filii saphan omnes
sermones domini ex libro. descendit
in domum regis ad gazophilatium
scribe: & ecce ibi omnes principes sede-
bant. elisama scriba. & dalaia fili-
us semeie. & ernathan filius acho-
bor. & gamarias filius saphan.
& sedechias filius ananie: & uniuer-
si principes. Et nunciauit eis mi-
cheas omnia uerba que audiuit le-
gentem baruch ex uolumine:
in auribus populi. Miserunt itaque
omnes principes ad baruch iudi fi-
lium nathanie filii selemie. filii
chusi: dicentes. Volumen ex quo
legisti audiente populo sume in ma-
nu tua: & ueni. Tulit ergo baruch
filius nerie uolumen in manu sua:
& uenit ad eos. Et dixerunt ad eum.
Sede: & lege uolumen hec in auribus
nostris. Et legit baruch in auribus
eorum. Igitur cum audissent omnia
uerba. obstupuerunt unusquisque ad
proximum suum: & dixerunt ad baruch.
Nunciare debemus regi omnes ser-
mones istos. Et interrogauerunt eum
dicentes. Indica nobis quomodo scrip-
sisti istos sermones omnes ex ore eius.
Dixit autem eis baruch. Ex ore
suo loquebatur quasi legens ad me
omnes sermones istos: & ego scribe-
bam in uolumine atramento.
Et dixerunt principes ad baruch.
Vade & abscondere tu & ihere-
mias: & nemo sciat ubi sitis. Et

ingressi sunt ad regem in atrium.
Porro volum commendaverunt
in gazophilatium elisame scribe.
Et nunciaverunt audiente rege
omnes sermones. Misitque rex iudi
ut sumeret volum. Qui tollens
illud de gazophilatio elisame scri
be: legit audiente rege. et univer
sis principibus qui stabant circa re
gem. Rex autem sedebat in domo
hyemali in mense nono: et posi
ta erat arula coram eo plena
prunis. Cumque legisset iudi
tres pagellas uel quatuor: scidit
illud scalpello scribe. et proiecit in
ignem qui erat super arulam. do
nec consumeretur omne volum ig
ni qui erat in arula: et non timue
runt neque sciderunt vestimenta
sua. rex et omnes servi eius. qui au
dierunt universos sermones istos.
Veruntamen elnathan. et dalaias
et gamarias contradixerunt regi.
ne combureret librum: et non audi
vit eos. Et precepit rex iheremihel
filio amalech. et saraie filio ezri
hel. et selemie filio abdehel: ut
comprehenderent baruch scribam.
et iheremiam prophetam. Absconditu
autem eos dominus.

Et factum est verbum domini ad ihe
remiam. postquam combusserat rex
volum. et sermones quos scripsit ba
ruch ex ore iheremie: dicens. Rur
sum tolle volum aliud: et scribe in
eo omnes sermones qui erant in
volumine priori quod combussit io
achim rex iuda: et ad ioachim
regem iuda dices. Hec dicit dominus.
Tu combussisti volum illud di
cens: quare scripsisti in eo annun
cians. festinus veniet rex baby
lonis. et vastabit terram hanc. et
cessare faciet ex illa hominem et
iumentum: Propterea hec dicit do
minus. contra ioachim regem iuda.
Non erit ex eo qui sedeat super
solium david: et cadaver eius pro
icietur ad estum per diem. et ad
gelu per noctem. Et visitabo contra
eum. et contra semen eius. et contra ser
vos eius iniquitates suas: et adducam
super eos. et super habitatores ierusalem.
et super viros iuda omne malum quod
locutus sum ad eos. et non audierunt.
Iheremias autem tulit volum aliud.
et dedit illud baruch filio nerie
scribe: qui scripsit in eo ex ore ihe
remie omnes sermones libri quem com
busserat ioachim rex iuda igni:
et insuper additi sunt sermones mul
to plures quam antea fuerant.

Et regnavit rex sedechias filius XXXVII
iosie pro iec-honia filio ioachim.
quem constituit regem nabucho
donosor rex babylonis in terra iu
da: et non obedivit ipse et servi eius.
et populus terre verbis domini que locutus
est in manu iheremie prophete. Et mi
sit rex sedechias iuchal filium sele
mie. et sophoniam filium maasie
sacerdotem ad iheremiam prophetam: di

cens. Ora p nob dnm dm nrm.
Iheremias aut ambulabat libe
in medio ppli. Non enim mise
rant eum in custodiā carceris.
Igitur exercit pharaonis egress
ē de egypto: & audientes chaldei
qui obsidebant ihrlm huiuscē
modi nunciū. recesserunt ab ihe
rusalem. Et factum ē ūbum do
mini ad iheremiā pphām: dicens.
Hec dicit dns ds isrl. Sic dice
tis regi iuda: qui misit uos ad
me interrogandum. Ecce exercit
pharaonis qui egressus ē uob in
auxiliū. reuertetur in terram suā
in egyptū: & redient chaldei. & bel
labunt contra ciuitatē hanc. & ca
pient eam: & incendent igni. Hec
dicit dns. Nolite decipe animas
uras. dicentes. euntes abibunt. et
recedent a nob chaldei: quia n ab
ibunt. Sed & si pcusseritis omnē
exercitū chaldeoz qui pliatur ad
usum uos. & derelicti fuerint ex
eis aliqui uulnati: singli de ten
torio suo consurgent: & incendent
ciuitatē hanc igni. Ergo cum re
cessisset exercitus chaldeoz ab
ihrlm ppt exercitū pharaonis: e
gressus ē iheremias de ihrlm. ut
iret in terram beniamin. & diuide
ret ibi possessionē in conspectu ci
uium. Cumq; puenisset ad por
tam beniamin: erat ibi custos por
te p uices nomine iherias. filius
selemie. filii ananie: & apphendit
iheremiā pphām. dicens. Ad chal
deos pfugis. Et respondit ihere
mias. Falsum ē: n fugio ad chal
deos. Et n audiuit eum: sed cō
phendit iheremiā iherias: & ad
duxit eum ad pncipes. Quā ob
rem irati pncipes contra iheremiā:
cesum eum miserunt in carcerē q
erat in domo ionathan scribe.
Ipse enim ppositus erat sup car
cerem. Itaq; ingressus ē ihere
mias in domū lacus in ergastulum:
& sedit ibi iheremias dieb; mul
tis. Mittens aut sedechias rex tu
lit eum. & interrogauit in domo
sua abscondite: & dixit. Putas
ne ē sermo a dno? Et dixit ihe
remias. Est. Et ait. In manu re
gis babylonis traderis. Et dixit
iheremias ad regem sedechiā. Qd
peccaui t & seruis tuis. & pplo
tuo? quia misisti me in domū
carceris? Ubi sunt pphe uri q
pphabant uob. & dicebant: n ue
niet rex babylonis sup uos. & sup
terram hanc? Nunc g audi obse
cro dne mi rex. Ualeat depcatio
mea in conspectu tuo: & ne remit
tas me in domū ionathan scribe:
ne moriar ibi. Precepit g rex se
dechias. ut traderet iheremias in
uestibulo carceris: & daret ei tor
ta panis cotidie excepto pulmto:
donec consumerentur oms panes
de ciuitate. Et mansit iheremias
XXXVIII in uestibulo carceris. Audiuit

aut saphathias filius mathan. et
iedelias filius phassur. et iuchal fi
lius selemie. et phassur filius mel
chie sermones quos iheremias lo
quebatur ad omnem populum dicens.
Hec dicit dominus. Quicumque man
serit in ciuitate hac. morietur gla
dio. et fame. et peste. qui autem pro
fugerit ad chaldeos uiuet. et erit
anima eius sospes et uiuens. Hec
dicit dominus. Tradenda tradetur ci
uitas hec in manu exercitus regis
babylonis. et capiet eam. Et di
xerunt principes regi. Rogamus
ut occidatur homo iste. De in
dustria enim dissoluit manus ui
rorum bellantium qui remanserunt
in ciuitate hac. et manus uniuersi po
puli. loquens ad eos iuxta uerba
hec. Siquidem homo hic non querit
pacem populi huius. sed malum. Et di
xit rex sedechias. Ecce ipse in ma
nibus uestris est. nec enim fas est regem
uobis quicquam negare. Tulerunt
ergo iheremiam. et proiecerunt eum in
lacum melchie filii amalech. qui
erat in uestibulo carceris. Et sub
miserunt iheremiam funibus in la
cum. in quo non erat aqua. sed lu
tum. Descendit itaque iheremias
in cenum. Audiuit autem abdeme
lech ethyops uir eunuchus qui erat
in domo regis. quod misissent ihe
remiam in lacum. Porro rex sede
bat in porta beniamin. Et egres
sus est abdemelech de domo regis.

et locutus est ad regem dicens.
Domine mi rex. male fecerunt uiri
isti omnia quecumque perpetrauerunt contra
iheremiam prophetam. mittentes eum in
lacum. ut moriatur ibi fame. Non
sunt enim ultra panes in ciuitate.
Precepit itaque rex abdemelech
ethyopi dicens. Tolle tecum hinc
triginta uiros. et leua iheremiam prophe
tam de lacu. antequam moriatur.
Assumptis ergo abdemelech secum
uiris. ingressus est domum regis que
erat sub cellario. et tulit inde ue
teres pannos. et antiqua que com
putruerant. et submisit ea ad ihe
remiam in lacum per funiculos. Dixitque
abdemelech ethyops ad iheremiam.
Pone ueteres pannos. et hec scissa et
putrida sub cubitu manuum tuarum.
et super funes. Fecit ergo iheremias
sic. Et extraxerunt iheremiam funibus
et eduxerunt eum de lacu. Man
sit autem iheremias in uestibulo car
ceris. Et misit rex sedechias. et tu
lit ad se iheremiam prophetam ad ostium
tertium quod erat in domo domini. Et
dixit rex ad iheremiam prophetam. Inter
rogo ego te sermonem. ne abscondas
a me aliquid. Dixit autem iheremi
as ad sedechiam. Si annunciauero
tibi. numquid non interficies me. Et si
consilium dedero tibi. non me audies. Iu
rauit ergo rex sedechias iheremie clam
dicens. Viuit dominus qui fecit nobis
animam hanc. si occidero te. et si tra
didero te in manu uirorum istorum.

qui querunt animã tuã. Et
dixit iheremias ad sedechiã. Hec
dicit dn̄s exercituũ. ds̄ isrl̄. Si p
fectus exieris ad p̄ncipes regis
babylonis: uiuet anima tua et
ciuitas hec n̄ succendetur igni: et
saluus eris tu. & domus tua. Si
aut̄ n̄ exieris ad p̄ncipes regis ba
bylonis: tradetur ciuitas hec in
manus chaldeorum. & succendent
eam igni: & tu n̄ effugies de ma
nu eorum. Et dixit rex sedechias
ad iheremiã. Sollicitus sum: ꝓpt
iudeos qui transfugerũt ad chal
deos: ne forte tradar in manꝰ eorum.
& illudant m̄. Respondit aut̄
iheremias. Non tradent. Audi q̄
so uocẽ dn̄i. quã ego loquar ad
te: & bene t̄ erit. & uiuet anima
tua. Quod si nolueris egredi: iste ē̄
sermo quẽ ostendit m̄ dn̄s. Ecce
om̄s mulieres que remanserũt in
domo regis iuda. educentur ad p̄n
cipes regis babylonis: & ipse di
cent. Seduxerunt te. & p̄ualue
runt aduũsum te. Uiri pacifici
tui demerserũt in ceno & lubrico
pedes tuos: & recesserunt a te; et
om̄s uxores tue. & filii tui edu
centur ad chaldeos: & n̄ effugies
manus eorum: sed in manu regis ba
bylonis capieris: & ciuitatẽ hanc
comburet igni. Dixit ḡ sedechi
as ad iheremiã. Nullus sciat ũba
hec: & n̄ morieris. Si aut̄ aude
rint p̄ncipes quia locutus sum
tecum. & uenerint ad te. & dixerint
t̄: indica nob̄ quid locutus sis
cum rege. ne celes nos. & n̄ inrfi
ciemus te. & quid locutus ē̄ tecũ
rex: dices ad eos. Prostraui ego
p̄ces meas coram rege: ne me re
duci iuberet in domũ ionathãn
& ibi morerer. Uenerunt ḡ om̄s
p̄ncipes ad iheremiã: & interroga
uerunt eum. Et locutus ē̄ eis iux
ta om̄a ũba que p̄cepat ei rex:
& cessauerunt ab eo. Nichil enim
fuerat auditũ. Mansit ḡ ihere
mias in uestibulo carceris: usq;
ad diem quo capta ē̄ ihr̄lm. Et
XXXIX factum ē̄ ut caperetur ihr̄lm. An
no nono sedechie regis iuda: m̄se
decimo: uenit nabuchodonosor
rex babylonis. & om̄s exercitꝰ ei
ad ihr̄lm: & obsidebant eam. Un
decimo aut̄ anno sedechie. m̄se
quarto. quinta m̄sis apta ē̄ ciui
tas: & ingressi sunt om̄s p̄ncipes
regis babylonis. & sederunt in por
ta media: neregel. sereser. semegar.
nabusar. sachim. rapsares. neregel.
sereser. rebmag. & om̄s reliqui p̄n
cipes regis babylonis. Cumq; ui
disset eos sedechias rex iuda. & om̄s
uiri bellatores: fugerunt. Et egres
si sunt nocte de ciuitate p uiã
orti regis: & p portã que erat
int̄ duos muros: & egressi sunt
ad uiã deserti. Persecutus ē̄ aut̄
eos exercitꝰ chaldeorum: & comp̄hen
derunt sedechiã in campo so

litudinis ierichontine: & captum
adduxerunt ad nabuchodono/
sor regem babylonis in reblatha.
que est in terra emath: & locutus
est ad eum iudicia. Et occidit rex
babylonis filios sedechie in reb/
latha in oculis eius: & omnis nobiles
iuda occidit rex babylonis. Ocu/
los quoque sedechie eruit: & uin/
xit eum compedibus ut duceretur
in babylonem. Domum quoque regis
& domum uulgi succenderunt chal/
dei igni. & murum ierusalem subuerte/
runt: & reliquias populi que reman/
serunt in ciuitate. & profugas qui
transfugerant ad eum. & superflu/
os uulgi qui remanserant trans/
tulit nabuzardan princeps militum
in babylonem. Et de plebe pauperum
qui nichil penitus habebant: dimi/
sit nabuzardan magister militum
in terra iuda: & dedit eis uineas.
& cisternas in die illa. Preceperat autem na/
buchodonosor rex babylonis de
iheremia propheta nabuzardan ma/
gistro militie dicens. Tolle illum.
& pone super eum oculos tuos: ni/
chilque ei mali facias: sed ut uolue/
rit sic facies ei. Misit ergo nabuzar/
dan princeps militie. & nabu. & se/
ban. & rapsares. & neregel. & sereser.
& rebmag. & omnis optimates regis
babylonis. miserunt & tulerunt
iheremiam de uestibulo carceris: &
tradiderunt eum godolie filio ai/
cham. filii saphan. ut intraret do/
mum. & habitaret in populo.
Ad iheremiam autem factus fuerat
sermo domini. cum clausus esset in ues/
tibulo carceris: dicens. Uade. et
dic abdemelech ethyopi dicens.
Hec dicit dominus exercituum: deus israel.
Ecce ego inducam sermones me/
os super ciuitatem hanc in malum: &
non in bonum. Et erunt in conspec/
tu tuo in die illa: & liberabo te in
die illa ait dominus: & non traderis in
manus uirorum quos tu formidas:
sed eruens liberabo te. & gladio non
cades: sed erit tibi anima tua in sa/
lutem: quia in me habuisti fidu/
ciam ait dominus. Sermo qui factus est XL
ad iheremiam a domino. postquam dimis/
sus est a nabuzardan magistro mi/
litie de rama. quando tulit eum
uinctum cathenis. in medio om/
nium qui migrabant de ierusalem
& iuda: & ducebantur in babylonem.
Tollens ergo princeps militie iheremiam:
dixit ad eum. Dixit. Dominus deus tu/
us locutus est malum hoc super locum
istum: & adduxit. & fecit dominus sicut
locutus est: quia peccastis domino. & non
audistis uocem eius: & factus est uobis
sermo hic. Nunc ergo ecce solui te ho/
die de cathenis que sunt in ma/
nibus tuis. Si placet tibi ut uenias
mecum in babylonem. ueni: & ponam
oculos meos super te. Si autem displi/
cet tibi uenire mecum in babylonem:
hic reside. Ecce omnis terra in cons/
pectu tuo: quod elegeris.

& qđ placuerit t̄ ut uadas. il
luc pge. & mecū noli uenire.
sed habita apud godoliā filiū ai
chám. filii saphán quē ꝑposuit
rex babylonis ciuitatib; iudę.
Habita ḡ cum eo in medio ppli.
uł quocumq; placuerit t̄ ut ua
das. uade. Dedit quoq; ei magist̄
militię cibária. & munuscła. et
dimisit eum. Uenit aut̄ ihere
mias ad godoliam filiū aichám
in masphát. & habitauit cum eo
in medio ppli qui relict̄ fuerat
in t̄ra. Cum ḡ audissent om̄s pn
cipes exercit̄ qui dispsi fuerant
p regiones. ipsi & socii eoꝝ. qđ p̄
fecisset rex babylonis godoliam
filiū aichám t̄rę. & qđ com̄dasset
ei uiros. & mulieres. & paruulos.
& de paupib; t̄rę qui n̄ fuerant
translati in babylonē. uenerunt
ad godoliam in masphát. & is
mahel filius nathanię. & iohan
nan. & ionathán filius careę. & sa
raias filius tenoméch. & filii offi.
qui erant de netophati. & iezo
nias filius maachati. ipsi & uiri
eoꝝ. Et iurauit eis godolias filius
aichám filii saphán. & comitib; e
oꝝ. dicens. Nolite timere seruire
chaldeis. habitate in t̄ra. & seruí
te regi babylonis. & bene erit
uob. Ecce ego habito in masphát.
ut respondeam p̄cepto chaldeoꝝ
qui mittunt̄ ad nos. Uos aut̄ col
ligite uindemiā. & mes..is sui se

& óleum. & condite in uasis uris.
& manete in urbib; uris. quas te
netis. Sed & om̄s iudei qui erant
in moab. & in filiis amón. & in
ydumea. & in uniu̅sis regionib;
audito qđ dedisset rex babylonis
reliquias in iudéa. & qđ ꝑposuis
set sup eos godoliam filiū aichám.
filii saphán. reu̅si sunt inquam
om̄s iudei de uniu̅sis locis ad quę
pfugerant. & uenerunt in t̄ram
iuda ad godoliam in masphát.
& collegerunt uinū & messem
multā nimis. Iohannán aut̄ filiꝰ
charee. & om̄s pncipes exercit̄ qui
dispsi erant in regionib; uenert̄
ad godoliam in masphát. & dixe
runt ei. Scito quia baalis rex fi
lioꝝ amón. misit ismahel filiū
nathanię pcutere animā tuā. Et
n̄ credidit eis godolias filius aichā.
Iohannán ū filius charee. dixit
ad godoliam seorsum in masphát.
loquens. Ibo. & pcutiam ismahel
filiū nathanię nullo sciente. ne
forte interficiat animā tuā. & dis
sipentur om̄s iudei qui congrega
ti sunt ad te. & pibunt reliquię
iuda. Et ait godolias filius aichā.
ad iohannán filiū charee. Noli
facere ūbum hoc. falsum enī tu
loqueris de ismahele.
XLI E t factum ē in mense septimo.
uenit ismahel filius nathanię fi
lii elisamā de semine regali. & op
timates regis. & decē uiri cum eo

ad godoliam filiū aichám in mas
phát: & comederunt ibi panes
simul in masphát. Surrexit aūt
ismahél filius nathanię. & decē
uiri qui erant cum eo: & pcusse
runt godoliam filiū aichám. filiū
saphán gladio. & interfecerunt eū:
quē pfecerat rex babylonis t̃re.
Omis quoq; iudéos qui erant cū
godolia in masphát. & chaldéos
qui repti sunt ibi. & uiros bella
tores: pcussit ismahél. Scđo aūt
die postquā occiderat godoliam
nullo adhuc sciente: uenerūt uiri
de sýchém. & de sýló. & de sama
riá. octoginta uiri rasi bárbam.
& scissis uestib; & squalentes: mu
nera & thus habebant in manib;
ut offerrent in domo dnī. Egres
sus aūt ismahél filius nathanię
in occursum eoꝝ de masphát: in
cedens & plorans ibat. Cum aūt
occurrisset eis: dixit ad eos. Ue
nite ad godoliam filiū aichám.
Qui cum uenissent ad mediū ci
uitatis: interfecit eos ismahél filius
nathanię circa mediū lacus. ipse
& uiri qui erant cum eo. Decē
aūt uiri repti sunt int̃ eos qui
dixerunt ad ismahél. Noli occide
re nos: quia habemus thesauros
in agro frumenti & ordei & olei & mellis.
Et cessauit: & nō interfecit eos cū
fratrib; suis. Lacus aūt in quē p
iecerat ismahél omia cadauia ui
roꝝ quos pcussit ppt̃ godoliam:
ipse ē quē fecit rex asá. ppt̃ baasá
regem isrt̃. Ipsum repleuit isma
hél filius nathanię occisis. Et cap
tiuas duxit ismahél oms reliqui
as ppli qui erāt in masphát. filias
regis. & uniūsum pplm qui reman
serat in masphát: quos cōmdaue
rat nabuzardán pnceps militię
godolię filio aichám. Et cepit e
os ismahél filius nathanię: & abiīt
ut transiret ad filios amón. Audi
uit aūt iohannán filius charę.
& omis pncipes bellatoꝝ qui erāt
cum eo omē malū qđ fecerat is
mahél filius nathanię: & assump
tis uniūsis uiris pfecti sunt ut
bellarent adūsum ismahél filiū
nathanię: & inuenerūt eum ad a
quas multas quę sunt in gaba
ón. Cumq; uidisset omis ppls q
erat cum ismahél iohannán filiū
charę. & uniūsos pncipes bella
toꝝ qui erant cum eo: lętati sunt.
Et reūsus ē omis ppls quē cepat
ismahél in masphát. Reūsusq;
abiīt ad iohannán filiū charę:
ismahél aūt filius nathanię fu
git cum octo uiris a facie
iohannán. & abiīt ad filios a
món. Tulit ergo iohannán filius cha
rę. & omis pncipes bellatoꝝ qui
erant cum eo uniūsas reliquias
uulgi quas reduxerant ab isma
hél filio nathanię de masphát.
postquā pcussit godoliam filium
aichám fortes uiros ad pliū. &

mulieres & pueros. & eunuchos
quos reduxerat de gabaon. & abie-
runt. & sederunt peregrinantes in
chamaam que est iuxta bethleem.
ut pergerent. & introirent egyptum
a facie chaldeorum. Timebant enim
eos. quia percusserat ismahel filius
nathanie. godoliam filium aicham.
quem preposuerat rex babylonis in
XLII terra iuda. Et accesserunt omnes prin-
cipes bellatorum. & iohannan filius
caree. & iezonias filius osee. & re-
liquum uulgus a paruo usque ad
maximum. dixeruntque ad ihere-
miam prophetam. Cadat oratio nostra
in conspectu tuo. & ora pro nobis ad
dominum deum tuum. pro uniuersis reliqui-
is istis. quia derelicti sumus pau-
ci de pluribus sicut oculi tui nos
intuentur. & annunciet nobis do-
minus deus tuus uiam per quam pergamus.
& uerbum quod faciamus. Dixit autem
ad eos ihieremias propheta. Audiui.
Ecce ego oro ad dominum deum uestrum.
secundum uerba uestra. Omne uerbum quodcumque
responderit michi indicabo uobis. nec ce-
labo uos quicquam. Et illi dixerunt
ad ihieremiam. Sit dominus inter [illegible]
nos testis ueritatis & fidei. si non [illegible]
iuxta omne uerbum in quo miserit
te dominus deus tuus ad nos. sic faciemus.
siue bonum est. siue malum. Uoci domini
dei nostri ad quem mittimus te obedie-
mus. ut bene sit nobis cum audie-
rimus uocem domini dei nostri. Cum autem
completi essent decem dies. factum est
uerbum domini ad ihieremiam. Uoca-
uitque iohannan filium caree. et
omnes principes bellatorum qui erant
cum eo. & uniuersum populum a mi-
nimo usque ad magnum. & dixit ad
eos. Hec dicit dominus deus israhel. ad quem
misistis me ut prosternerem preces uestras
in conspectu eius. Si quiescentes
manseritis in terra hac. edificabo
uos & non destruam. plantabo. &
non euellam. Iam enim placatus sum
super malo quod feci uobis. Nolite ti-
mere a facie regis babylonis. quem
uos pauidi formidatis. Nolite
eum metuere dicit quia dominus uo-
biscum ego sum ut saluos faciam
uos. & eruam uos de manu eius. &
dabo uobis misericordiam. & miserebor
uestri. & habitare uos faciam in terra
uestra. Si autem dixeritis non habita-
bimus in terra ista. nec audiemus
uocem domini nostri dicentes. nequaquam.
sed ad terram egypti pergemus. ubi
non uidebimus bellum. & clangorem
tube non audiemus. & famem non sustine-
bimus. & ibi habitabimus. propter hoc
audite uerbum domini reliquie iuda.
Hec dicit dominus exercituum deus israhel.
Si posueritis faciem uestram ut ingre-
diamini egyptum. & intraueritis ut
ibi habitetis. gladius quem uos for-
midatis ibi comprehendet uos in ter-
ra egypti. & fames pro qua estis sol-
liciti adherebit uobis in egypto.
& ibi moriemini. Omnesque uiri qui po-
suerunt faciem suam ut ingrediantur

egyptum. & habitent ibi: mori-
entur gladio. & fame. & peste.
Nullus de eis remanebit: nec effu-
gient a facie mali qd ego afferam
sup eos. Quia hec dicit dns exer-
cituum. ds isrl. Sicut conflatus
e furor mis & indignatio mea sup
habitatores ihrlm: sic conflabitur
indignatio mea sup uos. cum in-
gressi fueritis egyptum: & eritis
in iusiurandu. & in stupore. & in
maledictum. & in obprobrium: & ne-
quaquam ultra uidebitis locu istum.
Verbum dni sup uos
reliquie iuda. Nolite intrare egyp-
tum. Scientes scietis quia obtesta-
tus sum uob hodie: quia decepis-
tis animas uras. Vos enim misistis
me ad dnm dm nrm dicentes.
Ora p nob ad dnm dm nrm: et
iuxta omia quecumq; dixerit tibi do-
minus ds nr: sic annuncia nob. &
faciemus. Et annunciaui uobis
hodie: & n audistis uoce dni dei
uri: sup uniuersis p quib; misit
me ad uos. Nunc g scientes scietis.
quia gladio. & fame. & peste mo-
riemini in loco ad que uoluistis
intrare: ut habitaretis ibi.
XLIII Factum e aut cum complesset
ihieremias loquens ad pplm uniuer-
sos sermones dni di eorum. p quib;
miserat eum dns ds eorum. ad eos
omia uba hec: dixit azarias filius
osaie. & iohannan filius caree. &
omis uiri supbi. dicentes ad ihe-
remiam. Mendaciu tu loque-
ris. Non misit te dns ds nr di-
cens. ne ingrediamini egyptu.
ut habitatis illuc: sed baruch fi-
lius nerie incitat aduersum nos.
ut tradat nos in manus chaldeorum.
& interficiat nos. & transduci faci-
at in babylone. Et n audiuit
iohannan filius caree. & omis prin-
cipes bellatorum. & uniuersus ppls uo-
cem dni. ut maneret in tra iuda:
sed tollens iohannan filius caree
& uniuersi principes bellatorum uniuer-
sos reliquiarum iuda. qui reuersi fue-
rant de cunctis gentib; ad quas
ante dispsi fuerant. ut habitarent
in tra iuda. uiros & mulieres. par-
uulos & filias regis. & omne ani-
ma qua reliquerat nabuzardan
princeps militie cum godolia filio
aicham filii saphan. & ihieremia
pphetam. & baruch filiu nerie: et
ingressi sunt tram egypti. quia
n obedierunt uoci dni: & uene-
runt usq; ad taphnis. Et factus
e sermo dni ad ihieremia in taph-
nis. dicens. Sume in manu tua
lapides grandes: & abscondes eos
in crypta que e sub muro latericio
in porta domus pharaonis in taph-
nis. cernentib; uiris iudeis: & di-
ces ad eos. Hec dicit dns exercitu-
um: ds isrl. Ecce ego mittam &
assumam nabuchodonosor rege
babylonis seruu meu: & ponam
thronu ei sup lapides istos quos

abscondi. & statuet solium suum
super eos. ueniensque percutiet terram
egypti. Quos in morte in mor-
tem. & quos in captiuitate in cap-
tiuitatem. & quos in gladio in gla-
dio in gladium. & succendet ig-
nem in delubris deorum egypti. &
comburet ea. & captiuos ducet
illos. & amicietur terra egypti. sicut
amicitur pastor pallio suo. & egre-
dietur inde in pace. & conteret
statuas domus solis. que sunt in
terra egypti. & delubra deorum egyp-
ti comburet igni.
XL IIII Verbum quod factum est ad ihere-
miam ad omnes iudeos qui habi-
tant in terra egypti. habitantes
in magdalo. & in taphnis & in
menphis. & in terra phatures. dicens.
Hec dicit dominus exercituum deus israel.
Uos uidistis omne malum istud quod
adduxi super ierusalem. & super omnes
urbes iuda. Et ecce sunt deserte
hodie. & non est in eis habitator propter
maliciam quam fecerunt. ut me ad
iracundiam prouocarent. & irent ut
sacrificarent. & colerent deos alienos
quos nesciebant illi. & uos. & pa-
tres uestri. Et misi ad uos omnes ser-
uos meos prophetas de nocte consur-
gens. mittensque & dicens. Nolite
facere uerbum abhominationis hu-
iuscemodi. Et non audierunt. nec
inclinauerunt aurem suam. ut conuer-
terentur a malis suis. & non sacrifi-
carent diis alienis. Et conflata
est indignatio mea. & furor meus. &
succensa est in ciuitatibus iuda. &
in plateis ierusalem. & uerse sunt in
solitudinem & uastitatem. secundum diem
hanc. Et nunc hec dicit dominus exer-
cituum deus israel. Quare uos faci-
tis malum grande hoc contra animas
uestras. ut intereat ex uobis uir & mu-
lier. paruulus & lactens de medio
iude. nec relinquatur uobis quicquam
residuum. prouocantes me in operibus
manuum uestrarum sacrificando diis alie-
nis. in terra egypti in quam ingressi
estis ut habitetis ibi. & dispereatis.
& sitis in maledictionem. & in obpro-
brium cunctis gentibus terre. Num-
quid obliti estis mala patrum uestrorum
& mala regum iuda. & mala u-
xorum eius. & mala uestra. & mala uxorum
uestrarum que fecerunt in terra iuda.
& in regionibus ierusalem. Non sunt
mundati usque ad diem hanc. & non
timuerunt. & non ambulauerunt in le-
ge domini. & in preceptis meis que de-
di coram uobis. & coram patribus uestris.
Ideo hec dicit dominus exercituum deus
israel. Ecce ego ponam faciem meam
in uobis in malum. & disperdam omnem
iudam. & assumam reliquias iude.
qui posuerunt facies suas ut in-
grederentur terram egypti. & habi-
tarent ibi. Et consumentur omnes
in terra egypti. cadent in gladio.
& in fame consumentur. a mini-
mo usque ad maximum. In gladio
& in fame morientur. & erunt

in iusiurandū. & in miraclm̄. &
in maledictionē. & in obprbrium.
Et uisitabo habitatores ťre egyp
ti. sicut uisitaui super ihrlm. in gla
dio. & in fame. & in peste: & ñ
erit qui effugiat. & sit residuus
de reliquiis iudeo⁊ qui uadunt
ut peregrinentur in ťram egypti. &
reuertantur in ťram iuda. ad quā
ipsi eleuant animas suas ut reuer
tantur. & habitent ibi. Non re
uertentur: nisi qui fugerint. Res
ponderunt autē iheremie omňs
uiri. scientes qđ sacrificarent uxo
res eo⁊ diis alienis. & uniuerse mu
lieres. qua⁊ stabat multitudo
grandis. & omňs pplš habitantiū
in ťra egypti. in phatures dicens.
Sermonē quē locutus es ad nos
in nomine dñi ñ audiem⁹ ex te:
sed facientes faciem⁹ omne ūbum
qđ egredietur de ore nro: ut sacrifice
mus regine celi. & libemus ei liba
mina sicut fecimus nos & patres
nri. reges nri. & principes nri in
urbib; iuda. & in plateis ihrlm:
& saturati sumus panib; & bene
nob erat: malumq; ñ uidimus.
Ex eo autē qđ cessauimus sacrifica
re regine celi. & libare ei libamina:
indigemus omib; & gladio & fa
me consumpti sum⁹. Qđ si nos
sacrificamus regine celi. & libam⁹ ei
libamina: numqđ sine uiris nris fe
cim⁹ ei placentas ad colendū ⁊ libā
dū ei libamina? Et dix̄ iheremi

as ad omnē pplm aduersum uiros.
& aduersum mulieres: & aduersum
uniuersam plebem qui responderāt
ei ūbum: dicens. Numqđ ñ sacrifi
cium qđ sacrificastis in ciuitatib;
iuda. & in plateis ihrlm. uos & pa
tres uri. reges uri. & principes uri.
& populus ťre. hor⁊ recordatus ē dñs.
& ascendit sup cor ei⁹? & ñ poterat
dñs ultra portare ppť maliciā stu
dio⁊ uro⁊. & ppť abhominatio
nes quas fecistis? & facta ē ťra urā
in dessolationē. & in stuporē. et
in maledictū. eo qđ ñ sit habita
tor sicut ē dies hec. Propťea qđ
sacrificaueritis ydolis. & peccaueritis do
mino. & ñ audieritis uocē dñi.
& in lege. & in preceptis. & in testi
moniis ei⁹ ñ ambulaueritis: iccirco
euenerunt uob mala hec. sicut
& die hac. Dixit autē iheremias
ad omnē pplm: & ad uniuersas mu
lieres. Audite ūbum dñi omňs iu
da. qui estis in ťra egypti. Hec
inquit dñs exercituū ds isrl di
cens. Uos & uxores urē locute
estis ore uro: & manib; uris im
plestis dicentes. Faciamus uota
nra que uouim⁹. ut sacrificemus re
gine celi: & libemus ei libamina.
Implestis uota urā: & ope perpetras
tis ea. Ido audite ūbum dñi omňs
iuda: qui habitatis in ťra egyp
ti. Ecce ego iuraui in nomine
meo magno ait dñs: quia nequa
quā ultra nomē meū uocabitur ex

ore omnis uiri iudei dicentis.
uiuit dominus deus in omni terra egypti. Ec-
ce ego uigilabo super eos in ma-
lum. et non in bonum. et consumentur
omnes uiri iuda qui sunt in terra
egypti gladio et fame. donec pe-
nitus consumantur. Et qui fuge-
rint gladium reuertentur de terra e-
gypti in terram iuda uiri pauci.
et scient omnes reliquie iuda ingre-
dientium terram egypti ut habita-
rent ibi. cuius sermo impleatur.
meus. an illorum. Et hoc uobis signum
ait dominus. quod uisitem ego super uos
in loco isto. ut sciatis quia uere
complebuntur sermones mei. contra
uos in malum. Hec dicit dominus. Ec-
ce ego tradam pharaonem ephree
regem egypti. in manu inimicorum
eius. et in manu querentium animam
illius. sicut tradidi sedechiam re-
gem iuda in manu nabuchodo-
nosor regis babylonis inimici sui.
et querentis animam eius.

XLV

Uerbum quod locutus est ihere-
mias propheta ad baruch filium nerie.
cum scripsisset uerba hec in libro ex
ore iheremie. anno quarto ioa-
chim filii iosie regis iuda. dicens.
Hec dicit deus israhel ad te baruch.
Dixisti. Ue misero mihi. quoniam addi-
dit dominus dolorem dolori meo. Labo-
raui in gemitu meo. et requiem non
inueni. Hec dices ad eum. Sic di-
cit dominus. Ecce quos edificaui ego
destruo. et quos plantaui ego e-
uello. et uniuersam terram hanc. et tu que-
ris tibi grandia. Noli querere quia ecce ego ad-
ducam malum super omnem carnem
ait dominus. et dabo tibi animam tuam in
salutem in omnibus locis ad quecumque
perrexeris.

XLVI

Quod factum est uerbum domini ad iheremiam prophetam con-
tra gentes ad egyptum aduersum exer-
citum pharaonis nechao regis
egypti. qui erat iuxta fluuium eu-
phraten in carcamis. quem percussit
nabuchodonosor rex babylonis
in quarto anno ioachim filii
iosie regis iuda. Preparate scu-
tum et clipeum. et procedite ad bel-
lum. Iungite equos. et ascendite
equites. State in galeis. polite lan-
ceas. induite uos loricis. Quid igitur.
Uidi ipsos pauidos. et terga uerten-
tes. fortes eorum cesos. et fugerunt
concito. nec respexerunt. Terror un-
dique ait dominus. Non fugiat uelox.
nec saluari se putet fortis. ad a-
quilonem iuxta flumen euphraten
uicti sunt. et ruerunt. Quis est
iste qui quasi flumen ascendit. et
ueluti fluuiorum intumescunt gur-
gites eius. Egyptus fluminis instar
ascendet. et uelut flumina mouebuntur
fluctus eius. et dicet. Ascendens ope-
riam terram. perdam ciuitatem et ha-
bitatores eius. Ascendite equos.
Et in curribus exultate. et pro-
cedant fortes. ethyopia et lybies
tenentes scutum. et lydii arripien-
tes. et iacientes sagittas. Dies autem

ille domini dī exercituū dies
ultionis: ut sumat uindictā de
inimicis suis. Deuorabit gladius
et saturabit̄: et inebriabit̄ sang
ne eoꝝ. Uictima enim dn̄i exer
cituum in t̄ra aquilonis: iuxta
flum̄ euphratē. Ascende in ga
laad: et tolle resinā uirgo filia
egypti. Frustra multiplicas me
dicamina: sanitas n̄ erit t̄. Au
dierunt gentes ignominiā tuā:
et ululatus tuus repleuit t̄ram:
quia fortis impegit in fortē: am
bo parit̄ conciderunt.

Uerbum qđ locutus ē dn̄s ad
ieremiā ꝓpħam: eo qđ uentur
eēt nabuchodonosor rex babylo
nis. et ꝑcussur̄ t̄ram egypti. An
nunciate egypto: et auditū faci
te magdalo: et resonet in men
phis. et in taphnis dicite. Sta. et
ꝑpara te: quia deuorabit gladi
us ea. que ꝑ circuitū tuū sunt.
Quare computruit fortis tuus:
Non stetit. qm̄ dn̄s subūtit eū:
multiplicauit ruentes: cecidit q;
uir ad ꝓximū suū. et dicent.
Surge. et reūtamur ad ꝓplm̄ nr̄m.
et ad t̄ram natiuitatis nr̄e: a fa
cie gladii columbe. Uocate nom̄
pharao regis egypti. Tumultū
adduxit tempus. Uiuo ego in
quit rex. dn̄s exercituū nom̄ ei:
qm̄ sicut thabor in montib; et
sicut carmelus in mari ueniet.
Uasa transmigrationis fac̄ ha
bitatrix filia egypti: quia men
phis in solitudinē erit. et deseret̄.
et inhabitabit̄ erit. Uitula elegans.
atq; formosa egypt̄: stimulator
ab aquilone ueniet ei. Mercen
narii ei q; q usabant̄ in medio
ei. quasi uituli saginati uersi st̄
et fugerunt simul. nec stare po
tuerunt: quia dies interfectionis
eoꝝ ueniet sup eos. tempus uisi
tationis eoꝝ. Uox ei quasi eris
sonabit: qm̄ cum exercitu ꝑ
ꝑgabunt: et cum securib; uenient
ei. Quasi ligna cedentes succide
runt saltum ei ait dn̄s: quia sup
putari n̄ potest. Multiplicati st̄
sup locustas: et n̄ ē eis numerus.
Confusa ē filia egypti. et tradi
ta in manu ꝓpli aquilonis. Dixit
aut̄ dn̄s exercituū: ds̄ isrt̄. Ecce
ego uisitabo sup tumultū alexan
drie. et sup pharao. et sup egyp
tum. et sup dōs ei. et sup reges ei.
et sup pharao. et sup eos qui con
fidunt in eo: et dabo ego eos in
manu querentiū animā eoꝝ. et
in manu nabuchodonosor regis
babylonis. et in manū seruoꝝ ei:
et post hec habitabit̄ sicut a dieb;
ꝑstinis. ait dn̄s. Et tu ne timeas
serue mi iacob. et ne paueas isrt̄:
quia ecce ego saluū te faciam de
longinquo. et sem̄ tuū de t̄ra cap
tiuitatis sue. Et reūtetur iacob.
et quiescet. et ꝓsꝑabitur: et n̄ erit
qui exterreat eum. Et tu noli ti

meus serue mi iacob. ait dn̄s. q̄a
ego tecum sum: ait dn̄s. quia con
sumam ego cunctas gentes. ad q̄s
eieci te. Te u̇o n̄ consumam: sed cas
tigans castigabo te. in iudicio: nec
XLVII quasi innocenti parcam t̄. Q̄d
factum ē u̇bum dn̄i ad iheremi
am p̄pham cont̄ palestinos: ante
quam pcuteret pharao gazam.
Hec dicit dn̄s. Ecce aque ascen
dunt ab aquilone: & erunt q̄si
torrens inundans: & operient t̄ram
& plenitudinē ei': urbem & habi
tatores ei'. Clamabūt hōies. et ulu
labunt omēs. om̄s habitator t̄re a
strepitu pompe armatoꝝ & bella
toꝝ ei': a cōmotione quadrigaꝝ
ei'. & multitudine rotaꝝ illius.
Non respexer̄t patres filios. ma
nib; dissolutis p aduentu diei in q̄o
uastabunt̄ om̄s palestim: & dissi
pabitur tyrus. & sydon cum om
nib; reliquis auxiliis suis. Depo
pulatus ē enim dn̄s palestinos:
reliquias insule capadocie. Uenit
caluiciū sup gazam: conticuit as
chalon. & reliquie ualles eaꝝ. Usq;
quo concideris o muchro dn̄i:
Usq; quo n̄ quiesces: Ingredere
in uaginā tuā: refrigerare. & sile.
Quom̄ quiescet. cum dn̄s p̄cepit
ei adu̇sum aschalonē. & adu̇sus
maritimas ei' regiones: ibiq; con
XLVIII Hec di | dixerit illi: ad moab.
cit dn̄s exercituū: d̄s isrl̄. Ue sup
nabo: qm̄ uastata ē. & confusa.

Capta ē cariathiarim: confusa
ē fortis. & tremuit. Non ē ultra
exultatio in moab: cont̄ esebon
cogitau̇unt malū: uenite. & dis
pdamus eum de gente. Ergo si
lens conticesces: sequeturq; te gla
dius. Uox clamoris de oronaim:
uastitas & contritio magna. Con
trita ē moab: annunciate clamo
rem paruulis ei'. Per ascensum
enim luith plorans ascendet in
fletu: qm̄ in descensu oronaim
hostes ululatū contritionis audie
runt. Fugite. saluate animas uras:
& eritis quasi mirice in deserto.
Pro eo enim q̄d habuisti fiduci
am in munitionib; tuis. & in the
sauris tuis. tu quoq; capieris: &
ibit chamos in transmigrationē:
sacdotes ei'. & p̄ncipes ei' simul.
Et ueniet p̄do ad omnē urbē.
& urbs nulla saluabit̄: & pibunt
ualles. & dissipabunt̄ campestria:
qm̄ dixit dn̄s. Date florē moab:
quia florens egrediet̄: & ciuitates
eius deserte erunt. & inhabitabi
les. Maledict̄ qui facit opus dn̄i
fraudulent̄: & maledict̄ qui phi
bet gladiū suū a sanguine. Fertilis
fuit moab ab adolescentia sua. &
requieuit in fecib; suis: nec trans
fusus ē de uase in uas: & in trans
migrationē n̄ abiit. Ic circo pman
sit gust̄ ei' in eo: & odor eius n̄ ē
immutat̄. Propt̄ea ecce dies ueni
ent dicit dn̄s: & mittam ei or

dinatores. & stratores lagunculaꝝ.
& sternent eum. & uasa eius exhau
rient. & lagenas eoꝝ collident.
& confundetur moab a chamos.
sicut confusa ē domus isrl a be
thel in qua habebat fiduciam.
Quomodo dicitis fortes sumus. &
uiri robusti ad pliandum. Uas
tata ē moab. & ciuitates illius suc
cenderunt. & electi iuuenes eius
descenderunt in occisionē. ait rex
dns exercituū nomen eius. Prope ē
interitus moab ut ueniat. & ma
lum eius uelociter accurrit nimis.
Consolamini eum omnes qui estis
in circuitu eius. & uniuersi qui sci
tis nomen eius dicite. Quomodo confrac
ta ē uirga fortis. baculus gloriosus.
Descende de gloria. & sede in siti ha
bitatio filię dibón. qm uastator
moab ascendet ad te. dissipabit
munitiones tuas. In uia sta. & p
spice habitatio aroher. interroga
fugientē. & eum qui euasit. dic
quid áccidit. Confusus ē moab.
qm uictus ē. Ululate. & clama
te. Annunciate in arnón. qm
uastata ē moab. & iudiciū uenit
ad trām campestrē sup elón. & sup
iesá. & sup mephát. & sup dibón.
& sup nabó. & sup domum de
blathaim. & sup cariathiarim.
& sup bethgamul. & sup bethma
ón. & sup carioth. & sup bosrá.
& sup omnes ciuitates terrę moab.
quę longe. & quę pp̄e sunt. Abs

cisum ē cornu moab. brachiū
eius contritum ē. ait dns. Inebria
te eum. qm contra dnm erectus ē.
& allidet manū moab in uomi
tu suo. & erit in derisum etiam
ipse. Fuit enim in derisum tibi isrl.
quasi inter fures repperisses eū. Propter
uerba ergo tua quę aduersum illum lo
cutus es. captiuus duceris. Re
linquite ciuitates. & habitate in
petra habitatores moab. & estote
quasi columba nidificans in sūma.
in sūmo oris foraminis. Audiui
mus supbiā moab. supbus ē ual
de. Sublimitatē eius & arrogantiā.
& supbiā. & altitudinē cordis il
lius ego scio ait dns. iactantiā
eius eo quod non sit iuxta eam uirtus eius.
nec iuxta quod poterat conatus sit face
re. Ideo sup moab eiulabo. &
ad moab uniuersam clamabo. &
ad uiros muri fictilis lamentan
tes. De planctu iazér plorabo tibi
uinea sabamá. Propagines tuę
transierunt mare. usq; ad mare
iazér peruenerunt. Sup messem tu
am & uindemiā tuā. predo ir
ruit. Ablata ē lętícia & exulta
tio de carmélo. & de terra moab.
& uinū de torcularib; sustuli.
nequaquam calcator uuę solitū celeu
má cantabit. De clamore esebón
usq; elealé & iesá. dederunt uo
cem suā. a segor usq; ad orona
im uitulā conspirantē. Aquę quoque
nemrim pessimę erunt. Et aufe

tam de moab ait dominus offerentem
in excelsis: et sacrificantem diis eius.
Propterea cor meum ad moab quasi
tybia eris sonabit: et cor meum
ad uiros muri fictilis. dabit so
nitum tybiarum. quia plus fecit
quam potuit: ideo perierunt.
Omne enim caput caluicium: et
omnis barba rasa erit. In cunctis
manibus colligatio. et super omne
dorsum cilicium. et super omnia
tecta moab. et in plateis eius omnis
planctus: quia contriui moab si
cut uas fictile. ait dominus. Quomodo
uicta est. et ululauerunt. Quomodo
deiecit ceruicem moab. et confusus est.
Eritque moab in derisum et in exem
plum: omnibus in circuitu suo.
Hec dicit dominus. Ecce quasi aqui
la euolabit: et extendet alas suas
ad moab. Capta est carioth: et mu
nitiones comprehense sunt. Et erit
cor fortium moab in die illa sicut
cor mulieris parturientis: et ces
sabit moab esse populus. quoniam contra do
minum gloriatus est. Pauor et fouea. et
laqueus super te o habitator moab:
ait dominus. Qui fugerit a facie pa
uoris. cadet in foueam: et qui con
scenderit de fouea capietur la
queo. Adducam enim super moab annum
uisitationis eorum: dicit dominus. In
umbra esebon steterunt de laque
o fugientes. quia ignis egressus
est de esebon. et flamma de medio
seon: et deuorauit partem moab.
et uerticem filiorum tumultus. Ve tibi
moab. peristi populus chamos: quia
comprehensi sunt filii tui et filie
tue in captiuitatem. Et conuertam
captiuitatem moab in nouissimis
diebus ait dominus. Hucusque iudicia
moab. Item ad filios amon.
XLIX
Hec dicit dominus. Numquid filii non
sunt israel. aut heres non est ei. Cur ergo
hereditatem possedit melchom gad.
et populus eius in urbibus eius habitauit.
Ideo ecce dies ueniunt dicit do
minus: et auditum faciam super
rabbath filiorum amon fremitum
prelii. et erit in tumultum dissipa
ta: filieque eius igni succendentur.
et possidebit israel possessores su
os: ait dominus. Vlula esebon: quoniam
uastata est hai. Clamate filie rab
bath: accingite uos ciliciis. plan
gite. et circuite per sepes: quia mel
chom in transmigrationem duce
tur: sacerdotes eius. et principes eius si
mul. Quid gloriaris in uallibus?
Defluxit uallis tua filia delica
ta: que confidebas in thesauris
tuis. et dicebas. Quis ueniet ad
me? Ecce ego inducam super te
terrorem ait dominus exercituum. ab
omnibus qui in circuitu tuo sunt:
et dispergemini singuli a conspec
tu uestro. nec erit qui congreget
fugientes. Et post hec reuerti fa
ciam captiuos filiorum amon ait dominus.
Hec dicit dominus exerci ydumeam.
tuum. Numquid non est ultra sapientia in

tia in theman. Periit consilium
a filiis: inutilis facta est sapientia
eorum. Fugite terga vertite descen
dite in voraginem habitatores de
dan: quoniam perditionem esau adduxi
super eum tempus visitationis eius.
Si vindemiatores venissent su
per te: non reliquissent racemum. Si
fures in nocte: rapuissent quod suf
ficeret sibi. Ego vero discooperui esa
u: revelavi abscondita eius: et cela
ri non poterit. Vastatum est semen eius
et fratres eius et vicini eius: et non erit.
Relinque pupillos tuos: ego eos fa
ciam vivere: et viduae tuae in
me sperabunt. Quia haec dicit do
minus. Ecce quibus non erat iudici
um ut biberent calicem. bibentes
bibent: et tu quasi innocens re
linqueris: Non eris innocens.
sed bibens bibes: quia per memet
ipsum iuravi dicit dominus: quod in
solitudinem et in opprobrium et in
desertum et in maledictionem e
rit bosra: et omnes civitates eius erunt
in solitudines sempiternas. Audi
tum audivi a domino: et legatus ad
gentes missus est. Congregamini et
venite contra eam: et consurgamus
in proelium. Ecce enim parvulum
dedi te in gentibus: contemptibilem
inter homines. Arrogantia tua
decepit te: et superbia cordis tui qui
habitas in cavernis petrae: et apprehen
dere niteris altitudinem collis.
Cum exaltaveris quasi aquila
nidum tuum: inde detraham te
dicit dominus. Et erit ydumea de
serta. Omnis qui transibit per eam
stupebit: et sibilabit super omnes pla
gas eius. Et sicut subversa est sodoma
et gomorra. et vicinae eius ait dominus:
non habitabit ibi vir: et non incolet
eam filius hominis. Ecce quasi
leo ascendet de superbia iordanis
ad pulchritudinem robustam: quia
subito currere eum faciam ad
illam. Et quis erit electus quem
praeponam ei: Quis enim similis
mei: et quis sustinebit me: Et
quis est iste pastor: qui resistat vul
tui meo: Propterea audite consi
lium domini quod iniit de edom: et co
gitationes eius quas cogitavit de
habitatoribus theman. Si non deie
cerint eos parvuli gregis: nisi dis
sipaverint cum eis habitaculum eorum.
A voce ruinae eorum commota est terra:
clamor in mari rubro auditus
est vocis eius. Ecce quasi aquila
ascendet et evolabit: et expandet
alas suas super bosram. Et erit
cor fortium ydumeae in die illa:
quasi cor mulieris parturientis.

Confusa est emath ad damascum.
et arphat: quia auditum pessimum
audierunt. Turbati sunt in ma
ri prae sollicitudine quiescere non po
tuerunt. Dissoluta est damascus:
versa in fugam. Tremor apprehen
dit eam: angustiae et dolores te
nuerunt eam. quasi parturientem.

XVIIII

Quomodo dereliquerunt ciuitatem lau
dabilem. urbem leticie. Ideo ca
dent iuuenes eius in plateis eius. et
omnes uiri prelii conticescent in die
illa ait dominus exercituum. Et suc
cendam ignem in muro damasci.
et deuorabit menia benadab.
Ad cedar. et ad regna asor. que
percussit nabuchodonosor rex ba
Hec dicit dominus. bylonis.
Surgite. et ascendite ad cedar. et
uastate filios orientis. tabernacula
eorum et greges eorum capient. Pelles
eorum. et omnia uasa eorum. et camelos
eorum tollent sibi. et uocabunt super
eos formidinem in circuitu. Fugi
te. abite uehementer in uoraginibus sedete
qui habitatis asor ait dominus. Iniit enim contra
uos nabuchodonosor rex babylo
nis consilium. et cogitauit aduersum
uos cogitationes. Consurgite. et
ascendite ad gentem quietam. et ha
bitantem confidenter. ait dominus. Non
ostia. nec uectes ei. soli habitant.
Et erunt cameli eorum in direptio
nem. et multitudo iumentorum
in predam. Et dispergam eos in om
nem uentum qui sunt attonsi in co
mam. et ex omni confinio eorum ad
ducam interitum super eos. ait dominus.
Et erit asor in habitaculum dracho
num. deserta usque in eternum. Non
manebit ibi uir. nec incolet eam
Quod factum est filius hominis.
uerbum domini ad iheremiam prophetam
aduersum helam. in principio regni
sedechie regis iuda dicens. Hec di
cit dominus exercituum. Ecce ego con
fringam arcum helam. et summam
fortitudinem eorum. Et inducam
super helam quatuor uentos a qua
tuor plagis celi. et uentilabo eos
in omnes uentos istos. et non erit gens
ad quam non perueniant profugi helam.
Et pauere faciam helam coram
inimicis suis. et in conspectu que
rentium animam eorum. Et inducam
super eos malum. iram furoris mei. di
cit dominus. Et emittam post eos gla
dium. donec consumam eos. et
ponam solium meum in helam. et
perdam inde reges et principes. ait do
minus. In nouissimis autem diebus reuer
ti faciam captiuos helam. dicit
L
dominus. Uerbum quod locutus est do
minus de babylone. et de terra chal
deorum. in manu iheremie prophete.
Annunciate in gentibus. et auditum
facite. Leuate signum. predicate. et
nolite celare. Dicite. Capta est ba
bylon. confusus est bel. uictus est ma
rodach. Confusa sunt sculptilia
eius. superata sunt ydola eorum. quoniam
ascendet contra eam gens ab aqui
lone. que ponet terram eius in soli
tudinem. et non erit qui habitet
in ea. ab homine usque ad pecus.
et moti sunt. et abierunt. In di
ebus illis. et in tempore illo ait dominus.
uenient filii israel. ipsi et filii iu
da simul. Ambulantes et flentes
properabunt. et dominum deum suum querent

in syon. Interrogabunt uiã: huc faciẽ
eorum. Venient; & apponentur ad dnm
federe sempiterno: qd nulla ob
liuione delebitur. Grex pditus
factus ē pplš mš: pastores eorum se
duxerunt eos. fecerunt q; uaga
ri in montib; de monte in col
lem transierunt: obliti sunt cu
bilis sui. Omš qui inuenerunt co
mederunt eos. & hostes eorum dixe
runt. n peccauimus: p eo qd pecca
uerunt dño decori iusticie. & ex
pectationi patrū eorum dño. Rece
dite de medio babylonis. & de
tra chaldeorum regredimini. & es
tote quasi hedi ante greges: qm
ecce ego suscitabo. & adducam
in babylonē congregationē gen
tium magnarum de tra aquilonis.
& pparabuntur adūsū eam. & inde
capietur. Sagitta ei quasi uiri
fortis interfectoris n reuertetur ua
cua. Et erit chaldea in pdam:
omš uastantes eam replebuntur.
ait dns. Qm exultatis. & mag
na loquimini diripientes heredita
tem meā. qm effusi estis sicut
uitulus sup herbam: & mugistis
ut tauri. confusa ē mater urā ni
mis. adequata ē pulūi que ge
nuit uos. Ecce nouissima erit
in gentib; deserta inuia: & arens
ab ira dni. Non habitabitur: sed
redigetur tota in solitudinē. Omš
qui transibit p babylonē: stupe
bit. & sibilalabit sup uniūsis pla

gis ei. Preparamini contra babylo
nem p circuitū: omš qui intendi
tis arcū debellate eam. Non par
catis iaculis: quia dño peccauit.
Clamate adūsus eam: ubiq; de
dit manū. Ceciderunt fundamē
ta ei. destructi sunt muri ei: qm
ultio dni ē. Ultionē accipite de
ea: sicut fecit facite ei. Disperdite
satorē de babylone: & tenentē fal
cem in tempe messis. a facie gla
dii columbe. Unusquisq; ad po
plm suū conuertetur: & singli ad
tram suā fugient. Grex dispsus
ē isrł: leones eiecerunt eū. Pri
mus comedit eum rex assur: iste
nouissime exossauit eum nabu
chodonosor rex babylonis. Prop
terea hec dicit dns exercituū: ds
isrł. Ecce ego uisitabo regē baby
lonis. & tram ei. sicut uisitaui re
gem assur: & reducam isrł ad ha
bitaclm suū. Et pascetur carme
lus & basan: & in monte effraim
& galaad saturabitur anima eius.
In dieb; illis. & in tempe illo ait do
minus. queretur iniquitas isrł. & n
erit. peccatū in iuda. & n inue
nietur: qm ppitius ero eis quos
reliquero. Sup tram dominan
tium ascende: & sup habitatores
ei uisita. Dissipa. & interfice que
post eos sunt. ait dns: & fac iuxta
omā que pcepi t. Uox belli in tra:
& contritio magna. Quomo con
fractus ē. & contritus ē malleus

uniuerse terre. Quomodo uersa est in desertum babylon. In gentibus illaqueaui te: et capta es babylon. et nesciebas. inuenta es et apprehensa. quoniam dominum prouocasti. Aperuit dominus thesaurum suum. et protulit uasa ire sue: quoniam opus est domino deo exercituum. in terra chaldeorum. Uenite ad eam ab extremis finibus: aperite ut exeant qui conculcent eam. Tollite de uia lapides. et redigite in aceruos: et interficite eam. nec sit quicquam reliquum. Dissipate uniuersos fortes eius: descendant in occisionem. Ue eis. quia uenit dies eorum: tempus uisitationis eorum. Uox fugientium et eorum qui euaserunt de terra babilonis: ut annuncient in syon ultionem domini dei nostri. ultionem templi eius. Annunciate in babylonem plurimis omnibus qui tendunt arcum: consistite aduersum eam in gyrum. et nullus euadat. Reddite ei secundum opus suum. iuxta omnia que fecit facite illi: quia contra dominum erecta est. et aduersus sanctum israel. Idcirco cadent iuuenes eius in plateis eius. et omnes uiri bellatores conticescent in die illa: ait dominus. Ecce ego ad te superbe dicit dominus deus exercituum: quia uenit dies tuus tempus uisitationis tue. et cadet superbus et corruet. et non erit qui suscitet eum. Et succendam ignem in urbibus eius: et deuorabit omnia in circuitu eius. Hec dicit dominus exercituum. Calumpniam sustinent filii israel: et filii iuda simul. Omnes qui ceperunt eos tenent: nolunt dimittere eos. Redemptor eorum fortis: dominus exercituum nomen eius. In iudicio defendet causam eorum. ut exterreat terram: et commoueat habitatores babylonis. Gladius ad chaldeos ait dominus: et ad habitatores babylonis. et ad principes. et ad sapientes eius. Gladius ad diuinos eius qui stulti erunt: gladius ad fortes eius qui timebunt. Gladius ad equos eius. et ad currus eius. et ad omne uulgus quod est in medio eius: et erunt quasi mulieres. Gladius ad thesauros eius: qui diripientur. Siccitas super aquas eius erit. et arescent: quia terra sculptilium est. et in portentis gloriantur. Propterea habitabunt dracones cum fatuis ficariis. et habitabunt in ea strutiones: et non inhabitabitur ultra usque in sempiternum. nec extruetur usque ad generationem et generationem. Sicut subuertit deus sodomam et gomorram. et uicinas eius ait dominus: non habitabit ibi uir nec incolet eam filius hominis. Ecce populus uenit ab aquilone: et gens magna. et reges multi consurgent a finibus terre. Arcum et scutum apprehendent: crudeles sunt et inmisericordes. Uox eorum quasi mare sonabit: et super equos ascendent sicut uir paratus ad prelium contra

te filia babylon. Audiuit rex
babylonis famam eorum: & dissolute s
manus eius. Angustia apprehendit
eum: dolor quasi parturientem.
Ecce quasi leo ascendet de super
bia iordanis ad pulchritudinem
robustam: quia subito currere
eum faciam ad illam. Et quis erit electus
quem preponam ei? Quis enim simi
lis mei? & quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor? qui resis
tat uultui meo? Propterea audi
te consilium dni. quod mente conce
pit aduersum babylonem. & cogita
tiones eius quas cogitauit super terram
chaldeorum: nisi detraxerint eos
paruuli gregum? nisi dissipatum
fuerit habitaculum eorum. A uoce cap
tiuitatis babylonis commota est terra:
& clamor inter gentes auditus est.
Hec dicit dns. Ecce ego suscitabo L I
super babylonem. & super habitatores
eius. qui cor suum leuauerunt contra
me. quasi uentum pestilentem: & mit
tam in babylonem uentilatores
qui uentilabunt eam. et demolientur terram
eius: qm uenerint super eam undique in die
afflictionis eius. Non tendat qui tendit
arcum suum: et non ascendat loricatus.
Nolite parcere iuuenibus eius: interficite
omnem militiam eius. Et cadent inter
fecti in terra caldeorum: et uulnerati in regio
nibus eius. Quoniam non fuit uiduatus israel et iuda a deo
suo dno exercituum. Terra autem
eorum repleta est ~~terra~~ delicto: a sancto
israel. Fugite de medio babylonis:

& saluet unusquisque animam
suam. Nolite tacere super iniquita
tem eius: qm tempus est ultionis
dno: uicissitudinem ipse retribuet
ei. Calix aureus babylon in
manu dni: inebrians omnem ter
ram. De uino eius biberunt omnes gen
tes: & ideo commote sunt. Subito
cecidit babylon: & contrita est. Ulu
late super eam: tollite resinam ad
dolorem eius. si forte sanetur. Curaui
mus babylonem & non est sanata: dere
linquamus eam. & eamus unusquisque
in terram suam: qm peruenit usque ad
celos iudicium eius: & eleuatum est usque
ad nubes. Protulit dns iusticias
nostras: uenite & narremus in syon op
us dni di nri. Acuite sagittas:
implete pharetras. Suscitauit do
minus spm regum medorum: & con
tra babylonem mens eius. ut perdat
eam: qm ultio dni est. ultio tem
pli sui. Rex medorum contra babylo
nem a dno suscitatus. Super muros
babylonis leuate signum: augete
custodiam: leuate custodes: prepara
te insidias: quia cogitauit dns.
& fecit quecumque locutus est contra
habitatores babylonis. Que ha
bitas super aquas multas locuples
in thesauris: uenit finis tuus pe
dalis precisionis tue. Iurauit dns
exercituum per animam suam: qm re
plebo te hominibus quasi bruco:
& super te celeuma cantabitur. Qui
fecit terram in fortitudine sua:

p̲parauit orbem in sapientia
sua: & prudentia sua extendit
celos. Dante eo uocē multiplica
buntur aque in celo: qui leuat
nubes ab extremo t̃re: fulgura
in pluuiā fecit: & ꝑduxit uen
tum de thesauris suis. Stult⁹
factus ē omīs homo a scientia.
confusus ē omīs conflator in scul
ptili: quia mendax conflatio eī.
nec ē sp̄c in eis. Uana sunt opa
& risu digna: in tempe uisita
tionis sue ꝑibunt. Non sicut
hec pars iacob: quia qui fecit om
nia ipse ē. & isrt̄ sceptrū heredi
tatis eī. dn̄s exercituū nom̄ eī.
Collidis tu m̄ uasa belli. & ego
collidam in te gentes: & disꝑdam
in te regna. & collidam in te e
quum. & equitē eī. & collidam
in te currū et ascensorē eī: & col
lidam in te uirū & mulierē. &
collidam in te senē & paruulū. &
collidam in te iuuenē & uirginē.
& collidam in te pastorē & gregē
eī: & collidam in te agricolam &
iugales eius. & collidam in te
duces & magistrat⁹: & reddam ba
byloni & cunctis habitatorib;
chaldee omē malū suū qđ fece
runt in syon in oclis uřis ait dn̄s
Ecce ego ad te mons pestifer ait
dn̄s. qui corrumpis uniūsam
t̃ram: & extendam manū meā
sup te. & euellam te de petris. &
dabo te in montē combustionis.
& n̄ tollent inde te lapidē in an
gulum. & lapidē in fundamīta:
sed pdit⁹ in ēt̃num eris. ait dn̄s.
Leuate signū in t̃ra. clangite bu
cina in gentib; sanctificate sup
eam gentes. annunciate contra
illam regib; ararath. menni. & as
chenez: numate cont̃ eam taph
sar: adducite equū quasi brucū
aculeatū. sanctificate cont̃ eam
gentes. Reges medie duces eī. et
uniūsos magistrat⁹ eī: cunctamq;
t̃ram potestatis eī. Et cōmouebit̃
t̃ra. & turbabitur: quia euigila
bit cont̃ babylonē cogitatio do
mini. ut ponat t̃ram babylonis
desertam. & inhabitabilē. Cessa
uerunt fortes babylonis a ꝑlio:
habitauerunt in p̄sidiis. deuora
tum ē robur eoꝝ: & facti sunt
quasi mulieres. Incensa sunt ta
bernacula eī. contrita sunt uec
tes eī: currens obuiā currenti ue
niet. & nuncius obuius nunci
anti: ut annunciet regi babylo
nis. quia capta ē ciuitas eī. a sū
mo usq; ad summū. Et uada
p̄occupata sunt: & paludes incense
sunt igni. & uiri bellatores con
turbati sunt. Quia hec dicit do
min⁹ exercituū: ds̄ isrt̄. Filia ba
bylon quasi area: tempus mes
sionis eī. Comedit me: deuora
uit me nabuchodonosor rex ba
bylonis. Reddidit me quasi uas
inane: absorbuit me quasi dra

cho. Repleuit uentrem suum tene-
ritudine mea: et eiecit me. Iniqui-
tas aduersum me. et caro mea super
babylonem. dicit habitatio syon:
et sanguis meus super habitatores
chaldee. dicit ierusalem. Propterea
hec dicit dominus. Ecce ego iudica-
bo causam tuam. et ulciscar ultio-
nem tuam: et desertum faciam ma-
re eius. et siccabo uenam eius. Et e-
rit babylon in tumulos: habi-
tatio draconum: stupor et sibi-
lo quod non sit habitator: simul ut
leones rugient. Excutient co-
mas uelut catuli leonum: in calo-
re eorum ponam potus eorum: et inebri-
abo eos ut sopiantur. et dormiant
somnum sempiternum. et non consur-
gant dicit dominus. Deducam eos quasi
agnos ad uictimam: et quasi arie-
tes cum hyrcis. Quomodo capta est
sesach. et comprehensa est inclita
uniuerse terre: Quomodo facta est in
stuporem babylon inter gentes: As-
cendit super babylonem mare: mul-
titudine fluctuum eius operta est. Fac-
te sunt ciuitates eius in stuporem:
terra inhabitabilis et deserta: terra in
qua nullus habitet. nec transeat
per eam filius hominis. Et uisita-
bo super bel in babylone: et eiciam
quod absorbuerat de ore eius: et non
confluent ad eum ultra gentes.
Siquidem et murus babylonis
corruet. Egredimini de medio
eius populus meus: ut saluet unusquisque

animam suam ab ira furoris domini: et
ne forte mollescat cor uestrum. et timea-
tis auditum qui audietur in terra. Et ue-
niet in anno auditio: et post hunc
annum auditio. et iniquitas in terra:
et dominator super dominatorem.
Propterea ecce dies ueniunt: et uisi-
tabo super sculptilia babylonis:
et omnis terra eius confundetur: et uniuer-
si interfecti eius cadent in medio eius.
Et laudabunt super babylonem ce-
li. et terra. et omnia que in eis sunt:
quia ab aquilone uenient ei predo-
nes. ait dominus. Et quomodo fecit baby-
lon ut caderent occisi in israhel: sic
de babylone cadent occisi in uniuer-
sa terra. Qui fugistis gladium uenite:
nolite stare: recordamini procul domini.
et ierusalem ascendat super cor uestrum.
Confusi sumus. quoniam audiuimus obpro-
brium: operuit ignominia facies
nostras: quia uenerunt alieni super sanc-
tificationem domus domini. Propterea
ecce dies ueniunt ait dominus: et uisi-
tabo super sculptilia eius. et in omni
terra eius mugiet uulneratus. Si ascen-
derit babylon in celum. et firma-
uerit in excelso ~~thronum~~ robur suum
a me uenient uastatores eius. ait
dominus. Uox clamoris de babilone. et
contritio magna de terra chaldeorum: quoniam uas-
tauit dominus babylonem. et perdidit
ex ea uocem magnam. Et sonabunt
fluctus eorum quasi aque multe. De-
dit sonitum uox eorum. quia uenit
super eam. id est super babylonem predo:

& apphensi sunt fortes eorum. & e-
marcuit arcus eorum. quia fortis
ultor dns reddens retribuet. Et ine-
briabo pncipes ei. & sapientes ei.
duces ei. & magistrat' eius. & for-
tes ei. & dormient somnu sempi-
ternum. & n expgiscent. ait rex. do-
mini exercituu nom ei. Hec dic'
dns exercituu. Murus babylo-
nis ille altissimus suffossione suf-
fodietur. & porte ei excelse igni
comburent. & labores pplorum ad
nichilu. & gentiu in igne erunt.
Verbum qd' & dispibunt.
precepit iheremias filio prophes sa-
raie filio nerie filii maasie cum
pgeret cum sedechia rege in baby-
lonem. in anno quarto regni ei.
Saraias aut. erat pnceps prophie.
Et scripsit iheremias omne malu qd'
venturu erat sup babylone in li-
bro uno. omia uba hec que scripta
sunt cont babylone. Et dixit ihe-
remias ad saraiam. Cum venis
in babylone & videris. & legeris
omia uba hec. dices. Dne tu lo-
cutus es cont locu istum ut disp-
deres eum. ne sit qui in eo ha-
bitet ab homine usq; ad pecus.
& sit ppetua solitudo. Cumq; co-
pleveris legere libru istum. liga-
bis ad eum lapide. & picies illum
in mediu eufraten. & dices. Sic
submgetur babylon. & n consur-
get a facie afflictionis qua ego ad-
ducam sup eam. & dissolvetur.

LII. Filius Hucusq; uba iheremie.
viginti & unius anni erat sede-
chias cum regnare cepisset. et
undecim annis regnavit in ihe-
rusalem. & nom matris ei amithal
filia iheremie de lobna. Et fecit
malu in oculis dni iuxta omia
que fecerat ioachim. qm furor
dni erat in ihrlm & in iuda usq;
quo piceret eos a facie sua. Et
recessit sedechias a rege babylonis.
Factum e aut in anno
nono regni ei. in mense decimo.
decima mensis. venit nabucho-
donosor rex babylonis. ipse et
omis exercitus ei adusus ihrlm.
& obsederunt eam. & edificave-
runt cont eam munitiones in
circuitu. Et fuit civitas obses-
sa. usq; ad undecimu annu re-
gni sedechie. Mense aut quar-
to. nona mensis obtinuit fames
in civitate. & n erant alimta po-
pulo tre. Et diruta e civitas. &
omis viri bellatores ei fugerunt.
& exierunt de civitate nocte. p
via porte que e int duos muros.
& duos muros. & ducit ad ortu
regis. chaldeis obsidentib; urbe
in gyro. & abierunt p via que
ducit in heremu. Persecutus est
aut exercit chaldeorum rege. & app-
henderunt sedechiam in deserto.
qd e iuxta ihericho & omis comi-
tatus ei diffugit ab eo. Cumq;
comphendissent rege. adduxert

eum ad regem babylonis in reb-
latha que ē in terra emath: & locut(us)
ē ad eum iudicia. Et iugulauit
rex babylonis filios sedechie: in
oculis eī. Sed & om̄s p̄ncipes iu
de occidit in reblatha. & oculos se
dechie eruit. Et uinxit eū com
pedib; & adduxit eū rex babylo
nis in babylonē: & posuit eū in
domū carceris. usq; ad diem mor
In mense autē v̄ tis eī.
quinto decima mensis. ipse ē an
nus nonus decim̄ nabuchodono
sor regis babylonis. uenit nabu
zardan p̄nceps militie. qui stabat
coram rege in ihr̄lm̄ babylonis:
& incendit domū dn̄i. & domū
regis. & om̄s domos ihr̄lm. & om
nem domū magnā igni combus
sit. & totū murū ihr̄lm p circui
tum destruxit cunctus exercit(us)
chaldeoꝝ: qui erat cum magistro
militie. De paupib; autē p̄pli. &
de reliquo uulgo qđ remanserat
in ciuitate. & de p̄fugis qui trans
fugerant ad regem babylonis: &
ceteros de multitudine transtulit
nabuzardan p̄nceps militie. De
paupib; ū t̄re reliquit nabuzar
dan p̄nceps militie uinitores & ag
colas. Columpnas quoq; ereas
que erant in domo dn̄i. & bases.
& mare ēneum qđ erat in domo
dn̄i confregerunt chaldei: & tule
runt om̄e ēs eoꝝ in babylonē. &
lebetes. & creagras. & psalteria. & phia
las. & mortariola. & om̄ia uasa
ērea q̄ in ministerio fuerant tu
lerunt. & hydrias. & thymiamate
ria. & urceos. & peluēs. & candela
bra. & mortaria. & cyatos. Quot
quot aurea aurea: & q̄tq̄t argen
tea argentea: tulit magist̄ militie.
Columpnas duas. mare unū:
uitulos duodecim ēreos. qui e
rant sub basib; quas fecerat rex
salomon in domo dn̄i. Non erat
pondus ēris: omniū uasoꝝ hoꝝ.
De columpnis autē decem & oc
to cubiti altitudinis erant in co
lumpna una. & funiculus duo
decim cubitoꝝ circuibat eam. Por
ro grossitudo eī quatuor digitoꝝ.
& intrinsecus erat caua. & capitella
sup utramq; erant ērea. Altitudo
capitelli unius quinq; cubitoꝝ.
& retiacula. & malagranata sup
coronā in circuitu. Totū erat ē
neum. Similit̄ erat columpna
scđa. & malagranata. Et erant
malagranata nonaginta & sex pen
dentia. Om̄ia malagranata centū
retiaculis circundabant. Et tulit
magist̄ militie saraiam sacđotē
p̄mum. & sophoniam sacđotem
scđm. & tres custodes uestibuli.
Et de ciuitate tulit ~~uestib~~ eunu
chum unū. qui erat p̄positus sup
uiros bellatores. & septem uiros de
his qui uidebant faciē regis. qui
inuenti sunt in ciuitate. & scribam
p̄ncipem militū. qui p̄babat tyro

nes: et sexaginta viros de populo terre
qui inventi sunt in medio civi-
tatis. Tulit autem eos nabuzardan
magister militie: et duxit eos ad re-
gem babylonis in reblatha: et per-
cussit eos rex babylonis. et interfe-
cit eos in reblatha. in terra emath.
Et translatus est iuda de terra sua.
Iste est populus: quem transtulit nabu-
chodonosor. In anno septimo:
iudeos tria milia. et viginti tres.
In anno octavo decimo. nabucho-
donosor de ierusalem animas octin-
gentas. et triginta duas. In anno
vicesimo tertio nabuchodonosor
transtulit nabuzardan magister
militie iudeorum animas septingen-
tas xl quinque. Omnes ergo anime:
quatuor milia sex centa.

E t factum est in tricesimo septi-
mo anno transmigrationis ioa-
chim regis iude duodecimo mense.
vicesima quinta mensis: elevavit
evilmerodach rex babylonis. ip-
so anno regni sui caput ioachim
regis iude. et eduxit eum de do-
mo carceris. et locutus est cum
eo bona: et posuit thronum eius super
thronos regum qui erant post se
in babylone. Et mutavit vesti-
menta carceris eius: et comedebat pa-
nem coram eo semper cunctis diebus
vite sue. Et cibaria eius cibaria perpe-
tua dabantur ei a rege babylonis
statuta per singulos dies usque ad diem
mortis sue cunctis diebus vite eius.

Incipit lamentatio iheremie prophete
quod est in titulo cynoth cum abso-
lutio litterarum hebraicarum.

E t factum est
postquam in
captivitatem
redactus est
israel. et ierusalem
deserta est:
sedit ihere-
mias flens.
et planxit lamentatione hac in
ierusalem. et dixit. Quomodo sedet sola aleph
civitas plena populo: Facta est quasi
vidua domina gentium: princeps
provinciarum facta est sub tributo. Plo- beth
rans ploravit in nocte: et lacrime
eius in maxillis eius. Non est qui con-
soletur eam ex omnibus caris eius.
Omnes amici eius spreverunt eam: et
facti sunt ei inimici. Migravit gimel
iuda propter afflictionem et multitu-
dinem servitutis: habitavit inter
gentes: nec invenit requiem. Omnes
persecutores eius apprehenderunt eam
inter angustias. Vie syon lugent: deleth
eo quod non sint qui veniant ad sol-
lempnitatem. Omnes porte eius destruc-
te: sacerdotes eius gementes: virgines
eius squalide: et ipsa oppressa amari-
tudine. Facti sunt hostes eius in ca- he
pite: inimici illius locupletati
sunt: quia dominus locutus est super eam.
Propter multitudinem iniquitatum
eius parvuli eius ducti sunt capti-
vi: ante faciem tribulantis. Et egressus vau

sus ē a filia syon omīs decor eius.
facti sunt pncipes eī uelut arie
tes ñ inuenientes pascua. & abie
runt absq; fortitudine ante fa
zai ciem subsequentis. Et recorda
ta ē ihrlm dierū afflictionis sue.
& puaricationis omniū desidā
bilium suoꝝ que habuerat a di
eb; antiquis. cum caderet ppls
eī in manu hostili. & ñ eēt auxi
liator. Uiderunt eam hostes. &
het deriserunt sabbata eī. Peccatū
peccauit ihrlm. ppterea instabilis
facta ē. Omīs qui glificabant eā
spreuerunt illam. quia uiderūt
ignominiā eī. Ipsa autē gemens.
teth & conuersa retrorsum. Sordes eī in
pedib; eī. nec recordata ē finis sui.
Deposita ē uehement. ñ habens
consolatorē. Uide dñe afflictio
nem meā. qm erectus ē inimic.
ioth mīs. Manū suā misit hostis ad
omīa desidābilia eī. quia uidit
gentes ingressas sanctuariū suū.
de quib; pceperas ne intrarent in
caph ecclām tuā. Omīs ppls eī gemens.
& querens panē. Dederunt ptio
sa queq; p cibo. ad refocillandā
animā. Uide dñe & considera.
lamech qm facta sum uilis. O uos omīs
qui transitis p uiā. attendite. et
uidete si ē dolor sicut dolor mīs.
qm uindemiauit me ut locu
mem tus ē dñs in die ire furoris sui. De
excelso misit ignē in ossib; meis.
& erudiuit me. Expandit rete

pedib; meis. conuertit me retrorsum.
Posuit me desolatā. tota die me
rore confectam. Uigilauit iugū nun
iniquitatū meaꝝ in manu eī. con
uolute sunt & imposite collo meo.
Infirmata ē uirtꝰ mea. dedit me
dñs in manu de qua ñ potero sur
gere. Abstulit omīs magnificos me samech
os dñs de medio mei. uocauit ad
uersum me temp. ut contereret elec
tos meos. Torcular calcauit do
mins. uirgini filie iuda. Idcirco ain
ego plorans. & ocls mīs deducens
aquā. quia longe factus ē a me
consolator conuertens animā meā.
Facti sunt filii mei pditi. qm in
ualuit inimicus. Expandit syon fe
manus suas. ñ ē qui consoletr eam.
Mandauit dñs aduersum iacob
in circuitu eī hostes eī. facta ē ihrlm
quasi polluta menstruis inter eos.
Iustus ē dñs. quia os eī ad iracun sade
diam puocauit. Audite obsecro
uniuersi ppli. & uidete dolorē meū.
Uirgines mee & iuuenes mei. ab
ierunt in captiuitatē. Uocaui a coph
micos meos. & ipsi deceperunt me.
Sacerdotes mei & senes mei in urbe
consumpti sunt. quia quesierunt
cibum sibi. ut refocillarent ani
mā suā. Uide dñe qm tribulor. res
uenter mīs conturbatus ē. Subuersum
ē cor meū in memet ipsa. qm ple
na sum amaritudine. Foris inter
fecit gladius. & domi mors similis ē.
Audierunt quia ingemisco ego. sin

& ñ ē qui consolet' me. Omš ini
mici mei audierunt malū meū:
letati sunt. qm̄ tu fecisti. Addu
xisti diem consolationis: & fient
tau similes mei. Ingrediat' omē ma
lum eoꝝ coram te: & deuinde
mia eos sicut uindemiasti me
ꝑpt' omš iniquitates meas. Mul
ti enim gemit' mei: & cor meū

Ca. II

aleph Quomō ob ſ merens.
texit caligine in furore suo dñs
filiam syon. piecit de celo in t̄ram
inclitā isrl'. & ñ ē recordat' scabelli
pedum suoꝝ in die furoris sui.
beth Precipitauit dñs nec pepcit: om
nia speciosa iacob destruxit in
furore suo: munitiones uirginis
iuda deiecit in t̄ram: polluit
gimel regnū & pncipes ei'. Confregit
in ira furoris sui omē cornu isrl'.
auertit retrorsum dexterā suā a fa
cie inimici: & succendit in iacob
quasi ignē flame deuorantis in
deleth gyro. Tetendit arcū suū quasi
inimicus: firmauit dexterā suā
quasi hostis: & occidit omē qd
pulchrū erat uisu. in tabnaclo
filie syon: effudit quasi ignē in
he dignationē suā. Factus ē dñs ue
lut inimic': pcipitauit isrl'. pci
pitauit oīa menia ei': dissipa
uit munitiones ei': & repleuit in
filia iuda humiliatū & humilia
vau tam. Et dissipauit quasi ortū
tentoriū suū: demolitus ē tabna
culum suū: obliuioni tradidit

domū in syon festiuitatē & sab
batum: & opprobrio in indignatio
ne furoris sui regem & sacerdotē.
Repulit dñs altare suū: male zai
dixit sanctificationi sue: tradidit
in manu inimici muros turriū
ei'. Uocem dederunt in domo
dñi: sicut in die sollempni. Co heth
gitauit dissipare dñs murū fi
lie syon: tetendit funiclm̄ suū:
& ñ auertit manū suā a pditione.
Luxitq; ante murale: & murus
parit' dissipatus ē. Defixe sunt thet
in t̄ra porte ei': pdidit & contriuit
uectes ei': regem ei' & pncipes ei'.
In gentib; ñ ē lex: & pphe ei' ñ in
uenerunt uisionē a dño. Sede ioth
runt in t̄ra: conticuerunt senes
filie syon: consperserunt cinere ca
pita sua uirgines ihrlm. Accinc
ti sunt ciliciis: abiecert' in t̄ra ca
pita sua uirgines iuda. Defecer't caph
p lacrimis ocli mei: conturbata
sunt uiscera mea: effusum ē in
t̄ra iecur meū sup contritionē filie
ppli mei: cum deficeret paruul'
& lactens in plateis opidi. Matrib; lamech
suis dixerunt: ubi ē triticum et
uinū: cum deficerent quasi uul
nerati in plateis ciuitatis: cum
exalarent animas suas in sinu
matrū suaꝝ. Cui comparabo te. mem
ut cui assimilabo te filia ihrlm:
Cui exequabo te. & consolabor
te uirgo filia syon: Magna enī
uelut mare contritio tua. Quis me

sin debitur tui. Prophe tui uide-
runt t falsa & stulta: nec apie-
bant iniquitatē tuā. ut te ad pe-
nitentiā puocarent. Uiderunt
aut t assumptiones falsas: & ejec-
samech tiones. Plauserunt sup te manib;
omś transeuntes p uiam: sibila-
uerunt. & mouerunt caput suū
sup filiā ihrlm. Heccine ē urbs
dicentes pfecti decoris. gaudium
ain uniūse ṫre. Aperuerunt sup te os
suū omś inimici tui: sibilauerunt.
& frenduerunt dentib; & dixe-
runt. Deuorauim eam. En ista
ē dies quā expectabam: inueni-
fe mus. uidimus. Fecit dn̄s que co-
gitauit: compleuit sermonē suū
quē pcepat a dieb; antiquis. De-
struxit & n̄ pepcit: & letificauit
sup te inimicū. & exaltauit cor-
sade nu hostiū tuoꝝ. Clamauit cor
eoꝝ ad dn̄m: sup muros filie sy-
on. Deduc q̄si torrentē lacrimā p diē
et noctem. Non des requiē t: neq;
coph taceat pupilla oculi tui. Consur-
ge. lauda in nocte: in pncipio
uigiliaꝝ. Effunde sicut aquā cor
tuū: ante conspectum dn̄i. Leua
ad eum manus tuas p animab;
paruuloꝝ tuoꝝ: qui defecerunt
in fame & in capite omniū com-
res pitoꝝ. Uide dn̄e & considera:
quē uindemiaūis ita. Ergo ne
comedent mulieres fructum su-
um: paruulos ad mensurā pal-
me. si occiditur in sanctuario do-
mini sacdos & pphā. Iacuerunt sin
in ṫra foris: puer & senex. Uirgi-
nes mee & iuuenes mei: ceciderūt
in gladio. Interfecisti in die furoris
tui: pcussisti nec misert es. Uocas- tau
ti quasi ad diem sollempnē: qui
ṫrerent me de circuitu. Et n̄ fu-
it in die furoris dn̄i qui effuge-
ret: & relinqueret. Quos educaui
& enutriui: inimicus mš consump-
sit eos.

C. III

Ego uir aleph
uidens pauptatē meā: in uirga
indignationis ei. Me minauit & aleph
abduxit in tenebras: & n̄ in lucē.
Tantū in me ūtit: & conūtit aleph
manū suā tota die. Uetustā fecit beth
pellē meā & carnē meā: contriuit
ossa mea. Edificauit in gyro meo beth
& circundedit me felle & labore.
In tenebrosis collocauit me: q̄si beth
mortuos sempiṫnos. Circumedifi- gimel
cauit aduersum me ut n̄ egrediar:
aggrauit compedē meū. Sed & cū gimel
clamauo & rogauo: exclusit ora-
tionē meā. Conclusit uias meas gimel
lapidib; quadris: semitas meas
subūtit. Ursus insidians factus ē deleth
m: leo in absconditis. Semitas me- deleth
as subūtit. & confregit me: posuit
me desolatā. Tetendit arcū suū: deleth
& posuit me quasi signū ad sagit-
tam. Misit in renib; meis: filias he
pharetre sue. Factus sum in deri- he
sum omi pplo meo: canticū eoꝝ
tota die. Repleuit me amaritudi- he
nib; inebriauit me absinthio. Et vau

fregit ad numerū dentes meos:
vau cibauit me cinere. Et repulsa ē
a pace anima mea: oblit᷒ sum
vau bonoꝝ. Et dixi. Periit finis mīs:
zai & spes mea a dn̄o. Recordare pau
ꝑtatis & transmigrationis meę:
zai absinthii & fellis. Memoria me
mor ero: & tabescet in me anima
zai mea. Hoc recolens in corde meo:
het ideo sperabo in eo. Misericordię domini
multę: quia n̄ sumus consumpti:
quia n̄ defecerunt miserationes
het ei. Noui diluculo: multa ē fides
het tua. Pars mea dn̄s dixit anima
teth mea: ꝓpterea expectabo eū. Bonꝰ ē
dn̄s sperantib; in eum: animę que
teth renti illum. Bonū ē p̄stolari cum
teth silentio: salutare dn̄i. Bonū ē ui
ro cum portauerit iugū ab ado
ioth lescentia sua. Sedebit solitarius
& tacebit: quia leuauit se sup se.
ioth Ponet in puluere os suū: si forte
ioth sit spes. Dabit percutienti se maxil
caph lam: saturabit᷑ obꝓbriis. Quia n̄
caph repellet in sempiternum dn̄s. Quia
n̄ abiecit & miserebit᷑ scd̄m multi
caph tudinē miseratioꝝ suaꝝ. Non enim
humiliauit ex corde suo: & abiecit
lamech filios hominū. Ut contereret sub pe
lamech dib; suis: om̄s uinctos terrę. Ut de
clinaret iudiciū uiri: in conspec
lamech tu uult᷒ altissimi. Ut ꝑuerteret ho
minē in iudicio suo: dn̄s n̄ igno
mem rauit. Quis ē iste qui dixit. ut fi
mem eret dn̄o n̄ iubente? Ex ore al
tissimi n̄ egredient᷑: nec bona nec

mala. Quis murmurauit homo mem
uiuens? uir ꝑ peccatis suis. Scru nun
temur uias nr̄as & queram᷒: & re
uertamur ad dn̄m. Leuem᷒ corda nun
nr̄a cum manib; ad dn̄m in cęlos.
Nos iniq; egimus? & ad iracun nun
diam ꝓuocauim᷒: idcirco tu inexo
rabilis es. Operuisti in furore & ꝑcus samech
sisti nos: occidisti. nec pepercisti.
Opposuisti nubē tibi: ne transeat samech
oratio. Eradicationē & abiectio samech
nem posuisti me: in medio ꝑploꝝ.
Aperuerunt sup nos os suū: om̄s ain
inimici. Formido & laqueus fac ain
ta ē nob: uaticinatio & contritio.
Diuisiones aquaꝝ deduxit ocls ain
mīs: in contritione filię ꝑpli mei.
Oculus mīs afflictus ē nec tacuit. phe
eo qd n̄ eet requies. Donec res phe
piceret: & uideret dn̄s de cęlis.
Oculus mīs depredatus ē animā me phe
am: in cunctis filiab; urbis meę.
Uenatione ceperunt me quasi auē sade
inimici mei gratis. Lapsa ē in la sade
cu uita mea: & posuerunt lapi
dem sup me. Inundauerunt aquę sade
sup caput meū: dixi ꝑii. Inuoca caph
ui nom̄ tuū dn̄e: de lacis nouissi
mis. Uocē meā audisti: ne auertas coph
aurē tuā a singultu meo. & cla
morib; Appropinquasti in die q̄n coph
do inuocaui te: dixisti. ne timeas.
Iudicasti dn̄e causam animę meę res
redemptor uitę meę. Uidisti do res
mine iniquitatē aduersum me:
iudica iudiciū meū. Uidisti om res
nē furorē. uniuersas cogitationes eoꝝ.

adusum me.
Audisti obprobria eorum domine omnes cogitatio
sin nes eorum adusum me. Labia insur
gentium mihi: et meditationes eorum
sin adusum me tota die. Sessionem
eorum. et resurrectionem eorum uidi:
tau ego sum psalmus eorum. Reddes eis
uicem domine: iuxta opera manuum suarum.
tau Dabis eis scutum cordis: laborem tuum.
Persequeris in furore: et conteres eos sub celis domine.

IIII

aleph Quomodo obs
curatum est aurum. mutatus est color
obtimus: dispersi sunt lapides san
ctuarii in capite omnium platearum.
beth Filii syon incliti. et amicti auro
primo: quomodo reputati sunt in ua
sa testea. opus manuum figuli.
gimel Sed et lamie nudauerunt mam
mam: lactauerunt catulos suos.
Filia populi mei crudelis: quasi stru
deleth thio in deserto. Adhesit lingua
lactentis ad palatum eius: in siti. Par
uuli petierunt panem: et non erat qui
he frangeret eis. Qui uescebantur uo
luptuose interierunt in uiis: qui
nutriebantur in croceis amplexati sunt
vau stercora. Et maior facta est iniqui
tas populi mei peccato sodomorum. que
subuersa est in momento: et non ceperunt
zai in ea manus. Candidiores naza
rei eius niue: nitidiores lacte: ru
bicundiores ebore antiquo: saphy
heth ro pulchriores. Denigrata est super
carbones facies eorum: et non sunt cog
niti in plateis. Adhesit cutis eorum
ossibus; aruit et facta est quasi lignum.
teth Melius fuit occisis gladio quam
interfectis fame: quoniam isti extabuerunt
consumpti ab sterilitate terre. Manus mi ioth
sericordium mulierum coxerunt fili
os suos: facti sunt cibus earum in con
tritione filie populi mei. Compleuit caph
dominus furorem suum: et effudit iram in
dignationis sue. et succendit ignem
in syon: et deuorauit fundamenta eius.
Non crediderunt reges terre et uniuersi lamech
habitatores orbis: quoniam ingrederetur
hostis et inimicus per portas ierusalem.
Propter peccata prophetarum eius. et iniqui mem
tates sacerdotum eius: qui effuderunt
in medio eius sanguinem iustorum. Er nun
rauerunt ceci in plateis: polluti sunt
in sanguine. Cumque non possent: te
nuerunt lacinias suas. Recedite samech
polluti: clamauerunt eis. Recedite.
abite: nolite tangere. Iurgati quip
pe sunt. et commoti dixerunt inter
gentes: non addet ultra ut habitet in
eis. Facies domini diuisit eos: non addet ain
ut respiciat eos. Facies sacerdotum
non erubuerunt: neque senum miser
ti sunt. Cum adhuc subsisteremus: phe
defecerunt oculi nostri ad auxilium
nostrum uanum: cum respiceremus atten
ti ad gentem que saluare non poterat.
Lubricauerunt uestigia nostra: in iti sade
nere platearum nostrarum. Appropinquauit
finis noster: completi sunt dies nostri:
quia uenit finis noster. Velociores fue coph
runt persecutores nostri: aquilis celi.
Super montes persecuti sunt nos:
in deserto insidiati sunt nobis. Spi res
ritus oris nostri christus dominus: captus est in peccatis

nostris. Cui diximus: in umbra tua
Sen uiuemus in gentibus; Gaude et le-
tare filia edom: que habitas in
terra hus. Ad te quoque perueniet ca-
lix: inebriaberis atque nudaberis.
Tau Completa est iniquitas tua filia
syon: non addet ultra ut transmigret
te. Visitauit iniquitatem tuam filia
edom: discooperuit peccata tua.
Expliciunt lamentationes. Inci-
pit oratio Ihetemie prophete.
Aleph Recordare domine quid acciderit
nobis: intuere et respice obprobrium
Beth nostrum. Hereditas nostra uersa est ad alie-
nos: domus nostre ad extraneos.
Gimel Pupilli facti sumus absque patre:
matres nostre quasi uidue. Aquam
nostram pecunia bibimus: et ligna nos-
He tra precio comparauimus. Ceruicibus
minabamur: lassis non dabatur requies.
Uau Egypto dedimus manum et assy-
Zai riis: ut saturaremur pane. Patres
nostri peccauerunt. et non sunt: et nos
Het iniquitates eorum portauimus. Serui
dominati sunt nostri: et non fuit qui
Teth redimeret de manu eorum. In animabus
nostris afferebamus panem nobis: a facie
Ioth gladii in deserto. Pellis nostra quasi
clibanus exusta est: a facie tempes-
Caph tatum famis. Mulieres in syon
humiliauerunt: uirgines in ciuita-
Lamech tibus iuda. Principes manu suspen-
si sunt: et facies senum non erubue-
Mem runt. Adolescentibus impudice ab-
usi sunt: et pueri in ligno corrue-
Num runt. Senes de portis defecerunt:
et iuuenes de choro psallentium.
Defecit gaudium cordis nostri: uersus Samech
est in luctum chorus noster. Decidit Fe
corona capitis nostri: ue nobis. quia
peccauimus. Propterea mestum fac- Ain
tum est cor nostrum: ideo contenebrati
sunt oculi nostri. Propter montem sy- Sade
on quia disperiit: uulpes ambu-
lauerunt in eo. Tu autem domine in eter- Coph
num permanebis: et solium tuum in
generatione et generationem. Quare in Res
perpetuum obliuisceris nostri: dere-
linques nos in longitudine dierum.
Conuerte nos domine ad te conuertemur: Sen
innoua dies nostros. sicut a principio.
Sed proiciens reppulisti nos: iratus es Tau
contra nos uehementer. baruch

EXPLICIT IHEREMI-
AS PROPHETA: INCIPIT
PROLOGUS SANCTI
IHERONIMI PRES-
BITERI IN LIBRO IE-
ZECHIELIS PROPHETE.

Iezechiel propheta cum ioachim
rege iuda captiuus ductus est
in babylonem: ibique his qui cum
eo captiui fuerunt prophetauit.
penitentibus; quod ad iheremie
uaticinium se ultro aduersarios
tradidissent: et uiderent ad

huc urbem iherosolimā stare. quā ille casurā eē p̄dixerat. Tricesimo aut̄ etatis sue anno. & captiuitatis quinto exorsus ē ad concaptiuos loqui. & eodē tempe licet posterior. hic in chaldea. ieremias in iudea pphauerunt. Sermo eī nec satis disertus. nec admodum rusticus ē. sed ex utroq; medie tempat̄. Sacerdos & ipse sicut & ieremias. p̄ncipia uoluminis & finē magnis habens obscuritatib; inuoluta. Sed & uulgata eī editio. n̄ multū distat ab hebraico. Unde satis miror quid cause extitit. ut si eosdē in uniūsis libris habemus int̄pretes. in aliis eadē. in aliis diūsa transtulerint. Legite ḡ & hunc iuxta translationem nr̄am. quia p cola scriptus & cōmata manifestiorē sensum legentib; tribuit. Si aut̄ amici mei & hunc subsannauerint. dicite eis. qđ nemo eos compellat ut scribant. Sed uereor ne illud eis eueniat. qđ grece significantius dicit̄. ut uocentur φαγολοιδοροι (fagolidori) id est manducans senecias.

EXPLICIT PROLOGUS SANCTI IHERONIMI PRESBITERI INCIPIT IEZECHIEL PROPH

ET FACTUM EST IN ANNO TRICESIMO IN QUARTO mense. in quinta mensis. cum eēm in medio captiuor̄ iuxta fluuium chobar. apti sunt celi. et uidi uisiones dī. In quinta mēsis. ipse ē annus quint̄ transmigrationis ioachim regis. factum est u͞bum dn̄i ad iezechiel filiū buzi sacerdotem in t̄ra chaldeor̄ ~~chaldeor̄~~ secus fluīn chobar. & facta ē sup eum ibi man̄ dn̄i. Et uidi. & ecce uent̄ turbinis ueniebat ab aquilone. & nubes magna. & ignis inuoluens. & splendor in circuitu eī. Et de medio eī quasi species electri. id ē de medio ignis. Et ex medio eor̄. similitudo quatuor animaliū. Et hic aspectus eor̄. similitudo hominis in eis. Et quatuor facies uni. & quatuor penne uni. Et pedes eor̄ pedes recti. & planta pedis eor̄ quasi planta pedis uituli. & scintille quasi aspect̄ eris candentis. Et manus hominis sub pennis eor̄. in quatuor partib; Et facies & pennas p quatuor partes habebant. iunctęq; erant

penne eorum alterius ad alteram. Non
revertebantur cum incederent: sed
unumquodque ante faciem suam gradie-
batur. Similitudo autem vultus eorum:
facies hominis. ~~hom~~ et facies leo-
nis a dextris ipsorum quatuor. Fa-
cies autem bovis a sinistris ipsorum
quatuor: et facies aquile desuper
ipsorum quatuor. Et facies eorum et
penne eorum: extente desuper. Due
penne singulorum iungebantur: et due
tegebant corpora eorum. Et unum-
quodque eorum: coram facie sua ambu-
labat. Ubi erat impetus spiritus illuc
gradiebantur: nec revertebantur cum
Ste. ii ambularent. Et similitudo ani-
malium aspectus eorum quasi carbo-
num ignis ardentium: et quasi as-
pectus lampadarum. Hec erat visio
discurrens. in medio animalium:
splendor ignis: et de igne fulgur
egrediens. Et animalia ibant:
et revertebantur in similitudinem ful-
guris choruscantis. Cumque aspi-
cerem animalia: apparuit rota
una super terram iuxta animalia:
habens quatuor facies. Et aspectus
rotarum. et opus earum quasi visio
maris: et una similitudo ipsarum
quatuor. Et aspectus earum et opera:
quasi si sit rota in medio rote.
Per quatuor partes earum euntes ibant:
et non revertebantur cum ambularent.
Statura quoque erat rotis. et alti-
tudo. et horribilis aspectus: et totum
corpus plenum oculis in circuitu
ipsarum quatuor. Cumque ambu-
larent animalia: ambulabant
pariter et rote iuxta ea. Et cum
elevarentur animalia de terra: eleva-
bantur simul et rote. Quocumque
ibat spiritus: illuc eunte spiritu. et rote
pariter levabantur sequentes eum:
spiritus enim vite erat in rotis. Cum
euntibus ibant. et cum stantibus sta-
bant: et cum elevatis a terra. pariter
elevabantur et rote sequentes ea:
quia spiritus vite erat in rotis. Et
similitudo super caput animalium
firmamenti: quasi aspectus cristalli
horribilis: et extenti super capita
eorum desuper. Sub firmamento autem:
penne eorum recte alterius ad alterum.
Unumquodque duabus alis velabat
corpus suum: et alterum similiter ve-
labatur. Et audiebam sonum alarum
quasi sonum aquarum multarum: quasi
sonum sublimis dei. Cum ambula-
rent quasi sonus erat multitudi-
nis: ut sonus castrorum. Cumque sta-
rent: dimittebantur penne eorum.
Nam cum fieret vox super firma-
mentum quod erat super caput eorum:
stabant. et submittebant alas su-
as. Et super firmamentum quod erat
imminens capiti eorum: quasi aspec-
tus lapidis saphiri. similitudo
throni. Et super similitudinem thro-
ni: similitudo quasi aspectus hominis
desuper. Et vidi quasi speciem elec-
tri. velut aspectum ignis intrinsecus
eius per circuitum: a lumbis eius et desuper.

Et a lumbis ei᷒ usq; deorsum.
uidi quasi speciē ignis splenden-
tis in circuitu: uelut aspectū ar-
cus. cum fuerit in nube in die
pluuię. Hic erat aspect᷒ splendo-
II
ris p gyrum: hec uisio similitu-
dinis glę dñi. Et uidi. & cecidi
in faciē meā: & audiui uocē lo-
quentis. Et dixit ad me. Fili ho-
minis. sta sup pedes tuos: & lo-
quar tecum. Et ingressus ē in
me sp̄c postquā locutus est m̄:
& statuit me sup pedes meos. Et
audiui loquentē ad me: & dicen-
tem. Fili hominis. mitto ego te
ad filios isrł: ad gentes apostatrices
quę recesserunt a me. Patres eoꝝ
p̄uaricati sunt pactum meū usq;
ad diem hanc: & filii dura facie
& indomabili corde sunt. ad quos
ego mitto te. Et dices ad eos. Hec
dicit dñs ds. Si forte uel ipsi au-
diant. & si forte quiescant. qm̄
domus exasꝑans ē: & scient quia
pp̄ha fuerit in medio eoꝝ. Tu g̊
fili hominis ne timeas eos. neq;
sermones eoꝝ metuas: qm̄ incre-
duli & subuersores sunt tecum. &
cum scorpionib; habitas. Uerba
eoꝝ ne timeas. & uult᷒ eoꝝ ne for-
mides: quia dom᷒ exasꝑans ē. Lo-
queris g̊ uba mea ad eos. si forte
audiant & quiescant: qm̄ irrita-
tores sunt. Tu autē fili hominis.
audi quęcūq; loquar ad te: & no-
li exasꝑans ēē sicut dom᷒ exasꝑatrix ē.

Aperi os tuū: & comede quęcūq;
ego dabo t. Et uidi. & ecce man᷒
missa ad me: in qua erat inuo-
lut᷒ liber. Et expandit illū co-
ram me: qui erat scriptus int᷒ & fo-
ris. & scriptę erant in eo lamentatio-
nes. & carm̄. & ue. Et dixit ad
III
me. Fili hominis: qdcūq; inueneris
comede. Comede uolum̄ istud:
& uadens loquere ad filios isrł.
Et aperui os meū. & cibauit me
uolumine illo: & dixit ad me.
Fili hominis. uent᷒ tuus come-
det: & uiscera tua complebunt᷒
uolumine isto qd ego do t. Et
comedi illud: & factum ē in ore
meo sicut mel dulce. Et dixit
ad me. Fili hominis. uade ad do-
mū isrł: & loqueris uba mea ad
eos. Non enim ad pp̄lm ꝓfundi
sermonis & ignotę lingue tu mit-
teris. ad domū isrł: neq; ad pp̄los
multos ꝓfundi sermonis & ignotę
lingue. quoꝝ n̄ possis audire
sermones. Et si ad illos mitteris:
ipsi audirent te. Domus autē isrł
nolunt audire te: quia nolunt
audire me. Omis quippe dom᷒
isrł attrita fronte ē: & duro corde.
Ecce dedi faciē tuā ualentiorē fa-
cieb; eoꝝ: & frontē tuā duriorē
frontib; eoꝝ. Ut adamantē & ut
silicē: dedi faciē tuā. Ne timeas
eos. neq; metuas a facie eoꝝ: quia
domus exasꝑans ē. Et dixit ad
me. Fili hominis. omis sermones

quos loquor ad te assume in cor
de tuo. et auribus tuis audi. et va
de. ingredere ad transmigratio
nem. ad filios ppli tui. et loqueris
ad eos. et dices eis. Hec dic dns ds.
Si forte audiant. et quiescant.
III Et assumpsit me spc. et audivi
post me voce comotionis mag
ne. bndicta gla dni de loco suo.
et voce alar animaliu pcutien
tium alteram ad alteram. et voce ro
tar sequentiu animalia. et vo
cem comotionis magne. Spc quoque
elevavit me et assumpsit me.
et abii amarus in indignatione
spc mei. Manus enim dni erat
Ste. I. mecu confortans me. Et veni ad
transmigratione. ad acervu no
var frugu. ad eos qui habitabant
iuxta flum chobar. Et sedi ubi
illi sedebant. et mansi ibi septem
dieb; merens in medio eor. Cu
aut ptransissent septe dies. fac
tum e vbum dni ad me dicens.
Fili hominis. speculatore dedi te
domui isrl. et audies de ore meo
vbum. et annunciabis eis ex me.
Si dicente me ad impiu. morte
morieris. n annunciaveris ei. neq;
locutus fueris ut avertatur a via
sua impia. et vivat. ipse impius
in iniquitate sua morietur. sangui
nem aut ei de manu tua requira.
Si aut tu annunciaveris impio. et
ille n fuerit conversus ab impieta
te sua. et via sua impia. ipse quide
in iniquitate sua morietur. tu aut
anima tua liberasti. Sed et si conv
sus iust a iusticia sua fecerit in
iquitate. ponam offendiculu co
ram eo. ipse morietur. quia n ann
ciasti ei. In peccato suo morietur.
et n erunt in memoria iusticie
ei quas fecit. sanguine u ei de
manu tua requiram. Si aut tu
annunciaveris iusto ut n peccet
iustus. et ille n peccaverit. vivens
vivet. quia annunciasti ei. et tu
anima tua liberasti. Et facta e
sup me man dni. et dixit ad me.
Surgens egredere in campum.
et ibi loquar tecum. Et surgens
egressus sum in campu. et ecce ibi
gla dni stabat. quasi gla qua vi
di iuxta fluviu chobar. Et ceci
di in facie mea. et ingressus e in
me spc. et statuit me sup pedes
meos. et locutus est m. et dixit
ad me. Ingredere et includere in medio
dom tue. Et tu fili hominis. ec
ce data sunt sup te vincla. et li
gabunt te in eis. et n egredieris
in medio eor. et lingua tua ad
herere faciam palato tuo. et eris
mut. nec quasi vir obiurgans.
quia domus exaspans e. Cum
aut locutus fuero t. apiam os
tuu. et dices ad eos. Hec dicit do
min ds. Qui audit audiat. et
qui quiescit quiescat. quia do
mus exaspans e. Et tu fili homi IIII Ste. II.
nis. sume t laterem. et pones eum

coram te. et describe in eo ciuitatem ierusalem. et ordinabis aduersus eam obsidionem. et edificabis munitiones. et comportabis aggerem. et dabis contra eam castra. et pones arietes in gyro. Et tu sume tibi sartaginem ferream. et pones eam murum ferreum. inter te. et inter ciuitatem. et obfirmabis ~~ciuitatem~~ faciem tuam ad eam. et erit in obsidionem. et circumdabis eam. Signum est domui israel. Et tu dormies super latus tuum sinistrum. et pones iniquitates domus israel super eo numero dierum quibus dormies super illud. et assumes iniquitatem eorum. Ego autem dedi tibi annos iniquitatis eorum numero dierum trecentos nonaginta dies. et portabis iniquitatem domus israel. Et cum compleueris hec. dormies super latus tuum dextrum secundo. et assumes iniquitatem domus iuda quadraginta diebus. Diem pro anno. diem inquam pro anno dedi tibi. Et ad obsidionem ierusalem conuertes faciem tuam. et brachium tuum erit extentum. et prophetabis aduersus eam. Ecce circumdedi te uinculis. et non te conuertes a latere tuo in latus aliud. donec compleas dies obsidionis tue. Et tu sume tibi frumentum. et ordeum. et fabam. et lentem. et milium. et uiciam. et mittes ea in uas unum. et facies tibi panes. numero dierum quibus dormies super latus tuum. Trecentis et nonaginta diebus comedes illud. Cibus autem tuus quo uesceris. erit in pondere uiginti stateres in die. a tempore usque ad tempus comedes illud. et aquam in mensuram bibes. sextam partem hyn. a tempore usque ad tempus bibes illud. Et quasi subcinericium ordeaceum comedes illud. et stercore quod egreditur de homine operies illud. in oculis eorum. Et dixit dominus. Sic comedent filii israel panem suum pollutum. inter gentes ad quas eiciam eos. Et dixi. A. a. a. domine deus. ecce anima mea non est polluta. et morticinum et laceratum a bestiis non comedi ab infantia mea usque nunc. et non est ingressa os meum omnis caro inmunda. Et dixit ad me. Ecce dedi tibi fimum boum pro stercoribus humanis. et facies panem tuum in eo. Et dixit ad me. Fili hominis. ecce ego conteram baculum panis in ierusalem. et comedent panem in pondere et sollicitudine. et aquam in mensura et in angustia bibent. ut deficientibus pane et aqua. corruat unusquisque ad fratrem suum. et contabescat in iniquitatibus suis.

V

Et tu fili hominis. sume tibi gladium acutum radentem pilos. Assumes eum. et duces per caput tuum. et per barbam tuam. et assumes tibi stateram ponderis. et diuides eos. Terciam partem igni combures in medio ciuitatis. iuxta completionem dierum obsidionis. Et assu-

meš tciam partē concides gla
dio in circuitu ei⁹. tciam ū aliā
dispges in uentū. & gladiū nuda
bo post eos. Et sumes inde par
uum numum. & ligabis eos in
sūmitate palliū tui⁹. & ex eis rur
sum tolles. & picies in medio ig
nis. & combures eos igni. & ex eo
egredieť ignis in omnē domū isrł.
ſt̄c.iii. Hec dicit dominꝰ dš. Ista ē ihe
rusalem. in medio gentiū posui
eam⁹. & in circuitu ei⁹ tras. Et con
tempsit iudicia mea. ut plus eēt
impia quā gentes. & pcepta mea
ultra quā tre que in circuitu ei⁹ st̄.
Iudicia enim mea piecerunt. & in
pceptis meis ñ ambulauunt. Ic cir
co hec dicit dominꝰ dš. Quia sup
astis gentes que in circuitu uro
sunt. in pceptis meis ñ ambulas
tis. & iudicia mea ñ fecistis⁹. & iux
ta iudicia gentiū que in circui
tu uro sunt uos estis opati. Idō
hec dicit dominꝰ dš. Ecce ego ad
te. & ipse ego faciam in medio tui
iudicia in oculis gentiū⁹. & faci
am in te que ñ feci. & quib; si
milia ult̄ ñ faciam. ppt̄ oms ab
hominationes tuas. Idō patres co
medent filios in medio tui⁹. & fi
lii comedent patres suos. & faci
am in te iudicia⁹. & uentilabo
uniūsas reliquias tuas in omnē
uentū. Ic circo uiuo ego dicit do
minꝰ dš. nisi p eo qđ sanctū meū
uiolasti in omib; offensionib;
tuis. & in omib; abhominatio
nib; tuis. ego quoq; confringam.
& ñ parcet ocłs mš. & ñ miserebor.
Tercia pars tui peste morieť
i fame cōsumetur in medio tui. &
tcia tui pars gladio cadet in cir
cuitu tuo. Terciā ū partē tuā
in omnē uentū dispgam⁹. & gla
dium euaginabo post eos. & cō
pleam furorē meū⁹. & requiesce
re faciam indignatione mea in
eis. & consolabor. & scient quia
ego dñs locutus sum in zelo me
o. cum impleuo indignationē
meā in eis. Et dabo te in des
ertum. & in obpbriū in gentib;
que in circuitu tuo sunt. in con
spectu omis ptereuntis. Et ob
pbrium eris. & blasphemia⁹. ex
emplū. & stupor in gentib; que
in circuitu tuo sunt. cum fecero
in te iudicia. in furore & in in
dignatione. & in increpationib;
ire⁹. ego dominꝰ locutus sum.
Quando misero sagittas famis
pessimas in eos. que erunt mor
tifere. & quas mittam ut disp
dam uos. Et famē congregabo
sup uos. & contam uob baculū
panis. & immittam in uos
famē. & bestias pessi
mas usq; ad interitionē⁹. & pesti
lentia & sanguis transibunt p te.
& gladium inducam sup te. ego
VI Et factꝰ ē dñs locutus sum.
est sermo dñi ad me dicens. Fili

hominis. pone faciem tuam ad mon-
tes israel. et prophetabis ad eos. et dices.
Montes israel. audite uerbum domini dei.
Hec dicit dominus deus montibus et col-
libus. rupibus et uallibus. Ecce ego
inducam super uos gladium. et dis-
perdam excelsa uestra. et demoliar
aras uestras. et confringentur simu-
lachra uestra. et deiciam interfectos
uestros ante ydola uestra. et dabo ca-
dauera filiorum israel ante faciem simu-
lachrorum uestrorum. et dispergam ossa
uestra circum aras uestras. In omnibus ha-
bitationibus uestris urbes deserte e-
runt. et excelsa demolientur. et dis-
sipabuntur. et interibunt are uestre et
confringentur. et cessabunt ydola
uestra. et conterentur delubra uestra. et
delebuntur opera uestra. et cadet interfec-
tus in medio uestri. et scietis quia
ego dominus. Et relinquam in uobis
eos qui fugerint gladium in gen-
tibus cum dispersero uos in terris. et
recordabuntur mei liberati uestri in gen-
tibus ad quas captiui ducti sunt.
quia contriui cor eorum fornicans et
recedens a me. et oculos eorum forni-
cantes post ydola sua. et displice-
bunt sibimet super malis que fece-
rant in uniuersis abhominationibus
suis. et scient quia ego dominus non frus-
tra locutus sum ut facerem eis
Ste.i. malum hoc. Hec dicit dominus deus. Per-
cute manum tuam. et allide pedem
tuum. et dic heu ad omnes abhomina-
tiones malorum domus israel. qui gla-
dio. fame. peste. ruituri sunt.
Qui longe est. peste morietur. qui
autem prope gladio corruet. et qui re-
lictus fuerit et obsessus fame mo-
rietur. et compleam indignatio-
nem meam in eis. et scietis quia ego
dominus. cum fuerint interfecti uestri in
medio ydolorum uestrorum. in circuitu
ararum uestrarum. in omni colle excel-
so. in cunctis summitatibus montium.
et subtus omne lignum nemorosum.
et subtus uniuersam quercum fron-
dosam. locum ubi accenderunt
thura redolentia uniuersis ydolis
suis. Et extendam manum meam super eos.
et faciam terram desolatam et desti-
tutam a deserto deblatha in omnibus
habitationibus eorum. et scient quia
ego dominus.

Et factus est ser- VII
mo domini ad me dicens. Et tu fili
hominis. hec dicit dominus deus terre israel.
Finis uenit. finis uenit super qua-
tuor plagas terre. nunc finis super te
et emittam furorem meum in te. et
iuxta uias tuas iudicabo te. et po-
nam contra te omnes abhominatio-
nes tuas. et non parcet oculus meus super
te. et non miserebor. sed uias tuas
ponam super te. et abhominationes
tue in medio tui erunt. et scietis
quia ego dominus. Hec dicit dominus deus.
Afflictio una. afflictio ecce uenit.
Finis uenit. uenit finis. Euigi-
labit aduersum te. ecce uenit. Ue-
nit contritio super te qui habitas in
terra. uenit tempus. prope est dies oc-

ciſionis. & ñ glię montiũ. Hunc
de ꝓpinquo effundam iram me
am ſuꝑ te. & compleam furorẽ
meũ in te. & iudicabo te iuxta
uias tuas. & imponam t omnia
ſcelera tua. & ñ parcet ocls meus
neq; miſerebor. ſed uias tuas im
ponam t. & abhominationes tuę
in medio tui erunt. & ſcietis qa
ego ſum dñs pcutiens. Ecce dies
ecce uenit. egreſſa ẽ contritio. Flo
ruit uirga. germinauit ſupbia.
iniquitas ſurrexit in uirga impi
etatis. ñ ex eis. & ñ ex ꝑplo. neq; ex
ſonitu eoꝝ. & ñ erit requies in eis.
Uenit temp. appinquauit dies.
Qui emit ñ letetur. & qui uen
dit ñ lugeat. quia ira ſuꝑ omnẽ
ꝑplm ei. Quia qui uendit ad id
qđ uendidit ñ reuertet. & adhuc
in uiuentib; uita eoꝝ. Uiſio e
nim ad omnẽ multitudinẽ eius
ñ regredietur. & uir in iniquitate
.ii. uitę ſuę ñ confortabit. Canite
tuba. ꝑparentur omſ. & ñ ẽ qui ua
dat ad ꝑlium. Ira enim mea ſuꝑ
uniũſum ꝑplm ei. Gladius foris.
peſtis & fames intrinſecus. Qui in
agro ẽ gladio morietur. & qui in
ciuitate. peſtilentia & fame de
uorabunt. Et ſaluabunt qui
fugerint ex eis. & erunt in mon
tib; quaſi columbę conuallium.
omſ trepidi. unuſquiſq; in ini
quitate ſua. Omſ manꝰ diſſoluen
tur. & om̄a genua fluent aquis.

& accingent ſe ciliciis. & opiet eos
formido. & in om̄i facie confuſio.
& in uniũſis capitib; eoꝝ calui
cium. Argentũ eoꝝ foras ꝓicietur.
& aurũ eoꝝ in ſterquiliniũ erit.
Argentũ eoꝝ & aurũ eoꝝ ñ ua
lebit liƀare eos. in die furoris dñi.
Animã ſuã ñ ſaturabunt. & uen
tres eoꝝ ñ implebuntur. quia ſcan
dalum iniquitatis eoꝝ factum ẽ.
& ornamentũ monilium ſuoꝝ in
ſupbiam poſuerunt. & imagines
abhominationũ ſuaꝝ. & ſimula
chroꝝ fecerunt ex eo. Propt hoc
dedi eis illud in immundiciã. &
dabo illud in manus alienoꝝ ad
diripiendũ. & impiis terrę in pre
dam. & contaminabunt illud. &
auertam faciẽ meã ab eis. & uiola
bunt archanũ meũ. & introibunt
in illud emiſſarii. & contamina
bunt illud. Fac concluſionẽ. qm
terra plena ẽ iudicio ſanguinũ. &
ciuitas plena iniquitate. & addu
cam peſſimos de gentib; & poſſi
debunt domos eoꝝ. & quieſcere
faciam ſupbiam potentiũ. & poſ
ſidebunt ſanctuaria eoꝝ. Anguſ
tia ſupueniente requirent pacẽ.
& ñ erit. Conturbatio ſuꝑ contur
bationẽ ueniet. & auditus ſuꝑ au
ditum. & querent uiſionẽ de ꝓpha.
& lex ꝑibit a ſacdote. & conſiliũ a
ſeniorib; Rex lugebit. & ꝑnceps
induetur merore. & manus ꝑpli
terrę turbabunt. Secđm uiã eoꝝ

faciam eis: & secundum iudicia eorum
iudicabo eos: & scient quia ego sum

VIII

Et factum est. dominus eorum.
in anno sexto. in sexto mense.
in quinta mensis: ego sedebam in
domo mea. & senes iuda sedebant
coram me. Et cecidit super me ibi
manus domini dei: & uidi. & ecce si
militudo quasi aspectus ignis ab
aspectu lumborum eius. & deorsum ig
nis. Et a lumbis eius & sursum: quasi
aspectus splendoris. ut uisio electri.
Et emissa similitudo manus appre
hendit me in cincinno capitis mei.
& eleuauit me spiritus inter terram & ce
lum: & adduxit in ierusalem in uisio
ne dei. iuxta ostium interius quod re
spiciebat ad aquilonem. ubi erat
statutum ydolum zeli. ad prouocan
dam emulationem. Et ecce ibi gloria
dei israel secundum uisionem quam uideram
in campo: & dixit ad me. Fili ho
minis: leua oculos tuos ad uiam
aquilonis. Et leuaui oculos me
os ad uiam aquilonis: & ecce ab a
quilone porte altaris. ydolum ze
li in ipso introitu. Et dixit ad
me. Fili hominis. putas ne uides
tu quid isti faciunt abhominatio
nes magnas quas domus israel facit
hic. ut procul recedam a sanctuario
meo. Et adhuc conuersus: uidebis
viii abhominationes maiores. Et intro
duxit me ad ostium atrii: & ui
di. & ecce foramen unum in pariete.
Et dixit ad me. Fili hominis: fo
de parietem. Et cum perfodissem pa
rietem: apparuit ostium unum.
Et dixit ad me. Ingredere: & ui
de abhominationes pessimas quas
isti faciunt hic. Et ingressus ui
di: & ecce omnis similitudo reptili
um. & animalium abhominatio.
& uniuersa ydola domus israel depic
ta erant in pariete. in circuitu
per totum. Et septuaginta uiri de
senioribus domus israel. & iezonias
filius saphan stabant in medio eorum
stantium ante picturas: & unusquisque
habebat thuribulum in manu sua.
& uapor nebule de thure consur
gebat. Et dixit ad me. Certe ui
des fili hominis que seniores domus
israel faciunt in tenebris: unusquisque
in abscondito cubilis sui. Dicunt
enim. Non uidet nos dominus: dere
liquit dominus terram. Et dixit dominus
ad me. Adhuc conuersus: uidebis
abhominationes maiores quas is
ti faciunt. Et introduxit me per os
tium porte domus domini. quod respi
ciebat ad aquilonem: & ecce ibi mu
lieres sedebant plangentes adonidem.
Et dixit ad me. Certe uidisti fili
hominis. Adhuc conuersus: uide
bis abhominationes maiores his.
Et introduxit me in atrium do
mus domini interius. & ecce in ostio tem
pli domini. inter uestibulum & altare. quasi
uiginti quinque uiri dorsa haben
tes contra templum domini. & facies ad o
rientem: & adorabant ad ortum solis.

Et dixit ad me. Certe uidisti fi-
li hominis. Nunquid leue ē hoc
domui iuda. ut facerent abho-
minationes istas quas fecerunt
hic. quia replentes t̃ram iniqui-
tate. conũsi sunt ad irritandum
me. & ecce applicant ramũ ad na-
res suas. Ergo & ego faciam in
furore meo. ñ parcet oc̃ls mẽs. nec
miserebor. & cum clamauerint ad
aures meas uoce magna. ñ exau-
IX diam eos. Et clamauit in aurib;
meis uoce magna dicens. Appin-
quauerũt uisitationes urbis. & u-
nusquisq; uas interfectionis habet
in manu sua. Et ecce sex uiri ue-
niebant de uia portę superioris quę
respicit ad aquilonẽ. & uniuscu-
iusq; uas interitus in manu eĩ. Uir
quoq; unus in medio eoꝝ uestit̃
erat lineis. & atramentariũ scripto-
ris ad renes eĩ. Et ingressi sunt. &
steterunt iuxta altare ęreum. &
gl̃a dñi isrt̃ assumpta ē de cheru-
bin quę erat sup eum ad limen
domus. Et uocauit uirũ qui in-
dutus erat lineis. & atramẽtariũ
scriptoris habebat in lumbis suis.
& dixit dñs ad eum. Transi per
mediã ciuitatẽ in medio ihrl̃m.
& signa thau sup frontes uiroꝝ
gementiũ. & dolentiũ sup cunctis
abhominationib; quę fiunt in
medio eĩ. Et illis dixit audiente
me. Transite p ciuitatẽ sequentes
eum. & pcutite. Non parcat oc̃ls

ur̃. neq; misereamini. Senem. ad-
olescentulũ. & uirginẽ. paruulos
& mulieres interficite usq; ad int-
nitionem. Omnẽ autẽ sup quẽ
uideritis thau ñ occidatis. & a sanc-
tuario meo incipite. Ceperunt g̃
a uiris senioribus qui erant ante
faciem domus. Et dixit ad eos.
Contaminate domũ. & implete
atria interfectis. Egredimini. Et
egressi sunt. & pcutiebant eos q̃
erant in ciuitate. Et cede com-
pleta remansi ego. ruiq; sup faci-
em meã. & clamans aio. Heu heu
heu dñe ds. Ergo ne dispdes om̃s
reliquias isrt̃. effundens furorem
tuũ sup ihrl̃m. Et dixit ad me.
Iniquitas domus isrt̃ & iudę mag-
na ē nimis ualde. & repleta ē t̃ra
sanguinib; & ciuitas repleta ē
auersione. Dixerunt enim. Dere-
liquit dñs t̃ram. & dñs ñ uidet.
Igitur & mẽs ñ parcet oc̃ls neq;
miserebor. uiã eoꝝ sup caput
eoꝝ reddam. Et ecce uir qui in-
dutus erat lineis. qui habebat
atramentariũ in dorso suo. res-
pondit ũbum dicens. Feci sicut
X pcepisti m̃. Et uidi. & ecce in fir-
mamento qđ erat sup caput che-
rubin quasi lapis saphirus. q̃si
species similitudinis solii apparuit
~~solii apparuit~~ sup ea. Et dixit
ad uirũ qui indut̃ erat lineis.
& ait. Ingredere in medio rotaꝝ
quę sunt subt̃ cherubin. & in-

ple manũ tuã prunis ignis que
sunt int̃ cherubin: & effunde
sup ciuitatẽ. Ingressusq; ẽ in cõ
spectu meo. Cherubin autẽ sta
bant a dextris dom̃ cum ingre
deretur uir: & nubes impleuit
atrium interius. & eleuata ẽ glã do
mini desup cherubin ad limen
dom̃: & repleta ẽ dom̃ nube. &
atrium repletum ẽ splendore glę
dñi. & sonit᷒ alaꝝ cherubin au
diebatur usq; ad atrium exterius.
quasi uox dĩ omnipotentis loquẽ
tis. Cumq; pcepisset uiro qui in
dutus erat lineis dicens. sume ig
nem de medio rotaꝝ que sunt
int̃ cherubin. ingressus ille stetit
iuxta rotam. & extendit cherub
manũ de medio cherubin. ad ig
nem qui erat int̃ cherubin: et
sumpsit. & dedit in man̄ eius q̃
indut᷒ erat lineis. Qui accipiens
egressus ẽ: & apparuit in cheru
bin similitudo man̄ hominis
subtus pennas eoꝝ. Et uidi: et
ecce quatuor rotę iuxta cheru
bin. Rota una iuxta cherub u
num: & rota alia iuxta cherub
unũ. Species autẽ rotaꝝ erat q̃si
uisio lapidis chrisoliti: & aspect᷒
eaꝝ similitudo una quatuor.
quasi si sit rota in medio rotę.
Cumq; ambularent in quatu
or partes gradiebant᷒. nec reuerte
bantur ambulantes: sed ad locũ
ad quẽ ire declinabat que prima
erat. sequebant᷒ & cetę. nec conũ
tebantur: Et omẽ corpus eaꝝ. &
colla. & man̄. & pennę. & circuli.
plena erant oculis in circuitu q̃
tuor rotaꝝ: & rotas istas uocauit
uolubiles audiente me. Quatuor
autẽ facies habebat unũ. Facies u
na cherub uituli. & facies scdã fa
cies hominis. & in tcio facies leo
nis: & in quarto facies aquilę.
Et eleuata sunt cherubin: ipsũ
ẽ animal qd̃ uideram iuxta flu
men chobár: Cumq; ambularent
cherubin: ibant parit᷒ & rotę iux
ta ea. Et cum eleuarent cheru
bin alas suas ut exaltarent᷒ a tra:
ñ residebant rotę. sed & ipsę iuxta
erant. Stantib; illis stabant: & ẽ
eleuatis eleuabant᷒. Spc̃ enim uitę:
erat in eis. Et egressa ẽ glã dñi
a limine templi: & stetit sup che
rubin. Et eleuantia cherubin a
las suas: & exaltata sunt a tra co
ram me. Et illis egredientib; ro
tę q̃; subsecute sunt. Et stetit in
introitu portę dom̃ dñi orientalis:
& glã dĩ isrt̃ erat sup ea. Ipsum ẽ
animal qd̃ uidi subt᷒ dm̃ isrt̃: iux
ta fluuiũ chobár: Et intellexi q̃a
cherubin eẽnt. Quatuor p quatuor uult᷒
uni. & quatuor alę uni: & simili
tudo man̄ hominis sub alis eoꝝ.
& similitudo uultuũ eoꝝ: ipsi uul
tus quos uideram iuxta fluuiũ
chobár: Et intuit᷒ eoꝝ. & impet᷒
singloꝝ: ante faciẽ suã ingredi.

XI S. II.
Et eleuauit me sp̄c. & introduxit
me ad portam dom̄ dn̄i orien
talem: que respicit solis ortum.
Et ecce in introitu porte uigin
ti quinq; uiri. & uidi in medio
eo᷑ iezoniam filiū azur: & fel
thiam filiū banaię p̄ncipes p̄p̄li.
Dixitq; ad me. Fili hominis.
hi uiri qui cogitant iniquitatē
& tractant consiliū pessimū in
urbe ista dicentes. Nōne dudū
edificatę sunt domus: Hęc est
lebes: nos aut̄ carnes. Idcirco ua
ticinare de eis: uaticinare fili ho
minis. Et irruit in me sp̄c do
mini: & dixit ad me. Loquere.
Hęc dicit dn̄s. Sic locuti estis
domus isr̄l: & cogitationes cordis
ur̄i ego noui. Plurimos occidis
tis in urbe hac: & implestis uias
eius interfectis. Propt̄ea hęc dicit
dn̄s ds̄. Interfecti ur̄i quos posuis
tis in medio eius. hi sunt carnes:
& hęc ē lebes. & educam uos de
medio eius. Gladium metuistis.
& gladium inducam sup̄ uos:
ait domin̄ ds̄. Et eiciam uos de
medio ei. daboq; uos in manus
hostium: & faciam in uob̄ iudi
cia. Gladio cadetis. in finib; isr̄l
iudicabo uos: & scietis quia ego
sum dn̄s. Hęc n̄ erit uob̄ in le
betem: & uos n̄ eritis in medio ei.
in carnes. In finib; isr̄l iudicabo
uos: & scietis quia ego dn̄s. Quia
in p̄ceptis n̄ ambulastis. & iudicia
mea n̄ fecistis: sed iuxta iudicia gen
tium que in circuitu ur̄o sunt
estis op̄ati. Et factum est cum
p̄pharem: felthias filius banaię
mortuus ē. Et cecidi in faciem
meā clamans uoce magna: & di
xi. Heu heu heu. dn̄e ds̄. consū
mationē tu facies reliquia᷑ isr̄l:
Et factum est ūbum dn̄i ad me
dicens. Fili hominis. fratres tui
fratres tui uiri p̄pinqui tui. &
om̄is domus isr̄l de quib; uniūsi
dixerunt habitatores ih̄r̄lm. lon
ge recedite a dn̄o. uob̄ data ē t̄ra
in possessionē: p̄pt̄a hęc dicit do
minus ds̄. Quia longe feci eos
in gentib; & quia disp̄si eos in
t̄ris: ero eis in sanctificationē mo
dicam. in t̄ris ad quas uenerunt.
Propt̄a loquere. Hęc dicit dn̄s
ds̄. Congregabo uos de p̄p̄lis. et
adunabo de t̄ris in quib; disp̄si
estis. daboq; uob̄ humū isr̄l. &
ingredient̄ illuc. & auferent om̄s
offensiones. cunctasq; abhomi
nationes ei᷑ de illa. Et dabo eis
cor unū: & sp̄m nouū t̄buam in
uisceribus eo᷑. Et auferam cor la
pideum de carne eo᷑: & dabo eis
cor carneū. ut in p̄ceptis meis
ambulent. & iudicia mea cus
todiant. faciantq; ea: & sint m̄
in p̄p̄lm. & ego sim eis in dm̄.
Quo᷑ cor post offendicula. & ab
hominationes suas ambulat: ho᷑
uiam in capite suo ponam. dt

ponam dicit dominus deus. Et eleuauerunt cherubin alas suas. et rote cum eis. et gloria dei israhel erat super ea. Et ascendit gloria domini de medio ciuitatis. stetitque super montem qui erat ad orientem urbis. Et spiritus leuauit me. adduxitque in chaldeam ad transmigrationem in uisione. in spiritu dei. Et sublata est a me uisio quam uideram. et locutus sum ad transmigrationem omnia uerba domini que ostenderat michi.

XII Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis. in medio domus exasperantis tu habitas. qui oculos habent ad uidendum. et non uident. et aures ad audiendum et non audiunt. quia domus exasperans est. Tu ergo fili hominis fac tibi uasa transmigrationis. et transmigrabis per diem coram eis. Transmigrabis autem de loco tuo ad locum alterum. in conspectu eorum si forte aspiciant. quia domus exasperans est. et efferes foras uasa tua. quasi uasa transmigrantis per diem in conspectu eorum. Tu autem egredieris uespere coram eis. sicut egreditur migrans. Ante oculos eorum perfode tibi parietem. et egredieris per eum in conspectu eorum. In humeris portaberis. in caligine efferreris. Faciem tuam uelabis. et non uidebis terram. quia portentum dedi te domui israhel. Feci ergo sicut preceperat michi dominus. Vasa mea protuli. quasi uasa transmigrantis per diem. et uespere perfodi michi parietem manu. et in caligine egressus sum. et in humeris portatus in conspectu eorum. Et factus est sermo domini ad me mane dicens. Fili hominis. nunquid non dixerunt ad te domus israhel. domus exasperans. quid tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dominus deus. Super ducem onus istud qui est in ierusalem. et super omnem domum israhel que est in medio eorum. Dic. Ego portentum uestrum. Quomodo feci. sic fiet illis. In transmigrationem et in captiuitatem ibunt. et dux qui est in medio eorum in humeris portabitur. in caligine egredietur. parietem perfodient. ut educant eum. facies eius operietur. ut non uideat oculo terram. Et extendam rete meum super illum. et capietur in sagena mea. et adducam eum in babylonem. in terram chaldeorum. et ipsam non uidebit. ibique morietur. et omnes qui circa eum sunt presidium eius. et agmina eius dispergam in omnem uentum. et gladium euaginabo post eos. et scient quia ego dominus. quando dispersero eos in gentibus. et disseminauero eos in terris. Et relinquam ex eis uiros paucos a gladio et fame et pestilentia. ut narrent scelera eorum in gentibus ad quas ingredientur. et scient quia ego dominus. Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis. panem tuum in conturbatione comede. sed et a-

quam tuam in festinatione et
merore bibe. et dices ad p̄plm t̄re.
Hec dicit dn̄s d̄s. ad eos qui ha
bitant in ihr̄lm. in t̄ra isr̄l. Panē
suū in sollicitudine comedent.
et aquā suā in desolatione bibent.
ut desolet̄ t̄ra a multitudine sua.
ꝓpt̄ iniquitatē omniū qui habi
tant in ea. et ciuitates que nunc
habitant̄ desolate erunt. t̄raq;
deserta. et scietis quia ego dominꝰ.
Et factus ē sermo dn̄i ad
me dicens. Fili hominis. qd̄
ē ꝓůbium istud uob in t̄ra isr̄l
dicentiū. in longū different̄ di
es. et ꝑibit om̄is uisio. Id̄o dic
ad eos. Hec dicit dn̄s d̄s. Quies
cere faciam ūbum istud. neq;
uulgo dicet̄ ult̄ in isr̄l. Et lo
quere ad eos. qd̄ appropinquaue
runt dies. et sermo om̄is uisionis.
Non enim erit ult̄ om̄is uisio
cassa. neq; diuinatio ambigua.
in medio filioꝝ isr̄l. quia ego
dn̄s loquar. qd̄cumq; locutus
fuero ūbum fiet. Non ꝓlongabi
tur amplius. sed in dieb; ur̄is do
mus exaspans loquar ūbum. et fa
ciam illud dicit dn̄s d̄s. Et fact̄
ē sermo dn̄i ad me dicens. Fili
hominis. ecce domus isr̄l dicentiū.
Uisio quā hic uidet in dies mul
tos. et in tempa longa iste ꝓphat.
Proptēa dic ad eos. Hec dicit dn̄s
d̄s. Non ꝓlongabitur ult̄ om̄is
sermo m̄s. Uerbum qd̄ locutus
fuero complebit̄. dicit dn̄s d̄s.

XIII

Et factus ē sermo dn̄i ad me
dicens. Fili hominis. uaticinare
ad ꝓphas isr̄l qui ꝓphant. et dices
ꝓphantib; de corde suo. Audite
ūbum dn̄i. Hec dicit dn̄s d̄s. Ue
ꝓphis insipientib; qui sequunt̄
spm̄ suū. et nichil uident. Qua
si uulpes in desertis. ꝓphe tui isr̄l
erant. Non ascendistis ex aduso.
neq; obposuistis murū ꝓ domo
isr̄l. ut staretis in ꝓlio. in die do
mini. Uident uana. et diuinant
m̄dacium dicentes. ait dn̄s. cum
dn̄s n̄ miserit eos. et ꝑseuauer̄t
confirmare sermonē. Numq̄d n̄
uisionē cassam uidistis. et diui
nationē m̄dacem loquuti estis.
Et dicitis ait dn̄s. cum ego non
sim locutus. Proptēa hec dicit
dn̄s d̄s. Quia loquuti estis ua
na. et uidistis m̄dacium. id̄o ec
ce ego ad uos ait dn̄s d̄s. et erit
manus mea sup ꝓphas qui uident
uana. et diuinant m̄dacium. In
concilio p̄pli mei n̄ erunt. et in
scptura domus isr̄l n̄ scbentur.
nec in t̄ram isr̄l ingredient̄. et
scietis quia ego dn̄s d̄s. eo qd̄ de
ceperint p̄plm meū dicentes pax.
et n̄ ē pax. Et ipse edificabat pa
rietem. illi aut̄ liniebant eum
luto absq; paleis. Dic ad eos qui
liniunt absq; tempatura. qd̄ ca
surus sit. Erit enim ymber in
undans. et dabo lapides ꝑgran

des desup irruentes. et uentū p
celle dissipantē. Siquidē ecce cecī
dit paries. Nunquid n̄ dicetur uo
bis: ubi ē litura quā linistis:
Propterea hec dicit dn̄s ds. Et e
rumpe faciam sp̄m tempestatū
in indignatione mea: et ymber
inundans in furore meo erit: et
lapides grandes in ira. in consū
matione. Et destruam parietē
quē linistis absq; temperamto: et
adequabo eum terre. et reuelabit
fundamentū eī et cadet. et consu
metur in medio eī: et scietis quia
ego sum dn̄s. Et complebo in
dignationē meā in pariete: et in
his qui liniunt eum absq; tem
pamento. Dicamq; uob. Non est
paries: et n̄ sunt q liniunt eū pphe
isrł qui pphant ad ihrlm: et ui
dent ei uisionē pacis. et n̄ ē pax.
ait dn̄s ds. Et tu fili hominis po
ne faciē tuā cont filias ppli tui
que pphant de corde suo: et uati
cinare sup eas. et dic. Hec dicit
dn̄s ds. Ve que consuunt puluil
los sub omi cubito man: et faci
unt ceruicalia sub capite uniuse
tatis. ad capiendas animas. Cū
caperent animas ppli mei uiuifica
bant animas eoꝝ: et uiolabant
me ad pplm meū ppt pugillū or
dei et fragmen panis. ut interfice
rent animas que n̄ moriunt: et
uiuificarent animas que n̄ uiuūt:
mentientes pplo meo credenti men
dacīis. Propt hoc hec dicit dn̄s
ds. Ecce ego ad puluillos uros
quib; uos capitis animas uolantes:
et dirumpam eos de brachiis uris:
et dimittam animas quas uos ca
pitis. animas ad uolandū: et dirū
pam ceruicalia urā: et liberabo po
pulū meū de manu urā. neq; e
runt ultr in manib; uris ad pdan
dum: et scietis quia ego dn̄s ds.
Pro eo qd merere fecistis cor iusti
mendacit. quē ego n̄ contristaui:
et confortastis manus impii. ut n̄
reuerteretur a uia sua mala. et ui
ueret: pptea uana n̄ uidebitis. et
diuinationes n̄ diuinabitis ampli:
et eruam pplm meū de manu urā:
et scietis qm̄ ego dominꝰ.

Et uenerunt ad me uiri seniorꝝ <u>XIIII</u>
isrł: et sederunt coram me. Et
factus ē sermo dn̄i ad me dicens.
Fili hominis: uiri isti posuerunt
immundicias suas in cordib; suis:
et scandalum iniquitatis sue sta
tuerunt cont faciē suā. Nunqd
interrogatus respondebo eis: Propt
hoc loquere eis: et dices ad eos.
H dic dn̄s ds. Hō hō de domo isrł q
posuerit immundicias suas in
corde suo. et scandalū iniquitatis
sue statuerit cont faciē suā: et
uenerit ad pham ut interrogans
interroget p eum me: ego dn̄s res
pondebo ei in multitudine im
mundiciaꝝ suaꝝ: ut capiat do
mus isrł in corde suo. quo reces

serunt a me. in cunctis ydolis
suis. Propterea dic ad domū isrl.
Hec dicit dns ds. Convertimini.
& recedite ab ydolis urīs. & ab
universis contaminationib; urīs
avertite facies urās. quia homo
homo de domo isrl. & de proselitis
quicumq; advena fuerit in isrl. si
alienatus fuerit a me. & posuerit
ydola sua in corde suo. & scanda
lum iniquitatis sue statuerit con
tra faciē suā. & venerit ad prophetam
ut interroget p eum me. ego dns
respondebo ei p me. & ponam fa
ciem meā sup hominē illum. &
faciam eum in exemplū & in pro
verbium. & disperdam eum de medio
populi mei. & scietis quia ego dns ds.
Et propheta cum erraverit. & locutus
fuerit verbum. ego dns decipiā prophetam
illum. & extendam manū meā sup
eum. & delebo eum de medio po
puli mei isrl. & portabunt iniq
tatem suā iuxta iniquitatē interro
gantis. Sic iniquitas prophete erit. ut
n̄ erret ultra domus isrl a me. ne
q; polluatur in universis prevarica
tionib; suis. sed sit m̄ in ppl̄m. &
ego sim ei in dm̄. ait dns exerci
Et factus ē sermo ſtuum.
domini ad me dicens. Fili homi
nis. terra cum peccaverit m̄ ut preva
ricetur prevaricans. extendam ma
num meā sup eam. & conteram vir
gam panis eius. & immittam in
eam famē. & interficiam de ea ho
minem & iumentum. Et si fuerint
tres viri isti in medio eius. noe. et
daniel. & iob. ipsi iusticia sua li
berabunt animas suas. ait dns
exercituū. Quod si & bestias pessimas
induxero sup terram. ut vastem
eam. & fuerit invia eo qd n̄ sit p
transiens propter bestias. & tres viri
isti fuerint in ea. vivo ego dicit
dns ds. quia nec filios nec filias
liberabunt. s; ipsi soli liberabuntur. terra
autē desolabitur. Vel si gladium
induxero sup terram illam. & si di
xero gladio transi sup terram. & inter
fecero de ea hominē & iumentum.
& tres viri isti fuerint in medio
eius. vivo ego dicit dns ds. n̄ liberabunt
filios nec filias. sed ipsi soli libera
buntur. Si autē & pestilentiā im
misero sup terram illam. & effude
ro indignationē meā sup eam in
sanguine. ut auferam ex ea homi
nem & iumentum. & noe. & daniel
& iob fuerint in medio eius. vivo
ego dicit dns ds. quia filiū & filiā
n̄ liberabunt. sed ipsi iusticia sua li
berabunt animas suas. Quoniam hec
dicit dns ds. Quod si & quattuor iu
dicia mea pessima. gladium. & fa
mem. & bestias malas. & pestilentiā
misero in ierusalem. ut interficiam de
ea hominē & pecus. tamen relinque
tur in ea salvatio educentiū gla
filios & filias. Ecce ipsi egredientur
ad vos. & videbitis viā eorum. & ad
inventiones eorum. & consolabimini

sup malo qd induxi in ihrlm.
in omib; que importaui sup ea.
Et consolabunt sup uos. cum ui
deritis uiam eor. & adinuentio
nes eor. Et cognoscetis qd n frus
tra fecerim omia que feci in ea.
XV Et factus e ser. ait dns ds. Ser-
mo dni ad me dicens. Fili homi
nis. quid fiet ligno uitis ex omib;
lignis nemor que sunt int ligna
siluar. Numquid tolletur de ea
lignum ut fiat opus. aut fabrica
bitur de ea paxillus. ut depende
at de eo qdcumq; uas. Ecce igni
datum e in escam. utramq; parte
ei consumpsit ignis. & medietas
ei redacta e in fauillam. Nunqd
utile erit ad opus. Etiam cum eet
integru. n erat aptum ad opus.
quantomagis cum ignis illud de
uorauit. & combusserit. nichil ex
eo opis fiet. Propterea hec dicit do
min ds. Quom lignum uitis int
ligna siluar. qd dedi igni ad de
uorandum. sic tradam habitato
res ihrlm. & ponam facie mea in
eis. De igne egredient. & ignis con
sumet eos. & scietis quia ego dns.
cum posuero facie mea in eos. et
dedero tram inuiam & desolata.
eo qd puaricatores extiterint di
XVI Et factus e ser. cit dns ds.
mo dni ad me dicens. Fili homini.
notas fac ihrlm abhominationes
suas. & dices. Hec dicit dns ds. Ihe
rusalem. radix tua. & generatio
tua de tra chanaan. Pat tuus a
morreus. & mat tua cethea. Et
quando nata es. in die ortus tui
n e pcisus umbilicus tuus. & in
aqua n es lota in salute. nec sale
salita. nec inuoluta pannis. Non
pepercit sup te ocls mis. ut facerem
t unu de his misertus tui. sed p
iecta es sup facie tre. in abiectione
anime tue. in die qua nata es.
Transiens aut p te. uidi te concul
cari in sanguine tuo. & dixi tibi
cum ees in sanguine tuo. uiue.
Dixi inquam t in sanguine tuo.
uiue. Multiplicata quasi germ
agri dedi te. & multiplicata es. &
grandis effecta. & ingressa es. & p
uenisti ad mundu muliebre. Ube
ra tua intumuert. & pilus tuus
germinauit. Et eras nuda. & c
fusione plena. & transiui p te. et
uidi te. & ecce temp tuu. temp a
mantiu. Et expandi amictu me
um sup te. & opui ignominia tua.
& iuraui t. & ingressus sum pac
tum tecu. ait dns ds. Et facta es
michi. & laui te aqua. & emunda
ui sanguine tuu ex te. & unxi te
oleo. & uestiui te discolorib; & cal
ciaui te hyacinctino. & cinxi te
bysso. & indui te subtilib; & or
naui te ornamto. & dedi armil
las in manib; tuis. & torque cir
ca collu tuu. & dedi inaure sup
os tuu. & circulos aurib; tuis. &
corona decoris in capite tuo. Et

ornata es auro & argento. & uesti
ta es bysso. & polimito. & mul
f.11. tis colorib; Similam. & mel. & o
leum comedisti: & decora facta
es uehementer nimis. Et profecisti
in regnum: & egressum est nomen tuum
in gentib; propter speciem tuam. quia per
fecta eras in decore meo. quem po
sueram super te. dicit dominus deus. Et
habens fiduciam in pulchritudine
tua. fornicata es in nomine tuo:
& exposuisti fornicationem tuam omni
transeunti. ut eius fieres. Et sumens
de uestimentis meis. fecisti tibi excelsa
hinc inde consuta: & fornicata es
super eis. sicut non est factum neq; fu
turum est. Et tulisti uasa decoris
tui: de auro meo. & de argento
meo que dedi tibi: & fecisti tibi imagi
nes masculinas. & fornicata es in
eis: & sumpsisti uestimenta tua mul
ticoloria. & uestita es eis. Et oleum
meum & thymiama meum posuisti
coram eis: & panem meum quem dedi tibi.
Similam. & oleum. & mel. quib; e
nutriui te posuisti in conspectu eorum:
in odorem suauitatis. Et factum
est. ait dominus deus. & tulisti filios tuos
& filias tuas quas genuisti mihi: & im
molasti eis ad deuorandum. Nun
quid parua est fornicatio tua. Im
molasti filios meos: & dedisti illos
consecrans eis. Et post omnes abho
minationes tuas & fornicationes:
non es recordata dierum adolescentie
tue. quando eras nuda. & confu
sione plena. conculcata in sanguine
tuo: & accidit post omnem maliciam
tuam. ue. ue tibi. ait dominus deus. Et edifi
casti tibi lupanar: & fecisti tibi prostibu
lum in cunctis plateis. Ad omne ca
put uie edificasti signum prostitutio
nis tue: & abhominabilem fecisti
decorem tuum: & diuisisti pedes tuos
omni transeunti: & multiplicasti
fornicationes tuas. & fornicata es
cum filiis egypti uicinis tuis mag
narum carnium: & multiplicasti for
nicationem tuam ad irritandum me.
Ecce ego extendam manum meam
super te: & auferam iustificationem
tuam: & dabo te in animam odienti
um te filiarum palestinarum. que eru
bescunt in uia tua scelerata. Et
fornicata es in filiis assyriorum: eo
quod necdum fueris expleta. Et post
quam fornicata es. nec sic es satia
ta. & multiplicasti fornicationem
tuam in terra chanaan cum chaldeis:
& nec sic satiata es. In quo munda
bo cor tuum ait dominus deus: cum facias
omnia hec opera mulieris meretricis &
procacis. quia fabricasti lupanar tu
um in capite omnis uie. & excelsum
tuum fecisti in omni platea. nec fac
ta es quasi meretrix fastidiosa au
gens precium. sed quasi mulier ad
ultera. que super uirum suum inducit
alienos: Omnib; meretricib; dantur
mercedes: tu autem dedisti mercedes cunc
tis amatorib; tuis: & dona donabas
eis. ut intrarent ad te undiq; ad

fornicandum tecũ. Factumq;
in te ẽ contͣ consuetudinẽ mulie
rum in fornicationib; tuis. & post
te ñ erit fornicatio. In eo enĩ qđ
dedisti mercedes. & mercedes ñ accepis
ti. factum ẽ in te contrariũ. Prop
terea meretrix audi ũbum dñi. Hec
dicit dñs ds. Quia effusum ẽ es
tuũ. & reuelata ẽ ignominia tua
in fornicationib; tuis sup amato
res tuos. & sup ydola abhomina
tionũ tuaꝝ. in sanguine filioꝝ tu
oꝝ quos dedisti eis. ecce ego con
gregabo omĩs amatores tuos quib;
cõmixta es. & omĩs quos dilexisti cũ
uniuſsis quos oderas. & congrega
bo eos sup te undiq; & nudabo ig
nominiã tuã coram eis. & uidebũt
omnẽ turpitudinẽ tuã. & iudica
bo te iudiciis adultaꝝ. & effũden
tium sanguinẽ. Et dabo te in san
guine furoris & zeli. & dabo te in
manus eoꝝ. & destruent lupanar
tuũ. & demolientur pstibulum tuũ.
& denudabunt te uestimĩtis tuis.
& auferent uasa decoris tui. & de
relinquent te nudã. plenamq; ig
nominia. & adducent sup te mul
titudinẽ. & lapidabunt te lapidib;
& trucidabunt te gladiis suis. & cõ
burent domos tuas igni. & facient
in te iudicia. in oculis mulierũ
plurimaꝝ. Et desines fornicari.
& mercedes ultra ñ dabis. & requies
cet indignatio mea in te. & aufe
retur zelus meus a te. & quiescam.

nec irascar amplius. eo qđ ñ fue
ris recordata dierũ adolescentię
tuę. & puocasti me in omĩb; his.
Quapropt & ego uias tuas in capite
tuo dedi. ait dñs ds. & ñ feci iux
ta scelera tua in omĩb; abhomina
tionib; tuis. Ecce omĩs qui dicit
uulgo puerbium. in te assumet il
lud dicens. Sicut mater. ita & filia
eius. Filia matris tuę es tu. quę piecit
uirũ suũ & filios suos. & soror soroꝝ
tuaꝝ tu. quę piecerunt uiros suos
& filios suos. Mater uřa cethea. & pa
ter uř amorreus. & soror tua ma
ior samaria. ipsa & filię eius quę ha
bitat ad sinistrã tuã. Soror autẽ tua
minor te. quę habitat a dextris
tuis. sodoma & filię eius. sed nec in
uiis eaꝝ ambulasti. neq; sedm sce
lera eaꝝ fecisti. Pusillum minus pe
ne sceleratiora fecisti illis. in omĩb;
uiis tuis. Viuo ego dicit dñs ds.
quia ñ fecit sodoma soror tua ip
sa & filię eius. sicut fecisti tu. & filię
tuę. Ecce hec fuit iniquitas sodo
mę sororis tuę. supbia. saturitas
panis. & abundantia. & ocium ip
sius. & filiaꝝ eius. & manũ egeno &
paupi ñ porrigebant. Et eleuatę
sunt. & fecerunt abhominationes
coram me. & abstuli eas sicut ui
disti. Et samaria dimidiũ pecca
toꝝ tuoꝝ ñ peccauit. sed uicisti e
as sceleribus tuis. & iustificasti soro
res tuas in omĩb; abhominationib;
tuis quas operata es. Ergo & tu por

ta confusionē tuā: que uicisti
sorores tuas peccatis tuis. scelera
tuis agens ab eis. Iustificate enim
sunt a te. Ergo et tu confundere.
et porta ignominiā tuā: que iu
stificasti sorores tuas. Et conuertam
restituens eas conuersionē sodomorum
cum filiab; suis: et conuersione sa
marię et filiarum eius. Et conuertam con
uersionem tuā in medio earum: ut por
tes ignominiā tuā. et confunda
ris in omnib; que fecisti consolans
eas. Et soror tua sodoma. et filię
eius reuertentur ad antiquitatē suā. et samaria
et filię eius reuertentur ad antiquitatē suā. et tu
et filię tuę reuertemini ad antiquitatem ue
strā. Non fuit autem sodoma soror tua audita
in ore tuo in die superbię tuę antequam reuelaretur ma
licia tua. sicut hoc tempore. In oppro
brium filiarum syrię. et cunctarum in
circuitu tuo filiarum palestinarum que
ambiunt te per gyrum: scelus tuū
et ignominiā tuā tu portasti. ait
dominus deus. Quia hec dicit dominus deus. Et
faciam tibi sicut despexisti iuramen
tum. ut irritum faceres pactum.
et recordabor ego pacti mei tecū
in dieb; adolescentię tuę. et suscita
bo tibi pactum sempiternum: et recor
daberis uiarum tuarum. et confunderis
cum receperis sorores tuas te maiores
cum minorib; tuis. et dabo eas tibi
in filias. sed non ex pacto tuo. et susci
tabo ego pactum meū tecū: et scies
quia ego dominus. ut recorderis et con
fundaris. et non sit tibi ultra aperire os
p̄ confusione tua cum placatus fue
ro tibi in omnib; que fecisti: ait dominus deus.

XVII

Et factum est uerbum do fi.
mini ad me dicens. Fili hominis.
propone enigma: et narra parabolā
ad domū israel. et dices. Hec dicit
dominus deus. Aquila grandis magnarum
alarum. longo menbrorum ductu.
plena plumis et uarietate uenit
ad libanū. et tulit medullā cedri.
summitatē frondiū eius euulsit. et
transportauit eam in terram cha
naan: in urbem negociatorum po
suit illam. Et tulit de semine terrę
et posuit illud in terra pro semine. ut
firmaret radicē super aquas mul
tas: in superficie posuit illud. Cumq;
germinasset. creuit in uineā la
tiorem humili statura. respicien
tib; ramis eius ad eam: et radices eius
sub illa erant. Facta est ergo uinea:
et fructificauit in palmites. et e
misit propagines. Et facta est aqui
la altera grandis magnis alis: mul
tisq; plumis. Et ecce uinea ista
quasi mittens radices suas ad eā:
palmites suos extendit ad illam.
ut irrigaret eam de areolis ger
minis sui. In terra bona super aquas
multas plantata est: ut faciat fron
des. et portet fructum. et sit in
uineā grandē. Dic. Hec dicit do
minus deus. Ergo ne prosperabitur? Non
ne radices eius euellet. et fructū eius
distringet. et siccabit omnes palmites
germinis eius et arescet. et non in bra

chio grandi. neq; in pplo multo.
ut euelleret eam radicit. Ecce
plantata e. Ergo ne psperabitur.
Nonne cum tetigerit eam uent
urens siccabit. & in areis germini
sui arescet. Et factum e ũbum
dñi ad me dicens. Dic ad domũ
exasperantē. Nescitis quid ista signi
ficent. Dices. Ecce uenit rex ba
bylonis in ihrlm. & assumet regē
& pncipes ei. & adducet eos ad se
met ipsum in babylonē. & tollet
de semine regni. ferietq; cum eo
fedus. & accipiet ab eo iusiuran
dum. Sed & fortes trē tollet. ut
sit regnum humile. & ñ eleuetur.
sed custodiat pactum ei. & seruet
illud. Qui recedens ab eo misit
nuncios ad egyptum. ut daret
sibi equos. & pplm multũ. Numquid
psperabitur. ut consequet salutē qui
fecit hec. Et qui dissoluit pac
Iu tum. nunquid effugiet. Viuo ego
dicit dns ds. qm in loco regis qui
constituit eum regē. cui fecit ir
ritum iuramentum. & soluit pac
tum qd habebat cum eo. in me
dio babylonis moriet. & ñ in ex
ercitu grandi. neq; in pplo multo
faciet contra eum pharao plium.
in iactu aggeris. & in exstructio
ne uallorum. ut interficiat animas
multas. Spreuerat enim iuramentum.
ut solueret fedus. & ecce dederat
manũ suã. & cum omia hec fece
rit. ñ effugiet. Propterea hec dicit

—

dominus ds. Viuo ego qm iuramen
tum qd spreuit. & fedus qd pre
uaricatus e ponam in caput ei.
& expandam sup eum rete meũ.
& comphendetur sagena mea. &
adducam eum in babylonē. et
iudicabo illum ibi in puaricatio
ne qua despexit me. & omis pfugi
ei cum uniũso agmine gladio ca
dent. residui in omnē uentũ disp
gentur. & scietis quia ego dns lo
cutus sum. Hec dicit dns ds. Et
sumam ego de medulla cedri sub
limis. & ponam de uertice ramorũ ei.
Tenerum distringam. & planta
bo sup montē excelsum. & eminē
tem. In monte sublimi isrl plan
tabo illam. & erumpet in germ.
& faciet fructum. & erit in cedrũ
magnã. Et habitabunt sub ea oms
uolucres. uniũsum uolatile sub
umbra frondium ei nidificabit.
& scient omia ligna regionis. quia
ego dns humiliaui lignũ sublime.
& exaltaui lignũ humile. & sicca
ui lignũ uiride. & frondē feci lig
num aridũ. Ego dns locutus sũ.

XVIII

Et factus e sermo
domini ad me dicens. Qd e qd int
uos parabolã utitis in pũbium is
tud in tra isrl dicentes. patres co
mederunt uuã acerbã. & dentes
filiorũ obstupuerunt. Viuo ego
dicit dns ds. si erit uob ult para
bola hec in pũbium in isrl. Ecce
omis anime mee sunt. ut anima

patris. ita & anima filii mea ē. Anima que peccauit: ipsa morietur.
Et uir si fuerit iustus. & fecerit iudicium & iusticiā: in montib; n̄
comederit. & oculos suos n̄ leuauerit ad ydola domus isrł. & uxorē
pximi sui n̄ uiolauerit. & ad mulierem menstruatā n̄ accesserit. &
hominē n̄ contristauerit. pignus debitori reddiderit. p uim nichil rapuerit. panē suū esurienti dederit. & nudum opuerit uestimento.
ad usuram n̄ comodauerit. & amplius n̄ accepit. ab iniquitate auerterit
manū suā. & iudiciū fecerit uerū int uirū & uirū. & in pceptis meis ambulauerit. & iudicia mea custodierit ut faciat ueritatē hic iustus ē:
uita uiuet n̄ morietur ait dn̄s deus.
Quod si genuerit filium latronē effundentē sanguinē. & fecerit unū
de istis. & hec quidē oīa n̄ facientem. sed in montib; comedentē.
& uxorē pximi sui polluentē. egenum & paupem contristantē. rapinas rapientē. pignus n̄ reddentē. &
ad ydola leuantē oculos suos. abhominationē facientē. ad usuram
dantē. & amplius accipientē. numquid uiuet. Non uiuet. Cum
uniusa hec detestanda fecerit. morte morietur. sanguis ei in ipso erit.
Quod si genuerit filiū. qui uidens oīa peccata patris sui que fecit. timuerit. & n̄ fecerit simile eis: sup
montes n̄ comederit. & oculos suos n̄ leuauerit ad ydola domus isrł.
& uxorē pximi sui n̄ uiolauerit. & uirū n̄ contristauerit. pignus n̄ retinuerit. & rapinā n̄ rapuerit. &
panē suū esurienti dederit. & nudum opuerit uestimento. a paupis
iniuria auerterit manū suā. usuram & suphabundantiā n̄ accepit. iudicia mea fecerit. in pceptis
meis ambulauerit. hic n̄ morietur in iniquitate patris sui: sed uita
uiuet. Pater eius quia calumpniatus ē. & uim fecerit fratri. & malum operatus ē in medio populi sui:
ecce mortuus ē in iniquitate sua.
Et dicitis. Quare n̄ portabit filius iniquitatē patris. Videlicet
quia filius iudiciū & iusticiam operatus ē: oīa pcepta mea custodiuit. & fecit illa. uita uiuet.
Sim. Anima que peccauit: ipsa morietur. Filius n̄ portabit iniquitatē
patris: & pater n̄ portabit iniquitatē filii. Iusticia iusti sup eum erit:
& impietas impii sup eum. Si autem impius egerit penitentiā ab
omib; peccatis suis que operatus ē: & custodierit uniusa pcepta mea.
& fecerit iusticiā & iudiciū: uita uiuet. & n̄ morietur. Omniū iniquitatū ei quas operatus ē n̄ recordabor: in iusticia sua quā operatus
ē uiuet. Numquid uoluntatis mee ē mors impii. dicit dn̄s ds. & n̄
ut conuertatur a uiis suis. & uiuat.
Si autē auerterit se iustus a iusticia

sua. & fecerit iniquitatem secundum omnes
abhominationes quas operari solet
impius: numquid uiuet? Omnes iusti
tie eius quas fecerat: non recordabuntur.
In preuaricatione qua preuaricatus est:
& in peccato suo quod peccauit: in
ipso morietur. Et dixistis. Non est
equa uia domini. Audite domus israel.
Numquid uia mea non est equa? & non
magis uie uestre praue sunt? Cum
enim auerterit se iustus a iusticia
sua. & fecerit iniquitatem: morie
tur in eis. In iniusticia quam opa
tus est morietur. Et cum auerterit se
impius ab impietate sua quam operatus
est. & fecerit iusticiam & iudicium: ip
se animam suam uiuificabit. Consi
derans enim & auertens se ab omnibus
iniquitatibus suis quas operatus est:
uita uiuet. & non morietur. Et dicunt
filii israel. Non est equa uia domini.
Numquid uie mee non sunt eque do
mus israel. & non magis uie uestre pra
ue? Idcirco unumquemque iuxta
uias suas iudicabo domus israel: a
it dominus deus. Conuertimini. & agite St. i
penitentiam ab omnibus iniquitatibus
uestris: & non erit uobis in ruinam ini
quitas. Proicite a uobis omnes preua
ricationes uestras in quibus preuarica
ti estis: & facite uobis cor nouum. &
spiritum nouum. Et quare moriemini
domus israel? Quia nolo mortem
morientis. dicit dominus deus: reuertimi
ni. & uiuite. Et tu fili hominis XIX
assume planctum super principes
israel: & dices. Quare mater tua lee
na inter leones cubauit? In medio
leunculorum enutriuit catulos suos:
& eduxit unum de leunculis suis.
Leo factus est: & didicit capere predam.
hominemque comedere. Et audierunt
de eo gentes: & non absque uulneribus su
is ceperunt eum: & adduxerunt eum
in cathenis in terram egypti. Que
cum uidisset quoniam infirmata est. et
periit expectatio eius: tulit unum de le
unculis suis: leonem constituit eum:
qui incedebat inter leones. Et factus
est leo: & didicit predam capere. & ho
mines deuorare: didicit uiduas fa
cere. & ciuitates eorum in desertum ad
ducere: & desolata est terra & plenitu
do eius a uoce rugitus illius. Et con
uenerunt aduersus eum gentes undique de
prouinciis: & expanderunt super eum
rete suum: in uulneribus eorum captus est:
& miserunt eum in caueam. In cathe
nis adduxerunt eum ad regem ba
bylonis: miseruntque eum in carce
rem. ne audiretur uox eius ultra super
montes israel. Mater tua quasi uinea
in sanguine tuo super aquam planta
ta: fructus eius & frondes eius creuerunt
ex aquis multis: & facte sunt ei uir
ge solide in sceptra dominantium:
& exaltata est statura eius inter frondes.
Et uidit altitudinem suam in multitu
dine palmitum suorum: & euulsa est in
ira. in terramque proiecta: & uentus
urens siccauit fructum eius. Mar
cuerunt. & arefacte sunt uirge ro

boris eius. Ignis comedit eam. et
nunc transplantata ē in desertū.
in tra inuia et sitienti. Et egres
sus ē ignis de uirga ramoꝝ ei. qui
fructum ei comedit. et ñ fuit in
ea uirga fortis. sceptrū dominan
tium. Planctus ē. et erit in planc
tum.

C XX
Et factū ē in anno
septimo in q̇nto ī decima mēsis. ue
nerunt uiri de seniorib; isrl. ut
interrogarent dnm. et sederunt co
ram me. Et factus ē sermo dni
ad me dicens. Fili hominis. loque
re seniorib; isrl. et dices ad eos.
Hec dicit dns ds. Num ad interro
gandum me uos uenistis. Viuo
ego quia ñ respondebo uob. ait
dns ds. Si iudicas eos. si iudicas
fili hominis. abhominationes pa
trū eoꝝ ostende eis. et dices ad eos.
Hec dicit dns ds. In die qua ele
gi isrl. et leuaui manū meā p stir
pe domus iacob. et apparui eis in
tra egypti. et leuaui manū meā p
eis. dicens. ego dns ds ur. in die
illa leuaui manū meā p eis. ut e
ducerem eos de tra egypti. in ter
ram quā puideram eis fluentē
lacte et melle. que ē egregia int
omīs tras. Et dixi ad eos. Unus
quisq; offensiones oculoꝝ suoꝝ a
biciat. et in ydolis egypti nolite
pollui. ego dns ds ur. Et irrita
uerunt me. noluerūtq; me audire.
Unusquisq; abhominationes o
culoꝝ suoꝝ ñ piecit. nec ydola
egypti reliquerunt. Et dixi ut
effunderem indignationē meā
sup eos. et implerem iram meā in
eis. in medio tre egypti. Et feci
ppt nomē meū ut ñ uiolaret corā
gentib; in quaꝝ medio erant. et
int quas apparui eis. ut educerē
eos de tra egypti. Eieci g eos de tra
egypti. et eduxi in desertum. et
dedi eis pcepta mea. et iudicia me
a ostendi eis. que faciat homo.
et uiuat in eis. Insup et sabba me
a dedi eis. ut eēt signū int me et
eos. et scirent quia ego dns sanc
tificans eos. Et irritauerunt me
domus isrl in deserto. in pceptis
meis ñ ambulauerunt. et iudicia
mea piecert. que faciens homo
uiuet in eis. et sabba mea uiola
uerunt uehement. Dixi g ut ef
funderem furorē meū sup eos in
deserto. et consumerem eos. Et fe
ci ppt nomē meū ne uiolaret corā
gentib; de quib; eieci eos ppt in
conspectu eaꝝ. Ego g leuaui ma
num meā sup eos in deserto. ne
inducerem eos in trā quā dedi
eis fluentē lacte et melle. pcipuā
traꝝ omniū. quia iudicia mea p
iecerunt. et in pceptis meis ñ am
bulauerunt. et sabba mea uiolauerunt.
Post ydola enim cor eoꝝ gradie
batur. et pepcit oculus meus sup eos.
ut ñ interficerem eos. nec consump
si eos in deserto. Dixi aut ad filios
eoꝝ in solitudine. In pceptis patrū

uroꝝ nolite incedere. nec iudicia
eoꝝ custodiatis. nec in ydolis eoꝝ
polluamini. ego dn̄s ds̄ ur̄. In p̄
ceptis meis ambulate. & iudicia
mea custodite. & facite ea. & sabba
mea sanctificate. ut sit signū inter
me & uos. & sciat̄ quia ego dn̄s ds̄ ur̄.
Et exacerbauerunt me filii. in p̄cep
tis meis n̄ ambulauerunt. & iudicia
mea n̄ custodierunt ut facerent ea. que
cum fecerit homo uiuet in eis. Et
sabba mea uiolauerunt. & contami
natus sum ut effunderem furorē
meū sup eos. & implerem irā meā in
eis in deserto. Auerti autē manū meā.
et feci ppt̄ meū nom̄ ut n̄ uiolaret̄ corā
gentib; de quib; eieci eos in oculis
eoꝝ. Itēm leuaui manū meā in eos
in solitudine. ut dispgerem illos in
nationes. & uentilarem eos in t̄ras.
eo qđ iudicia mea n̄ fecissent. & p̄
cepta mea reprobassent. & sabba mea ui
olassent. & p̄t ydola patrū suoꝝ fuis
sent oculi eoꝝ. Ergo & ego dedi eis
p̄cepta n̄ bona. & iudicia in quib; n̄
uiuent. & pollui eos in munib; suis.
cum offerrent om̄e qđ aperit uuluā
ppt̄ delicta sua. & scient quia ego dn̄s.
Quāobrem loquere ad domū isrt̄ fi
li hominis. & dices ad eos. Hec dicit
dn̄s ds̄. Adhuc & in hoc blasphema
uerunt me patres uri cum spreuis
sent me ↄtempnentes. & induxissē
eos in t̄ram sup quā leuaui manū
meā. ut darem eis. Uiderunt omnē col
lem excelsū. & om̄e lignū nemorosū.
& immolauerunt ibi uictimas suas.
& dederunt ibi in irritatione ob
lationes suas. & posuerunt ibi odorē
suauitatis sue. & libauerunt libatio
nes suas. Et dixi ad eos. Quid ē̄ ex
celsum ad qđ uos ingredimini. Et
uocatū ē̄ nom̄ ei excelsum usq; ad hāc
diem. Propterea dic ad domū isrt̄. Hec
dicit dn̄s ds̄. Certe in uia patrū ues
troꝝ uos polluimini. & post offendi
cula eoꝝ uos fornicamini. & in ob
latione donoꝝ uroꝝ cum transdu
citis filios uros p igne. uos polluimi
ni in omnib; ydolis uris usq; hodie.
& ego respondebo uob domus isrt̄.
Uiuo ego dicit dn̄s ds̄. quia ego n̄
respondebo uob. neq; cogitatio mtis
urē fiet dicentiū. erim sicut gentes.
& sicut cognationes t̄re. ut colam lig
na & lapides. Uiuo ego dicit dn̄s ds̄.
qm̄ in manu forti & brachio exten
to. & in furore effuso regnabo sup
uos. Et educam uos de p̄plis. & ↄgre
gabo uos de t̄ris in quib; dispsi estis.
in manu ualida. & in brachio exten
to. & in furore effuso regnabo sup
uos. & adducam uos in desertū po
ploꝝ. & iudicabor uobcū ibi faciē ad
faciē. Sicut iudicio contendi aduer
sum patres uros in deserto t̄re egyp
ti. sic iudicabo uos dicit dn̄s. & subi
ciam uos sceptro meo. & inducam
uos in uinclis federis & eligam de
uob transgressores & impios. & de
t̄ra incolat̄ eoꝝ educam eos. & t̄ram
isrt̄ n̄ ingredientur. & scietis quia ego

domui. Et uos domus israel: hec dicit
dominus deus. Singuli post ydola uestra ambu-
late: & seruite eis. Quod si & in hoc non
audieritis me. & nomen sanctum meum
pollueritis ultra in muneribus uestris. & in
ydolis uestris in monte sancto meo. in
monte excelso israel. ait dominus deus: ibi
seruiet mihi omnis domus israel. omnes in-
quam in terra in qua placebunt mihi. & ibi
queram primitias uestras. & initium de-
cimarum uestrarum in omnibus sanctificatio-
nibus uestris. In odorem suauita-
tis suscipiam uos. cum eduxero uos
de populis. & congregauero uos de terris in
quas dispersi estis. & sanctificabor in
uobis in oculis nationum: & scietis quia
ego dominus. cum duxero uos ad terram
israel in terram pro qua leuaui manum me-
am ut darem eam patribus uestris: & recor-
dabimini ibi uiarum uestrarum. & omnium
scelerum uestrorum. in quibus polluti estis in
eis. & displicebitis uobis in conspectu
uestro in omnibus maliciis uestris quas fecis-
tis: & scietis quia ego dominus cum bene
fecero uobis propter nomen meum. non secundum uias
uestras malas. neque secundum scelera uestra pes-
sima domus israel. ait dominus deus. ſk·1·

Et factus est sermo domini ad me dicens.
Fili hominis. pone faciem tuam contra uiam
austri. & stilla ad affricum: & propheta ad
saltum agri meridiani: & dices saltui meri-
diano. Audi uerbum domini. Hec dicit do-
minus deus. Ecce ego succendam in te
ignem. & comburam in te omne lignum
uiride. & omne lignum aridum: non extin-
guetur flamma succensionis: & combu-
retur in ea omnis facies ab austro usque
ad aquilonem: & uidebit uniuersa ca-
ro quia ego dominus succendi eam. nec ex-
tinguetur. Et dixi. Ah ah ah. domine deus:
ipsi dicunt de me. Numquid non per pa-
rabolas loquitur iste?

XXI

Et factus est sermo domini ad me dicens.
Fili hominis. pone faciem tuam ad ihe-
rusalem: & stilla ad sanctuaria: &
propheta contra humum israel: & dices terre israel.
Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te: & ei-
ciam gladium meum de uagina sua:
& occidam in te iustum & impium.
Pro eo autem quod occidi in te iustum &
impium: ic circo egredietur gladius meus
de uagina sua ad omnem carnem ab au-
stro usque ad aquilonem: ut sciat omnis ca-
ro quia ego dominus eduxi gladium meum
de uagina sua irreuocabilem. Et tu
fili hominis ingemisce in contritione
lumborum: & in amaritudinibus inge-
misces coram eis. Cumque dixerint ad
te. quare tu gemis: dices. Pro audi-
tu quia uenit: & tabescet omne cor.
& dissoluentur uniuerse manus: & infir-
mabitur omnis spiritus: & per cuncta genua
fluent aque. Ecce uenit & fiet: ait do-
minus deus.

Et factus est ser-
mo domini ad me dicens. Fili hominis:
propheta et dices. Hec dicit dominus deus. Loquere.
Gladius gladius exacuatus est et limatus. ut ce-
dat uictimas exacuatus est. ut splendeat li-
matus est. Qui moues sceptrum filii mei
succidisti omne lignum: & dedi eum ad
leuigandum. ut teneatur manu. Iste ex-
acuatus est gladius. & iste limatus: ut sit

in man̄ inficientis. Clama & ulu
la fili hominis: quia hic factus est
in ppl̄o meo. hic in cunctis ducib;
isrl̄. Qui fugerant gladio traditi
sunt cum ppl̄o meo. Iccirco plaude
sup femur: quia pbatus ē: & hoc cū
sceptrū subūterit. & n̄ erit. dic̄ dn̄s
ds̄. Tu ḡ fili hominis. ppha & peute
manu ad manū: & duplicet̄ gladius.
ac triplicet̄ gladius interfector. Hic ē
gladius occisionis magnę qui obstu
pescere eos facit. & corde tabescere: &
multiplicat ruinas. In omīb; por
tis eoꝝ dedi conturbationē gladii
acuti & limati ad fulgendū: amic
ti ad cedem. Exacuere. uade ad
dexterā siue ad sinistrā: q̄cumq; fa
ciei tuę ē appetit̄. Quin & ego plau
dam manu ad manū. & implebo
indignationē meā: ego dn̄s locut̄.

Et factus ē sermo dn̄i ad me dicens. Et tu fili homi
nis: pone tibi duas uias. ut ueniat gla
dius regis babylonis. De t̄ra una e
gredient̄ ambo: & manu capiet con
iecturā. In capite uię ciuitatis coni
ciet. Uiam pones. ut ueniat gladius
ad rabath filioꝝ amon: & ad iudam
in ihr̄lm munitissimā. Stetit enim
rex babylonis in biuio. in capite du
aꝝ uiaꝝ diuinationē querens: com
miscens sagittas. Interrogauit ydola:
exta consuluit. Ad dexterā ei̇ facta
ē diuinatio sup ihr̄lm: ut ponat
arietes cont̄ portas. ut apiat os in ce
de. & eleuet uocē in ululatu. ut po
nat arietes cont̄ portas. ut comportet
aggerē. ut edificet munitiones. Erit
q; quasi consulens frustra oraculū
in oclis eoꝝ: & sabboꝝ ociū imitans.
Ipse aut̄ recordabit̄ iniquitatis ad
capiendū. Iccirco hęc dicit dn̄s ds̄.
Pro eo qd̄ recordati estis iniquitatis
u̇r̄e. & reuelastis p̄uaricationes u̇r̄as.
& apparuer̄t peccata u̇r̄a in omīb;
cogitationib; u̇r̄is: p eo inquam qd̄
recordati estis manu capiemini.
Tu aut̄ pfane impie dux isrl̄. cuī̄
uenit dies in tempe iniquitatis p̄
finita: hęc dic̄ dn̄s ds̄. Aufer cyda
rim: tolle coronā. Nonne hęc ē quę
humilē sublimauit. & sublimē hu
miliauit. Iniquitatē iniquitatē
iniquitatē ponam eā. Et hoc n̄ fiet
donec ueniret cuī̄ ē iudiciū: & tra
dam ei. Et tu fili hominis: ppha. &
dic. Hęc dic̄ dn̄s ds̄ ad filios amon:
& ad obpbriū eoꝝ. Et dices. Mu
cro mucro euagina te ad occidē
dum: lima te ut interficias & fulgeas.
Cum tibi uiderent̄ uana. & diuina
rentur mendacia. ut dareris sup col
la uulnatoꝝ impioꝝ: quoꝝ uenit
dies in tempe iniquitatis p̄finita.
Reuertere ad uaginā tuā: in loco in q̄
creatus es. In t̄ra natiuitatis tuę iu
dicabo te: & effundam ~~sup te indig~~
~~natione~~ sup te indignationē meā.
In igne furoris mei sufflabo in te. da
boq; te in man̄ hominū insipientiū.
& fabricantiū interitum. Igni eris ci
bus: sanguis tuus erit in medio t̄re.

Obliuioni traderis: quia ego dn̄s
locutus sum.

XXII

E t factum ē
uerbū dn̄i ad me dicens. Et tu fili
hominis. num iudicas ciuitatē san
guinū. Et ostendes ei om̄s abhomi
nationes suas: & dices. Hec dicit dn̄s
d̄s. Ciuitas effundens sanguinē in
medio sui ut ueniat temp̄ ei. & que
fecit ydola cont̄ semetipsam. ut pol
lueretur; in sanguine tuo qui att
effusus ē deliquisti. & in ydolis tu
is que fecisti polluta es: & appinq̄re
fecisti dies tuos. & adduxisti temp̄
annoꝝ tuoꝝ. Propt̄ea dedi te obpbri
um gentib; & irrisionē uniu̇sis t̄ris
que iuxta sunt & que p̄cul a te. t̄
umphabūt de te: sordida nobil. gran
dis interitu. Ecce p̄ncipes isrl̄ singli i
brachio suo fuer̄t in te: ad effundē
dum sanguinē. Patrē & matrē cōtu
meliys affecerūt in te. Aduenā calū
niati sūt in medio tui: pupillū ⁊ uiduā
cōtristauerūt apud te. Sanctuaria mea
spreuistis: & sabba mea polluistis.
Uiri detractores fuer̄t in te ad effū
dendum sanguinē: & sup montes
comeder̄t in te. Scelus op̄ati sunt
in medio tui. uerecundiora patris
discoopuer̄t in te. immundiciā m̄s
truate humiliauerunt in te: & un̄
quisq; in uxorē p̄ximi sui op̄at̄ ē
abhominationē. & socer nurū suā
polluit nefarie: & frat̄ sororē suā fi
liam pat̄s sui opp̄ssit in te. muña acce
perunt apud te ad effundendū sang̃
nem. Usurā & sup̄abundantiā ac
cepisti. & auare p̄ximos tuos calūp
niabaris: meiq; oblita es. ait dn̄s d̄s.
Ecce complosi man̄ meas sup aua
riciā tuā quā fecisti: & sup sang̃
nem qui effusus ē in medio tui.
Nunq̇d sustinebit cor tuū. aut p̄
ualebunt man̄ tue in dieb; quos
ego faciam t̄. Ego dn̄s loquut̄ sum
& faciam. & disp̄gam te in natio
nes. & uentilabo te in t̄ras: & d̄ffice
faciam immundiciā tuā a te. & pos̄
sidebo te in conspectu gentiū: & sci
es quia ego dn̄s.

E t factum ē ūbum dn̄i ad me
dicens. Fili hominis: ūsa ē m̄ dom̄
isrl̄ in scoriā. Om̄s isti ēs. & stannū.
⁊ ferrū ⁊ plūbū i medio fornaci. scori
a argenti facti sunt. Propterea
hec dicit dn̄s d̄s. Eo q̇d ūsi estis
om̄s in scoriā: p̄pt̄ea ecce ego cong̃
gabo uos in medio ihr̄lm congre
gatione argenti. & eris. & ferri. &
stanni. & plumbi in medio forna
cis. ut succendam in ea ad conflan
dum. Sic congregabo uos in furore
meo. & in ira mea. & requiescam &
conflabo uos. & congregabo uos: &
succendam uos in igne furoris mei.
Et conflabimini in medio ei. ut con
flatur argentū in medio fornacis:
sic eritis in medio ei. & scietis quia
ego dn̄s effuderim indignationē
meā sup uos. Et factum ē ūbum
dn̄i ad me dicens. Fili hominis: dic
ei. Tu es t̄ra immunda: & n̄ complu
ta in die furoris. Coniuratio p̄pharū

in medio eius: sicut leo rugiens. ca
piensque predam. Animam devorave
runt inopis: et pretium acceperunt.
Viduas multiplicaverunt eius: in me
dio illius. Sacerdotes eius contempse
runt legem meam: et polluerunt sanctua
ria mea. Inter sanctum et prophanum non
habuerunt distantiam: et inter pollutum
et mundum non intellexerunt. et a sabbatis
meis averterunt oculos suos: et coin
quinabar in medio eorum. Principes
eius in medio illius. quasi lupi rapientes pre
dam ad effundendum sanguinem: et
ad perdendas animas. et avare secta
da lucra. Prophete autem eius liniebant
eos absque temperamento. videntes vana
et divinantes mendacium: dicentes.
hec dicit dominus deus. cum dominus non sit lo
cutus. Populi terre calumpniabantur ca
lumpniam: et rapiebant violenter. Ege
num et pauperem affligebant: et adve
nam opprimebant calumpnia absque
iudicio. Et quesivi de eis virum qui
interponeret sepem. et staret oppositus
contra me. pro terra ne dissiparem eam: et
non inveni. Et effudi super eos indig
nationem meam: et igne ire mee consump
si eos. Viam eorum in capud eorum reddi
di: ait dominus deus. f.ii.

XXIII

Et factus est sermo domini ad me dicens.
Fili hominis. due mulieres filie ma
tris unius fuerunt: et fornicate sunt
in egypto. In adolescentia sua forni
cate sunt: ibi subacta sunt ubera
earum: et fracte sunt mamme puberta
tis earum. Nomina autem earum: oolla maior.
et ooliba soror eius minor. Et habui
eas: et pepererunt filios et filias. Por
ro earum nomina: samaria oolla. et
ierusalem ooliba. Fornicata est igitur oolla
super me: et insanivit in amatores su
os in assyrios propinquantes. vestitos
hyacincto. principes et magistratus.
iuvenes cupidinis. universos equites.
et ascensores equorum. Et dedit forni
cationes suas super eos. electos filios as
syriorum universos: et in omnibus in quos
insanivit. in inmunditiis eorum pol
luta est. Insuper et fornicationes suas
quas habuerat in egypto non reliquit.
nam et illi —— dormierant cum
ea in adolescentia eius: et illi confrege
rant ubera pubertatis eius. et effuderant for
nicationes super eam. Propterea tradidi
eam in manu amatorum suorum. in ma
nus filiorum assur: super quorum insanivit
libidine. Ipsi discooperuerunt ignomi
niam eius. filios et filias eius tulerunt.
et ipsam occiderunt gladio: et facte
sunt famose mulieres. et iudicia per
petraverunt in ea. Quod cum vidisset
soror eius ooliba. plusquam illa insanivit
libidine: et fornicationem super fornica
tionem sororis sue. ad filios assyriorum pre
buit inpudenter. Ducibus et magistra
tibus ad se venientibus indutis veste va
ria: equitibus qui vectabantur equis: et
adolescentibus forma cunctis egregia.
Et vidi quod polluta esset via una am
barum: et auxit fornicationes suas. Cumque
vidisset viros depictos in pariete.
imagines chaldeorum expressas coloribus;

& accinctos baltheis renes. & tyaras
tinctas in capitib; eor. formā ducū
omniū. similitudinē filior baby
lonis. terreq; chaldeor in qua orti sunt.
& insaniuit sup eos cōcupiscentia
oculor suor. & misit nuncios ad eos
in chaldeā. Cumq; uenissent ad eā
filii babylonis ad cubile mammar.
polluerunt eam stupris suis. & polluta ē
ab eis. & saturata ē anima ei ab illis.
Denudauit quoq; fornicationes su
as. & discoopuit ignominiā suā. &
recessit anima mea ab ea. sicut re
cesserat anima mea a sorore eius.
Multiplicauit ——— enim for
nicationes suas. recordans dies ado
lescentię suę. quib; fornicata ē in
terra egypti. & insaniuit libidine
sup concubitū eor. quor carnes sunt
ut carnes asinor. & sicut fluxus e
quor fluxus eor. Et uisitasti sce
lus adolescentię tuę. quando sub
acta sunt in egypto ubera tua. & con
fractę mammę pubertatis tuę. Propter
ea ooliba. hęc dicit dns ds. Ecce ego
suscitabo omīs amatores tuos contra
te. de quib; satiata ē anima tua.
Et congregabo eos aduersum te in
circuitu filios babylonis. & uniuersos
chaldeos nobiles. tyrannosq; & prin
cipes. omīs filios assyrior. iuuenes
forma egregia. duces & magistrat.
uniuersos principes principum. & nomi
natos ascensores equor. & uenient
sup te instructi curru. & rota mul
titudo pplor. Lorica & clipeo. &
galea armabuntur contra te undiq;
& dabo coram eis iudiciū. & iudi
cabunt te iudiciis suis. & ponam
zelum in te. quē que exercent te
cum in furore. Nasum tuū & au
res tuas precident. & quę remanserint
gladio concident. Ipsi filios tuos &
filias tuas capient. & nouissimū tu
um deuorabitur igni. Et denudabunt
te uestimentis tuis. & tollent uasa glo
rię. & requiescere faciam scelus tuū
de te. & fornicationē tuā de terra egyp
ti. nec leuabis oculos tuos ad eos. & e
gypti n̄ recordaberis amplius. quia
hęc dicit dns ds. Ecce ego tradam
te in manu eor quos odisti. in ma
nu de quib; satiata ē anima tua. &
agent tecum in odio. & tollent omīs
labores tuos. & dimittent te nudā.
& ignominia plenā. Reuelabitur ig
nominia fornicationū tuar. scelus
tuū & fornicationes tuę fecerunt hęc
tibi. quia fornicata es post gentes inter
quas polluta es in ydolis eor. In ui
a sororis tuę ambulasti. & dabo ca
licem ei in manu tua. Hęc dicit do
minus ds. Calicē sororis tuę bibes pro
fundum & latum. eris in derisum &
subsannationē. quę es capacissima.
Ebrietate & dolore repleberis. calice
meroris & tristitię. calice sororis tuę
samarię. & bibes illum. & potabis
usq; ad feces. & fragmenta ei deuorabis.
& ubera tua lacerabis. quia ego dns
locutus sum. ait dns ds. Propterea hęc
dicit dns ds. Quia oblita es mei. &

piecisti me post corpus tuum: tu quoque
porta scelus tuum. et fornicationes
tuas. Et ait dominus ad me dicens. Fili
hominis: numquid iudicas oollam et
oolibam. et annuncias eis scelera earum
quia adultere sunt. et sanguis in
manibus earum. et cum ydolis suis for
nicate sunt. insuper et filios suos quos
genuerunt michi. obtulerunt eis ad deuo
randum. Sed et hoc fecerunt michi. Pol
luerunt sanctuarium meum in die il
la: et sabbata mea prophanauerunt. Cumque
immolarent filios suos ydolis suis.
et ingrederentur sanctuarium meum in
die illa ut pollueret illud: etiam
hec fecerunt in medio domus mee. Mi
serunt ad uiros uenientes de longe:
ad quos nuncios miserant. Itaque
ecce uenerunt: quibus te lauisti. et cir
cumlauisti stibio oculos tuos. et or
nata es mundo muliebri. Sedisti
in lecto pulcherrimo: et mensa or
dinata est ante te. Thymiama meum et
unguentum meum posuisti super eam:
et uox multitudinis exultantis e
rat in ea. Et in uiris qui de multi
tudine hominum adducebantur. et ue
niebant de deserto: posuerunt armil
las in manibus earum. et coronas specio
sas in capitibus earum. Et dixi ei que at
trita est in adulteriis. Nunc fornicabi
tur in fornicatione sua etiam hec.
Et ingressi sunt ad eam. quasi ad
mulierem meretricem: sic ingrediebantur
ad oollam et oolibam mulieres ne
farias. Viri ergo iusti sunt. hi iudicabunt
eas iudicio adulterarum. et iudicio ef
fundentium sanguinem. quia adultere
sunt. et sanguis in manibus earum. et
cum ydolis suis fornicate sunt. Hec
enim dicit dominus deus. Adduc ad eas
multitudinem: et trade eas in tumul
tum. et in rapinam. et lapidibus lapi
dentur populorum: et confodiantur gladiis
eorum. Filios et filias earum interficient:
et domos earum igni succendent. Et
auferam scelus de terra: et discent omnes
mulieres ne faciant secundum scelus earum.
Et dabunt scelus uestrum super uos: et
peccata ydolorum uestrorum portabitis. et
scietis quia ego dominus deus. Sto. i.

XXIIII

Et factum est uerbum domini ad me in
anno nono. in mense decimo. deci
ma mensis. dicens. Fili hominis. scri
be tibi nomen diei huius. in qua confirmatus
est rex babylonis aduersum ierusalem ho
die. et dices per prouerbium ad domum irri
tatricem parabolam. et loqueris ad eos.
Hec dicit dominus deus. Pone ollam. pone
inquam. et mitte in ea aquam. conge
re frusta eius in ea. Omnem partem bo
nam. femur et armum. electa et ossibus
plena. pinguissimum pecus assume.
compone quoque strues ossium sub
ea. Efferbuit coctio eius: et discocta
sunt ossa illius in medio eius. Propterea
hec dicit dominus deus. Ve ciuitati sang
uinum olle. cuius rubigo in ea est. et ru
bigo eius non exiuit de ea. per partes et per par
tes suas eice eam. Non cecidit super eam
sors. sanguis enim eius in medio eius est.
super limpidissimam petram effudit illum.

Non effudit illum ſup terram ut poſ
ſet operiri puluere. ne ſuperducerem in
dignationem meam. et uindicta ulciſ
cerer. Dedi ſanguinem eius ſuper petram
limpidiſſimam ne operiretur. Propterea
hec dicit dominus deus. Ve ciuitati ſang
uinum. cuius ego faciam grandem pyram.
congere oſſa que igne ſuccendam.
Conſumentur carnes nec coquentur.
uniuerſa compoſitio. et oſſa tabeſcent.
Pone quoque eam ſuper prunas uacu
am. ut incaleſcat. et liquefiat es eius.
et confletur in medio eius inquinamen
tum eius. et conſumatur rubigo eius. Mul
to labore ſudatum eſt. et non exiuit de ea
XXIIII nimia rubigo eius. neque per ignem. Immun
ditia tua execrabilis. quia munda
re te uolui. et non es mundata a ſor
dibus tuis. ſed nec mundaberis prius do
nec quieſcere faciam indignationem
meam in te. Ego dominus locutus ſum. Ue
niet et faciam. non tranſeam. nec par
cam. nec placabor. Iuxta uias tuas.
et iuxta adinuentiones tuas iudi
cabo te. dicit dominus. ſc. ii.
Et factum eſt uerbum domini ad me di
cens. Fili hominis. ecce ego tollo a te
deſiderabile oculorum tuorum in plaga. et
non plangeris neque plorabis. ~~neque plora
bis.~~ neque fluent lacrime tue. Ingemiſce
tacens. mortuorum luctum non facies.
Corona tua circumligata ſit tibi. et
calciamenta tua erunt in pedibus tuis.
nec amictu ora uelabis. nec cibos lu
gentium comedes. Locutus ſum ergo ad
populum mane. et mortua eſt uxor mea
ueſpere. fecique mane ſicut preceperat mihi.
Et dixit ad me populus. Quare non in
dicas nobis quid iſta ſignificent que
tu facis. Et dixi ad eos. Sermo do
mini factus eſt ad me dicens. Loque
re domui iſrahel. Hec dicit dominus deus.
Ecce ~~ego~~ ego polluam ſanctuarium
meum ſuperbiam imperii ueſtri. et deſidera
bile oculorum ueſtrorum. et ſuper quo pauet
anima ueſtra. et filii ueſtri et filie quas
reliquiſtis gladio cadent. et facie
tis ſicut feci. Ora amictu non uelabi
tis. et ~~facietis~~ cibos lugentium non come
detis. Coronas habebitis in capitibus
ueſtris. et calciamenta in pedibus. Non
plangetis neque flebitis. ſed tabeſce
tis in iniquitatibus ueſtris. et unuſquiſque
gemet ad fratrem ſuum. eritque iezechi
el uobis in portentum. Iuxta omnia que
fecit facietis. cum uenerit iſtud. et ſci
etis quia ego dominus deus. Et tu fili ho
minis. ecce in die quo tollam ab
eis fortitudinem eorum. et gaudium dig
nitatis. et deſiderium oculorum eorum. ſuper
quo requieſcunt anime eorum. filios
et filias eorum in die illa cum uenerit
fugiens ad te ut annunciet tibi. in
die in qua aperietur os tuum cum
eo qui fugiet. et loqueris. et non ſilebis
ultra. eriſque eis in portentum. et ſcietis
quia ego dominus.
XXV
Et factus eſt ſermo domini ad me dicens.
Fili hominis. pone faciem tuam contra
filios amon. et prophetabis de eis. et dices.
Filii amon. audite uerbum domini dei.
Hec dicit dominus deus. Pro eo quod dixiſti

euge euge sup sanctuariu meu qa
pollutu e. & sup tram isrl. qm deso
lata e. & sup domu iuda. qm duc
ti sunt in captiuitate. Jc circo ego
tradam te filiis orientalib; in cap
tiuitate hereditate. & collocabunt
caulas suas in te. & ponent in te te
toria sua. Ipsi comedent fruges tu
as. & ipsi bibent lac tuu. Daboq;
rabath in habitaclm camelo4. & fi
lios amon in cubile peco4. & scietis
quia ego dns. Quia hec dicit dns
ds. Pro eo qd plausisti manu. & p
cussisti pede. & gauisa es ex toto af
fectu sup tram isrl. Jc circo ecce ego
extendam manu mea sup te. & tra
dam te in direptione gentiu. & int
ficiam te de ppls. & pdam de tris.
& contram. & scies quia ego dns.
Hec dicit dns ds. Pro eo qd dixerit Siu.
moab & seyr. ecce sicut oms gentes
dom iuda. Jc circo ecce ego apiam
humeru moab de ciuitatib; de ci
uitatib; inquam ei. & de finib; ei
inclitas tre bethsimoth. & beelmeon.
& cariathaim filiis orientis cum fi
liis amon. Et dabo eam in heredi
tate. ut n sit memoria ultra filio4 a
mon in gentib;. & in moab faciam
iudicia. & scient quia ego dns. Hec
dicit dns ds. Pro eo qd fecit ydume
a ultione. ut se uindicaret de filiis
iuda. peccauitq; delinquens. & uin
dictam expetiuit de eis. Jc circo hec
dicit dns ds. Extendam manu me
am sup ydumea. & auferam de ea
hominem & iumentu. & faciam eam
desertam ab austro. & qui sunt in de
dan gladio cadent. Et dabo ultio
nem mea sup ydumea p manu po
puli mei isrl. & facient in edom iux
ta ira mea & furore meu. & scient
uindicta mea dicit dns ds. Hec dic
dns ds. Pro eo qd fecerint palestini uin
dictam. & ulti sunt se toto animo
interficientes & implentes inimicicias
ueteres. ppterea hec dicit dns ds. Ecce e
go extendam manu mea sup pales
tinos. & interficiam interfectores. & p
dam reliquias maritime regionis.
faciamq; in eis ultiones magnas. ar
guens in furore. & scient quia ego
dns. cum dedero uindictam mea sup
eos.

Et factum e in undeci XXVI
mo anno. pma mensis. factus e ser
mo dni ad me dicens. Fili hominis.
p eo qd dixit tyrus de ihrlm. euge
confracte sunt porte pplo4. conusa
e ad me. implebor deserta e. ppterea
hec dicit dns ds. Ecce ego sup te ty
re. & ascendere faciam sup te gentes
multas. sicut ascendit mare fluctu
ans. & dissipabunt muros tyri. &
destruent turres ei. & radam pul
uerem ei de ea. & dabo eam in limpi
dissima petra. Siccatio sagena4 erit
in medio maris. quia ego locutus
sum. ait dns ds. & erit in direptione
gentib;. Filie quoq; ei que sunt in
agro gladio interficientur. & scient
quia ego dns. Quia hec dicit dns ds.
Ecce ego adducam ad tyrum nabu

chodonosor regem babylonis ab aquilone. regem regum cum equis et curribus
et equitibus et cetu populoque magno. Filias tuas que sunt in agro gladio interficiet. et circumdabit te munitionibus et comportabit aggerem in gyro.
et elevabit contra te clipeum. et vineas et arietes temperabit in muros tuos. et turres tuas destruet in armatura sua. Inundatione equorum eius operiet te pulvis eorum. a sonitu equitum et rotarum et curruum. movebuntur muri tui. Dum ingressus fuerit portas tuas. quasi per introitus urbis dissipate. ungulis equorum suorum conculcabit omnes plateas tuas. Populum tuum gladio cedet. et statue tue nobiles in terram corruent. Vastabunt opes tuas. diripient negociationes tuas. et destruent muros tuos. et domos tuas preclaras subvertent. et lapides tuos. et ligna tua. et pulverem tuum in medio aquarum ponent. Et quiescere faciam multitudinem cantatorum tuorum. et sonitus cythararum tuarum non audietur amplius. et dabo te in limpidissimam petram. Siccatio sagenarum eris. nec edificaberis ultra. quia ego locutus sum.

Itē. 1. ait dominus deus. Hec dicit dominus deus tyro.

Numquid non a sonitu ruine tue et gemitu interfectorum tuorum cum occisi fuerint in medio tui commovebuntur insule. Et descendent de sedibus suis omnes principes maris. et auferent exuvias suas. et vestimenta sua varia abicient. et induentur stupore. In terra sedebunt. et attoniti super repentino casu tuo ammirabuntur. et assumentes super te lamentum. dicent tibi. Quomodo peristi que habitas in mari urbs inclita. que fuisti fortis in mari cum habitatoribus tuis quos formidabant universi. Nunc stupebunt naves in die pavoris tui. et turbabuntur insule in mari. eo quod nullus egrediatur ex te. Quia hec dicit dominus deus. Cum dedero te urbem desolatam sicut civitates que non habitantur. et adduxero super te abyssum. et operuerint te aque multe. et detraxero te cum his qui descendunt in lacum ad populum sempiternum. et collocavero te in terra novissima sicut solitudines veteres. cum his qui deducuntur in lacum. ut non habiteris. porro cum dedero gloriam tuam in terra viventium. in nichilum redigam te. et non eris. et requisita ultra non invenieris in sempiternum. dicit dominus deus. XXVII

Et factum est verbum domini ad me dicens. Tu ergo fili hominis assume super tyrum lamentum. et dices tyro que habitat in introitu maris. negociationi populorum ad insulas multas. Hec dicit dominus deus. O tyre. tu dixisti. perfecti decoris ego sum. et in corde maris sita. Finitimi tui qui te edificaverunt impleverunt decorem tuum. abietibus de sanir exstruxerunt te. cum omnibus tabulatis ~~tuis~~ maris. Cedrum de lybano tulerunt ut facerent tibi malum. quercus de basan dolaverunt in remos tuos.

Transtra tua fecerūt t ex ebore indi
co: & pretoriola de insulis ytalie. Bys
sus uaria de egypto texta ē t in ue
lum: ut poneret in malo. Hyacinc
tus & purpura de insulis elysa: fac
ta sunt opimentū tuū. Habitatores
sydonis & aradii: fuerunt remiges
tui. Sapientes tui tyre facti sunt
gubnatores tui: senes biblii & pru
dentes ei habuerunt nautas ad mi
nisterium uarie suppellectilis tue. Omēs
naues maris & naute earū: fuerūt in
ppło negociationis tue. Perse & ly
dia. & lybies: erant in exercitu tuo.
Uiri bellatores tui: clipeū & galeā
suspenderūt in te p ornatu tuo. Filii
aradii cum exercitu tuo erant sup
muros tuos in circuitu tuo: sed &
pigmei qui erant in turrib; tuis
pharetras suas suspenderūt in muris
tuis p gyrum: ipsi compleuerūt pul
chritudinē tuā. Carthaginenses ne
gociatores tui: a multitudine cunc
tarū diuitiarū. argento. ferro. stagno.
plumboq; repleuerūt nundinas tuas.
I. 11. Grecia. tubal. & mosoch. ipsi insti
tores tui: mancipia. & uasa ērea ad
duxerunt ppło tuo de domo tho
gorma: equos. & equites. & mulos
adduxerūt ad forū tuū. Filii dedan
negociatores tui: insule multe ne
gociationes manus tue: dentes e
burneos. & ebenninos cōmutaue
runt in pcio tuo. Syrus negocia
tor tuus: ppt multitudinē opum
tuorū. gēmam. purpurā. & scutu
latam. & byssum. & sericum. & cod
chod. pposuerunt in mercatu tuo.
Iuda & terra isrl: ipsi institores tui
in frumento primo: balsamū et mel
& oleum & resinam pposuerunt in
nundinis tuis. Damascenus negoti
ator tuus: in multitudine operū
tuorū. in multitudine diuisarū opū
in uino pingui. in lanis coloris op
timi. Dan & grecia. & mozel in nun
dinis tuis pposuerunt ferrū fabre
factum: stacten & calamū in negoti
atione tua. Dedan institores tui in
tapetib; ad sedendum. Arabia et
uniuersi principes cedar: ipsi negotia
tores manus tue. Cum agnis & arie
tib; & hedis uenerunt ad te negoti
atores tui. Uenditores saba & rema
ipsi negotiatores tui cum uniuersis
primis aromatib; & lapide precioso &
auro qd pposuerunt in mercatu tuo.
Aran & chenne & eden negotiatores
tui. saba assur: chelmad uenditores
tui. ipsi negotiatores tui multipha
riam in inuolucris hyacinthi & poli
mitorū. gazarūq; preciosarū que ob
uolute & adstricte erant funibus.
Cedros quoq; habebant in negotia
tionib; tuis: naues maris principes
tui in negotiatione tua. Et reple
ta es & glorificata nimis in corde
maris: in aquis multis adduxerūt
te remiges tui. Uentus auster con
triuit te in corde maris: diuitie
tue & thesauri tui. & multiplex in
strumentum tuū. Naute tui & gu

bernatores tui q̄ tenebant suppel-
lectilem tuā et p̄p̄lo tuo p̄erant. Vi-
ri quoq; bellatores tui q̄ erant in te
cū uniūsa multitudine tua que
ē in medio tui cadent in corde ma-
ris in die ruine tue. A sonitu cla-
moris gubnatorū tuorū conturba-
buntur classes. et descendent de na-
uib; suis omīs qui tenebant remū.
Naute et uniūsi gubnatores ma-
ris in t'ra stabunt. et eiulabunt su-
p te uoce magna. et clamabunt a-
mare. et supiacient puluerē capi-
tib; suis. et cinere conspgentur. et ra-
dent sup te caluitiū. et accingentur
ciliciis. et plorabunt te in amari-
tudine anime ploratu amarissi-
mo. et assument sup te carmen lu-
gubre. et plangent te. Que ē ut ty-
rus que obmutuit in medio ma-
ris. que in exitu negotiationū tu-
arum de mari implesti p̄p̄los mul-
tos. In multitudine diuitiarū tu-
arum et p̄p̄lorū tuorū ditasti reges
terre. nunc contrita es a mari in
p̄fundis aquarū. Opes tue et omīs
multitudo tua que erat in medio
tui ceciderunt. Uniūsi habitatores
insularū obstupuerunt sup te. et
reges earum omīs tempestate pcus-
si mutauerunt uultus. Negotiatores
p̄p̄lorū sibilauerunt sup te. ad nichilū
deducta es. et nō eris usq; in p̄petuū.
lec. iii. Et factus ē sermo dn̄i ad
XXVIII me dicens. Fili hominis. dic
p̄ncipi tyri. Hec dicit dn̄s ds. Eo

qd elevatū est cor tuū. et dixisti ds
ego sum. et in cathedra di sedi in cor-
de maris. cū sis homo et nō ds. et
dedisti cor tuū quasi cor di. ecce sa-
pientior es tu daniele. omē secretū
nō est absconditum a te. In sapientia
tua et prudentia tua fecisti tibi forti-
tudinē. et adquisisti aurū et argen-
tum in thesauris tuis. In multitu-
dine sapientie tue et in negotiatio-
ne tua multiplicasti tibi fortitudinē.
et elevatū est cor tuū in robore tuo.
Propterea hec dicit dn̄s ds. Eo qd
elevatū est cor tuū quasi cor di. id-
circo ecce ego adducam sup te alie-
nos robustissimos gentiū. et nuda-
bunt gladios suos sup pulchritu-
dinē sapientie tue. et polluent de-
corem tuū. et interficient et detrahent
te. et morieris interitu occisorū
in corde maris. Numquid dicens lo-
queris. ds ego sum. coram interfici-
entib; te. cum sis homo et nō deus.
In manu occidentiū te morte incir-
cumcisorū morieris in manu alie-
norū. quia ego locutus sum ait
Et factus ē sermo dn̄s ds.
dn̄i ad me dicens. Fili homi-
nis leua planctum tuū sup regē
tyri. et dices ei. Hec dicit dn̄s ds.
Tu signaculū similitudinis plen̄
sapientia et pfectus decore. in de-
liciis paradysi di fuisti. Omīs la-
pis p̄ciosus operimentū tuū. sar-
dius. topazius. et iaspis. crisolitus.
et onix. et berillus. saphyrus et car-

buncului & smaragdus. Aurū op
decoris tui. & foramina tua in die
qua conditus es p̄parata sunt. Tu
cherub extentus & ptegens. & posui
te in monte scō dī. in medio lapidū
ignitorū. Ambulasti pfectus in uiis
tuis a die conditionis tue. donec in
uenta ē iniquitas in te. In multitu
dine negotiationis tue repleta sūt
interiora tua iniquitate. & peccasti.
& ieci te de monte dī. & pdidi te o
cherub ptegens de medio lapidum
ignitorū. Eleuatū ē cor tuum in de
core tuo. & pdidisti sapientiā tuā
in decore tuo. In trā pieci te ante
faciem regū dedi te ut cernerent
te in multitudine iniquitatū tuarū.
& iniquitate negotiationis tue pol
luisti sācificationem tuā. Pducā ḡ
ignē de medio tui q̄ comedat te.
& dabo te in cinerē sup trām in
conspectu omniū uidentium te.
Omīs q̄ uiderint te in gentib; obstu
pescent sup te. Nichili factus es. &
non eris in ppetuum. Ez. l.

Et factus ē sermo dñi ad me di
cens. Fili hominis. pone faciē
tuam contra sydonem. & pphabis
de ea & dices. Hec dicit dñs deus.
Ecce ego ad te sydon. & glificabor
in medio tui. & scient quia ego do
minꝰ cum fecero iudicia mea. & sci
ficatus fuero in ea. Et inmittā pes
tilentiam & sanguinē in plateis
eius. & corruent interfecti ī medio eī gladio
p circuitū. & scient q̄a ego dñs. Et

ñ erit ultra domꝰ isrł offendicu
lum amaritudinis. & spina dolo
rem inferens undiq; p circuitum
eorū q̄ adūsantur eis. & scient q̄a
ego dñs. Hec dicit dñs ds. Quan
do congregauero domū isrł de po
pulis in quib; dispsi sunt sācificabor
in eis coram gentib;. & habitabunt
in trā quā dedi seruo meo iacob.
& habitabunt in ea securi & edifi
cabunt domos. plantabuntq; ui
neas. & habitabunt confidenter. cum
fecero iudicia in omnib; q̄ aduer
santur eis p circuitū. & scient quia
ego dñs ds eorum.

In anno decimo. in duodecimo mēse
undecima mensis. factum ē uer
bum dñi ad me dicens. Fili homi
nis. pone faciem tuā contra pha
raonē regem egypti. & pphabis de
eo. & de egypto uniūsa loquere
& dices. Hec dicit dñs ds. Ecce ego XXIX
ad te pharao rex egypti draco mag
ne q̄ cubas in medio fluminum
tuorū. & dicis. meus ē fluuius. et ego
feci memetipsū. & ponā frenum
in maxillis tuis. & adglutinabo
pisces fluminū tuorū squamis tuis.
& extraham te de medio fluminū
tuorū. & uniūsi pisces tui squamis
tuis adherebunt. & piciam te in
desertum. & omīs pisces fluminis
tui. Sup faciem terre cades. ñ col
ligeris neq; congregaberis. Bestiis
terre & uolatilib; celi dedi te ad de
uorandum. & scient omīs habita

tores egypti quia ego dñs. Pro eo
qđ fuisti baculus harundineus
domui isrł quando apphenderīt
te manu & confractus es. & lacera
sti omnē humerū eoꝝ. & dissolui
sti omīs renes eoꝝ. & innitentib; eis
sup te cōminut͂ es. ppt͂a hec dicit
dñs ds. Ecce ego adducā sup te
gladium & interficiam de te homi
nem & iumentum. et erit terra egyp
ti in desertum & solitudinē. & sci
ent quia ego dñs. eo qđ dixerit flu
uius meus ē. & ego feci eū. Id circo
ecce ego ad te. & ad flumina tua.
daboq; t͂ram egypti in solitudines
XXIX gladio dissipatā. a turre syenes us
q; ad t͂minos ethyopie. Non ptran
sibit eam pes hominis. neq; pes iu
menti gradietur in ea. & ñ inha
ſ. ii. bitabitur quadraginta annis. Da
boq; t͂ram egypti in desertā in me
dio t͂rarum desertarum. & ciuita
tes eī in medio urbiū subūsarum.
& erunt desolate quadraginta
annis. Et dispgam egyptios in na
tiones. & uentilabo eos in terras.
quia hec dicit dñs ds. Post finem
quadraginta annoꝝ congregabo
egyptum de populis in quib; dis
psi fuerint. & reducam captiuita
tem egypti. & collocabo eos in t͂ram
phatures in terrā natiuitatis sue.
et erunt ibi in regnū humile. Int͂
regna cetera erit humillima. & ñ
eleuabitur ultra sup nationes. Et
imminuā eos ne imperent gentib;.
neq; erunt ultra domui isrł in con
fidentiam docentes iniquitatē ut
fugiant & sequantur eos. & scient
quia ego dominus ds.

Et factum ē in uicesimo & septi
mo anno in pmo in una men
sis. factum ē uerbum dñi ad me
dicens. Fili hominis. nabuchodo
nosor rex babylonis seruire fecit
exercitū suum seruitute magna
adūsum tyrum. Omē caput de
caluatum & omīs humerus depi
latus ē. & merces ñ est reddita ei.
neq; exercitui eī de tyro p seruitute
qua seruiuit m͂ adūsus eam. Prop
terea hec dicit dñs ds. Ecce ego da
bo nabuchodonosor regem baby
lonis in terra egypti. & capiet mul
titudinē eius & depdabitur ma
nubias eī & diripiet spolia eius.
& erit merces exercitui illius & opi
p quo seruiuit adūsus eam. & de
di ei terram egypti p eo qđ labora
uerunt m͂ ait dñs ds. In die illa
pullulabit cornu dom͂ isrł. & tibi
dabo apertum os in medio eoꝝ. & sci
ent quia ego dñs.

XXX Et factum ē uerbum dñi ad me
dicens. Fili hominis. ppħa. et dic.
hec dicit dñs ds. Ululate. ue ue diei.
quia iuxta ē dies. & appropinquat
dies dñi. Dies nubis tempus gen
tium erit. & ueniet gladius in e
gyptum. & erit pauor in ethyopia.
cum ceciderint uulnerati in egyp
to. & ablata fuerit multitudo illi͂.

& destructa fundamenta eius. Ethy-
opia & lybia & lydii & omne reliquum vul-
gus. & chub & filii terre federis
cum eis gladio cadent. Hec dicit
dominus deus. Et corruent fulcientes
egyptum. & destruetur superbia
imperii eius. a turre syenes gla-
dio cadent in ea. ait dominus exerci-
tuum. Et dissipabuntur in medio
terrarum desolatarum. & urbes eius
in medio civitatum desertarum e-
runt. & scient quia ego dominus cum
dedero ignem in egyptum & attriti
fuerint omnes auxiliatores eius. In
die illa egredientur nuntii a facie
mea in trieribus ad conterendam
ethyopie confidentiam. & erit pa-
vor in eis in die egypti. quia absque
dubio veniet. Hec dicit dominus deus.
Et cessare faciam multitudinem
egypti in manu nabuchodonosor
regis babylonis. Ipse & populus eius cum
eo fortissimi gentium adducentur
ad disperdendam terram. & evagi-
nabunt gladios suos super egyptum.
& implebunt terram interfectis. Et
faciam alveos fluminum aridos.
& tradam terram in manu pessimo-
rum. & dissipabo terram & pleni-
tudinem eius in manu alienorum.
ego dominus locutus sum. Hec dicit dominus
deus. Et disperdam simulachra et ces-
sare faciam ydola de menphis.
& dux de terra egypti non erit am-
plius. Et dabo terrorem in terra
egypti. & disperdam terram phatu-
res. & dabo ignem in thaphnis. & fa-
ciam iudicia in alexandria. et
effundam indignationem meam
super pelusium robur egypti. & inter-
ficiam multitudinem alexandrie.
& dabo ignem in egypto. Quasi par-
turiens dolebit pelusium. et alex-
andria dissipata erit. & in mem-
phis angustie cotidiane. Iuvenes
helyopoleos & bubasti gladio ca- LXXX
dent. & ipsi captivi ducentur. et in
taphnis nigrescet dies. cum con-
trivero ibi sceptra egypti. & defe-
cerit in ea superbia potentie eius. ipsam
nubes operiet. Filie autem eius in cap-
tivitatem ducentur. & faciam iu-
dicia in egypto. & scient quia ego
Et factum est in un dominus.
decimo anno in primo in septi-
ma mensis. factum est verbum domini
ad me dicens. Fili hominis. bra-
chium pharao regis egypti confre-
gi. & ecce non est obvolutum ut re-
stitueretur ei sanitas. ut ligaretur
pannis & fasciaretur linteolis. et
recepto robore posset tenere gla-
dium. Propterea hec dicit dominus
deus. Ecce ego ad pharao regem egyp-
ti. & comminuam brachium eius for-
te sed confractum. Et deiciam gla-
dium de manu eius. & dispergam egyp-
tum in gentibus & ventilabo eos in
terris. & confortabo brachia regis
babylonis. Daboque gladium meum
in manu eius. & confringam bra-
chia pharaonis & gement gemitibus

infecti coram facie ei. Et confor
tabo brachia regis babylonis. et
brachia pharaonis concident. &
scient quia ego dñs cum dedero
gladium meũ in manu regis ba
bylonis & extenderit eum sup ter
ram egypti. Et dispgam egyptũ
in nationes. et uentilabo eos inter
ris. & scient quia ego dñs. Sc. i.
XXXI Et factum ẽ in undecimo anno
tercio una mensis. factũ est u
bum dñi ad me dicens. Fili homi
nis dic pharaoni regi egypti & po
pulo ei. Cui similis factus es in
magnitudine tua. Ecce assur q̃si
cedrus lybani pulcher ramis. et
frondib; nemorosus. excelsusq; alti
tudine. & int condensas frondes
eleuatum ẽ cacumen ei. Aquę nu
trierunt illum. abyssus exaltauit
eum. Flumina ei manabant in cir
cuitu radicum eius. & riuos suos
emisit ad uniũsa ligna regionis.
Propťea eleuata ẽ altitudo ei sup
omĩa ligna regionis. & multipli
cata sunt arbusta ei. & eleuati st
rami eius p aquis multis. Cumq;
extendisset umbram suã. in ramis
ei fecerunt nidos omĩa uolatilia
celi. & sub frondib; ei genuerunt
omĩs bestię saltuũ. & sub umbracu
lo ei habitabat cetus gentiũ pluri
marũ. Eratq; pulcherrim in mag
nitudine sua. & in dilatatione ar
bustoꝝ suoꝝ. Erat enim radix il
lius iuxta aquas multas. Cedri
ñ fuerunt altiores illo in paradý
so dĩ. abietes ñ adequauerunt sũ
mitatẽ eius. & platani ñ fuerunt
equales frondib; illius. Omẽ lig
num paradysi dĩ non ẽ assimila
tum illi & pulchritudini eius.
qm̃ speciosum feci eum & multis
condensisq; frondib;. et emulata
sunt eũ omĩa ligna uoluptatis
quę erant in paradyso dĩ. Prop
terea hęc dicit dñs ds. Pro eo qđ
sublimatus ẽ in altitudine & de
dit summitatẽ suam uirentẽ atq;
condensam. & eleuatũ est cor ei
in altitudine sua. tradidi eũ in
manu fortissimi gentiũ. Faciens
faciet ei iuxta impietatẽ eius. et
eieci eũ. & succident illum alieni
& crudelissimi nationũ. Et pici
ent eum sup montes. & in cunctis
conuallib; corruent rami ei & con
fringentur arbusta ei in uniũsis
rupib; ťre. & recedent de umbra
culo ei omĩs ppli terrę & relinquent
eũ. In ruina ei habitauerunt omĩa
uolatilia celi. & in ramis ei fuert
uniũsę bestię regionis. Quãob
rem ñ eleuabuntur in altitudine
sua omĩa ligna aquarũ. neq; po
nent sublimitatẽ suam int nemo
rosa atq; frondosa. nec stabunt in
sublimitate eoꝝ omĩa que irrigan
tur aquis. quia omĩs traditi sunt
in morte ad terram ultimã in me
dio filioꝝ hominum ad eos q des
S. ii. cendunt in lacum. Hęc dicit dñs

deus. In die quando descendit ad in
feros induxi luctum: operui eum
abysso: et prohibui flumina eius et
coercui aquas multas. Contristatus
est super eum libanus: et omnia ligna
agri concussa sunt. A sonitu rui
ne eius commoui gentes cum deduce
rem eum ad infernum cum his qui des
cendebant in lacum: et consolata
sunt in terra infima omnia ligna
uoluptatis egregia atque preclara in
libano uniuersa que irrigabantur
aquis. Nam et ipsi cum ea descen
dent ad infernum ad interfectos
gladio: et brachium uniuscuiusque sede
bit sub umbraculo eius in medio na
tionum. Cui assimulatus es o in
clite atque sublimis inter ligna uo
luptatis? Ecce deductus es cum lig
nis uoluptatis ad terram ultimam.
In medio incircumcisorum dormies
cum his qui interfecti sunt gladio.
Ipse est pharao et omnis multitudo
eius: dicit dominus deus.

XXXII

Et factum est duodecimo anno
in mense duodecimo in una
mensis: factum est uerbum domini ad
me dicens. Fili hominis assume la
mentum super pharao regem egypti: et
dices ad eum. Leoni gentium assimi
latus es et draconi qui est in mari: et
uentilabas cornu in fluminibus
tuis: et conturbabas aquas pedibus
tuis: et conculcabas flumina eorum.
Propterea hec dicit dominus deus. Expandam
super te rete meum in multitudine
populorum multorum: et extrahent te in sa
gena mea: et proiciam te in terram. Su
per faciem agri abiciam te: et habita
re faciam super te omnia uolatilia celi:
et saturabo de te bestias uniuerse ter
re. Et dabo carnes tuas super mon
tes: et implebo colles tuos sanie tu
a: et irrigabo terram fetore sangui
nis tui super montes: et ualles imple
buntur ex te. Et operiam cum extinc
tus fueris celos: et nigrescere faciam
stellas eius. Solem nube tegam: et
luna non dabit lumen suum. Omnia
luminaria celi merere faciam super
te: et dabo tenebras super terram tuam
dicit dominus deus propter uniuersas iniquita
tes quas operatus es. Et irritabo cor
populorum multorum cum induxero contri
tionem tuam in gentibus super terras
quas nescis: et stupescere faciam super
te populos multos: et reges eorum horrore
nimio formidabunt super te cum ceci
derint uulnerati tui in medio terre
ait dominus deus: cum uolare ceperit gla
dius meus super facies eorum: et obstupes
cent singuli repente pro anima sua
in die ruine sue: quia hec dicit
dominus deus. Gladius regis babylonis
ueniet tibi: in gladiis fortium deiciam
multitudinem tuam: et inexpug
nabiles gentes omnes he. Et uastabunt
superbiam egypti: et dissipabitur mul
titudo eius: et perdam omnia iumenta eius
que erant super aquas plurimas: et
non conturbabit eas pes hominis ul
tra: neque ungula iumentorum turbabit

eas. Tunc purissimas reddam aq̄s
eorum ⁊ flumina eorum quasi oleū ad
ducam ait dn̄s ds. cum dedero ter
ram egypti desolatam. Deseretur
autē terra a plenitudine sua q̄ndo
pcussero om̄s habitatores ei'. ⁊ sci
ent quia ego dn̄s. Planctus est. ⁊
plangent eum. Filię gentiū plan
gent eū sup egyptum. ⁊ sup mul
titudinē eius plangent eū. ait dn̄s
Et factum ē in duo Ste. iii. ds.
decimo anno. in quinta decima
mensis. factum ē uerbū dn̄i ad
me dicens. Fili hominis. cane lu
gubre sup multitudine egypti. ⁊
detrahe eam ipsam ⁊ filias gentiū
robustarū ad trām ultimā. cū his
q̄ descendunt in lacum. Quo pul
crior es. descende ⁊ dormi cū incir
cumcisis. ⁊ in medio interfectorum gla
dio cadent. Gladius datus ē. at
traxerunt eam ⁊ om̄s pp̄li ei'. Lo
quentur ei potentissimi robustorum
de medio inferni. q̄ cum auxiliato
rib; ei' descenderunt ⁊ dormier' cū
incircumcisis interfecti gladio. Ibi as
sur ⁊ om̄is multitudo ei'. in circui
tu illius sepulchra ei'. Om̄s interfec
ti ⁊ qui ceciderunt gladio. quorum
data sunt sepulchra in nouissimis
lacis. Et facta ē multitudo ei' per
gyrum sepulchri ei'. ⁊ uniūsi in
terfecti cadentesq; gladio. q̄ dede
rant q̄ndam formidinē in tra ui
uentium. Ibi helam. ⁊ om̄is mul
titudo ei' p gyrum sepulchri sui.
Om̄s hi interfecti ruentesq; gladio.
qui descenderunt incircumcisi ad
terram ultimā. qui posuerunt ter
rorē suum in tra uiuentiū. ⁊ por
tauerunt ignominiā suā cum his
qui descendunt in lacū. In medio
interfectorum posuerunt cubile ei' in
uniūsis ppl'is ei'. in circuitu ei' sepul
chrum illius. Om̄s hi incircumcisi
interfectiq; gladio. dederunt enī ter
rorē suum in tra uiuentiū. ⁊ por
tauerunt ignominiā suā cum
his q̄ descendunt in lacum. in me
dio interfectorum positi sunt. Ibi mo
soch ⁊ tubal. ⁊ om̄is multitudo
ei'. in circuitu ei' sepulchra illius.
Om̄s hi incircumcisi interfectiq; ⁊
cadentes gladio. quia dederūt formi
dinem suā in tra uiuentiū. ⁊ non
dormient cum fortib; cadentib;q;
⁊ incircumcisis. q̄ descenderunt ad
infernū cum armis suis. ⁊ posue
runt gladios suos sub capitib; suis.
⁊ fuerunt iniquitates eorum in ossib;
eorum. q̄a terror fortiū facti sunt in
tra uiuentium. Et tu q̄ in medio
incircumcisorum contereris. ⁊ dormi
es cum interfectis gladio. Ibi idumea
⁊ reges eius ⁊ om̄s duces ei'. q̄ dati
sunt cū exercitu suo cū interfectis
gladio. ⁊ q̄ cum incircumcisis dor
mierunt. ⁊ cū his q̄ descenderunt
in lacū. Ibi principes aquilonis om̄s
⁊ uniūsi uenatores. q̄ deducti sūt
cū interfectis pauentes. ⁊ in sua for
titudine confusi. q̄ dormierunt

incircumcisi cum interfectis gladio.
& portauerunt confusionē suā cū
his q̄ descendunt in lacū. Vidit
eos pharao & consolatus ē sup uni
uersam multitudinē suam que in
terfecta ē gladio. & portauerūt con
fusionē suam cum his q̄ descendē
runt in lacum pharao & omīs ex
ercitus eī ait dn̄s ds̄. Quia dedit ter
rorē suum in terra uiuentiū. & dor
miuit in medio incircumcisorū cū
interfectis gladio. pharao & omnis
multitudo eī ait dn̄s ds̄. Fe. i.

XXXIII

Et factum ē uerbū dn̄i ad me
dicens. Fili hominis. loquere
ad filios ppl̄i tui. & dices ad eos. Ter
ra cum induxero sup eā gladium.
& tulerit ppl̄s terrę uirū unū de
nouissimis suis. & constituerit eū
sup se speculatorē. & ille uiderit
gladiū uenientē sup terram. & ceci
nerit bucina & annuntiauerit
ppl̄o. audiens autē quisq̄s ille est
sonitum bucinę. n̄ se obseruauerit
ueneritq; gladius & tulerit eum.
sanguis ipsius sup caput eius e
rit. Sonū bucinę audiuit & n̄ se
obseruauit. sanguis eī in ipso erit.
Si autē custodierit. animā suam
saluauit. Qđ si speculator uiderit
gladiū uenientē & n̄ insonuerit
bucina & ppl̄s se n̄ custodierit ue
neritq; gladius & tulerit de eis a
nimā. ille quidem in iniq̄tate sua
captus ē. sanguinē autē eī de ma
nu speculatoris requiram.

Et tu fili hominis. speculatorem
dedi te domui isrl̄. Audiens ḡ
ex ore meo sermonē. adnuntiabis
eis ex me. Si me dicente ad impium.
impie morte morieris. n̄ fueris lo
cutus ut se custodiat impius a uia
sua. ipse impius in iniq̄tate sua mo
rietr̄. sanguinē autē eius de manu
tua requiram. Si autē adnuntiante te
ad impiū ut a uiis suis conuertatur
n̄ fuerit conuersus a uia sua. ipse in
iniq̄tate sua morietur. porro tu a
nimam tuā liberasti. Tu ḡ fili ho
minis. dic ad domū isrl̄. Sic locuti
estis dicentes. Iniq̄tates nrę & pecca
nr̄a sup nos sunt. & in ipsis nos ta
bescim̄. Quom̄ ḡ uiuere poterimus.
Dic ad eos. Viuo ego dicit dn̄s ds̄.
nolo mortē impii. s; ut reuertatur im
pius a uia sua & uiuat. Conuertimi
ni a uiis uris pessimis. Et quare mo
riemini dom̄ isrl̄. Tu itaq; fili homi
nis. dic ad filios ppl̄i tui. Iusticia
iusti n̄ liberabit eū in quacumq; die
peccauerit. & impietas impii n̄ no
cebit ei in quacumq; die conuersus fu
erit ab impietate sua. & iustus n̄ po
terit uiuere in iusticia sua in qua
cumq; die peccauerit. Etiam si dixe
ro iusto qđ uita uiuet & confisus in
iusticia sua fecerit iniq̄tatē. omīs
iusticię eī obliuioni tradentr̄. & in
iniq̄tate sua quā opatus ē in ipsa
morietr̄. Sin autē dixero impio mor
te morieris. & egerit penitentiam
a pecc̄o suo. feceritq; iudicium &

iusticiam. pignus restituerit ille im
pius. rapinamque reddiderit. in man
datis uite ambulauerit. nec fecerit
quicquam iniustum. uita uiuet et non
morietur. Omnia peccata eius que pec
cauit non imputabuntur ei. Iudicium et
iusticiam fecit. uita uiuet. Et dixe
runt filii populi tui. Non est equi pon
deris uia domini. et ipsorum uia iniusta
est. Cum enim recesserit iustus a iusti
cia sua. feceritque iniquitates. mori
etur in eis. Et cum recesserit impius
ab impietate sua feceritque iudicium
et iusticiam. uiuet in eis. Et dicitis.
Non est recta uia domini. Unumquemque
iuxta uias suas iudicabo de uobis.
Fu. Et factum est in [...] domini nostre
duodecimo anno. in duodecimo
mense. in quinta mensis transmigra
tionis nostre. uenit ad me qui fugerat
de ierusalem dicens. Uastata est ciuitas.
Manus autem domini facta fuerat ad me
uespere. antequam ueniret qui fugerat.
Aperuitque os meum donec ueniret ad
me mane. et aperto ore meo non silui
amplius. Et factum est uerbum domini
ad me dicens. Fili hominis qui habi
tant in ruinosis his super humum israel lo
quentes aiunt. Unus erat abraham
et hereditate possedit terram. Nos au
tem multi. nobis data est terra in pos
sessionem. Idcirco dices ad eos. Hec
dicit dominus deus. Qui in sanguine co
meditis et oculos uestros leuatis ad
immundicias uestras. et sanguinem
funditis. numquid terram hereditate
possidebitis. Stetistis in gladiis uestris.
fecistis abhominationes. et unusquisque
uxorem proximi sui polluit. et terram he
reditate possidebitis. Hec dices ad
eos. Sic dicit dominus deus. Uiuo ego quia
qui in ruinosis habitant gladio ca
dent. et qui in agro est. bestiis tradetur
ad deuorandum. Qui autem in presidiis
et in speluncis sunt. peste morientur.
Et dabo terram in solitudinem et de
sertum. et deficiet superba fortitudo
eius. et desolabuntur montes israel. eo
quod nullus sit qui per eos transeat. et sci
ent quia ego dominus. cum dedero ter
ram desolatam et desertam propter uni
uersas abhominationes suas quas
operati sunt. Et tu fili hominis. filii
populi tui. qui loquuntur de te iuxta
muros et in ostiis domorum. et dicunt
unus ad alterum. uir ad proximum
suum loquentes. uenite et audiamus quis
sit sermo egrediens a domino. et ueni
unt ad te quasi si ingrediatur populus.
et sedent coram te populus meus. et au
diunt sermones tuos. et non faciunt
eos. quia in canticum oris sui uertunt
illos. et auaritiam suam sequitur
cor eorum. et es eis quasi carmen musicum.
quod suaui dulcique sono canitur. et
audiunt uerba tua. et non faciunt
ea. et cum uenerit quod predictum est. ecce
enim uenit. tunc scient quod propheta
fuerit inter eos.
XXXIIII Et factum est uerbum domini ad me
dicens. Fili hominis. propheta de
pastoribus israel. propheta et dices pastoribus.

hęc dicit dn̄s ds̄. Ue pastorib; isrł
qui pascebant semetipsos. Nonne
greges pascuntur a pastorib;. Lac
comedebatis. & lanis operiebamini.
Et qđ crassū erat occidebatis. gre
gem autē meū non pascebatis. Qđ
infirmū fuit ñ consolidastis. & qđ
egrotū non sanastis. Qđ fractū est
ñ alligastis. & qđ abiectum ē ñ re
duxistis. Qđ perierat ñ quesistis.
s; cum austeritate imꝑabatis eis. &
cum potentia. Et dispsę sunt ouē
męę eo qđ ñ esset pastor. & factę st̄
indeuorationē omniū bestiarum
agri. & dispsę sunt. Errauerunt
greges mei in cunctis montib; et in
uniuerso colle excelso. & sup omnē
faciem terrę dispsi sunt greges mei.
et ñ erat qui requireret. ñ erat in
quā q requireret. Propterea pastores
audite uerbum dn̄i. Uiuo ego di
cit dn̄s ds̄. quia p eo qđ facti sūt
greges mei in rapinā & oues męę
indeuorationē omniū bestiarum
agri. eo qđ ñ esset pastor. neq; enī
quesierunt pastores gregē meum.
sed pascebant semetipsos & greges
meos ñ pascebant. ꝓpterea pastores
audite uerbum dn̄i. Hęc dicit do
minꝰ ds̄. Ecce ego ipse sup pastores
requiram gregē meū de manu e
orum. & cessare eos faciam ut ultra
ñ pascant gregē meum. nec pas
cant amplius pastores semetipsos.
Et liberabo gregem meum de
ore eoꝝ. & ñ erit eis ultra in escam.

Quia hęc dicit dn̄s ds̄. Ecce
ego ipse requiram oues meas. &
uisitabo illas sicut uisitat pastor
gregem suū in die quando fuerit
in medio omniū suarū dissipatarū.
Sic uisitabo oues meas. & liberabo
eas de omib; locis in quib; dispsę
fuerant in die nubis & caliginis.
Et educā eas de populis. & cong
gabo eas de terris. Et inducam eas
in terrā suam. & pascam eas in mon
tib; isrł. in riuis & in cunctis sedib;
terrę. & in pascuis uberrimis pascā
eas. & in montib; excelsis isrł. erunt
pascuę earū. Ibi requiescent in her
bis uirentib;. & in pascuis pinguib;
pascent sup montes isrł. Ego pas
cam oues meas. & ego accubare eas
faciam dicit dn̄s ds̄. Qđ perierat
requiram. & qđ abiectum erat re
ducam. & qđ confractū erat alliga
bo. & qđ infirmatū fuerat consoli
dabo. & qđ pingue & forte custodi
am. & pascam illas in iudicio. Uos
autē greges mei. hęc dicit dn̄s ds̄.
Ecce ego iudico inter pecus & pecus
arietum & hyrcoꝝ. Nonne satis uo
bis erat pascuam bonā depasci. In
sup & reliquias pascuarū urarum
conculcastis pedib; urīs. Et cū pu
rissimam aquā biberetis. reliquā
pedib; urīs turbabatis. & oues męę
his quę conculcata pedib; urīs fue
rant pascebantur. & quę pedes urī
turbauerant hęc bibebant. Propterea
hęc dicit dn̄s ds̄ ad uos. Ecce ego ipse

iudico inter pecus pingue et macilentum; pro eo quod lateribus et humeris impingebatis et cornibus uestris uentilabatis omnia infirma pecora donec dispergerentur foras. Saluabo gregem meum et non erit ultra in rapinam. Et iudicabo inter pecus et pecus. et suscitabo super ea pastorem unum qui pascet ea seruum meum dauid. Ipse pascet ea. et ipse erit eis in pastorem. Ego autem dominus ero eis in deum. et seruus meus dauid princeps in medio eorum. Ego dominus locutus sum. et faciam cum eis pactum pacis. et cessare faciam bestias pessimas de terra. Et qui habitant in deserto securi dormient in saltibus. et ponam eos in circuitu collis mei benedictionem. et deducam ymbrem in tempore suo. Pluuie benedictionis erunt. et dabit lignum agri fructum suum. et terra dabit germen suum. Et erunt in terra sua absque timore. et scient quia ego dominus. cum contriuero cathenas iugi eorum. et eruero eos de manu imperantium sibi. Et non erunt ultra in rapinam in gentibus. neque bestie terre deuorabunt eos. sed habitabunt confidenter absque ullo terrore. Et suscitabo eis germen nominatum. et non erunt ultra imminuti fame in terra. neque portabunt amplius obprobria gentium. et scient quia ego dominus deus eorum cum eis. et ipsi populus meus domus israel ait dominus deus. Uos autem greges mei greges pascue mee. homines estis. et ego dominus deus uester dicit dominus deus.

XXXV

Et factus est sermo domini ad me dicens. Fili hominis pone faciem tuam aduersum montem seyr. et prophetabis de eo. et dices illi. Hec dicit dominus deus. Ecce ego ad te mons seyr. et extendam manum meam super te. et dabo te desolatum atque desertum. Urbes tuas demoliar. et tu desertus eris. et scies quia ego dominus. eo quod fueris inimicus sempiternus. et concluseris filios israel in manus gladii in tempore afflictionis eorum in tempore iniquitatis extreme. Propterea uiuo ego dicit dominus deus. quoniam sanguini tradam te. et sanguis te persequetur. et cum sanguinem oderis. sanguis te persequetur. Et dabo montem seyr desolatum et desertum. et auferam de eo euntem et redeuntem. et implebo montes eius occisorum suorum. In collibus tuis et uallibus tuis atque in torrentibus interfecti gladio cadent. In solitudines sempiternas tradam te. et ciuitates tue non inhabitabuntur. Et scietis quoniam ego dominus deus. eo quod dixeris due gentes et due terre mee erunt et hereditate possidebo eas. cum dominus deus esset ibi. Propterea uiuo ego dicit dominus deus. quia faciam iuxta iram tuam et secundum zelum tuum quem fecisti odio habens eos. et notus efficiar per eos cum te iudicauero. et scies quia ego dominus. Audiui uniuersa obprobria tua que locutus es de montibus israel dicens. deserta nobis data sunt ad deuorandum. et insurrexistis super me ore uestro. et rogastis aduersum me.

uerba uestra ego audiui. Hec dicit
dominus deus. Letante uniuersa terra in so
litudinem te redigam. sicuti gaui
sus es super hereditate domus israhel eo quod
fuerit dissipata. sic faciam tibi. Dissi
patus eris mons seyr. et idumea omnis.
et scient quia ego dominus.

Tu autem fili hominis propheta super
montes israhel. et dices. Montes israhel
audite uerbum domini. Hec dicit dominus
deus. Eo quod dixerit de uobis inimicus.
euge altitudines sempiterne in here
ditatem date sunt nobis. propterea uati
cinare et dic. Hec dicit dominus deus.
Pro eo quod desolati estis. et conculca
ti per circuitum. et facti in hereditatem
reliquis gentibus. et ascendistis super
labium lingue et obprobrium populi. prop
terea montes israhel audite uerbum domini
dei. Hec dicit dominus deus montibus et colli
bus torrentibus uallibusque et desertis pa
rietinis et urbibus derelictis que de
populate sunt et subsannate a reli
quis gentibus per circuitum. propterea hec
dicit dominus deus. Quoniam in igne zeli mei
locutus sum de reliquis gentibus et
de idumea uniuersa que dederunt ter
ram meam in hereditatem sibi cum gladio
et toto corde et ex animo. et eiecerunt
eam ut uastarent. Idcirco uaticina
re super humum israhel. et dices montibus
et collibus iugis et uallibus. Hec dicit
dominus deus. Ecce ego in zelo meo et in
furore meo locutus sum eo quod confu
sionem gentium sustinueritis. Idcir
co hec dicit dominus deus. Ego leuaui
manum meam. ut gentes que in cir
cuitu uestro sunt ipse confusionem suam
portent. Vos autem montes israhel ramos
uestros extendite. ut germinetis et fru
ctum uestrum afferatis populo meo israhel.
Prope est enim ut ueniat. quia ecce e
go ad uos et conuertar ad uos. et ara
bimini et accipietis sementem. et mul
tiplicabo in uobis homines. omnem
que domum israhel. et habitabuntur ciuita
tes. et ruinosa instaurabuntur. Et re
plebo uos hominibus et iumentis. et mul
tiplicabuntur et crescent. et habitare
uos faciam sicut a principio. bonis
que donabo maioribus quam habuis
tis ab initio. et scietis quia ego dominus.
Et adducam super uos homines po
pulum meum israhel. et hereditate possi
debunt te. et eris eis in hereditatem.
et non addes ultra ut absque eis sis. Hec
dicit dominus deus. Pro eo quod dicunt de
uobis deuoratrix hominum es. et suffo
cans gentem tuam. propterea homines
non comedes amplius. et gentem tuam
non necabis ultra ait dominus deus. nec au
ditam faciam in te amplius confu
sionem gentium. et obprobrium populorum ne
quaquam portabis. et gentem tuam non
amittes amplius ait dominus deus.

Et factum est uerbum domini ad me
dicens. Fili hominis. domus
israhel habitauerunt in humo sua. et pol
luerunt eam in uiis suis. et in studiis
suis. Iuxta immunditiam menstrua
te facta est uia eorum coram me. et ef
fudi indignationem meam super eos.

p sanguine quē fuderunt sup ter
ram. & in idolis suis polluerunt eā.
& dispsi eos in gentes. & uentilati st̄
in tras. Iuxta uias eoꝝ & adinuenti
ones eoꝝ iudicaui eos. Et ingressi
sunt ad gentes ad quas introierūt.
& polluerūt nom̄ scm̄ meū. cū dice
retur de eis. populus dn̄i iste ē. & de
terra ei egssi sunt. Et pepci nomini
meo sco qd polluerat dom̄ isrl̄ in gen
tib; ad qs ingssi sunt. Ideo dices
domui isrl̄. Hec dicit dn̄s ds̄. Non
ppt uos ego faciam dom̄ isrl̄. s; ppt
nom̄ scm̄ meū qd polluistis in gen
tib; ad quas intrastis. Et scificabo
nom̄ meū magnū qd pollutum ē
int gentes. qd polluistis in medio
earum. ut sciant gentes qa ego dn̄s
ait dn̄s exercituū cum scificat fue
ro in uobis coram eis. Tollam quip
pe uos de gentib; & congregabo de
uniūsis terris. & adducam uos in
terram urām. Et effundam sup uos
aquā mundā. & mundabimini ab
omib; inquinamtis uris. & ab uni
ūsis idolis uris mundabo uos. Et
dabo uobis cor nouum. & spm̄ nouū
ponā in medio uri. Et auferam cor
lapideum de carne ura. & dabo
uobis cor carneum. & spm̄ meū po
nam in medio uri. Et faciam ut
in pceptis meis ambuletis. & iudici
a mea custodiatis & opemini. & ha
bitabitis in terra quam dedi patrib;
uris. & eritis m̄ in ppłm. & ego ero
uobis in dm̄. Et saluabo uos ex uni
ūsis inquinamtis uris. & uocabo fru
mentum. & multiplicabo illud. et
n̄ imponā in uobis famem. Et mul
tiplicabo fructum ligni & germina
agri. ut n̄ portetis ultra obpbriū fa
mis in gentib;. & recordabimini ui
arum urarū pessimarū. studioꝝq;
n̄ bonoꝝ. & displicebunt uobis ini
quitates ure & scelera ura. Non ppt
uos ego faciam ait dn̄s ds̄. notum
sit uobis. Confundimini & erubes
cite sup uias uris dom̄ isrl̄. Hec dicit
dn̄s ds̄. In die qua mundauero uos
ex omib; iniquitatib; uris. & habita
re fecero urbes. & instaurauero rui
nosa. & terra deserta fuerit exculta.
que quondam erat desolata in ocu
lis omis uiatoris. dicent. Terra illa
inculta. facta ē ut ortus uoluptatis.
& ciuitates deserte & destitute atq;
suffosse munite sederunt. Et scient
gentes quecumq; derelicte fuerint
in circuitu uro. quia ego dn̄s edifi
caui dissipata. plantauiq; inculta.
ego dn̄s locutus sum & fecerim. Hec
dicit dn̄s ds̄. Ad huc in hoc inueni
ent me dom̄ isrl̄ ut faciam eis. Mul
tiplicabo eos sicut gregē hominū.
ut gregem scm̄. ut gregē ihrlm
in sollepnitatib; eis. Sic erunt ciuita
tes deserte plene q; gregib; hominū.
& scient quia ego dominus.

XXXVII Facta ē sup me manꝰ dn̄i. & edu
xit me in spū dn̄i. & dimisit
me in medio campi qui erat plenus
ossib;. & circunduxit me p ea in gyro.

Erant autem multa ualde sup
faciē campi. siccaq; uehementer.
Et dixit ad me. Fili hominis. pu
tas ne uiuent ossa ista? Et dixi. Dn̄e
deus tu nosti. Et dixit ad me. Va
ticinare de ossib; istis. et dices eis.
Ossa arida audite ūbum dn̄i. Hec
dicit dn̄s ds̄ ossib; his. Ecce ego int̄
mittā in uos spm̄ et uiuetis. et dabo
sup uos neruos. et succrescere faciā
sup uos carnes. et sup extendā in uo
bis cutem. et dabo uobis spm̄ et ui
uetis. et scietis quia ego dn̄s. Et p
phetaui sicut p̄cepit m̄. Factus ē
autē sonitus pphante me. et ecce cō
motio. Et accesserunt ossa ad ossa
unū qdq; ad iuncturam suā. Et ui
di. et ecce sup ea nerui et carnes as
cender̄t. et extenta ē in eis cutis de
sup. et spm̄ n̄ habebant. Et dixit
ad me. Vaticinare ad spm̄. uatici
nare fili hominis. et dices ad spm̄.
Hec dicit dn̄s ds̄. A quatuor uentis
ueni sp̄c. et insuffla sup interfectos
istos. et reuiuiscant. Et pphaui si
cut p̄ceperat m̄. Et ingssus ē in ea
sp̄c. et uixerunt. steteruntq; super
pedes suos. exercitus grandis nimi
ualde. Et dixit ad me. Fili hominis.
ossa hec uniūsa domus isrl̄ ē. Ipsi
dicunt. Aruerunt ossa nr̄a. et peri
it spes nr̄a. et abscisi sum̄. Propterea
uaticinare. et dices ad eos. Hec dicit
dn̄s ds̄. Ecce ego apiam tumulos
ur̄os. et educam uos de sepulchris
ur̄is. pp̄ls meus. et inducam uos in
terram isrl̄. et scietis quia ego dn̄s
cum apuero sepulchra ur̄a. et erue
ro uos de tumulis ur̄is. pp̄ls m̄s. et
dedero spm̄ meū in uobis et uixeri
tis. et requiescere uos faciam super
humū ur̄am. et scietis quia ego dn̄s
locutus sum et feci. ait dn̄s ds̄.

Et factus ē sermo dn̄i ad me di
cens. Et tu fili hominis sume t̄
lignū unū. et scribe sup illud iude
et filior̄ isrl̄. et sociis eius. Et tolle
lignum alterū. et scribe sup illud
ioseph. lignū ephraim. et cuncte do
mus isrl̄ sociorūq; eius. Et adiunge
illa unum ad alterū. t̄ in lignum
unum. et erunt in unionē in ma
nu tua. Cum autē dixerint ad te
filii ppli tui loquentes. nonne n̄ in
dicas nobis q̄d in his tibi uelis. lo
queris ad eos. Hec dicit dn̄s ds̄. Ec
ce ego assumam lignū ioseph q̄d ē
in manu effraim et trib; isrl̄ que
iuncte sunt ei. et dabo eas pariter
cū ligno iuda. et faciam in lignū
unum. et erunt unū in manu eī.
Erunt autē ligna sup que scrip
seris in manu tua in oculis eor̄.
et dices ad eos. Hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego assumam filios isrl̄ de
medio nationū. ad quas abier̄t.
et congregabo eos undiq;. et addu
cam eos ad humum suam. et faci
am eos in gentē unam in terra in
montib; isrl̄. Et rex unꝰ erit omib;
imperans. et n̄ erunt ultra due gen
tes. nec diuidentur amplius in

duo regna: neque polluentur ultra
in idolis suis et in abhominatio
nibus suis et in cunctis iniquitatibus
suis. et salvos eos faciam de univer
sis sedibus suis in quibus peccaverunt
et mundabo eos. et erunt mihi populus.
et ego ero eis deus. et servus meus david
rex super eos. et pastor unus erit omni
um eorum. In iudiciis meis ambula
bunt et mandata mea custodient
et facient ea. Et habitabunt su
per terram quam dedi servo meo ia
cob in qua habitaverunt patres
vestri. et habitabunt super eam. ipsi et
filii eorum et filii filiorum eorum usque in sem
piternum. et david servus meus prin
ceps eorum in perpetuum. Et percutiam illis
fedus pacis. pactum sempiternum
erit eis. Et fundabo eos et multi
plicabo. et dabo sanctificationem meam
in medio eorum in perpetuum. Et erit
tabernaculum meum in eis. et ero
eis deus. et ipsi erunt mihi in populum. et
scient gentes quia ego dominus sanctifica
tor israel. cum fuerit sanctificatio mea
in medio eorum in perpetuum. ſte. n.

XXXVIII Et factus est sermo domini ad me
dicens. Fili hominis pone faci
em tuam contra gog et terram ma
gog principem capitis mosoch et
tubal. et vaticinare de eo. et dices
ad eum. Hec dicit dominus deus. Ecce
ego ad te gog principem capitis mo
soch et tubal. et circumagam te. et
ponam frenum in maxillis tuis. et
educam te et omnem exercitum tuum

equos et equites vestitos loricis u
niversos. multitudinem magnam has
tam et clypeum arripientium et gla
dium. Perse ethyopes et lybies cum eis
omnes scutati et galeati. gomer et
universa agmina eius. domus tho
gorma latera aquilonis et totum ro
bur eius. populique multi tecum. Pre
para et instrue te et omnem multi
tudinem tuam que coacervata est
ad te. et esto eis in preceptum. Post di
es autem multos visitaberis. in no
vissimo annorum venies ad terram
que reversa est a gladio. Congregata
est de populis multis ad montes is
rael. qui fuerunt deserti iugiter.
hec de populis educta est. et habita
verunt in ea confidenter universi.
Ascendens autem quasi tempestas
venies. et quasi nubes ut coope
rias terram tu et omnia agmina tua
et populi multi tecum. Hec dicit do
minus deus. In die illa ascendent
sermones super cor tuum. et cogitabis
cogitationem pessimam et dices. Ascen
dam ad terram absque muro. veni
am ad quiescentes habitantesque se
cure. Omnes hi habitant sine muro.
vectes et porte non sunt eis. ut diripi
as spolia et invadas predam. ut in
feras manum tuam super eos. qui deser
ti fuerant et postea restituti. et super
populum qui est congregatus ex gentibus;
qui possidere cepit et esse habitator
umbilici terre. Seba et dedan et ne
gotiatores tharsis. et omnes leones

eius dicent t. Numqd ad sumenda spolia tu uenis. Ecce ad diripiendam pdam congregasti multitudinem tuam. ut tollas argentum et aurũ. et auferas suppellectilẽ atq; substantiã. et diripias manubias infinitas. Propt(er)ea uaticinare fili hominis. & dices ad gog. Hec dicit dñs ds. Numqd ñ in die illo cũ habitauerit ppls ms isrl confident(er) scies et uenies de loco tuo a laterib; aquilonis. tu et ppli multi tecum ascensores equor(um) uniũsi. cet(us) magnus et exercitus uehemens. et ascendes sup pplm meum isrl quasi nubes ut opias terram. In nouissimis dieb; eris. et adducam te super t(er)ram meam. ut sciant gentes me. cũ scificatus fuero in te in oculis eor(um). O gog; hec dicit dñs ds. Tu ḡ ille es de quo locutus sũ in diebus antiquis in manu seruor(um) meorũ pphetarũ isrl qui pphauer(unt) in dieb; illor(um) tẽpor(um). ut adducerẽ te sup eos. Et erit in die illa in die aduentus gog sup t(er)ram isrl ait dñs ds. ascendet indignatio mea in furore meo et in zelo meo. In igne irę meę locutus sum. quia in die illa erit cõmotio magna sup t(er)ram isrl. et cõmouebunt(ur) a facie mea pisces maris. & uolucres celi & bestię agri. & omẽ reptile qd mouetur sup humum. cunctiq; homines q sunt sup faciem t(er)rę. & subũtentur montes. et cadent sepes. et omis murus in terram corruet. & conuocabo aduũsum eum in cunctis montib; meis gladium ait dñs ds. Gladius uni(us)cuiq; in frẽm suũ dirigetur. Et iudicabo eum peste et sanguine. et ymbre uehemti et lapidib; im̃ensis. Igñe & sulphur pluam sup eũ et sup exercitũ eius. et sup pplos multos q sunt cũ eo. et magnificabor et scificabor. et notus ero in oculis gentiũ multarum. et scient quia ego dñs.

lc. iii

XXXIX

Tu autẽ fili hominis uaticinare aduũsum gog. & dices. Hec dicit dñs ds. Ecce ego sup te gog pncipem capitis mosoch et tubal. & circũagam te et seducam te et ascendere te faciam de laterib; aqlonis. et adducam te sup montes isrl. et pcutiam arcum tuũ in manu sinistra tua. et sagittas tuas de manu dextera tua deiciam. Sup montes isrl cades tu & omĩa agmina tua et ppli qui sunt tecũ. feris auibus omniq; uolatili & bestiis t(er)rę dedi te deuorandum. Sup faciẽ agri cades. quia ego locutus sũ ait dñs ds. Et immittam ignẽ in magog et in his qui habitant in insulis confident(er). & scient quia ego dñs. Et nom̃ scm̃ meum notũ faciã in medio ppli mei isrl. & ñ polluam nomen scm̃ meũ ampli(us). et scient gentes quia ego dñs scs isrl. Ecce uenit & factum ẽ. ait dñs ds. Hec ẽ dies de qua locut(us) sum. et egredient(ur)

habitatores de ciuitatib; isrl̄. et
succendent et comburent arma
clypeum et hastas arcum et sagit
tas. et baculos. man̄ et contos. et suc
cendent ea igne septē annis. et n̄
portabunt ligna de regionib; ne
q; succident de saltib;. q̄m arma
succendent igne. et depdabunt
eos quib; p̄da fuerant. et diripient
uastatores suos ait dn̄s ds̄. Et erit
in die illa dabo gog locū nomi
natum sepulcrum in isrl̄. uallē
uiatorꝝ ad orientē maris. que ob
stupescere facit p̄tereuntes. et se
pelient ibi gog. et omnē multitu
dinē eius. et uocabitur ualli mul
titudinis gog. et sepelient eos do
mus isrl̄. ut mundent t̄ram septē
m̄sib;. Sepeliet autē omīs pp̄ls t̄re.
et erit eis nominata dies in q̄ glo
rificatus sum ait dn̄s ds̄. Et uiros
iugit̄ constituent lustrantes t̄rā.
qui sepeliant et requirant eos q̄
remanserant sup faciem t̄re ut e
mundent eā. Post menses autem
septē querere incipient. et circu
ibunt pagrantes t̄ram. Cūq; uide
rint os hominis. statuent iuxta
illud titulum donec sepeliant il
lud pollinctores in ualle multitu
dinis gog. Nom autē ciuitatis
amona. et mundabunt t̄ram.
Tu ḡ fili hominis. hec dicit dn̄s
ds̄. Dic omī uolucri et uniu̅sis
auib;. cunctisq; bestiis agri. Con
uenite. ꝑperate concurrite undiq;
ad uictimam meā quā ego immo
lo uobis. et uictimā grandē super
montes isrl̄. ut comedatis carnes et
bibatis sanguinē. Carnes fortiū co
medetis. & sanguinē p̄ncipū terre
bibetis. Arietum. agnorꝝ. & hircorꝝ.
taurorꝝq; altilium & pinguiū om
niū. Et comedetis adipē in saturita
tē. et bibetis sanguinē in ebrietatē
de uictima quā ego immolabo uo
bis. & saturabimini sup mensā meā
de equo et de equite forti & de uni
u̅sis uiris bellatorib;. ait dn̄s ds̄. Et
ponā gl̄am meā in gentib;. et uide
bunt omīs gentes iudiciū meū qd̄
fecerim. et manū meā quā posueri
sup eos. & scient dom̄ isrl̄. quia ego
dn̄s ds̄ eorꝝ. a die illa et deinceps. Et
scient gentes q̄m in iniquitate sua
capta sit dom̄ isrl̄. eo qd̄ dereliquer
rint me. & abscondert faciē meam
ab eis. et tradiderun eos in manu
hostiū. et ceciderunt in gladio u
niu̅si. Iuxta immunditiā eorꝝ et
scelus feci eis. & abscondi faciem
meā ab illis. Propt̄ea hec dicit do
min̄ ds̄. Nunc reducā captiuitatē
iacob et miserebor omīs dom̄ isrl̄.
et assumā zelum p nomine scō meo.
& portabunt confusionē suā. et
omnē p̄uaricationē qua p̄uarica
ti sunt in me. cum habitauerint
in t̄ra sua confident̄ neminē for
midantes. et reduxero eos de po
pulis. & congregauero de terris
inimicorꝝ suorꝝ. & s̄cificatus fuero

in eis in oculis gentiũ plurimaꝝ.
Et scient quia ego dñs ds̄ eorum
eo qđ transtuleri eos in nationes.
et congregauero eos sup̃ t̃ram suã.
et ñ dereliqueri quemquã ex eis
ibi. et ñ abscondã ultra faciẽ meã
ab eis. eo qđ effuderim sp̃m meũ
sup̃ omnẽ domũ isrl̃. ait dñs ds̄.

Tu aũ.

XL.

In uicesimo et quinto anno t̃nsmi
grationis nr̃e in exordio anni de
cima mensis q̃rto decimo anno p̃t
quã pcussa ẽ ciuitas. in ipsa hac
die facta ẽ sup̃ me manꝰ dñi. et ad
duxit me illuc in uisionib; dĩ. ad
duxit me in t̃ram isrl̃. et dimisit
me sup̃ montẽ excelsũ nimis super
quẽ erat quasi edificiũ ciuitatis uer
gentis ad austrũ. et introduxit
me illuc. Et ecce uir cuĩ erat sp̃es
quasi sp̃es eris. et funiculus lineꝰ
in manu eiꝰ. et calamꝰ mensure in
manu eiꝰ. Stabat autẽ in porta. et
locutus ẽ ad me idem uir. Fili ho
minis. uide oculis tuis. et auribꝰ tu
is audi. et pone cor tuũ in om̃ia que
ego ostendam t̃. q̃a ut ostendantur
t̃ adductus es huc. Annuntia om̃a
que tu uides domui isrl̃. Et ecce
murus forinsecus in circuitu domꝰ
undiq;. et in manu uiri calamus
mensure sex cubitoꝝ et palmo. Et
mensus ẽ latitudinẽ edificii cala
mo uno. altitudinẽ quoq; calamo
uno. Et uenit ad portam que respi
ciebat uiam orientalẽ. et ascendit
p̃ gradus eiꝰ. Et mensus ẽ limẽ porte
calamo uno latitudinẽ. id est limẽ
unum calamo uno in latitudinẽ.
Et thalamũ calamo uno in longũ.
et uno calamo in latũ. Et int̃ tha
lamos quinq; cubitos. et limẽ porte
iuxta uestibulum porte intrinsecꝰ
calamo uno. Et mensus ẽ uestibu
lum porte octo cubitoꝝ. et frontem
eiꝰ duob; cubitis. Uestibulũ autem
porte erat intrinsecus. Porro thalami
porte ad uiam orientalẽ. tres hinc
et tres inde. Mensura una triũ. et
mensura una frontiũ ex utraq; par
te. Et mensus ẽ latitudinẽ liminis
porte decem cubitoꝝ. et longitudi
nem porte tredeci cubitoꝝ. et mar
ginẽ ante thalamos cubiti unius.
et cubitus unus finis utriq;. Thala
mi autẽ sex cubitoꝝ erant. hinc et
inde. Et mensus ẽ portam a tecto
thalami usq; ad tectum eiꝰ. latitudi
nem uiginti et quinq; cubitoꝝ. osti
um contra ostiũ. Et fecit frontes p̃
sexaginta cubitos. et ad frontẽ atri
um porte undiq; p̃ circuitũ. Et an
te faciem porte que p̃tingebat usq;
ad faciem uestibuli porte interio
ris quinquaginta cubitos. et fenes
tras obliquas in thalamis. et in fron
tib; eoꝝ que erant intra portã un
diq; p̃ circuitũ. Similit̃ autẽ erãt
et in uestibulis fenestre p̃ gyrũ in
trinsecus. et ante frontes pictura
palmarũ. Et eduxit me ad atriũ
exterius. et ecce gazophilatia. et
pauimentum stratũ lapide in atrio

per circuitum. Triginta gazophi
lacia incircuitu pauimẽti. et pa
uimentum in fronte portarũ. sedm
longitudinẽ portarũ erat inferius.
Et mensus ẽ latitudinẽ a facie por
te inferioris usq; ad frontẽ atrii in
terioris extrinsecus. centum cubi
tos ad orientẽ et ad aquilonẽ. Portã
quoq; que respiciebat uiã aquilo
nis atrii exterioris mensus ẽ tam
in longitudine quã in latitudine.
et thalamos eius tres hĩc. et tres inde.
Et frontem eius et uestibulũ eius
sedm mensuram porte prioris. quin
quaginta cubitorũ longitudinem
eius. et latitudinẽ uiginti quinq; cu
bitorũ. Fenestre autem eius et uestibu
lum et sculpture sedm mensurã
porte que respiciebat ad orientẽ.
et septẽ graduũ erat ascensus eius.
et uestibulũ erat ante eam. Et por
tam atrii interioris contra portam
aquilonis et orientalem. Et men
sus ẽ a porta usq; ad portam. cen
tum cubitos. Et eduxit me ad uiã
australẽ. et ecce porta que respici
ebat ad austrum. et mensus ẽ fron
tem eius et uestibulum eius iuxta mẽ
suras superiores. et fenestras eius et
uestibula incircuitu sicut fenes
tras ceteras. quinquaginta cubi
torũ longitudinẽ. et latitudinẽ ui
ginti quinq; cubitorũ. et in gradib;
septẽ ascendebatur ad eam. Et ues
tibulum ante fores eius. et celate pal
me erant una hinc et altera inde
in fronte eius. Et porta atrii inte
rioris in uia australi. Et mensus
ẽ a porta usq; ad portam in uia aus
trali. centũ cubitos. Et introduxit
me in atriũ interius ad portã austra
lem. et mensus ẽ portam iuxta mẽ
suras superiores. Thalamum eius et
frontẽ eius et uestibulum eius his
dem mensuris. et fenestras eius et uesti
bulũ eius in circuitu quinquagin
ta cubitos longitudinis. et latitu
dinis uiginti quinq; cubitos. Et
uestibulum per girum longitudi
nem uiginti quinq; cubitorũ. et
latitudinẽ quinq; cubitorũ. Et ues
tibulum eius ad atriũ exterius. et
palmas eius in fronte. et octo gradus
erant quib; ascendebatur per eã. Et
introduxit me in atriũ interius
per uiam orientalẽ. et mensus ẽ portã
sedm mensuras superiores. Thalamũ
eius et frontem eius et uestibula eius
sicut supra. et fenestras eius et uesti
bula eius in circuitu. Longitudinẽ
quinquaginta cubitorũ. et latitu
dinẽ uiginti quinq; cubitorũ. Et
uestibulũ eius id est atrii exterioris.
et palme celate in fronte eius hinc
et inde. et in octo gradib; ascensus
eius. Et introduxit me ad portam
que respiciebat ad aquilonẽ. et mẽ
sus ẽ sedm mensuras superiores. tha
lamũ eius. frontẽ eius. uestibulũ
eius. et fenestras eius per circuitũ. Lon
gitudinẽ quinquaginta cubitorũ.
et latitudinẽ uiginti quinq; cubi
torum.

Uestibulum eius respiciebat in a
trium exterius. et celatura palma
rum in fronte illius hinc et inde.
et in octo gradibus ascensus eius. Et per
singula gazophilatia ostium in fron
tibus portarum. et ibi lavabunt ho
locaustum. Et in vestibulo porte
due mense hinc et due mense in
de. ut immoletur super eas holo
caustum et pro peccato et pro delicto. Et
ad latus exterius quod ascendit ad
ostium porte que pergit ad aqui
lonem due mense. et ad latus alte
rum ante vestibulum porte due
mense. Quatuor mense hinc. et quatu
or mense inde. Per latera porte oc
to mense erant. super quas immola
bant. Quatuor autem mense ad ho
locaustum de lapidibus quadris ex
tructe longitudine cubiti unius
et dimidii. et latitudine cubiti
unius et dimidii. et altitudine cubi
ti unius. super quas ponant vasa in
quibus immolatur holocaustum et
victima. Et labia earum palmi u
nius reflexa intrinsecus per circuitum.
Super mensas autem carnes oblatio
nis. Et extra portam interiorem gazophi
latia cantorum in atrio interiori quod
erat in latere porte respicientis ad
aquilonem. et facies eorum contra vi
am australem. una ex latere porte
orientalis que respiciebat ad viam
aquilonis. Et dixit ad me. Hoc
gazophilatium quod respicit viam me
ridianam. sacerdotum erit qui excu
bant in custodiis templi. Porro
gazophilatium quod respicit ad viam
aquilonis. sacerdotum erit qui excubant
ad ministerium altaris. Isti sunt filii
sadoch. qui accedunt de filiis levi
ad dominum ut ministrent ei. Et men
sus est atrium. longitudine centum cu
bitorum. et latitudine centum cubitorum
per quadrum. et altare ante faciem tem
pli. Et introduxit me in vestibu
lum templi. et mensus est vestibulum
quinque cubitis hinc. et quinque cubi
tis inde. Et latitudinem porte trium
cubitorum hinc et trium cubitorum in
de. Longitudinem autem vestibuli
viginti cubitorum. et latitudinem un
decim cubitorum. et octo gradibus as
cendebatur ad eam. et columpne erant
in frontibus. una hinc et altera inde.
Et introduxit me in templum. et CXLI.
mensus est frontes. sex cubitos latitu
dinis hinc et sex cubitos longitu
dinis inde. Latitudinem tabernaculi.
et latitudo porte decem cubitorum
erat. et latera porte quinque cubitis
hinc et quinque cubitis inde. Et mensus
est longitudinem eius quadraginta cu
bitorum. et latitudinem viginti cubi
torum. Et introgressus intrinsecus
mensus est in fronte porte duos cubi
tos. et portam decem cubitorum. et lati
tudinem porte septem cubitorum. Et men
sus est longitudinem eius viginti cu
bitorum. et latitudinem viginti cubi
torum ante faciem templi. Et dixit ad
me. Hoc est sanctum sanctorum. Et mensus est

parietem dom̄ sex cubitoꝝ. et la
titudinē lateris quatuor cubitoꝝ
undiq; ꝑcircuitū dom̄. Latera
autem latus ad latus: bis triginta
tria. Et erant eminentia que in
grederentur ꝑ parietē dom̄ in la
terib; ꝑcircuitū: ut continerent ⁊
ñ attingerent parietē templi. Et
platea erat in rotundū ascendens
sursum ꝑ cocleam: et in cenaculū
templi deferebat ꝑ gyrum. Idcirco
latius erat templum in superiorib;
et sic de inferiorib; ascendebatur
ad superiora ⁊ ī mediū. Et uidi in
domo altitudinē ꝑcircuitū fun
data latera ad mensurā calami
sex cubitoꝝ spacio. et latitudinē
ꝑ parietē lateris forinsecus quinq;
cubitoꝝ. et erat interior dom̄ in
laterib; domus. Et int̄ gazophila
tia latitudinē uiginti cubitoꝝ in
circuitu dom̄ undiq;. Et ostiū
lateris ad orationem. Ostiū unū ad
uiam aquilonis. ⁊ ostium unū
ad uiam australē. et latitudinē
loci ad orationē: quinq; cubitoꝝ
in circuitu. Et edificiū qđ erat se
paratum uersumq; ad uiā respici
entem ad mare: latitudinis sep
tuaginta cubitoꝝ. Paries autē e
dificij quinq; cubitoꝝ latitudinis
ꝑcircuitū: et longitudo ei⁹ nona
ginta cubitoꝝ. Et mensus ē dom̄
longitudinē centum cubitoꝝ. et
qđ separatum erat edificiū ⁊ pari
etes eius longitudinis centū cu
bitoꝝ. Latitudo autē ante faciē
domus. et eius qđ erat separatū
contra orientē: centum cubitoꝝ.
Et mensus ē longitudinē edificij
contra faciē eius. qđ erat separatū
ad dorsum ekthetas ex utraq; par
te centū cubitoꝝ. et templū interi⁹
⁊ uestibula atrij. limina et fenes
tras obliquas et ekthetas in circu
itu ꝑ tres partes contra uniuscuiq;
limē stratū ⁊ ligno ꝑ gyrum in cir
cuitu. Terra autē usq; ad fenestrā.
et fenestre clause sup ostia. et usq;
ad domū interiorē. Et forinsecus
ꝑ omnē parietē in circuitu intrin
secus et forinsecus ad mensuram.
et fabrefacta cherubin et palme.
et palma inter cherub et cherub.
Duasq; facies habebat cherub: fa
ciē hominis iuxta palmā unā ex
hac parte. et faciē leonis iuxta
palmam ex alia parte. expressam
ꝑ omnē domū in circuitu de ter
ra usq; ad superiora porte cherubin.
Et palme celate erant in pariete
templi. Limē erat quadrangulum.
et facies scūarij aspectus contra
aspectum altaris lignei. Triū cu
bitoꝝ altitudo ei⁹. ⁊ longitudo ei⁹
duoꝝ cubitoꝝ. et anguli ei⁹ et lon
gitudo eius et parietes ei⁹ lignei.
Et locutus ē ad me. Hec ē mensa
coram dn̄o. Et duo ostia erant in
templo ⁊ in scūario. et in duobus
ostijs ex utraq; parte bina erant
ostiola que in se inuicē plicabant̄.

Bina enim ostia erant ex utraque
parte ostiorum et celata erant in ipsis
ostiis templi cherubin et sculptura
palmarum sicut in parietibus quoque
expressa erat. Quam ob rem erant et
grossiora ligna in vestibuli fronte
forinsecus. super que fenestre erant
oblique et similitudo palmarum
hinc atque inde in humerulis vestibu
li secundum latera domus latitudinemque
parietum. Et eduxit me in atrium

XLII

exterius per viam ducentem ad aquilo
nem et induxit me in gazophilatium
quod erat separatum contra edificium
et contra edem vergentem ad aquilo
nem in faciem longitudinis cen
tum cubitos ostii aquilonis et lati
tudinis quinquaginta cubitos contra
viginti cubitos atrii interioris et
contra pavimentum stratum lapide a
trii exterioris ubi erat porticus iun
cta porticui triplici. Et ante gazo
philatia deambulatio decem cubitorum
latitudinis ad interiora respiciens
vie cubiti unius et ostia earum ad
aquilonem ubi erant gazophilatia
in superioribus humiliora quia supportabant porticus que ex illis emine
bant de inferioribus et de mediis e
dificii. Tristega enim erant et non ha
bebant columpnas sicut erant colump
ne atriorum propterea eminebant de in
ferioribus et de mediis a terra cubitis
quinquaginta. Et peribolus exte
rior secundum gazophilatia que erant
in via atrii exterioris ante gazophi
latia. Longitudo eius quinquagin
ta cubitorum quia longitudo erat
gazophilatiorum atrii exterioris quin
quaginta cubitorum et longitudo
ante faciem templi centum cubitorum.
Et erat subter gazophilatia hec in
troitus ab oriente ingredientium in
ea de atrio exteriori in latitudine
periboli atrii quod erat contra viam ori
entalem in facie edificii separati.
Et erant ante edificium gazophi
latia et via ante faciem eorum iuxta si
militudinem gazophilatiorum que erant
in via aquilonis. Secundum longitudi
nem eorum sic et latitudo eorum. Et omnis
introitus eorum et similitudines et
ostia eorum secundum ostia gazophilatiorum
que erant in via respiciente ad no
tum. ostium in capite vie que via
erat ante vestibulum separatum per viam
orientalem ingredientibus. Et dixit
ad me. Gazophilatia aquilonis et
gazophilatia austri que sunt an
te edificium separatum hec sunt ga
zophilatia in quibus vescuntur sacer
dotes qui appropinquant ad dominum in
sancta sanctorum. Ibi ponent sancta sanctorum et ob
lationes pro peccato et pro delicto. Locus
enim sanctus est. Cum autem ingressi fu
erint sacerdotes non egredientur de
sanctis in atrium exterius et ibi re
ponent vestimenta sua in quibus mi
nistrant quia sancta sunt vestienturque
vestimentis aliis et sic procedent ad po
pulum. Cumque complesset mensu
ras domus interioris eduxit me

p uiam porte que respiciebat ad
uiam orientalē. et mensus ē eam
undiq; p circuitū. Mens ē aut̄ cont̄
uentū orientalem calamo m̄sure
calamos. in calamo m̄sure p circui
tum. et mensus ē contra uentum
aquilonē. quingentos calamos
in calamo m̄sure p gyrum. Et ad
uentum australē m̄sus ē quingen
tos calamos in calamo m̄sure per
circuitum. et aduentū occidenta
lem m̄sus ē quingentos calamos
in calamo m̄sure. Per quatuor
uentos mensus ē illud. murū ei
undiq; p circuitū longitudinem
quingentoꝝ cubitoꝝ et latitudi
nē q̄ngentoꝝ cubitoꝝ diuidentē
XLIII int̄ scūariū et uulgi locū. Et dux̄
me ad portam que respiciebat ad
uiā orientalem. et ecce glā di isrł
ingrediebatur p uiam orientalem.
et uox erat ei quasi uox aquarū
multarū. et terra splendebat a ma
iestate eius. Et uidi uisionē sedm̄
speciē quam uideram qn̄do uenit
ut disperderet ciuitatē. et spēs sedm̄
aspectum quē uideram iuxta flu
uiū chobar. Et cecidi sup faciem
meam. et maiestas dn̄i ingressa ē
templū p uiam porte que respicie
bat ad orientē. Et leuauit me sp̄c
et introduxit me in atriū interius.
et ecce repleta erat glā dn̄i domus.
Et audiui loquentē ad me de do
mo. et uir q̄ stabat iuxta me dixit
ad me. Fili hominis. locus solii
mei. et locus uestigioꝝ pedū meoꝝ
ubi habito in medio filioꝝ isrł
in eternum. Et n̄ polluent ultra
dom̄ isrł nom̄ scm̄ meū. ipsi et re
ges eoꝝ in fornicationib; suis. et in
ruinis regū suoꝝ et in excelsis q̄ fa
bricati sunt limen suū iuxta lim̄
meum. et postes suos iuxta postes
meos. Et murus erat int̄ me et e
os. et polluerunt nom̄ scm̄ meū
in abhominationib; quas fecer̄t.
Propt̄ qđ consūpsi eos in ira mea.
Nunc g̊ repellant p cul fornicati
onem suā et ruinas regū suoꝝ a
me. et habitabo in medio eoꝝ semp.
Tu autē fili hominis osten
de domui isrł templum. et
confundantur ab iniquitatib; suis.
et metiantur fabricā et erubescāt
ex omib; que fecerunt. Figurā do
mus et fabrice ei. exitus et introi
tus et omnē descriptionē ei. et uni
ūsa p̄cepta eius cunctumq; ordinē
ei. et om̄s leges ei ostende eis. et sc̄
bes in oculis eoꝝ ut custodiant ōs
descriptiones ei et p̄cepta illius et
faciant ea. Ista ē lex dom̄ in sum
mitate montis. om̄s finis ei in cir
cuitu scm̄ scōꝝ est. Hec ē g̊ lex do
mus. Iste autē mensure altaris in
cubito uerissimo. q̄ habebat cubi
tum ~~unū~~ et palmū. In sinu ei erat
cubitus. et cubitus in latitudine.
et definitio usq; ad labiū ei in circu
itu palm̄ unus. Hec quoq; erat fos
sa altaris. a de sinu terre usq; ad

crepidinem nouissimā duo cubi
ti et latitudo cubiti uni⁹. Et a cre
pidine maiore usq; ad crepidinē
minorem quattuor cubiti et latitu
do unius cubiti. Ipse autē arihel
quattuor cubitorum. et ab arihel usq;
sursum cornua quattuor. et arihel
duodeci cubitorum in longitudinem
p duodeci cubitos latitudinis q̄
drangulatum eq̄s lateribus. Et cre
pido. quattuordeci cubitorum longi
tudinis. p q̄ttuordeci latitudinis
in quattuor angulis ei⁹. et coronam in
circuitu ei⁹ dimidii cubiti. et sinus
eius unius cubiti p circuitū. Grad⁹
autem ei⁹ uersi ad orientē. Et dix̄
ad me. Fili hominis. hec dicit do
minus ds. Hi sunt ritus altaris in
quacūq; die fuerit fabricatū. ut
offeratur sup illud holocaustum.
et effundatur sanguis. Et dabis
sacerdotibus et leuitis q̄ sunt de semi
ne sadoch q̄ accedunt ad me ait
dñs ds. ut offerant m̄ uitulū de
armento p peccato. Et assumēs de
sanguine ei⁹. pones sup quattuor cor
nua eius. et sup quattuor angulos
crepidinis. et sup coronā in circui
tu. et mundabis illud et expiabis.
Et tolles uitulum qui oblatus fu
erit p peccato. et combures illum
in separato loco dom⁹. extra scīuariū.
Et in die scd̄o offeres hyrcū capra
rum immaculatū p pecc̄o. et expi
abunt altare sicut expiauerūt in
uitulo. Cumq; compleueris expi
ans illud. offeres uitulū de armento
immaculatū. et arietē de grege
immaculatū. et offeres eos in con
spectu dñi. Et mittent sacerdotes
sup eos sal. et offerent eos holocau
stum dño. Septē dieb; facies hyrcū
p pecc̄o cotidie. et uitulum de ar
mento et arietē de pecoribus immacu
latos offerent. Septē dieb; expiabūt
altare et mundabunt illud. et
implebunt manū ei⁹. Expletis au
tē septem dieb; in die octaua et
ultra facient sacerdotes sup altare
holocausta uīa et que p pace offe
runt. et placatus ero uobis ait dñs
ds. Et conuertit me ad uiam porte XL.IIII
scīuarii exterioris que respiciebat
ad orientē. et erat clausa. Et dix̄
dñs ad me. Porta hec clausa erit.
Non aperietur et uir n̄ transiet p eā.
qm̄ dñs ds isrl̄ ingressus
est p eam. eritq; clausa principi.
Princeps ipse sedebit in ea. ut co
medat panē coram dño. P uiam
uestibuli porte ingredietur et p ui
am ei⁹ egredietur. Et adduxit me
p uiam porte aquilonis in conspec
tu domus. et uidi et ecce imple
uit gl̄a dñi domum dñi. Et ceci
di in faciē meam. et dixit ad me
dñs. Fili hominis. pone cor tuū
et uide oculis tuis. et aurib; tuis
audi omīa que ego loquor ad te
de uniūsis cerimoniis dom⁹ dñi
et de cunctis legib; eius. et pones
cor tuū in uiis templi p omīs exit⁹

scuarij. et dices ad exasperantem
me domum isrl. Hec dicit dns
ds. Sufficiant uobis omia scele
ra ura domus isrl eo qd inducitis
filios alienos incircumcisos corde
et incircumcisos carne ut sint in
scuario meo et polluant domu
meam. et offertis panes meos. ad
ipem et sanguine et dissoluitis
pactum meu in omnib; scelerib;
uris. et n seruastis pcepta scuarij
mei. et posuistis custodes obser
uationu mearum in scuario meo
uobismetipsis. Hec dicit dns ds.
Omis alienigena incircumcisus
corde et incircumcisus carne n
ingredietur scuariu meum. Ois
filius alienus q e in medio filior
isrl. s; et leuite qui longe recesserut
a me in errore filior isrl. et erra
uerunt a me p idola
sua. et portauerunt iniquitatem
suam. erunt in scuario meo custo
des editui. et ianitores portarum
domus et ministri domus. Ipsi mac
tabunt holocausta et uictimas
populi. et ipsi stabunt in conspec
tu eor ut ministrent eis. p eo qd
ministrauerunt illis in conspectu
idolor suor. et facti sunt domui
isrl in offendiculum iniqtatis. Id
circo leuaui manu mea sup eos
dicit dns ds. et portauerunt ini
quitate sua et n appropinqbunt
ad me ut sacdotio fungantur m
neq; accedent ad ome scuarium
meum iuxta sca scor. s; portabunt
confusione suam et scelera sua que
fecerunt. Et dabo eis ianitores do
mus in omi ministerio eius. et in
uniusis que fiunt in ea. Sacdotes
aute leuite filij sadoch. q custodi
erunt cerimonias scuarij mei cu
errarent filij isrl a me. ipsi acce
dent ad me ut ministrent m. et
stabunt in conspectu meo ut of
ferant m adipem et sanguine.
ait dns ds. Ipsi ingdient scuariu
meu. et ipsi accedent ad mensa
meam ut ministrent m. et custo
diant cerimonias meas. Cumq;
ingredient portas atrij interio
ris. uestib; lineis induentur. nec
ascendet sup eos quicqm laneu
quando ministrant i portis atrij
interioris et intrinsecus. Uitte li
nee erunt in capitib; eor. et femi
nalia linea erunt in lumbis eor.
et n accingentur in sudore. Cuq;
ingdientur atriu exterius ad po
pulum. exuent se uestimtis suis
in quib; ministrauerant et repo
nent ea in gazophilatio scuarij.
et uestient se uestimtis alijs. et
n scificabunt ppłm in uestimtis
suis. Caput aute suu n radent.
neq; comam nutrient s; tonden
tes attondent capita sua. et uinu
n bibet omis sacdos quando in
gressurus e atriu interius.
Et uidua et repudiata n acci
pient uxores. s; uirgines de se

mine domus israel. Sed et uiduam que fuerit uidua a sacerdote accipient. Et populum meum docebunt quid sit inter sanctum et pollutum. et inter mundum et inmundum ostendent eis. Et cum fuerit controuersia stabunt in iudiciis meis et iudicabunt. et leges meas et precepta mea in omnibus sollempnitatibus meis custodient. et sabbata mea sanctificabunt. et ad mortuum hominem non ingredientur ne polluantur: nisi ad patrem et matrem et filium et filiam. et fratrem et sororem que alterum uirum non habuit. in quibus contaminabuntur. Et postquam fuerit emundatus septem dies numerabunt ei. et in die introitus sui in sanctuarium ad atrium interius. ut ministret michi in sanctuario meo. offeret pro peccato suo ait dominus deus. Non erit autem eis hereditas. ego hereditas eorum. Et possessionem non dabitis eis in israel. ego enim possessio eorum. Uictimam et pro peccato et pro delicto ipsi comedent. et omne uotum in israel eorum erit. et primitiua omnium primogenitorum. et omnia libamenta ex omnibus que offeruntur sacerdotum erunt. et primitiua ciborum uestrorum dabitis sacerdoti. ut reponat benedictionem domui sue. Omne morticinum et captum a bestia de auibus et de pecoribus non comedent sacerdotes.

XLV

Cumque ceperitis diuidere terram sortito. separate primitias domino. Sanctificate de terra longitudinem uiginti quinque milia. et latitudinem decem milia. Sanctificatum erit in omni termino eius per circuitum. et erit ex omni parte sanctificatum. quingentos per quingentos quadrifariam per circuitum. et quinquaginta cubitis in suburbana eius per gyrum. Et a mensura ista mensurabis longitudinem uiginti quinque milium. et latitudinem decem milium. et in ipso erit templum sanctumque sanctorum. Sanctificatum de terra erit sacerdotibus ministris sanctuarii. qui accedunt ad ministerium domini. et erit eis locus in domos. et in sanctuarium sanctitatis. Uiginti quinque autem milia longitudinis. et decem milia latitudinis. erunt leuitis qui ministrant domui. Ipsi possidebunt uiginti gazophilatia. et possessionem ciuitatis dabitis quinque milia latitudinis. et longitudinis uiginti quinque milia secundum separationem sanctuarii omni domui israel. Principi quoque hinc et inde in separationem sanctuarii et in possessionem ciuitatis contra faciem separationis sanctuarii. et contra faciem possessionis urbis. a latere maris usque ad mare et a latere orientis usque ad orientem. Longitudinem autem iuxta unamquamque partium. a termino occidentali usque ad terminum orientalem de terra erit ei possessio in israel. Et non depopulabuntur ultra principes populum meum. sed terram dabunt domui israel secundum tribus eorum. Hec dicit

dn̄s ds̄. Sufficiat uobis p̄ncipes
isrl̄. iniquitatē et rapinas intmitti
te. et iudiciū et iusticiā facite. se
parate confinia ur̄a a pp̄lo meo ait
dn̄s ds̄. Statera iusta. et ephi iustū.
et batus iustus erit uobis. Ephi et
bathus equalia et uni mensure e
runt. ut capiat decimā partē cho
ri bathus. et decimā partem chori
ephi. Iuxta m̄suram chori erit eq̄
libratio eoꝝ. Siclus autē uiginti
obolos habeat. Porro xx. sicli et ui
ginti quinq; sicli. et quindecī sicli
minā faciunt. Et hę sunt p̄mitię
quas tolletis. Sextam partē ephi
de choro frumti. et sextam partē
ephi de choro ordei. mensuram
quoq; olei. Bathus olei. decima
pars chori ē. et decē bathi chorū
faciunt. quia decem bathi im
plent chorum. Et arietē unum
de grege ducentoꝝ. de his que nu
triunt isrl̄ in sacrificiū et in holo
caustum. et in pacifica ad expian
dum p eis. ait dn̄s ds̄. Omnis pp̄ls tre
tenebitur p̄mitiis his p̄ncipi in
isrl̄. et sup p̄ncipē erunt holocau
sta et sacrificiū et libamina. in
sollēpnitatib; et in kalendis. et in
sabbatis in uniūsis sollēpnitatib;
dom isrl̄. Ipse faciet p peccō sacrifici
um. et holocaustū et pacifica ad
expiandū p domo isrl̄. Hec dicit
dn̄s ds̄. In p̄mo mense una m̄sis
sumes uitulum de armto imma
culatū. et expiabis scuariū. Et
tollet sacēdos de sanguine qđ erit
p peccō. et ponet in postib; domus.
et in quatuor angulis crepidinis
altaris. et in postib; portę atrii in
terioris. et sic facies in septima m̄
sis p uno quoq; q̄ ignorauit et er
rore deceptus ē. et expiabitis p do
mo. In p̄mo mense quarta decima
die mensis. erit uobis phase sollē
nitas. Septem dieb; azima come
dentur. et faciet p̄nceps in die
illa p se et p uniuso pp̄lo terre uitu
lum p peccō. Et in septē dierū sol
lēpnitate faciet holocaustū dn̄o.
et septem uitulos. et septē arietes
inmaculatos cotidie septē dieb;.
et p peccō hyrcum caprarū coti
die. et sacrificium ephi p uitulum.
et ephi p arietē faciet. et olei hin
p singula ephi. Septimo mense
q̄ntadecima die m̄sis in sollēpni
tate faciet sicut sup̄dicta sunt per
septē dies. tam p peccō quā p holo
causto. et in sacrificio et in oleo.
XL.VI Hec dicit dn̄s ds̄. Porta atrii inte
rioris que respicit ad orientē. erit
clausa sex dieb; in quib; op̄ fit. die
autē sabbati aperietur. Sed et in die
kalendarū aperietur. et intrabit
p̄nceps p uiam uestibuli portę de
foris. et stabit in limine portę. et
facient sacēdotes holocaustū et
pacifica eius. Et adorabit sup li
men portę. et egredietur. Porta au
tem n̄ claudetur usq; ad uespam.
et adorabit pp̄ls terre ad ostium

porte illius in sabbatis et in ka
lendis corã dño deo. Holocaus
tum autem hoc offeret princeps
coram dño in die sabbati. sex
agnos inmaculatos. et arietem
inmaculatũ & sacrificiũ ephi p
arietẽ. De agnis autẽ sacrificiũ
qđ dederit manꝰ eius. & olei hin
p singula ephi. In die autẽ kalen
darum uitulũ de armẽto imma
culatũ offeret. & sex agni & arietẽ ĩma
culati erunt. & ephi p uitulum et
ephi quoq; p arietẽ faciet sacrificiũ. De
agnis autẽ sicut inuenerit manꝰ
eius. & olei hin p singula ephi. Cũq;
ingressurus ẽ princeps p uiam uestibu
li porte ingrediatur. & p eandem ui
am exeat. Et cum intrabit pplus terre
in conspectu dñi in sollẽpnitatib;
qui ingreditur p portam aquilonis ut
adoret. egrediatur p uiã porte me
ridiane. Porro qui ingreditur p uiã por
te meridiane. egrediatur p uiã por
te aquilonis. Non reuertetur p uiam
porte p quã ingressus ẽ. sed e regione
illius egredietur. Princeps autẽ in
medio eoꝝ cum ingredientib; ingre
dietur. & cũ egredientib; egredietur.
et in nundinis & in sollẽpnitatib;
erit sacrificium ephi p uitulũ et e
phi p arietẽ. De agnis enim erit
sacrificiũ sicut inuenerit manꝰ
eius. et olei hin p singula ephi. Cũ
autẽ fecerit princeps spontaneũ
holocaustum aut pacifica uo
luntaria dño. aperietur ei porta
que respicit ad orientẽ. & faciet
holocaustũ suũ & pacifica sua si
cut fieri solet in die sabbati. Et e
gredietur. claudeturq; porta postquã
exierit. & agnũ eiusdẽ anni im
maculatũ faciet holocaustũ coti
die dño. Semp mane faciet illud.
& sacrificium faciet sup eo cathama
ne. mane sextã partẽ ephi & de
oleo terciam partẽ hin. ut misceatur
simile. sacrificiũ dño legitimũ iuge
atq; ppetuũ. Faciet agnũ et sacri
ficium & oleum cathamane. mane
holocaustũ sempiternum. Hec dicit
dñs ds. Si dederit princeps donum
alicui de filiis suis. hereditas eius
filioꝝ suoꝝ erit. possidebunt ea he
reditarie. Si autem dederit legatũ
de hereditate sua uni seruoꝝ suoꝝ.
erit illius usq; ad annũ remissio
nis. & reuertetur ad principẽ. Hereditas
autẽ eius filiis eius erit. Et nõ accipi
et princeps de hereditate ppli p ui
olentiã & de possessione eoꝝ. sed de
possessione sua hereditatẽ dabit
filiis suis. ut nõ dispgatur pplus meus
unusquisq; a possessione sua. Et in
troduxit me p ingressum qui erat ex
latere porte in gazophilatia sctũ
arii ad sacerdotes que respiciebant ad
aquilonẽ. & erat ibi locus uergens
ad occidentẽ. & dixit ad me. Iste
ẽ locus ubi coquent sacerdotes pro
delicto & p peccato. ubi coquent sa
crificiũ ut nõ offerant in atrio ex
teriori. & scificetur pplus. Et eduxit

me in atrium exterius. et circumduxit
me per quatuor angulos atrii. Et ecce
atriolum erat in angulo atrii. atriola
singula per angulos atrii. In quatuor
angulos atrii atriola disposita qua-
draginta cubitorum per longum et trigin-
ta per latum. Mensure unius quatuor erant.
et paries per circuitum ambiens quatuor
atriola. Et culine fabricate erant
subter porticus per girum. Et dixit ad
me. Hec est domus culinarum in qua
coquent ministri domus domini victi-
XLVII mas populi. Et convertit me ad portam
domus. et ecce aque egrediebantur sub-
ter limen domus ad orientem. Facies enim
domus respiciebat ad orientem. aque
autem descendebant in latus templi
dextrum ad meridiem altaris. Et e-
duxit me per viam porte aquilonis.
et convertit me ad viam foras portam
exteriorem. viam que respiciebat ad
orientem. et ecce aque redundan-
tes a latere dextro cum egrederetur vir
ad orientem qui habebat funiculum
in manu sua. Et mensus est mille
cubitos. et traduxit me per aquam
usque ad talos. Rursumque mensus est mil-
le. et transduxit me per aquam usque
ad genua. Et mensus est mille. et
transduxit me per aquam usque ad re-
nes. Et mensus est mille. torrentem
quem non potui pertransire. quoniam intumu-
erant aque profunde torrentis. qui non
potest transvadari. Et dixit ad
me. Certe vidisti fili hominis. Et
duxit me. et convertit ad ripam
torrentis. Cumque me convertissem.
ecce in ripa torrentis ligna multa
nimis ex utraque parte. Et dixit do-
minus ad me. Aque iste que egrediun-
tur ad tumulos sabuli orientalis.
et descendunt ad plana deserti in-
trabunt mare et exibunt. et sana-
buntur aque. Et omnis anima vivens
que serpit quocumque venerit tor-
rens vivet. Et erunt pisces multi
satis postquam venerint illuc aque
iste. et sanabuntur et vivent. Omnia
ad que venerit torrens vivent.
Et stabunt super illa piscatores. ab
engaddi usque ad engallim siccatio
sagenarum erunt. Plurime species
erunt piscium eius. sicut pisces ma-
ris magni multitudinis nimie.
In littoribus autem eius et in palustribus
non sanabuntur quia in salinas dabuntur.
et super torrentem orietur in ripis eius ex u-
traque parte omne lignum pomiferum.
Non defluet folium ex eo. et non deficiet
et fructus eius. Per singulos menses
afferet primitiva. quia aque eius de
sanctuario egredientur. et erunt fructus
eius in cibum. et folia eius ad medicinam.
Hec dicit dominus deus. Hic est terminus in quo
possidebitis terram in duodecim tri-
bubus israel. quia ioseph duplicem fu-
niculum habet. Possidebitis autem
eam singuli eque ut frater suus. super quam
levavi manum meam ut darem patribus
vestris. et cadet terra hec vobis in pos-
sessionem. Hic est autem terminus terre
ad plagam septentrionalem a mari

magno uia betholon uenientib;
sadada. emath. berotha sabarum.
que ē inter terminum damasci et confi
nium emath domus — ticon. que ē
iuxta terminos auran. et erit termi
nus a mari usq; ad atriū enon. ter
minus damasci. et ab aquilone ad a
quilonē et terminus emath. Plaga
autē septemtrionalis; porro plaga o
rientalis de medio auran. et de me
dio damasci. et de medio galaad.
et de medio terre israhel iordanis dister
minans ē ad mare orientale. Meti
emini etiā plagam orientalē. Plaga
autē australis meridiana a thamar
usq; ad aquas contradictionis ca
des. et torrens usq; ad mare mag
nū. et plaga ad meridiem austra
lis; et plaga maris. mare magnū
a confinio per directū. donec ueni
as emath; hec ē plaga maris. Et
diuidetis terram istam uobis per tribus
israhel. et mittetis eam uobis in here
ditatē. et aduenis qui accesserint ad
uos. qui genuerint filios in medio
uestrum. et erunt uobis sicut indigene
inter filios israhel. uobiscū diuident
possessionē in medio tribuū israhel.
In tribu autē quacūq; fuerit adue
na. ibi dabitis possessionē illi. ait
dominus deus. Et hec nomina tribuū a fi
nib; aquilonis iuxta uiam bethalon
pergentib; de emath atriū enon ter
mini damasci. ad aquilonē iuxta e
math. et erit ei plaga orientalis
mare. dan una. Et a termino dan

a plaga orientali usq; ad plagam
maris. aser una. Et super terminum
aser. a plaga orientali usq; ad pla
gam maris. nepthalim una. Et
super terminum nepthalim a plaga
orientali usq; ad plagā maris. ma
nasse una. Et super terminū manasse
a plaga orientali usq; ad plagam
maris. ephraim una. Et super termi
num ephraim a plaga orientali
usq; ad plagā maris. ruben una.
Et super terminum ruben a plaga o
rientali usq; ad plagam maris. iu
da una. Et super terminum iuda. a
plaga orientali usq; ad plagā ma
ris. erunt primitie quas separabitis
uiginti quinq; milib; latitudinis. et
longitudinis sicuti singule partē
a plaga orientali usq; ad plagam
maris. Et erit sanctuarium in me
dio eius. primitie quas separabitis domino.
longitudo uiginti quinq; milib; et
latitudo decē milib;. Hec autem
erunt primitie sanctuarii sacerdotū. ad
aquilonē longitudinis uiginti quin
q; milia. et ad mare latitudinis
decē milia. Sed et ad orientē lati
tudinis decē milia. et ad meridiē
longitudinis uiginti quinq; milia.
Et erit sanctuariū domini in medio eius;
XL.VIII sacerdotib;. Sanctuarium erit de filiis
sadoch. qui custodierunt cerimo
nias meas. et non errauerunt cū er
rarent filii israhel. sicut errauerunt et
leuite. Et erunt eis primitie de pri
mitiis terre sanctum sanctorum. iuxta terminū

leuitarū. Sed et leuitis similiter
iuxta fines sacerdotum uiginti et quin
que milia longitudinis. et latitudinis
decem milia. Omnis longitudo ui
ginti quinque milium. et latitudo decē
miliū. Et non uenundabunt ex eo ne
que mutabunt. nec transferentur primitię
terę. quia sanctificatę sunt dn̄o. Quinque
milia autē quę supersunt in latitu
dinē per uiginti quinque milia. prophana
erunt urbis in habitaculū et in sub
urbana. Et erit ciuitas in medio.
et hę mensurę eius. Ad plagā septemtrio
nalem quingenti et quattuor milia. Et
ad plagā meridianā. quingenti et
quattuor milia. Et ad plagam orien
talem. quingenti et quatuor milia.
Et ad plagam occidentalē. quingen
ti et quatuor milia. Erunt autē sub
urbana ciuitatis ad aquilonē ducenti quin
quaginta. Et ad meridiē ducenti quinquagin
ta. Et ad orientē ducenti quinquaginta. Et
ad mare ducenti quinquaginta. Quod autē
reliquū fuerit in longitudine secundum
primitias sanctuarii decem milia
in orientē et decē milia ad occiden
tem erunt sicut primitię sanctuarii.
et erunt fruges eius in panes his qui
seruiunt ciuitati. Seruientes autē
ciuitati. operabuntur ex omnibus tri
bubus israel. Omnes primitię uiginti quin
que miliū per uiginti quinque milia in
quadrū separabuntur in primitias
sanctuarii et possessionē ciuitatis. Quod
autē reliquū fuerit. principis erit
ex omni parte primitiarū sanctuarii et

possessionis ciuitatis. e regione ui
ginti quinque miliū primitiarū usque ad
terminum occidentalē. Sed et ad ma
re e regione uiginti quinque milium
usque ad terminum maris. similiter in
partibus principis erit. et erunt primi
tię sanctuarii. et sanctuarium templi in me
dio eius. De possessione autē leui
tarum et de possessione ciuitatis
in medio partium principis. erit inter
terminum iuda. et inter terminum ben
iamin et ad principē pertinebit. et re
liquis tribubus. A plaga orientali usque
ad plagam occidentalē. beniamin
una. Et contra terminum beniamin
a plaga orientali usque ad plagam
occidentalē. symeon una. Et super
terminum symeonis a plaga orien
tali usque ad plagam occidentalem
ysachar una. Et super terminum ysa
char a plaga orientali usque ad pla
gam occidentalē. zabulon una.
Et super terminum zabulon a plaga ori
entali usque ad plagā maris. gad
una. Et super terminum gad ad pla
gam austri in meridiē. et erit finis
de thamar usque ad aquas contra
dictionis cades. hereditas contra
mare magnū. Hec est terra quam
mittetis in sortē tribubus israel. et he
particiones earū ait dominus deus. Et
hi egressus ciuitatis. A plaga sep
temtrionali. quingentos quatuor
milia mensurabis. Et portę ciui
tatis in omnibus tribubus israel. portę
tres. A septemtrione. porta ruben

una. porta iuda una. porta leui
una. Et ad plagam orientalē quin
gentos et quatuor milia. et portę trēs.
Porta ioseph una. porta beniamin
una. porta dan una. Et ad plagam
meridianam. quingentos et quatuor
milia metieris. Portam symeonis
unam. portā ysachar unam. portā
zabulon unā. Et ad plagam occi
dentalem quingenti et quatuor mi
lia. portę eorum tres. Porta gad una.
porta aser una. porta nepthali una.
Per circuitum decē et octo milia. et
nomē ciuitatis ex illa die dn̄s ibi
dem. a —— m —— n.

Explicit [h..] hiezechiel propheta. Inci
pit prologus sc̄i hieronimi prb̄ri
in danielē prophetā. Fe. i.

Danielem prophetam
iuxta septuagin
ta interpretes dn̄i
saluatoris ecclię
nō legunt. utentes
theodotionis edi
tione. et hoc cur acciderit nescio.
Siue enim quia sermo chaldaicus est
et quibusdam proprietatibus a n̄ro eloquio
discrepat noluerunt septuaginta
interpretes easdem lingue lineas in
translatione seruare. siue sub no
mine eorum ab alio nescio quo nō satis
chaldeam linguā sciente editus li
ber est. siue aliud quid cause extiterit
ignorans. hoc unū affirmare pos
sum quod multū a ueritate discor
det. et recto iudicio repudiatus sit.

Sciendum quippe danielē maxime
et ezram hebraicis quidē litteris. sed
chaldaico sermone conscriptos. et u
nam ieremię pericopen. iob quoque
cum arabica lingua habere plu
rimam societatē. Denique et ego ad
olescentulus post quintilianū et tullii
lectionē. ac flores rethoricos cū me
in lingue huius pistrinū reclusissē.
et multo sudore multoque tempore
uix cepissem anhelantia striden
tiaque uerba resonare. et quasi per crip
tam ambulans rarū desuper lumē
aspicerem. impegi nouissime in
danielem. Et tanto tedio affectus
sum. ut desperatione subita om
nē ueterē laborē uoluerim contēp
nere. Verum adhortante me quodam
hebreo. et illud michi sua lingua cre
brius ingerente. labor omnia uin
cit improbus. qui mihi uidebar sciolus in
ter eos. cepi rursum discipulus esse chal
daicus. Et ut uerum fatear. usque ad
presentem diem magis possum ser
monē caldaicū legere et intellige
re quam sonare. Hec ideo dixi.
ut difficultatē uobis danielis os
tenderē. qui apud hebreos nec susan
ne habet hystoriam nec hymnum
triū puerorum nec belis draconisque
fabulas. quas nos quia in toto or
be dispersę sunt ueru ante posito.
easque iugulante subiecimus. ne ui
deremur apud imperitos magnā
partē uoluminis detruncasse. Au
diui ego quendam de preceptoribus

iudeorum. cum susanne derideret hystoriam. et a greco nescio quo diceret esse confictam. illud opponere quod origeni quoque affricanus opposuit ethimologias has. ΑΠΟ ΤΟΥ CΧΙΝΟΥ. CΧΙCΑΙ. ΚΑΙ. ΑΠΟ ΤΟΥ. ΠΡΙΝΟΥ. ΠΡΙCΑΙ. de greco sermone descendere. Cuius rei nos intelligentiam nostris hanc possumus dare. ut verbi gratia dicamus ab arbore ilice dixisse eum cum ilice pereas. et a lentisco. in lente te comminuat angelus. vel non lente pereas. aut lentus. id est flexibilis ducaris ad mortem. sive aliud quid ad arboris nomen conveniens. Deinde tantum fuisse otii tribus pueris cavillabatur. ut in camino estuantis incendii metro luderent. et per ordinem ad laudem dei elementa omnia provocarent. Aut quid miraculum divineque aspirationis inditium. vel draconem interfectum offa picis. vel sacerdotum belis machinas deprehensas. que magis sollertis viri prudentia quam prophetali essent spiritu perpetrata. Cum vero ad abacuch veniret. et de iudea ad chaldeam raptum discoforum lectitaret. querebat exemplum ubi legissemus in toto veteri testamento quenquam sanctorum gravi volasse corpore. et in puncto hore tanta terrarum spatia transisse. Cui cum quidam e nostris satis promptulus ad loquendum iezechielem adduxit in medium. et diceret eum de chaldea in iudeam fuisse translatum. derisit hominem. et ex ipso volumine demonstravit hiezechielem in spiritu se vidisse transpositum. Denique et apostolum nostrum videlicet ut eruditum virum. et qui legem ab hebreis didicisset non fuisse ausum affirmare se raptum in corpore. sed dixisse sive in corpore sive extra corpus nescio deus scit. His et talibus argumentis apocrifas in libro ecclesie fabulas arguebat. Super qua re lectoris arbitrio iudicium relinquens. illud ammoneo non haberi danihelem apud hebreos inter prophetas. sed inter eos qui ΑΓΙΟΓΡΑΦΑ conscripserunt. In tres siquidem partes omnis ab eis scriptura dividitur. In legem. in prophetas. in ΑΓΙΟΓΡΑΦΑ. id est in quinque et octo et in undecim libros. de quo non est huius temporis disserere. Que autem ex hoc propheta immo contra hunc librum porphirius obiciat. testes sunt methodius. et eusebius. apollinaris qui multis versuum milibus eius vesanie respondentes. nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos o paula et eustochium. fundatis pro me ad dominum preces. ut quamdiu in hoc corpusculo sum scribam aliquid gratum vobis. utile ecclesie. dignum posteris. Presentium quippe iudiciis non satis moveor. qui in utramque partem aut amore labuntur aut odio.

EXPLICIT PROLOGUS. INCIPIT DANIEL PROPHETA

Anno tercio regni ioachim regis iuda. uenit nabuchodonosor rex babylonis ierusalem. et obsedit eam. Et tradidit dominus in manu eius ioachim regem iudę. et partem uasorum domus dei. et asportauit ea in terram sennaar in domum dei sui. et uasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex assanaz preposito eunuchorum. ut introduceret de filiis israhel. et de semine regio. et tyrannorum pueros in quibus nulla esset macula. decoros forma. et eruditos omni sapientia. cautos scientia. et doctos disciplina. et qui possent stare in palatio regis. ut doceret eos litteras. et linguam chaldeorum. Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis. et de uino unde bibebat ipse. ut enutriti tribus annis. postea starent in conspectu regis. Fuerunt ergo inter eos de filiis iuda. danihel. ananias. misahel. et azarias. Et imposuit eis prepositus eunuchorum nomina. danihel. balthasar. et ananię sydrach. misaheli. misach. et azarię abdenago. Proposuit autem danihel in corde suo. ne pollueretur de mensa regis. neque de uino potus eius. et rogauit eunuchorum prepositum ne contaminaretur. Dedit autem deus danihelo gratiam et misericordiam in conspectu principis eunuchorum. Et ait princeps eunuchorum ad danihelem. Timeo ego dominum meum regem. qui constituit uobis cibum et potum. Qui si uiderit uultus uestros macilentiores pre ceteris adolescentibus coeuis uestris. condempnabitis caput meum regi. Et dixit danihel ad malasar. quem constituerat princeps eunuchorum super danihelem ananiam. misahel. et azariam. Tempta nos obsecro seruos tuos diebus decem. et dentur nobis legumina ad uescendum et aqua ad bibendum. et contemplare uultus nostros. et uultus puerorum qui uescuntur cibo regio. et sicut uideris. facies cum seruis tuis. Qui audito sermone huiuscemodi. temptauit eos diebus decem. Post dies autem decem apparuerunt uultus eorum meliores et corpulentiores pre omnibus pueris qui uescebantur cibo regio. Porro malasar tollebat cibaria. et uinum potus eorum. dabatque eis legumina. Pueris autem his dedit deus scientiam et disciplinam in omni libro et sapientiam. danieli autem intelligentiam omnium uisionum et somniorum. Completis itaque diebus post quos dixerat rex ut introducerentur. introduxit eos prepositus eunuchorum in conspectu nabuchodonosor. Cumque locutus eis fuisset rex. non sunt inuenti de uniuersis tales. ut danihel. ananias. misahel. et azarias. et steterunt in conspectu regis. Et omne uerbum sapientię et intel

lectus

(margin: ste. ii.)

quod sciscitatus est ab eis rex: invenit in
eis decuplum super cunctos ariolos et
magos qui erant in universo regno eius.
Fuit autem danihel usque ad annum pri
II mum cyri regis. In anno secundo regni na
buchodonosor vidit nabuchodono
sor somnium & conterritus est spiritus eius
& somnium eius fugit ab eo. Precepit
ergo rex ut convocarentur arioli & ma
gi & malefici & chaldei: ut indica
rent regi somnia sua. Qui cum ve
nissent: steterunt coram rege. Et dixit
ad eos rex. Vidi somnium: & mente
confusus ignoro quid viderim. Respon
deruntque chaldei regi siriace. Rex
in eternum vive. Dic somnium servis
tuis: et interpretationem eius indica
bimus. Et respondens rex ait chal
deis. Sermo recessit a me. Nisi indi
caveritis mihi somnium & coniecturam
eius: peribitis vos. & domus vestre publica
buntur. Si autem somnium & coniec
turam eius narraveritis: premia & do
na & honorem multum accipietis
a me. Somnium ergo & interpretationem
eius: indicate mihi. Responderunt secundo:
atque dixerunt. Rex somnium dicat
servis suis: & interpretationem eius in
dicabimus. Respondit rex et ait. Cer
te novi quia tempus redimitis: scien
tes quod recesserit a me sermo. Si ergo
somnium non indicaveritis mihi: una est
de vobis sententia, quod interpretatio
nem quoque fallacem & deceptione ple
nam composueritis ut loquamini
mihi donec tempus pertranseat. Somnium
itaque dicite mihi: ut sciam quod interpre
tationem quoque eius veram loquamini.
Respondentes ergo chaldei coram rege
dixerunt. Non est homo super terram
qui sermonem tuum rex possit implere.
Sed neque regum quisquam magnus et
potens. verbum huiuscemodi sciscita
tur ab omni ariolo et mago & chal
deo. Sermo enim quem tu rex queris
gravis est: nec repperietur quisquam qui
indicet illum in conspectu regis: ex
ceptis diis quorum non est cum homini
bus conversatio. Quo audito rex: in fu
rore & in ira magna precepit ut peri
S iii. rent omnes sapientes babylonis. Et
egressa sententia sapientes interficie
bantur: querebaturque danihel et
socii eius ut perirent. Tunc danihel
requisivit de lege atque sententia
ab arioch principe militie regis. qui e
gressus fuerat ad interficiendos sapi
entes babylonis: et interrogavit eum
qui a rege acceperat potestatem. quam ob
causam tam crudelis sententia a
facie regis esset egressa. Cum ergo rem
indicasset arioch danihel: daniel
ingressus rogavit regem ut tempus daret
sibi ad solutionem indicandam regi.
Et ingressus est domum suam: ananieque
misaheli et azarie sociis suis indica
vit negotium: ut quererent misericordiam
a facie dei celi super sacramento isto et
non perirent danihel & socii eius cum ceteris
sapientibus babylonis. Tunc danieli
per visionem nocte misterium revelatum
est. Et danihel benedixit deum celi: & lo

cutus ait. Sit nom̄ dñi b̄ndictum
a sc̄lo & usq; in sc̄lm. quia sapientia
et fortitudo eius sunt. et ipse mutat
tempora et etates. transfert regna
atq; constituit. Dat sapientiā sapi
entib; & scientiā intelligentib; dis
ciplinā. Ipse reuelat p̄funda et ab
scondita. & nouit in tenebris consti
tuta. & lux cū eo est. Tibi d̄s patrum
meoꝝ confiteor teq; laudo. q̄a sapi
entiam & fortitudinē dedisti michi.
& nūc ostendisti m̄ que rogauim̄
te. q̄a sermonē regis apuisti nobis.
Post hec danihel ing̃ssus ad arioc
quē constituerat rex ut p̄deret sa
pientes babylonis. sic ei locutus ē.
Sapientes babylonis ne p̄das. Intro
duc me in conspectu regis. & so
lutionē regi narrabo. Tunc ari
och festinus introduxit danihelē
ad regem. & dixit ei. Inueni homi
nem de filiis transmigrationis iu
de. q̄ solutionē regi adnuntiet. Re
spondit rex. & dixit danihelī. cui
nom̄ erat balthasar. Putas ne uere
potes indicare m̄ somniū q̄d uidi.
et interp̄tationē eius. Et respon
dens danihel coram rege ait. Miste
rium q̄d rex interrogat sapientes
magi et arioli et aruspices n̄ que
unt indicare regi. s; ē d̄s in celo re
uelans mysteria. qui indicauit t̄
rex nabuchodonosor que uentura
sunt nouissimis tēporib;. Somniū
tuū & uisiones capitis tui in cubi
li tuo huiuscemodi sunt. Tu rex co
gitare cepisti in strato tuo q̄d esset
futurū post hec. & qui reuelat mis
teria ostendit t̄ que uentura sūt.
Michi quoq; n̄ in sapientia que est
in me plus quā in cunctis uiuentib;
sacramentū hoc reuelatū ē. s; ut in
terp̄tatio regi manifesta fieret & co
gitationes m̄tis tue scires. Tu rex
uidebas. et ecce statua una grandis.
statua illa magna & statua subli
mis stabat contra te. & intuit⁹ eius
erat terribilis. Huius statue caput
ex auro optimo erat. pectus autem
et brachia de argento. Porro uenter
et femora ex ere. tibie autē ferree.
pedum quedā pars erat ferrea. que
dam fictilis. Uidebas ita. donec ab
scisus ē lapis sine manib;. et p̄cus
sit statuā in pedib; ei⁹ ferreis & fic
tilib;. & cōminuit eos. Tunc contri
ta sunt parit̄. ferrū testa. es argen
tum et aurū. & redacta quasi in
fauillā estiue aree que rapta sunt
uento. nullusq; locus inuentus ē
eis. Lapis autē qui p̄cusserat sta
tuam factus ē mons magn⁹. & im
pleuit uniuersam t̄ram. Hoc ē som
niū. Interp̄tationē quoq; ei⁹ dicem⁹
coram te rex. Tu rex regū es. & deus
celi regnū et fortitudinē. & impe
rium & gl̄am dedit t̄. & om̄ia in
quib; habitant filii hominū & bes
tie agri uolucresq; celi dedit in ma
nu tua. & sub ditione tua uniu̇sa
constituit. Tu es ḡ caput aureum.
Et post te consurget regnū aliud

minus te. et regnum tertium ali
ud ereum qd imperabit uniuerse t
re. et regnū quartū erit uelut fer
rum. Quoniā ferrū cōminuit & do
mat omia. sic cōminuet omia hec
et conteret. Porro quia uidisti pe
dum & digitorum partē teste figuli.
et partē ferreā. regnum diuisum
erit. qd tamē de plantario ferri o
rietur. Secdm qd uidisti ferrū mix
tum teste ex luto. & digitos pedū
ex parte ferreos. et ex parte fictiles.
ex parte regnū erit solidū & ex par
te contritū. Quia autē uidisti fer
rum mixtū teste ex luto. cōmiscē
buntur quidē humano semine s; n̄
adherebunt sibi. sicuti ferrū non
potest misceri teste. In dieb; autem
regnorum illorum. suscitabit ds celi reg
num qd in eternum n̄ dissipabitur.
et regnū eius populo alteri n̄ trade
iii tur. Cōminuet & consumet uni
uersa regna hec. & ipsum stabit in
eternum. Secdm qd uidisti. qd de
monte abscisus ē lapis sine mani
b; & cōminuit testam. & ferrū et
es. et argentū & aurū. ds magnus
ostendit regi que futura sunt
postea. & uerū est somniū. et fide
lis interptatio ei. Tunc rex nabu
chodonosor cecidit in faciē suam.
& danihelē adorauit. & ostias &
incēsum pcepit ut sacrificarent ei.
Loquens g rex. ait danihelí. Ve
re ds urr ds deorum ē. & dns regum
& reuelans misteria. qm potuisti
aperire sacramentum hoc. Tunc rex da
nihelem in sublime extulit. & mu
nera magna et multa dedit ei. & con
stituit eum principē sup omīs puinti
as babylonis & pfectum magistra
tuū sup cunctos sapientes babylo
nis. Danihel autē postulauit a re
ge. & constituit sup opa puintie
babylonis. sydrach. misach. & abde
nago. Ipse autē daniel erat in fo
IIII Nabuchodono Ste. i. ribus regis.
sor rex fecit statuam auream
altitudine cubitorum sexaginta.
latitudine cubitorum sex. & statuit
eam in campo duram puintie ba
bylonis. Itaq; nabuchodonosor rex
misit ad congregandos satrapas.
magistrat. & iudices. duces. & tyran
nos. & pfectos. omsq; principes regio
num. ut conuenirent ad dedicati
onē statue quam erexerat nabucho
donosor rex. Tunc congregati sunt
satrape. magistratus. & iudices. du
ces. & tyranni. & optimates q erant
in potestatib; constituti. & uniuersi
principes regionū. ut conuenirēt
ad dedicationē statue quā erexe
rat nabuchodonosor rex. Stabant
autē in conspectu statue quā po
suerat nabuchodonosor rex. et pco
clamabat ualent. Uobis dicitur
ppłis tribub; & linguis. in hora
qua audieritis sonitū tube et fis
tule & cythare & sambuce & psal
terii & simphonie & uniuersi gene
ris musicorum. cadentes adorate sta

tuam auream quã constituit na
buchodonosor rex. Si quis autẽ ñ
ꝓstratus adorauerit: eadẽ hora mit
tetur in fornacẽ ignis ardentis. Post
hec g̊ statim ut audierunt omnẽ
ꝑpli sonitum tube, fistule, et cytha
re, sambuce, et psaltery, symphonie,
et omis generis musicoꝝ: cadentes
omis ꝑpli et trib; et lingue adora
uerunt statuam auream quã cõ
stituerat nabuchodonosor rex.
Statimq; in ipso tempore acceden
tes uiri chaldei accusauerũt iu
deos: dixeruntq; nabuchodonosor
regi. Rex in eternum uiue. Tu rex
posuisti decretũ ut omis homo
q̃ audierit sonitum tube, fistule,
et cythare, sambuce et psaltery et
symphonie et uniu̾si generis mu
sicoꝝ: ꝓsternat se et adoret statu
am auream. Si quis autẽ non ꝓ
cidens adorauerit: mittat̾ in for
nacem ignis ardentis. Sunt g̊
uiri iudei quos constituisti sup
opa regionis babylonie: sydrach.
misach et abdenago. Uiri isti con
tẽpserunt rex decretũ tuũ. Deos
tuos ñ colunt: et statuã auream
quã erexisti ñ adorant. Tunc na
buchodonosor in furore et in ira
ꝑcepit: ut adducerentur sydrach
misach et abdenago. Qui cõfesti
adducti sunt in conspectu regis.
Pronuntiansq; nabuchodonosor
rex ait eis. Uere ne sydrach misach
et abdenago deos meos ñ colitis: et
et statuã auream quã constitui
ñ adoratis: Nunc g̊ si estis parati
quacũq; hora audieritis sonitũ
tube, fistule, et cythare, sambuce,
et psaltery, et symphonie, omisq;
generis musicoꝝ: ꝓsternite uos.
et adorate statuã quã feci. Qđ si
ñ adoraueritis: eadem hora mit
temini in fornacẽ ignis ardentis.
Et q̇s ẽ ds̃ qui eripiat uos de manu
mea: Respondentes sydrach mi
sach et abdenago: dixerũt nabucho
donosor regi. Non oportet nos de
hac respondere r̾ t̾. Ecce enĩ ds̃ nr̃
quẽ colimus: potest eripere nos
de camino ignis ardentis: et de ma
nib; tuis o rex liberare. Qđ si nolu
erit: notum t̾ sit rex q̃a deos tuos
ñ colim̃: et statuã aureã quã erexis
ti ñ adoram̃. Tunc nabuchodono
sor repletus ẽ furore: et aspectus
faciei illius inmutatus ẽ sup sy
drach mysach et abdenago. Et p̃
cepit ut succenderetur fornax sep
tuplum quã succendi consueue
rat. Et uiris fortissimis de exerci
tu suo iussit: ut ligatis pedib; sy
drach mysach et abdenago. mitte
rent eos in fornacẽ ignis ardentis.
Et confestim uiri illi uincti cum
braccis suis et thyaris et calciamt̃is
et uestib;: missi sunt in medium
fornacis ignis ardentis. Nam ius
sio regis urgebat. Fornax autem
succensa erat nimis. Porro uiros
illos q̇ miserant sydrach. misach.

& abdenago. interfecit flamma ig
nis. Viri autem hi tres. id est sydrac
mysach & abdenago. ceciderunt
in medio camini ignis ardentis
colligati. Que sequuntur in hebrai
cis voluminibus non reperi.
Et ambulabant in medio flam
me. laudantes deum & benedi
centes domino. Stans autem azarias o
rauit sic. aperiensque os suum in me
dio ignis ait. Benedictus es domine
deus patrum nostrorum & laudabilis & glo
riosum nomen tuum in secula. quia iustus
es in omnibus que fecisti nobis. et
uniuersa opera tua uera & uie tue
recte. & omnia iudicia tua uera.
Iudicia enim uera fecisti iuxta
omnia que induxisti super nos & super
ciuitatem sanctam patrum nostrorum ierusalem.
quia in ueritate & iudicio indux
isti omnia hec propter peccata nostra. Pecca
uimus enim & inique egimus receden
tes a te. & deliquimus in omnibus. &
precepta tua non audiuimus nec obser
uauimus. nec fecimus sicut preceperas
nobis. ut bene nobis esset. Omnia
ergo que induxisti super nos & uniuer
sa que fecisti nobis. uero iudicio
fecisti. Et tradidisti nos in manibus
inimicorum iniquorum & pessimorum pre
uaricatorumque. et regi iniusto & pes
simo ultra omnem terram. Et nunc
non possumus aperire os. Confusio & ob
probrium facti sumus seruis tuis. &
his qui colebant te. Ne quesumus tra
das nos in perpetuum propter nomen tuum.

& ne dissipes testamentum tuum. neque
auferas misericordiam tuam a nobis propter
abraham dilectum tuum. & ysaac ser
uum tuum. & israel sanctum tuum. quibus
locutus es pollicens. quod multiplica
res semen eorum sicut stellas celi. & sicut
harenam que est in litore maris.
Quia domine imminuti sumus plus quam
omnes gentes. sumusque humiles in uni
uersa terra hodie propter peccata nostra. &
non est in tempore hoc princeps. & propheta
& dux. neque holocaustum neque sacri
ficium neque oblatio neque incensum.
neque locus primitiarum coram te.
ut possimus inuenire misericordiam. sed
in animo contrito & spiritu humili
tatis suscipiamur. sicut in holocaus
to arietum & taurorum & sicut in milibus
agnorum pinguium. sic fiat sacrificium
nostrum in conspectu tuo hodie. ut
placeat tibi. quoniam non est confusio con
fidentibus in te. Et nunc sequimur in to
to corde & timemus te. & querimus
faciem tuam. Ne confundas nos.
sed fac nobiscum iuxta mansue
tudinem tuam. & secundum multitudi
nem misericordie tue. et erue nos in
mirabilibus tuis. & da gloriam nomi
ni tuo domine. & confundantur omnes
qui ostendunt seruis tuis mala. Con
fundantur in omnipotentia tua
& robur eorum conteratur. & sciant
quia tu es dominus deus solus & gloriosus
super orbem terrarum. Et non cessabant
qui miserant eos ministri regis suc
cendere fornacem naptha & stuppa

& pice & malleolis. Et effundebat͛
flamma sup fornacē cubitis quadra
ginta novem. et erupit & incendit
quos rep̄erit iuxta fornacē de chal
Angl's autē dn̄i descen ff. i. deis.
dit cum azaria & sociis ei in for
nacem. et excussit flammā ignis de
fornace. et fecit mediū fornacis q̄si
ventum roris flantē. Et n̄ tetigit
eos omnino ignis neq; contristavit.
nec quicquā molestię intulit. Tūc
hi tres quasi ex uno ore laudabant
& glīficabant & b̄ndicebant deo in
fornace dicentes.

Benedictus es dn̄e d's patrū nr̄oꝝ
& laudabilis & sup exaltat͛ in se
cula. Et b̄ndictum nomē glę tuę
qd est scm̄. & laudabile & sup exal
tatū in om̄ib; sclis. Benedictus es in
templo scō glorię tuę. & sup lauda
bilis & sup gloriosus in scl̄a. Bene
dictus es in throno regni tui. & sup
laudabilis & sup exaltat͛ in secula.
Benedictus es q̄ intueris abyssos &
sedes sup cherubin. & laudabilis &
sup exaltatus in scl̄a. Benedictus es
in firmamento celi. et laudabilis &
gloriosus in scl̄a. Benedicite om̄ia
opa dn̄i dn̄o. laudate & sup exalta
te eum in scl̄a. Benedicite angeli
dn̄i dn̄o. laudate & sup exaltate eū
in scl̄a. Benedicite celi dn̄o. laudate
& sup exaltate eū in scl̄a. Benedicite
aque om̄s quę sup celos sunt dn̄o. l.
B n̄dicite om̄s v̄tutes dn̄i dn̄o. laud.
B ndicite sol & luna dn̄o. laud.

B n̄d stellę celi dn̄o. laud.
B enec om̄s ymb̄ & ros dn̄o. laud.
B enec om̄s sp̄c di dn̄o. laud.
B enedi ignis & est dn̄o. laud.
B en̄d frig & estas dn̄o. laud.
B en̄d rores & pruina dn̄o. laud.
B en̄d gelu & frigus dn̄o. laud.
B en̄d glacies & nives dn̄o. laud.
B en̄d noctes & dies dn̄o. laud.
B en̄d lux & tenebrę dn̄o. laud.
B en̄d fulgura & nubes dn̄o. laud.
B en̄dicat tr̄a dn̄o. laudet & sup exalt & ff. ii.
B en̄d montes & colles dn̄o. laud.
B n̄d univ̄sa ḡminantia ī tr̄a dn̄o. lau.
B n̄d fontes dn̄o. laud.
B n̄d maria & flumina dn̄o. laud.
B n̄d cete & oīa q̄ movent͛ ī aq̄s dn̄o. lau.
B n̄d om̄s volucres celi dn̄o. laud.
B n̄dicite om̄s bestię & pecora dn̄o. lau.
B n̄d filii hominū dn̄o. lauda.
B n̄dicat isrl̄ dn̄o. laudet & s. ex. e. i. s.
B n̄d sac̄dotes dn̄i dn̄o. laud.
B n̄d servi dn̄i dn̄o. laud.
B n̄d sp̄c & aię iustoꝝ dn̄o. laud.
B n̄d sci & humiles corde dn̄o. laud.
B n̄d ananias azarias misahel dn̄o.
laudate & sup exaltate eū in scl̄a.
Qui eruit nos de inferno & salvos
fecit de manu mortis. & liberavit
de medio ardentis flammę & de
medio ignis eruit nos. Confitemi
ni dn̄o q̄m bonus. q̄m in seculum
mis̄icordia ei. B̄ndicite om̄s religiosi
dn̄o d̄o deoꝝ. laudate & confitemini
quia in om̄ia scl̄a mis̄icordia ei. huc
usq; n̄ habetur in hebreo. & quę

posuimꝰ de theodotionis editione

Ƒc·iii· Tunc nabu ¶ translata sunt.
chodonosor rex obstupuit. et
surrexit ꝑpe. et ait optimatib; su
is. Nonne tres uiros misimꝰ inme
dio ignis compeditos. Qui respō
dentes. dixerunt regi. Uere rex.
Respondit rex. et ait. Ecce ego ui
deo uiros quatuor solutos. et am
bulantes inmedio ignis. et nichil
corruptionis in eis ē. et species q̄rti
similis filio dei. Tunc accessit na
buchodonosor ad ostiū fornacis
ignis ardentis. et ait. Sydrach
misach et abdenago serui dī excel
si. egredimini et uenite. Statimq;
egressi sunt sydrach misach et abde
nago de medio ignis. Et congre
gati satrape. magistratus. et iudi
ces. et potentes regis. contemplaban
tur uiros illos. qm̄ nichil potesta
tis habuisset ignis in corporib; eoꝝ.
et capillus capitis eoꝝ. n̄ esset ad
ustus. et saraballa eoꝝ n̄ fuissent
inmutata. et odor ignis n̄ transis
set ꝑ eos. Et erumpens nabucho
donosor ait. Benedictus dš eoꝝ sy
drach uidelicet mysach et abde
nago. q̄ misit angl̄m suū et eruit
seruos suos q̄a crediderunt in eo.
et uerbū regis inmutauer̄t et tra
diderūt corpora sua ne seruirent.
et ne adorarent omnē dm̄ excep
to dō suo. A me ḡ positum ē. hoc
decretū. ut omīs ꝑpl̄s trib; et lin
gua quecunq; locuta fuerit blas
phemiam contra dm̄ sydrach my
sach et abdenago dispeat. et dom̄
eius uastet̄. Nec; enī est dš alius
q̄ possit ita saluare. Tunc rex ꝓmo
uit sydrach mysach et abdenago
in ꝓuinciā babylonis. Nabucho
donosor rex omīb; populis gentib;
et linguis que habitant in uniui
sa t̄ra. pax uobis multiplicet̄. Sig
na et mirabilia fecit apud me dš
excelsus. Placuit ḡ m̄ ꝑdicare sig
na eī quia magna sunt. et mira
bilia eī quia fortia. Et regnū eī
regnū sempit̄num. et potestas eī
in generatione et generationem.

IIII Ego nabuchodonosor Ƒc·i·
quiet̄ eram in domo mea. et
florens in palatio meo. Somniū
uidi qđ ꝑterruit me. et cogitatiōēs
mee in stratu meo. et uisiones capi
tis mei conturbauerunt me. Et
ꝑ me ꝓpositum ē decretū ut int̄
ducerentur in conspectu meo cunc
ti sapientes babylonis. et ut soluti
onē somnii indicarent m̄. Tūc in
grediebantur arioli magi chal
dei et aruspices. et somniū narra
ui in conspectu eoꝝ. et solutionem
eī n̄ indicauerunt m̄. donec colle
ga ingressus ē in conspectu meo da
nihel. cuī nom̄ balthasar sc̄dm̄ no
m̄ dī mei. q̄ habet spm̄ deoꝝ scōꝝ
in semetipso. et somniū corā eo lo
cutꝰ sum. Balthasar ꝑnceps ario
loꝝ quē ego scio qđ spm̄ deoꝝ scōꝝ
habes in te. et omē sacramentū n̄

ē impossibile t. Visiones somnioꝝ
meoꝝ quas vidi. et solutiones eoꝝ
narra. Visio capitis mei in cubili
meo. Videbā et ecce arbor in me
dio t̄re. et altitudo ei⁹ nimia. Mag
na arbor et fortis. et pceritas ei⁹ con
tingens celum. Aspectus illius erat
usq; ad t̄minos univ̄se t̄re. Folia ei⁹
pulcherrima. et fructus ei⁹ nimiū.
et esca univ̄soꝝ in ea. Subt̄ eā ha
bitabant animalia et bestie. et in
ramis eius conv̄sabant̄ volucres
celi. et ex ea vescebat̄ omīs caro. Vi
debam in visione capitis mei sup
stratum meū. et ecce vigil et s̄cs de
celo descendit. clamavit fortit̄ et
sic ait. Succidite arborē. et p̄cidite
ramos ei⁹. et excutite folia ei⁹. et dis
pgite fructus eius. Fugiant bestie
que subt̄ eā sunt. et volucres de
ramis ei⁹. Verūtamen germē radicū
ei⁹ in t̄ra sinite. et alligetur vinclo
ferreo. et ereo in herbis que foris s̄t.
et rore celi ting . at̄. et cum feris sit
pars eius in herba t̄re. Cor ei⁹ ab hu
mano cōmutetur. et cor fere detur
ei. et septē tempa mutentur sup
eū. In sententia vigilū decretum ē
et sermo s̄coꝝ et peticio. donec cog
noscant viventes qm̄ dn̄at̄ excel
sus in regno hominū. et cuicumq;
voluerit dabit illud. et humilli
mū hominē constituet sup eum.
Hoc somniū vidi ego rex nabucho
iiii donosor. Tu ḡ balthasar interp̄ta
tionē narra festinus. quia omīs
sapientes regni mei n̄ queunt so
lutionē edicere m̄. Tu autē potes.
q̄a sp̄c deoꝝ s̄coꝝ ē in te. Tunc dani
hel cui⁹ nom̄ balthasar cepit intra
semetipsum tacit̄ cogitare. quasi
una hora. et cogitationes ei⁹ contur
babant eū. Respondens autē rex
ait. Balthasar somniū et int̄pretā
tio ei⁹ n̄ conturbent te. Respondit
balthasar et dixit. Dn̄e mi. somniū
his q̄ te oderunt. et int̄p̄tatio eius
hostib; tuis sit. Arborē quā vidisti
sublimē atq; robustam. cui⁹ altitu
do ptingit ad celū. et aspectus illi⁹
in omnē t̄ram. et rami ei⁹ pulcher
rimi. et fruct⁹ eius nimi⁹. et esca om
niū in ea. subt̄ eam habitantes bes
tie ag̃. et in ramis ei⁹ commorantes
aves celi. tu es rex. q̄ magnificatus
es et invaluisti. et magnitudo tua
crevit et pvenit usq; ad celū. et po
testas tua in t̄minos univ̄se terre.
Qd̄ autē rex vidit vigilē et s̄cm
descendere de celo et dicere. Succi
dite arborē et dissipate illā. at̄ ta
men germē radicum ei⁹ in t̄ram
dimittite. et vinciatur ferro. et ere
in herbis foris. et rore celi consp̄gat̄.
et cum feris sit pabulū eius. donec
septē tempora cōmutent̄ sup eum.
hec ē int̄pretatio sententie altissimi
que venit sup dn̄m meū regem.
Eicient te ab hominib; et cū bestiis
ferisq; erit habitatio tua. et fenū
ut bos comedes. et rore celi infun
dēris. septem quoq; t̄pora muta
buntur

ſup te· donec ſciaſ qđ dn̄etur excel
ſuſ ſup regnū hominū· ⁊ cuicūq;
uoluerit det illud. Qđ autē p̄cepit
ut relinquerent͛ germē radicū eī id
ē arboris· regnum tuū t̄ manebit·
poſtquā cognoueris poteſtatē eſſe
celeſtem. Quā obrem rex conſiliū
meū placeat t̄·· ⁊ pecc̄a tua elemo
ſinis redime ⁊ iniquitates tuas
miſ͛cđiis pauꝑum· forſitan ignoſ
cat delictis tuis. Om̄ia uenerunt
ſup nabuchodonoſor regē. Poſt fi
nem m̄ſium duodecim in aula
babylonis deambulabat· reſpon
ditq; rex ⁊ ait. Nonne hec ē baby
lon magna quā ego edificaui in
domum regni·· in robore fortitu
dinis mee· ⁊ in gl̄a decoris mei·
Cum adhuc eſſet ſermo in ore re
gis· uox de celo ruit. Tibi dicitur
nabuchodonoſor rex. Regnū tuū
tranſijt a te· ⁊ ab hominib; te eici
ent·· ⁊ cum beſtijs atq; feris erit
habitatio tua. Fenum quaſi bos co
medes·· ⁊ ſeptē tempora mutabun
tur ſup te· donec ſciaſ qđ dn̄etur
excelſus in regno hominū·· ⁊ cui
cunq; uoluerit det illud. Eadē
hora ſermo cōpletus ē ſup nabuco
donoſor· et ab hominib; abiectus
ē· ⁊ fenum ut bos comedit·· ⁊ rore
celi corpus eī infectum ē· donec ca
pilli eius in ſimilitudinē aquila
rū creſcerent· ⁊ ungues eī quaſi
ſiii. auiū. Igitur poſt finē dierū ego
nabuchodonoſor oculoſ meos le

uaui ad celum·· ⁊ ſenſus m̄s red
ditus ē m̄· ⁊ altiſſimo b̄ndixi· ⁊
uiuentē in ſempit͛nū laudaui ⁊
glorificaui· quia poteſtas eī poteſ
tas ſempit͛na ⁊ regnū eī in gene
ratione ⁊ generationē·· ⁊ om̄s ha
bitatores terre apud eū in nichilū
reputati ſunt. Iuxta enī uolunta
tem facit tam in uirtutib; celi q̄m
in habitatorib; t͛re· ⁊ n̄ eſt q̄ reſiſtat
manui eī ⁊ dicat ei quare feciſti.
In ipſo tempe ſenſus m̄s reūſus eſt
ad me· ⁊ ad honorē regni mei de
coremq; perueni·· ⁊ figura mea reūſa
ē ad me· ⁊ optimates mei ⁊ ma
giſtratus mei requiſierunt me
⁊ in regno meo reſtitutus ſū· et
magnificentia amplior addita ē
m̄. Nunc ḡ ego nabuchodonoſor
laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico re
gem celi· quia om̄ia opa eī uera
et uie eius iudicia· ⁊ gradientes
in ſupbia poteſt humiliare.
V Balthaſar rex fecit grande con
uiuiū optimatib; ſuis mille·
⁊ unuſquiſq; ſcđm ſuā bibebat
etatē. Precepit ḡ iam temulentus
ut afferrent͛ uaſa aurea ⁊ argen
tea que aſportauerat nabuchodo
noſor pat͛ eius de templo qđ fuit
in ihrlm· ut biberent in eis rex ⁊
optimates eī uxoreſ quoq; eī ⁊ con
cubine. Tunc allata ſunt uaſa au
rea que aſportauerat de tēplo qđ
fuerat in ihrlm· ⁊ biberunt in eis
rex ⁊ optimates eī uxores ⁊ concu

bine eius. Bibebant uinum et lauda
bant deos suos aureos. et argenteos.
et ereos. ferreos ligneosque et lapide
os. In eadem hora apparuerunt digi
ti quasi manus hominis scribentis
contra candelabrum in superficie pa
rietis aule regie. et rex aspiciebat
articulos manus scribentis. Tunc re
gis facies commutata est. et cogitationes
eius perturbabant eum. et compages
renum eius soluebantur. et genua
eius ad se inuicem collidebantur. Excla
mauit itaque rex fortiter. ut intro
ducerent magos chaldeos et arus
pices. Et proloquens rex ait sapienti
bus babylonis. Quicunque legerit scrip
turam hanc et interpretationem eius ma
nifestam mihi fecerit. purpura uesti
etur. et torquem auream habebit in
collo. et tercius in regno meo erit.
Tunc ingressi omnes sapientes regis.
non potuerunt nec scripturam legere nec
interpretationem indicare regi. Un
de rex balthasar satis conturbatus
est et uultus illius inmutatus est. Sed
et optimates eius conturbabantur.
Regina autem pro re que acciderat
regi et optimatibus eius. domum con
uiuii ingressa est. et proloquens ait.
Rex in eternum uiue. Non te contur
bent cogitationes tue. neque facies
tua immutetur. Est uir in reg
no tuo qui spiritum deorum sanctorum habet in
se. et in diebus patris tui scientia et sa
pientia inuente sunt in eo. Nam
et rex nabuchodonosor pater tuus
principem magorum incantatorum chal
deorum et aruspicum constituit eum.
pater inquam tuus o rex. quia spiritus am
plior et prudentia intelligentia
que interpretatio somniorum et ostensio
secretorum ac solutio ligatorum inuen
te sunt in eo. hoc est in danihele cui
rex nomen imposuit balthasar. Nunc
itaque danihel uocetur. et interpreta
tionem narrabit. Igitur introduc Lec. v.
tus est danihel coram rege. Ad quem
prefatus rex ait. Tu es danihel de fi
liis captiuitatis iude. quem adduxit
rex pater meus de iudea. Audiui
de te quod spiritum deorum habeas. et scien
tia intelligentiaque ac sapientia
ampliores inuente sunt in te. Et
nunc introgressi sunt in conspectu meo
sapientes magi ut scripturam hanc
legerent et interpretationem eius indi
carent mihi. et nequiuerunt sensum
sermonis huius edicere mihi. Porro ego
audiui de te quod possis obscura in
terpretari. et ligata dissoluere. Si ergo
uales scripturam legere et interpreta
tionem indicare mihi. purpura uesti
eris. et torquem auream circa collum
tuum habebis. et tercius in regno
meo princeps eris. Ad que respondens
danihel coram rege ait. Munera
tua sint tibi. et dona domus tue alteri
da. scripturam autem legam tibi rex. et
interpretationem eius ostendam tibi. O rex.
deus altissimus regnum et magnificen
tiam gloriam et honorem dedit nabu
chodonosor patri tuo. et propter mag

nificentiam

quam dederat ei universi populi tribus et lingue tremebant et metuebant eum. Quos volebat interficiebat et quos volebat percutiebat. Quos volebat exaltabat et quos volebat humiliabat. Quando autem elevatum est cor eius et spiritus illius obfirmatus est ad superbiam depositus est de solio regni sui et gloria eius ablata est et a filiis hominum eiectus est. Sed et cor eius cum bestiis positum est et cum onagris erat habitatio eius. Fenum quoque ut bos comedebat et rore celi corpus eius infectum est donec cognosceret quod potestatem haberet altissimus in regno hominum et quemcumque voluerit suscitabit super illud. Tu quoque filius eius balthasar non humiliasti cor tuum cum scires hec omnia sed adversus dominatorem celi elevatus es et vasa domus eius allata sunt coram te et tu et optimates tui et uxores tue et concubine vinum bibistis in eis. Deos quoque argenteos et aureos et ereos ferreos ligneosque et lapideos qui non vident neque audiunt neque sentiunt laudasti porro deum qui habet flatum tuum in manu sua et omnes vias tuas non glorificasti. Idcirco ab eo missus est articulus manus que scripsit hoc quod exaratum est. Hec est autem scriptura que digesta est. Mane techel phares. Et hec interpretatio sermonis. Mane numeravit deus regnum tuum et complevit illud, techel appensum est in statera et inventum est minus habens, phares divisum est regnum tuum et datum est medis et persis. Tunc iubente rege indutus est danihel purpura et circumdata est torques aurea collo eius et predicatum est de eo quod haberet potestatem tercius in regno. Eadem nocte interfectus est balthasar rex chaldeus et darius medus successit in regnum annos natus sexaginta duos.

VI Placuit dario et constituit super regnum satrapas centum viginti ut essent in toto regno suo et super eos principes tres ex quibus danihel unus erat ut satrape illis redderent rationem et rex non sustineret molestiam. Igitur danihel superabat omnes principes et satrapas quia spiritus dei amplior erat in eo. Porro rex cogitabat constituere eum super omne regnum. Unde principes et satrape querebant occasionem ut invenirent danihel ex latere regis nullamque causam et suspicionem reperire potuerunt eo quod fidelis esset et omnis culpa et suspicio non inveniretur in eo. Dixerunt ergo viri illi Non inveniemus danihel huic aliquam occasionem nisi forte in lege dei sui. Tunc principes et satrape subripuerunt regi et sic locuti sunt ei. Dari rex in eternum vive. Consilium inierunt omnes principes regni tui magistratus satrape senatores et iudices ut decretum impera

torium

exeat et edictum. et omnis qui petie
rit aliquam peticionem a quocumque
deo et homine usque ad dies trigin
ta. nisi a te rex. mittatur in lacum leo
num. Nunc itaque rex confirma sen
tentiam et scribe decretum. ut non
immutetur quod statutum est a medis
et persis. nec prevaricari cuiquam lice
at. Porro rex darius proposuit edic
tum et statuit. Quod cum danihel
comperisset id est constitutam legem.
ingressus est domum suam. et fenestris
apertis in cenaculo suo contra ierusalem
tribus temporibus in die flectebat ge
nua sua. et adorabat confitebatur
que coram deo suo. sicut et ante face
re consueverat. Viri ergo illi curio
sius inquirentes. invenerunt dani
helem orantem et obsecrantem deum su
um. Et accedentes locuti sunt regi
ſ.iii. super edicto. Rex numquid non constitu
isti ut omnis homo qui rogaret quem
quam de diis et hominibus usque ad
dies triginta. nisi a te rex. mitteretur
in lacum leonum? Ad quod respondens
rex ait. Verus sermo iuxta decre
tum medorum atque persarum. quod prevari
cari non licet. Tunc respondentes dix
erunt coram rege. Danihel de fi
liis captivitatis iude non curavit de
lege tua et de edicto quod constituisti.
sed tribus temporibus per diem orat ob
secratione sua. Quod verbum cum audis
set rex satis contristatus est. et pro dani
hele posuit cor ut liberaret eum.
et usque ad occasum solis laborabat

ut erueret illum. Viri autem illi in
telligentes regem. dixerunt ei. Scito
rex. quia lex medorum est atque persarum. ut
omne decretum quod constituit rex non
liceat immutari. Tunc rex precepit
et adduxerunt danihelem. et mise
runt eum in lacum leonum. Dixitque rex
danihel. Deus tuus quem colis semper.
ipse liberabit te. Allatusque est lapis
unus et positus est super os laci. quem
obsignavit rex anulo suo. et anulo
optimatum suorum ne quid fieret contra
danihelem. Et abiit rex in domum
suam et dormivit incenatus. cibique
non sunt illati coram eo. insuper et som
nus recessit ab eo. Tunc rex primo
diluculo consurgens. festinus ad la
cum leonum perrexit. Appropinquans
que lacui. danihelem voce lacrimabi
li inclamavit. et affatus est eum. Dani
hel serve dei viventis. deus tuus cui
tu servis semper. putas ne valuit te
liberare a leonibus? Et danihel res
pondens regi ait. Rex in eternum
vive. Deus meus misit angelum suum
et conclusit ora leonum. et non nocu
erunt mihi. quia coram eo iusticia
inventa est in me. Sed et coram te rex
delictum non feci. Tunc rex vehemen
ter gavisus est super eo. et danihelem
precepit educi de lacu. Eductusque
est danihel de lacu. et nulla lesio
inventa est in eo. quia credidit deo
suo. Iubente autem rege adducti sunt
viri illi qui accusaverant dani
helem. et in lacum leonum missi sunt

ipsi et filii et uxores eorum. Et non per-
venerunt usque ad pavimentum laci.
donec arriperent eos leones. et omnia
ossa eorum comminuerunt. Tunc darius
rex scripsit universis populis tribubus et
linguis habitantibus in universa terra.
pax vobis multiplicetur. A me con-
stitutum est decretum. ut in universo
imperio et regno meo tremiscant
et paveant deum danihelis. Ipse est
enim deus vivens et eternus in secula. et reg-
num eius non dissipabitur. et potestas
eius usque in eternum. Ipse liberator at-
que salvator. faciens signa atque mi-
rabilia in celo et in terra. qui liberavit
danihelem de lacu leonum. Porro
danihel perseveravit usque ad regnum
darii. regnumque cyri persarum.

VII Sc. 1. Anno primo balthasar regis baby-
lonis. danihel somnium vidit.
Visio autem capitis eius in cubili suo.
et somnium scribens brevi sermone
comprehendit. summatimque perstrin-
gens ait. Videbam in visione me-
a nocte. et ecce quattuor venti celi
pugnabant in mari magno. et qua-
tuor bestie grandes ascendebant de
mari diverse inter se. Prima quasi
leena. et alas habebat quasi aquile. Aspi-
ciebam donec evulse sunt ale eius.
et sublata est de terra. et super pedes quasi
homo stetit. et cor eius datum est ei. Et
ecce bestia alia similis urso in parte
stetit. et tres ordines erant in ore eius
et in dentibus eius. et sic dicebant ei.
Surge comede carnes plurimas.

Post hoc aspiciebam. et ecce alia
quasi pardus. et alas habebat avis
quattuor super se. et quattuor capita e-
rant in bestia. et potestas data est ei.
Post hoc aspiciebam in visione noctis.
et ecce bestia quarta terribilis atque mi-
rabilis et fortis nimis. Dentes ferre-
os habebat magnos. comedens
atque comminuens. et reliqua pedi-
bus suis conculcans. Dissimilis autem
erat ceteris bestiis quas videram ante
eam. et habebat cornua decem. Con-
siderabam cornua. et ecce cornu a-
liud parvulum ortum est de medio
eorum. et tria de cornibus primis evulsa
sunt a facie eius. Et ecce oculi quasi
oculi hominis erant in cornu isto.
et os loquens ingentia. Aspiciebam
donec throni positi sunt. et antiquus
dierum sedit. Vestimentum eius quasi
nix candidum. et capilli capitis eius
quasi lana munda. Thronus eius flamma
ignis. et rote eius ignis accensus. Flu-
vius igneus rapidusque egrediebatur
a facie eius. Milia milium ministra-
bant ei. et decies milies centena
milia assistebant ei. Iudicium sedit.
et libri aperti sunt. Aspiciebam propter vo-
cem sermonum grandium quos cornu il-
lud loquebatur. et vidi quoniam inter-
fecta esset bestia. et perisset corpus eius et
traditum esset ad comburendum igni.
aliarum quoque bestiarum ablata esset
potestas. et tempora vite constituta
essent eis usque ad tempus et tempus. Aspi-
ciebam ergo in visione noctis. et ecce

in nubibus celi quasi filius hominis
ueniebat. et usque ad antiquum die
rum peruenit. et in conspectu eius ob
tulerunt eum. Et dedit ei potesta
tem. et honorem et regnum. et omnes po
puli tribus ac lingue ipsi seruient.
Potestas eius potestas eterna que non au
feretur. et regnum eius quod non corrum
ſ. ii. petur. Horruit spiritus meus. Ego dani
hel territus sum in his. et uisiones
capitis mei conturbauerunt me. Ac
cessi ad unum de assistentibus. et ue
ritatem querebam ab eo de omnibus his.
Qui dixit mihi interpretationem sermo
num. et edocuit me. He bestie mag
ne quatuor. quatuor regna consur
gent de terra. Suscipient autem reg
b num sancti dei altissimi. et optinebunt
regnum usque in seculum et seculum seculorum.
Post hoc uolui diligenter
discere de bestia quarta que
erat dissimilis ualde ab omnibus et ter
ribilis nimis. dentes et ungues eius
ferrei. Comedebat et comminuebat.
et reliqua pedibus suis conculcabat.
Et de cornibus decem que habebat in
capite. et de alio quod ortum fuerat an
te quod ceciderant tria cornua. de cor
nu illo quod habebat oculos et os lo
quens grandia. et maius erat ceteris.
Aspiciebam et ecce cornu illud facie
bat bellum aduersus sanctos. et preuale
bat eis. donec uenit antiquus dierum
et iudicium dedit sanctis excelsi. et tempus
b aduenit et regnum optinuerunt sancti. et
sic ait. Bestia quarta regnum quartum
erit in terra quod maius erit omnibus reg
nis. et deuorabit uniuersam terram
et conculcabit et comminuet eam. Por
ro cornua decem ipsius regni decem
reges erunt. et alius consurget post
eos. et ipse potentior erit prioribus. et
tres reges humiliabit. et sermones
contra excelsum loquetur. et sanctos altissi
mi conteret. et putabit quod possit
mutare tempora et leges. Et tradentur
in manu eius usque ad tempus et tempo
ra. et dimidium temporis. Et iudici
um sedebit ut auferatur potentia et
conteratur et dispereat usque in finem. reg
num autem et potestas et magnitu
do regni que est subter omne celum
detur populo sanctorum altissimi. cuius regnum
regnum sempiternum est. et omnes reges
seruient ei et obedient. Hucusque fi
nis uerbi.
Ego danihel multum
cogitationibus meis conturbabar.
et facies mea mutata est in me. uerbum
autem in corde meo conseruaui. ſ. iii.

VIII

Anno tertio regni balthasar regis.
uisio apparuit mihi. Ego dani
hel post id quod uideram in principio. uidi
in uisione mea cum essem in susis castro
quod est in helam regione. Vidi autem
in uisione esse me super portam ulai. et
leuaui oculos meos et uidi. et ecce
aries unus stabat ante paludem habens
cornua excelsa. et unum excelsius al
tero atque succrescens. Postea uidi a
rietem cornibus uentilantem contra occi
dentem et contra aquilonem et contra
meridiem. et omnes bestie non poterant

resistere ei neq; liberari de manu
eī. Fecitq; sedm̄ uoluntatē suā ⁊
magnificatus ē ⁊ ego intellige
bam. Ecce autē hyrcus caprarū
ueniebat ab occidente sup faciem
totius trē ⁊ n̄ tangebat trām. Por
ro hyrcus habebat cornu insigne
int̄ oculos suos ⁊ uenit usq; ad a
rietē illum cornutū quē uideram
stantē ante portam ⁊ cucurrit
ad eum in impetu fortitudinis sue.
Cumq; appropinquasset ꝓpe arietē
efferatus ē in eū ⁊ ꝑcussit arietē
⁊ cōminuit duo cornua eī ⁊ n̄ po
terat aries resistere ei. Cumq; eū
misisset in terrā conculcauit ⁊
nemo quibat liberare arietē de
manu eī. Hyrcus autē caprarum
magnꝰ factus ē nimis. Cumq; cre
uisset fractum ē cornu magnū
⁊ orta sunt cornua quattuor subter
illud ꝑ quattuor uentos cęli. De u
no autē ex eis egressum ē cornu unū
modicū ⁊ factum ē grande contra
meridiē ⁊ contra orientē ⁊ contra
fortitudinē ⁊ magnificatū est usq;
ad fortitudinē cęli. Et deiecit de
fortitudine ⁊ de stellis ⁊ conculca
uit eas ⁊ usq; ad ꝑncipē fortitu
dinis magnificatus ē ⁊ ab eo tu
lit iuge sacrificium ⁊ deiecit lo
cum scīficationis eī. Robur au
tem datum ē contra iuge sacrifici
um ꝓpter pecca ⁊ ꝓsternetur ueri
tas in terra ⁊ faciet ⁊ ꝓsperabitur.
Et audiui unū de scīs loquentē.
⁊ dixit unꝰ scs alteri nescio cui lo
quenti. Usq; quo uisio ⁊ iuge sacrifici
um ⁊ peccatū desolationis que fac
ta ē ⁊ scūarium ⁊ fortitudo concul
cabitur. Et dixit ei. Usq; ad uespe
ram ⁊ mane duo milia trecenti
⁊ mundabitur scūarium. Factū ē
autē cum uiderē ego danihel uisi
onē ⁊ quererē intelligentiā ecce
stetit in conspectu meo quasi spe
cies uiri ⁊ audiui uocē uiri int̄ u
lai ⁊ clamauit ⁊ ait. Gabrihel fac
intelligere istū uisionē. Et uenit
⁊ stetit iuxta ubi ego stabā. Cumq;
uenisset pauens corrui in faciem
meam. Et ait ad me. Intellige fili
hominis. quoniam in tēpore finis cōple
bitur uisio. Cumq; loquerētur ad me
collapsus sum pronus in terram ⁊ teti
git me ⁊ statuit me in gradu meo.
dixitq; michi. Ego ostendam tibi que
futura sunt in nouissimo maledic
tionis. quoniam habet tempus finē suū.
Aries quē uidisti habere cornua
rex medorum ē atq; ꝑsarum. Porro
hyrcus caprarū rex grecorum ē ⁊ cor
nu grande quod erat int̄ oculos eius.
ipse ē rex primus. Quod autē fracto
illo surrexerūt quattuor pro eo quattuor
reges de gente eius consurgent
sed n̄ in fortitudine eī. Et post regnum
eorum cum creuerint iniquitates con
surget rex impudens facie ⁊ intel
ligens ꝓpositiones ⁊ roborabitur
fortitudo eī sed n̄ in uiribꝰ suis. Et
supra quā credi potest uniuersa

uastabit et prosperabitur et faciet
et interficiet robustos et populum sanctorum
secundum uoluntatem suam et dirigetur
dolus in manu eius et cor suum mag
nificabit et in copia rerum occidet
plurimos et contra principem princi
pum consurget et sine manu con
teretur. Et uisio uespere et mane que
dicta est uera est. Tu ergo signa uisionem
quia post dies multos erit. Et ego
danihel langui et egrotaui per di
es. Cumque surrexissem faciebam opera
regis et stupebam ad uisionem et
non erat qui interpretaretur. Ic. i
IN anno primo darii filii assueri
de semine medorum qui imperauit su
per regnum chaldeorum. anno uno reg
ni eius ego danihel intellexi in
libris numerum annorum de quo factus
est sermo domini ad iheremiam prophetam
ut complerentur desolationis ihe
rusalem septuaginta anni. Et posui
faciem meam ad dominum deum orare et
deprecari in ieiuniis sacco et cinere
et oraui dominum deum meum et confessus
sum et dixi. Obsecro domine deus mag
ne et terribilis custodiens pactum
et misericordiam diligentibus te et cus
todientibus mandata tua. peccaui
mus. inique fecimus. impie egimus. et
recessimus et declinauimus a man
datis tuis ac iudiciis. non obediui
mus seruis tuis prophetis qui locuti sunt
in nomine tuo regibus nostris principi
bus nostris patribus nostris omnique populo
terre. Tibi domine iusticia nobis autem
IX
confusio faciei sicut est hodie ui
ro iuda et habitatoribus iherusalem et
omni israhel his qui prope sunt et his
qui procul in uniuersis terris ad quas
eiecisti eos propter iniquitates eorum in
quibus peccauerunt in te domine. No
bis confusio faciei regibus nostris prin
cipibus nostris et patribus nostris qui pecca
uerunt. tibi autem domino deo nostro mi
sericordia et propitiatio quia recessimus a
te et non audiuimus uocem domini dei nostri
ut ambularemus in lege eius quam po
suit nobis per seruos suos prophetas. Et
omnis israhel preuaricati sunt legem tu
am et declinauerunt ne audirent
uocem tuam et stillauit super nos ma
ledictio et detestatio que scripta est
in libro moysi serui dei quia pec
cauimus ei. Et statuit sermones su
os quos locutus est super nos et super princi
pes nostros qui iudicauerunt nos ut su
perducerent in nos malum magnum
quale numquam fuit sub omni celo
secundum quod factum est in iherusalem sicut
scriptum est in lege moysi. Omne ma
lum hoc uenit super nos et non roga
uimus faciem tuam domine deus noster ut
reuerteremur ab iniquitatibus nostris et co
gitaremus ueritatem tuam. Et uigi
lauit dominus super malitiam et adduxit
eam super nos. Iustus dominus deus noster in
omnibus operibus suis que fecit non enim
audiuimus uocem eius. Et nunc domine Ic. ii
deus noster qui eduxisti populum tuum de
terra egypti in manu forti et fe
cisti tibi nomen secundum diem hanc pecca
uimus

iniquitatem fecimus domine in omnem iusticiam tuam. Auertatur obsecro ira tua et furor tuus a ciuitate tua ihrusalem et monte sancto tuo. Propter peccata enim nostra et iniquitates patrum nostrorum ihrusalem et populus tuus in obprobrium sunt omnibus per circuitum nostrum. Nunc ergo exaudi deus noster orationem serui tui et preces eius. et ostende faciem tuam super sanctuarium tuum quod destructum est. Propter te metipsum inclina deus meus aurem tuam et audi. aperi oculos tuos et uide desolationem nostram. et ciuitatem super quam inuocatum est nomen tuum. Neque enim in iustificationibus nostris prosternimus preces ante faciem tuam. sed in miserationibus tuis multis. Exaudi domine. placare domine. attende et fac. Ne moreris propter te metipsum deus meus. quia nomen tuum inuocatum est super ciuitatem et super populum tuum. Cumque ad huc loquerer et orarem et confiterer peccata mea et peccata populi mei israel ut prosternerem preces meas in conspectu dei mei pro monte sancto dei mei. ad huc me loquente in oratione. ecce uir gabrihel quem uideram in uisione in principio. cito uolans tetigit me in tempore sacrificii uespertini. et docuit me et locutus est mihi. dixitque. Danihel nunc egressus sum ut docerem te et intelligeres. Ab exordio precum tuarum egressus est sermo. ego autem ueni ut indicarem tibi. quia uir desideriorum es. Tu autem animaduerte sermonem et intellige uisionem. Septuaginta ebdomades adbreuiate sunt super populum tuum et super urbem sanctam tuam. ut consummetur preuaricatio et finem accipiat peccatum et deleatur iniquitas et adducatur iusticia sempiterna. et impleatur uisio et prophetia. et unguatur sanctus sanctorum. Scito ergo et animaduerte ab exitu sermonis ut iterum edificetur ihrusalem. Usque ad christum ducem ebdomades septem. et ebdomade sexaginta due erunt. et rursum edificabitur platea et muri in angustia temporum. Et post ebdomadas sexaginta duas occidetur christus. et non erit eius populus qui eum negaturus est. et ciuitatem et sanctuarium dissipabit populus cum duce uenturo. et finis eius uastitas. et post finem belli statuta desolatio. Confirmabit autem pactum multis ebdomada una. et in dimidio ebdomadis deficiet hostia et sacrificium. Et in templo erit abhominatio desolationis. et usque ad consummationem et finem perseuerabit desolatio. liii

X Anno tercio regni cyri regis persarum uerbum reuelatum est danihel cognomento balthasar. et uerum uerbum et fortitudo magna. intellexitque sermonem. Intelligentia enim est opus in uisione. In diebus illis ego danihel lugebam trium ebdomadarum diebus. panem desiderabilem non commedi. et caro et uinum

ñ introierunt in os meũ. sed neq;
unguento unctus sum. donec
cõplerentur triuum ebdomadarũ
dies. Die autẽ uicesima & quarta
mensis pmi eram iuxta fluuiũ
magnũ q est tygris. et leuaui o
culos meos & uidi. & ecce uir unꝰ
uestitus lineis. & renes eius accin
cti auro obrizo. & corpꝰ eius quasi
chrisolitꝰ & facies eiꝰ uelut species
fulgoris. & oculi eius ut lampas
ardens. & brachia eiꝰ & quę deorsũ
sunt usq; ad pedes. & quasi speci
es eris candentis. & uox sermonũ
eiꝰ ut uox multitudinis. Uidi au
tem ego danihel solus uisionem.
Porro uiri qui erant mecũ ñ uide
runt. sȝ terror nimius irruit sup
eos. & fugerunt in absconditum.
Ego autẽ relictus solus uidi ui
sionẽ grandẽ hanc. & ñ remansit
in me fortitudo. sȝ et species mea
inmutata ẽ in me & emarcui. nec
habui quicquã uirium. Et audiui
uocem sermonũ eiꝰ. et audiens ia
cebam consternatꝰ sup faciẽ meã.
uultusq; meus herebat terrę. Et ec
ce manꝰ tetigit me. & erexit me
sup genua mea. & sup articulos
manuũ mearũ. & dixit ad me.
Danihel uir desideriorum intelli
ge uba quę ego loquor ad te. & sta
in gradu tuo. Nunc autẽ missus
sum ad te. Cumq; dixisset mi ser
monẽ istum. steti tremens. et ait
ad me. Noli metuere danihel. qa
ex die pmo quo posuisti cor tuũ ad
intelligendum ut te affligeres in
conspectu dĩ tui. exaudita sunt
uerba tua. & ego ueni ppt sermo
nes tuos. Princeps autẽ regni per
sarum restitit mi uiginti & uno
diebꝰ. Et ecce michael unꝰ de pnci
pibꝰ pmis uenit in adiutoriũ me
um. & ego remansi ibi iuxta regẽ
psarũ. Ueni autẽ ut docerẽ te quę
uentura sunt ppło tuo in nouissi
mis diebꝰ. qm adhuc uisio in di
es. Cumq; loqueretur mi huiuscemo
modi uba. deieci uultũ meũ ad
terram. & tacui. Et ecce quasi simi Sto.i
litudo filij hominis tetigit labia
mea. & apiens os meũ locutꝰ sum.
& dixi ad eum qui stabat contra me.
Dñe mi in uisione tua dissolutę
sunt compages meę. & nichil in
me remansit uirium. Et quomo
poterit seruus dñi mei loqui cum
dño meo? Nichil enim in me re
mansit uirium. sȝ & halitus meus
intercluditur. Rursũ ergo tetigit
me quasi uisio hominis. & con
fortauit me & dixit. Noli timere
uir desideriorum. Pax tibi. conforta
re & esto robustus. Cumq; loque
retur mecũ. conualui & dixi. Lo
quere dñe mi quia confortasti me.
Et ait. Numquid scis quare uenerim
ad te? Et nunc reuertar ut plier
aduersum pncipẽ psarũ. Cũ enim
egrederer. apparuit pnceps grecorum
ueniens. Uerumtamen adnuntiabo

tibi quod expressum est in scriptura verita
tis. et nemo est adiutor meus in omnibus
XI his nisi michael princeps vester. Ego au
tem ab anno primo darii medi sta
bam ut confortaretur et roboraretur.
et nunc veritatem adnuntiabo tibi. Ec
ce adhuc tres reges stabunt in persi
de. et quartus ditabitur opibus nimiis
super omnes. Et cum invaluerit divi
tiis suis. concitabit omnes adversum
regnum grecie. Surget vero rex fortis
et dominabitur potestate multa. et fa
ciet quod placuerit ei. Et cum stete
rit conteretur regnum eius. et divi
detur in quattuor ventos celi. sed non in
posteros eius. neque secundum potentiam
illius qua dominatus est. Lacerabitur
enim regnum eius in exteros. exceptis
his. et confortabitur rex austri. et de
principibus eius prevalebit super eum.
et dominabitur ditione. multa enim
dominatio eius. Et post finem annorum fede
rabuntur. filiaque regis austri veni
et ad regem aquilonis facere ami
citiam. et non obtinebit fortitudinem
brachii. nec stabit semen eius. et trade
tur ipsa et qui adduxerunt eam ado
lescentes eius. et qui confortabant eam
in temporibus. Et stabit de germi
ne radicum eius plantatio. et veni
et cum exercitu et ingredietur pro
vinciam regis aquilonis. et abute
tur eis. et optinebit. insuper et deos
eorum et sculptilia vasa quoque pretio
sa argenti et auri captiva ducet
in egyptum. Ipse prevalebit adversum
regem aquilonis. et intrabit in reg
num rex austri. et revertetur ad ter
ram suam. Filii autem eius provocabun
tur et congregabunt multitudinem
exercituum plurimorum. et veniet pro
perans et inundans. et revertetur et
concitabitur. et congredietur cum robo
re eius. Et provocatus rex austri egre
dietur et pugnabit adversum re
gem aquilonis. et preparabit multi
tudinem nimiam. Et dabitur multi
tudo in manu eius. et capiet mul
titudinem et exaltabitur cor eius. et dei
ciet multa milia. sed non prevalebit.
Convertetur enim rex aquilonis. et pre
parabit multitudinem multo maio
rem quam prius. et in fine temporum an
norumque veniet properans cum exercitu
magno et opibus nimiis. et in tem
poribus illis multi consurgent ad
versum regem austri. Filii quoque
prevaricatorum populi tui extollentur ut
impleant visionem. et corruent. Et
veniet rex aquilonis et comportabit
aggerem et capiet urbes munitis
simas. et brachia austri non sustine
bunt. Et consurgent electi eius ad
resistendum. et non erit fortitudo. et
faciet veniens super eum iuxta placi
tum suum. et non erit qui stet contra faci
em eius. Et stabit in terra inclita. et
consumetur in manu eius. Et ponet
faciem suam ut veniat ad tenen
dum universum regnum eius. et
recta faciet cum eo. Et filiam femina
rum dabit ei ut evertat illud.

& n̄ stabit nec illius erit. Et con
uertet faciē suam ad insulas. et
capiet multas. & cessare faciet p̄n
cipē obp̄brii sui. & obp̄briū eius
conuertetur in eū. Et conuertet fa
ciem suam ad imperiū terre sue.
& impinget & corruet & n̄ inue
nietur. Et stabit in loco ei' uilissi
mus & indignus decore regio. &
in paucis dieb; conteretur. n̄ in fu
rore nec in p̄lio. Et stabit in loco
ei' despectus. & n̄ tribuetur ei ho
nor regius. Et ueniet clam &
b optinebit regnū in fraudulentia.
& brachia pugnantis expugnabū
tur a facie eius & conterentur. In
sup & dux federis. & post amicitiā
cum eo faciet dolum. & ascendet
& sup̄abit in modico p̄p̄lo. & habun
dantes & uberes urbes ingredietur.
& faciet que n̄ fecerunt patres ei'.
& patres patrū eius. Rapinas & p̄
dam & diuitias eo᷑ dissipabit. &
contra firmissimas cogitationes
iniet. Et hoc usq; ad temp;. & conci
tabitur fortitudo ei'. & cor ei' adūr
sum regē austri in exercitu mag
no. Et rex austri p̄uocabit᷑ ad bel
lum multis auxiliis & fortib; ni
mis. & n̄ stabunt quia inibunt
adūsus eum consilia. & comeden
tes panē cum eo conterent illum.
b exercitusq; ei' opp̄metur. & cadent
Sui interfecti plurimi. Duo᷑ quoq; re
gū cor erit ut male faciant. &
adūsam unā mendaciū loquen

tur. & n̄ p̄ficient. quia adhuc finis
in aliud tempus. Et reuertetur in
terram suam cū opib; multis. &
cor ei' adūsum testamentum sc̄m.
& faciet & reuertetur in t̄ram suam
statuto tempore. & reuertetur & ue
niet ad austrū. & n̄ erit p̄ori simi
le nouissimū. Et uenient sup eū
trieres & romani. & p̄cutietur & reu
tetur & indignabit᷑ contra testam̄
tum sc̄tuarii & faciet. reuertetur q; &
cogitabit aduersum eos. q̄ dereli
querant testamentum sc̄tuarii. Et
brachia ex eo stabunt & polluent
sc̄tuarium fortitudinis. & auferent
iuge sacrificium. & dabunt abhomi
nationē in desolationē. & impii
in testamentum simulabunt fraudu
lenter. Popul' autē sciens dm̄ suū
optinebit & faciet. & docti in p̄p̄lo b
docebunt plurimos. & ruent in
gladio. & in flamma. & in captiui
tate. & in rapina dierū. Cumq; cor
ruerint subleuabunt᷑ auxilio par
uulo. & applicabuntur eis plurimi
fraudulenter. & de eruditis ruent
ut conflentur & eligant᷑ & dealben
tur usq; ad temp' p̄finitū. quia ad
huc aliud temp' erit. Et faciet
iuxta uoluntatē suam rex. & ele
uabitur & magnificabit᷑ adūsū
omnē dm̄. & adūsū dm̄ deo᷑ loq̄tur
magnifica. & diriget donec cōple
atur iracundia. P̄fecta ē q̄ppe dif
finitio. Deum patrū suo᷑ n̄ reputa
bit. Et erit in concupiscentiis femina
rum.

nec quenquam deorum curabit· quia
aduersum uniuersa consurget. De
um autem maozim in loco suo ue
nerabitur· et deum quem ignoraue
runt patres eius colet auro et ar
gento et lapide pretioso rebusque pretio
sis. Et faciet ut muniat maozim
cum deo alieno quem cognouit· et
multiplicabit gloriam· et dabit eis
potestatem in multis· et terram diui
det gratuito. Et in tempore prefinito
preliabitur aduersus eum rex austri·
et quasi tempestas ueniet contra
illum rex aquilonis in curribus et in
equitibus et in classe magna. Et
ingredietur terras et conteret· et pertran
siet et introibit in terram gloriosam·
et multe corruent. He autem sole
saluabuntur de manu eius· edom
et moab et principium filiorum ammon.
Et emittet manum suam in terras·
et terra egypti non effugiet. Et domina
bitur thesaurorum auri et argenti·
et in omnibus pretiosis egypti. Per ly
biam quoque et ethyopiam transi
bit· et fama turbabit eum ab orien
te et ab aquilone· et ueniet in
multitudine magna ut conte
rat et interficiat plurimos· et fi
get tabernaculum suum ab edom
inter maria super montem inclitum
et sanctum· et ueniet usque ad summitatem
XII eius· et nemo auxiliabitur ei. In tem
pore illo consurget michael prin
ceps magnus qui stat pro filiis populi tui.
et ueniet tempus quale non fuit ab
eo ex quo gentes esse ceperunt usque
ad tempus illud. Et in tempore il
lo saluabitur populus tuus omnis qui
inuentus fuerit scriptus in libro.
et multi de his qui dormiunt in ter
re puluere euigilabunt· alii in
uitam eternam· alii in obprobri
um ut uideant semper. Qui autem
docti fuerint fulgebunt quasi splen
dor firmamenti· et qui ad iusticiam
erudiunt multos quasi stelle in
perpetuas eternitates. Tu autem dani
hel claude sermones· signa librum
usque ad tempus statutum. Pertransi
bunt plurimi· et multiplex erit
sententia. Et uidi ego danihel·
et ecce quasi duo alii stabant· unus
hinc super ripam fluminis· et alius
inde ex altera ripa fluminis. Et
dixi uiro qui indutus erat lineis·
qui stabat super aquas fluminis.
Usque quo finis horum mirabilium· Et au
diui uirum qui indutus erat qui sta
bat super aquas fluminis cum eleuas
set dexteram et sinistram suam in ce
lum et iurasset per uiuentem in eter
num· quia in tempus et tempora et
dimidium temporis. Et cum comple
ta fuerit dispersio manus populi sancti· com
plebuntur uniuersa hec. Et ego
audiui· et non intellexi. Et dixi
Domine mi quid erit post hec· Et
ait. Uade danihel· quia clausi
sunt signatique sermones usque ad
tempus prefinitum. Eligentur et deal
babuntur· et quasi ignis probabuntur

multi. et impie agent impii. neque
intelligent omnes impii. Porro doc
ti intelligent. et a tempore cum ab
latum fuerit iuge sacrificium et po
sita fuerit abhominatio in deso
latione dies mille ducenti nona
ginta. Beatus qui expectat. et perue
nit ad dies mille trecentos trigin
ta quinque. Tu autem vade ad prefini
tum et requiesce. et stabis in sorte
tua in fine dierum. huc usque da
nihel in hebreo volumine legi
mus. cetera que secuntur usque ad
finem libri de theodotionis editi XIII
one translata sunt. Siu
Et erat vir
habitans in babylone et no
men eius ioachim. et accepit uxorem
nomine susannam filiam helchie
pulchram nimis. et timentem do
minum. Parentes enim illius cum es
sent iusti. erudierunt filiam suam se
cundum legem moysi. Erat autem
ioachim dives valde. et erat ei po
merium vicinum domui sue. et ad ip
sum confluebant iudei eo quod esset
honorabilior omnium. Et consti
tuti sunt duo senes iudices in
anno illo. de quibus locutus est dominus.
quia egressa est iniquitas de babylone
a senibus iudicibus qui videbantur rege
re populum. Isti frequentabant do
mum ioachim. et veniebant ad eos
omnes qui habebant iudicia. Cum
autem populus revertisset per meridiem.
ingrediebatur susanna et deam
bulabat in pomerio viri sui. Et

videbant eam senes cotidie ingre
dientem et deambulantem. et exar
serunt in concupiscentiam eius. et
averterunt sensum suum et declina
verunt oculos suos ut non viderent ce
lum neque recordarentur iudiciorum
iustorum. Erant ergo ambo vulnerati
amore eius. nec indicaverunt si
bi vicissim dolorem suum. Erubesce
bant enim indicare concupiscen
tiam suam volentes concumbere cum
ea. et observabant cotidie sollicitius
videre eam. Dixitque alter ad alterum.
Eamus domum quia prandii hora est.
Et egressi recesserunt a se. Cumque
revertissent. venerunt in unum.
Et sciscitantes ab invicem causam
confessi sunt concupiscentiam suam.
Et tunc in commune statuerunt
tempus quando eam possent inve
nire solam. Factum est autem cum
observassent diem aptum. ingres
sa est aliquando sicut heri et nu
diustercius cum duabus solis pu
ellis. voluitque lavari in pomerio.
Estus quippe erat. Et non erat ibi
quisquam preter duos senes ab
sconditos. contemplantes eam.
Dixit ergo puellis. Afferte mihi oleum
et smigmata. et ostia pomerii clau
dite ut laver. Et fecerunt sicut
preceperat. Clauseruntque ostia po
merii. et egresse sunt per posticum
ut afferrent que iusserat. nesci
ebantque senes intus absconditos.
Cum autem egresse essent puelle. Siu.

surrexerunt duo senes et accurre
runt ad eam et dixerunt. Ecce
hostia pomerii clausa sunt et ne
mo nos videt. et in concupiscen
tia tui sum᷒. Quam obrē assentire
nobis. et commiscere nobiscū. Quod
si nolueris. dicemus testimoniū
contra te. quod fuerit tecū iuvenis.
et ob hanc causam emiseris puel
las a te. Ingemuit susanna. et ait.
Angustie m̄ sunt undique. Si enī
hoc egero mors m̄ ē. si autē n̄ ege
ro n̄ effugiam man᷒ v̄ras. Sed me
lius m̄ ē absque ope incidere in ma
nus v̄ras. quam peccare in con
spectu dn̄i. Et exclamavit vo
ce magna susanna. exclamave
runt autē et senes adu̇sum eam.
Et cucurrit un᷒. et aperuit ostia
pomerii. Cum ergo audissent cla
morē in pomerio famuli dom᷒.
irruerunt p posticū ut viderēt
quid nam eēt. Postquā autē senes
locuti sunt. erubuerunt servi
vehementer. quia nunquā dictus
fuerat sermo huiuscemodi de
susanna. Et facta ē dies crasti
na. Cumque venisset p̄p̄ls ad virū
eius ioachim. venerunt et duo
p̄sbiteri pleni iniqua cogitatio
ne adu̇sum susannā ut interfice
rent eam. Et dixerunt corā po
pulo. Mittite ad susannā filiam
helchie uxorem ioachim. Et sta
tim miserunt. Et venit cū pa
rentib; et filiis. et univ̇sis cognatis

suis. Porro susanna erat delicata
nimis. et pulchra facie. At iniqui
illi iusserunt ut discoperiretur.
erat enim coopta. ut vel sic sati
arentur decore eius. Flebant ergo sui.
et om̄s qui noverant eā. Consur
gentes autē duo p̄sbiteri in me
dio populi. posuerunt man᷒ sup
caput eius. Que flens. suspexit ad
celum. Erat enī cor eius fiduciā
habens in dn̄o. Et dixerunt pres
biteri. Cum deambularem᷒ in po
merio soli. ingressa ē hec cū duab;
puellis. et clausit ostia pomerii. et
dimisit puellas. Venitque ad eā
adolescens qui erat absconditus. et
concubuit cū ea. Porro nos cū es
semus in angulo pomerii. viden
tes iniquitatē cucurrim᷒ ad eos.
et vidim᷒ eos pariter cōmisceri. Et
illum quidem n̄ quivim᷒ compre
hendere quia fortior nobis erat. et
apertis ostiis exilivit. Hanc autē
cum apprehendissem᷒. interrogavi
mus quis nam eēt adolescens.
et noluit indicare nobis. Huius
rei testes sum᷒. Credidit eis mul
titudo quasi senib; populi et iudi
cib;. et condēpnaverunt eā ad
Sto. i. mortē. Exclamavit autē voce
magna susanna et dixit. Deus
eterne qui absconditorum es cognitor.
qui nosti om̄ia antequā fiant. tu
scis quoniam falsum contra me tulerint
testimoniū. Et ecce morior. cū
nichil hor᷒ fecerim que isti mali

composuerunt aduersum me.
Exaudiuit autem dominus uocem eius.
Cumque duceretur ad mortem, sus
citauit deus spiritum sanctum pueri iunio
ris cui nomen danihel. & exclama
uit uoce magna. Mundus ego
sum a sanguine huius. Et conuer
sus omnis populus ad eum dixit.
Quis est iste sermo quem tu locutus
es? Qui cum staret in medio eorum
dixit. Sic fatui filii israel non iudi
cantes neque quod uerum est cognoscen
tes condempnastis filiam israel. Re
uertimini ad iudicium, quia fal
sum testimonium locuti sunt aduer
sum eam. Reuersus est ergo omnis populus cum
festinatione. & dixerunt ei senes.
Ueni & sede in medio nostrum. & in
dica nobis. quia tibi deus dedit hono
rem senectutis. Et dixit ad eos
danihel. Separate illos ab inui
cem procul. & diiudicabo eos. Cum
ergo diuisi essent alter ab altero. uo
cauit unum de eis. & dixit ad eum.
Inueterate dierum malorum. nunc
uenerunt peccata tua que ope
rabaris prius. iudicans iudicia
iniusta. innocentes opprimens. et di
mittens noxios. dicente domino. in
nocentem & iustum non interficies.
Nunc ergo si uidisti eam. dic sub qua
arbore uideris eos loquentes sibi.
Qui ait. Sub scino. Dixit autem da
nihel. Recte mentitus es in caput
tuum. Ecce enim angelus dei accepta
sententia ab eo. scindet te medium.

Et amoto eo iussit uenire alium.
& dixit ei. Semen chanaan & non iu
da, species decepit te. & concupis
centia subuertit cor tuum. Sic facie
batis filiabus israel. & ille timentes
loquebantur uobis. sed non filia iuda
sustinuit iniquitatem uestram. Nunc
ergo dic michi sub qua arbore comprehen
deris eos loquentes sibi. Qui ait.
Sub prino. Dixit autem ei danihel.
Recte mentitus es & tu in caput
tuum. Manet enim angelus domini gla
dium habens ut secet te medium.
& interficiat uos. Exclamauit ita
que omnis cetus uoce magna. & bene
dixerunt dominum qui saluat sperantes
in se. Et consurrexerunt aduersus
duos presbiteros. conuicerat enim eos
danihel ex ore suo falsum dixisse
testimonium. Feceruntque eis sicuti
male egerant aduersum proximum ut
facerent secundum legem moysi. & inter
fecerunt eos. Et saluatus est sanguis
innoxius in die illa. Helchias au
tem & uxor eius laudauerunt dominum
pro filia sua susanna cum ioachim
marito eius & cognatis omnibus. quia
non est inuenta in ea res turpis. Da
nihel autem factus est magnus
in conspectu populi a die illa & dein
ceps.

Et rex astyages ap S. ii.
positus est ad patres suos. & sus
cepit cyrus perses regnum eius. Erat
autem danihel conuiua regis. &
honoratus super omnes amicos eius. Erat
quoque ydolum nomine bel apud

babylonios: et impendebantur in eo
per dies singulos simile artabe du
odecim. et oues quadraginta. uini
quoque amfore sex. Rex quoque cole
bat eum, et ibat per singulos dies
adorare eum. Porro danihel adora
bat dominum suum. Dixitque ei rex. Qua
re non adoras bel? Qui respondens
ait ei. Quia non colo idola manu fac
ta, sed uiuentem dominum qui creauit celum
et terram. et habet potestatem omnis
carnis. Et dixit ad eum rex. Non
tibi uidetur esse bel uiuens deus? An non
uides quanta comedat et bibat co
tidie? Et ait danihel arridens.
Ne erres rex. Iste enim intrinsecus
luteus est et forinsecus ereus. neque
comedit aliquando. Et iratus rex
uocauit sacerdotes eius, et ait eis.
Nisi dixeritis mihi quis est qui comedat
inpensas has, moriemini. Si au
tem ostenderitis quoniam bel comedat
hec, morietur danihel quia blasphe
mauit in bel. Et dixit danihel
regi. Fiat iuxta uerbum tuum. Et e
rant autem sacerdotes bel septuagin
ta, exceptis uxoribus et paruulis et
filiis. Et uenit rex cum danihele
in templum beli. et dixerunt sa
cerdotes beli. Ecce nos egredimur
foras, et tu rex pone escas. et uinum
misce, et claude ostium et signa
anulo tuo. Et cum ingressus fu
eris mane, nisi inueneris omnia co
mesta a bel, moriemur, uel dani
hel qui mentitus est aduersum nos.

Contempnebant autem quia fecerant
sub mensa absconditum introitum,
et per illum ingrediebantur semper et
deuorabant ea. Factum est autem
postquam egressi sunt illi. et rex posu
it cibos ante bel, precepit danihel
pueris suis et attulerunt cinerem,
et cribrauit per totum templum coram
rege. Et egressi clauserunt ostium,
et signantes anulo regis abierunt.
Sacerdotes autem ingressi sunt nocte
iuxta consuetudinem suam et uxores
et filii eorum, et comederunt omnia
Sur. et biberunt. Surrexit autem rex pri
mo diluculo, et danihel cum eo.
Et ait rex. Salua ne sunt omnia
signa danihel? Qui respondit. Sal
ua rex. Statimque cum aperuisset os
tium, intuitus rex mensam excla
mauit uoce magna. Magnus es bel.
et non est apud te dolus quisquam. Et
risit danihel, et tenuit regem ne in
grederetur intro et dixit. Ecce pa
uimentum, animaduerte cuius uestigia
sunt hec. Et dixit rex. Uideo ues
tigia uirorum et mulierum et infantum.
Et iratus rex, tunc apprehendit sa
cerdotes et uxores et filios eorum, et os
tenderunt ei abscondita ostiola
per que ingrediebantur et consume
bant que erant super mensam. Oc
cidit ergo illos rex, et tradidit bel
in potestatem danihelis, qui subuertit
eum et templum eius. Et erat draco
magnus in loco illo, et colebant eum
babylonii. Et dixit rex danihel.

Ecce nunc n̄ potes dicere. q̇a non
sit iste d̄s uiuens. Adora g̊ eū. Dix
itq; danihel. Dn̄m d̄m meū ado
ro. quia ipse ē d̄s uiuens. Tu autē
rex da m̄ potestatē. & interficiam
draconē absq; gladio & fuste. Et
ait rex. Do tibi. Tulit g̊ danihel
picem & adipem & pilos. & coxit
pariter. Fecitq; massas & dedit in
os draconis. & diruptus ē draco.
Et dixit. Ecce quem colebatis. Qd̄
cum audissent babylonii. indig
nati sunt uehement̄. & congg̊ati
adu̇sum regē dixerunt. Iudeus
factus ē rex. Bel destruxit. draco
nem interfecit. & sacerdotes occidit.
Et dixerunt cum uenissent ad
regem. Trade nobis danihelē. alio
quin interficiem̊ te & domū tuā.
Uidit g̊ rex qd̄ irruerent in eum
uehem̄ter. & necessitate compuls᷒
tradidit eis danihelem. Qui mi
serunt eum in lacū leonū. et erat
ibi sex dieb;. Porro in lacu erant
septē leones. & dabantur eis coti
die duo corpora & due oues. Et
tunc n̄ data sunt eis. ut deuora
rent danihelem. Erat autē aba
cuch ꝓpħa in iudea. & ipse coxerat
pulmentum. & intriuerat panes
in alueolo. & ibat in campum. ut
ferret messorib;. Dixitq; angelus
dn̄i ad abacuch. Fer ꝑndium qd̄
habes in babylonē danihel. q̇ est
in lacu leonum. Et dixit abacuc.
Dn̄e babylonem n̄ uidi. & lacū
nescio. Et apꝑhendit eū angelus
dn̄i in u̇tice eius. & portauit eū
capillo capitis sui. posuitq; eum
in babylone sup lacum in impetu
sp̄c sui. Et clamauit abacuch di
cens. Danihel tolle prandiū qd̄ mi
sit ṫ d̄s. Et ait danihel. Recordat᷒
es enim mei d̄s. & n̄ dereliq̇sti dili
gentes te. Surgensq; danihel co
medit. Porro angl̄s dı̄ restituit a
bacuch confestim in loco suo. Ve
nit g̊ rex die septima ut lugeret
danihelem. & uenit ad lacū et
introspexit. & ecce danihel sedēs.
Et exclamauit rex uoce magna
dicens. Magnus es dn̄e d̄s dani
helis. Et extraxit eū de lacu. Por
ro illos q̇ ꝑditionis eius causa fu
erant intromisit. & deuorati sūt
in mom̄to coram eo. Explicit da
nihel ꝓpħa. Incipit ꝓlogus sc̄i
iheronimi presbiteri in duode
cim prophetis.

Non idem ordo
ē duodecim
ꝓpħarū apud
hebreos. qui &
apud nos. Vn
de sc̄dm id qd̄
ibi legitur. hic quoq; dispositi sūt.
Osee commaticus ē. & quasi per
sententias loquens. Iohel planus
in ꝑncipiis. in fine obscurior. &
usq; ad malachiam habent sin
guli ꝓṗetates suas. quē exiam scri
bam legisq; doctorē hebrei autu
mant.

Et quia longum est nunc de omnibus
dicere: hoc tantum vos o paula et
eustochium admonitas esse volo
unum librum esse duodecim prophetarum
et osee συγχρονον (sincronon) ysaie. Mala
chiam vero aggei et zacharie fuisse
temporibus. In quibus autem tempus
non praefertur in titulo: sub illis eos re
gibus prophetasse sub quibus et hi qui ante
eos habent titulos prophetaverunt.

EXPLICIT PROLOGUS

INCIPIT OSEE PROPHETA.

VERBUM DOMINI QUOD FACTUM
EST AD OSEE FILIUM
beeri in diebus ozie ioatham achaz
ezechie regum iuda. et in diebus
hieroboam filii ioas regis israhel.
Principium loquendi domino in osee.
Et dixit dominus ad osee. Vade assu
me tibi uxorem fornicationum. et fac
filios fornicationum. quia fornicans
fornicabitur terra a domino. Et abiit
et accepit gomer filiam debelaim
et concepit et peperit filium. Et dixit
dominus ad eum. Voca nomen eius iez
rahel. quoniam adhuc modicum et visi
tabo sanguinem iezrahel super do
mum hieu et quiescere faciam
regnum domus israhel. et in illa die
conteram arcum israhel in valle iez
rahel. Et concepit adhuc et pepe
rit filiam. et dixit ei. Voca nomen
eius absque misericordia. quia non addam
ultra misereri domui israhel. sed ob
livione obliviscar eorum. Et domum
iuda miserebor. et salvabo eos in
domino deo suo. et non salvabo eos in ar
cu et gladio et in bello et in equis
et in equitibus. Et ablactavit eam
que erat absque misericordia. et concepit
et peperit filium. et dixit. Voca nomen
eius non populus meus. quia vos non populus meus. et ego
non ero vester deus. Et erit numerus filiorum
israhel quasi harena maris que sine men
sura est et non numerabitur. et erit in
loco ubi dicetur eis non populus meus vos dice
tur eis filii dei viventis. Et con
gregabuntur filii iuda et filii israhel
pariter. et ponent sibimet caput
unum. et ascendent de terra. quia
II magnus dies iezrahel. Dicite fratribus
vestris populus meus. et sorori vestre mi
sericordiam consecutam. Iudicate matrem
vestram iudicate. quoniam ipsa non uxor
mea. et ego non vir eius. Auferat forni
cationes suas a facie sua. et adul
teria sua de medio uberum suorum.
ne forte expoliem eam nudam. et sta
tuam eam secundum diem nativitatis
sue. et ponam eam quasi solitudinem.
et statuam eam velut terram invia
et interficiam eam siti. et filiorum illius
non miserebor. quoniam filii fornicatio
num sunt. quia fornicata est mater

eorum. Confusa est que concepit eos.
quia dixit vadam post amatores
meos. qui dant panem michi et aquas meas
lanam meam et linum meum oleum
meum et potum meum. Propter hoc ecce
ego sepiam viam tuam spinis. et sepiam
eam maceria. et semitas suas non
inveniet. Et sequetur amatores
suos et non apprehendet eos. et queret
eos et non inveniet. et dicet Vadam
et revertar ad virum meum priorem.
quia bene michi erat tunc magis quam
nunc. Et hec nescivit. quia ego dedi
ei frumentum et vinum et oleum. et ar
gentum multiplicavi ei. et aurum
que fecerunt baal. Iccirco conver
tar et sumam frumentum meum in tem
pore suo et vinum meum in tempore
suo. et liberabo lanam meam et linum
meum que operiebant ignominiam
eius. Et nunc revelabo stulticiam eius
in oculis amatorum eius. et vir non eruet
eam de manu mea. Et cessare fa
ciam omne gaudium eius. sollempnitatem
eius. neomeniam eius. sabbatum eius. et omnia
festa tempora eius. Et corrumpam
vineam eius et ficum eius. de quibus dixit
mercedes he mee sunt. quas dede
runt michi amatores mei. Et ponam
eam in saltum. et comedet illam bes
tia agri. Et visitabo super eam dies ba
alim. quibus accendebat incensum.
et ornabatur inaure sua et monili
suo. et ibat post amatores suos. et
mei obliviscebatur dicit dominus. Propter
hoc ecce ego lactabo eam. et ducam
eam in solitudinem. et loquar ad cor eius.
Et dabo ei vinitores eius ex eodem loco.
et vallem achor ad aperiendam spem.
et canet ibi iuxta dies iuventutis
sue. et iuxta dies ascensionis sue
de terra egypti. Et erit in die illa ait
dominus. vocabit me vir meus. et non voca
bit me ultra baalim. Et auferam
nomina baalim de ore eius. et non recor
dabitur ultra nominis eorum. Et percu
tiam eis fedus in die illa cum bestia
agri. et cum volucre celi et cum rep
tili terre. et arcum et gladium et bellum
conteram de terra. et dormire eos faciam
fiducialiter. Et sponsabo te michi in sem
piternum. et sponsabo te michi in iusti
cia et iudicio. et in misericordia et mise
rationibus. et sponsabo te michi in fide.
et scies quia ego dominus. Et erit in die
illa exaudiam dicit dominus. et exaudiam
celos. et illi exaudient terram. et ter
ra exaudiet triticum et vinum et oleum.
et hec exaudient iezrahel. Et semi
nabo eam michi in terram. et miserebor
eius que fuit absque misericordia. Et dicam
non populo meo populus meus es tu. et ipse di
cet dominus meus es tu. Et dixit dominus ad III
me. Adhuc vade dilige mulierem
dilectam amico et adulteram. sicut
diligit dominus filios israel. Et ipsi re
spectant ad deos alienos. et dili
gunt vinacia uvarum. Et fodi eam
michi quindecim argenteis. et choro or
dei et dimidio choro ordei. et dixi
ad eam. Dies multos expectabis
me. non fornicaberis. et non eris viro.

;ego expectabo te. quia dies mul
tos sedebunt filij isrl' sine rege et
sine p'ncipe. et sine sacrificio. et sine
altari. et sine ephod. et sine thera
phim. Et post hec reuertentur filij
isrl'. et querent dnm dm suu. et da
uid rege suum. et pauebunt ad do
minu. et ad bonum ei in nouissi
C IIII mo dierum. Audite uerbu dni fi
lij isrl'. qa iudiciu dno cum habi
tatorib; t're. Non e enim ueritas.
et n est misericordia. et n est scientia di
in terra. Maledictum et mendaciu
et homicidiu et furtum. et adulte
rium inundauerunt. et sanguis
sanguine tetigit. Propt' hoc luge
bit t'ra. et infirmabitur omis qui
habitat in ea. in bestia agri et in uo
lucre celi. s; et pisces maris congre
gabuntur. Uerumtam unusqisq;
n iudicet et n arguatur uir. po
pulus eni tuus sicut hi q contra
dicunt sacerdoti. Et corrues ho
die. et corruet etiam pp'ha tecum.
Nocte feci tacere matre tua. Con
ticuit pp'ls ms. eo qd n habuerit
scientiam. Quia tu scientia repu
listi. repellam te ne sacerdotio fun
garis m. et oblita es lege di tui.
obliuiscar filior' tuor' et ego. Se
cundum multitudine eor' sic
peccauerunt m. Gl'am eor' in ig
nominia commutabo. peccata
popli mei comedent. et ad iniq
tatem eor' subleuabunt animas
eor'. Et erit sicut pp'ls sic sacerdos.
et uisitabo sup eum uias ei. et co
gitationes eius reddam ei. et come
dent et n saturabunt. fornicati
sunt et n cessauerunt. qm dnm
reliquerunt in n custodiendo.
Fornicatio et uinum et ebrietas
aufert cor. Populus ms in ligno
suo interrogauit. et baculus ei
adnuntiabit ei. Sps eni fornica
tionum decepit eos. et fornicati
sunt a do suo. Sup capita mon
tium sacrificabant. et sup colles
accendebant thymiama. subtu
querci et populn. et therebintu. qa
bona erat umbra ei. Ideo fornica
buntur filie ure. et sponse ure
adultere erunt. Non uisitabo su
p filias uras cu fuerint fornica
te. et sup sponsas uras cu adulte
rauerint. qm ipsi cum meretri
cib; conuersabantur. et cu effemi
natis sacrificabant. et pp'ls n intel
ligens uapulabit. Si fornicaris
tu isrl'. n delinquat salte iuda.
Et nolite ingredi in galgala. et
ne ascenderitis in bethauen. neq;
iurauerit is uiuit dns. Qm sicut
uaca lasciuiens declinauit isrl'.
nuc pascet eos dns. quasi agnu
in latitudine. Particeps idolor'
ephraim. dimitte eu. separa
tum e conuiuium eor'. Fornica
tione fornicati sunt. dilexerunt
afferre ignominia, ptectores ei.
Ligauit sps eum in alis suis. et
C V confundent a sacrificijs suis. Au

dite hoc sacerdotes. et attendite
domus isrl. et domus regis aus
cultate. quia uobis iudicium ē.
qm̄ laqueus facti estis speculati
oni. et rete expansum sup tha
bor. et uictimas declinastis in p
fundum. Et ego eruditor omni
um eor. ego scio ephraim. et isrl
n̄ est absconditus a me. Q̄a nunc
fornicat̄ est ephraim. contamina
tus ē isrl. n̄ dabunt cogitatioēs
suas ut reūtantur ad dn̄m dm̄
suū. q̄a sp̄c fornicationis in medi
o eor. et dn̄m n̄ cognouert̄. Et
respondebit arrogantia isrl in fa
cie eius. et isrl et ephraim ruent
in iniquitate sua. ruet etiā iudā
cum eis. In gregib; suis et in arm̄
tis suis. uadent ad querendū do
minū. et n̄ inuenient. ablatus ē
ab eis. In dn̄o p̄uaricati sunt. q̄a
filios alienos genuerunt. nc̄ de
uorabit eos messis cum partibus
suis. Clangite bucina in gabaa.
tuba in rama. ululate in betha
uen. p̄ tergum tuū beniamin. E
phraim in desolatione erit. in die
correptionis in tribub; isrl osten
di fidem. Facti sunt p̄ncipes iu
da quasi assumn̄tes terminū. sup
eos effundam q̄si aquā iram meā.
Calūpniam patiens ephraim.
fractus iudicio. qm̄ cepit abire
p̄ sordes. et ego q̄si tinea ephraim.
et quasi putredo domui iuda. Et
uidit ephraim languorē suum.

et iudas uinculū suū. Et abiit
effraim ad assur. et misit ad regē
ultorē. et ipse n̄ poterit sanare
uos. nec soluere poterit a uobis
uinculū. qm̄ ego quasi leena e
phraim. et quasi catulus leonis
domui iuda. Ego ego capiam et
uadā. tollam et n̄ est q̄ eruat. Va
dens reūtar ad locū meū donec
deficiatis. et queratis faciē meam.
VI In tribulatione sua mane consur
gent ad me. Uenite et reūtam̄ ad
dn̄m. q̄a ipse cepit et sanabit nos.
pcutiet et curabit nos. Uiuifica
bit nos p̄ duos dies. in die tcia sus
citabit nos. et uiuem̄ in conspec
tu ei. sciemus sequem̄q; ut cognos
camus dn̄m. Quasi diluculū p̄pa
ratus ē egressus ei. et ueniet quasi
ymber nobis temporaneus et sero
tinus terre. Quid faciā t̄ ephraim
q̄d faciā tibi iuda. Misedia uīa
quasi nubes matutina. et q̄si ros
mane ptransiens. Ppt̄ hoc dolaui
in p̄phis. et occidi eos in uˀbis oris
mei. et iudicia mea q̄si lux egdi
entur. Q̄a misediam uolui et n̄ sa
crificiū. et scientiā di plus quā
holocausta. Ipsi autē sicut adā
transgssi sunt pactum meū. ibi
p̄uaricati sunt in me. Galaad
ciuitas opantiū idolum supplan
tata sanguine. et q̄si fauces uiroꝝ
latronum. Particeps sacdotū in
t̄ficientiū in uia pgentes de sy
chem. q̄a scelˀ opati sunt. In domo

isrl' uidi horrendu͂. Ibi fornicati
VII ones ephraim. contaminat' e͂ isrl'.
S; & iuda pone messem t'. cu͂ con
u͂tero captiuitate͂ p̄pli mei. Cu͂ sa
nare uelle͂ isrl' reuelata e͂ iniqui
tas ephraim & malitia samarię.
q̄a opati sunt m̄dacium. Et fur in
gss' e͂ spolians latruncul' for'.
& ne forte dicant in cordib; suis
omne͂ malitia͂ eo͂ me recordatu͂.
nc͂ circumdeder͂t eos adinuentio
nes suę. cora͂ facie mea facte su͂t.
In malitia sua letificauer͂t rege͂
& in m̄datiis suis p̄ncipes. Om͂s
adulterantes. q̄si clibanus succen
sus a coquente. Quieuit paululu͂
ciuitas a com̄ixtione ferm͂ti. do
nec fermentaretur totu͂. Dies regis
nr͂i. ceperunt p̄ncipes furere a ui
no. Extendit manu͂ suam cu͂ il
lusorib;. q̄' applicuer͂t q̄si cliba
num cor suu͂. cum insidiaretur
eis. Tota nocte dormiuit coquens
eos. mane ipse succensus q̄si ignis
flammę. Om͂s calefacti sunt q̄si
clibanus. & deuorauer͂t iudices su
os. Om͂s reges eo͂ ceciderunt. n͂
e͂ qui clamet in eis ad me. Ephra
im in p̄plis ipse com̄iscebat'. Ephra
im factus e͂ subcinericius. q̄ n͂
reu͂satur. Comederunt alieni ro
bur ei' & ipse nesciuit. s; & cani
effusi sunt in eo. & ipse ignorauit.
Et humiliabit' sup̄bia isrl' in fa
cie ei'. nec reu͂si sunt ad dn͂m de
um suu͂. & n͂ quesier͂t eum in
omnib; his. Et factus e͂ ephraim
quasi columba seducta. n͂ habe͂s
cor. Egyptu͂ inuocabant. ad assy
rios abierunt. Et cu͂ p̄fecti fuer͂t.
expandam sup eos rete meu͂. Qua
si uolucrem celi detraham eos.
cedam eos sc͂dm auditione͂ cetus
eo͂. Ue eis q̄m recesserunt a me.
uastabunt' q̄a p̄uaricati su͂t in
me. Et ego redemi eos. & ipsi lo
cuti sunt adu͂sum me m̄datia.
& n͂ clamauer͂t ad me in corde suo.
s; ululabunt in cubilib; suis. Su
p triticu͂ & uinu͂ ruminabant.
recesseru͂t a me. Et ego erudiui
& confortaui brachia eo͂. & in
me cogitauer͂ut malitia͂. Reu͂si
sunt ut essent absq; iugo. facti s͂t
quasi arcus dolosus. Cadent in
gladio p̄ncipes eo͂ a furore lin
guę suę. ista subsannatio eo͂ in
VIII terra egypti. In gutture tuo sit
tuba. quasi aq̄la sup domu͂ dn͂i.
Peo qd̄ transg͂ssi sunt fędus meu͂.
& lege͂ meam p̄uaricati sunt. me
inuocabunt. ds m͂s. cognouim'
te isrl'. Proiecit isrl' bonu͂. inimi
cus p̄sequetur eu͂. Ipsi regnauer͂t
& n͂ ex me. p̄ncipes extiterunt
& n͂ cognoui. Argentu͂ suu͂ & au
rum suu͂ fecerunt sibi idola ut
interirent. piectus e͂ uitulus tu͂
samaria. iratus e͂ furor m͂s in eis.
Usq; q͂ n͂ poterunt emundari. Q'a
ex isrl' & ipse e͂. Artifex fecit illu͂ &
n͂ est ds. q̄m in aranearum telas

erit uitulus samarię. quia uentum
seminabunt et turbinem metent.
Culmus stans non est in eis. germen
non faciet farinam. Quod si et fecerit.
alieni comedent eam. Deuoratus
est israhel. nunc factus est in nationi
bus quasi uas inmundum. quia ipsi as
cenderunt ad assur. Onager so
litarius sibi ephraim. dederunt
munera amatoribus. sed et cum mer
cede conduxerunt nationes. Nunc
congregabo eos. et quiescent pau
lisper ab onere regis et principum.
quia multiplicauit ephraim al
taria ad peccandum. factę sunt
are ei in delictum. Scribam ei
multiplices leges meas. quę ue
lut alienę computatę sunt. Hosti
as afferent et immolabunt car
nes et comedent. et dominus non suscipi
et eas. Nunc recordabitur iniquitatis eorum.
et uisitabit peccata eorum. ipsi in e
gyptum conuertentur. Et oblitus
est israhel factoris sui. et edificauit de
lubra. et iudas multiplicauit ur
bes munitas. Et mittam ignem in ci
uitates eius. et deuorabit edes illius.
IX Noli letari israhel. noli exultare sicut
populi. quia fornicatus es a deo
tuo. Dilexisti mercedem super omnes
areas tritici. area et torcular non
pascet eos. et uinum mentietur eis.
non habitabunt in terra domini. Reuersus
est ephraim in egiptum. et in assyriis
pollutum comedit. Non libabunt
domino uinum. et non placebunt ei. Sa
crificia eorum quasi panis lugentium.
omnes qui comedunt eum contami
nabuntur. quia panis eorum animę
ipsorum non intrabit in domum domini.
Quid facietis in die sollempni. in
die festiuitatis domini. Ecce enim
profecti sunt a uastitate. egyptus
congregabit eos. memphis sepeliet
eos. Desiderabile argenti eorum ur
tica hereditauit. lappa in taberna
culis eorum. Uenerunt dies uisita
tionis. uenerunt dies retributionis.
Scito te israhel stultum prophetam insa
num. uirum spiritualem. propter multitu
dinem iniquitatis tuę. et multi
tudo amentię. Speculator ephra
im cum deo meo. Propheta laqueus ru
ine factus est super omnes uias eius. in
sania in domo dei eius. Profunde
peccauerunt. sicut in diebus ga
baa. recordabitur iniquitates eorum.
et uisitabit peccata eorum. Quasi u
uas in deserto inueni israhel. quasi
poma prima ficulneę in cacumine
eius. uidi patres eorum. Ipsi autem
intrauerunt ad beelphegor. et
abalienati sunt in confusionem.
et facti sunt abhominabiles sicut
ea quę dilexerunt. Ephraim quasi
auis uolauit. gloria eorum a partu
et ab utero et a conceptu. Quod si e
nutrierint filios suos absque libe
ris faciam eos in hominibus. sed et
ue illis cum recessero ab eis. Ephra
im ut uidi. tyrus erat fundata
in pulchritudine. et ephraim

educet ad interfectorem filios suos.
Da eis domine. Quid dabis eis? Da
eis uuluam sine liberis, et ube
ra arentia. Omnis nequitia eorum
in galgal, quia ibi exosos habui e
os. Propter malitiam adinuentionum
eorum de domo mea eiciam eos. non
addam ut diligam eos. Omnes prin
cipes eorum recedentes. percussus est
ephraim, radix eorum exsiccata est.
fructum nequaquam facient. Quod
et si genuerint, interficiam aman
tissima uteri eorum. Abiciet eos deus
meus. quia non audierunt eum, et erunt
X uagi in nationibus. Vitis frondo
sa israhel, fructus adequatus est ei.
Secundum multitudinem fructus sui
multiplicauit altaria, iuxta u
bertatem terre sue exuberauit simu
lachris. Diuisum est cor eorum, nunc
interibunt. Ipse confringet simu
lachra eorum, depopulabitur aras
eorum. quia nunc dicent. non est rex no
bis. Non enim timemus dominum, et rex
quid faciet nobis? Loquimini uer
ba uisionis inutilis, et ferietis fe
dus, et germinabit quasi ama
ritudo iudicium super sulcos agri.
Vaccas bethauen coluerunt ha
bitatores samarie, quia luxit super
eum populus eius, et editui eius exulta
uerunt super eum in gloria eius, quia migra
uit ab eo. Siquidem et ipse in as
sur delatus est munus regi ultori.
Confusio ephraim capiet, et con
fundetur israhel in uoluntate sua.
Transire fecit samaria regem suum
quasi spumam super faciem aque, et dis
perdentur excelsa idoli peccatum israhel.
Lappa et tribulus ascendet super
aras eorum, et dicent montibus operite
nos, et collibus cadite super nos. Ex
diebus gabaa peccauit israhel, ibi ste
terunt. Non comprehendet eos in ga
baa prelium, super filios iniquitatis.
Iuxta desiderium meum corripiam
eos. Congregabuntur super eos populi,
cum corripientur propter duas iniqui
tates suas. Ephraim uitula docta
diligere trituram, et ego transiui
super pulchritudinem colli eius, ascen
dam super ephraim. Arabit iudas,
confringet sibi sulcos iacob. Se
minate uobis in ueritate iusti
ciam, et metite in ore misericordie,
innouate uobis nouale. Tempus
autem requirendi dominum, cum ue
nerit qui docebit uos iusticiam. A
rastis impietatem, iniquitatem messu
istis. Comedistis frugem mendacii,
quia confisus es in uiis tuis, in mul
titudine fortium tuorum. Consur
get tumultus in populo tuo, et omnes
munitiones tue uastabuntur. si
cut uastatus est salmana a domo
eius. Qui iudicauit baal in die
prelii matre super filios allisa, sic
fecit uobis bethel a facie malitie
XI nequitiarum uestrarum. Sicuti ma
ne transiit, pertransiit rex israhel. quia pu
er israhel, dilexi eum, et ex egypto uoca
ui filium meum. Vocauerunt eum, sic ab

ierunt a facie eorum. Baalim immo
labant. et simulachris sacrificabant.
Et ego quasi nutricius ephraim por
tabam eos in brachiis meis. et ne
scierunt quod curarem eos. In funicu
lis adam traham eos in uinculis
caritatis. et ero eis quasi exaltans
iugum super maxillas eorum. et decli
naui ad eum ut uesceretur. Non
reuertetur in terra egypti. et assur ip
se rex eius. quoniam noluerunt conuerti. Cepit
gladius in ciuitatibus eius. et consu
met electos eius. et comedet capita
eorum. et populus meus pendebit ad redi
tum meum. iugum autem imponetur
ei simul quod non auferetur. Quomodo
dabo te ephraim. expugnabo te
israel. Quomodo dabo te sicut adama.
ponam te ut seboim. Conuersum
est in me cor meum pariter conturba
ta est penitudo mea. Non faciam fu
rorem ire mee. non conuertar ut disper
dam ephraim. quoniam deus ego et non ho
mo in medio tui sanctus. et non ingre
diar ciuitatem. Post dominum ambula
bunt. quasi leo rugiet quia ipse
rugiet. Et formidabunt filii
maris. et auolabunt quasi auis ex
egypto. et quasi columba de terra
assyriorum. et collocabo eos in domi
bus suis ait dominus. Circumdedit me
in negotiatione ephraim. et in do
lo domus israel. Iudas autem testis des
cendit cum deo. et cum sanctis fidelis.

XII

Ephraim pascit uentum. et sequitur
estum tota die. Mendacium et
uastitatem multiplicat. et fedus cum
assyriis iniit. et oleum in egyptum
ferebat. Iudicium ergo domini cum iuda.
et uisitatio super iacob. Iuxta uias
eius et iuxta adinuentiones eius.
reddet ei. In utero supplantauit
fratrem suum. et in fortitudine sua
directus est cum angelo. et inualu
it ad angelum et confortatus est. Fle
uit et rogauit eum. in bethel inue
nit eum. Et ibi locutus est nobiscum.
et dominus deus exercituum dominus memori
ale eius. Et tu ad deum tuum conuerteris.
misericordiam et iudicium custodi. et
spera in deo tuo semper. Chanaan in
manu eius statera dolosa. calumpniam
dilexit. Et dixit ephraim. Uerum
tamen diues effectus sum. inueni
idolum mihi. Omnes labores mei non in
uenient mihi iniquitatem quam peccaui.
Et ego dominus deus tuus ex terra egypti.
adhuc sedere te faciam in taberna
culis sicut in diebus festiuitatis.
Et locutus sum super prophetas. et ego
uisionem multiplicaui. et in manu
prophetarum assimilatus sum. Si gal
gal ydolum. tamen frustra erant
in galgal bubus immolantes. nam
et altaria eorum quasi aceruus super sul
cos agri. Fugit iacob in regionem
syrie. et seruiuit israel in uxorem et
in uxorem seruiuit. In propheta autem
eduxit dominus israel de egypto. et in
propheta seruatus est. Ad iracundiam
me prouocauit ephraim in ama
ritudinibus suis. et sanguis eius

sup eum ueniet. obprbrm eius re
XIII stituet ei dns suus. Loquente e
phraim horror inuasit isrl. et de
liquit in baal. et mortuus e. Et nc
addiderunt ad peccandum. fecert
q: sibi conflatile de argento suo
quasi similitudinem idolorum. fac
tura artificum totum e. His ipsi di
cunt. immolate homines uitulos
adorantes. Ic circo erunt quasi
nubes matutina. et sicut ros ma
tutinus pteriens. sicut puluis
turbine rapt ex area. et sicut fu
mus de fumario. Ego autem dns
ds tuus ex terra egypti. et dnm ab
sq: me nescies. et saluator n est
pter me. Ego cognoui te in deser
to. in tra solitudinis. Iuxta pas
cua sua adimpleti sunt et satu
rati. et eleuauerunt cor suum. et
obliti sunt mei. Et ero eis qsi lee
na. sicut pardus in uia assyriorum.
Occurram eis quasi ursa raptis ca
tulis. et dirumpam interiora iecoris
eorum. et consumam eos ibi quasi leo.
Bestia agri scindet eos. Pditio
tua isrl. tantummodo in me auxili
um tuum. Ubi e rex tuus. Maxime
nc saluet te in omib; urbib; tuis.
et iudices tui de quib: dixisti. da
m regem et pncipes. Dabo t regem
in furore meo. et auferam in indig
natione mea. Colligata e iniq
tas ephraim. absconditum peccatum
ei. Dolores parturientis uenient
ei. ipse filius n sapiens. Nunc e
nim n stabit in contritione filiorum.
De manu mortis liberabo eos. de
morte redimam eos. Ero mors tua
o mors. ero morsus tuus inferne.
Consolatio abscondita e ab ocu
lis meis. qa ipse int frs diuidet.
Adducet urentem uentum dns de
deserto ascendentem. et siccabit ue
nas eius. et desolabit fontem eius.
et ipse diripiet thesaurum omnis
XIIII uasis desiderabilis. Pereat sama
ria qm ad amaritudinem concita
uit dnm suum. in gladio peat. Par
uuli eorum elidantur. et fete ei dis
cindantur. Conuertere isrl ad dnm
dnm tuum. qm corruisti in iniqtate
tua. Tollite uobiscum uerba. et con
uertimini ad dnm. Dicite ei. Om
nem aufer iniquitatem. et accipe bo
num. et reddemus uitulos labiorum
nrorum. Assur n saluabit nos. sup
equum n ascendemus. nec dicemus
ultra dii nri opa manuum nrarum.
qa eius q in te e misereberis pupilli.
Sanabo contritiones eorum. diligam
eos spontanee. qa auersus e furor
ms ab eis. Ero qsi ros. isrl germi
nabit quasi lilium. et erumpet
radix eius. Ut libani ibunt rami
ei. et erit qsi oliua gla ei. et odor
eius ut libani. Conuertentur seden
tes in umbra ei. uiuent tritico. et
germinabit qsi uinea. memori
ale ei sicut uinum libani. Ephra
im qd m ultra idola. Ego exau
diam et dirigam eum. ego ut abietem

uirentem· ex me fructus tuus in
uentus ē. Quis sapiens et intelli
get ista· intelligens et sciet hec·
Quia recte uie dñi· et iusti ambu
labunt in eis· p̄uaricatores u̾o cor
ruent in eis. Explicit osee ppha.

Incipit iohel ppha.

[V]erbum dñi quod
factum ē ad io
hel filiū fatu
hel. Audite hoc
senes· et aurib;
percipite omnes
habitatores terre.
Si factum ē in dieb; uřis istud.
aut in dieb; patrū uřoꝝ· sup hoc
filiis uřis narrate· et filii uři filiis
suis et filii eoꝝ generationi alterę.
Residuū erucę comedit locusta·
et residuū locustę comedit bruc
cus· et residuum brucci comedit
rubigo. Expgiscimini ebrii et fle
te· et ululate om̄s qui bibitis uinū
in dulcedine· qm̄ periit ab ore uřo.
Gens enim ascendet sup terrā meā·
fortis et innumerabilis. Dentes ei
ut dentes leonis· et molares eius
ut catuli leonis. Posuit uineā me
am in desertū· et ficum meā decor
ticauit. Nudans spoliauit eā et
piecit· albi facti sunt rami eius.
Plange quasi uirgo accincta sac
co sup uirū pubertatis tuę. Periit
sacrificiū et libatio de domo dñi·
luxerunt sacerdotes ministri dñi.
Depopulata ē regio· luxit hum·
qm̄ deuastatum ē triticū· confu
sum ē uinū· elanguit oleū. Con
fusi sunt agricole· ululauerunt ui
nitores sup frumento et ordeo· quia pe
riit messis agri. Vinea confusa ē
et ficus elanguit· malogranatū et
palma et malum· et omīa ligna
agri aruerunt· quia confusum ē
gaudiū a filiis hominū. Accingi
te uos et plangite sacerdotes· ulu
late ministri altaris. Ingredimini·
cubate in sacco ministri dī mei·
qm̄ interiit de domo dī uři sac
rificium et libatio. Sc̄ificate ieiu
nium· uocate cetū· congregate senes
om̄s habitatores terre in domū dī
uři· et clamate ad dñm. ah. ah. ah.
diei· quia ppe ē dies dñi· et quasi uasti
tas a potente ueniet. Numquid nō
coram oculis uřis alimēta perierunt
de domo dī nři leticia et exulta
tio· Computruerunt iumēta in ster
core suo· demolita sunt horrea·
dissipatę sunt apothecę· qm̄ con
fusum ē triticū. Quid ingemuit
animal· mugierunt greges armēti
quia nō est pascua eis. Sed et greges
pecoꝝ disperierunt. Ad te dñe cla
mabo· quia ignis comedit speciosa
deserti· et flamma succendit oīa
ligna regionis. Sed et bestię agri
quasi area sitiens ymbrē suspexerunt
ad te· qm̄ exsiccati sunt fontes a
quarū· et ignis deuorauit specio
sa deserti. Canite tuba in syon·
ululate in monte sc̄o meo· con

Iohel filius fatuhel de scribit terram
xii tribuum· eruga· brucco· locusta· rubi
gine uastante consumptam· et c̄

turbent̄ om̄s habitatores t̄re. q̄a
uenit dies dn̄i. q̄a ꝓpe ē dies. dies
tenebrarū ⁊ caliginis. dies nubis
⁊ turbinis. Quaſi mane expan
ſum ſup montes ꝑpl's multus et
fortis. ſimilis ei n̄ fuit a p̄ncipio.
⁊ poſt eū n̄ erit uſq; in anno ge
nerationis ⁊ generationis. Ante
fatiē eius ignis uorans. ⁊ p̄t eū
exurens flamma. Quaſi ort᷒ uo
luptatis t̄ra coram eo. ⁊ poſt eum
ſolitudo deſerti. neq; ē q̄ effugiat
eum. Quaſi aſpectus equoꝝ aſpec
tus eoꝝ. ⁊ q̄ſi eq̄tes ſic current.
Sicut ſonitus q̄drigarū ſup ca
pita montiū exilient. ſicut ſoni
tus flām̄e ignis deuorantis ſti
pulā. uelut ꝑpl's fortis ꝑparatus ad
p̄lium. A facie eius cruciabuntur
ꝑpli. om̄s uultus redigent̄ in ollā.
Sicut fortes ſic current. q̄ſi uiri
bellatores aſcendent murū. Vir
in uiys ſuis gradiet̄. ⁊ n̄ declina
bunt a ſemitis ſuis. Unuſq̄ſq; frēm
ſuū n̄ coartabit. ſinguli in calle
ſuo ambulabunt. ſ; ⁊ p̄ feneſtras
cadent ⁊ n̄ demolient̄. Urbem e
gredient̄. in muro current. do
mos conſcendent. p̄ feneſtras intra
bunt q̄ſi fur. A fatie ei᷒ contremuit
t̄ra. moti ſ̄t ꝗli. Sol ⁊ luna obte
nebrati ſunt ⁊ ſtellę retraxerunt
ſplendorē ſuum. ⁊ dn̄s dedit uocē
ſuam ante fatiē exercit᷒ ſui. quia
multa ſunt nimis caſtra ei᷒. q̄a for
tia ⁊ fatientia uerbū ei᷒. Magnus
enī dies dn̄i ⁊ t̄ribilis ualde. ⁊
q̄s ſuſtinebit eū. Nūc ḡ dicit dn̄s.
Conuertimini ad me in toto corde
u̅ro. in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu.
⁊ ſcindite corda u̅ra ⁊ n̄ ueſtimenta
u̅ra. ⁊ conuertimini ad dn̄m deū
u̅rm. q̄a benign᷒ ⁊ miſericors ē. pa
tiens et multū miſericors. et p̄ſtabi
lis ſup malitia. Quis ſcit ſi conuerta
tur ⁊ ignoſcat. ⁊ relinq̄t p᷒t ſe be
nedictionē. Sac̄ficium ⁊ libamē
II dn̄o d̄o n̄ro. Canite tuba in ſyon.
ſc̄ificate ieiuniū. uocate cetū. con
ḡgate ꝑplm. ſc̄ificate eccliam. co
adunate ſenes. congḡgate paruu
los ⁊ ſugentes ubera. Eḡdiatur
ſponſus de cubili ſuo. ⁊ ſponſa de
thalamo ſuo. Inter ueſtibulū ⁊
altare plorabunt ſac̄dotes miniſ
tri dn̄i. ⁊ dicent. Parce dn̄e parce
ꝑpl'o tuo. ⁊ ne des hereditatē tuā
in obp̄briū. ut dn̄entur eis natio
nes. Quare dicunt in popl'is. ubi ē
d's eoꝝ. Zelat᷒ ē dn̄s t̄ram ſuā. ⁊
pep̄cit ꝑpl'o ſuo. Et reſpondit dn̄s.
⁊ dixit ꝑpl'o ſuo. Ecce ego mittā
uobis frum̄tum ⁊ uinū ⁊ oleū.
⁊ replebimini in eo. ⁊ n̄ dabo uos
ultra obp̄briū in gentib;. et eū q̄
ab aq̄lone ē p̄cul fatiā a uobis.
⁊ expellam eū in t̄ram inuiam.
⁊ deſertam. Fatiem ei᷒ cont̄ mare
orientale. ⁊ extremū ei᷒ uſq; ad ma
re nouiſſimū. ⁊ aſcendet fetor ei᷒.
⁊ aſcendet putredo ei᷒. q̄a ſupbe
egit. Noli timere t̄ra. exulta et

letare quia magnificavit dominus ut
faceret. Nolite timere animalia re
gionis quia germinaverunt speci
osa deserti. quia lignum attulit
fructum suum. ficus et vinea de
derunt virtutem suam. Et filii sy
on exultate et letamini in domino deo
vestro. quia dedit vobis doctorem iusti
cie. et descendere faciet ad vos
ymbrem matutinum et serotinum in
principio. Et implebuntur aree fru
mento. et redundabunt torcularia
vino et oleo. et reddam vobis an
nos quos comedit locusta et bruchus
et rubigo et eruca. Fortitudo mea
magna quam misi in vos. et come
detis vescentes et saturabimini.
Et laudabitis nomen domini dei vestri qui
fecit vobiscum mirabilia. et non con
fundetur populus meus in sempiternum.
et scietis quia in medio israel ego sum.
Et ego dominus deus vester et non est amplius.
et non confundetur populus meus in eter
num. Et erit post hec effundam
spiritum meum super omnem carnem. et
et prophetabunt filii vestri et filie
vestre. Senes vestri somnia somniabunt.
et iuvenes vestri visiones videbunt.
Sed et super servos meos et ancillas
meas in diebus illis effundam spiritum
meum. et dabo prodigia in celo et in
terra. sanguinem et ignem et vaporem
fumi. Sol vertetur in tenebras. et lu
na in sanguinem. ante quam veniat
dies domini magnus et horribilis. Et
erit omnis qui invocaverit nomen
domini salvus erit. Quia in monte
syon et in ierusalem erit salvatio sicut
dixit dominus. et in residuis quos dominus vo
caverit. Quia ecce in diebus illis et IIII
in tempore illo. cum convertero capti
vitatem iude et ierusalem. congregabo
omnes gentes. et deducam eas in val
le iosaphat. et disceptabo cum eis ibi
super populo meo et hereditate mea is
rael. quos dispserunt in nationibus. et
terram meam diviserunt. et super
populum miserunt sortem. et posuerunt
puerum in prostibulo. et puellam
vendiderunt pro vino ut biberent. Ve
rum quid mihi et vobis tyrus et sydon. et
omnis terminus palestinorum. Numquid
ultionem vos reddetis mihi. Et si ul
ciscimini vos contra me. cito velo
citer reddam vicissitudinem vobis
super caput vestrum. Argentum enim me
um et aurum tulistis. et desidera
bilia mea et pulcherrima intulis
tis in delubra vestra. et filios iuda et
filios ierusalem vendidistis filiis gre
corum. ut longe faceretis eos de finibus
suis. Ecce ego suscitabo eos de loco
in quo vendidistis eos. et convertam
retributionem vestram in caput vestrum.
et vendam filios vestros et filias vestras
in manibus filiorum iuda. et venun
dabunt eos sabeis genti longinque.
quia dominus locutus est. Clamate hoc in
gentibus. sanctificate bellum. suscitate
robustos. Accedant ascendant omnes
viri bellatores. Concidite aratra
vestra in gladios. et ligones vestros

in lanceaſ. ⁊ infirm̄ dicat q̄a for
tiſ ego ſum. Erumpite ⁊ uenite
omſ̄ genteſ de circuitu ⁊ congre
gamini. ibi occumbere faciet do
min̄ robuſtoſ tuoſ. Conſurgant
⁊ aſcendant genteſ in ualle ioſa
phat. q̄a ibi ſedebo ut iudicē oēs
genteſ in circuitu. Mittite falceſ.
q̄a maturauit meſſiſ. Uenite ⁊
deſcendite q̄a plenū ē torcular.
exuberant torcularia. q̄a multi
plicata ē malitia eoꝝ. Pp̄li pp̄li
in ualle conciſioīſ. q̄a iuxta eſt
dieſ dn̄i in ualle conciſioīſ. Sol
⁊ luna obtenebrati ſunt. ⁊ ſtellę
retraxerunt ſplendorē ſuū. Et dn̄ſ
de ſyon rugiet ⁊ de ihr̄lm dabit
uocē ſuam. ⁊ mouebunt̄ cęli ⁊
t̄ra. ⁊ dn̄ſ ſpeſ pp̄li ſui ⁊ fortitu
do filioꝝ iſr̄l. ⁊ ſcietiſ q̄a ego dn̄ſ
dſ ur̄ habitanſ in ſyon in monte
ſc̄o meo. Et erit ihr̄lm ſc̄a. ⁊ ali
eni n̄ tranſibunt ꝑ eam amplius.
Et erit in die illa ſtillabunt
monteſ dulcedinē ⁊ colleſ fluēt
lacte. ⁊ ꝑ omſ̄ riuoſ iuda ibunt
aquę. ⁊ fonſ de domo dn̄i egredi
etur ⁊ irrigabit torrentē ſpina
rū. Egyptuſ in deſolatione erit.
⁊ idumea in deſertum ꝑditioīſ.
ꝑ eo q̄d inique egerint in filioſ
iuda. ⁊ effuderint ſanguinem
innocentē in t̄ra ſua. Et iudea in
ęt̄num habitabit̄. ⁊ ihr̄lm in ge
neratione ⁊ generationē. Et mun
dabo ſanguinē eoꝝ quē n̄ mun
dauerunt. ⁊ dn̄ſ cōmemorabit̄
in ſyon. Explicit iohel ꝓpha.
Incipit amos propheta.
Verba amos q̄
fuit in paſtora
lib; de thecue
quę uidit ſup
iſr̄l in dieb; ozie
regiſ iuda ⁊ in
dieb; ieroboā
filii ioaſ regiſ iſr̄l. ante duoſ an
noſ t̄rę motuſ. Et dixit. Dn̄ſ de
ſyon rugiet ⁊ de ihr̄lm dabit uo
cem ſuam. ⁊ luxerunt ſpecioſa
paſtoꝝ. ⁊ exſiccatuſ ē uertex car
meli. Hęc dicit dn̄ſ. Sup trib; ſce
lerib; damaſci ⁊ ſup q̄tuor n̄ con
u̇tam eum eo q̄d triturauerit in
plauſtriſ ferreiſ galaad. Et mit
tam ignē in domū azahel ⁊ de
uorabit domoſ benadab. ⁊ con
teram uectem damaſci. ⁊ diſꝑdā
habitatorē de campo idoli. ⁊ te
nentem ſceptrum de domo uo
peꝑci luptatiſ. ⁊ tranſferet̄ pp̄ſ
ſyrię ⁊ cyrenen dicit dn̄ſ. Hęc
dicit dn̄ſ. Sup trib; ſcelerib; gazę
⁊ ſup q̄tuor n̄ conu̇tam eū. eo q̄d
tranſtulerit captiuitatē ꝑfectam
ut concluderet eam in idumea.
Et mittā ignē in murū gazę ⁊
deuorabit edeſ eiꝰ. ⁊ diſꝑdam ha
bitatorē de azoto. ⁊ tenentē ſcep
trū de aſcalone. Et conu̇tā ma
num meā ſup acharon. ⁊ ꝑibūt
reliq̇ę philiſtinoꝝ dicit dn̄ſ. Hęc

dicit dn̄s. Sup trib; scelerib; ty-
ri. & sup quatuor n̄ conu̇tam eū.
eo qđ concluserint captiuitatē p-
fectam in idumea. & n̄ sunt recor-
dati federis fr̄m. Et mittā ignē
in murū tyri. & deuorabit edes
eī. Hec dicit dn̄s. Sup tb; scelerib;
edom. & sup quatuor n̄ conuertā
eum. eo qđ psequutus sit in gla-
dio fr̄em suū. & uiolauerit mise-
ricordiā eī. & tenuerit ultra furo-
rē suū. & indignationē suā serua-
uerit usq in finē. Et mittā ignē
in theman. & deuorabit edes bosre.
Hec dicit dn̄s. Sup tb; scelerib; fi-
lior ammon. & sup q̄tuor n̄ conu̇-
tam eū. eo qđ dissecuerit pregnan-
tes galaad ad dilatandū t̄minū
suum. Et succendā ignē in murū
rabbath. & deuorabit edes eī in ulu-
latu in die belli. & in turbine in die
cōmotionis. Et ibit melchom in
captiuitatē. ipse & pncipē eī simul
dic̄ dn̄s. Hec dic̄ dn̄s. Sup tb; scelerib; II
moab. & sup q̄tuor n̄ conu̇tā eū. eo
qđ incenderit ossa regis idumee
usq ad cinerē. Et mittam ignem
in moab. & deuorabit edes carioth.
Et morietr in sonitu moab. & in
clangore tube. Et dispdam iudi-
cē de medio eī. & om̄s pncipes eī
interficiā cum eo. dicit dn̄s. Hec di-
cit dn̄s. Sup tb; scelerib; iuda. et
sup quatuor n̄ conu̇tam eū. eo qđ
abiecerint legē dn̄i. & mandata
eius n̄ custodierint. Deceperunt

eum eos idola sua. post que abie-
runt patres eor. Et mittā ignem
in iuda. & deuorabit edes ihrl̄m.
Hec dicit dn̄s. Sup tb; scelerib; isrl̄
& sup quatuor n̄ conu̇tam eū. pro
eo qđ uendiderunt argento iustū.
& pauperem p calciamentis. Qui conterit
sup puluerē t̄re capita paupum. &
uiā humiliū declinant. & filius
ac pat̄ eī ierunt ad puellam. ut ui-
olarent nom̄ s̄cm meū. & sup ues-
timentis pigneratis accubuerunt iux-
ta omē altare. & uinū dāpnator
bibebant in domo dī sui. Ego autē
exterminaui amorreū a facie eor.
cui altitudo cedror altitudo eī. &
fortis ipse q̄si quercus. Et contriui
fructum eī desup. & radices eī subtr.
Ego sum qui ascendere uos feci
de t̄ra egypti. & eduxi uos in deser-
to quadraginta annis. ut posside-
retis t̄ram amorrei. Et suscitaui
de filiis uris in pphas. & de iuue-
nib; uris nazareos. Numqđ n̄ ita ē
filii isrl̄ dicit dn̄s. Et ppinabatis
nazareis uinū. & pphis mandaba-
tis dicentes. ne pphetetis. Ecce ego
stridebo sup uos. sicut stridet plaus-
trū onustum feno. Et peribit fuga
a ueloce. & fortis n̄ obtinebit uir-
tutē suam. & robust n̄ saluabit a-
nimā suam. & tenens arcū n̄ sta-
bit. & uelox pedib; suis n̄ saluabitr.
Et ascensor eq n̄ saluabit animā
suā. & robust corde int fortes nud
fugiet in die illa dicit dn̄s. Audite III

uerbum qd dns loquutus e sup uos
filij isrl. sup omni cognatione qm
eduxi de tra egypti dicens. Tan
tummodo uos cognoui ex omnib; cog
nationib; tre. ic circo uisitabo su
p uos omis iniquitates uras. Num
qd ambulabunt duo pariter n con
uenerit eis. Numqd rugiet leo in
saltu. n habuerit pdam. Numqd
dabit catulus leonis uoce de cubi
li suo. n aliqd apphenderit. Num
qd cadet auis in laqueu tre absq;
aucupe. Numqd auferet laqueus
de tra antequam qd cepit. Si clan
get tuba in ciuitate. & ppls n expa
uescet. Si erit malum in ciuita
te qd dns n fecit. Quia n faciet
dns ds uerbum. n reuelauerit secre
tum suu ad seruos suos pphas. Leo
rugiet. qs n timebit. Dns ds lo
cutus e quis n pphabit. Auditu
facite in edib; azoti. & in edib; tre
egypti. & dicite. Congregamini su
p montes samarie. & uidete insa
nias multas in medio ei. & calup
niam patientes in penetralib; ei.
& nescierunt facere rectu dicit
dns. thesaurizantes iniqtate &
rapinas in edib; suis. Propterea
hec dicit dns ds. Tribulabitur &
circuietur tra. & detrahetur ex te
fortitudo tua. & diripientur edes
tue. Hec dicit dns. Quomodo si eru
at pastor de ore leonis duo crura.
aut extremu auricule. sic eruen
tur filij isrl q habitant in sama
ria in plaga lectuli. & in damas
IIII co grabbati. Audite & contesta
mini in domo iacob dicit dns ds
exercituu. qa in die cu uisitare
cepo puaricationes isrl sup eum.
uisitabo & sup altaria bethel. &
amputabuntur cornua altaris. & ca
dent in tram. & pcutiam domum
hyemalem cu domo estiua. & pe
ribunt dom eburnee. & dissipa
buntur edes multe dicit dns. Au
dite uerbum hoc uacce pingues
que estis in montib; samarie. que
calupniam facitis egenis & confrin
gitis paupes. que dicitis dnis uris
afferte & bibemus. Iurauit dns in sco
suo. qa ecce dies uenient sup uos.
& leuabunt uos in contis. & reli
quias uras in ollis feruentib;. &
p aperturas exibitis altera contra
alteram. & piciemini in armon
dicit dns. Uenite ad bethel. & im
pie agite ad galgalam. & multi
plicate puaricatione. & offerte
mane uictimas uras. trib; dieb; deci
mas uras. & sacrificate de fermentato
laude. & uocate uoluntarias oblatoes
& adnuntiate. Sic eni uoluistis filij isrl
ait dns ds. Unde & ego dedi uobis
stuporem dentium in cunctis ur
bib; uris. & indigentia panu in
omib; locis uris. & n estis reuersi
ad me dicit dns. Ego quoq; phi
bui a uobis ymbre cum adhuc
tres menses sup essent usq; ad mes
sem. & plui sup ciuitate unam.

⁊ sup alterā n̄ plui. Pars una cō
pluta ē. ⁊ pars sup quam n̄ plui a
ruit. Et uenerunt due ⁊ tres ci
uitates ad ciuitatē unā ut biberēt
aquā ⁊ n̄ sunt saciate. ⁊ n̄ redis
tis ad me dicit dn̄s. Percussi uos
in uento urente. ⁊ in aurugine
multitudinē ortoꝝ uroꝝ ⁊ uine
arum urarum. Oliueta ura ⁊ fi
ceta ura comedit eruca. ⁊ n̄ redis
tis ad me dicit dn̄s. Misi in uos
mortē in uia egypti. ꝑcussi in gla
dio iuuenes uros usq; ad captiui
tatē equoꝝ uroꝝ. ⁊ ascendere feci
putredinē castroꝝ uroꝝ in aures
uras. ⁊ n̄ redistis ad me dicit do
minus. Subuerti uos sicut subuertit
ds̄ sodomam ⁊ gomorrā. ⁊ fac
ti estis quasi torris raptus de incen
dio. ⁊ n̄ redistis ad me dicit dn̄s.
Quapropt hec faciā tibi isrl̄. Postq̄m
autē hec fecero tibi. ꝑparare in occur
sum dī tui isrl̄. quia ecce formās
montes. ⁊ creās uentū. ⁊ annun
tians homini eloquiū suū. faci
ens matutinam nebulā. ⁊ gradi
ens sup excelsa terre. dn̄s ds̄ exerci
V tuū nomen eius. Audite uerbū
istud qd̄ ego leuo sup uos. planc
tum domus isrl̄. Cecidit. n̄ adi
ciet ut resurgat uirgo isrl̄. proiec
ta ē in terram suam. n̄ est q̄ suscitet
eam. Quia hec dicit dn̄s ds̄. Vrbs
de qua egrediebantur mille relin
quentur in ea centū. ⁊ de qua egre
diebantur centū relinquentur in
ea decem. in domo isrl̄. quia hec di
cit dn̄s ds̄ domui isrl̄. Querite
me ⁊ uiuetis. ⁊ nolite querere in
bethel. ⁊ in galgala nolite intrare.
⁊ in bersabee n̄ transibitis. quia galga
la captiua ducetur. ⁊ bethel erit in
utilis. Querite dn̄m ⁊ uiuite. ne
forte comburatur ut ignis domus ioseph.
⁊ deuorabit ⁊ n̄ erit qui extinguat
in bethel. Qui conuertitis in absin
tiū iudiciū. ⁊ iusticiā uram relin
quitis. facientē arcturū ⁊ orionē.
⁊ conuertentē in mane tenebras. ⁊ diē
nocte mutantē. Qui uocat aquas
maris. et effundit eas sup faciem
terre. dn̄s nomen eius. Qui subridet
uastitatē sup robustū. ⁊ de popu
lationē sup potentē affert. Odio
habuerunt in porta corripientē.
⁊ loquentē perfecte abhominati sunt.
Idcirco pro eo qd̄ diripiebatis pau
perē ⁊ predam electam tollebatis
ab eo. domos quadro lapide edi
ficabitis. ⁊ n̄ habitabitis in eis. Vi
neas amantissimas plantabitis.
⁊ n̄ bibetis uinum earū. quia cog
noui multa scelera ura ⁊ fortia
peccata ura. Hostes iusti accipientes
munus. ⁊ pauperes in porta deprimen
tes. ideo prudens in tēpore illo ta
cebit quia tempus malū est. Querite
bonum ⁊ n̄ malū ut uiuatis. ⁊
erit dn̄s exercituū uobiscū sicut
dixistis. Odite malū ⁊ diligite
bonum. ⁊ constituite in porta iu
diciū. si forte misereatur dn̄s ds̄

exercituū reliquiis ioseph. Prop
terea hec dicit dn̄s ds̄ exercituū
dominator. In omnib; plateis plan
ctus. et in cunctis que foris st̄ dice
tur ue ue. Et uocabunt agricolā
ad luctum. et ad planctū eos qui
sciunt plangere. et in omnib; uineis
erit planctus. quia ptransibo in
medio tui dicit dn̄s. Ue deside
rantib; diē dn̄i. Ad quid eam uo
bis? Dies dn̄i ista. tenebre et non
lux. Quomō si fugiat uir a facie
leonis et occurrat ei ursus. et ingre
diatur domū et innitatur manu
sua sup parietē et mordeat eū co
luber. numqd n̄ tenebre dies dn̄i
et n̄ lux. et caligo et n̄ splendor
in ea. Odi et proieci festiuitates urās.
et n̄ capiam odorem cetuū urōr.
Qđ si attuleritis m̄ holocaustoma
ta et munera urā n̄ suscipiā. et
uota pinguiū urōr n̄ respitiam.
Auferam tumultū carminū tuor.
et cantica lire tue n̄ audiam. Et
reuelabitur q̄si aqua iudiciū. et
iusticia tua quasi torrens fortis.
Numqd hostias et sacrificiū obtulis
tis m̄ in deserto q̄draginta annis
domꝰ isrl̄. et portastis tabnacula
moloch idolo urō. et imaginē ido
lor urōr. sidus dī urī que fecistis
uobis. Et migrare uos faciam
trans damascū. dixit dn̄s exerci
VI tuū nomē eius. Ue q̄ opulenti estis
in syon. et confiditis in monte sa
marie. optimates capita ppłor. in
gredientes pompatice domū isrl̄.
Transite in calanne et uidete. ~~et ui~~
~~dete~~ et ite inde in emath magnā
et descendite in geth palestinor.
et ad optima queq; regna horū
si latior t'minus eor̄ t'mino urō ē.
q̄ separati estis in diē malū. et
appropinquatis solio iniq̄tatis.
q̄ dormitis in lectis eburneis. et
lasciuitis in stratis urīs. q̄ come
ditis agnum de grege et uitulos
de medio armenti. Qui canitis ad
uocē psalterii sicut dauid. puta
uerunt se habere uasa cantici.
bibentes in phyalis uinū. et opti b
mo unguento delibuti. et nichil
patiebantur sup contritione io
seph. Quapp̄t nunc migrabunt in
capite transmigrantium et auferetur
factio lasciuientiū. Iurauit dn̄s
ds̄ in anima sua. dicit ds̄ exerci
tuum. Detestor ego supbiā iacob.
et domos eius odi. et tradam ciui
tatē cum habitatorib; suis. Qđ si
reliq̄ fuerint decē uiri in domo
una. et ipsi morientur. Et tollet eū
ppinquus suus et comburet eum
ut efferat ossa de domo. et dicet
ei q̄ in penetrabilib; domꝰ est. Num
qd adhuc ē apud te? Et respon
debit. Finis ē. Et dicet ei. Tace.
et n̄ recorderis nominis dn̄i. q̄a
ecce dn̄s mandauit et percutiet do
mum maiorē ruinis. et domū
minorē scissionib;. Numqd curre
re queunt in petris equi. aut arari

potest in bubalis. Quia conuertistis
in amaritudinem iudicium. et fruc
tum iusticie in absinthium. Qui le
tamini in nichilum. qui dicitis. Num
quid non in fortitudine nostra assumpsimus
nobis cornua. Ecce enim suscita
bo super uos domus israel dicit dominus
deus exercituum. gentem. et conteret
uos ab introitu emath. usque ad tor
rentem deserti. Hec ostendit mi
VII chi dominus deus. et ecce fictor locuste
in principio germinantium serotini
ymbris. et ecce serotinus post ton
sorem gregis. Et factum est cum con
summasset comedere herbam terre
dixi. Domine deus propitius esto obsecro.
Quis suscitabit iacob quia paruu
lus est. Misertus est dominus super hoc. non
erit dixit dominus. Hec ostendit mi
chi dominus deus. et ecce uocabat iudi
cium ad ignem dominus deus. et deuora
uit abyssum multam. et comedit
simul partem. Et dixi. Domine deus qui
esce obsecro. Quis suscitabit iacob
quia paruulus est. Misertus est dominus
super hoc. sed et istud non erit dixit do
minus deus. Hec ostendit michi dominus deus.
Ecce dominus stans super murum litum. et
in manu eius trulla cementarii. Et
dixit dominus ad me. Quid uides a
mos. Et dixi. Trullam cementarii.
Et dixit dominus. Ecce ego ponam trul
lam in medio populi mei israel. non ad
iciam ultra superinducere eum. Et
demolientur excelsa idoli. et sanctifica
tiones israel desolabuntur. et consur
gam super domum ieroboam in gla
dio. Et misit amasias sacerdos be
thel ad ieroboam regem israel di
cens. Rebellauit contra te amos
in medio domus israel. non poterit terra
sustinere uniuersos sermones eius.
Hec enim dicit amos. In gladio mo
rietur ieroboam. et captiuus migra
bit israel de terra sua. Et dixit ama
sias ad amos. Quid uides. Grade
re fuge in terram iuda. et comede
ibi panem et ibi prophetabis. et in bethel
non adicies ultra ut prophetes. quia sanctifica
tio regis est. et domus regni est. Et
respondit amos. et dixit ad ama
siam. Non sum propheta. et non sum filius
prophete. sed armentarius ego sum uellicans
siccomoros. Et tulit me dominus cum
sequerer gregem. et dixit ad me dominus.
Vade propheta ad populum meum israel. Et
nunc audi uerbum domini. Tu dicis non pro
phetabis super israel. et non stillabis super
domum idoli. Propterea hec dicit
dominus. Uxor tua in ciuitate fornica
bitur. et filii tui et filie tue in gla
dio cadent. et humus tua in funi
culo metietur. et tu in terra polluta
morieris. et israel captiuus migra
bit de terra sua. Hec ostendit michi VIII
dominus. et ecce uncinum pomorum. Et dixit.
Quid tu uides amos. Et dixi. Unci
num pomorum. Et dixit dominus ad me.
Venit finis super populum meum israel. non
adiciam ultra ut pertranseam eum.
et stridebunt cardines templi in die
illa dicit dominus deus. Multi morientur.

in omni loco et proicient silentio.
Audite hec qui conteritis pauperem
et deficere facitis egenos terre dicen
tes. Quando transibit messis et ue
numdabimus merces et sabbatum et
aperiemus frumentum. ut imminuamus
mensuram et augeamus siclum et sup
ponamus stateras dolosas. ut possi
deamus in argento egenos et pau
peres pro calciamentis et quisquilias
frumenti uendamus. Iurauit dominus
in superbia iacob. si oblitus fuero
usque in finem omnia opera eorum. Num
quid super isto non commouebitur terra.
et lugebit omnis habitator eius et
ascendet quasi fluuius uniuersus.
et eicietur et defluet quasi riuus egyp
ti. Et erit in die illa dicit dominus
occidet sol meridie. et tenebrescere
re faciam terram in die luminis.
Et conuertam festiuitates uestras in
luctum et omnia cantica uestra in plan
ctum. Et inducam super omne dorsum
uestrum saccum et super omne caput cal
uitium. Et ponam eum quasi luctum
unigeniti et nouissima eius quasi
diem amarum. Ecce dies ueniunt
dicit dominus et emittam famem in ter
ra. non famem panis neque sitim a
que. sed audiendi uerbum domini.
Et commouebuntur a mari usque ad
mare et ab aquilone usque ad orien
tem circuibunt querentes uerbum
domini et non inuenient. In die illa
deficient uirgines pulchre et
adolescentes in siti. qui iurant in

IX
delicto samarie et dicunt. Viuit
deus tuus dan et uiuit uia
bersabee. et cadent et non resurgent
ultra. Vidi dominum stantem super al
tare et dixit. Percute cardinem
et commoueantur superliminaria. A
uaritia enim in capite omnium. et
nouissimum eorum gladio interficiam.
Non erit fuga eis. et fugiet et non
saluabitur ex eis qui fugerit. Si des
cenderint usque ad infernum inde
manus mea educet eos. et si ascende
rint usque in celum. inde detraham
eos. Et si absconditi fuerint in
uertice carmeli. inde scrutans au
feram eos. Et si celauerint ab o
culis meis in fundo maris. ibi
mandabo serpenti et mordebit
eos. Et si abierint in captiuita
tem coram inimicis suis. ibi manda
bo gladio et occidet eos. et ponam
oculos meos super eos in malum et
non in bonum. Et dominus deus exercituum
qui tangit terram. et tabescet. et lu
gebunt omnes habitantes in ea.
Et ascendet sicut riuus omnis. et
defluet sicut fluuius egypti.
Qui edificat in celo ascensionem
suam. et fasciculum suum super terram
fundauit. Qui uocat aquas ma
ris et effundet eas super faciem terre.
dominus nomen eius. Numquid non ut fi
lii ethiopum uos estis mihi filii israel.
ait dominus. Numquid non israel ascendere
feci de terra egypti et palestinos
de capadocia et syros de cyrene.

Ecce oculi dñi dĩ sup regnũ pec
cans. & conteram illud a facie ter
re. Uerumtamen conterens ñ conte
ram domũ iacob. dicit dñs. Ecce
enim ego mandabo. & concutiã
in omnib; gentib; domum isrl. si
cut concutit̃ in cribro. & ñ cadet
lapillus sup t̃ram. In gladio mo
rientur om̃s peccatores p̃pli mei.
q̃ dicunt ñ appropinq̃bit. & ñ ue
niet sup nos malũ. In die illo
suscitabo tab̃naculum dauid q̃d
cecidit et reedificabo apturas mu
rorũ eius. et ea que corruerant in
staurabo. & reedificabo eũ sicut
dieb; antiq̃s. ut possideant reliq
as idumee. & om̃s nationes. eo
q̃d inuocatũ sit nom̃ meũ sup
eos. dicit dñs faciens hec. Ecce
dies ueniunt dicit dñs. & cõpre
hendet arator messorẽ & calcator
uue mittentẽ semẽ. & stillabũt
montes dulcedinẽ. & om̃s colles
culti erunt. Et conũtam capti
uitatẽ p̃pli mei isrl. & edificabũt
ciuitates desertas. & habitabunt.
Et plantabunt uineas & bibent
uinum earũ. & facient ortos. et
comedent fructus eorũ. Et plan
tabo eos sup humũ suam. & ñ
euellam eos ultra de t̃ra sua quã
dedi eis. dicit dñs dñs tuus.

Explicit amos propheta.
Incipit abdias p̃pha.

Visio abdie. Hec
dicit dñs dñs ad
edom. Auditũ
audiuim᷒ a dño.
& legatũ ad gen
tes misit. Surgi
te. & consurga
mus adũsum eũ in p̃liũ. Ecce
paruulũ dedi te in gentib;. con
teptibilis tu es ualde. Sup̃bia cor
dis tui extulit te habitantẽ in scis
suris petre exaltantẽ soliũ tuum.
q̃ dicis in corde tuo. Quis detrahet
me in t̃ram. Si exaltatus fueris
ut aq̃la. & si inter sydera posueris
nidum tuũ. inde detraham te
dicit dñs. Si fures introissent
ad te si latrones p noctem. quom̃
conticuisses. Nonne furati essent
sufficientia sibi. Si uindemiato
res introissent ad te. numq̃d saltẽ
racemos reliquissent t̃. Quomodo
scrutati sunt esau. inuestigauerũt
abscondita eius. usq; ad t̃minũ. emi
serunt te om̃s uiri federis tui.
illuserunt t̃ inualuerũt aduer
sum te uiri pacis tue. Qui come
dunt tecũ ponent insidias subt̃
te. ñ est prudentia in eo. Numq̃d
ñ in die illa dicit dñs pdam sa
pientes de idumea. & prudentiã
de monte esau. Et timebunt for
tes tui a meridie. ut intereat
uir de monte esau. p̃pt interfectio
nẽ & p̃pt iniq̃tatẽ in fratrẽ tuũ
iacob. Operiet te confusio. & peribis

inetuum. In die cum stares aduersus eum. quando capiebant alieni exercitum eius. et extranei ingrediebantur portas eius. et super ierusalem mittebant sortem. tu quoque eras quasi unus ex eis. et non despicies in die fratris tui in die peregrinationis eius. et non letaberis super filios iuda in die perditionis eorum. et non magnificabis os tuum in die angustie. neque ingredieris portam populi mei in die ruine eorum. neque despicies et tu in malis eius in die uastitatis illius. et non emitteris aduersum exercitum eius in die uastitatis illius. neque stabis in exitibus ut interficias eos qui fugerint. et non concludes reliquos eius in die tribulationis. quoniam iuxta est dies domini super omnes gentes. Sicut fecisti. fiet tibi. Retributionem tuam conuertet in caput tuum. Quomodo enim bibisti super montem sanctum meum. bibent omnes gentes iugiter. et bibent et absorbent et erunt quasi non sint. Et in monte sion erit saluatio. et erit sanctus. et possidebit domus iacob eos qui se possederant. Et erit domus iacob ignis. et domus ioseph flamma. et domus esau stipula. Et succendentur in eis et deuorabunt eos. et non erunt reliquie domus esau. quia dominus locutus est. Et hereditabunt hi qui ad austrum montem esau. et qui in campestribus philistym. et possidebunt regionem ephraim. et regionem samarie. Et beniamin possidebit galaad. et transmigratio exercitus huius filiorum israhel omnia chananeorum usque ad sareptam. et transmigratio hierusalem que in bosforo est possidebit ciuitates austri. Et ascendent saluatores in montem syon iudicare montem esau. et erit domino regnum.

Explicit abdias propheta. Incipit ionas propheta.

Et factum est uerbum domini ad ionam filium amathi dicens. Surge uade in niniuen ciuitatem grandem. et predica in ea. quia ascendit clamor malitie eius coram me. Et surrexit ionas ut fugeret in tharsis. a facie domini. Et descendit ioppen et inuenit nauem euntem in tharsis. et dedit naulum eius. et descendit in eam. ut iret cum eis in tharsis. a facie domini. Dominus autem misit uentum magnum in mare. et facta est tempestas magna in mari. et nauis periclitabatur conteri. Et timuerunt naute. et clamauerunt uiri ad deum suum. et miserunt uasa que erant in naui in mare. ut alleuaretur ab eis. Et ionas descendit ad inferiora nauis. et dormiebat sopore graui. Et accessit ad eum gubernator. et dixit ei. Quid tu sopore deprimeris. Surge inuoca deum tuum. si forte recogitet deus de nobis. et non pereamus.

Et dixit uir ad collegam suum. Veni
te mittamus sortes. et sciamus quare hoc
malum sit nobis. Et miserunt sortes.
et cecidit sors super ionam. Et dixe
runt ad eum. Indica nobis. cuius
causa istud malum sit nobis. Quod
est opus tuum. et que terra tua. et quo
uadis. uel ex quo populo es tu. Et dixit
ad eos. Hebreus ego sum. et dominum
deum celi ego timeo qui fecit mare
et aridam. Et timuerunt uiri ti
more magno. et dixerunt ad eum.
Quid hoc fecisti. Cognouerant e
nim uiri quod a facie domini fugeret.
quia indicauerat eis. Et dixerunt
ad eum. Quid faciemus tibi. et cessabit
mare a nobis. Quia mare ibat
et intumescebat. Et dixit ad eos.
Tollite me et mittite in mare. et
cessabit mare a uobis. Scio enim e
go. quoniam propter me tempestas hec gran
dis super uos. Et remigabant uiri
ut reuerterentur ad aridam. et non ua
lebant. quia mare ibat et intumesce
bat super eos. Et clamauerunt ad dominum.
et dixerunt. Quesumus domine ne pe
reamus in anima uiri istius. et ne
des super nos sanguinem innocentem.
quia tu domine sicut uoluisti fecisti.
Et tulerunt ionam et miserunt in ma
re. et stetit mare a feruore suo. Et
timuerunt uiri timore magno do
minum. et immolauerunt hostias domino.
et uouerunt uota. Et preparauit II
dominus piscem grandem. ut degluti
ret ionam. Et erat ionas in uentre
piscis tribus diebus et tribus noctibus. Et
orauit ionas ad dominum deum suum de
utero piscis. et dixit. Clamaui de
tribulatione mea ad dominum. et exau
diuit me. De uentre inferi cla
maui. et exaudisti uocem meam. et pro
iecisti me in profundum in corde ma
ris. et flumen circumdedit me. Omnes
gurgites tui. et fluctus tui super
me transierunt. Et ego dixi. Abiec
tus sum a conspectu oculorum tuorum.
Veruntamen rursum uidebo templum
sanctum tuum. Circumdederunt me aque
usque ad animam. abyssus uallauit
me. pelagus operuit caput meum.
Ad extrema montium descendi. terre
uectes concluserunt me in eternum.
et subleuabis de corruptione uitam
meam domine deus meus. Cum angustia
retur in me anima mea. domini re
cordatus sum. ut ueniat ad te o
ratio mea ad templum sanctum tuum.
Qui custodiunt uanitates frustra
misericordiam suam derelinquent.
Ego autem in uoce laudis immola
bo tibi. Quecumque uoui reddam pro salute
domino. Et dixit dominus pisci. et euomu
it ionam in aridam. Et factum est uer III
bum domini ad ionam secundo. dicens.
Surge uade ad niniuen ciuitatem
magnam. et predica in ea predicationem
quam ego loquor ad te. Et surrexit
ionas et abiit in niniuen iuxta
uerbum domini. Et niniue erat ciui
tas magna itinere dierum trium.
Et cepit ionas introire in ciuitatem

itinere diei unius. et clamauit
et dixit. Ad huc quadraginta di
es. et niniue subuertetur. Et credi
derunt uiri niniuite in dño. et
pdicauerunt ieiuniũ. et uestiti
sunt saccis a maiore usq; ad mi
nore. Et puenit uerbũ ad regem
niniue. et surrexit de solio suo. et
abiecit uestimentum suũ a se. et in
dutus ē sacco. et sedit in cinere. et
clamauit et dixit. In niniue ex
ore regis et pncipum eī dicēs. Ho
mines et iumta et oues et pecora
ñ gustent quicq̃m. nec pascant.
et aquã ñ bibant. Et opiant sac
cis homines et iumta. et clamẽt
ad dñm dñi in fortitudine. Et cõ
ūtatur uir a uia sua mala. et ab
iniqtate que ē in manib; eoꝝ. Qs
scit si conūtatur et ignoscat ds.
et reūtatur a furore ire sue et ñ
pibimus. Et uidit ds opa eoꝝ qa
conūsi sunt de uia sua mala. et
misertus ē ꝑplo suo dñs ds nr. su
p malitia quam locutus fuerat
IIII ut faceret eis. et ñ fecit. Et afflic
tus ē ionas afflictione magna
et iratus ē. et orauit ad dñm et
dixit. Obsecro dñe. numqd ñ hoc
ē ūbum meũ cum adhuc essem
in tra mea. Propt hoc pocccupaui
ut fugerem in tharsis. Scio enĩ
qa tu ds clemens et misericors es.
patiẽs et multe miseratiõis et ignos
cens sup malitiam. Et nc dñe
tolle queso animã meã a me. qa
melior ē m mors quã uita. Et dix
dñs. Putas ne bene irasceris tu.
Et egssus ē ionas de ciuitate et
sedit contra orientẽ ciuitatis. et
fecit sibimet ibi obumbraculũ.
et sedebat subt illud in umbra.
donec uideret qd accideret ciui
tati. Et pparauit dñs ds hederã
et ascendit sup caput ione. ut eēt
umbra sup caput eius. et ptege
ret eum. Laborauerat enĩ. Et le
tatus ē ionas sup hedera leticia
magna. Et pparauit ds ūmem
ascensu diluculi in crastinũ. et p
cussit hederam. et exaruit. Et cũ
ortus fuisset sol. pcepit dñs uen
to calido et urenti. Et pcussit
sol sup caput ione et estuabat.
Et petiuit animę sue ut more
retur. et dixit. Melius ē m morẽ
quã uiuere. Et dix dñs ad ionã.
Putas ne bene irasceris tu super
hedera. Et dixit Bene irascor ego
usq; ad mortẽ. Et dixit dñs. Tu
doles sup hedera in q ñ laborasti
neq; fecisti ut cresceret. que sub
una nocte nata ē. et sub una noc
te piit. et ego ñ parcam niniue
ciuitati magne. in qua st plus
quam centum uiginti milia ho
minũ. q nesciunt qd sit inter dex
teram et sinistrã suam. et iumta
multa. Explicit ionas pħa.
Incipit micheas pħa.

VERBUM DOMINI
quod factum est ad
micheam mora-
sthiten in diebus io-
athan achaz eze-
chie regum iuda. quod
uidit super samariam
et ierusalem. Audite populi
omnes. et attendat terra et
plenitudo eius. et sit dominus deus uobis
in testem. Dominus de templo sancto suo. quia
ecce dominus egredietur de loco suo. et
descendet et calcabit super excelsa terre.
et consumentur montes subtus eum et ualles
scindentur. sicut cera a facie ig-
nis. sicut aque que decurrunt
in preceps. In scelere iacob omne istud.
et in peccatis domus israel. Quod scelus
iacob? nonne samaria? et que excelsa
iude? nonne ierusalem? Et ponam sama-
riam quasi aceruum lapidum in agro
cum plantatur uinea. et detraham
in uallem lapides eius et fundamenta
eius reuelabo. Et omnia sculptilia
eius concidentur. et omnes mercedes
eius comburentur igni. Et omnia ido-
la eius ponam in perditionem. quia de
mercedibus meretricis congregata
sunt. et usque ad mercedem meretri-
cis reuertentur. Super hoc plangam
et ululabo. uadam spoliatus et nu-
dus. Faciam planctum uelut dra-
conum. et luctum quasi struthionum. quia
desperata est plaga eius. quia uenit us-
que ad iudam. tetigit portam populi mei
usque ad ierusalem. In geth nolite ad-
nuntiare. lacrimis ne ploretis. In
domo pulueris. puluere uos con-
spergite. et transite uobis habitatio
pulchra. et confusa ignominia. Non
est egressa que habitat in exitu. planc-
tum domus uicina accipiet ex uobis.
que stetit sibimet. quia infirmata est
in bonum que habitat in amaritu-
dinibus. quia descendit malum a domino
in porta ierusalem. Tumultus quadrige
stuporis habitanti lachis. principium
peccati est filie syon. quia in te inuen-
ta sunt scelera israel. Propterea dabit
emissarios super hereditatem geth. do-
mus mendacii in deceptionem regibus
israel. Adhuc heredem adducam tibi
que habitas in maresa. usque ad ol-
lam ueniet gloria israel. Decaluare et
tondere super filios deliciarum tuarum.
dilata caluitium tuum sicut aquila. quoniam
captiui ducti sunt ex te. Ve qui cogi- II
tatis inutile. et operamini malum in
cubilibus uestris. In luce matutina fa-
ciunt illud. quoniam contra dominum est manus
eorum. et concupierunt agros. et uiolen-
ter tulerunt. et domos rapuerunt. Et
calumpniabantur uirum. et domos eius.
uirum et hereditatem eius. Idcirco hec
dicit dominus. Ecce ego cogito super fa-
miliam istam malum unde non aufe-
retis colla uestra. et non ambulabitis
superbi. quoniam tempus pessimum est. In die
illa sumetur super uos parabola. et can-
tabitur canticum cum suauitate dicen-
tium. Depopulatione deuastati sumus.
pars populi mei commutata est. Quomodo

recedet a me. cum reuertatur qui re
giones nostras diuidat. Propter hoc
non erit tibi mittens funiculum sortis
in cetu domini. Ne loquamini loquentes.
non stillabit super istos. non comprehen
det confusio. dicit domus iacob. Numquid
adbreuiatus est spiritus domini. Aut
quales sunt cogitationes eius. Non
ne uerba bona sunt cum eo qui recte
graditur. Et e contrario populus
meus in aduersarium consurrexit. De
super tunicam pallium sustulistis. eos
qui simpliciter transibant conuertistis
in bellum. Mulieres populi mei eie
cistis de domo deliciarum suarum.
a paruulis earum tulistis laudem
meam in perpetuum. Surgite et ite.
quia non habetis hic requiem. Propter in
munditiam eius corrumpetur in pu
tredine pessima. Utinam non essem
uir habens spiritum. et mendacium po
tius loquerer. Stillabo tibi in uinum
et inebrietatem. et erit super quem stil
latur populus iste. Congregatione con
gregabo iacob totum te in unum
conducam reliquias israhel. Pariter po
nam illum quasi gregem in ouili. quasi
pecus in medio caularum tumul
tuabuntur a multitudine homi
num. Ascendet enim pandens iter
ante eos. diuident et transibunt
portam. et egredientur per eam. Et transi
bit rex eorum coram eis. et dominus in capi
III te eorum. Et dixi. Audite principes
iacob. et duces domus israhel. Numquid
non uestrum est scire iudicium. qui odio
habetis bonum. et diligitis malum. Qui
uiolenter tollitis pelles eorum de super eis
et carnem eorum de super ossibus eorum. Qui co
mederunt carnem populi mei. et pellem
eorum desuper excoriauerunt. et ossa eorum
confregerunt. et conciderunt sicut
in lebete. et quasi carnem in medio olle.
Tunc clamabunt ad dominum. et non exau
diet eos. et abscondet faciem suam
ab eis in tempore illo sicut nequiter
egerunt in adinuentionibus suis. Hec
dicit dominus super prophetas qui seducunt
populum meum. qui mordent dentibus
suis et predicant pacem. et si quis non dede
rit in ore eorum quippiam. sanctificant
super eum prelium. Propterea nox uo
bis pro uisione erit. et tenebre uobis
pro diuinatione. Et occumbet sol super
prophetas. et obtenebrabitur super eos dies.
et confundentur qui uident uisiones.
et confundentur diuini. et operient
uultus suos omnes. quia non est responsum
dei. Uerumtamen ego repletus sum for
titudine spiritus domini iudicio et uir
tute. ut annuntiem iacob scelus suum.
et israhel peccatum suum. Audite hec prin
cipes domus iacob. et iudices domus
israhel. qui abhominamini iudicium.
et omnia recta peruertitis. qui edificatis
syon in sanguinibus. et ierusalem in
iniquitate. Principes eius in muneribus
iudicabant. et sacerdotes eius in mer
cede docebant. et prophete eius in pecu
nia diuinabant. et super dominum re
quiescebant dicentes. Numquid non
dominus in medio nostrum. Non uenient

super nos mala? Propter hoc causa g
vestri syon quasi ager arabitur et ihe
rusalem quasi acervus lapidum erit
et mons templi in excelsa silvarum.
IIII Et erit in novissimo dierum erit
mons domus domini preparatus in vertice
montium et sublimis super colles et
fluent ad eum omnes populi. et properabunt
gentes multe et dicent Venite
ascendamus ad montem domini et ad do
mum dei iacob et docebit nos de vi
is suis et ibimus in semitis eius quia
de syon egredietur lex et verbum domini
de ierusalem. Et iudicabit inter populos
multos et corripiet gentes fortes
usque in longinquum. Et concident
gladios suos in vomeres et hastas
suas in ligones. Non sumet gens
adversus gentem gladium et non
discent ultra belligerare. Et se
debit vir subtus vineam suam. et
subtus ficum suam et non erit qui det
reat quia os domini exercituum locutum
est. Quia omnes populi ambulabunt
unusquisque in nomine dei sui nos autem
ambulabimus in nomine domini dei
nostri in eternum et ultra. In die illa
congregabo claudicantem dicit dominus
et eam quam eieceram colligam et quam
afflixeram. Et ponam claudicantem
in reliquias et eam que laborave
rat in gentem robustam. Et regna
bit dominus super eos in monte syon ex
hoc nunc et usque in eternum. Et tu
turris gregis nebulosa filia syon
usque ad te veniet et veniet potestas

prima regnum filie ierusalem. Nunc
quare merore contraheris? Num
quid rex non est tibi aut consiliarius tuus
periit quia comprehendit te dolor sicut
parturientem? Dole et satage filia sy
on quasi parturiens quia nunc egredieris
de civitate et habitabis in regione
et venies usque ad babylonem. Ibi li
beraberis ibi redimet te dominus de
manu inimicorum tuorum. Et nunc con
gregate sunt super te gentes multe
que dicunt lapidetur et aspiciat
in syon oculus noster. Ipsi autem non cogno
verunt cogitationes domini et non in
tellexerunt consilium eius quia con
gregavit eos sicut fenum aree. Sur
ge et tritura filia syon quia cornu
tuum ponam ferreum et ungulas tu
as ponam ereas. et comminues populos
multos et interficiam domino rapinas
eorum et fortitudinem eorum domino universe
V terre. Nunc vastaberis filia latronis
obsidionem posuerunt super nos. in
virga percutient maxillam iudicis
israel. Et tu bethleem ephrata par
vulus es in milibus iuda ex te mihi
egredietur qui sit dominator in israel et egres
sus eius ab initio a diebus eternitatis.
Propter hoc dabit eos usque ad tempus
in quo parturiens pariet. Reliquie
fratrum eius convertentur ad filios israel
et stabit et pascet in fortitudine
domini in sublimitate nominis domini
dei sui. Et convertentur quia nunc mag
nificabitur usque ad terminos terre
et erit iste pax. assyrius cum venerit

in terram nostram. & quando calcauerit
in domibus nostris. Et suscitabimus super
eum septem pastores. & octo prima
tes homines. & pascent terram assur
in gladio. & terram nembroth in lan
ceis eius. Et liberabit ab assur cum
uenerit in terram nostram. & cum calca
uerit in finibus nostris. Et erunt reli
quie iacob in medio populorum multorum
quasi ros a domino. & quasi stille super her
bam. que non expectat uirum. & non pres
tolatur filios hominum. Et erunt
reliquie iacob in gentibus in medio
populorum multorum. quasi leo in iumentis
siluarum. & quasi catulus leonis in
gregibus pecorum. Qui cum transierit
& conculcauerit & ceperit. non est qui
eruat. Et exaltabitur manus tua
super hostes tuos. & omnes inimici
tui interibunt. Et erit in die illa
dicit dominus. auferam equos tuos de
medio tui. & disperdam quadrigas
tuas. & perdam ciuitates terre tue. &
destruam omnes munitiones tuas.
& auferam maleficia de manu tua.
& diuinationes non erunt in te. Et
perire faciam sculptilia tua. & statuas
tuas de medio tui. & non adorabis
ultra opera manuum tuarum. Et euel
lam lucos tuos de medio tui. et
conteram ciuitates tuas. & faciam
in furore & in indignatione ulti
onem in omnibus gentibus que non audi
erunt. Audite que dominus loquitur.
VI Surge contende iudicio aduersus
montes. & audiant colles uocem
tuam. Audiant montes iudicium
domini. & fortia fundamenta terre. quia
iudicium domini cum populo suo. & cum
israel diiudicabitur. Populus meus quid
feci tibi. aut quid molestus fui tibi. res
ponde mihi. Quia eduxi te de terra egyp
ti. & de domo seruientium liberaui
te. & misi ante faciem tuam moysen.
& aaron & mariam. Populus meus me
mento queso quid cogitauerit balach
rex moab. & quid responderit ei ba
laam filius beor de sethim usque ad
galgalam. ut cognosceret iustici
as domini. Quid dignum offeram domino.
curuabo genua mea deo excelso.
Numquid offeram ei holocaustoma
ta. & uitulos anniculos. Numquid
placari potest dominus in milibus arie
tum. aut in multis milibus hyr
corum pinguium. Numquid dabo pri
mogenitum meum pro scelere meo.
fructum uentris mei pro peccato anime
mee. Indicabo tibi o homo quid sit bo
num. & quid dominus querat a te. Utique
facere iudicium. & diligere misericordiam.
& sollicitum ambulare cum deo tuo.
Uox domini ad ciuitatem clamat. &
salus erit timentibus nomen tuum. Au
dite tribus. & quis approbabit illud.
Adhuc ignis in domo impii thes
auri iniquitatis. & mensura minoris
ire plena. Numquid iustificabo sta
teram impiam. & sacelli pondera do
losa. in quibus diuites eius repleti sunt
iniquitate. Et habitantes in ea lo
quebantur mendatium. & lingua eorum

fraudulenta in ore eorum. Et ego ergo
cepi percutere te perditione super pecca
tis tuis. Tu comedes et non saturabe
ris. et humiliatio tua in medio tui.
et deprehendes et non saluabis. et quos
saluaueris in gladium dabo. Tu
seminabis et non metes. tu calcabis o
liuam et non ungueris oleo. Et mus
tum et non bibes uinum. Et custodisti
precepta amri. et omne opus domus
achab. et ambulasti in uoluptatibus
eorum. ut darem te in perditionem et omnes
habitantes in ea in sibilum. et obprobri
um populi mei portabitis. Ve mihi quia
VII factus sum. sicut qui colligit in au
tumno racemos uindemie. Non est
botrus ad comedendum. precoquas fi
cus desiderauit anima mea. Periit
sanctus de terra. et rectus in hominibus non est.
Omnes in sanguine insidiantur. uir
fratrem suum uenatur ad mortem. Malum
manuum suarum dicunt bonum.
Princeps postulat. et iudex in red
dendo est. et magnus locutus est deside
rium anime sue. et conturbauerunt
eam. Qui optimus in eis est quasi paliurus.
et qui rectus quasi spina de sepe. Dies
speculationis tue. uisitatio tua
uenit. nunc erit uastitas eorum.
Nolite credere amico. et nolite
confidere in duce. Ab ea que dor
mit in sinu tuo custodi claustra oris
tui. quia filius facit contumeliam
patri. Filia consurgit aduersus ma
trem suam. nurus aduersum socrum
suam. inimici hominis domestici
eius

Ego autem ad dominum aspiciam. expec
tabo deum saluatorem meum. audiet
me deus meus. Ne leteris inimica mea
super me quia cecidi. consurgam. Cum
sedero in tenebris. dominus lux mea
est. Iram domini portabo. quoniam peccaui ei.
donec iudicet causam meam et faciat
iudicium meum. Educet me in lucem.
uidebo iusticiam eius. et aspiciet me
inimica mea. et operietur confusio
ne que dicit ad me. ubi est dominus deus tuus.
Oculi mei uidebunt in eam. Nunc
erit in conculcatione ut lutum pla
tearum. dies. ut edificentur macerie
tue. in die illa. Longe fiet lex. in
die illa. et usque ad te ueniet assur.
et usque ad ciuitates munitas. et a
ciuitatibus munitis usque ad flumen.
et ad mare de mari. et ad montem
de monte. Et erit terra in desolationem
propter habitatores suos. et propter fructum
cogitationum eorum. Pasce populum tuum
in uirga tua. gregem hereditatis tue.
habitantes solos in saltu. in medio
carmeli. pascentur basan et galaad
iuxta dies antiquos. Secundum dies e
gressionis tue de terra egypti. osten
dam ei mirabilia. Videbunt gentes.
et confundentur super omni fortitudi
ne tua. Ponent manum super os. aures
eorum surde erunt. Lingent pulue
rem sicut serpens. uelut reptilia terre
perturbabuntur de edibus suis. Dominum
deum nostrum desiderabunt. et timebunt
te. Quis deus similis tui. qui aufers iniqui
tatem et transis peccatum reliquiarum here

ditatis tue. Non immittet ultra
furorē suum. qñ uolens misecdi
am ē. Reuertetur & miserebit nrī.
deponet iniqtates nrās. & piciet
in pfundum maris omīa pecca
nrā. Dabis ueritatē iacob. mise
ricordiā abrahā. que iurasti pa
trib; nrīs a dieb; antiquis. Ex
plicit micheas pħa. Incipit na
um pħa.

ONUS NINIVE.
Liber uisionis na
um helcesei.
Deus emulator et
ulciscens dns. Vl
ciscens dns. & habēs
furorē. Ulciscens dns in hostes su
os. & irascens ipse inimicis suis.
Dns patiens & magnꝰ fortitudine.
& mundans faciet innocentem.
Dns in tempestate & turbine uie
eiꝰ. & nebule puluis pedū eiꝰ. Incre
pans mare & exsiccans illud. et
omīa flumina ad desertū dedu
cens. Infirmatus ē basan & carme
lus. & flos libani elanguit. Mon
tes cōmoti sunt ab eo. & colles deso
lati sunt. & contremuit tra a facie
eiꝰ & orbis & omīs habitantes in eo.
Ante faciē indignationis eiꝰ quis
stabit. & qs resistet in ira furoris
eiꝰ. Indignatio eiꝰ effusa ē ut ig
nis. & petre dissolute sunt ab eo.
Bonꝰ dns & confortans in die tbu
lationis. & sciens spantes in se.
Et in diluuio ptereunte consū
mationē faciet loci eius. & inimi
cos eius psequentur tenebre. Quid
cogitatis contra dnm. Consūmati
onē ipse faciet. Non consurget
duplex tbulatio. qa sicut spine
se inuicē complectunt. sic conui
uiū eoꝝ pariť potantiū. Consu
mentur qsi stipula ariditate ple
na. Ex te exibit cogitans contra
dnm malitiā. mente puaricans p̄
uaricationē. Hec dicit dns. Si per
fecti fuerint & ita plures. sic qq;
attondent. & ptransibit. Afflixi
te & n̄ affligam te ultra. & nunc
conterā. uirgā eius de dorso tuo.
& uincula tua dirumpā. & p̄cipi
et sup te dns. Non seminabit ex
nomine tuo amplius. de domo
di tui intficiam. sculptile & con
flatile ponā sepulchrū tuū. qa
inhonoratus es. Ecce sup montes
pedes euangelizantis & annuntian
tis pacē. Celebra iuda festiuitates
tuas. & redde uota tua. qa n̄ adiți
et ultra ut ptranseat in te belial.
II uniusus interiyt. Ascendit q dis
pgat coram te. q custodit obsidi
onē. Contēplare uiā. conforta lū
bos. robora uirtutē ualde. qa red
didit dns supbiam iacob. sicut
supbiam isrl. qa uastatores dissi
pauerť eos. & ppagines eoꝝ corru
perunt. Clipeus fortiū eius igni
uiri exercitus in coccineis. Ignee
habene currus in die pparationis
eiꝰ & agitatores consopiti sunt in

itinerib;. Conturbate sunt quadri
ge. collise sunt in plateis. Aspectus
eorum quasi lampades. quasi fulgura
discurrentia. Recordabitur fortium
suorum. ruent in itinerib; suis. Velo
cit ascendent muros eius. et prepara
bitur umbraculum. Porte fluuiorum
apte sunt. et templum ad solum diru
tum. et miles captiuus abductus
est. et ancille eius minabantur gementes ut
columbe murmurantes in cordib;
suis. Et niniue quasi piscine aquarum
aque eius. ipsi uero fugerunt. State sta
te. et non est qui reuertatur. Diripite ar
gentum. diripite aurum. et non est fi
nis diuitiarum ex omnib; uasis desi
derabilib;. Dissipata et scissa et di
lacerata. et cor tabescens. et dissolutio
geniculorum. et defectio in cunctis re
nib;. et facies omnium sicut nigredo
olle. Ubi est habitaculum leonum. et
pascua catulorum leonum. Ad quam
iuit leo ut ingrederetur illuc catulus
leonis et non est qui exterreat. Leo ce
pit sufficienter catulis suis. et neca
uit leenis suis. et impleuit preda spe
luncas suas. et cubile suum rapina.
Ecce ego ad te dicit dominus exercituum.
et succendam usque ad fumum quadrigas
tuas. et leunculos tuos comedet
gladius. Et exterminabo de terra pre
dam tuam. et non audietur ultra uox
III nuntiorum tuorum. Ve ciuitas sangui
num. uniuersa mendacii dilaceratio
ne plena. non recedet a te rapina.
Uox flagelli et uox impetus rote.

et equi frementis. et quadrige feruentis.
et equitis ascendentis. et micantis gla
dii. et fulgurantis haste. et multitu
dinis interfecte. et grauis ruine. nec
est finis cadauerum. Et corruent in cor
porib; suis. propter multitudinem fornica
tionum meretricis speciose et grate
et habentis maleficia. que uendi
dit gentes in fornicationib; suis.
et familias in maleficiis suis. Ecce
ego ad te dicit dominus exercituum. et re
uelabo pudenda tua in facie tua.
et ostendam gentib; nuditatem tuam.
et regnis ignominiam tuam. Et proiciam
super te abhominationes. et contume
liis te afficiam. et ponam in exem
plum. et erit omnis qui uiderit te resiliet
a te et dicet. Uastata est niniue. Quis
commouebit super te caput. Unde
queram consolatorem tibi. Numquid meli
or es ab alexandria populorum que habi
tat in fluminib;. aque in circuitu
eius. cuius diuitie mare. aque mu
rus eius. ethyopia fortitudo. et egyp
tus. et non est finis. Affrica et libies
fuerunt in auxilio tuo. sed et ipsa in trans
migratione ducta est in captiuitatem.
Paruuli eius elisi sunt in capite om
nium uiarum. et super inclitos eius mise
runt sortem. et omnes optimates eius
confixi sunt in compedib;. Et tu ergo in
ebriaberis. et eris despecta. et tu que
res auxilium ab inimico. Omnes mu
nitiones tue sicut ficus cum grossis
suis. si concusse fuerint cadent in
os comedentis. Ecce populus tuus mu

lieres

in medio tui. inimicis tuis ad ap
tionem pandentur porte terre tue.
devorabit ignis vectes tuos. Aquam
propter obsidionem hauri tibi. et extrue
munitiones tuas. Intra in lutum
et calca. subigens tene laterem. Ibi
comedet te ignis. peribis gladio. de
vorabit te ut bruchus. Congregare
ut bruchus. multiplicare ut lo
custa. plures fecisti negotiationes
tuas quam stelle sunt celi. Bruchus
expansus est et avolavit. custodes
tui quasi locusta. et parvuli tui
quasi locuste locustarum. que considunt
in sepibus in die frigoris. Sol ortus est
et avolaverunt. et non est cognitus
locus earum ubi fuerint. Dormitaverunt pasto
res tui. rex assur sepelientur principes
tui. Latitavit populus tuus in montibus.
et non est qui congreget. Non est obscura con
tritio tua. pessima est plaga tua. Omnes
qui audierunt auditionem tuam compresse
runt manum super te. quia super quem non
transiit malitia tua semper. Expli
cit naum propheta. Incipit abacuhc
propheta.

Onus quod vidit aba
chuc propheta. Usque quo
domine clamabo et non
exaudies. vocifera
bor ad te vim patiens
et non salvabis. Quare ostendisti mihi
iniquitatem et laborem. videre predam et
iniusticiam contra me. Et factum est
iudicium et contradictio potentior.
Propter hoc lacerata est lex. et non pervenit
usque ad finem iudicium. quia impius
prevalet adversus iustum. Propterea egre
ditur iudicium perversum. Aspicite in gen
tibus et videte et ammiramini et
obstupescite. quia opus factum est in di
ebus vestris quod nemo credet cum narra
bitur. quia ecce ego suscitabo chalde
os gentem amaram et velocem ambu
lantem super latitudinem terre. ut posside
at tabernacula non sua. Horribilis et
terribilis est. ex semet ipsa iudicium et
onus eius egredietur. Leviores pardis
equi eius. et velociores lupis vespertinis.
et diffundentur equites eius. Equites namque
eius de longe venient. volabunt
quasi aquila festinans ad comeden
dum. omnes ad predam venient. Facies
eorum ventus urens. et congregabit quasi
harenam captivitatem. et ipse de re
gibus triumphabit. et tyranni ridi
culi eius erunt. Ipse super omnem mu
nitionem ridebit. et comportabit ag
gerem et capiet eam. Tunc mutabitur
spiritus. et pertransibit et corruet. Hec est
fortitudo eius dei sui. Numquid non tu a
principio domine deus meus. sancte meus. et non
moriemur. Domine in iudicium posuisti
eum. et fortem ut corriperes fundasti eum.
Mundi sunt oculi tui ne videas
malum. et respicere ad iniquitatem non
poteris. Quare non respicis super iniquos
gentes. et taces. devorante impio
iustiorem se. Et facies homines quasi
pisces maris. et quasi reptile non habens
principem. Totum in hamo sublevavit.
Traxit illud in sagena sua et con

gregauit in rete suū. sup hoc leta
bitur & exultabit. Propterea immola
bit sagene sue & sacrificabit reti suo.
qa in ipsis incrassata ē pars ei. & ci
bus ei electus. Propt hoc g expan
det sagenam suā. & semp interficere
II gentes n parcet. Sup custodiā me
am stabo. & figam gradū sup mu
nitionē. & contemplabor ut uideā
qd dicat' m. & qd respondeā ad ar
guentē me. Et respondit m dns &
dixit. Scribe uisum & explana eū
sup tabulas. ut percurrat q legerit
eū. qa adhuc uisus pcul. & appare
bit in finē & n mentiet'. Si morā
fecerit expecta illū. quia ueniens
ueniet & n tardabit. Ecce qui incre
dulus ē. n erit recta anima ei in
semet ipso. Iustus autē in fide sua
uiuet. Et quom uinū potantē de
cipit. sic erit uir supb; & n decora
bitur. Qui dilatauit qsi infernū a
nimā suā. & ipse quasi mors & n
adimplet'. Et congregabit ad se
oms gentes. & coaceruabit ad se
oms pplos. Numqd n oms isti sup
eum parabolam sument. & n lo
quelam enigmatū ei. Et dicetur.
Ue ei q multiplicat n sua. Usq; q
aggrauat cont' se densum lutū.
Numqd n repente consurgent q
mordeant te. Et suscitabunt' la
cerantes te. et eris in rapinā eis.
Quia tu spoliasti gentes multas.
spoliabunt te oms q reliqui fue
runt de pplis. ppt sanguinē ho
minis & iniqtatē tre ciuitatis. &
omniū habitantiū in ea. Ue qui
congregat auaritiā malā domui
sue. ut sit in excelso nidus ei. & li
berari se putat de manu mali. Co
gitasti confusionē domui tue. con
cidisti pplos multos. & peccauit
anima tua. qa lapis de pariete cla
mabit. & lignū qd int' iuncturas
edificior ē respondebit. Ue q edi
ficat ciuitatē in sanguinib;. & pra
rat urbē in iniqtate. Numqd n hec
a dno sunt exercituū. Laborabt
enī ppli in multo igni. & gentes in
uacuū. & deficient. qa replebitur
tra ut cognoscant glām dni qsi a
que opientes mare. Ue q potū dat
amico suo. mittens fel suū & ine
brians. ut aspiciat nuditatē eius.
Repletus ē ignominia p glā. bibe
tu quoq; & consopire. Circumdabit
te calix dextere dni. & uomit' igno
minie sup glām tuā. qa iniqtas
libani opiet te. & uastitas anima
liū deterrebit eos. De sanguinib; ho
minis & iniqtate tre. & ciuitatis
& omniū habitantiū in ea. Qd pd
ē sculptile. qa sculpsit illud fictor
suus. conflatile & imaginē falsā.
qa spauit in figmto fictor ei. ut fa
ceret simulachra muta. Ue q dicit
ligno. expgiscere. surge lapidi ta
centi. Numqd ipse doceri poterit.
Ecce ipse coopertus ē argento & auro.
& oms sps non ē in uisceribus eius.
Dns autē in templo sco suo. sileat

a facie eius omīs terra. Oratio aba
III Dñe audiui chuc p̄p ignoratiōib;
auditionē tuā & timui. Dñe
op̄ tuum in medio annoꝝ uiuifi
ca illud. In medio annoꝝ notū fa
cies. cū iratus fueris misedię recor
daberis. Ds ab austro ueniet. et
s̄cs de monte pharan. semp̄ dia
psalma. Operuit celos gl̄a ei᷒. & lau
dis eius plena ē t̄ra. Splendor eius
ut lux erit. cornua in manib; ei᷒.
Ibi abscondita ē fortitudo ei᷒. an
te faciē eius ibit mors. Egredietur
diabolus ante pedes eius. stetit
et m̄sus ē t̄ram. Aspexit dissoluit
gentes. & contriti sunt montē s̄cli.
Incuruati sunt colles mundi. ab
itinerib; eternitatis eius. Pro iniq̄tate
uidi tentoria ethyopie. turbabun
tur pelles t̄rę madian. Numq̇d in
fluminib; iratus es dñe. aut in flu
minib; furor tuus. aut in mari in
dignatio tua. Q̄ ascendes super
equos tuos. & quadrige tuę salua
tio. Suscitans suscitabis arcū tuū.
iuramenta tribub; que locut᷒ es. semp̄
Fluuios scindes t̄rę. uiderunt et
doluerunt montes. gurges aq̄rū
transijt. Dedit abyssus uocē suam.
altitudo man᷒ suas leuauit. Sol
& luna steterunt in habitaclo suo.
in luce sagittarū tuaꝝ ibunt in
splendore fulgurantis hastę tuę.
In fremitu conculcabis t̄ram. & in
furore obstupefacies gentes. Egr̄ss᷒
es in salutē p̄p̄li tui. in salutē cum
x̄p̄o tuo. Percussisti caput de domo
impij. denudasti fundamtū eius usq;
ad collum. semp̄. Maledixisti scep
tris ei᷒. capita bellatoꝝ eius. uenien
tib; ut turbo ad dispgendū me. Ex
ultatio eoꝝ. sicut eius q̇ deuorat
paupem in abscondito. Uiam fe
cisti in mari eq̄s tuis. in luto aq̄ꝝ
multarū. Audiui & conturbatus
ē uent̄ m̄s. a uoce contremuerunt
labia mea. Ingrediatur putredo in
ossib; meis. & subt̄ me scatat. Ut
requiescā in die t̄bulationis. & as
cendā ad p̄p̄lm accinctū n̄rm. Ficus
enim n̄ florebit. & n̄ erit germen
in uineis. Mentiet̄ opus oliue. et
arua n̄ afferent cibum. Abscidetur
de ouili pecus. & n̄ erit armentum in
p̄sepib;. Ego autē in dño gaudebo.
et exultabo in dō ihū meo. Ds dñs
fortitudo mea. & ponet pedes meos
quasi ceruoꝝ. Et sup excelsa mea
deducet me uictor. in psalmis ca
nentē. Explicit abachuc p̄p̄ha. In
cipit sopho
nias p̄pha
VERBUM DNI QD
factū est ad sopho
niam filiū chusi fi
lij godolię filij ama
rię filij ezechię. in dieb;
iosię filij ammon regis
iuda. Congregans congregabo
omīa a facię t̄rę. dicit dñs. Cong
gans hominē & pecus. congregan
uolatile celi & pisces maris. & ruinę

impiorum erunt. Et disperdam homi
nem a facie terre dicit dominus. et exten
dam manum meam super iudam et super
omnes habitantes ierusalem. et disperdam
de loco hoc reliquias baal et nomina
edituorum cum sacerdotibus. et eos qui ado
rant super tecta militiam celi. et iurant
in domino et iurant in melchom. et qui
auertuntur de post tergum domini. et qui non
quesierunt dominum. nec inuestiga
uerunt eum. Silete a facie domini quia
iuxta est dies domini. quia preparabit dominus
hostiam. et sanctificabit uocatos suos.
Et erit in die hostie domini. uisitabo
super principes. et super filios regis. et su
per omnes qui induti sunt ueste peregrina.
et uisitabo super omnem qui arroganter
ingreditur super limen in die illa. qui
complent domum domini dei sui iniqui
tate et dolo. Et erit in die illa di
cit dominus. uox clamoris a porta pis
cium. et ululatus a secunda. et contritio
magna a collibus. Ululate habita
tores pile. conticuit omnis populus
chanaan. disperierunt omnes inuo
luti argento. Et erit in tempore il
lo scrutabor ierusalem in lucernis. et
uisitabo super uiros defixos in feci
bus suis. qui dicunt in cordibus suis. non
faciet dominus bene. et non faciet male.
Et erit fortitudo eorum in direptio
nem. et domus eorum in desertum. Et edi
ficabunt domos et non habitabunt.
et plantabunt uineas. et non bibent ui
num earum. Iuxta est dies domini mag
nus. iuxta et uelox nimis. Uox
diei domini amara. tribulabitur ibi for
tis. Dies ire dies illa. dies tribulatio
nis et angustie. dies calamitatis et
miserie. dies tenebrarum et caliginis.
dies nebule et turbinis. dies tube
et clangoris. super ciuitates munitas
et super angulos excelsos. Et tribula
bo homines et ambulabunt ut ce
ci. quia domino peccauerunt. Et effun
detur sanguis eorum sicut humus. et
corpora eorum sicut stercora. Sed et
argentum eorum et aurum eorum non pote
rit liberare eos in die ire domini. In ig
ne zeli eius deuorabitur omnis terra.
quia consummationem cum festinatio
ne faciet cunctis habitantibus terram.
Conuenite. congregamini gens non II
amabilis. priusquam pariat iussio
quasi puluerem transeuntem diem. An
tequam ueniat super uos ira furoris
domini. querite dominum omnes mansueti
terre. qui iudicium eius estis operati. Que
rite iustum. querite mansuetum. si quo
modo abscondamini in die furoris
domini. quia gaza destructa erit et asca
lon in desertum. Azotum in meridie
eicient. et acharon eradicabitur. Ue
qui habitatis funiculum maris. gens
perditorum. Uerbum domini super uos chana
an terra philistinorum. et disperdam te
ita ut non sit habitator. Et erit funi
culus maris requies pastorum et caule
pecorum. et erit funiculus eius qui reman
serit de domo iuda. Ibi pascentur
in domibus ascalonis. ad uesperam re
quiescent. quia uisitabit eos dominus deus eorum.

et auertet captiuitatem eorum. Audiui
obprobrium moab. et blasphemias
filiorum ammon. que exprobrauerunt
populo meo. et magnificati sunt super
terminos eorum. Propterea uiuo ego dicit
dominus exercituum deus israel. quia moab ut
sodoma erit. et filii ammon quasi go
morra. Siccitas spinarum et acerui
salis. et desertum usque in eternum.
Reliquie populi mei diripient illos.
residui gentis mee possidebunt eos.
Hoc eis eueniet pro superbia sua. quia
blasphemauerunt et magnificati sunt
super populum domini exercituum. Horribilis
dominus super eos. et attenuabit omnes deos
terre. Et adorabunt eum uir de loco su
o. omnes insule gentium. Sed et uos ethy
opes. interfecti gladio meo eritis. Et
extendet manum suam super aquilonem
et perdet assur. et ponet speciosam in
solitudinem et inuium. et quasi desertum.
Et accubabunt in medio eius greges
omnes bestie gentium. et onocrotalus.
et ericius in liminibus eius morabuntur.
Uox cantantis in fenestra. coruus in
superliminari. quoniam attenuabo robur
eius. Hec est ciuitas gloriosa habitans in
confidentia. que dicebat in corde
suo. Ego sum. et extra me non est a
lia amplius. Quomodo facta est in de
sertum cubile bestie. Omnis qui transit
per eam sibilabit. mouebit caput suum.
III Ue prouocatrix et redempta ciuitas. colum
ba non audiuit uocem. et non suscepit dis
ciplinam. In domino non est confisa. ad deum
suum non appropiauit. Principes eius
in medio eius quasi leones rugientes.
Iudices eius lupi uespere non relinquebant
in mane. Prophete eius uesani. uiri in
fideles. Sacerdotes eius polluerunt
sanctum. iniuste egerunt contra legem.
Dominus iustus in medio eius non faciet in
iquitatem. Mane mane iudicium suum
dabit in luce et non abscondetur. Nes
ciuit autem iniquus confusionem.
Disperdidi gentes. et dissipati sunt an
guli earum. Desertas feci uias eorum.
dum non est qui transeat. Desolate sunt ci
uitates eorum. non remanente uiro. nec
ullo habitatore. Dixi. Attamen time
bis me. suscipies disciplinam. et non pe
ribit habitaculum eius. propter omnia in quibus
uisitaui eam. Ueruntamen diluculo
surgentes corruperunt omnes cogitationes
suas. Quapropter expecta me dicit dominus
in die resurrectionis mee in futurum.
quia iudicium meum ut congregem gentes
et colligam regna. Et effundam su
per eas indignationem meam. omnem iram
furoris mei. In igne enim zeli mei de
uorabitur omnis terra. quia tunc reddam
populis labium electum. ut uocent omnes
in nomine domini. et seruiant ei humero
uno. Ultra flumina ethyopie inde
supplices mei. filii dispersorum meorum
deferent munus mihi. In die illa non con
funderis super cunctis adinuentio
nibus tuis. quibus preuaricata es in me.
quia tunc auferam de medio tui magni
loquos superbie tue. et non adicies exalta
ri amplius in monte sancto meo. Et
derelinquam in medio tui pauperem

et egenū. et sperabunt in nomine
dn̄i reliquię isrl̄. Non facient ini
quitatē nec loquentr̄ mendacium.
et n̄ inuenietur in ore eoꝝ lingua
dolosa. Qm̄ ipsi pascentr̄ et accuba
bunt. et n̄ erit q̄ exterreat. Lauda
filia syon. iubila isrl̄. letare et ex
ulta in omī corde filia ihrl̄m. Ab
stulit dn̄s iudiciū tuū. auertit in
imicos tuos rex isrl̄. Dn̄s in medio
tui. n̄ timebis malū ultra. In die
illa dicetur ihrl̄m noli timere. Sy
on n̄ dissoluantr̄ manꝰ tuę. Dn̄s ds̄
tuus in medio tui. fortis ipse sal
uabit. Gaudebit sup te in leticia.
silebit in dilectione tua. et exul
tabit sup te in laude. Nugas q̄ a
lege recesserant congregabo quia
ex te erant. ut n̄ ultra habeas sup
eos obprbriū. Ecce ego interficiā ōs
q̄ afflixerunt te in tempe illo. et
saluabo claudicantē. et eā quę e
iecta fuerat congḡgabo. Et ponā
eos in laudē et in nomī in omī trā
confusionis eoꝝ. In tēpore illo q̄ ad
ducam uos. et in tēpore q̄ congre
gabo uos. Dabo enim uos in no
men et in laudē omīb; poplīs trę.
cū conuertero captiuitatē uſ̄am co
ram oclīs uſ̄is dicit dn̄s. Explicit
sophonias pp̄ha. Incipit aggeus
IN anno secd̄o darii re pp̄ha.
gis in mēse sexto. in die una mēsis
factum ē uerbum dn̄i in manu
aggei pp̄hę ad zorobabel filiū sa
lathiel ducē iuda. et ad ihm̄ filiū

iosedech sacdotē magnū. dicens.
Hęc ait dn̄s exercituum dicens. Po
pulus iste dicit. n̄dum uenit tēp̄
edificande domus dn̄i. Et factum
est uerbū dn̄i in manu aggei pp̄hę
dicens. Numq̄d temp̄ uobis ē ut ha
bitetis in domib; laqueatis. et domꝰ
ista deserta. Et nc̄ hęc dicit dn̄s ex
ercituū. Ponite corda uſ̄a sup uias
uſ̄as. Seminastis multū. et intulis
tis parū. Comedistis. et n̄ estis sati
ati. Bibistis. et n̄ estis inebriati. O
peruistis uos. et n̄ estis calefacti. Et
q̄ mercedes congḡauit. misit eas in
sacculū ptusum. Hęc dicit dn̄s ex
ercituū. Ponite corda uſ̄a sup uias
uſ̄as. Ascendite in montē. portate
lignū. et edificate domū. et accepta
bilis m̄ erit. et glificabor dicit dn̄s.
Respexistis ad amplius. et ecce fac
tum ē minus. Et intulistis in do
mū. et exsufflaui illud. Quā ob cau
sam dicit dn̄s exercituū. Qa domꝰ
mea deserta ē. et uos festinatis unꝰ
quisq; in domū suā. pp̄t hoc sup
uos phibiti sunt celi ne darent ro
rem. et tra phibita ē ne daret ger
men suū. Et uocaui siccitatē sup
trām. et sup montes. et sup triticum
et sup uinū. et sup oleū. et quecūq;
pfert humꝰ. et sup homines. et sup
iumta. et sup omnē laborē manu
um. Et audiuit zorobabel filius
salathiel. et ihc filius iosedech sac
dos magnus. et omīs reliq̄ę ppl̄i uo
cē dn̄i di sui. et uerba aggei pp̄hę

sicut misit eũ dñs ds eorum ad ipsos.
et timuit ppls a facie dñi. Et dixit
aggeus nuntius dñi de nuntiis dñi
ppło. dicens. Ego uobiscũ dicit dñs.
Et suscitauit dñs spm zorobabel
filii salathiel ducis iuda. et spm
ihu filii iosedech sacdotis magni.
et spm reliquorum de omi pplo. Et
ingressi sunt. et faciebant opus in
C II domo dñi exercituũ di sui. In die
uicesima et quarta mensis in sexto mn
se in anno scdo darii regis in sep
timo mense uicesima et pma men
sis. factũ est ũbum dñi in manu
aggei pphe dicens. Loquere ad zo
robabel filium salathiel ducẽ iuda
et ad ihm filiũ iosedech sacdotem
magnũ. et ad reliquos ppli dicens.
Qs in uobis ẽ derelictus. qui uidit do
mũ istã in gła sua pma. Et qd uos
uidetis hanc nunc. Numqd ñ ita ẽ
quasi ñ sit in oculis uris. Et nc con
fortare zorobabel dicit dñs. et con
fortare ihu fili iosedech sacdos mag
ne. et confortare omis pple trę di
cit dñs exercituũ. et facite. qm e
go uobiscũ sum. dicit dñs exer
cituũ. Uerbum qd placui uobis
cum cũ egrederemini de tra egypti.
et sps meus erit in medio urm. No
lite timere. qa hec dicit dñs exerci
tuũ. Adhuc unũ modicũ est. et
ego cõmouebo celũ et tram. et ma
re et aridam. Et mouebo omis gs.
et ueniet desideratus cunctis gentib;
et implebo domũ istam gła dicit
dñs exercituũ. Meũ est argentum
et meũ est aurũ. dicit dñs exercitu
um. Magna erit gła dom istius no
uissime plus qm pme. dicit dñs ex
ercituũ. et in loco isto dabo pacem
dic dñs exercituũ. In uicesima et
qrta noni msis. in anno scdo darii
regis. factum ẽ ũbum dñi ad agge
um pphm dicens. Hec dicit dñs
exercituũ. Interroga sacdotes legem
dicens. Si tulerit homo carnẽ sci
ficatã in hora uestimnti sui. et teti
gerit de sũmitate ei panẽ aut pul
mentũ. aut uinũ. aut oleum. aut
omnẽ cibũ. numqd scificabitr. Res
pondentes autẽ sacdotes dixerunt.
Non. Et dixit aggeus. Si tetigerit
pollutus in aĩa ex omib; his. num
qd contaminabitr. Et responderũt
sacdotes et dixerunt. Contamina
bitur. Et respondit aggeus et dix.
Sic ppls iste et sic gens ista ante faci
em meã dicit dñs. et sic omẽ opus
manuũ eorum. et omĩa quę obtulerũt
ibi contaminata erunt. Et nc po
nite corda ura a die hac et supra.
ante quã poneretr lapis sup lapidẽ
in tẽplo dñi. Cum accederetis ad a
ceruũ uiginti modiorum. et fierent
decẽ. et cũ intraretis ad torcular.
ut exprimeretis quinquaginta lagenas.
et fiebant uiginti. pcussi uos uento
urente. et aurugine. et grandine oĩa
opa manuũ urarũ. et ñ fuit q re
uerteretur in uobis ad me dicit
dñs. Ponite corda ura ex die ista

& in futurū a die uicesima & q̄rta
noni mensis. a die q̄ fundamenta iac
ta sūt templi dn̄i. ponite sup cor
ura. Numquid iam semen in germine
ē & adhuc uinea & ficus & malo
granatū & lignum oliuę n̄ floruit.
Ex die ista bn̄dicā. Et factum est
ūbum dn̄i sc̄do ad aggeū in uicesi
ma & iiii. mensis. dicens. Loqre ad zoro
babel ducē iuda dicens. Ecce moue
bo celū parit & trā. & subūtā soliū
regnorum. et cōterā fortitudinē regni
gentiū. & subūtā q̄drigā. & ascenso
rē eius. & descendent eq̄ & ascenso
res eorum uir ī gladio frīs sui. In die illa
dicit dn̄s exercituū. assumā te zo
robabel fili salathiel serue mś di
cit dn̄s. & ponā te q̄si signaculum.
q̄a te elegi dicit dn̄s exercituum.
Explicit aggeus propheta. In
cipit zacharias pph̄a.
In mense octauo. in anno sc̄do
darii. factum ē ūbum dn̄i ad za
chariam filiū barachię filiū ad
do pph̄am. dicens. Iratus ē dn̄s
sup patres uros. iracundia mag
na. Et dices ad eos. Hec dicit dn̄s
exercituū. Conūtimini ad me ait
dn̄s exercituū. & conūtar ad uos
dicit dn̄s exercituū. Ne sitis sicut
patres uri. ad quos clamabant p
ph̄e priores dicentes. Hec dicit dn̄s
exercituū. Conūtimini de uiis uris
malis & cogitationib; uris pessimis.
& n̄ audierūt neq; attenderūt ad me
dicit dn̄s. Patres uri ubi sunt et
pph̄e. Numquid in sempiternū uiuent.
Uerūtamen ūba mea & legitima mea
quę mandaui seruis meis pph̄is.
numquid n̄ conprehenderūt patres uros.
Et conūsi sunt & dixerūt. Sicut co
gitauit dn̄s exercituū facere nobis
sc̄dm uias uras & sc̄dm adinuen
tiones uras fecit nobis. In die ui
cesima & quarta undecimi mensis
sabath. in anno sc̄do darii. factū
ē ūbum dn̄i ad zachariā filiū ba
rachię filium addo pph̄am dicens.
Uidi p noctem. & ecce uir ascendens
sup equū rufum. & ipse stabat int
mirteta quę erant in pfundo. et
p eum equi rufi. uarii & albi. Et
dixi. Qui sunt isti dn̄e mi. Et dix
ad me angls. q̄ loquebať in me. E
go ostendam tibi q̄d sint hec. Et res
pondit uir q̄ stabat int mirteta.
& dixit. Isti sunt q̄s misit dn̄s ut
pambularent trām. Et responde
runt angło dn̄i q̄ stabat int mir
teta. & dixerunt. Perambulauim'
trām. & ecce omis trā habitať & q̄
escit. Et respondit angls dn̄i. et
dixit. Dn̄e exercituū. usq; q̄ tu n̄
misereberis ihrlm. & urbiū iuda q̄b;
iratus es. Iste iam septuagesim'
annus ē. Et respondit dn̄s angło
q̄ loquebatur in me ūba bona. uer
ba consolatoria. Et dixit ad me
angls q̄ loquebať in me. Clama
dicens. Hec dicit dn̄s exercituū.
Zelatus sum ihrlm & syon zelo
magno. & ira magna ego irascor

super gentes opulentas. quia ego ira
tus sum parum. ipsi uero adiuuerunt in
malum. Propterea hec dicit dominus. Re
uertar ad ierusalem in misericordiis. et domus
mea edificabitur in ea ait dominus exer
cituum. et perpendiculum extendetur
super ierusalem. Adhuc clama dicens.
Hec dicit dominus exercituum. Adhuc
affluent ciuitates mee bonis. et
consolabitur dominus adhuc syon. et eli
get adhuc ierusalem. Et leuaui ocu
los meos et uidi. et ecce quatuor cornu
a. Et dixi ad angelum qui loquebatur
in me. Quid sunt hec. Et dixit ad
me. Hec sunt cornua que uentila
uerunt iudam et israel et ierusalem. Et os
tendit mihi dominus quatuor fabros. Et
dixi. Quid isti ueniunt facere. Qui
ait dicens. Hec sunt cornua que uen
tilauerunt iudam per singulos uiros.
et nemo eorum leuauit caput suum.
et uenerunt isti deterrere ea ut deiciant
cornua gentium que leuauerunt cor
nua super terram iuda ut dispergerent
II eam. Et leuaui oculos meos et uidi.
et ecce uir et in manu eius funiculus
mensorum. Et dixi. Quo tu uadis. Et
dixit ad me. Ut metiar ierusalem et
uideam quanta sit latitudo eius et quanta
longitudo eius. Et ecce angelus qui loque
batur in me egrediebatur. et alius an
gelus egrediebatur in occursum eius. et
dixit ad eum. Curre loquere ad
puerum istum dicens. Absque muro
habitabitur ierusalem pre multitudine
hominum et iumentorum in medio eius.

et ego ero ait dominus murus ignis in
circuitu. et in gloria ero in medio eius.
O. o. fugite de terra aquilonis dicit
dominus. quoniam in quatuor uentis celi dispersi
uos dicit dominus. O syon fuge que ha
bitas apud filiam babylonis. quia hec
dicit dominus exercituum. Post gloriam mi
sit me ad gentes. que spoliauerunt
uos. Qui enim tetigerit uos tan
get pupillam oculi mei. quia ecce
ego leuo manum meam super eos. et e
runt prede his qui seruiebant sibi. et
cognoscetis quia dominus exercituum mi
sit me. Lauda et letare filia syon.
quia ecce ego uenio. et habitabo in
medio tui ait dominus. Et applicabun
tur gentes multe ad dominum in die
illa. et erunt mihi in populum. Et habita
bo in medio tui. et scies quia dominus ex
ercituum misit me ad te. Et posside
bit dominus iudam partem suam in terra
sanctificata. et eliget adhuc ierusalem.
Sileat omnis caro a facie domini. quia con
III surrexit de habitaculo sancto suo. Et
ostendit mihi dominus ihesum sacerdotem mag
num stantem coram angelo domini. et sa
than stabat a dextris eius ut aduersa
retur ei. Et dixit dominus ad sathan.
Increpet dominus in te sathan. et incre
pet dominus in te qui elegit ierusalem. Num
quid non iste est torris erutus de igne.
Et ihesus erat indutus uestibus sordi
dis. et stabat ante faciem angeli. Qui
respondit et ait ad eos qui stabant
coram se dicens. Auferte uestimenta
sordida ab eo. Et dixit ad eum.

Ecce abstuli a te iniquitatem tuam, et
indui te mutatoriis. Et dixit: Po-
nite cydarim mundam super caput
eius. Et posuerunt cydarim mundam
super caput eius, et induerunt eum ves-
tibus. Et angelus domini stabat, et contes-
tabatur angelus domini Ihesum dicens: Hec
dicit dominus deus exercituum: Si in viis
meis ambulaveris, et custodiam me-
am custodieris, tu quoque iudica-
bis domum meam, et custodies atria
mea, et dabo tibi ambulantes de his
qui nunc assistunt hic. Audi Ihesu sacer-
dos magne, tu et amici tui qui habi-
tant coram te, quia viri portenden-
tes sunt. Ecce enim ego adducam ser-
vum meum orientem. Quia ecce lapis quem
dedi coram Ihesu: super lapidem unum sep-
tem oculi sunt. Et ecce ego celabo
sculpturam eius ait dominus exercituum,
et auferam iniquitatem terre illius in die
una. In die illa dicit dominus exercitu-
um, vocabit vir amicum suum subter
IIII vineam et subter ficum. Et reversus est
angelus qui loquebatur in me, et suscita-
vit me quasi virum qui suscitatur de
somno suo. Et dixit ad me: Quid
tu vides? Et dixi: Vidi, et ecce can-
delabrum aureum totum, et lampas
eius super caput ipsius, et septem lu-
cerne eius super illud, et septem infuso-
ria lucernis que erant super caput
illius, et due olive super illud, u-
na a dextris lampadis, et una a si-
nistris eius. Et respondi, et aio
ad angelum qui loquebatur in me

dicens: Quid sunt hec domine mi? Et re-
spondit angelus qui loquebatur in me,
et dixit ad me: Numquid nescis quid sunt
hec? Et dixi: Non domine mi. Et res-
pondit et ait ad me dicens: Hoc est
verbum domini ad zorobabel dicens:
Non in exercitu nec in robore, sed in
spiritu meo dicit dominus exercituum. Quis
tu mons magne coram zorobabel in
planum? Et educet lapidem prima-
rium, et exequabit gratiam gratie eius.
Et factum est verbum domini ad me di-
cens: Manus zorobabel fundaverunt
domum istam, et manus eius perficient e-
am, et scietis quia dominus exercituum misit me
ad vos. Quis enim despexit dies par-
vos? Et letabuntur, et videbunt la-
pidem stagneum in manu zoroba-
bel. Septem isti oculi domini qui discur-
runt in universa terra. Et respondi
et dixi ad eum: Quid sunt due olive
iste ad dexteram candelabri et ad si-
nistram eius? Et respondi secundo, et
dixi ad eum: Quid sunt due spice oli-
varum que sunt iuxta duo rostra
aurea, in quibus sunt suffusoria ex
auro? Et ait ad me dicens: Num-
quid nescis quid sunt hec? Et dixi:
Non domine mi. Et dixit: Isti sunt
duo filii olei qui assistunt dominatori
universe terre. Et conversus sum et le- V
vavi oculos meos, et vidi et ecce
volumen volans. Et dixit ad me: Quid
tu vides? Et dixi: Ego video vo-
lumen volans. Longitudo eius vigin-
ti cubitorum, et latitudo eius decem

cubitorum. Et dixit ad me. Hec est ma
ledictio que egreditur super faciem
omnis terre, quia omnis fur sicut ibi scrip
tum est iudicabitur: et omnis iurans
ex hoc similiter iudicabitur. Educam
illud dicit dominus exercituum: et veniet
et ad domum furis et ad domum iu
rantis in nomine meo mendaciter: et
commorabitur in medio domus eius.
et consumet eam et ligna eius et lapides
eius. Et egressus est angelus qui loquebatur
in me: et dixit ad me. Leva oculos
tuos: et vide quid est hoc quod egreditur.
Et dixit. Quidnam est? Et ait. Hec est
amphora egrediens. Et dixit. Hec est
oculus eorum in universa terra. Et ecce
talentum plumbi portabatur: et ecce
mulier una sedens in medio am
phore. Et dixit. Hec est impietas. Et
proiecit eam in medio amphore: et
misit massam plumbeam in os eius.
Et levavi oculos meos et vidi: et ecce
due mulieres egredientes: et spiritus in a
lis earum. Et habebant alas quasi alas
milvi: et levaverunt amphoram inter
terram et celum. Et dixi ad angelum qui
loquebatur in me. Quo iste deferunt am
phoram? Et dixit ad me. Ut edi
ficetur ei domus in terra sennaar: et sta
biliatur et ponatur et ibi super basim su
VI am. Et conversus sum et levavi ocu
los meos et vidi: et ecce quatuor qua
drige egredientes in medio duorum
montium: et montes montes erei. In
quadriga prima equi rufi: et in quadriga
secunda equi nigri: et in quadriga tertia equi
albi: et in quadriga quarta equi varii et
fortes. Et respondi et dixi ad ange
lum qui loquebatur in me. Quid sunt
hec domine mi? Et respondit angelus
et ait ad me. Isti sunt quatuor venti
celi, qui egrediuntur ut stent coram domina
tore omnis terre. In qua erant equi nigri egredi
ebantur in terram aquilonis: et albi egres
si sunt post eos: et varii egressi sunt
ad terram austri. Qui autem erant
robustissimi, exierunt et querebant
ire et discurrere per omnem terram. Et
dixit. Ite perambulate terram. Et per
ambulaverunt eam. Et vocavit
me: et locutus est ad me dicens. Ec
ce qui egrediuntur in terram aquilonis re
quiescere fecerunt spiritum meum in terra aquilo
nis. Et factum est verbum domini ad me
dicens. Sume a transmigratione ab
oldai et a tobia et ab idaia: et ve
nies tu in die illa et intrabis domum
iosie filii sophonie qui venerunt de ba
bylone. Et sumes argentum et aurum
et facies coronas: et pones in capite
ihesu filii iosedech sacerdotis magni:
et loqueris ad eum dicens. Hec ait
dominus exercituum dicens. Ecce vir
oriens nomen eius: et subter eum orietur:
et edificabit templum domino. et ipse ex
truet templum domino: et ipse portabit
gloriam: et sedebit et dominabitur super so
lio suo. Et erit sacerdos super solio suo:
et consilium pacis erit inter duos illos.
et corone erunt helem et tobie et
idaie et hen filio sophonie memo
riale in templo domini: et qui procul sunt

uenient ⁊ edificabunt in tēplo
dn̄i. ⁊ scietis q̄a dn̄s exercituū mi
sit me ad uos. Erit autē hoc si au
ditu audieritis uocē dn̄i di uri.
Et factum ē in anno q̄rto VII
darij regis. factū ē ūbū dn̄i ad
zachariā in quarta m̄sis noni q̄
ē casleu. Et miserꝰ ad domū dn̄i
sarasar ⁊ rogomelech. ⁊ uiri q̄ e
rant cum eo. ad dep̄candā faciē
dn̄i. ut dicerent sacdotib; domus
dn̄i exercituū. ⁊ p̄phis loquentes.
Numq̄d flendū m̄ ē in m̄se q̄nto.
ut scificare me debeo sicuti feci
iam multis annis. Et factū est
ūbum dn̄i exercituū. ad me dicēs.
Loquere ad omnē p̄p̄lm t̄re ⁊ ad
sacdotes dicens. Cum ieiunare
tis ⁊ plangeretis in q̄nto ⁊ septimo
p hos septuaginta annos. numq̄d
ieiunium ieiunastis m̄. Et cum
comedistis ⁊ bibistis. numq̄d non
uobis comedistis. ⁊ uobismetipsis
bibistis. Numq̄d n̄ sunt ūba que
locutus ē dn̄s in manu p̄pharum
p̄or. cum adhuc ihrl̄m habitare
tur et eēt opulenta. ipsa ⁊ urbes
in circuitu eī. ⁊ ad austrū. et in
campestrib; habitaretur. Et fac
tum ē ūbum dn̄i ad zachariam
dicens. Hec ait dn̄s exercituū di
cens. Iudiciū uerum iudicate et
misc̄diam ⁊ miserationes facite
unusq̄sq; cum f̄re suo. ⁊ uiduā
⁊ pupillum ⁊ aduenā ⁊ paupe
rem nolite calūpniari. et malū
uir f̄ri suo n̄ cogitet in corde suo.
Et noluerꝰ attendere. ⁊ aūterꝰ
scapulā recedentē. et aures suas
aggrauauerunt ne audirent. ⁊
cor suū posuerꝰ ut adamantem
ne audirent legē ⁊ ūba que mi
sit dn̄s exercituū in sp̄u suo. per
manū p̄pharum p̄or. ⁊ facta est
indignatio magna a dn̄o exerci
tuū. Et factū est sicut locutus ē
⁊ n̄ audierūt. sic clamabit ⁊ n̄ ex
audiā dicit dn̄s exercituū. Et
dispsi eos p omīa regna. que nesci
unt. ⁊ t̄ra desolata ē ab eis eo q̄d
n̄ esset t̄nsiens et reūtens. ⁊ posu
erunt t̄ram desiderabilē in deser
tum. Et factum ē ūbum dn̄i ex VIII
ercituū ad me dicens. Hec dicit
dn̄s exercituū. Zelatus sū syon
zelo magno. ⁊ indignatiōe mag
na zelatus sum eā. Hec dicit dn̄s
exercituū. Reūsus sum ad syon. ⁊
habitabo in medio ihrl̄m. Et uoca
bitur ihrl̄m ciuitas ueritatis. et
mons dn̄i exercituū mons scifica
tus. Hec dicit dn̄s exercituū. Ad
huc habitabunt senes ⁊ anus in
plateis ihrl̄m. ⁊ uiri baculus in
manu eī p multitudine dierum.
Et platee ciuitatis complebunꝰ
infantib; ⁊ puellis ludentib; in
plateis eī. Hec dicit dn̄s exercituū.
Si difficile uidebitur in oculis
reliquiarū p̄p̄li huī in dieb; illis.
numq̄d in oculis meis difficile erit
dicit dn̄s exercituū. Hec dicit

dn̄s exercituum. Ecce ego saluabo
p̄plm̄ meum de t̄ra orientis. et de t̄
ra occasu solis. et adducā eos et ha
bitabunt in medio ihr̄lm̄. Et erūt
m̄ in p̄plm̄. et ego ero eis in dm̄ in ue
ritate et in iusticia. Hec dicit dn̄s ex
ercituum. Confortentur manꝰ u͞re
q̄ auditis in dieb; his sermones istos
per os ꝓpharum. in die in qua fundata
ē domus dn̄i exercituū. ut tēplum
edificaretur. Siquidē ante dies il
los merces hominū n̄ erat. nec mer
ces iumentorum erat. neq; introeunti
et exeunti erat pax p̄ tribulatiōe. Et
dimisi om̄s homines. unūquemq;
contra proximum suū. Nunc autē
n̄ iuxta dies p̄ores ego faciam reli
quijs p̄p̄li huius dicit dn̄s exercitu
um. s; semē pacis erit. Uinea dabit
fructū suū. et t̄ra dabit germ̄ suū
et celi dabunt rorē suū. et posside
re faciam reliq̄as p̄p̄li huius uniu
sa hec. Et erit sicut eratis maledic
tio in gentib; domꝰ iuda et domus
isr̄l. sic saluabo uos et eritis b̄ndic
tio. Nolite timere. confortentur ma
nus u͞re. q̄a hec dicit dn̄s exercitu
um. Sicut cogitaui ut affligerē
uos cum ad iracundiā ꝓuocassēt
me patres u͞ri dicit dn̄s. et n̄ sum
misertus. sic conuersus cogitaui in
dieb; istis ut b̄n faciam ihr̄lm̄ et
domui iuda. Nolite timere. Hec
sunt ḡ u̇ba que facietis. Loq̄mini
ueritatē unusq̄sq; cū proximo suo.
Ueritatē et iudiciū pacis iudicate

in portis u͞ris. et unusq̄sq; malum
contra amicū suū ne cogitetis in
cordib; u͞ris. et iuramentum m̄dax
ne diligatis. Om̄ia enim hec sunt
que odi dicit dn̄s. Et factū ē uer
bum dn̄i exercituū ad me dicens.
Hec dicit dn̄s exercituū. Ieiuniū
q̄rti et ieiuniū q̄nti. et ieiuniū septi
mi et ieiuniū decimi erit domui
iude in gaudiū et leticiā et in
sollēpnitates p̄claras. ueritatē tm̄
et pacē diligite. Hec dicit dn̄s ex
ercituū. Usq; q̄ ueniant p̄p̄li et ha
bitent in ciuitatib; multis. et ua
dant habitatores un̄ ad alium di
centes. eam̄ et dep̄cem̄ faciē dn̄i.
et queram̄ dn̄m exercituū. Uadā
etiam ego. et uenient p̄p̄li multi
et gentes robuste ad querendum
dn̄m exercituū in ihr̄lm̄ et dep̄can
dam faciē dn̄i. Hec dicit dn̄s exer
cituū. In dieb; illis in quib; appre
hendent decē hoīes ex om̄ib; lin
guis gentiū. et app̄hendent fim
briam uiri iudei dicentes. ibim̄
uobiscū. audiuim̄ enī q̄m dn̄s
IX uobiscū est. Onus u̇bi dn̄i in t̄ra adrach et damasci req̄ei eī.
Quia dn̄i ē ocl's hoīs. et omniū
tribuū filioꝝ isr̄l. Emath q̄q;
terminus eī. et tyrus et sydon.
assūpserunt q̄ppe sibi sapientiā
ualde. Et edificauit tyrus muni
tionē suam. et coaceruauit argen
tum quasi humū. et aurū ut lu
tū plateaꝝ. Ecce dn̄s possidebit

eam. et percutiet in mari fortitudi
nẽ eius. et hec igni deuorabitur.
Uidebit ascalon et timebit. et
gaza et dolebit nimis. et acharon
qm̃ confusa ẽ spes eius. Et peribit
rex de gaza. et ascalon ñ habitabit.
et sedebit separator in azoto. et dis
pdam superbiam philistinorum. et au
feram sanguinẽ ei9 de ore ei9. et ab
hominationes ei9 de medio denti
um ei9. Et relinquetur etiã ipse deo
nr̃o. et erit quasi dux in iuda. et
acharon quasi iebuseus. Et circũ
dabo domũ meã ex his q̃ militant
m̃ euntes et reũtentes. et ñ transi
bit sup eos ultra exactor. q̃a nũc
uidi in oculis meis. Exulta satis
filia syon. iubila filia ihr̃lm. ecce
rex tuus ueniet t̃ iustus et salua
tor. Ipse paup. et ascendens super
asinum et sup pullũ filiũ asinę.
Et dispdam quadrigã ex ephraim.
et equũ de ihr̃lm. Et dissipabit
arcus belli. et loquetur pacẽ gen
tib;. et potestas eius á mari usq;
ad mare. et á fluminib; usq; ad fi
nes t̃re. Tu quoq; in sanguine tes
tam̃ti tui emisisti uinctos tuos de
lacu. in q̃ ñ est aqua. Conũtimini
ad munitionẽ uincti spei. hodie
quoq; adnuntiãs duplicia reddã
t̃. qm̃ extendi t̃ m̃ iudã q̃si arcũ.
impleui t̃ram ephraim. Et susci
tabo filios tuos syon. sup filios tu
os grecia. et ponam te quasi gladi
um fortiũ. Et dñs ds̃ sup eos ui
debitur. et exibit ut fulgur iaculum
ei9. Et dñs ds̃ in tuba canet. et ua
det in turbine austri. Dñs exerci
tuũ pteget eos. et deuorabũt et sub
icient lapidib; fundę. et bibentes
inebriabunt q̃si uino. et replebun
tur ut phyalę. et quasi cornu alta
ris. Et saluabit eos dñs ds̃ eorum in
die illa ut gregem p̃pli sui. q̃a lapi
des sc̃i eleuantur sup t̃ram ei9. Q̃d
enĩ bonum ei9 ẽ. et q̃d pulchrũ ei9.
nisi frum̃tum electorum. et uinũ ger
minans uirgines. Petite a dño X
pluuiã in t̃pore serotino. et dñs
faciet niues. et pluuiã ymbris. Da
bit eis singl̃is herbam in agro. q̃a
simulachra locuta sunt inutile.
et diuini uiderũt mendaciũ. et
somniatores frustra locuti sunt. ua
ne consolabant. Id circo abducti
sunt. q̃si grex affligent. q̃a ñ est
eis pastor. Sup pastores iratus est
furor m̃s. et sup hyrcos uisitabo.
q̃a uisitauit dñs exercituũ gregẽ
suũ domum iuda. et posuit eos
q̃si equũ gl̃e suę in bello. Ex ipso
angulus. et ex ipso paxillus. et ex
ipso arcus p̃lii. ex ipso egredietur
omĩs exactor simul. Et erũt q̃si for
tes et cõculcantes lutũ uiarũ in p̃lio.
et bellabunt q̃a dñs cũ eis. et con
fundent ascensores equorum. Et con
fortabo domũ iuda et domũ ioseph
saluabo. et conũtam eos q̃a misere
bor eorum. et erũt sicut fuerũt q̃ndo ñ pie
ceram eos. Ego enĩ dñs ds̃ eorum exau

diam

eos. et erunt quasi fortes ephraim.
et letabitur cor eorum quasi a vino.
et filii eorum videbunt et letabuntur.
et exultabit cor eorum in domino. Sibila
bo eis et congregabo illos quia redemi
eos. et multiplicabo eos sicut ante
fuerant multiplicati. Et semina
bo eos in populis. et de longe recorda
buntur mei. et vivent cum filiis
suis et revertentur. et reducam eos de
terra egypti et de assyriis congregabo
eos. et ad terram galaad et libani ad
ducam eos. et non invenietur eis locus.
Et transibunt in maris freto. et per
cutiet in mari fluctus. et confun
dentur omnia profunda fluminis. Et
humiliabitur superbia assur. et scep
trum egypti recedet. Confortabo
eos in domino. et in nomine eius ambu
XI labunt dicit dominus. Aperi libane por
tas tuas. et comedat ignis cedros
tuas. Ulula abies quia cecidit cedrus.
quoniam magnifici vastati sunt. Ululate
quercus basan. quoniam succisus est sal
tus munitus. Vox ululatus pastorum.
quia vastata est magnificentia eorum.
Vox rugitus leonum. quoniam vastata est
superbia iordanis. Hec dicit dominus deus
meus. Pasce pecora occisionis. que qui
possederant occidebant et non dolebant.
et vendebant ea dicentes. Benedictus
dominus. divites facti sumus. Et pasto
res eorum non parcebant eis. et ego non par
cam ultra super habitantes terram di
cit dominus. Ecce ego tradam homines
unumquemque in manu proximi sui. et
in manu regis sui. et concident ter
ram et non eruam de manu eorum. et pas
cam pecus occisionis propter hoc o pau
peres gregis. Et assumpsi michi duas vir
gas. unam vocavi decorem. et alteram
vocavi funiculum. Et pavi gregem.
et succidi tres pastores in mense u
no. Et contracta est anima mea in
eis. siquidem anima eorum variavit in
me. Et dixi. Non pascam vos. quod mo
ritur moriatur. et quod succiditur suc
cidatur. et reliqui devorent unus
quisque carnem proximi sui. Et tuli vir
gam meam que vocabatur decus. et ab
scidi eam ut irritum facerem fedus me
um quod percussi cum omnibus populis. et ad
irritum deductum est in die illa. Et
cognoverunt sic pauperes gregis qui cus
todiunt michi. quia verbum domini est. Et
dixi ad eos. Si bonum est in oculis
vestris afferte mercedem meam. et si non quies
cite. Et appenderunt mercedem meam
triginta argenteos. Et dixit dominus ad
me. Proice illud ad statuarium. de
corum pretium quod appretiatus sum ab
eis. Et tuli triginta argenteos. et
proieci illos in domo domini ad statuari
um. Et precidi virgam meam secundam
que appellabatur funiculus. ut dissol
verem germanitatem inter iudam et israel.
Et dixit dominus ad me. Adhuc sume
tibi vasa pastoris stulti. quia ecce ego
suscitabo pastorem in terra qui derelicta
non visitabit. et dispersum non queret. et
contritum non sanabit. et id quod stat non
enutriet. et carnes pinguium come
det.

& ungulas eoꝝ dissoluet. O pastor
& idolum derelinquens gregem.
Gladius sup brachium ei⁹ & super
oculum dextrū eius. Brachiū eius
ariditate siccabitur. & oculus dext
eius tenebrescens obscurabitur.
O onus ūbi dñi super isrl'. XII
dñs extendens celum & fundās
terram. & fingens spm̄ hoīs in eo.
Ecce ego ponam ihrlm̄ sup limina
re crapule omīb; ꝑplis in circuitu.
sed et iuda erit in obsidione contra
ihrlm̄. Et erit in illa die ponā ihe
rusalem lapidē oneris cunctis
ꝑplis. Oms qui leuabunt eā concisi
one lacerabunt. & colligent aduer
sum eā omīa regna t̄re. In die illa
dicit dñs pcutiam omnē equū in
stuporē. & ascensorē eius in amētiam.
Et sup domū iuda apiam oculos
meos. & omnē equū ꝑploꝝ pcutiam
in cecitate. Et dicent duces iuda in
corde suo. Confortentur m̄ habita
tores ihrlm̄ in dño exercituū deo
eoꝝ. In die illo ponā duces iuda si
cut caminū ignis in lignis. & sicut
facē ignis in feno. Et deuorabit ad
dextram & ad sinistram oms ꝑplos
in circuitu. & habitabitur ihrlm̄
rursum in loco suo in ihrlm̄. Et
saluabit dñs tabnacula iuda sic
in pncipio. ut n̄ magnifice glorietur
dom̄ dauid. & glā habitantiū ihe
rusalē contra iudam. In die illo ptē
get dñs habitatores ihrlm̄. & erit
q offenderit ex his in die illa q̄si dauid

& dom̄ dauid q̄si dī. sicut angls dñi
in conspectu eī. Et erit in die illa
querā conterere oms gs. que ueni
unt contra ihrlm̄. Et effundā super
domū dd. & sup habitatores ihrlm̄
spm̄ grē & pcum. & aspicient ad me
quē confixerunt. Et plangent eum
planctu quasi sup unigenitū. et do
lebunt sup eū ut doleri solet in mor
te pmogeniti. In die illa magn⁹ erit
planctus in ihrlm̄. sic planctus ad
adremmon in campo mageddon.
Et plangent t̄ra. familie & familie
seorsū. Familie dom̄ dauid seorsum.
& mulieres eoꝝ seorsū. Familie dom̄
nathan seorsum. & mulieres eoꝝ se
orsum. Familie dom̄ leui seorsum.
& mulieres eoꝝ seorsū. Familie semei
seorsum. & mulieres eoꝝ seorsū. Oms
familie relique. familie & familie
seorsū. & mulieres eoꝝ seorsū. In die XIII
illa erit fons patens domui dauid.
& habitantib; ihrlm̄. in ablutione
peccatoris & menstruate. Et erit in die
illa dicit dñs exercituū. dispdam
nomina idoloꝝ de t̄ra. & n̄ memo
rabunt ultra. & pseudo pphās et
spm̄ inmundū auferā de t̄ra. Et
erit cū pphauerit q̄spiam ultra. di
cent ei pat̄ eius & mat̄ eī q genuerit
eū. Non uiues. q̄a m̄dacia locutus
es in noīe dñi. Et configent eū pat̄
eī & mat̄ eius. genitores eī cū pphaue
rit. Et erit in die illa confundent
pphe unusq̄sq; ex uisione sua cum
pphauerit. nec opient pallio saccino

ut mentiatur: sed dicet. Non sum propheta.
homo agricola ego sum: quoniam adam
ad exemplum meum ab adolescentia
mea. Et dicetur ei. Quid sunt plage is
te in medio manuum tuarum? Et
dicet. His plagatus sum in domo e
orum qui diligebant me. Framea susci
tare super pastorem meum et super virum
coherentem mihi dicit dominus exercituum.
Percute pastorem et dispergantur oves. Et
convertam manum meam ad parvulos.
et erunt in omni terra dicit dominus. Partes
due in ea dispergentur et deficient. et
tertia pars relinquetur in ea. Et ducam
tertiam partem per ignem et uram eos sicut
uritur argentum. et probabo eos sicut
probatur aurum. Ipse vocabit nomen
meum. et ego exaudiam eum. Dicam
populus meus es. et ipse dicet dominus deus meus.
XIIII Ecce dies veniunt domini. et dividen
tur spolia tua in medio tui. et
congregabo omnes gentes ad ierusalem
in prelium. et capietur civitas. et vas
tabuntur domus. et mulieres violabun
tur. et egredietur media pars civi
tatis in captivitatem. et reliquum po
puli non auferetur ex urbe. Et egredi
etur dominus et preliabitur contra gentes
illas. sicut preliatus est in die certami
nis. et stabunt pedes eius in die il
la super montem olivarum qui est contra
ierusalem ad orientem. Et scindetur mons
olivarum ex media parte sui ad o
rientem et ad occidentem prerupto gran
di valde. et separabitur medium
montis ad aquilonem et medium eius
ad meridiem. Et fugietis ad vallem
montium eorum quoniam coniungetur val
lis montium usque ad proximum. et
fugietis sicut fugistis a facie terre
motus in diebus ozie regis iuda.
Et veniet dominus deus meus. omnesque sancti
cum eo. Et erit in die illa. non erit
lux. sed frigus et gelu. et erit dies u
na que nota est domino. non dies neque nox.
et in tempore vesperi erit lux. Et erit
in die illa exibunt aque vive
de ierusalem. medium earum ad mare
orientale et medium earum ad mare
novissimum in estate et in hyeme
erunt. et erit dominus rex super omnem ter
ram. In die illa erit dominus unus. et erit
nomen eius unum. et revertetur omnis
terra usque ad desertum. de colle rem
mon ad austrum ierusalem. et exaltabitur
et habitabit in loco suo a porta ben
iamin usque ad locum porte prioris.
et usque ad portam angulorum. et a tur
re ananehel usque ad torcularia re
gis. et habitabunt in ea et anathe
ma non erit amplius. sed sedebit ihe
rusalem secura. Et hec erit plaga
qua percutiet dominus omnes gentes que
pugnaverunt adversus ierusalem.
Tabescet caro uniuscuiusque stantis
super pedes suos. et oculi eius contabes
cent in foraminibus suis. et lingua
eorum contabescet in ore suo. In die
illo erit tumultus domini magnus in eis
et apprehendet vir manum proximi sui.
et conseretur manus eius super manum pro
ximi sui. Sed et iudas pugnabit

adūsus ihrl̄m· et congregabunt̄ di
uitię omnuū gentuū incircuitu·
aurum et argentum et uestē mul
te satis· et sic erit ruina eq̄· et muli.
cameli et asini· et omnuū iumtoꝝ
quę fuerant in castris illis sicut ru
ina hec. Et om̄s q̄ reliq̄ fuerint de
uniuersis gentib; quę uenerūt cont̄
ihrl̄m· ascendent ab anno in an
num ut adorent regē dn̄m exer
cituū· et celebrent festiuitatē tab
naculoꝝ. Et erit q̄ n̄ ascenderit
de familijs t̄rę ad ihrl̄m ut adorēt
regē dn̄m exercituū· n̄ erit super
eos ymb. Qd̄ et si familia egypti
n̄ ascendit et n̄ uenerit· nec sup
eos erit· s; erit ruina q̄ pcutiet dn̄s
om̄s gentes quę n̄ ascenderunt ad
celebrandam festiuitatē tabnacu
loꝝ. Hoc erit peccatū egypti· et hoc
peccatum omnuū gentuū quę n̄
ascenderint ad celebrandā festi
uitatē tabnaculoꝝ. In die illo erit
qd̄ sup frenū eq̄ ē scm̄ dn̄o. Et erīt
lebetes in domo dn̄i quasi phyale
coram altari· et erit om̄s lebes in
ihrl̄m et iuuda scificatus dn̄o ex
ercituum. Et uenient om̄s immo
lantes· et sumēt ex eis· et coquent in
eis· et n̄ erit mercatoꝝ ult̄ in do
mo dn̄i exercituū
in die illo. Expl̄
zacharias ppha.
Incipit mala
chias ppha.

ONUS VERBI DN̄I
ad isrl̄ in manu malachie. Dilexi
uos dicit dn̄s· et dixistis. In quo
dilexisti nos· Nonne frat̄ erat e
sau iacob dicit dn̄s· et dilexi iacob
esau aut̄ odio habui· Et posui
seir montes eī in solitudinē· et he
reditatē eī in dracones deserti. Qd̄
si dixerit idumea destructi sum̄·
s; reūtentes ędificabim̄ quę deser
ta sunt· hec dicit dn̄s exercituū.
Isti edificabunt et ego destruam·
et uocabunt̄ t̄minī impietatis· et
pp̄s cui iratus ē dn̄s usq; in et̄nū·
et oculi ur̄i uidebunt et uos dice
tis· magnificetur dn̄s sup t̄minū
isrl̄. Filius honorat patrē· et seruū
dn̄m suū timebit. Si ḡ pat̄ ego
sū· ubi ē honoꝝ m̄s· Et si dn̄s ego
sum· ū ē timoꝝ m̄s· Dicit dn̄s exer
cituū ad uos o s̄acdotes q̄ despici
tis nom̄ meū· et dixistis. In q̄ desperi
mus nom̄ tuū· Offertis sup alta
re meū panē pollutū· et dicitis.
In q̄ polluim̄ te· In eo qd̄ dicitis m̄
sa dn̄i despecta ē· Si offeratis cecū
ad immolandū· n̄ne malū est·
Et si offeratis claudū et languidū·
nonne malū est· Offer illud duci
tuo si placuerit ei· aut si susceperit
fatiē tuā· dicit dn̄s exercituum.
Et nc̄ dep̄camini uultū dn̄i· ut
misereat̄ ur̄i. De manu enī ur̄a
factum ē hoc· si quom̄ suscipiat
faties ur̄as· dicit dn̄s exercituum.
Q̄s ē in uobis q̄ claudat ostia· et
incendat altare meū gratuito·

Non est mihi voluntas in vobis dicit
dominus exercituum et munus non suscipiam
de manu vestra. Ab ortu enim solis us-
que ad occasum magnum est nomen meum
in gentibus et in omni loco sacrificatur
et offertur nomini meo oblatio
munda quia magnum est nomen me-
um in gentibus dicit dominus exercitu-
um. Et vos polluistis illud in eo
quod dicitis mensa domini contaminata
est et quod superponitur contemptibile est
cum igne quod illud devorat. Et di-
xistis. Ecce de labore. Et exsufflastis
illud dicit dominus exercituum. Et intu-
listis de rapinis claudum et langui-
dum et intulistis munus. Numquid
suscipiam illud de manu vestra dicit
dominus. Maledictus dolosus qui habet
in grege suo masculum et votum faci-
ens immolat debile domino quia rex
magnus ego dicit dominus exercituum
et nomen meum horribile in gentibus.
II Et nunc ad vos mandatum hoc o sacer-
dotes. Si nolueritis audire et si no-
lueritis ponere super cor ut detis glo-
riam nomini meo ait dominus exercituum
mittam in vos egestatem et maledi-
cam benedictionibus vestris et maledi-
cam illis quoniam non posuistis super cor.
Ecce ego proiciam vobis brachium
et dispergam super vultum vestrum ster-
cus sollempnitatum vestrarum et as-
sumet vos secum et scietis quia misi
ad vos mandatum istud ut esset pac-
tum meum cum levi dicit dominus exer-
cituum. Pactum meum fuit cum eo
vite et pacis et dedi ei timorem et ti-
muit me et a facie nominis mei
pavebat. Lex veritatis fuit in ore
eius et iniquitas non est inventa in la-
biis eius. In pace et in equitate ambula-
vit mecum et multos avertit ab iniqui-
tate. Labia enim sacerdotis custodiunt
scientiam et legem requirunt ex ore eius
quia angelus domini exercituum est. Vos au-
tem recessistis de via et scandalizas-
tis plurimos in lege. Irritum fecistis
pactum levi dicit dominus exercituum. Propter
quod et ego dedi vos contemptibiles et
humiles omnibus populis sicut non servas-
tis vias meas et accepistis faciem in
lege. Numquid non pater unus omnium
nostrum. Numquid non deus unus creavit
nos. Quare ergo despicit unusquisque
nostrum fratrem suum violans pactum pa-
trum nostrorum. Transgressus est iuda et
abhominatio facta est in israhel et in
ierusalem quia contaminavit iudas sanc-
tificationem domini quam dilexit et habu-
it filiam dei alieni. Disperdat dominus
virum qui fecerit hoc magistrum et
discipulum de tabernaculis iacob et offe-
rentem munus domino exercituum. Et
hec rursum fecistis operiebatis lacri-
mis altare domini fletu et mugitu
ita ut non ultra respiciam ad sacrificium
nec accipiam placabile quid de manu
vestra. Et dixistis. Quam ob causam.
Quia dominus testificatus est inter te et uxo-
rem pubertatis tue quam tu despexis-
ti et hec particeps tua et uxor foede-
ris tui. Nonne unus fecit et resi-

diuini. spc eius ẽ. Et q̄d un⁹ querit.
ñ semen dī. Custodite g̃ spm̄ ues
trum. & uxorẽ adolescentię tuę no
li despicere. Cum odio habueris di
mitte. dicit dn̄s ds̄ isrl̄. Operiet autẽ
iniq̄tas uestimentum ei⁹. dicit dn̄s ex
ercituum. Custodite spm̄ urm̄. &
nolite despicere. Laborare fecistis
dn̄m in sermonib; uris. Et dixistis.
In q̄ eum fecimus laborare. In eo
cum diceretis omis q̄ facit malū bo
nus ẽ in conspectu dn̄i. & tales ei
placent. Aut certe ũ est ds̄ iudicij.
III Ecce ego mitto angl̄m meū & p̄pa
rabit uiam tuā ante faciẽ meam.
& statim ueniet ad templū suum
dn̄ator quẽ uos queritis. & angls̄
testamn̄ti quẽ uos uultis. Ecce ue
nit dicit dn̄s exercituū. Et q̄s pote
rit cogitare diem aduent⁹ ei⁹. Et
q̄s stabit ad uidendū eum. Ipse e
nim quasi ignis conflans. & quasi
herba fullonū. Et sedebit conflans
et emundans argentū. & purgabit
filios leui [illegible] eos q̄si au
rum. & quasi argentū. Et er̄t dn̄o
offerentes sacficia in iusticia. & pla
cebit dn̄o sacrificium iuda & ihrl̄m
sicut dies sclī. & sicut anni antiq̄.
Et accedā ad uos in iudicio. & ero
testis uelox maleficis. & adulteris.
& piuris. & q̄ calūpniant̄ mercedem
mercennarij. uiduas & pupillos opp̄
munt & peregrinum. nec timuerint
me dicit dn̄s exercituū. Ego enī
dn̄s & ñ mutor. & uos filij iacob ñ
estis consumpti. A dieb; enim patrū
uror recessistis a legitimis meis. &
ñ custodistis. Reuertimini ad me et
ego reuertar ad uos. dicit dn̄s exerci
tuū. Et dixistis. In q̄ reuertem̄. Si
affiget homo dm̄. q̄a uos configi
tis me. Et dixistis. In q̄ configim̄
te. In decimis & in p̄mitiis et in
penuria uos maledicti estis. & me
uos configitis. Gens tota. inferte om
nem decimā in horreū. & sit cib; in
domo mea. & p̄bate me sup hoc di
cit dn̄s. Si ñ ap̄uero uobis catharac
tas celi. & effudero uobis b̄ndictio
nẽ usq; ad habundantiā. & incre
pabo p uobis deuorantẽ. & ñ corrū
pet fructum t̃re urę. nec erit steri
lis uinea in ag̃. dicit dn̄s exercitu
um. & beatos uos dicent om̄s gen
tes. Eritis enim uos t̃ra desiderabi
lis. dicit dn̄s exercituū. Inualuer̄t
sup me u̇ba urā. dicit dn̄s. Et dixis
tis. Q̄d locuti sum⁹ cont̃ te. Et dix
istis. Uanus ẽ q̄ seruit dō. Et q̄d
emolumn̄tum. q̄a custodiuim⁹ p̄
cepta ei⁹. & q̄a ambulauim⁹ tri
tes corā dn̄o exercituū. Ergo nc̄
beatos dicim⁹ arrogantes. Siq̄dẽ
edificati sunt facientes impietatẽ.
& temptauerunt dm̄ & salui facti
sunt. Tunc locuti st̄ timentes dom̄
nū. unusq̄sq; cū p̄ximo suo. Et
attendit dn̄s & audiuit. & scrip̄
ẽ lib monumn̄ti corā eo. timentib; do
minū & cogitantib; nomē ei⁹. Et
er̄t m̄ ait dn̄s exercituū in die q̄

ego facio in peculium, et parcam eis sicut
parcit vir filio suo servienti sibi.
Et convertemini et videbitis quid sit
inter iustum et impium, et inter servi
IIII entem deo et non servientem ei. Ecce
enim dies veniet succensa quasi ca
minus, et erunt omnes superbi et omnes
facientes impietatem stipula, et in
flammabit eos dies veniens dicit
dominus exercituum, que non relinquet
eis radicem et germen. Et orietur vo
bis timentibus nomen meum sol iusticie
et sanitas in pennis eius. Et egredie
mini et salietis sicut vituli de ar
mento, et calcabitis impios cum
fuerint cineres sub planta pedum
vestrorum in die qua ego facio dicit
dominus exercituum. Mementote legis mo
ysi servi mei quam mandavi ei in
oreb ad omnem israel precepta et iudi
cia. Ecce ego mittam vobis heliam
prophetam antequam veniat dies domini
magnus et horribilis, et convertet cor
patrum ad filios et corda filiorum
ad patres eorum, ne forte veniam et
percutiam terram anathemate.

EXPLICIT MALACHIAS
PRO PHE TA:

alteram partem huius libri tulit illustris
[illegible] conestabilis Nonius alurez [illegible] ad me
[illegible] iam honoris et glorie sue quia pri
mus [illegible] regis castelle [illegible]
et [illegible] sua domino regi adquisivit —

hunc librum donavit dominus Rex Ioannes nomine
primus huic monasterio de Alcobatia,
post devictum Regem Castelle ad Alju
barrotam, liberum hoc crucemque argente
am et cristalinam et alia preciosa que
reperta in papellione Regis castellanorum
sancto Patri Bernardo prout in conflictu
voverat dedicavit, quo die festivitatem
eius cellebraturus quintum post victoriam
diem ad hanc domum pervenit, publiceque
pro corona Regni sui iuravit sensisse se
mirandam divini adiutorii presentiam, dum
maximo periculo positus, divi Patris nostri
Bernardi [illegible] et auxilium imploravit.
[illegible] Regis castellanorum [illegible]
[illegible] in acie baculum cum [illegible]
damento donavit [illegible] ad [illegible]
monasterii multa vasa [illegible] et grandem
caldeiram, in qua castellani de [illegible]
Regis faciebant suos [illegible]
mentaria sufficientia ad ducentos [illegible]
ginta tres. Novem et [illegible] mulos captos in bello
Domino Abbati et monachis dedit, et in [illegible]
et infirmariam posuit [illegible] que
dicuntur [illegible] cum suis [illegible]
et [illegible] posuit et corpora ferrea cum
bacinetis de duobus [illegible], que omnia conser
vet Deus ad gloriam cristianorum [illegible]
rem Castellanorum, quorum super [illegible] manus
domini disperdat per merita sancti Patris Ber
nardi, et dominum Regem in suo Regno velit sta
bilire ad eorum pesare. amen.

Liber sc̄e marię de alcubacia.

(I) b

EX

PRO

alteram partem huius ... ilis
dni conestabilis Alvarus alunez p ad
meriam honoris et glorie sue quia pr
mus ... eorum regis castelle ...
et eius sua domino regi adquisivit —

230